HASAN EL-BENNA'nın HAYATI ve RİSÂLELERİ

HASAN EL-BENNA'nın HAYATI ve RİSÂLELERİ

ŞEHİD HASAN EL-BENNÂ'nın HAYATI VE RİSÂLELERİ

Mütercim:

Ramazan NAZLI

ARSLAN YAYINLARI
Beyazsaray No : 6
Tel : 26 30 52 Beyazıt-İST.

Baskı : ENGİN OFSET
Baskı Tarihi : 1988
Telefon : 527 79 86

ŞEHİD HASAN EL-BENNÂ VE RİSÂLELERİ

TAKDİM

Allah (C.C.) a hamd, O'nun Resûlüne selâm olsun.

Zulüm saltanatlarının yer yer sarsılmaya başladığı asrımızda insanlık; kurtuluşu için batıl fikirlerden arınıp, İslam'a meyletmeye başlamıştır. Bu meyletme küfür mihraklarını büyük bir korkuya sevketmektedir. Ve İslam'a dönüşün öncülüğünü yapanlar üzerinde, yoğun baskılar yapılmakta ve çeşitli tertipler planlanmaktadır.

İnsanlığı 20. Asrın cehalet karanlığından kurtarıp, İslâm'ın ebedi nuruna kavuşturacak hareketin temeli, takriben 50 sene evvel, şehid Hasan el-Bennâ ve dava arkadaşları tarafından Mısır'da atıldı. Sistemli, planlı çalışmalarla İslâm şuuru canlandırılmaya çalışıldı. Ve büyük ölçüde de muvaffak olundu.

Bu eser; 20. Asırdaki İslami Hareketin mihrak noktasını teşkil eden İhvân-ı Müslimin'in Lideri Hasan el-Bennâ'nın hayatı ve Müslüman kardeşlerine sunduğu kurtuluş reçetelerini yansıtmaktadır.

Yayınevi olarak İslam Davasında büyük hizmet göreceğini umduğumuz bu eseri, Türkçe'ye kazandırmakla mutluyuz. Gayret bizden, Tevfik Allah'tan.

ARSLAN YAYINLARI

HASAN EL-BENNÂ KİMDİR?

ÇOCUKLUĞU : Büyük âlim ve büyük şehid Hasan el-Bennâ, yeşil Nil Vadisinin en güzel tatlı bir yerleşme merkezi olan Mahmudiye kasabasında (1906) da dünyaya geldi. İlim ve irfan sahibi muhterem babası Ahmed bin Abdurrahman Bennâ, yeni doğan bu yavrusunu islâmın ahlâk ve terbiyesi üzerine, gereken şekilde yetiştirdikten sonra, dini tahsilini yapmak üzere Reşadiye'ye gönderdi. Hasan el-Bennâ, Reşadiye'de din ve ahlâk öğrenimini değerli ilim adamı Muhammed Zehrâ'nın denetimi altında yaptı. Zühd ve takva sahibi olan bu büyük ilim adamı, Hasan el-Benna'nın hayatı ve geleceği üzerinde büyük rol oynamıştır. Kendisi de birçok yazılarında buna işaret etmektedir.

Oniki yaşında İdadiye'ye başlayan Hasan el-Bennâ, bu çağda herkesin dikkatini üzerine çekmiş ve daha bu sıralarda islâm adına çalışma ve konuşmalara başlamıştır. Her sabah camiye giderek, namazını - cemaatla kılmaya gayret gösteren bu büyük islâm mücahidi, ruhunu ilâhî nağmelere terk ediyor ve geleceğe öylece hazırlanıyordu. Daha küçük yaşta hıfzını ve dini bilgisini tamamlayan Hasan el-Bennâ, yüce Allah'ın müslümanlara emir buyurduğu hükümleri yerine getirmeye ve bunu aynı zamanda, içinde yaşadığı toplumun sosyal yapısına da uygulamaya gayret sarf etmiştir.

GENÇLİĞİ : Hasan el-Bennâ, Reşadiye'de daha okul sıralarında öğrenci iken, «Emri bil maruf ve nehyi anil münker : İyiliği emretmek ve kötülükten sakındırmak» ilâhi hüküm ve buyruğu yerine getirmek gayesiyle birkaç imanlı arkadaşı ile birleşerek, «Meni Muharremat: Haramları yasaklama» cemiyetini kurdu.

Hasan el-Bennâ, Reşadiye'de İdadiye'yi bitirdikten sonra, Dimenhur'a giderek orada ilk öğretmen okuluna devam etti. Burada onyedi yaşında iken, bu okulu başarı ile bitiren Hasan el-Bennâ, aynı yıl Kahire'ye giderek «Dârûl-Ulum» Fakültesine girdi. Burada üstün başarılarından dolayı Fakültenin idare heyeti tarafından mükâfatlandırılmış ve hocaları tarafından da takdir görmüştür. Kahire'de etrafına, kendi düşünce ve inancında olan birçok imanlı kişiyi toplamış, onlarla birlikte islâm davası üzerinde çalışmalara girişmiş, İslâm adına kurtuluş çarelerini aramıştır.

HASAN EL-BENNÂ VAZİFE BAŞINDA : Kahirede 1927 yılının Haziranında, «Darül Ulum» Fakültesini, pekiyi derece ile bitiren Hasan el-

Bennâ, İsmailiye'ye tayin edilmişti. İsmailiye, o zamanlar daha çok İngiliz kodamanlarının oturduğu bir yerdi. Bir öğretmen olarak Hasan el-Bennâ bir yandan öğrencilerine ders verirken, diğer yandan da kahvelerde ve meydanlarda halka konuşmalar yapıyordu. Çeşitli konularda konferans ve toplantılar düzenleyerek müslümanları, emperyalist güçlere karşı uyanık olmaya çağırıyordu.

Hasan el-Bennâ, bizzat kendisi İsmailiye'yi şöyle anlatmaktadır:

«İsmailiye, o günlerde emperyalistlerin elinde bir oyuncaktı. Bu tatlı ve güzel kasabanın bu acıklı ve perişan durumunu gören her imanlı kişinin, gözlerinden yaş yerine kan gelmemesine imkân yoktu. İsmailiye'nin batı kıyısında İngiliz ordu karargâhı, doğusunda ise Süveyş kanalının yanında yarının idarecilerini yetiştirmek üzere açılan ve sömürgecilik emellerini sonsuz olarak sürdürmek gayesiyle kurulmuş bulunan bir misyoner Hristiyan okulu vardı. Bu mıntıkaya ve okula hiçbir Mısır'lı giremezdi. Kendi öz vatanımızda bile köle durumundaydık. İngiliz ordusu, ülkenin bütün gelirini ve siyasî egemenliğini elinde bulunduruyor ve bu ülkenin öz sahiplerine yaşama hakkı tanımıyordu...

Ülkenin en güzel yerlerinde onlar oturur ve bizim yemediklerimizi onlar yerdi. Bütün okullarımızda İngiliz kültürü ve eğitimi okutulmak üzere hazırlanan proğramın temelini teşkil ederdi. Kendi dillerini öğretmek üzere okullar ve çeşitli kurumlar açmışlardı. Mısır'da İngilizceyi bilmeyen bir öğrenci, hemen hemen yok gibiydi. Bu ülke, okul ve sokakları ile adeta bir İngiliz ülkesi gibiydi. İsmailiye'nin bir caddesinin adı Cami Caddesi idi. Fakat, İngiliz'ler bunu değiştirip Rişar adını vermişlerdi. Büyük kumandan Salahaddin-i Eyyubî'nin ülkesinde Rişar'ın çocukları cirit atıyorlardı. Bunların bu ülkede ne işi vardı?

Şüphesiz, bunların bu davranışları hilâlin alnına asılmış bir zillet damgasıydı. Hilâl'in şanı ve yüceliği haç'ın karşısında eğilmiş ve bütün söz hakkı sadece ona tanınmıştı.

Ey büyük kumandan Salahaddin-i Eyyubî! Eğer topraktan başını kaldırıp çocuklarının bu perişan haline bir baksan, yüzümüze tükürece-ğine eminim!.. İşte, bütün bu çirkin davranışlar karşısında ölmeyi, yaşamaktan daha üstün kabul ediyor ve bunu daha çok arzu ediyordum...»

Hasan el-Bennâ, İsmailiye'deki bu çirkin manzarayı değiştirmek ve bunun yerine İslâmm düzen ve ahlâkını yerleştirmek istiyordu. Bunun içinde müslümanları uyarmaya çalışıyor, onların toplu hâlde bulundukları kahvelere giderek konuşmalarda bulunuyordu. Böylece, İsmailiye'deki kahveler, tembelhane ve kumarhane olmaktan kurtulmuş, birer ilim, irfan yuvası haline getirilmişti...

MÜSLÜMAN KARDEŞLER TEŞKİLATINI KURMASI

Büyük mücahid Hasan el-Bennâ, bu emperyalist güçlere karşı islâmı ve islâmın vatanını korumak ve savunmak için birkaç samimi ve imanlı arkadaşları ile «İhvân'ül - Müslimin: Müslüman Kardeşler» adı altında 1928 yılının ocak ayında bir cemiyet kurdu. Müslüman Kardeşler Cemiyetinin ilk kurucusu olan büyük mücahid ve büyük şehid Hasan el-Bennâ, bu cemiyetin kuruluş sebebini şöyle açıklamaktadır : «Ocak ayının aydın bir sabahında, sineleri imanla dolu altı arkadaşım yanıma geldi. Hepsininde gözlerinde samimiyet ve ümit ışıkları parlıyordu. Bana içlerinden gelen heyecanlı ve boğuk bir sesle şöyle dediler: «Bu durumlar karşısında ne yapalım? Oturup ağlıyalım mı? Bize yol gösterin, ne yapmak gerekiyorsa söyleyin onu yapalım. Oturup ağlamakla işin bitmeyeceğine ve mücadele etmeden hiçbir meselenin çözülmeyeceğine inanıyoruz. Gerekiyorsa bu dava uğruna canımızı ve bütün mallarımızı verelim. Sen bize yol göster, biz de senin gösterdiğin yolda ve izde gidelim.»

Bu sözleri işittiğim zaman, gözlerime yaşlar dolmuştu. Onlarla kucaklaştık ve bu sözler üzerinde yüce Allah'ın kitabı Kur'an-ı Kerim'e yemin ettik. Bütün varlığımızla bu davanın kul ve kölesi olacağımıza söz verdik. Arkadaşlarımızdan biri: «Öyleyse adımız ne olacak?» dedi. Bende ona: «Biz müslümanız ve bütün müslümanlar kardeştir. Bizim gaye ve hedefimizde islâmdır. Adımız ve şanımızla da müslüman olmak zorundayız» diye cevap verdim. O zaman adımız «İhvân-ı Müslimin: Müslüman Kardeşler» olsun dedik ve birlikte bu teklifi kabul ettik.»

Bu cemiyet, Mısır'da kurulduktan sonra ilk olarak şu beyanname ile kendisini ilân etti. «Şu ürpertici, korkunç ve buhranlı devirde sesimizi, bütün gücümüzle yükselterek şöyle diyoruz: Adımları ağır, fakat öldürücü kasırgalardan daha yüce, sınırlı, fakat yeryüzünün atmosferinden daha geniş ve bütün şahsi arzulardan uzak olan ve sadece yüce Allah'ın birliğine ve vahyine dayanan gaye ve hedeflerimizi herkese ilân ediyoruz. Yeryüzünde yaşayan bütün müslümanları, safımıza samimi olarak katılmaları için çağrıda bulunuyoruz. Safımıza, sonsuz hayata inanan kimseler gelsin!»

Müslüman Kardeşler Cemiyeti, gün geçtikçe Mısır'da çığ gibi büyümeye başladı. İngilizlerin bir sömürgesi olan Mısır'ın bağımsızlığını isteyen kişiler, Hasan el-Bennâ ve müslüman kardeşler cemiyetinin etrafında toplanmaya başladılar. Hasan el-Bennâ, açık hava toplantılarında hükümeti sert bir dille eleştiriyor ve emperyalist İngiliz ordusunun aleyhinde bulunuyordu.

ÜSTAD HASAN EL-BENNÂ'NIN ŞEHİD EDİLMESİ

Büyük önder Hasan el-Bennâ'nın şehid edilmesi, kısaca şöyle olmuştur:

«Mısır'ın başbakanı En-Nakrâşî (8-2-1948) tarihinde çarşamba gününün akşamında «Müslüman Kardeşler» cemiyetinin kapatılmasına karar verdi. Verdiği bu kararla, «Müslüman Kardeşler» cemiyetinin bütün şubeleri kapatıldı, mal ve eşyalarına el kondu ve bir çok üyeleri tutuklandı. Bakanlar kurulundan çıkan ve başbakanın imzasını taşıyan bu kararın çıkışının ertesi günü polis, tarihte eşine az rastlanır bir vahşetle cemiyetin bütün mal ve eşyalarına el koyarken, cemiyete üye olanları da sürükleyerek arabalara bindirmeye başladı. Bu arada üstad Hasan el-Bennâ da tutuklanan arkadaşlarıyla birlikte arabaya binmek istedi. Ancak, başkomiser: «Elimizdeki emre göre üstad Hasan el-Bennâ'nın tutuklanmaması gerekir» dedi. Ve üstad Hasan el-Bennâ'yı arabadan indirmek istedi. Fakat, üstad Hasan el-Bennâ buna rağmen arabadan inmedi ve arkadaşlarından ayrılmayacağını söyledi. Ancak polisler, başkomiserin buyruğu ile arabaya tırmandılar ve üstad Hasan el-Bennâyı zorla indirdiler. Üstad Hasan el-Bennâ, polislerin ellerinde arabadan indirilirken, göz yaşları ile şöyle haykırdı: «Beni arkadaşlarımdan ayırmayın. Beni tutuklamamakla ve onlardan ayırmakla ölümün en acı azabına terk ediyorsunuz...»

Bundan sonra üstad Hasan el-Bennâ Kral Faruk'un sarayına götürüldü, İngiliz askeri kumandanlarının hazır bulunduğu bir salonda dört saat sorguya çekildi. Üstad Hasan el-Bennâ, bu mecliste bulunanlara karşı cemiyetin kapatılması emrini şöylece sert bir dille reddetti. «Şimdi çok iyi anladım ki, «Müslüman Kardeşler» cemiyetinin kapatılması kararı, batılı emperyalist devletlerin temsilcisi ve kuklası Mısır kraliyet sarayının emriyle olmuştur. Bundan yarar ve çıkar sağlayacak olan yalnız emperyalizmdir. O, bu ülkelerde varlığını ve egemenliğini bundan böyle pervasızca sürdürecektir...»

Üstad Hasan el-Bennâ, bu durumda boş durmadı, «Müslüman Gençler» adlı cemiyetin saflarında davasını yaymaya çalıştı. O günlerde gördüğü bu rüyayı, arkadaşlarına şöylece anlattı: «Dün gece rüyamda Hz. Ömer (R.A.) yı gördüm. Hz. Ömer (R.A.) bana, yüksek bir sesle şöyle dedi: «Ey Hasan, Sen şehid olacaksın...» Bunun üzerine uyandım ve yüce Allah'a şükür ettim. Sabaha kadar namaz ve dua ile meşgul oldum...»

Büyük önder üstad Hasan el-Bennâ, şehid edilmeden bir kaç gün önce, özel arabasının önü —bir konferans dönüşünde— polisler tarafından çevrilir. Ruhsatlı tabancası alınır, şöförü ve beraberindeki arkadaş-

larının elleri kelepçelenerek götürülür. Vefat etmeden önce, ruhsatlı tabancasını geri almak üzere sorumlu ve yetkili makamlara bir dilekçe yazar. Bu dilekçede, bir de kendisini koruyacak bir polisin görevlendirilmesini ister...

İşte, bu arada Mısır iç işlerine bağlı cinayet masası genel başkanı albay Mahmut Abdülmecid, büyük önder Hasan el-Bennâ'nın şehit edilme planını hazırlar. Hain ve cani Mahmut Abdülmecid, Mısır emniyet teşkilâtında görevli bir kaç kişiye (9979) plakalı resmi bir araba ile üstad Hasan el-Bennâ'nın şehid edilmesi için emir verir. Bu olayın bütün ayrıntıları, Mısır adliyesinin 1952 yılının genel kütüğünde birer birer anlatılmıştır...

Büyük önder üstad Hasan el-Bennâ, (12-Şubat-1949) tarihine raslayan pazartesi gününün akşamı saat sekizde evine dönerken hain bir el tarafından özel arabasına ateş açıldı. Kendisi ve beraberindeki arkadaşı Abdülkerim Mansur açılan bu ateşle yaralandılar. Bu cinayeti planlayan, zamanın hükümetinin gaye ve isteği üstad Hasan el-Bennâ'nın öldürülmesiydi. Üstad Hasan el-Bennâ'nın arabası, açılan kurşun yağmurlarıyla delik deşik edilmişti. Ateş edenlerin amacı ve kendilerine verilen emir, gerek üstad Hasan el-Bennâ ve gerekse Abdülkerim Mansur'un arabadan sağ kurtulmamalarıydı. Fakat, üstad Hasan el-Bennâ aldığı yaralara rağmen, arabanın kapısını hızla açmış ve sokakta katillerin arabasını izleyerek plaka numarasını alabilmişti.

Üstad Hasan el-Bennâ gece yarısı saat yarımda **«El-Aynî Sarayı»** adlı devlet hastanesinde ameliyat masasında ölümle pençeleşirken, ne ailesinin ve ne de arkadaşlarının bundan haberi yoktu. Gerek ailesi ve gerekse arkadaşları bu olaydan iki gün sonra haberdar edilmişlerdir.

Büyük önder Hasan el-Bennâ'nın aldığı yaralar, —koltuk altından aldığı yaranın dışında— pek fazla ağır yaralar değildi. Çünkü o, ilk vurulduğu zaman katillerin peşinden hızla koşmuş, arabalarının plaka numarasını almış ve tekrar dönerek etrafından yardım istemiş, ağır yaralı arkadaşının arabadan çıkartılmasına da yardım etmiştir. Olayı gören bütün şahitler, bunu doğrulamaktadır. Hastanede elbiselerini bizzat kendisi çıkarıp ameliyat masasına yatmıştır. Bunu, o sırada ameliyat odasında görevli olan muhterem Muhammed el-Leysi söylemektedir. Şahit olarak dinlenen muhterem Muhammed el-Leysi şöyle demektedir:

«Üstad Hasan el-Bennâ, yaralı olarak ameliyat odasına getirildiği zaman görevli olarak hazır bulunuyordum. Üstad Hasan el-Bennâ, elbiselerini bizzat kendisi çıkarıp ameliyat masasına uzandı. Ameliyattan sonra emniyet amiri Muhammed Vasfi, doktordan üstad Hasan el-Bennâ'nın durumunu sordu. Doktor kendisine cevap olarak; durumunun tehlikeli olmadığını ve yaralarının hafif olduğunu söyledi. Bunun üze-

rine emniyet amiri Muhammed Vasfi, —ki o, kral Faruk'un sayılı cellâtlarından biriydi— ameliyat odasının hemen boşaltılmasını emretti. Benim gördüklerim ve bildiklerim bundan ibarettir...»

İşte, bütün bunlar bir tek sonuca bağlanmaktadır. O da; üstad Hasan el-Bennâ'nın aldığı kurşunların yarası ile değil, sonradan hastanede şehid edildiğidir. Hastahanede öldürülmesi de iki ihtimale dayanmaktadır:

1 — Ameliyat odasında ölüme terk edilmesi ve fazla kan kaybı ile şehid edilmesidir...

2 — Hain ve cani Muhammed Vasfi'nin ameliyat odasında ikinci olarak cinayeti tekrarlamasıdır. Üstad Hasan el-Bennâ'yı şehid etmesidir.

Yapılan araştırmalar ve şahitlerin sözleri, bu ikinci ihtimalin daha kuvvetli olduğunu ispat etmektedir. Mahkeme başkan vekili Ahmed Talat beyin şahitlerin sözlerine ve belgelere dayanarak «doktorun bütün yetkileri elinden alınarak ameliyat odası boşaltılmış ve ameliyat odasında sadece Muhammed Vasfi kalmıştır» diye verdiği karar ve raporda da bu son ihtimalin kesinleştiği anlaşılmaktadır. Daha sonra kral Faruk'un özel koruma görevlisi de bu son ihtimali itiraf etmiş ve kral Faruk'un Muhammed Vasfi'yi, eğer Hasan el-Bennâ öldürülmemiş ise, onu öldürmek için emir verdiğini ve bu amaçla onu hastahaneye gönderdiğini söylemiştir.

Üstad Hasan el-Bennâ'nın şehid cesedini, zamanın Mısır hükümeti, toprağa verilinceye kadar hastahaneden çıkarılmamasına emir verdi. Ancak, merhum büyük şehidin babası, kendi evinde oğlunu yıkayıp kaldırmasını kanuni mercilere baş vurarak ısrarla istemesi üzerine, dokuzuncu gün toprağa verilmek şartı ile şehid oğlunun cesedi kendisine verildi. Herhangi bir törenin yapılması da engellendi.

Büyük şehidin temiz nâşı, toprağa verilmeden önce, ailesinden kendisine yakınlığı bulunan bütün erkekler tutuklandı. Evinin etrafı polis ve askerlerle doldu. Büyük şehidin mübarek naşı, sadece kadınların omuzlarında taşınarak evden çıkarıldı. Onun yüce tabutunun altında sadece yüreği yaralı babasından başka hiç bir erkek yoktu!.. Evden çıkarıldıktan sonra tabutu almak isteyen polis ve askere babası şöyle haykırmıştı: **«Oğlumu öldüren sizlersiniz. Şimdi de bütün insanların gözleri önünde onun cesedini alıp götürün ey zâlimler!..»**

Büyük önder üstad Hasan el-Bennâ'nın şehid edilmesi ile ilgili yapılan rivayetler şu iki gerçeği kapsamaktadır:

1 — En-Nakraşî'nin, 1948 yılında «Müslüman Kardeşler» cemiyetini kapatma kararını vermesi ile İslâm ve Arap dünyasına ihanet etmiş ve büyük önder Hasan el-Bennâ'nın şehid edilmesi için zemin hazırlamıştır.

2 — Kıptî lider mükrim Ubeyd paşa bağlı olduğu «El-Vafd» partisini, yazdığı «Kara Kitap» eserinde tenkit etmiş ve bozgunculukla itham etmişti. Bunun üzerine partiden ayrılmak zorunda kalmış ve müstakil bir parti kurmuştu.

Büyük önder ve büyük şehid Hasan el-Bennâ'nın cenazesi kalktığı gün, asker ve polisin oluşturduğu safları yararak ve hükümetin bu hususta aldığı kararı dinlemeyerek üstad Hasan el-Bennâ'nın ailesine katılmış ve büyük şehidin tabutunu omuzlarında taşımaya başlamıştır...

Kıbtî lider Mükrim Ubeyd paşa bu hareketiyle, Mısır halkına iyi görünmeyi tasarlamıştır. Çünkü o, Mısır halkının kurtuluşu için üstad Hasan el-Bennâ'ya bağladıkları ümit ve inancı çok iyi biliyordu. Bunu siyasi hayatı için bir yatırım olarak kullanmayı düşünüyordu...

Belki de Mükrim Ubeyd paşa'nın bu davranışı, Mısır'ın müslüman halkı için bir uyarma vesilesi olmuştur. Arapların ve bütün müslümanların geleceği ve kurtuluşu sadece, üstad Hasan el-Bennâ'nın gösterdiği yolu izlemek ve bildirdiği esasların etrafında birleşmek olduğunu bu hareketi ile ispatlamış oluyordu.

Ancak, bir batılı yazar **Reiytshard B. Mitishel** «Müslüman Kardeşler» in faaliyetlerine ve Mısır halkı üzerindeki etkilerine değinirken, bir çok gerçekleri gözden kaçırmış, büyüğü küçük, küçüğü de büyük göstermeye çalışmıştır. Meselâ: Amerika hükümetinin ve istihbarat teşkilâtının Müslüman Kardeşlerin aleyhinde çevirdikleri dolaplara değinmemekte ve bu çirkin olaylardan asla söz etmemektedir.

Fakat, gene bir batılı yazar olan **Maylz Gobland** ise, **«Milletlerin Oyunu»** adlı eserinde az da olsa bütün olaylara değinmiş ve bir çok gerçekleri ortaya koymuştur.

Reiytshard B. Mitishel şöyle demektedir: «Bizim ve başkalarının kabul ettiği bir gerçeği şöylece dile getirmek istiyorum. Şöyle ki : Arap dünyasında dünya çıkarına dayanan bir milliyetçiliğin gün geçtikçe çığ gibi gelişip büyüdüğüne şahid olmaktayız. Bunun son merhalesi, Müslüman Kardeşlerin ilk önce çağırıda bulundukları milliyetçiliğin esasına dayanacaktır.»

Buna rağmen bu batılı yazarın söyledikleri sözler, Müslüman Kardeşlerin gelecekte tek söz sahibi olacağını göstermiyor mu? Üzülerek ifade edeyim ki, islâm dünyasında bir çok kimse bu gerçeği halâ anlayamamıştır. Bir gün bunlar, bu gerçeği anlamakta geciktikleri için pişman olacaklardır.

Reiytshard B. Mitishel'in yazdığı eser, Müslüman Kardeşler hakkında aldığı konularda, —bir çok yönlerden dolayı— eksikler vardır. Dolambaçlı yollardan kitabına aldığı konuları işleyip tamamlamaya çalışmıştır.

Biz, bunların böylece Müslüman Kardeşlerin yolunu engellemek istediklerini, bunun içinde paraya, güce, baskıya, yayına ve yalana baş vurduklarını çok iyi biliyoruz. Ve gene çok iyi bilip inanıyoruz ki: **«Onlar ağızlarıyla Allah'ın nurunu söndürmek isterler. Kâfirler istemese de Allah nurunu (dinini) tamamlayacaktır...» (1)**

Hasan el-Bennâ şehid oldu, fakat Seyyid Kutup gibi binlercesi onun davasını omuzladı. Şehidlerin kanı ile sulanan bir davayı hiç kimse, söndürmeye ve durdurmaya güç yetiremez.

İşte, büyük mücahid Hasan el-Bennâ'nın şehid edilmesi üzerine, Seyyid Kutup şu iki makalesini kaleme almıştı. Şimdi hep birlikte, Seyyid Kutub'un o zaman Şehid Hasan el-Bennâ için yazdıklarını dinleyelim!..

HASAN EL-BENNÂ VE KURDUĞU BİNANIN YÜCELİĞİ

Bazı zamanlar insana geçici tesadüfler; sanki kaçınılmaz mukadderat yahut ilâhî irâde ile tesbit edilen alın yazısıymış gibi gelir... Hasan el-Bennâ isminde bir zatın soyadının «Bennâ» olması sadece, bir tesadüf eseridir belki. Fakat büyük gerçek, bu zatın yapıcılığını hemde yapıcılıkta en ustası ve en iyisi ve mefküresini dahi en yüce biçimde meydana getiren ve bu hususta var olan bütün gücünü ortaya koyarken, kimin dili ona «bir tesadüftür» diyebilir. Şüphesiz «Bennâ» kelimesi, ona mefküresinden dolayı verilmiş bir ünvandır. (2)

İslâm inancı, tarih boyunca pekçok davetçiyi tanımış ve onlarla karşılaşmıştır. Fakat, bu hususta yapıcı olmak, davetten başkadır. Sonra her davetçiye, bu yapıcılık kabiliyeti verilmemiştir. Çünkü, bu ilâhi bir vergidir.

Böylesi yüce bir yapı, şüphesiz Müslüman Kardeşler teşkilatının yapısıdır... Bu, meydana gelen ve kurulan, sosyal duyguları ve vicdanları bazı davetciler tarafından coşturulmuş ve bu geçici heyecanla bir inanç etrafında toplanmış insan topluluğu değildir. Aileden topluma, bölgeden idari merkeze, kurucu heyetten irşâd kuruluna kadar her düzen ve biçimde görülen eşsizlik, bu yapının yüceliği ve her yönden görülen üstünlüğüdür.

Bu, dış görünüşü yönünden görünen yüceliği ve üstünlüğüdür. Oysa dış görünüş, yapının meydana gelen, sonradan ortaya çıkan ve o yapı için yapıcılığının en basit tarafıdır. Müslüman Kardeşler Teşkilâtı-

---

(1) Saff suresi, ayet: 8

(2) «Bennâ» kelimesi sözlükte şu manalara gelir: Yapan, kuran, bir binânın temelini atan kişi demektir.

nın iç yapısı, yani, ruhî yapısı çok daha ince, düzenli ve sağlamdır. Kurduğu binânın yapılış yönündeki manevî gücü, bu mefkürenin üstünlük ve yüceliğini daha çok kesin bir delil olarak göstermektedir. Aile fertlerini, toplum ve idare üyelerini birbirine bağlamasıyla, ortak çalışma ve araştırmalarıyla, yönetimleriyle, kamplariyle son olarakta coşturan duyguları ile, karşı cevap vermeleri ile... Bu dava düzen, eğitim, emirler olmadan önce toplumun düzenini benlik içinde harekete geçiren bir inanç durumuna gelmiş ve böylece iman gücüyle yücelik ve üstünlüğünü ortaya koymuştur. Müslüman Kardeşler Teşkilatı, fertlerin ve toplumların enerjisini, içlerinde herhangi bir boşluk bırakmadan, onların bu boşluklarını görebilmeleri için sağa sola koşturmadan ve canlı faaliyetler halinde sürekli kılan yüce bir düzen ve teşkilâttır. İnsanlarda sadece, dinî ve vicdanî duyguları coşturmak yetmez. Eğer bir davetçi, bütün gücünü dinî ve vicdanî duyguları coşturmak için harcarsa, o sonunda hiçbir işe yaramayan dinî kırıntılar elde edecektir. Gene inancın sadece, dinî yönden araştırılması da yeterli bir iş sayılmaz. Eğer bir davetçi, bütün gayretini bu yönler üzerinde toplayacak olursa, netice itibariyle bu araştırmalara tazelik veren, ona sıcaklığını ve esnekliğini kazandıran ruhî kaynakları bulacaktır. Aynı şekilde, dinin esaslarından uzak bir vicdanî ve ilmî araştırmalarda yeterli olmaz ve kişinin gücünü, «enerjisini» karşılayacak değerde olmaz. Çünkü, geride, kazanmak, eğlenmek, şöhrete erişmek, iş yapmak, döğüşmek isteyen fikrî, amelî ve kaslara bağlı bir enerji kaynağı açıkta kalacaktır.

Hasan el-Bennâ, bütün bunları düşünebilmiş yahut bunların ilham kaynağını elde etmiştir. Müslüman Kardeşlerin, topluluk çerçevesi içerisindeki çalışma fonksiyonu ile birlikte verimli enerjisinin topluluğun kendi bünyesinden, dışa doğru bütün sahalara uzanmasını sağlamış; teşkilâtlanmak için çalışmaları esnasında veya cemiyet yapısı alanında bütün fıtrî kabiliyetlerin harcanmasına imkân verecek sahrayı açmıştır. Bu gerçek, müslüman kardeşler teşkilâtının, yazıhanelerinin, kamplarının düzen içinde çağırıcıların, Kanal ve Filistin çarpışmalarının eserlerinden fedailer topluluğu olarak dile gelmiş ve onun bu yapıcı kabiliyeti ispat edilmiştir.

Onun üstün yapıcılığı; ruhlardan, ideolojilerden, yaşantılardan ve iklimlerden birer titreşim olarak tek yapı haline getirilmesidir. Bu da çeşitli nağmelerin bir müzik harikası etrafında birleştiği gibi birleştirilmesinde, hepsini teşhis edebilecekleri ortak bir özelliğe ayırmasında, çeyrek asırlık bir zaman içerisinde hepsini açık duyarlık, anlayış, idrak, vasat ve hayat içerisinde tek yöne doğru yöneltmesindedir.

Acaba soyadının böyle oluşu, gelişi güzel bir tesadüf müdür? Yoksa kitabında en ufak tesadüflerle en büyük mukadderatı ölçülü ve dü-

zenli bir şekilde ayarlayan yüce Allah'ın irade buyurduğu ezelî bir kararı mıdır?

Hasan el-Bennâ, Allah'ın rahmetine iltihâk ederken, kurduğu yapının temellerini tamamen kemale erdirmişti. Şehid düşerek bu dünyadan ayrılması da kendisinden istenilen şekilde bir yepyeni yapının ve bu yapının temellerini derinleştirme, duvarlarını güçlendirme şekli olmuştur. Büyük şehidin binlerce konuşması, binlerce makalesi ve eserleri; temiz ve değerli kan damlacıklarının alevlendirdiği kadar, müslüman kardeşlerin kalbindeki imanı alevlendirip tutuşturamazdı...

Bizim düşünce ve sözlerimiz, mumdan yapılı gelinler gibidir. Ne zaman onların uğrunda can verirsek, o zaman hayat bulurlar ve öz varlıklarından sonsuza dek onlara ruh sirayet eder. Bundan sonra artık, düşünce ve sözlerimiz için ölüm korkusu kalmaz...

Alçak zâlimler, Müslüman Kardeşlere demir ve ateşi yönelttikleri zaman çok geç kalmışlardı... Hasan el-Bennâ'nın yapısı, yıkılma ölçülerinin dışına çıkmış, parçalanma imkânlarının haricinde kalan derinliklere demir atmış; demir ve ateşin yakamayacağı bir düşünce ve sağlam bir mefküre haline dönüşmüştü. Çünkü, demir ve ateş hiçbir zaman mefküreleri yıkmış değildir. Üstün yapı, basit zalimlere galip gelmiş, azgınlar silinmiş, Müslüman Kardeşler geride varlıklarını korumuşlardır.

Bazı Müslüman kardeşlerin benliklerinde, zaman zaman kaymalar, sağa sola sıçramalar meydana gelmişsede, bu gibiler tıpkı kuru bir ağacın kuru dalları misâli dökülmüşler, yahut saflarda etkili bir faaliyet yapmadan kaybolup gitmişlerdir.

Müslüman Kardeşlerin düşmanları, adı geçen bu hain kurdun, ulu ağacın bir dalında köklü ve derin olduğunu sanarak yapışmışlar, bu dalı kendilerine çektikleri zaman, ağacı da kendilerine çekebileceklerini yahut kökten söküp atabilecekleri ümidine kapılmışlardır. Ancak, dalı kuvvetli bir çekme zamanı geldiğinde, dal ellerinde susuz, cansız, kupkuru bir ağaç parçası olarak yapraksız ve meyvesiz bir hâlde kalmıştır. Bu da yapıcısı yok olduktan sonra dahi, uzanan harika yapıcılığının devamıdır.

Bu günlerde gene müslüman kardeşler yapısı, geçmişte karşılaştığı bir bulanıklıkla karşı karşıyadır. Fakat, onun kökü güçlü sahalara, daha olgun bir bünyeye sahiptir. Bugünkü durumuyla o, benlikte bir inanç, geçmişte bir tarih, gelecekte bir ümit, hayatta bir düzen ve bunların yanında Allah'ın yenilmez bir irâdesi, unutulmayacak bir şehidin kanıdır...

Bu yüce yapıya karşı köklü bir düşünceye sahip olan kimse, Kral Faruk ve arkasında İngiltere, Amerika azgınlığının tek taşını bile dü-

şüremediğini bir tek delik bile açamadığını aklından çıkarmasın. İstikbâl, mutlaka Müslüman Kardeşlerin, üzerinde yapılarını oturttukları inancın ve ondan fışkırıp doğan sosyâl düzenindir. Bugün, her islâm toprağında, sömürgecilerin bir zamanlar islâm vatanını parça parça edip yıkmak için dağıttıkları o tek bayrak altında yeniden toplamaya davet eden bir ses yükseliyor. Bu dağılımın parçalarını, bütün ve tam bir cisim halinde toplamak ve sömürgeciliği yok etmek için canlanmanın zamanı gelmiştir artık.

Eşyanın genel tabiatı bile bu düşüncenin zaferini gerektiriyor. Çünkü, dağılma ve parçalanma artık son bulmuş, şimdi canlanma, kalkınma ve uyanma devri başlamıştır. O karanlık devirlerde ölmeyen bir islâm düşüncesi, elbetteki bu uyanışlardan sonra hiç ölmeyecektir.

«Müslüman Kardeşler» yapısı ile islâm'ın düşünce ve inancı birbirine kenetli olarak karışmıştır. Tarih içerisinde onları ayırt etmek mümkün olmadığı gibi, bu günde, yarında onları birbirinden uzaklaştırmak asla mümkün değildir.

Geçmişte sömürgeciler, din kisvesi altında bazı uyuşturucu organları kullanırlar, tarikat sahiplerinden, ezherli şahsiyetlerden ve sarayın azgınlarından faydalanırlardı. Fakat artık böyle davranmak onların ellerinde değildir.... Çünkü, islâm mefküresini bugün Müslüman Kardeşler, en güçlü bir şekilde temsil ediyorlar. Onu herhangi bir organla yolundan saptırmak asla mümkün değildir. Ezher bile —uzun zaman azgınlara ve sömürücülere boyun eğdikten sonra— uyanıyor, üzerindeki uyuşukluk ve gaflet tozlarını silkiyor, öğretmen ve öğrencisi ile kitleler ve fertler halinde islâm mefküresinin ilk yuvası olması gereken «Müslümân Kardeşler» safına iltihak ediyorlar...

Yüce Allah, Kur'an-ı Kerim'de bize bu hususta müjde vererek şöyle buyuruyor:

«Allah: «Ben ve Resullarım (peygamberlerim) muhakkak üstün geleceğiz» diye buyurdu. Şüphesiz Allah, kuvvetli ve azizdir.» (3)

YER YÜZÜNÜN ADALETİ ŞEHİD HASAN EL-BENNÂ'NIN KANI

Bu temiz kanın dökülme olayı, henüz adlî makamların pençesindedir. Bu olay ve konu hakkında hiçbir yorum yoktur. Ancak bu, insanın içinde pekçok üzüntüler meydana getiriyor. En uygun bir anda gerçekleri ortaya çıkarıyor. İnsan, yer yüzü adaletine gözlerini çevirirken,

(3) El-Mücâdele sûresi, âyet: 21.

gökyüzü adaletine de bakışlarını döndürüyor. Beşer yapısı kanunlar ile Allah yapısı şeriati birbirinden ayırma gücünü ve fırsatını kendi özünde buluyor: **«Bütün bu hadislerde, kalbi (duyabilecek canlılığa sahip) olan kimselere yahut görüp işitebilenlere büyük ibret vardır.» (4)**

Savunma makamında görevli olan zat, şöyle diyor: «— Araştırmanın açığa çıktığı kadarıyle —olay, Albay Mahmud Abdülmecid'in daha önce tasarladığı şekilde kasıtlı olarak «Müslüman Kardeşler» topluluğunun Genel Başkanı Merhum Şeyh Hasan el-Bennâ'yı öldürmesi etrafında özetlenir. Her ne kadar tahkikat derinleştirilmişsede albayın bu işi —o zamanlar— devletin ileri gelenleriyle birlikte anlaşarak mı yaptı, yoksa bu ileri gelenlerin maktülün kanının akıtılmasını istediklerini, böyle bir işin gerçekleştirilmesini candan arzu ettiklerini bildiğinden dolayı kendi başına tasarlayarak, onların sevgisini ve takdirlerini kazanmak için mi yaptığı bizce kesinleşmemiştir.

Albay Mahmud Abdülmecid'in kasıtlı olarak hazırladığı cinayetin infazı için, kendilerinde cinayet işleme kabiliyetini gördüklerinden seçtiği ve birlikte tertipledikleri cinayeti icra eden şahıslar şunlardır: Yarbay Hüseyin Kâmil; Yüzbaşı Abdu Ermanyus; Onbaşı Ahmed Hüseyin Cad; Assubay Çavuş Muhammed İsmail; Onbaşı Hüseyin Muhammed bin Ramazan; Assubay Başçavuş Muhammed Mahfuz; Mustafa Muhammed Ebu Leyl; Yusuf Ebu Garip ve diğerleri...»

Savcı, iddianamesinin sonunda adı geçen şahısların idamlarını isterken «Maktülün kanının dökülmesini isteyen, böyle bir işin gerçekleşmesini candan arzu eden devletin ileri gelenleri karşısında eli bağlı kalmıştır. Çünkü, önlerinde duran yeryüzü kanunu, bu ileri gelenlerin, en azından korumakla mükellef oldukları, masum kanın akıtılmasını istemelerinden dolayı sanık olarak tutuklanmaları için ne kendisine ne de adalete yeterli imkân vermemektedir.

Sanıklarla ilgili dava dosyası, mahkemenin elindedir. Davanın konusu ve olay hakkında hiçbir yorum, şimdilik yoktur. Ancak, farzedelim ki mahkeme, iddia makamının bütün istediklerini yerine getirdi ve sanıkların başlarını vurarak hakka ve adalete teslim oldu.

Bütün bu başların, Hasan el-Bennâ'nın başı yanında ne kadar değeri olabilir? O akıtılan temiz ve yüce kanın yanında bunların hiç birinin yeri ve ölçüsü olabilir mi? Böyle bir mukayese bile insan havsalasına sığar mı? Yer yüzünün adaletinin bu durumuyla ne kadar âciz ve kısır olduğu bir daha ortaya çıkmış oluyor. O günâh değerinin en büyük başları ve iddia makamının hararetle kendilerinden söz ettiği «Devletin ileri gelenlerinin» boyunları bir araya toplansalar, yüce ve şanlı şehidin

(4) Kaf sûresi, âyet: 37.

ayak bastığı topraklar bile olamazlar.. O günâh değerinin ve bütün mümessillerinin kanı akıtılsa, hak va adaletin karşısında kısası yerine getiremezler. Kaldıki, nerede birkaç değersiz baş, bu kısası yerine getirebilir mi?

İşte, bu noktadan dolayı yeryüzü adaletinin yetersizliği ve acizliği ortaya çıkıyor Yeryüzü kanunları ve kanun koyucuları, bu durum karşısında cüceleşiyorlar...

Böylece, Allah'ın insanlık için buyurduğu hükümler ile insanın kendi elleriyle koyduğu kanunlar arasındaki mesafenin farkı görülüyor...

Acaba masumların temiz kanlarını akıtan, «idarecilerin» cezaları ne olacaktır? Yeryüzünün adaleti, iddia makamının kesinlikle belirttiği suçlamalara ne diyecektir? İddia makamının elini bağlayan, belki de «Devletin ileri gelenlerine» tanınan dokunulmazlıktır...

Suçları, kanun ve adaletten üstün tutan ve onları koruyan kanunlar ne kadar saçma ve ne kadar sahtedir!.. Yeryüzünün adaleti nekadar aciz, ne kadar yetersiz ve ne kadar kısırdır!..

Bu yeryüzünün adaleti, çok kere temyiz mahkemelerinde şekil itibariyle kurtuluş tarafını bulmazsa, zülüm hükümlerini iptâl etmek imkânını vermemektedir. Şayet, formaliteye usülüne uygun, icraat ve şekli bakımından doğru ise, temyiz mahkemesi konuya inmekten, doğruyu ve gerçeği araştırmaktan eli kolu bağlı olarak aciz kalmaktadır. Gördüğü adaleti yerine getirmekten, inandığı zulmü kaldırmaktan yasaklanmıştır. İşin kötüsü, formalitede eksiklik bile bulmasa uygulanmakta olan merî yasalarda hatayı tespit etmedikçe yine elleri bağlı kalacaktır. Verilen hüküm isterse ne kadar haksız ve zalim olursa olsun...

El-Bedâri dâvasında hâkim Abdül Aziz Fehmi, aynı duruma düşmüş, zulmü kaldırıp, adaleti gerçekleştirmek için kanunlar arasından bir çıkar yol bulamamış, sadece vicdanından gelen haykırışlarla, taş gibi donuk kalan yeryüzünün kanunları, icraatın suratına bağırmakla yetinmiştir. Hükmü veren mahkemenin kendisi bile hata edip sonrada bu hatasını anlayınca, hüküm elinden çıktığı için adalete geri dönemiyor...

Bakın, bakın, yeryüzünün adaletine, hakikatı apaçık gördüğü halde «formalite gereğince» geri dönemiyor. Çünkü hüküm artık usül bakımından kendi elinde değildir. Gökyüzünün ilâhî adaleti ise, şöyle diyor:

«Hakikata dönmek fazilettir. Hükmü veren hâkime, verdiği hükmün yanlış olduğunu anladığında, kendi hükmünü iptâl etmesine, hakikate dönmesine engel olunmaz. Çünkü hakikat, herşeyden önce gelir ve her şeyden üstündür.»

Gökyüzü adaleti (ilâhî adalet) tabiriyle hakikat ortaya çıkınca, bir mahkemenin önünde durarak onu ispat etmeye gerek görmez. O, yeryüzü kanunlarının adalete tercih ettiği, itibarını korumak için, masumların kanını dökmek pahasına koyduğu formalitelere (usûllere) bağlı değildir. Bu durumuyla yeryüzü adaleti, gökyüzünün ilâhî adaleti ile nasıl mukayese edilebilir? Biz İslamın hükümlerini istediğimiz, ve şeriatın kanunlara esas alınmasını teklif ettiğimiz zaman daha ileri kanunların, daha ölçülü formalitelerin, daha sağlam olarak adaletin gerçekleşmesini istemiş oluruz.

Câhiller bu teklifimiz karşısında şöyle derler:

«Bizim ondört çağ öncesine dönmemizi mi, teklif ediyorsunuz?»

Bu ne aptalca, ne cahilce bir sorudur.. Aciz ve kusurlu olan sizin kanunlarınızdır. Kısır, cansız ve gerici olan sizin kanunlarınızdır.

Bizim şeriatimiz; adalet, yargılama ve hakikatin dışında usul ve şeklî icraatın haysiyetini kurtarmak için zulmün ve haksızlığın karşısında felçli gibi donup kalmaz.

Bizim şeriatımız, kralın elinde, cumhurbaşkanının, başbakanın yahut bakanların ve devlet büyüklerinin karşısında, dokunulmazlık kaydiyle eli bağlı kalmaz. Nerede suç varsa bizim şeriatımız, oraya koşar, cezasını vermek için makamı ve faili ne olursa olsun ortaya koyar ve suçluyu yakalamaya çalışır. Bizim şeriatimiz katile yahut teşvik eden ve suça ortak olan kimseye «Sayın Bay» diye hitap etmez. Onun şahsiyetini kutsallaştırıp kanundan üstün olarak kabul etmez.

Bizim şeriatımız, «devletin ileri gelenlerinin» masumların kanının dökülmesine, sonrada ellerini kollarını sallayarak gezmelerine, bir şey yapmadan aciz bir durumda kalıp onlara seyirci olarak bir köşede oturup bakmaz.

İşte, bu yüzden islâmın şeriat ve hükmünün egemen olmasını istiyoruz. Çünkü o, bu yukarıda saydığımız sebeplerden dolayı en ileri, en geniş, en fazla kabiliyetli, ufku en geniş olandır. Çünkü, sizin yeryüzü kanunlarınız donuk, gerici, zamanın icatlarına cevap vermeyen, masumların haklarını korumayan cansız kanunlardır.

İddianameyi gazeteden okurken, bu hatıralar zihnimde canlanmaya başladı. Yeryüzü adaletinin felçli, kısır, âciz elini görürken, gökyüzünün (ilâhî) adaletine baktım. Şahikalar üstünde yüce, erişilmez olarak duruyordu. Kendi kendime şöyle dedim:

«Allah bu insanlara bir kurtuluş yolu gösterip onları yeryüzünün darlıklarından, göklerin genişliklerine çıkarmaz mı?.. Allah insanların gözlerini açıpta, karanlıklar içinde çırpınırken, yitirmiş oldukları nuru (ışığı) göstermez mi?..»

Bir acı gerçek ve gülünç durum varsa, oda kanun adamlarımızın

kendi kanunlarını çağdaş ve ilerici olarak görüp, yüce Allah'ın kanunlarını eski ve gerici saymalarıdır.

Galiba bunlar, kendi kanunlarıyla Allah'ın kanunları arasında bir mukayese yapmak zahmetine katlanmıyorlar... Yoksa, şeriat ile ölçüldüğünde kanunların ne kadar donuk ve kısır olduğunu anlarlardı.

Onlar kendilerini hür sanan câhillerdir. Yüce Allah Kur'an-ı Kerim de bu hususta şöyle buyurmaktadır:

«Kendilerine; yeryüzünde fesat çıkarmayın denildiği zaman, bizler düzelticiyiz derler. Fakat bozguncu olan kendileridir. Bunu asla bilmezler.» (5)

EBU'L- HASAN EN-NEDEVİ'NİN, ÜSTAD HASAN EL- BENNÂ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ

Şeyh Ebu'l -Hasan en-Nedevî Mısır, doğu Arap ve islâm ülkelerinde meydana gelen olaylara değindikten sonra üstad Hasan El-Bennâ hakkında özetle şöyle demektedir:

«Onu kitaplarda değil, yakından tanıyan ve onunla birlikte yaşayanlar, onun varlığını değerini, şahsiyetinin yüceliğini daha çok iyi tanırlar. Mısır'ı Arap ve İslâm dünyasını çabasıyla, gücüyle, eğitimiyle, çağırısı ile başlattığı cihâd ruhuyla nasıl uyandırdığını çok iyi bilirler...»

Yüce Allah bu değerli şahsiyetin sahibine öyle üstün kabiliyetler ve güçler ihsân buyurmuştur ki, tarihçiler, eleştiriciler, ahlâkçılar kendi gözlerinde bunu çelişkili bulup hayretler içinde kalmışlardır. Onda ileriyi gösteren parlak bir akıl ve düşünce, geniş ve aydınlatıcı bir anlayış, çoşturan güçlü bir duygu, bereket kaynayan bir gönül, pırıl pırıl gülümseyen bir ruh, kılıç gibi keskin, fasih bir dil vardı. Onun ferdî hayatında cimrilikten uzak zühd ve kanaat hakimdi...

İslâm davasını yaymak için baştan sonuna kadar hiç dinmeden çalıştı. Bir gün bile boş durmadı. Bütün gücünü ve himmetini bu yolda seve seve harcadı. İleri görüşüyle, keskin zekâsı ile, sebat ve kararlılığı ile islâm davasının yayılıp gelişmesine yön verdi. Bu hususta kendisine düşen ödev ve görevleri alçak gönüllülük içinde üstün bir başarı ile yerine getirdi...»

---

(5) Bakara sûresi, âyet: 11 - 12.

MUHAMMED EL- HÂMİD'İN (6) ÜSTAD HASAN EL-BENNÂ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ

«Müslümanlar, Üstad Hasan El-Bennâ'nın başında taşıdığı yüce davadan ve kendi şahsında bulundurduğu üstün vasıflarından dolayı onun kadar daha büyük bir lidere, yüzyıllardan beri rastlamış değildir. Evet, onun kadar büyük bir âlim ve lideri görmüş değildir...

Ben bu sözlerimle mürşitlerin irşadını, âlimlerin ilmini, görüş sahiplerinin görüşlerini, yazarların yazısını, konuşanların konuşmasını, önderlerin önderliğini, yöneticilerin yönetimini, geçmiş ve gelecek edebiyatçıların sanatını inkâr etmiş olmuyorum. Ancak, saydıklarımın tümünü, en olgun bir biçimde kendisinde toplayan büyük şehid üstad Hasan El-Bennâ kadar başka birine rastlamak mümkün değildir.. Çok az kimse, onun sahip olduğu her yönden olgun olma derecesine ermiştir. Onun bu her yönden olgun olma derecesine ve doğruluğuna bir çok insan inanmıştır. Buna yürekten inananlardan biride benim. Onun hakkında söyliyeceklerimin özeti şudur:

«O, bütünüyle kendisini Allah'a adamıştı. Ruhuyla, vücuduyla, kalbiyle, kalıbı ile, ahlâk ve işleri ile... yaptığı her işi, Allah için yapardı ve Allah'ın rızasına mazhar oldu. Sonuçta yüce Allah'ın seçtiği kutlu şehid kullarının arasında yer aldı...»

Mısır'ın sayılı ilim adamlarından biri onun hakkında şunları söyledi:

«İnançsızlık seli, Mısır'ı kaplamıştı. Küfür ve inançsızlık her tarafa yayılıp dağılmıştı. Bunlarla birçok kimse savaştı. Ezher islâm üniversitesinin bir çok değerli öğretim üyesi ve diğer islâmî kurumlarının lider ve önderleri de bu inançsızlık selinin önüne geçemediler. Sonun da Hasan El-Bennâ geldi. Bu selin önünde büyük bir iman duvarı ördü. Böylece inançsızlığın, her türlü kötülük ve tehlikesini önledi...» Bu İslâm âlimi, bu sözleri onun hakkında söyledi ve onun gerçekleştirdiklerini gözlerimle gördüm. Yüce Allah; Onun arkadaşlarını da başarılı kıldı. İnsanları, onların vasıtalarıyla küfür karanlığından iman aydınlığına ulaştırdı...»

ABDULHAKİM ABİDİN'İN ÜSTAD HASAN EL-BENNÂ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ

Abdülhakim Abidin, uzun zaman boyunca Müslüman Kardeşlerin sekreterliğini yapmış ve üstad Hasan El-Bennâ ile birlikte yaşamıştır.

---

(6) Merhum Şeyh Muhammed El-Hâmid Ezher İslâm Üniversitesinin ileri gelen âlimlerinden biridir.

Üstad Hasan El-Bennâ'nın şehid edilmesi üzerine onun hakkında ki görüşlerini şöylece açıkladı:

«Ben, okuyucularımı duygulandırmak ve gözyaşlarını döktürmek için büyük üstad Hasan El-Bennâ'ya mersiye yazacak değilim. O'nun hayatını da anlatacak değilim. O, yüce Allah katında kendisine hazırlanan yüce makamlara yükselmiş bulunmaktadır.

Benim acizâne yazmak istediğim, O'nun kurduğu davadır. Uğrunda can verdiği islâm mefkûresidir. Bütün Müslümanların zihninde, islâm davası hakkında oluşturduğu yeniden İslâm'a dönüş hareketidir. İşte, sizlere büyük şehid Üstad Hasan El-Bennâ'nın islâm davası uğrunda açtığı yüce yolun bazı işaret ve esaslarından söz etmek istiyorum.

Bilindiği gibi, büyük şehid üstad Hasan El-Bennâ Peygamber (S. A.V.)'ın sünnetini, yaşadığı çağı, Kur'an-ı Kerim'in esaslarını ve hak mezhep imamlarının görüşlerini, davası için tek temel prensip olan kabul etmiştir. O, çağlar boyunca yaşanılan ve inamları islâmı, ölçü olarak kabul ediyor ve insanlara böylece tebliğ etmeye çalışıyordu.

Büyük şehid üstad Hasan El-Bennâ'mn peygamber (S.A.V.)'in sünnetine uygun olarak kurduğu ve binlerce talebelerinin izlediği yüce davasının sadece önemli on prensibini sizlere sunmak istiyorum. O, hayatı boyunca bu prensiplere bağlı olarak kalmış ve bütün öğrencilerine de bunları tavsiye de bulunmuşlardı. O on prensip şunlardır:

1 — **Birlik ve Beraberliğin Sürekli Sağlanması:** Bundan asıl gaye, Müslümanlar arasında kalp ve söz birliğinin temin edilmesidir.

2 — **Kelime-i Tevhidin Esasına Bağlı Kalmak: «Lâilâhe illâllah Muhammedun Resulüllah»** diyen her kişi müslümandır ve bizim kardeşimizdir. Onun malı, kanı ve namusu korunmuştur. Böylece, Kur'an-ı Kerimin hedef olarak kabul ettiği islâm kardeşliği esasına bağlı kalmaya önem göstermektir.

3 — **Nefsi, Kötü Zandan Arındırmak Ve Muhaliflerine Karşı Bile İyilikte Bulunmak:** Bundan gaye ise, insanın her şeyden önce kendi nefsinin eksikleriyle meşgul olması, boş tartışmalardan uzak kalmasıdır. İmamı Şafiî hazretlerinin şu sözünü asla unutmamak gerekir: **«Ben hayatta kiminle tartıştım ise, onun dilinden hak sözün çıkmasını, yüce Allah'tan niyaz ederdim.»**

4 — **Fazla Konuşmak ve Tartışmaktan Sakınmak:**

Rivayet edilir ki, birgün Hz. Hasan ile Hz. Hüseyin —çocukluk döneminde— yanlış abdest alan yaşlı bir adam gördüler. Bu yaşlı adama, yanlış abdest aldığını söylemekten utandılar ve sonunda kendi aralarında şuna karar verdiler: «Ey amca! Kendi aramızda, hangimizin daha iyi abdest aldığımız hususunda tartıştık. Hangimizin daha iyi abdest aldığı hususunda bize hakem olur musun?» dediler. Yaşlı adam ha-

kem olmayı kabul etti. Bunun üzerine Hz. Hasan ile Hz. Hüseyin abdest almaya başladılar. Yaşlı adam, onların abdest alışlarına dikkatle baktı ve yanlış abdest aldığını anladı. Daha sonra yaşlı adam abdesti yeni baştan tam ve doğru olarak yeniden aldı...

İşte, islâmı böyle bir metodla anlatmak ve öğretmek zorundayız. Hakka, doğruya ve islâma çağırırken hep bu yolu izlemeliyiz. İyilikle, tatlı dille ve güler yüzle insanlarla konuşmalıyız.

5 — **Kibirden Ve Mücadeleye Girmekten Sakınmak:** Büyük şehid üstad Hasan El-Bennâ'nın hayatında en çok hoşlanmadığı ve nefret ettiği durumlardan biri de böbürlenmek ve başkalarıyla yararsız mücadeleye girişmektir. Yaptığı her konuşma ve verdiği her konferansta bu konulardan sakınmayı tavsiye ederdi. Peygamber Efendimiz (S.A.V.) in şu hadislerini sık sık hatırlatırlardı:

«Bir millet, doğru yolu bulduktan sonra ihtilâf ve mücadeleye girmeden bu yolu yitirmez ve sapık yollara sapmaz.»

«Yanlışlık yaptığı halde mücadeleyi bırakanın, cennetin ortasında kendisi için bir evin ve köşkün var olduğunu müjdeliyorum. Haklı olduğu halde mücadeleyi bırakanın da kendisi için cennetin en yüce makamlarında, bir köşkün var olduğunu müjdeliyorum.»

6 — **Doğruyu Araştırmak:** Büyük şehid üstad Hasan El-Bennâ'nın daima söyleyip hatırlattığı en önemli noktalardan biri de daima doğruyu aramak ve peygamber efendimiz (S.A.V.) in sünneti üzere bulunmaya gayret sarf etmektir.

7 — **İttifâk Edilen Konularda Yardımlaşmak Ve İhtilâf Edilen Konularda İse, Özürlü Görmek:** Bu değerli prensip te üstad Hasan El-Bennâ'nın bağlı kaldığı ve daima bağlı kalınması gerektiği konusunda tavsiyede bulunduğu bir prensiptir. Bundan gaye ise, boş yere zaman öldürmemek ve bütün müslümanlarca kabul edilen esasları benimsemektir.

Meselâ: Bütün müslümanlar, Kur'an-ı Kerime göre amel etmevi farz kabul ederler. Öyle ise, bu hususta bütün müslümanlar arasında bir bağın kurulmasına gidilmelidir. Kur'an-ı Kerimin «Anayasa» olarak kabul edilmesine çalışılmalıdır.

8 — **Ortak Düşmana Karşı Cephe Almak:** Büyük şehid üstad Hasan El-Bennâ, âlimlere, şeyhlere, ve müritlere seslenerek din ve vatan düşmanlarına karşı birleşmeyi, hep birlikte karşı koymak için savaşmayı isterdi.

9 — **Çalışma Ve Hizmet Görme Alanlarını Açmak:** İslâma hizmet eden her kişi, hergün Kur'an-ı Kerimden bir bölüm okumalı, dua ve zi-

kirle meşgul olmalıdır. Dost ve yakınlarını ziyaret etmeli ve arkadaşlarıyla sohbetlerde bulunmalıdır. İslâm için genel çalışmalarda bulunmalı ve yatağa girmeden önce, yarın yapacağı işler hakkında düşünce muhasebesine dalmalıdır.

10 — **Doğru Yoldan Sapanları Teşhir Etmekle Değil, Onlar İçin Hidayet Yolunun Aranması:** Büyük şehid Üstad Hasan El-Bennâ'nın hayatında uyguladığı prensiplerden biri de hiç şüphesiz, doğru yoldan çıkan ve sapık yollara sapan kişiler için yüce Allah'tan hidayet dilemek ve onları tekrar doğru yola getirmek için çalışmaktır. Düşman ve muhaliflerine bile doğru yolu bulmaları için dua ederlerdi. Her zaman Hz. Ömer (R.A.) ın şu sözünü tekrarlardı: «Kardeşinizin aleyhinde şeytana yardımcı olmayınız. Şeytanın aleyhinde olarak kardeşinize yardımcı olunuz.»

Sizlere kısaca sunduğum bu on prensip, büyük önder Üstad Hasan El-Bennâ'nın islâm düşüncesi konusunda, bizim için geride bıraktığı temel esaslardır. Büyük şehid üstad Hasan El-Bennâ'nın bu on prensibini ne bir yazar yazdı ve ne de bir kitapta toplandı. Bunların hepsi, talebe ve arkadaşlarının ruh ve kalblerinde yazılıp duyulan bir emir ve izlenen bir yol oldu...»

ABDÜLKERİM EL-HATTÂBİ'NİN ÜSTAD HASAN EL-BENNA HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ

Müslüman Kardeşlerin safında bir mücahit olarak çalışan Merhum Abdulkerim el-Hattâbî, üstad Hasan El-Bennâ'nın şehid edilmesi üzerine kısaca şu veciz sözleri söylemişlerdi:

«Mısır ve Mısır halkına yazıklar olsun! Başlarına gelecek belâlardan dolayı korku duysunlar. Yüce Allah'ın en sevgili dostlarından birinin, yüce ve temiz kanını döktüler!..»

Veliler kervanının başı, üstad Hasan El-Bennâ, şehidlerin de önderi oldu. Çağında bütün Müslümanlar arasında, ilim ve takva yönünden bir benzeri yoktu. Yüce Allah'ın bağış ve rahmeti, O'nun yüce ve temiz ruhu üzerine olsun!..»

SAİD RAMAZAN'IN ÜSTAD HASAN EL-BENNÂ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ

Said Ramazan, üstad Hasan El-Bennâ'nın yakın arkadaşlarından biridir. Üstad Hasan El-Bennâ'mn yanında uzun müddet kalmış ve on-

dan büyük ilhâmlar almıştır. Üstad Hasan El-Bennâ'nın şehid edilmesi üzerine Said Ramazan da şu makaleyi yazmıştı:

«Tarihte, yürürlükte olan egemen bir düzeni değiştirmek gayesiyle ortaya atılan bütün hareketlerin temelinde şu iki esas bulunur:

1 — İlmî ve nefsî esas.

2 — Siyasî mücadele esası.

Bunların her ikisi de sözün gücüne ve cesarete dayanır.

Evet, sanıldığı gibi hakkı ve doğruyu söyleme cesareti kolay değildir. Doğruyu ve hakkı söyleyen bir kişi, başına gelecekleri bilir ve ona göre de cesaretle sözlerini söyler. Başına gelecek her türlü zorluk ve baskılara karşı da sabır eder. Söylediği sözleri, hayatında uygular ve böylece sözleri için canlı bir örnek olur. Bütün insanların gözleri önünde, hak ve doğru olarak bildiği ve inandığı yolda kahramanca direnir. Önüne çıkan her türlü engeli yıkar ve hiç bir işkenceye aldırış etmez. Bütün millet için büyük cesaret kaynağı olur ve inançlı yüreklerin çoşmasına sebep olur...

Onun yüklendiği davanın kervanına katılanlar, onunla birlikte hak ve doğru yolda yürür ve onunla arkadaşlık ederler. Eğer bu kervandan biri ölür veya öldürülürse, onun yerini hemen bir başkası alır. Artık bu kervan, bu yolda yürüyecek ve bu yolculuk devam edecektir. Savaş alanında attan düşen bir süvarinin yerini, bir başka savaşçı alır:

«İnananlardan, Allah'a verdiği ahdi yerine getiren adamlar vardır. Kimi bu uğurda canını vermiş, kimi de beklemektedir. Ahdlerini hiç değiştirmemişlerdir.» (7)

Üstad Hasan El-Bennâ şehid oldu. Fakat, geride binlerce mücahid bıraktı. Bugün her köyde, her kasabada ve her şehirde Müslüman Kardeşlerin mutlaka bir şubesi bulunmaktadır. Camilerde, okullarda, fakültelerde ve enstitülerde, fabrika ve çalışma yerlerinde faaliyetlerini sürdürmektedirler. Mısır'da ve Mısır'ın dışında bütün insanlara, gür seslerini duyurabilmişlerdir. Onların sesini işitmeyen bir müslüman hemen hemen kalmış değildir.

Onun sesini işiten ve saflarına katılanlar, sadece bir teori olarak ona bağlanmış değildir. Güzel yazılarıyla, tabiî ve tatlı sözleriyle sadece onu övüp durmazlar. Onu, ruh ve kalplerinin derinliklerinde duyup yaşarlar. Onun yüce davası uğrunda her şeyini feda ederler. Yürekten inanır ve davranışlarını da Ona göre düzenlerler.

Mısır'ın imanlı gençliği, ona olan güven ve inancını Süveyş Kanalının kurtarılmasında ve Yahudiye karşı Filistin'de bütün gücüyle ortaya koydu. Üstad Hasan el-Bennâ'nın talebeleri bu iki savaşta kahra-

(7) **Ahzâp sûresi, ayet: 23.**

manca çarpıştılar, islâm düşmanlarına karşı bütün gücü ile direndiler. Yüce Allah yolunda kanlarını ve ruhlarını seve seve feda ettiler. Davalarında samimi olduklarını böylece ispatladılar.

Bilindiği gibi, islâm dünyasının içinde yaşadığımız bu bölgede Kanal ve Filistin savaşından başka bir savaş olmadı. Bu her iki savaşta da Üstad Hasan el-Bennâ ve arkadaşları kahramanca savaştılar. Kendi çağında en üstünseviyede kendisine düşen görevi yerine getirdiler. Onun yüce hayatında iki savaşın başarı ile yürütüldüğüne şahit olmaktayız:

1 — İslâm düşmanlarına karşı Süveyş Kanalı ve Filistin de kahramanca yapılan savaştır. Bu savaşta Üstad Hasan el-Bennâ'nın bir çok talebeleri şehid edildi ve yüce kanları aktı....

2 — Hak ve batılın çarpışmasında aldığı yüce yerdir. Üstad Hasan el-Bennâ ve arkadaşları, batılın karşısında bütün güçleriyle direndiler. Batıla karşı açılan bu hak savaş, geçmişte olduğu gibi. gelecekte de bütün hızı ile sürecektir.

Birinci savaşta, yüce Allah'ın emir buyurduğu cihâdı, büyük bir fedakârlıkla yerine getirdiler. İkinci savaşta ise, ondan sonra gelecek bütün müslüman kuşaklara ibret dersini bıraktılar...

İslâm davasını, ateş çizgisi üzerinden geçirerek tecrübe alanına aktardılar. Aziz ve temiz şehidlik kanı ile, yüce Allah'ın rızasına ererek, O'nun yüce emrini yerine getirdiler. Geleceğin doğru yolunu, dünün kanlarıyla çizdiler. Böylece islâm davasının sağlam temellerini —her ne kadar hile, fitne, zafiyet ve kargaşalıklar olursa olsun— kan ve fedâkârlık sözlüğü ile savaş felsefesi üzerine kurdular. Dünün bu esaslarına uymayan her türlü yol ve metotdan da yüz çevirdiler...

Bazan zaman, insanın aleyhinde ve bazande lehinde işler. Bu ilâhî hikmetin bir cilvesidir. Bazan bütün düşmanların karşı koymasına rağmen, hak ve doğruluk açıkça üstün gelir ve yüce Allah'ın izniyle büyücülerin bütün büyüleri bozulur. Karşı çıkan bütün engeller yıkılır, söner ve birer birer etrafdan kayıp olur giderler. Bunların hepsi, bizim için dünün, ruh ve kalpleri imanla dolduran yaraları, kanları ve ölüleri olarak ispatlanmıştır. Bu davanın dününde bu gerçekler, birer belge olarak günümüze ışık tutmaktadır.

İşte, bu fedâkârlık ve kahramanlığın en güzel zirvesine başarı ile, son olarak şehidlik kanı ile Üstad Hasan el-Bennâ ulaşmıştır. Bütün Mısır halkının gözleri önünde göğsünden aldığı kurşunlarla temiz ve yüce kanını, inandığı dava uğrunda akıtmıştır. Hayatı ve inandığı dava için şehidliği ve Allah sevgisini temel prensip olarak kabul eden ve **her zaman «Allah yolunda ölmek en yüce arzumdur»** diyen üstad Hasan el-Bennâ, en sonunda en yüce arzusuna kavuştu Şehid arkadaşlarıyla birleşerek, şehidler safının önderi oldu. Arkadaşlarını ve talebele-

rini bu inanç üzere yetiştirdi. Onlar ve kendisi şehidlik imzasıyla, bu inançlarını ispatladılar. Bütün baskı ve işkencelere karşı, temiz kanlarını dökerek kahramanca direndiler. Üstad Hasan el-Bennâ, şehid olması ile bizlere lisanı haliyle şöyle dedi:

«Zulüm ve batıla karşı bütün gücümüzle savaşmak zorundayız. Bu uğurda ölmek bizim en yüce arzumuzdur. Bu yoldan başka çıkar yolumuz yoktur. Size, bütün baskı ve işkencelere aldırış etmeden, menfaat ve rahatın yüzüne bakmadan, korku ve endişeye kapılmadan hak yolda savaşmak için çağırıda bulunuyorum. Yüce Allah Şahidimdir ki, size çağırıda bulunduğum davada yalanım yoktur. Sizi ilerlemeye çağırdım, fakat size değil bana eziyyetin dokunmasını istedim. Huzur ve afiyeti isteyenlerin başı, daima önlerine eğik olur. Müslümanın başı ise, minaresi gibi daima dik ve yücedir...

İşte, sizlere veda ediyorum. Fakat, kanımla gözleriniz doluyor. Samimi ve ihlâslı niyetimle sizinle birlikte, bütün gücümle çalıştım. Şimdi sancağı size bırakıyorum. Eğer siz, bütün güçlüklere göğüs gerer ve bütün zorluklara karşı sabr eder, emanet edilen sancağı işaretli yollardan geçirerek omuzlarınızda taşırsanız, daha önceden yüce Allah'a vermiş olduğunuz sözü yerine getirmiş olursunuz. Bu sizin ilk günden taşıdığınız ve bütün insanlara çağırıda bulunduğunuz davadır.

Eyer başınızı eğer ve bu davaya sahip çıkmazsanız, kendinizi alçaltmış ve davanıza ihanet etmiş olursunuz. Yüce Allah, hainleri asla sevmez....

Ben, bana düşen ödev ve görevi yerine getirdim. Sizlere islâm davası hakkında bilgi verdim. Kalbinizi, hertürlü menfaat ve korkudan arındırmak için sizlere öğüt verdim. Hak yolda savaşmak için teşvikte bulundum. Sizleri Allah'a emanet ediyorum. O ne güzel bir vekildir. Günahlarımın karşılığı olarak bana, şehidlik mertebesini ihsân buyurdu. O, istediğimi benden esirgemedi. Yüce Allah'a verdiğim sözü yerine getirdim. Bugün veya yarın daima, yüce Allah'a verdiğimiz sözden sorumlu tutulacağız.

Bizim yolumuz peygamber (S.A.V.) in sünnetidir. O, cennetin hak uğrunda savaşan ve bu yolda yapılan hazırlıkların, gölgesinde olduğunu buyurmuşlardır. Peygamber efendimiz (S.A.V.), sahabileriyle birlikte, bir gün oturup dinlenmedi. Ateşten çizilen korkulu yolun ortasından geçitler. Cihâd için ezan çağırısı ile, şehidlik arzusuyla atılan naralarla savaş meydanlarına atıldılar. Hak yolda, kahramanca dövüştüler...»

Yüce Allah'ın, iman davası için ortaya atılan kimseler için değişmeyen bir kanunu vardır. Bu kanuna uymak zorunluluktur. Hak ve iman davası uğrunda çarpışanların uymak zorunda olduğu kanun şu-

dur: Mal, can ve kanla savaşmak ve bu uğurda her şeyini seve seve vermektir. Bu hususta Kur'an-ı Kerimde değişmeyen ilâhî kanunda şöyle buyurulmaktadır:

«Allah şüphesiz, Allah yolunda savaşıp, öldüren ve öldürülen müminlerin canlarını ve mallarını —Tevrat, İncil ve Kur'an'da söz verilmiş bir hak olarak— cennete karşı satın almıştır.» (8)

HASAN EL-BENNÂ'NIN DAVASI VE KURMAK İSTEDİĞİ HAYAT NİZÂMI

Hasan Bennâ, islâm dininin sahabe devresindeki yaşayış şekline sonsuz hayranlık duyardı. İslâmm bu gün de aynı şekilde yaşanmasını. müslümanların o temiz ve yüce hayata tekrar kavuşmasını isterlerdi. O hayata dönüldüğü taktirde, islâm aleminin maddi ve manevi bütün problemlerinin çözüleceğine sonsuz inancı vardı. İslâmı iyi bilen herkesin bu inançtan mahrum yaşayan kimselerin, islâm dininin iyi öğrenmemiş olduklarını, ve bu yüzden o inanca ermediklerini sık sık tekrarlardı. Bu yönleriyle onları, mazur görmeye çalışarak: «İslâmı birbirimize öğretmeliyiz. Kötülükler, cehâletlerden doğar. Her şeyden önce mukaddes dinimizi iyi öğrenmeye, öğretmeye ve toplum olarak onu yaşamaya mecburuz.» derdi.

Hasan el-Bennâ, inandığı islâm dâvasını, gerçek müslümanlara açmak ve aynı istikametle onları bir araya getirmek istiyordu. Bunun içinde halka inmek ve işe henüz bozulmamış olan gençlerden başlamak gerekiyordu. İsmailiye'de öğretmenlik yaparken, bu fikrini ilk defa, kültürlü ve imanlı yakın arkadaşlarına açtı. Onları ikna etti. Fikir birliğine vardılar. Birlikte gençlere son derece hoşgörü içinde sokuluyorlar, onlarla tatlı tatlı sohbetler yapıyorlar ve günün birinde birkaçını alıp namaza götürmeye muvaffak oluyorlardı. Sonra onlarda, islâmı ve müslümanların gerçek görevini daha iyi öğreniyor, ve dâvâ kervanına katılıyorlardı.

ÇIĞ GİBİ BÜYÜYEN DAVA : Böylece, gün geçtikçe müslüman kardeşlerin sayısı çoğaldı. 1929 yılında, merkezi İsmailiye'de olmak üzere «İhvan-ı Müslimin» (Müslüman Kardeşler) adlı teşkilatın şubelerini çoğalttılar. Köy, köy, kasaba, kasaba dolaşarak konferanslar veriyorlar, sohbetler yapıyorlar ve islâm davasının önemini müslümanlar arasında yaymaya çalışıyorlardı. Her gittikleri yerde, teşkilatın bir şubesi açılıyordu. Teşkilat, hergün biraz daha genişliyordu. Müslümanların kızla-

(8) Tevbe sûresi, âyet: III

rını dinî terbiyeyle yetiştirmek ve kadınları da bu dâvâya katmak için İsmailiye'de bir de «Müslüman Anneler Enstitüsü» kuruldu.

İhvân-ı Müslimin Teşkilatı, islâmın iyi öğrenilmesine, toplum dertlerinin islam prensipleriyle tedavi edilmesine çok önem veriyordu. Mısır'ın birçok yerinde enstitüler, okullar, hastaneler ve talim terbiye yerleri açtı. Kahire'de günlük, «İhvan-ı Müslimin» gazetesi çıkarılıyordu. Bu gazete «Mürşid'ül-âm» Hasan Bennâ'nın minberi sayılıyordu. Teşkilat, gün geçtikçe genişledi ve Mısır'ın sınırlarını da aşarak birçok Arap ülkelerinde şubeler açıldı. İslâm dünyasında en kuvvetli teşkilat haline geldi.

O tarihlerde Mısır krallıkla idare ediliyordu. Kral Faruk ve Mısır hükümeti, bu teşkilatın devamlı büyümesi karşısında endişe duymaya başladı. Müslümanların islâm prensiplerine bağlanarak birlik haline gelmesi, başta İngiltere, Fransa, Amerika gibi batılı ülkeleri daha çok düşündürüyordu. İslâm dünyası, gerçek manada Kur'ana sarılıp tek kuvvet haline gelirse, dünya stratejisi ters dönecektir. Özellikle İngiltere bu teşkilatın dağıtılması için Mısır hükümetine baskı yapmaya başladı. Hükümet teşkilatın faaliyetlerini engelliyor ve kapatmak için bahaneler arıyordu. Kapatmak mümkün olmadı. Seyyid Kutup'lar, Muhammed Kutup'lar, Şeyh Fergâli'ler, Abdülkadir Udeh'ler, Ahmed Neccar'lar, Said Havva'lar, Yusuf el-Kardavî'ler, Şeyh Muhammed el-Hâmid'ler, Ebu'l-Hasan En-Nedevî'ler, Abdulhakim Abidin'ler, Abdulkerim el-Hattâbî'ler, Said Ramazan'lar ve daha yüzlerce islâm mücahidi bu davayı omuzlarında taşıdılar. (9)

Bu uğurda can veren, şehadet şerbetini içen bütün islâm mücahidlerine yüce Allah'tan rahmet ve mağfiret niyaz ederiz. Akibet, takva sahibi müslümanların, zafer ise, sadece inananlarındır.

SONUÇ: Değerli okuyucularımız, elinizdeki bu kitap, büyük şehidin hayatında yazdığı bütün risâlelerini kapsamaktadır. Üstad Hasan el-Bennâ, bu risâlelerinde islâm davasını dile getirmekte ve islâm davasının temel esaslarını, hükmünü, dünyaya görüşünü ve bu davanın nasıl öğretileceğini öğretmektedir. İman, ihlâs, takva ve ihsân derecesine

---

(9) **Bu bölüm, şu kitap ve dergilerden yararlanarak yazılmıştır :**

1 — **İslam ve Emperyalizm (S. Kutup)**

2 — **Ellinci Yılda Müslüman Kardeşlerin Davası (Said Havva)**

3 — **El - Gurebâ Mecmuası.**

4 — **El - Emân Mecmuası.**

5 — **Er - Risâle Mecmuası.**

ulaşan gerçek bir müslümanın vasıflarını ve vazifelerini bildirmektedir. Sizde okuduğunuz zaman, Hasan el-Bennâ'nın davasını kavramış, ilim ve imanının yüceliğine inanmış olursunuz.

Sözümü bitirmeden önce bir gerçeğe işaret etmek istiyorum: Memleketimizde Seyyid Kutup ve benzeri müslüman kardeşler teşkilatının üyeleri ve Hasan el-Bennâ'nın talebelerinin eserleri Türkçeye tercüme edilmiştir. Fakat, bu teşkilatın başkanı ve lideri büyük âlim ve büyük şehid Hasan el-Bennâ'nın risâleleri dilimize tercüme edilmemiş ve Hasan el-Bennâ, gereken şekilde tanıtılmamıştır. Yaptığımız bu hizmetle bu boşluğu doldurduğumuza inanıyoruz. «Hidâyet ve başarı sadece yüce Allah'tandır.»

Ramazan NAZLI
Ortaköy/İST. 1978

I

PRENSİPLER

TAKDİM

Yüce Allah'a hamd, mücahidlerin lideri, muttakilerin önderi peygamber efendimiz Hz. Muhammed (S.A.V.) e, âline, ashâbına ve son güne kadar onların takip ettiği doğru yola tabi olanlara da salâ tü selâm olsun.

Bu risâlemi; davalarının yüceliğine ve düşüncelerinin kutsiyetine inanan ve bu uğurda yaşamayı ve ölmeyi göz önüne alan ve azimle çalışan sadık kardeşlerime ve «Müslüman Kardeşler» cemiyetinin çatısı altında toplananlara yöneltiyorum. Bu risâlede anlatılanlar, ezberlenecek dersler değildir. Ancak bunlar, uygulanmak üzere ortaya konulan talimat ve prensiplerdir.

Ey Sadık Müslüman Kardeşler! Çalışmaya yöneliniz. Yüce Allah Kur'an-ı Kerimde çalışma hususunda şöyle buyurmaktadır:

«Savaştan döndüğünüzde size özür beyan ederler. Ey Muhammed! Onlara de ki: «Özür beyan etmeyin, size inanmayacağız. Allah haberlerinizi bize bildirmiştir. Allah da Peygamberi de işleyeceklerini görecektir. Sonunda, görünmeyeni ve görüneni bilen Allah'a geri çevrileceksiniz. O, işlediklerinizi size haber verecektir.» (1)

«Bu dosdoğru olan yoluma uyun. Sizi Allah yolundan ayrı düşürecek yollara uymayın. Allah size bunları sakınasınız diye buyurmaktadır.» (2)

Bunların dışında olan müslümanlar için ise, dersler, konferanslar, mitingler, yönetimler, kitap ve makaleler vardır. Her insanın durum ve anlayışına göre yol ve metotlar konulmuştur:

«Herkesin yöneldiği bir yön vardır. Hayırlı işlerde birbirinizle yarışın. Nerede olursanız olun Allah sizi bir araya toplar. Allah şüphesiz her şeye kadirdir.» (3)

Yüce Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun!

ÜSTAD-HASAN EL-BENNÂ

---

(1) Tevbe sûresi, âyet: 94

(2) En-âm sûresi, âyet: 153

(3) Bakara sûresi, âyet: 148

PRENSİPLER

Ey Sadık Müslüman Kardeşler!

Bizim davamıza biat etmenin (inanıp katılmanın) on şartı vardır. Bunları ezberleyiniz :

1 — Anlamak
2 — İhlâs
3 — Çalışmak
4 — Cihâd
5 — Fedâkârlık
6 — İtaat
7 — Sebat
8 — Tecrit (Soyutlanma)
9 — Kardeşlik
10 — Güvenmek.

Ey sadık Müslüman Kardeşler! Şimdi sizlere, bu on şartı aşağıda birer birer açıklamak istiyorum. Şöyle ki:

I — ANLAMAK: Anlamak şartından kast ettiğin mana şudur : Davamızın samimi bir islâm davası olduğunu anlamanızdır. İslâmi da kısa ve özet olarak aşağıda şu yirmi maddede belirttiğimiz esaslar dahilinde anlayıp kavramaya çalışmanızdır:

1 — İslâm, hayatın bütün görüntülerini içine alan umumî bir nizamdır. Çünkü o, hem devlet ve vatan, hem hükümet ve millet, hem ahlâk ve kuvvet, hem rahmet ve adalet, hem kültür ve kanun, hem ilim ve hüküm, hem madde ve servet, hem kazanç ve varlık, hem cihad ve çağrı, hem asker ve düşünce, hem ibadet ve doğru bir inançtır.....

2 — Kur'an-ı Kerim ve peygamber efendimiz (S.A.V.) in Yüce ve temiz sünneti, islâmî hükümlerin çıkarılıp tanıtılması hususunda her müslümanın temel kaynağıdır. Bundan dolayı her müslümanın Kur'an-ı Kerimi kolayca anlaması için Arap dilinin gramerini ve inceliklerini, peygamber efendimiz (S.A.V.) in yüce ve temiz sünnetini rivayet eden kişilerin güvenilir olup olmadığı hususunda gereken bütün bilgileri bilmesi gerekmektedir.

3 — Kesin bir iman, doğru bir ibadet ve samimi bir çalışma tatlı bir ışıktır. Yüce Allah bunu kullarından dilediği kimselerin kalbine atar. Ancak ilham, rüya, kalbe dolma, keşif ve keramet islâm şeriatinde bir hükmün isbatı için birer delil olarak kabul edilmezler. İslâmın temel esaslarına aykırı olmamak şartı ile muteber sayılırlar.

4 — Muska, nazarlık, uğurluk, büyücülük, kâhinlik, falcılık, yıldızcılık ve gelecekten haber vermek gibi şeyler islâmda yasaktır. Bunlarla savaşmak gerekir. Ancak Kur'an-ı Kerimden bir ayet ve peygam-

ber efendimiz (S.A.V.) in buyurduğu dualardan bir dua olursa, söylediklerimizin dışındadır. Onda herhangi bir yasak yoktur.

5 — İslâm şeriatının temel esaslarına aykırı olmamak şartı ile ulul emre (başkana) veya onun vekiline itaat etmek ve onun görüşleri ile amel etmek gerekmektedir. Bu da zaman, mekân, örf ve adetlere göre değişir. İbadetler de asıl olan mana ve hikmetlerine iltifat etmeden ibadet görevinin yerine getirilmesidir. Diğer işlerde ise gaye, maksat ve hikmetlere bakılır. Bu işler, sağlayacağı hikmet ve faydadan dolayı yapılır.

6 — Peygamber (S.A.V.) in ve ondan sonra gelen sahabi ve selef'i Salih'inin —Kur'an ve sünnete uygun olmak şartı ile— sözlerinden başka her insanın sözü tutulur veya bırakılabilir. Sözlerini bıraktığımız kişilerin aleyhinde konuşmadan, onları kötülemeden kendi niyetleriyle baş başa bırakmalıyız.

7 — Fer'i hükümlerde delil gösterecek kadar bilgi sahibi olmayan her müslümanın mezhep imamlarından her hangi birisinin görüşüne uyması gerekir. Bir imamın görüşüne uymakla birlikte meselelerin nasıl ve hangi delillerden çıkarıldığını da araştırmak en uygun ve en güzel olanıdır. Böylece, ilmî araştırmalarını tamamlamaya çalışmak daha uygundur.

8 — Fıkhî meselelerde ve mezhep imamları arasında görünen farklı görüşler, dinde bir ayırma ve bölünmeye sebep teşkil etmez. Bunun sonunda müslümanlar arasında bir kin ve düşmanlık duygusu da meydana gelmez. Her müctehidin ayrı ayrı sevabı ve mükâfatı vardır. İnat ve taassup yoluna sapmadan gerçeğe ulaşmak gayesi ile yüce Allah'ın rıza ve sevgisi dahilinde ihtilâflı meseleler konusunda ilmi araştırmalarda bulunmakta da herhangi bir sakınca yoktur.

9 — Boş ve faydasız meseleler hakkında tartışmak, bu meseleleri inceleyip irdelemek doğru değildir. Sonunda yapılacak bir amel ile neticelenmeyen araştırma ve açıklamalardan sakınmamız şer'an emr edilmiştir. Meselâ: Hakkında kesin bir bilginin bulunmadığı Kur'an ayetleri üzerinde derin açıklamalara dalmak, boş ve faydasız bilgiler vermek, sahabilerin fazilet derecesi ve onların arasında meydana gelen ihtilâflı meseleler üzerinde tartışmalara girmek gibi pratik hayatta hiç bir yararı olmayan konulardan, uzaklaşmak gerekir. Çünkü, yüce Allah'ın yanında her sahabinin kendi amel ve niyetine göre ecir, mükâfat, derece ve sevabı vardır. Yüce Allah her şeyi bizden daha iyi bilmektedir. Bu konuda övgülerde bulunan ve yorumlar yapan kişilerin ayrı ayrı niyetleri vardır. En doğrusu, böyle konulara girmekten uzak kalmaktır.

10 — Yüce Allah'ın birliğine ve varlığına inanmak, islâm inancı-

nın temel esasıdır. Yüce Allah'ın isim ve sıfatlarını bildiren ayet ve hadisleri —sahih olanları— olduğu gibi kabul etmek ve herhangi bir yorum yoluna kaçmaktan sakınmak. İlim adamlarının, kendi aralarında bu hususta yaptıkları ihtilaf ve tartışmalara girmek ve Kur'an-ı Kerimin şu ayetinde işaret edildiği gibi böyle meseleleri sadece onlara bırakmak gerekir: **«İlimde derinleşmiş olanlar: «O'na inandık, hepsi Rabbimizin katındadır» derler.»** (4)

11 — Yüce Allah'ın gönderdiği hak dinde, aslı olmayan ve insanların kendi arzusu ile hoş görerek sonradan uydurdukları her şeye bid'at denir. Bu bid'atlar, ister dinin esasında olmayan bir şeyin sonradan ona eklemek sureti ile olsun isterse dinde var olanı terk etmek sureti ile olsun sapıklıktır. Hak ve doğru yoldan ayrılmadır. Müslüman olarak bid'atlara karşı savaşmak zorundayız. Ancak bid'atlarla savaşmak hususunda baş vurulan vasıta ve çareler bid'atlardan daha kötü ve çirkin olmamalıdır.

12 — Özellikle ibadetlerde ekler yapmak veya bırakmak şekli ile ortaya çıkan bid'atlar ve zorunluymuş gibi bazı nâfilelerde ve fıkıhca ihtilâflı konularda son derece dikkatli olmak. Ancak, bu ihtilâflı görüş ve konuları araştırmak ve gerçek delillerini bulmaya çalışmak hususunda ise, herhangi bir sakınca yoktur.

13 — Veliler ve salih kulları anmak, onlardan söz etmek, örnek ve güzel amellerini anlatmak, övmek ve onları sevmek insanı yüce Allah'a yaklaştırmaya ve onun yüce rızasına mazhar kılmaya sebep olur. Veliler ve salih kullar, Kur'an-ı Kerimde şöylece anlatılmışlardır:

«Veliler gerçekten iman eden ve Allah'tan hakkıyla korkanlardır.» (5)

Şeriatın esaslarına uygun olmak şartı ile evliyanın gösterdiği kerametler haktır ve dince sâbittir. Ancak, şuna kesin olarak inanmak zorunluluğu vardır ki, veliler yaşarken ve öldükten sonra kendilerine bir fayda ve yarar sağlamaya yetkili olmadıkları gibi, bir başkasına da fayda ya da zarar sağlayamazlar. Yardım, fayda ve zarar sadece Allah'tandır.

14 — Her hangi bir kişinin kabrini ziyaret etmek ve dua etmek meşru kılınan bir sünnettir. Ancak, kabirde yatandan yardım ve medet dilemek ve bu hususta onlara yardım için çağırıda bulunmak, onlardan bir ihtiyacın yerine getirilmesini dilemek, onlara adak adamak, üzerlerinde bina yapmak, örtüler örtmek, kandil, mum veya her hangi bir ışık yakmak, el sürüp öpmek, Allah'tan başkasına yemin etmek ve

---

(4) Âl-i İmran sûresi, âyet: 7

(5) Yunus sûresi, âyet: 63

benzerleri büyük bid'atlardır. Böyle davranışlardan sakınmak şarttır. Böyle inanç ve davranışlarla savaşmak ve bunları kesin olarak ortadan kaldırmak gerekir..

15 — Yüce Allah'a dua ederken, bir başkasını vesile yaparak yakarışta bulunmak, ihtilâf edilen fer'i bir meseledir. Yoksa sanıldığı gibi itikadî meselelerden biri değildir.

16 — Yanlış bir örf ve gelenek, şer'i kelimelerin ifade ettiği manayı değiştirmez. Belki bu kelimelerin manalarının doğruluğu ve geçerliliğini pekiştirir. Din ve dünya işleriyle ilgili meseleler kelime oyunlarına gelmez. Böyle durumlardan son derece sakınmak gerekir. Önemli olan isimlerin bizzat kendileri değil, isimlerin verildiği şeylerdir.

17 — Bütün amellerin esasını inanç teşkil eder. Yürekten samimi olarak yapılan ameller, dıştan azalarla yapılan amellerden daha önemlidir. Bununla birlikte, gerek kalp ve gerekse dıştan azalarla yapılan her iki amel çeşidi de dinen makbuldur.

18 — İslâm dini bütün akıl ve düşünce hürriyetini tanımıştır. Akıl ve düşünceyi makbul saymıştır. İnsanı, akıl ve düşüncesiyle kâinata bakıp araştırmalarda bulunmaya teşvik etmiştir. İslâm dini, aynı zamanda ilim ve ilim adamlarına da önem vermiştir. Onların değerini, her şeyden üstün tutmuştur. Her şeyde iyiyi, doğruyu, güzeli, yararlıyı seçip kabul eder Peygamber efendimiz (S.A.V.) bir hadislerinde şöyle buyurmuşlardır:

«Hikmet, müminin yitirmiş olduğu bir malıdır. Onu nerede bulursa, oradan almaya herkesten daha yetkilidir» (6)

19 — Bazen dinî saha ile aklî saha, görüş yönünden farklı olabilir. Ancak, kesin ve gerçek olan hususlarda her ikisi de birleşirler. Hiç bir zaman kesin olarak ortaya konan ilmî kanunlar, dinî esaslara aykırı olmaz. Eğer her ikisinin arasında bir ihtilâf olursa, zanni olan delil, kesin olan delile uygun bir şekilde yorumlanır. Zanni delilde, her ikisi de birleşirse, o zaman dinî esasa uyulur.

20 — Kelime-i Şahadeti getiren ve ifâde ettiği esaslara inanan, farzları yerine getiren bir kişiye, —günahkâr da olsa— **«kâfir»** denilmez. Ancak, kâfir olduğunu ikrâr eden, dinde kesin olarak bilinen her hangi bir esası inkâr eden, Kur'an-ı Kerimin açık olarak bildirdiği bir hükmü yalanlayan veya Kur'an-ı Kerimi, arapça gramerine uymayan bir mana ile yorumlayan, böyle bir iş ve davranışta bulunan kimseler **«Kâfir»** olur.

Müslüman Kardeşler, gerektiği şekilde bu esaslar dahilinde kendi

---

(6) Buhâri ve Müslim rivayet etmişlerdir.

dinlerini öğrendikleri zaman, haykırdığımız şu cümlelerin manalarını çok daha iyi anlarlar:

«Önderimiz peygamber, Anayasamız Kur'andır.»

II — İHLÂS: Müslüman Kardeşler, söylediği her sözde, yaptığı her işte, cihâd uğrunda attığı her adımda yüce Allah'ın rızasını gaye edinirler. Bütün bunlardan sadece, yüce Allah'ın ihsân buyuracağı nimet ve mükâfatı umarlar. Bundan başka ileri geri söylenilen ünvanlara, yapılan övgülere, şan ve şöhrete, dıştan görünen menfaatlere asla iltifat etmezler.

Bunun sonunda sadece, inanç ve düşünce eri olurlar. Çıkar veya başka maddi gayelerin kölesi olmazlar:

«De ki: Namazım, ibadetlerim, hayatım ve ölümüm bütün alemlerin Rabbi olan Allah içindir.» (7)

Böylece, ihlâs ve samimiyetin asıl ve derin hedeflerine eren müslüman kardeşlerin, daima söylediğimiz şu sözün manasını iyice anlamış olur:

«Gayemiz sadece Allah'tır»

«En büyük Allah'tır ve sadece ona hamd olsun»

III — ÇALIŞMAK: İlim ve samimiyetin meyvesi çalışmaktır. Yüce Allah Kur'an-ı Kerimde bu hususta şöyle buyurmaktadır:

«Savaştan döndüğünüzde size özür beyan ederler. Ey Muhammed! De ki : «Özür beyan etmeyin, size inanmayacağız, Allah haberlerinizi bize bildirmiştir. Allah da peygamberi de işleyeceklerinizi görecektir. Sonunda görülmeyeni ve görüneni bilen Allah'a çevrileceksiniz. O, işlediklerinizi size haber verecektir.» (8)

Davasında sadık ve samimi olan müslüman kardeşlerden sırasıyla şu çalışmalar istenilmektedir:

1 — Nefsini islâh etmesi için çaba sarf etmesi. Vücudunun sağlıklı ve güçlü olması, düşünce ve kültür yönünden gelişmesi, ahlâkça yükselmesi, kazancını temin etmesi, inanç yönünden sağlam ve güçlü olması, dosdoğru ibaretlerini yerine getirebilmesi için çalışması gerekir. Nefsini her şeyden önce islâh etmesi, zamanını değerlendirmeye çalışması ve başkalarına yararlı olmaya gayret sarf etmesi şarttır.

2 — İslâm esasları üzerinde bir yuva kurmaya çalışmalı. Ailesini ve çocuklarını islâmî ahlâkla ahlâklandırmaya çalışmalı, eş seçmede ve aile hayatını düzenlemede islâmî esasları göz önünde bulundurmalıdır.

---

(7) En'âm sûresi, âyet: 162

(8) Tevbe sûresi, âyet: 94

Gene aile hayatında karşılıklı olarak belirlenen görev ve ödevlerde de bu esaslara uymaya çalışmak zorunludur.

3 — Cemiyeti düzeltmeye, irşâd görevini yerine getirmeye, iyilik yapmaya ve kötülüğü önlemeye çalışması. Cemiyet içinde faziletleri yaymaya ve iyilikle emr etmeye gayret sarf etmelidir. Hayırlı işlere yönelmeli ve islâmî fikrin genel olarak doğup büyümesine çalışmalıdır. Hayatın bütün alanlarına, islâm hükmünün egemen olmasına çalışmalıdır. Bu gerek her kardeşin ve gerekse cemiyetin genel bir görevidir.

4 — İslâm vatanını ruhî, fikrî, iktisadî ve siyasî alanlardan yabancı emperyalist güçlerin egemenliğinden kurtarmaya çalışması.

5 — İslâmî esaslara uygun bir şekilde bir hükümetin teşekkülüne çalışması. Bu hükümetin bütün üyelerinin islâma hizmet etmesi, namaz kılması ve diğer dinî vazifelerini tam olarak yerine getirmesi gerekir. Günâh, haram ve islâm dışı davranışlardan da sakınmaları şarttır.

İslâmî esaslar dahilinde, dostluk ve kardeşlik esaslarının dışında, zorunlu durumlarda gayr-i müslimlerle anlaşmak veya yardım istemekten herhangi bir sakınca yoktur. İslâmî hükümetin en önemli vasıflarından biri de gayr-i müslimlere karşı iyi ve şefkatli olmak, adalet esasına bağlı kalmaktır. Mal ve can emniyetini sağlamaktır. Kanunları eşitçe uygulamaktır. Eğitim ve öğretimi yaygınlaştırmak ve kuvvet hazırlığına çalışmaktır. Sağlık tedbirlerini almak, kamu yararına yapılacak yatırımlarda bulunmak, yatırımlara hız vermek, ahlâkı güçlendirmek ve islâmı yaymaya çalışmaktır. Böyle bir hükümete itaat etmek, mal ve canla desteklemeye çalışmak her müslümana farzdır...

Eğer bir hükümet, söylediğimiz esaslar üzerinde bulunmaz ise, önce nasihat ve irşâd yolu ile düzeltilmesine çalışılır. Eğer bu, bir yarar sağlamaz ise, ondan uzaklaşmak gerekir. **«Yaratıcıya karşı gelmekte, yaratılana itaat yoktur.»** prensibine bağlı kalınmalıdır.

6 — İslâm ümmetini koruyacak, birliğini sağlayacak, vatanını kurtaracak, şerefini diriltecek, başkanlığını ve üstünlüğünü egemen kılacak ve kültürünü yayacak bir islâmî devletin kurulmasına çalışması.

7 — Yeryüzünde islâmı hakim kılıncaya kadar cihâd etmesi. Bütün kuvvetin islâmın elinde olması ve yeryüzünde bozgunculuğun kaldırılması için çalışması. Kâfirler istemese de yüce Allah nurunu tamamlayacak ve hak dinini hakim kılacaktır.

Bu son madde, cemiyetle birlikte toplu olarak yapılması gereken esaslardır. Her Müslüman Kardeş, kendisini cemiyetin içinde bunu yerine getirmekle görevli olduğunu bilmeli ve bu uğurda kendisine düşeni yerine getirmeye çalışmalıdır. Bu hususta ümitsizliğe düşmek asla doğru olmaz. Yüce Allah'ın şu ayetinden dolayı büyük ümitlere sahip

olmalıyız: **«Allah işinde gâliptir. Fakat, insanların çoğu bunu bilmezler.» (9)**

IV — CİHÂD: Cihâd, peygamber efendimiz (S.A.V.) in zamanından kıyamete kadar her zaman emir edilen ilâhî bir farz olduğu anlaşılmaktadır: **«Her kim savaşmadan veya savaşa niyet etmeden ölürse, cahiliyet ölüsü olarak ölür.» (10)**

Cihâdın en alt basamağı kalp ile nefret etmektir. En üst basamağı ise, Allah yolunda savaşmaktır. Bu iki basamak arasında dil, kalem ve el ile cihâd etme dereceleri gelir. Zâlim bir hükümdara karşı hak ve doğruyu söylemek de cihâddır.

Davanın dirilişi, yayılışı ancak cihâdla mümkün olur. Cihâd ne kadar büyük ve sağlam yapılırsa, değeri de o kadar yüce olur. Cihâd için malî yardım da ve destekte bulunmakta cihâdtır. Yüce Allah Kur'an-ı Kerimde bize nasıl gerekli ise, öylece cihâd etmemizi emir buyurmaktadır:

«Allah yolunda gereği gibi cihâd edin.» (11)

Böylece, bunun sonunda haykırdığımız şu prensibin anlamı ortaya çıkar: **«Yolumuz cihâddır.»**

V — FEDAKÂRLIK: İnandığı dava ve gaye uğrunda malını, canını, zamanını ve bütün hayatını seve seve harcamaktır. İnanç ve düşüncemiz uğrunda yaptığımız bu fedâkârlığın karşılığını, dünyada beklememeliyiz. Onun karşılığı, sevap olarak âhirette verilecektir.

Fedâkârlıktan kaçınılan, günah işlemiş ve büyük kazancı kaçırmış olurlar:

«Şüphesiz Allah, kendi yolunda savaşıp, öldüren ve öldürülen müminlerin canlarını ve mallarını —Tevrat, İncil ve Kur'an'da söz verilmiş bir hak olarak— cennete karşılık satın almıştır.» (12)

«De ki: «Babalarınız oğullarınız, kardeşleriniz, eşleriniz, akrabalarınız, elde ettiğiniz mallar, durgun gitmesinden korktuğunuz ticaret, hoşunuza giden evler ve sizce Allah'tan, peygamberinden ve Allah yolunda savaşmaktan daha sevgili ise, Allah'ın emri gelinceye kadar bekleyin. Allah fâsık kimseleri doğru yola eriştirmez.» (13)

«Çünkü, Allah yolunda susuzluğa, yorgunluğa, açlığa uğramak, kâfirleri öfkelendirecek her hangi bir yeri işgal etmek ve düşmana karşı

---

(9) Yusuf sûresi, âyet: 21

(10) Buhârî, Müslim, İbn. Mâce ve Nesaî rivayet etmişlerdir.

(11) Hacc suresi, ayet: 78

(12) Tevbe suresi, ayet: 111

(13) Tevbe suresi, ayet: 24

başarı elde etmek bütün bunlara karşılık olarak yüce Allah katında, onların yararlı bir iş yaptıkları yazılır.» (14)

«Eğer itaat ederseniz, Allah size güzel ecir verir.» (15)

Bunlarla da haykırdığımız şu prensibin anlamı ortaya çıkar:

«Allah yolunda ölmek en yüce arzumuzdur!..»

VI — İTAAT: İtaat; buyurulan emre uymak, darlıkta, genişlikte, zorlukta ve sevinçte daima emre bağlı kalmaktır. Bunun üç merhalesi vardır. Şöyle ki:

1 — **Tanıtma:** Genel anlamda davanın fikrini insanlar arasında yaymaya çalışmaktır. Bunun için de davanın cemiyet düzenini ve dünya görüşünü iyice anlayıp kavramak gerekmektedir. Hayır işlerinde irşâd, vaaz ve nasihatlerde bulunmak, toplantılar düzenlemek ve benzeri yol ve vasıtalarla davayı tanıtmaya gayret sarf etmektir. Bundan dolayı Müslüman Kardeşler, yapacakları bütün bu işleri, genel ve temel kanunlara dayalı olarak düzenlemeleri zorunludur.

Dileyen her kişi, kolaylıkla cemiyete katılmalı ve çalışmalarda ona ortak olabilmelidir.

2 — **Oluşma:** Cihâd için hazırlıkta bulunmak, birlik ve beraberlik ruhunu oluşturmaya çalışmak gerekir. Ruhî yönden bir sûfî, çalışma yönünden de bir asker gibi davranmalıdır. Bu derecenin iki prensibi vardır: «Emir ve itaat»

Bu iki prensibe kesin ve tereddütsüz olarak bağlanmak zorunludur. Müslüman Kardeşlerin, bununla ilgili her şeyi yerine getirmeleri şarttır.

Cihâd işi özel bir iştir. Buna ancak kabiliyeti ve hazırlığı olan kimseler katılabilir. Cihâd özel olduğu kadar zor ve sorumluluk isteyen bir iştir. Bunda «Tam Bir İtaat» şarttır.

3 — **Uygulama:** Bu merhale, cihâd için yapılan hazırlığın uygulama safhasıdır. Burada önemli olan dayanmak, sabr etmek ve imtihana tabi tutulduğunu unutmamak gerekir. Bunda da «Tam Bir İtaat» şarttır.

İşte, bu esaslar üzerine Müslüman Kardeşler, ilk olarak hicri yılın 5 Rebi'ül-evvel 1359 da biat etmişlerdir.

VII — SEBÂT: Dava uğrunda yüce Allah'ın takdir buyurduğu zaman boyunca, çalışmaya devam etmek ve bu uğurda sebât göstermek şarttır. Yüce Allah Kur'an-ı Kerimde bu manaya işaret ederek şöyle buyurmaktadır:

«İnananlardan, Allah'a verdiği sözü yerine getiren kimseler vardır.

---

(14) Tevbe suresi, ayet: 120

(15) Fetih suresi, ayet: 16

Onlardan kimi, bu uğurda canını vermiş, kimi de beklemektedir. Verdikleri sözü hiç değiştirmemişlerdir.» (16)

Vakit, dava için gerekli olan ilâcın bir parçasıdır. Fakat, yol uzun ve yorucudur. Bu yolda beklemek ve sebât göstermek zorundayız. Bunda bizim için büyük mükâfat vardır.

Saydığımız diğer altı esas, hazırlık, incelik ve uygulama bakımından zamana ve sebâta ihtiyacı vardır. Bu hususta yüce Allah bizlere Kur'an-ı Kerimde, sabır etmemiz için şöyle buyurmaktadır:

«Sana: «Ne zamandır bu?» Derler. Onlara «Yakın olması da mümkündür» de.» (17)

VIII — TECRİT (SOYUTLANMA) : Kendi düşüncen ve davan konusunda, diğer kişilerin düşüncelerinden ve davalarının prensiplerinden uzaklaşman gerekir. Bir başkasının düşünce ve prensiplerini, kendi davana karıştırmamalısın. Çünkü senin davan ve düşüncen, bütün dava ve düşüncelerin en yücesidir:

«Allah'ın verdiği renge uyunuz. Rengi Allah'ınkinden daha güzel olan kim vardır? Biz sadece, O'na kulluk ederiz.» (18)

«İbrahim ve onunla beraber olanlarda; sizin için uyulacak en güzel bir örnek vardır. Onlar, milletlerine şöyle dediler: «Biz sizden ve Allah'tan başka taptıklarınızdan uzağız. Sizin tapmakta olduğunuz batıl dininizi inkâr ediyoruz. Bizimle sizin aranızda yalnız bir olan Allah'a iman etmenize kadar ebedî olarak öfke ve düşmanlık baş göstermiştir.» (19)

Müslüman Kardeşin gözünde ve inancında insanlar altı kısma ayrılır:

1 — Cihâd yapan müslüman
2 — Cihâd yapmayan müslüman
3 — Günahkâr müslüman
4 — Zımmî olanlar
5 — Kendileriyle antlaşma yapılanlar veya tarafsız olanlar.
6 — Savaşanlar.

Bu altı sınıfın, islâm fıkhında ayrı ayrı hüküm ve ölçüleri vardır. Heyetlere, şahıslara ve milletlere bu hüküm ve ölçüler dahilinde düşmanlık veya dostluk yapılır.

IX — KARDEŞLİK: Bütün kalp ve ruhların tek bir inanç bağı ile bağlanmasıdır. İnanç bağı, bağların en sağlamı ve en güvenilir olanıdır.

---

(16) Ahzap sûresi, âyet: 23
(17) İsra sûresi, âyet: 151
(18) Bakara sûresi, âyet: 138
(19) Mümtahine sûresi, âyet: 4

İman kardeşliği birleşmeyi, küfür kardeşliği ise bölünmeyi gerektirir...

En büyük kuvvet, birlik ve beraberlik kuvvettir. Sevgi ve kardeşlik duygusu olmadan da birlik ve beraberlik meydana gelmez. Sevginin ilk belirtisi, insanın iç huzura kavuşmasıdır:

«İşte nefsini cimrilikten koruyabilmiş kimseler, gerçek kurtuluşa erenlerdir.» (20)

Sadık bir müslüman kardeş, diğer müslüman kardeşini kendi nefsinden üstün tutar. Onları, diğer insanlardan daha çok sever. Dalma kalbi, onlarla olur. Müslümanların cemaatinden ayrılmak asla doğru değildir.

Peygamber efendimiz (S.A.V.) bu hususta şöyle buyurmuşlardır:

«Sürüden ayrılan koyunu, kurt yer.» (21)

«Müminler, birbirleri için bir binanın taşları gibidirler. Birbirlerine tutuşup pekişirler.» (22)

Kur'an-ı Kerimde de şöyle buyurulmaktadır:

«Mümin erkekler ve mümin kadınlar birbirlerinin velileridir.» (23)

Bizim de böyle olmamız gerekir.

X — GÜVENMEK: Bir askerin ihlâs ve samimiyetle kumandanına güvenip bağlandığı gibi, öylece birbirimize güvenip bağlanmak zorundayız. Derin bir güven içinde birbirimizi sevmeye, saygı göstermeye, itaat etmeye ve yaptığı bir işi takdir etmeye çalışmalıyız. Yüce Allah bu hususta Kur'an-ı Kerimde şöyle buyurmaktadır:

«Hayır, Rabbine and olsun ki, aralarında çekiştikleri şeylerde seni hakem tayin edip sonra senin verdiğin hükmü içlerinde bir sıkıntı duymadan bütün olarak kabul etmedikçe, inanmış olmazlar.» (24)

Liderlik davanın bir parçasıdır. Lider olmadan herhangi bir davanın yürütülmesine imkân yoktur. Liderle erler arasında güven duygusunun pekişmesi oranında da cemiyetin düzen ve ahengi sağlanır. Bunun sonunda da gaye ve hedeflere ulaşmak kolaylaşır. Kur'an-ı Kerimde bu hususta şöyle buyurulmaktadır:

«Oysa, onlara itaat etmek ve uygun olanı söylemek yaraşırdı.» (25)

Müslüman Kardeşlerin davasında lider ve önder; çocuklarını yürekten seven bir baba, ilmî konuları öğreten bir üstad, kalp ve ruhu terbiye ile meşgul olan bir şeyh, siyasî işleri en güzel bir şekilde çözümle-

---

(20) Haşr sûresi, âyet: 9

(21) Ebu Davud ve İbn. Mâce rivayet etmişlerdir.

(22) Buhârî ve Müslim rivayet etmişlerdir.

(23) Tevbe sûresi, âyet: 71

(24) Nisâ sûresi, âyet: 65

(25) Muhammed sûresi, âyet: 21

yen bir siyasî başkan gibidir. Aynı zamanda davamız da bu konuların bütününü kapsamaktadır. Bütün davaların başarılı olmasında güvenmek şarttır. Bunun için her Müslüman Kardeş önce, kendi nefsine şu soruları sormalı ve bu soruların cevabını kendisinde bulmalıdır:

1 — Liderini —bütün hayat safhalarıyla birlikte— tanıyor musun?

2 — Onun ihlâslı ve samimi olduğuna inanıyor musun?

3 — Onun liderliğe kabiliyetli olduğuna, verdiği bütün emirlerin doğru ve isabetli olacağına inanıyor musun? Günah olmayan hususlarda verdiği emirleri seve seve yerine getirmeye hazır mısın?

4 — Şer'i bir delilin olmadığı meseleler hakkında yanlış bir ictihatta bulunabilir mi? İlmî derecesi nedir?

5 — Dava uğrunda gerektiğinde hayatını ortaya koymaya hazır mısın?

Acaba, liderlik makamı özel ve genel faydaları gözetecek kadar uyanık mıdır?

İşte, bu soruların cevaplarını kendi nefislerinde müsbet bir şekilde bulanlar, cemiyete tam ve sağlam bir güvenle bağlanmış olurlar:

«Eğer, yer yüzünde olan her şeyi harcasaydın, gene de sen onların kalplerini uzlaştıramazdın. Fakat Allah, onları uzlaştırdı. Şüphesiz O, aziz ve hakimdir...» (26)

Ey Sadık Kardeşim!

Bu esaslara inanıp biat etmekle sana şu görevler düşmektedir. Davanın temel yapısında bir yer alman için sana düşen bu görevleri almalısın:

1 — Kur'an-ı Kerimden her gün belli bir miktar okumalısın. Meselâ Her gün en az bir cüz okumalısın. Kur'an-ı Kerimi üç günden aşağı ve bir aydan yukarı olmamak şartı ile okuyup bitirmeye çalışmalısın.

2 — Kur'an-ı Kerimi güzel okuyup, iyice dinlemelisin. Manalarını düşünmeye ve anlamaya çalışmalısın. Peygamber efendimiz (S.A.V.) in yüce ve temiz hayatını bildiren bir siyer kitabını okumalısın. İslâm tarihini ve müslümanların hayatını bildiren birer kitap okumalısın. Bu hususta «Hamâ'tül-İslâm» adlı kitap tavsiye edilebilir. Peygamber efendimiz (S.A.V.) in hadislerini bolca okumalısın. Fıkıh ve akâid hakkında da birer usul kitabı okumalısın.

3 — Genel olarak sağlık kurallarına uymalısın. Vücutça sağlıklı ve güçlü olmaya gayret sarf etmelisin.

4 — Vücut ve sağlığa zararlı olan sigara gibi alışkanlıklardan sakınmalısın. Çay ve kahve gibi uyarıcı maddeleri de fazla almamaya dikkat etmelisin.

---

(26) Enfâl sûresi, âyet: 63.

5 — Yiyecek, içecek, giyinecek, oturacak, çalışacak yerlerin ve özellikle vücut temizliğine dikkat etmelisin. Çünkü, islâm dininin temeli temizlik üstüne kurulmuştur.

6 — Doğru söylemeye ve yalan söylememeye son derece dikkat etmelisin..

7 — Verdiğin sözü yerine getirmeye çalış ve anlaşmalara sadık kal.

8 — Hakkı söylemekte kahraman olmalısın. Sırları saklamalı, öfkeni yenmeli ve yanlışları söylemelisin.

9 — Daima vakarlı olmalısın. Ancak, asık suratlı olmaktan da son derece sakınmalısın. Lâtifeli sözler söyle, güler yüzlü ol...

10 — Son derece hayalı ve terbiyeli olmaya, ince şuurlu, iyilikten hoşlanan, kötülükten nefret eden, küçük düşürmeyecek şekilde alçak gönüllü olan, yağcı olmayan, ihtiraslı olmayan bir kişi olmaya gayret sarf etmelisin.

11 — Bütün davranışlarında adeletli ve insâflı olmalısın. Öfkelenmekle iyilikleri unutmaktan, hoş görülülükten de kötülükleri görmemezlikten sakınmalısın. Acı da olsa kendi nefsinin veya yakınlarının aleyhinde de olsa daima hakkı söylemelisin.

12 — Daima dinç ve ayakta olmaya gayret sarf etmelisin. Başkalarına yardım etmekle sevinç duymalı ve mutlu olmalısın. Muhtaçlara yardımcı olmaya, hastaları ziyaret etmeye, tatlı sözler söylemeye ve daima iyiliğe yönelmeye çalışmalısın.

13 — İyi yürekli, şefkatli, bağışlayan, seven, birleştiren, insanlara ve hayvanlara acıyan, iyilik yapmaktan hoşlanan, katı yürekli olmayan, insanlarla bütün iş ve davranışlarında yumuşak ve güzel huylu olan, islâmî prensiplere bağlı kalan, büyüklere saygı ve küçüklere şefkat gösteren, genişleten, ayıpları araştırmayan, gıybet etmeyen, giriş ve çıkışlarda selâm veren ve izin isteyen bir kişi olmaya dikkat etmelisin.

14 — Okumaya ve yazmaya çalışmalısın. Müslüman Kardeşlerin risâle, dergi ve gazetelerini takip etmelisin. Küçükte olsa kendine bir çalışma odası ayırmalısın. Kendi dalında uzmanlaşmaya gayret sarf etmelisin. İslâmla genel anlamda ilgilenmeli ve onun yüce esasları üzerinde geniş bir düşünceye sahip olmalısın.

15 — Zengin de olsan gene iktisadî olmaya çalışmalısın. Çalıştığın iş üzerinde serbestçe bir araştırma yapmalı ve işini sevmeye çalışmalısın.

16 — Özellikle resmî görevler üzerinde —Mecburi kalınmadıkça— ısrar etmemelisin. Resmî görev, geçim bakımından da en dar olanıdır. Dava ile çeliştiği zaman bundan uzaklaşmalısın. Eğer böyle bir durum yok ise, kalmakta herhangi bir sakınca yoktur.

17 — Görevini, her hangi bir ihmal ve hile karıştırmadan yapmaya çalışmalısın.

18 — Hakkını araştırmalısın ve bütün insanların haklarını da vermelisin.

19 — Kumardan, şans oyunlarından, piyangodan ve haram kazanç yollarından kaçınmalısın.

20 — Bütün işlerinde tam olarak faizden uzaklaşmalısın.

21 — İslâm vatanının kalkınmasına çalışmalısın. Ağır sanayi ve iktisadi kalkınmaya yardımcı olmalısın. Para ve servetin müslümanların elinde olmasına dikkat etmelisin. Yerli Malı kullanmaya gayret sarf etmelisin.

22 — Zekât ve sadaka vermelisin. Davaya mali yardımda bulunmalısın.

23 — Az da olsa tasarrufta bulunmalısın.

24 — İslâmî ahlâk ve adetleri yaşamaya ve yaşatmaya çalışmalısın. Yabancı adetlerden- selâm, konuşma, tarih, edebiyat, oturma ve ev eşyası, kılık, kıyafet, çalışma ve iş hayatı, yemek, içmek, gelmek, gitmek, üzüntü, sevinç ve hayatın her alanında— bütün olarak kaçınmalısın. Bunların yerine peygamber efendimiz (S.A.V.) in sünnetini takip etmelisin.

25 — İslâmî düşünceye aykırı olan heyet, cemiyet, ekol, dernek, cemaat, lokal, kahve, dergi, gazete ve benzeri her şeyden ilgini keseceksin.

26 — Yüce Allah'ın büyüklüğünü ve âhiret gününe hazırlanmayı daima düşünüp hatırlamalısın. İbadet ve nafilelerle de yüce Allah'ın rahmet ve bağışına yaklaşmaya çalışmalısın. Gece namazlarına, her ayda en az üç gün oruç tutmaya, dil ve kalp zikirlerine önem vermelisin.

27 — Daima abdestli olmaya gayret sarf etmelisin.

28 — Namazı zamanında, dosdoğru, camide ve cemaatla kılmaya dikkat etmelisin.

29 — Ramazan ayında tam olarak oruç tutmaya ve hac vazifeni yerine getirmek için hazırlıkta bulunmaya çalışmalısın.

30 — Cihâda hazırlanmalısın ve bu uğurda gerektiğinde şehid olmayı sevmelisin.

31 — Küçük ve büyük bütün günahlarından tövbe ve istiğfarda bulunmalısın. Geceleyin yatağa girmeden önce, kendi nefsini hesaba çekmelisin. Yaptığın iyilik ve kötülükleri düşünmelisin. Hayatını ve zamanını boş yere geçirmemeye çalışmalısın. Harama düşmemek için şüpheli şeylerden sakınmalısın.

32 — Nefsini ve duygularını yenmeye çalışmalısın. Helâl da kalıp harama girmemeye gayret sarfetmelisin.

33 — İçki ve uyuşturucu maddelerden kaçınmalısın.

34 — Pis, günah ve çirkin yerlerden, bozguncu ve kötü insanlarla dost olmaktan kaçınmalısın.

35 — Oyun ve eğlence yerlerinden kaçınmalısın.

36 — Müslüman Kardeşlerin safına katılan bütün arkadaşlarını tanımaya ve onları sevmeye çalışmalısın.

37 — Senin inancına ve fikrine uymayan parti ve onların çalışmalarından uzak durmalısın.

38 — Liderliğin izni dahilinde ve ona ruhî bağlantının kurulması şartı ile davayı her yerde yaymaya çalışmalısın. Bu hususta kendini görevli bir er olarak bilmelisin.

Ey Sadık Müslüman Kardeşlerim! Söylediğimiz bu esaslar, sizin davanızın özetidir. Bütün bunları şu beş kelimede toplayabilirz:

«1 — Gayemiz Allah, 2 — Önderim Resulüllah, 3 — Anayasamız Kur'an-ı Kerim, 4 — Yolumuz cihâd, 5 — Şehidlik en yüce arzumuzdur.» davanızın özetidir. Bütün bunları şu beş kelimede toplayabiliriz:

«1 — Yayılmak, 2 — Kur'an okumak, 3 — Namaz kılmak, 4 — Er olmak, 5 — Ahlâk»

Söylediğimiz bu prensiplere sarıl ve nefsinde gereklerini toplamaya çalış. Eğer söylediğimiz bütün bu esasları, gaye ve hedefleriyle yerine getirirsen, dünya ve âhiretin saadetine erer ve bizim davamızın prensiplerinin üzerinde yürümüş olursun. Artık, safımızda bir er sayılırsın. Eğer tembellik yapıp, bu esasları yerine getirmekten kaçarsan, yüce Allah'ın katında hesaba çekilirsin. Sana ve nefsimize yüce Allah'tan hidayet ve başarı dileriz.

Bu hususta Yüce Allah Kur'an-ı Kerimde şöyle buyurmaktadır: **«Ey iman edenler! Sizi can yakıcı bir azaptan kurtararak, kazançlı bir yolu size göstereyim mi?»**

«Allah'a ve peygamberine inanırsınız; Allah yolunda canlarınızla, mallarınızla cihâd edersiniz. Bilseniz, bu sizin için en iyi yodur.» «Böyle yaparsanız, Allah günahlarınızı size bağışlar. Sizi içlerinden ırmaklar akan cennetlere, Adn cennetlerinde hoş yerlere koyar. İşte, büyük kurtuluş budur. Bundan başka, sevdiğiniz bir şey daha; Allah katından bir yardım ve yakın bir zafer vardır. Ey Muhammed! İnananlara müjde ver.» (27)

«Ey inananlar! Allah'ın dininin yardımcıları olun. Nitekim, Meryem oğlu İsa, Havarilere: «Allah'a giden yolda yardımcılarım kimlerdir? deyince, Havariler: «Allah'ın dininin yardımcıları biziz» demişlerdi. İsrail oğullarından bir takımı böylece inanmış, bir takımı da inkâr etmiş-

(27) Saff sûresi, âyet: 10 - 13

ti; ama biz, inananları, düşmanlarına karşı destekledik ve onlar böylece üstün geldiler.» (28)

Yüce Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

CEMİYET

Yüce Allah'a hamd, onun sevgili peygamberine, âline ve ashâbine de salâtü selâm olsun...

İslâm dini, kendisine mensup olanların yüce ve örnek bir cemiyet kurmalarını ister. Bu cemiyet bağı ile, dostluk ve kardeşlik bağlarını geliştirmelerini ister. Söz ve görüşlerden, pratik hayata geçmeyi arzular. Bu istek ve arzu, islâmın cemiyet görüşüne verdiği önemi gösterir.

Ey kardeşim! İslâmın cemiyet binasında yararlı bir hizmette bulunmaya gayret sarf et. İslâmın cemiyet hayatı, şu üç temel esasa dayanır. Bunların da sırayla gerçekleşmesi şarttır:

1 — TANIŞMAK : Tanışmak, cemiyet hayatının birinci şartıdır. Allah için tanışın ve bu esas üzerine birbirinizi sevin. Kardeşlik duygusunun en yüce bağını, aranızda tesis etmeye çalışın ve bu şuurla yaşayın. Aranızdaki bu yüce bağı kaldıracak her türlü engeli giderin. Kur'an ve sünnete uyun, ayet ve hadislerde buyrulan esasları daima göz önünde bulundurun.

Yüce Allah'ın şu buyruğunu asla unutmayınız:

«Müminler ancak kardeştir.» (29)

«Hepiniz topluca Allah'ın ipine sarılın ve sakın dağılmayın.» (30)

Peygamber efendimiz (S.A.V.) de bu hususta şöyle buyurmuşlardır: **«Müminler bir binanın kenetleşen taşları gibi, birbirlerine sıkı sıkı bağlıdırlar.» (31)**

«Müslüman, müslümanın kardeşidir. Ona ihanet ve zulümde bulunmaz.» (32)

«Müminler birbirlerine karşı sevgi, merhamet ve şefkat bakımından bir vücut gibidirler. Bu vücudun bir azası sıtma veya uykusuzlukla rahatsızlaşırsa, bütün vücut da rahatsızlanır.» (33)

İslâmın ilk çağından günümüze kadar bütün müslümanlar, yüce

---

(28) Saff sûresi, âyet: 14

(29) Hücurat sûresi, âyet: 10

(30) Âl-i İmrân sûresi, âyet: 103

(31) Ebu Davut ve İbn. Mâce rivayet etmişlerdir.

(32) Buhari, Nesai ve Tirmizi rivayet etmişlerdir.

(33) Buhari ve Müslim rivayet etmişlerdir.

Allah'ın bu emrine ve peygamber (S.A.V.) in bu yüce sünnetine bağlı kaldılar. Ve bu esaslar üzerine cemiyet hayatını kurdular.

Ey Müslüman Kardeşler! Sizde bu esaslar üzerinde cemiyet hayatınızı kurmaya çalışın. Allah inancına ve sevgisine dayanan kardeşlik ruhunu yeniden diriltiniz. Böylece, bütün islâm ümmetini birleştirmeye çalışınız. Eğer dâvanıza sadık ve samimi iseniz, bunu mutlaka yapınız. Allah yardımcınız olsun!

2 — ANLAŞMAK : Anlaşmak, islâmî cemiyet nizamının gerçekleşmesi için ikinci esastır. İslâmın dosdoğru yolunda yürüyün, emirlerine sarılın ve sizi sakındırdığı şeylerden de uzaklaşın. İbadet ve günalı hususunda nefsinizi inceden inceye hesaba çekin. Bundan sonra da her biriniz müslüman kardeşine nasihat etsin. Onda gördüğü bir eksikliği söyleyip uyarıda bulunsun. Kendisine nasihat edilen kişi ise, bunu teşekkür ve sevinçle karşılasın. Sakın, kendisine nasihat eden kardeşine darılıp öfkelenmesin. Nasihat eden kişi ise, kendisini üstün ve kardeşini hor görmekten sakınsın.. Kardeşinin eksikliklerini hiç kimseye aktarmasın. Ancak, islâh etme hususunda aciz kaldığı zaman, cemiyetin başkanına söyleyebilir. Kardeşini daima sevmeli ve ona kurtuluş yolunu dilemelidir.

Nasihat eden kişi, kibir ve gururdan sakındığı gibi, nasihat edilen de inatçılıktan ve kinden arınmalıdır. Kardeşine karşı kalbinde zerre kadar kin ve düşmanlık taşımamalıdır. Allah için sevmek, sevgi derecelerinin en güzelidir. Nasihat ise, dinin temelidir. Bu hususta peygamber efendimiz (S.A.V.) bir hadisi şeriflerinde şöyle buyurmuşlardır:

«Din nasihattır.» (34)

Yüce Allah'ın rahmeti üzerinize olsun. Bu hadisi iyice düşünün. Allah sizleri korusun, itaatiyle şereflendirsin, bizden ve sizden şeytanın kötülüğünü gidersin!

3 — DAYANIŞMAK : Dayanışmak, islâmı cemiyet hayatının üçüncü esasıdır. Daima her işinizde dayanışma içinde olunuz. Birbirinizin yükünü hafifletin. Şunu iyi bilin ki, iman ve kardeşliğin özü dayanışmadır.

Mümkün olduğu kadar birbirinize iyilik ve yardımda bulunun. Bu hususta peygamber efendimiz (S.A.V.) in şu hadisini düşünün: **«Birinizin, bir diğer kardeşinin ihtiyacını yerine getirmesi, benim bu camimde bir ay itikâfta kalmasından daha hayırlıdır.»** (35)

Bir diğer hadislerinde de şöyle buyurmuşlardır:

---

(34) **Buhârî ve Müslim rivayet etmişlerdir.**

(35) **Nesâî ve İmamı Ahmed rivayet etmişlerdir.**

«Her kim bir müslüman eve sevinç getirirse, yüce Allah ona cennetinden başka bir mükâfat uygun görmez.» (36)

Yüce Allah, bu ruh ile kalplerinizin arasını birleştirecektir. O, ne güzel dost ve yardımcıdır!..

Ey Müslüman Kardeşler! Size düşen görev ve ödevleri, seve seve yerine getirin. Birbirinize yardım etmek için nefsinizi zorlayın ve bu hususta kendi nefsinizi hesaba çekin. Toplantılara katılın, birbirinizi tanımaya, sevmeye çalışın. Yardımlaşma sandığına üye olun. Ferdî, sosyal ve malî görevlerinizi eksiksiz yerine getirin. Eğer bu görevleri eksiksiz yerine getirirseniz, söylediğimiz bu üç esasta kendiliğinden gerçekleşmiş olur. Eğer, bu esaslarda bir aksaklık ve eksiklik olursa, davanız ve cemiyetiniz sönüp gider.

Sakın, davanızı hor ve küçük görmeye kalkışmayınız. Çünkü davanız, bütün müslümanların tek ümididir. Bu yüce davanın sönüp gitmesi, bütün müslümanların ümitlerinin yıkılmasına sebep olur.

Bir çoğunuz haftalık toplantılarda, nelerle meşgul olacağız diye bana sormakta ve bu hususta açıklama istemektedir. Bu kolay bir iştir. Bu toplantılarda bütün mesele ve görüşlerinizi gözden geçiriniz. Bu hususta sizlere kolaylık olsun diye haftalık çalışma proğramını şöylece sıralayabiliriz:

1 — Bu haftalık toplantılarda her müslüman kardeş, kendi meselelerini arz etmeli ve ona çözüm yollarını aramalıdır. Bu meseleleri çözmede, bütün kardeşler sadakat ve güvenle hep birlikte çalışmalıdır. **«Mümin, diğer mümin kardeşinin aynasıdır.»** prensibine bağlı kalınmalı, yüce Allah'ın rızasına yönelerek, ihlâs ve samimiyetle dayanışma içinde olmaya gayret sarf etmelidir.

Böylece, hep birlikte kendi nefsimizde Peygamber efendimiz (S.A.V.) in şu hadisinin gereğini bulundurmaya çaba sarf etmeliyiz:-

«Müminler birbirlerine karşı merhamet ve şefkat bakımından bir vücut gibidirler. Bu vücudun bir azası sıtma veya uykusuzlukla rahatsızlanırsa, bütün vücut da rahatsızlanır.» (37)

2 — İslâm hakkında araştırma ve soruşturmalarda bulunmak. Risaleler okumak. Münakaşa ve mücadeleye girmeden, cemiyet içinde yapılan faaliyetler hakkında bilgi edinmeye çalışmak. Bu toplantılarda yüksek sesle konuşmak, bağırıp çağırmak ve öfkelenmek prensip olarak yasaktır.

Eğer bir şey hakkında açıklama isteniyorsa, bunu edep ve ahlâk dahilinde sorup öğrenmeye çalışılmalıdır. Aklının ermediği veya gördüğü

---

(36) İbn. Mâce ve Tirmizî rivayet etmişlerdir.

(37) Buhârî ve Müslim rivayet etmiştir.

herhangi bir eksikliği koruyup saklamalı ve sadece cemiyet başkanına bunu, güler yüzle ve tatlı dille söylemelidir. Bunu, rast gele hemen herkese söyleyip anlatmak, asla doğru olmaz. Kur'an-ı Kerimde böyle davranmanın yanlış olduğu, şöylece anlatılmaktadır:

«Kendilerine güven veya korku hususunda bir haber geldiğinde, onu hemen yayarlar...» Bu ayetin devamında ise, yapılması gereken doğru yol şöyle açıklanıp bildirilmektedir: **«Oysa, o haberi, peygambere veya kendilerinden buyruk sahibi olanlara götürselerdi, onlardan sonuç çıkarmaya gücü yetenler, onu bilirlerdi.»** (38)

3 — Değerli bir kitabın okunup takip edilmesi. Kardeşlik duygusunun gelişmesine ve peygamber efendimiz (S.A.V.) in sünnetini takip etmeye çalışmak. Hastaları ziyaret etmek, muhtaçlara yardım etmek, dargınları barıştırmak ve toplantıya katılmayanların durumunu araştırmak ve tatlı bir sözle bile olsa gönüllerini almaya çalışmak. Eğer bu kardeşlik duygusu gelişirse, sevgi ve güven duygusu da gönüllerde pekişmeye başlar....

Bu toplantıların daha verimli geçmesi ve müslümanların arasında sevgi ve kardeşlik bağlarının pekiştirilmesi için de şu sekiz maddedeki esasların yerine getirilmesi gerekir:

1 — Kültür dersleri düzenlenmeli, müzeler ve fabrikalar gezilmelidir.

2 — Ay ışığında yürüyüşe çıkmak ve bir beden eğitimi ile meşgul olmak.

3 — Nehirde veya denizde yüzmek.

4 — Dağ ve ova yürüyüşü yapmak.

5 — Bisiklet veya benzeri vasıtalara binmek.

6 — Bir veya iki haftada bir gün oruç tutmak.

7 — En az haftada bir gün belli bir camide sabah namazını hep birlikte kılmak.

8 — Bütün kardeşlerin haftada veya iki haftada bir gece, bir araya gelip zikir ve dua ile meşgul olmak.

---

(38) Nisâ sûresi, âyet: 83

II

CİHÂD

CİHÂD

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla.

Bütün alemlerin Rabbi olan Allah'a Hamd-u senalar olsun. Mücahitlerin lideri, muttakilerin önderi ve kıyamette akalınlı müminlerin şefaatçısı Hazreti Muhammed Mustafa'ya, âline, ashabına ve kıyamete kadar onun şeriatının uğrunda cihad edenlere selât ve selâm olsun.

CİHÂD BÜTÜN MÜSLÜMANLARA FARZDIR

Yüce Allah cihâdı, her Müslüman için farz kılmıştır.

Hiç bir zaman bu farz, terkedilmez, ihmal edilmez. Müslüman en şiddetli bir şekilde cihâd yapmaya teşvik edilmiştir. Cihâd yaparken şehit olanların makamını, herkesten daha üstün kılmıştır. Mücahit ve şehitlerin kazandığı sevâp, her sevabın üzerindedir. Onların derecesine, ancak onlar gibi cihâd eden ve şehadet derecesine ulaşan kimseler erişebilir. Hiç kimseye verilmeyen dini ve dünyevî dereceleri; yüce Allah, sadece onlara vermiştir.

Onların tertemiz ve kutsal kanını, dünyada zaferin nişanı, Âhirette kurtuluşun alâmeti kılmıştır.

Cihâttan geri kalan ve yerinde oturanlara, en zor ve acıklı azabı vaadetmiş ve onları en kötü sıfatlarla vasıflandırmıştır.

Korkaklıklarından dolayı onları azarlamış, cihâttan kaçışlarını şiddetle yermiştir.

Cihâttan kaçanın günahı, hem dünyada ve hem de âhirette büyüktür. Böyleleri için dünya ve ahiretin acıklı azabı vardır.

Dünya onları öyle bir zelil duruma düşürmüştür ki, ancak cihâd etmek suretiyle bu zilletten kendilerini kurtarabilirler. Âhirette ise; onlara, Uhud dağı kadar altın verseler dahi kurtulamıyacakları bir azab hazırlamıştır.

Cihâd zamanı yerinde oturmayı veya ondan kaçmayı en büyük günahlardan biri saymış; helâka götürücü yedi hasletten biri olarak kabul etmiş ve bizlere de böyle göstermiştir. Bu, islâmın cihâda verdiği önemdir. Ne eskilerde, ne de yenlierde hiç bir nizam görmezsin ki, cihâda, askerliğe, hak ve vatan müdafaasına islâm kadar önem versin ve bu hususta islam ümmetinin birleşmesi ve bir tek saf olmaları için teşvik etsin.

Evet islâm dininin esasları, Kur'an-ı Kerimin ve Resûlullahın yüce hadisleri bu ruhla dolup taşmaktadır.

İslâm'ın bütün kaynakları Müslümanları en açık bir şekilde cihâda davet eder. Karada, havada ve denizde; her çeşit harp usulü, cihâd âleti ve levazımatı elde etmeye asker olmaya ve birleşmeye çağırır. Bunu bütün müslümanlara farz kılar.

İslâm'ın cihâd hususundaki görüşünün bütününü değil, ancak bir kısmını burada anlatmaya çalışacağız. Ayet ve hadislerden bazılarını anlatıp, uzun bir açıklamaya lüzum bırakmadan, onların güzel tabirleri, açık beyanları ve bariz manâları her hangi bir şüpheye yer bırakmaksızın sizi iknaya kâfi gelecektir. Bunda en ağır yük, ruhî ve kalbî manâlara dayandırılmıştır.

KUR'AN-I KERİMDE CİHÂDLA İLGİLİ BAZI AYETLER

1 — «Ey müminler: Hoşunuza gitmediği halde din düşmanları ile savaşmak üzerinize farz kılındı. Olur ki bir şey hoşunuza gitmezken, sizin için o hayırlı olur ve bir şeyi de sevdiğiniz halde o, hakkınızda şer olur. Allah bilir siz bilmezsiniz.» (Bakara 216)

2 — «Ey iman edenler: Kardeşleri, yeryüzünde dolaştığı veya bir savaşta bulundukları zaman, haklarında şöyle söyleyen kafirler gibi olmayın: «Bizim yanımızda olsalardı ölmezler ve öldürülmezlerdi.» Allah onların bu söz ve inançlarını kalplerinde bir keder ve hasret olsun diye bıraktı. Halbuki Allah dilediğini öldürür. Yapmakta olduğunuz şeyleri bilir.» (Al-i İmran: 156-158)

Dikkatle bakınız birinci ayette Allah yolunda savaşmak ve ölmek mağfiretle birlikte zikredilmiştir. İkinci ayet ise, cihâdın manasından uzak olduğu için aynı beraberlik orada yoktur!

Bu ayet açık ve kesin olarak işaret ederki; Korkaklık ancak, kafirlerin ahlâkıdır. Dikkatle içinde yaşamakta olduğumuz günümüze bakalım durum nasıl tersine dönmüştür?

3 — «Sakın, Allah yolunda öldürülenleri ölüler olarak sanmayın. Doğrusu onlar, Rableri katında diridirler, cennet meyvelerinden rızıklanırlar.» (Ali İmrân Sûresi: 169-175)

4 — «Ey iman edenler: Düşmana karşı ihtiyatlı olun ve hazırlığınızı görün. Silâhlarınızı takınarak savaşa hazır olun da bölükler halinde savaşa çıkın, yahut hep birlikte seferber olun.» (Nisâ: 71-78)

Bu âyetin devamını 78. ci âyetine kadar Kur'an'dan okuduğunuz zaman görürsünüz ki yüce Allah müslümanları uyanıklığa, ordu ve küçük kitleler veya yerine göre tek başına cihâda nasıl teşvik ediyor. Oturup tembel tembel ense şişirenleri, korkakları, cihâttan geri kalanları ve menfaatperestleri nasıl tehdit ediyor. Kimsesiz, yoksul ve zayıfların himayesine ve mazlumların kurtulmasına nasıl teşvik ediyor.

Bu ayetleri okumaya devam edersek, yüce Allah'ın cihâdı nasıl namazla ve oruçla bir, hatta onlardan daha üstün tuttuğunu görürüz. Hiç şüphesiz cihâd, namaz ve oruç gibi islâmın temel esaslarından biridir. Eğer bu ayetlerin bildirdikleri manalar üzerinde dikkatle düşünürsek, bu hususta şüphe ve tereddüde kapılanların şüphe ve tereddüdünü nasıl izale ve korkakları büyük bir cesaretle ölümü karşılamaya nasıl teş-

vik ettiğini ve kahramanlığa nasıl ittiğini kesin olarak anlarız. Bu ayetlerin devamında; «Ergeç ölüm sizlere yetişecektir.» deniyor. O halde mücahid olarak ölürseniz hayatınıza karşılık olarak en büyük sevap ve mükafatı elde edersiniz ve bu hususta en küçük bir hakkınız bile zayi olmaz.

5 — Enfâl suresi, baştan sonuna kadar müslümanları cihâda davet eder, sebât etmeye teşvik eder ve cihâdın birçok ahkâmını beyan buyurur. Bütün bunlardan dolayıdır ki, cihâd anında ilk müslümanlar bu sureyi okur ve ondan cihâd ruhunu alırlardı. Surenin şu âyeti bile tek başına bu cihâd ruhunu vermeye kafidir. «Siz de gücünüzün yettiği kadar her türlü kuvvet ve cihâd için bağlanıp beslenen atlar hazırlayın ki, bununla Allah düşmanını, kendi düşmanınızı, bunlardan başka sizin bilmeyip de Allah'ın bildiği diğer düşmanları korkutasınız. Allah yolunda ne harcarsanız onun karşılığı size eksiksiz ödenir ve asla haksızlığa uğratılmazsınız.» (Enfâl: 60)

Bu âyetlerin devamında yüce Allah şöyle buyurmaktadır: «Ey peygamber: Mü'minleri savaş için çoştur. Sizden sabırlı yirmi kişi, onlardan iki yüz kişiyi yener, sizden yüz kişi inkâr edenlerden bin kişiyi yener. Çünkü onlar, anlayışsız bir topluluktur.» (Enfâl: 65)

Tevbe suresi de Enfâl suresi gibi başından sonuna kadar cihâda teşvik edip, ahkâmını belirtmektedir. Vaadlerini bozan müşrikler hakkında nazil olan tevbe suresindeki şu ayeti celile kâfidir. «Onlarla savaşın ki, Allah sizin ellerinizle kendilerini öldürsün ve böylece azab etsin, onları perişan etsin, size onlara karşı zafer versin ve mü'minler topluluğunun kalplerini sevindirip ferahlandırsın.» (Tevbe: 14)

«O kendilerine kitap verilenlerden, Allah'a ve ahiret gününe inanmayan, Allahın ve peygamberin haram ettiği şeyi haram tanımayan.» (Tevbe: 29) Ayetin sonunda «Ey mü'minler! Gerek hafif (Süvari) gerek ağır (Piyade) olarak seferber olun ve mallarınızla canlarınızla Allah yolunda muharebe edin.» diyerek cihâd hakkındaki hükmünü tamamlıyor. (Tevbe: 41)

Bütün bunlardan sonra korkarak muharebe meydanından kaçıp çekilenlerin, cihâd şerefinden ebediyyen mahrum olduklarını şu âyeti celileyle ilân ediyor: «Tebük savaşına iştirak etmeyip geri kalan münafıklar, Resûlullaha muhalefet ederek oturup kalmalarıyle sevindiler. Allah yolunda mal ve canlarıyle savaşmayı çirkin gördüler. «Sıcakta savaşa çıkmayın» dediler. Deki Cehennem ateşi daha sıcaktır.» Keşke bunu bilselerdi, yaptıklarının cezâsı olarak bundan böyle az gülsünler, çok ağlasınlar. Allah seni, onlardan bir toplulukla karşılaştırdığı zaman savaşa çıkmak için senden izin isterse, de ki: Benimle asla çıkamayacak ve yanımda hiç bir düşmanla savaşmayacaksınız. Çünkü siz baştan oturup kalmaya razı oldunuz. Artık geri kalanlarla beraber oturun.» (Tevbe su-

resi, ayet: 81-87) Bundan sonra mücahitlerin lideri önderi ve başkumandanı Hazreti Muhammed (S.A.V.) başta olmak üzere cihâd yapan müminlerin yüce mertebesine işaret eder ve peygamberin yegâne kutsal hedefinin ve ashabının değişmez yolunun cihâd olduğunu şu ayet belirtiyor: «Fakat, Resulullah ve onun beraberindeki mü'minler mallarıyla ve canlarıyla cihâd ettiler. İşte bütün hayırlar bunların ve asıl kurtuluşa erenler de işte bunlardır.» (Tevbe: 88)

Daha sonra bu hususta sınırları belli olan duruma işaret eder ki, hiç bir kimseye mazeret imkânı bırakmaz. «Allah yolunda savaşıp düşmanları öldüren ve öldürülen mü'minlerin canlarını ve mallarını Allah cennet mukabilinde satın aldı. Onlara va'd olunan cennet haktır ki, Tevrat'da İncil'de ve Kur'anda sâbittir. Allah'tan fazla ahdine vefa eden kimdir?» (Tevbe: 111)

6) Kitâl (Muharebe) suresi, acaba bu sureyi muharebe manâsı taşıyan «Kital» adı neden verildi, hiç düşündün mü? Bu surenin bir başka adıda «Muhammed» suresidir. Kur'an-ı Kerimde bazı surelerin birden çok adları vardır. Bu adlar ve mana üzerinde çok iyi düşünmek gerekir.

Nizamı yüce Allah bu iki esası bir ayeti kerimeyle beyan buyurmaktadır.

I) İtaat, şu ayette belirtilmiştir: «İman edenler diyorlar ki, Cihâda dair bir sure indirilseydi! Derken açık ve kesin bir sure indirilip onda savaş anılınca kalplerinde bir maraz (nifak) bulunanları görüyorsun: Sana öyle bir bakış bakıyorlar ki, ölümden baygınlık gelmiş bir kimsenin bakışma benziyor. Onun da başlarına gelmesi yakındır.» (Muhammed «Kitâl»: 20)

II) Nizâm hakkındaki hüküm saf suresinin şu ayetiyle sabittir: «Biliniz ki Allah, kendi yolunda birbirine kenetlenmiş bir bina gibi saf bağlayarak çarpışanları sever.» (Saf: 4)

7) Fetih suresi Peygamber efendimiz (S.A.V.) in harplerinden birisi hakkındadır. Bir de bu surede meşhur «Biatür-Rıdvân» da, (1) ağacın gölgesinde yapılan mukaddes biatın yüceliğine işaret ediyor ki, bu biat netice olarak sükûnet ve Mekke'nin fethini vermiştir: «Hakikaten Allah Hudeybiye'de ağacın altında sana biat etmekte oldukları vakit o mü'minlerden razı oldu. Böylece kalplerinde olan sadakati bildi de üzer-

(1) **Bi'atür-Rıdvân: Peygamber efendimiz (S.A.V.) hicretin sekizinci yılında eshâbı ile hac yapmaya gittiği zaman Hüdeybiye denilen yerde eshâbı ile birlikte bir ağacın altında oturmuş, cihâd için onlardan söz almıştı. Fetih suresinde bu sözleşme övülmüş ve adına «Bi'atür-Rıdvân» denilmiştir.**

lerine manevi huzuru indirdi, kendilerine de yakın bir zafer verdi.» (Fetih: 18)

Ey müslüman kardeşim! Cihâddan söz eden ve faziletini işaret eden ayetlerin bir kısmıdır bu aktardığımız ayetler. Yüce Allah'ın kitabı, buna benzer ayetlerle doludur. O halde Allah'ın kitabını tetkik et ve onda nâzil olan cihâd ayetlerini düşün! Kur'an'da çok dehşet verici ayetleri görür ve bunlardan Müslümanların nasıl gafil olduğunu, bu sevabı nasıl elden kaçırdığını anlar ve üzülürsün! Müslümanların bu günkü duruma gelmelerinin tek sebebi, cihâdı bırakmaları olduğunu anlarsın.

PEYGAMBER EFENDİMİZ (S.A.V.) İN CİHÂD HAKKINDA BUYURDUKLARI BAZI HADİSİ ŞERİFLER

1 — Ebu Hüreyre (R.A.) den şöyle rivayet edilmektedir: «Ben peygamberden işittim: Nefsimi yedi kudretinde tutan Allah'a yemin ederim ki, eğer benden ayrılmak istemeyen ve benim de onları bindirmeye gücüm yetmeyen bazı kimseler olmasaydı, ben cihâda giden tek bir akıncı grubundan geri kalmazdım. Nefsimi yedi kudretinde tutan Allah'a yemin ederim ki ben isterim Allah yolunda öldürülmüş olayım sonra dirileyim, tekrar öldürüleyim gene dirileyim. gene öldürüleyim gene dirileyim ve gene öldürüleyim.» (Buharî ve Müslim rivayet etmişlerdir.)

2 — Ebu Hüreyre (R.A.) den şöyle rivayet edilmiştir: «Resûlullah buyurdu: Nefsimi yedi kudretinde tutan Allah'a yemin ederim ki Allah yolunda yaralanan bir kimse (Allah, kim onun yolunda yaralanmıştır herkesten iyi bilir) Kıyamet gününde Allah'ın huzuruna gelirken kanının rengi kana benzerse de kokusu misk kokusuna benzer.» (Buhâri, Müslim, İbn. Mâce, Nesâî ve Tirmizî rivayet etmişlerdir.)

3 — Enes (R.A.) den şöyle rivayet edilmiştir: «Benim amcam Nasıroğlu Enes, Bedir savaşına gelmemişti. Muharebeden sonra Resûlullah (S.A.V.) e «Ey Allah'ın Elçisi! Müşriklerle yapılmış ilk savaşa gelmek bana nasip olmadı. Eğer Allah, bana müşriklerle harb etmeyi nasip edersе yapacaklarımı göreceklerdi.» dedi.

Uhud muharebesi günü gelince, Müslümanlar o gün de geri çekildiğinde amcam Enes dedi ki: «Ey yüce Allahım! Arkadaşlarımın yaptığından sana sığınırım.» Bunları söyledikten sonra muharebe meydanına büyük bir celaletle atıldı. İlerlerken önüne Muaz'ın oğlu Sa'd çıktı. Sa'da şöyle seslendi: «Ey Muaz'ın oğlu Sa'd! Nadir kabilesinin yüce yaratıcısı olan ulu Allah'a yemin ederim ki cennet bana göründü. Kokusu Uhud dağının eteğinden geliyor.» dedi ve Allah'ın düşmanlarının içine

daldı. Kılıcını sağa sola sallayarak önüne gelen islâm düşmanlarının üzerine atıldı.

Sa'd der ki: «Ey Allah'ın hak peygamberi! Onun yaptıklarını ben yapamadım. Çünkü bu, takatımın çok üstünde ve dışında idi.»

Bu hadisin ravisi ve yeğeni olan Enes buyuruyor: «Muharebe bittikten sonra mübarek cesedinde seksen küsür kılıç, mızrak ve ok yarası saydık. Baktık ki, öldürüldükten sonra müşrikler vucüdunun muhtelif yerlerini deşmişler. Öyle ki, kız kardeşinden başka onu kimse tanıyamadı. O da parmaklarından tanıyabildi. Kılıç, ok ve mızraklarla delik deşik edilmişti.»

Hz. Enes (R.A.) buyuruyor ki: Biz şu ayetin onun ve onun benzerleri hakkında inzâl olduğuna inanıyorduk: «Müminlerden bazı erkekler vardır ki, Allah'a verdikleri sözlerinde doğru çıkarlar.» (Ahzâb suresi: 23) (Bu hadisi, Buhâri rivayet etmiştir.)

4 — Suraka'nın kızı Ümmü Harise (R.A.) dan şöyle rivayet edilmiştir. «Ben peygambere bir gün giderek dedim ki: «Ey Allah'ın Resûlu! Acaba şehid düşen oğlum Harise'nin halinden bana haber verir misiniz?

(Bu muhterem annenin mübarek oğlu Bedir savaşı başlamadan önce, meçhul bir okla şehid edilmişti. «Eğer oğlumun yeri cennet ise, sabreder ve Allah'a şükrederim. Eğer bunun aksi ise, gücümün yettiği kadar ona ağlayacağım.» Resûlullah (S.A.V.) bunun üzerine şöyle buyurdu: «Ey Harise'nin annesi! Cennette bir çok bahçeler vardır. Senin oğluna Firdevs-i âlâ (en yüce cennet) düşmüştür.» (Bu hadisi de Buhâri rivayet etmiştir.)

Ey mücahit kardeşim! Görüyor musun, Cennet, ashabı kirama üzüntüleri nasıl unutturuyor ve en şiddetli belâlara karşı onları nasıl dayanıklı kılıyor?

5 — Ebu Evfaoğlu Abdullah (R.A.) den şöyle rivayet edilmiştir: «Resûlullah (S.A.V.) bir gün şöyle buyurdu. «Biliniz ki, cennet kılıçların gölgesi altındadır.» (Bu hadisi Buhâri, Müslim ve Ebu Davut rivayet etmiştir.)

6 — Ceheneli Halid oğlu Zeyd (R.A.) den şöyle rivayet edilmiştir: «Allah için çarpışan bir gaziye gereken harp malzemelerini veren bir kimse gazi olur. Allah yolunda gaza eden bir kimsenin, geride kalan işlerini idare eden gaza etmiş olur.» (Buhârî, Müslim ve Ebu Davud rivayet etmiştir.)

7 — Ebu Hüreyre (R.A.) den şöyle rivayet edilmiştir: «Resulullah buyurdu: «Allah'a iman ederek vaadini tasdik ederek Allah yolunda harbetmek için bir atı besleyen bir kimsenin yarın kıyamette terazisinde o atın yemesi, içmesi ve tersi sevap yerine geçer.» (Buhârî rivayet etmiştir.)

Cihâd ve Allah yolunda kullanmak için hazırlanmış her hazırlık at gibidir.

8 — Ebu Hüreyre (R.A.) den şöyle rivayet edilmiştir: «Ey Allahın hak peygamberi! Cihâdla eşit olacak her hangi bir amel yapmaya gücünüz yetmez.» Ashab bu suali iki-üç defa tekrarladılar, fakat kendisinden aynı cevabı aldılar: «Gücünüz yetmez» sonra: «Allah yolunda cihâd eden bir kimsenin misâli, bütün geceleri ibadet, bütün gündüzleri oruçla geçiren ve Allah'ın âyetlerine inanarak, mücahid cihâdından dönünceye kadar o da oruçtan ve namazdan gevşemeyen bir kimsenin misâli gibidir» diye buyurdular» (Ebu Davud hariç kütübi sitte sahipleri rivayet etmişlerdir.)

9 — Ebu Said El Hudrî (R.A.) şöyle rivayet edilmiştir: «Resûlullah buyurdu: «Sizlere insanların en hayırlı ve en şerlisinden haber vereyim mi? İnsanların en hayırlısı, atın sırtında veya devesinin sırtında yahut ayaklarının üstünde ölüm gelinceye kadar cihâd edendir. İnsanların en şerlisi, Allah'ın kelamını okuyup onun hiç bir ayetinden öğüt almayandır.» (Nesai rivayet etmiştir.)

10 — İbni Abbas (R.A.) den şöyle rivayet edilmiştir: «Resûlullahtan işittim.» İki gözü cehennem ateşi asla yakmaz. Biri Allah korkusundan ağlayan göz, diğeri, Allah yolunda nöbet tutarken uykusuz kalan gözdür.» (Tirmizi rivayet etmiştir.)

11 — Ebu Ümeyre (R.A.) den şöyle rivayet edilmiştir: «Resulullah buyurdu: «Allah yolunda bir kere öldürülmem, dağlarda ve ovalarda yaşayanların benim olmasından daha sevimlidir.» (Nesai rivayet etmiştir.)

Yani, bütün bu insanlar mallarıyla ve kazançlarıyla benim olsa ve bu imkanları Allah yolunda harcasam, yine de Allah yolunda şehid olmamdan şerefli değildir.

12 — Sad oğlu Reşid, bir sahabe-i kiramdan şöyle rivayet ediyor: «İşittim ki bir kişi Resûlullaha: «Ey Allahın hak resûlu. Neden Mü'minler kabir fitnesinden kurtulmazlar da yalnız şehidler kurtulurlar?» diye sordu. Bunun üzerine Resûlullah: «Onun başında kılıçların parlaması, fitne bakımından ona kâfi gelir de artar» diye buyurdu. (Nesai rivayet etmiştir.)

Bütün bu hadisler şehidlerin derecelerini ve meziyetlerini gösteren delillerdir. Şehidin daha nice meziyetleri vardır. Onları da şu aşağıdaki hadis-i şeriflerden dinle.

13 — Ebu Hüreyre (R.A.) den şöyle rivayet edilmiştir: «Şehid ancak, birimizin bir tırnak keserken duyduğu acı kadar bir acı hisseder öl-

dürüldüğü zaman.» (Tirmizî, Nesaî ve Darimî rivayet etmiştir. Tirmizî bu hadisin «Hasen» olduğunu söylemiştir.

Bu da şehid için başka bir özellik ve yüceliktir.

14 — İbni Mesud (R.A.) den şöyle rivayet edilmiştir: «Allah yolunda savaşırken arkadaşları kaçtığı halde ve başına gelecekleri bildiği halde kaçmayıp kanını akıtıncaya kadar çarpışanın halinden Allah hayret eder. Bundan çok memnun kalarak meleklerine: «Ey meleklerim! Bakınız kulum benden mükâfat almak ve azabımdan kurtulmak için kanını akıttı. Ben de sizleri şahit kılıyorum ki, bu kulumu affettim.» (Ebu Davud rivayet etmiştir.)

15 — Şemmas oğlu, Kays oğlu, Sabit oğlu Abdülhayr babasından, babası da dedesinden rivayet ediyor: «Örtünmüş ve süslenmiş ve ismi Ümmü Hallad olan bir hanım Resûlullahın huzuru sadetine gelerek, Allah yolunda şehid edilen oğlunun halini sordu. O hanıma ashab-ı kiramdan bazıları «hem şehid edilmiş oğlunun halini sorarsın, hem de süslenmiş ve güzelce giyinmişsin» deyince.

Hanım onlara cevap olarak: «Oğlumu kaybetmişsem hayatımı da kaybetmiş değilim ya!» dedi.

Peygamber efendimiz o hanıma cevap olarak: «Senin oğlun için iki şehidin ecri vardır.» buyurdu.

Anne: «Neden?» diye sordu. Bunun üzerine;

Resûlüllah: «Çünkü o, kitap ehli olanlarla çarpıştı.» buyurdu.

Bu hadis-i şerifden, kitap ehli kâfirlerle, putperestlerle çarpışıldığı gibi çarpışmanın farz olduğu anlaşılmaktadır. Ve gene bu hadisten anlaşılıyor ki, onlarla çarpışmanın sevabı daha da çok olur. Kısaca: «Lâ-ilâhe illâllah Muhammedün Resulullah» demeyen ve Müslüman olmayanlara karşı cihâd kıyamete kadar devam edecektir.

16 — Hanif oğlu Sehl (R.A.) den şöyle rivayet edilmiştir: «Resûlullah buyurdu: «Doğruluk ve ihlâsla Allah'dan şehid olmayı isteyen bir kimse, yatağında ölse dahi yüce Allah, şehitler mertebesine yükseltir.» (Buhari'den başka diğer beş sünen sahibinin hepsi de rivayet etmişlerdir.)

17 — Fatik oğlu Hüreym (R.A.) den şöyle rivayet edilmiştir: «Allah yolunda bir nafakayı (bir kuruşu) harcayana sevap olarak yüce Allah tarafından yediyüz yazılır.» (Tirmizî ve Nesai rivayet etmişlerdir.)

18 — Ebu Hüreyre (R.A.) den şöyle rivayet edilmiştir: «Resûlullahın ashabından biri, içinde tatlı bir pınarın fışkırdığı bir vadiden geçerken hoşuna gider ve «Keşke insanlardan ayrılıp burada kalsaydım.» der. Onun bu arzu ve temennisini Resûlullaha bildirirler. Bunun üzerine Resûlullah (S.A.V.) şöyle buyurur: Bunu yapma! Çünkü biriniz evinde yetmiş sene ibadet etse, Allah'ın sizi affedip cennetine dahil etmesi-

ni istemez misiniz? Öyleyse Allah yolunda cihâd ediniz! Kim ki devenin sırtında Allah yolunda savaşırsa ona cennet vacip olur.» (Tirmizî rivayet etmiştir.)

Yukarıdaki hadiste de açıkça anlaşıldığı gibi, cihâdı bırakıp bir köşede ibadetle meşgul olmak doğru değildir.

19 — Madikerb oğlu Mikdâm (R.A.) den şöyle rivayet edilmiştir: «Resûlullah buyurdu: Her şehid için Allah katında altı özellik ve yücelik vardır. Bu altı özellik şunlardır:

a — Her şeyden önce Allah onun bütün günahlarını bağışlar.

b — Cennetteki yerini görür.

c — Kabir azabından kurtulur.

d — En büyük korkudan (Mahşer korkusundan) emin olur.

e — Başına büyüklük ve yücelik tacı giydirilir ki, o tacın bir tek yakutu dünya ve dünyadakilerin hepsinden daha değerlidir.

f — Yetmiş iki hurî ile evlenir. Ve yetmiş yakınına şefaat eder.» (Tirmizî ve Ibn Mâce rivayet etmişlerdir.)

20 — Ebu Hüreyre (R.A.) den şöyle rivayet edilmiştir: «Cihâddan herhangi bir iz kendisinde bulunmadığı halde, Allah'ın huzuruna gelen kimse kusurlar (ve ayıplar) kendisinde olduğu halde geçmiş olacaktır.» (Tirmizî ve İbn. Mâce rivayet etmişlerdir.)

21 — Enes (R.A.) den şöyle rivayet edilmiştir: «Doğrulukla (Allah'dan) şehid olmayı isteyen, şehid olmasa bile, Allah ona şehidlik mertebesini ihsan eder.» (Müslim rivayet etmiştir.)

22 — Affan oğlu Osman (R.A.) dan şöyle rivayet edilmiştir: «Bir gece Allah'ın yolunda nöbet tutan bir kimsenin, o gecesi oruç ve ibadetle geçirilen bir gece gibidir.» (İbni Mace rivayet etmiştir.)

23 — Ebu Derda (R.A.) den şöyle rivayet edilmiştir: «Resulullah buyurdu: Denizde yapılan bir muharebe, karada yapılan on muharebeden üstündür. Deniz üzerinde sallanan bir kimse, Allah yolunda kanlara boyanmış kimseye benzer.» (İbni Mace rivayet etmiştir.)

Bu hadis-i şerif gelecekte denizlerin savaş alanı olacağına, kuvvetli deniz filosu olanın dünyaya hakim olacağına ve her milletin sahillerini korumakla ancak hakimiyetini devam ettirebileceğine işaret vardır. Deniz filosuna hava kuvveti de kıyas edilebilir. O halde havalarda, Allah rızasına ulaşmak için çarpışırken şehid olan kimse, denizde şehid olandan daha yüksek derecelere ulaşır. Çünkü hava kuvvetleri deniz kuvvetlerinden önemlidir.

24 — Abdullah oğlu Câbir (R.A.) den şöyle rivayet edilmiştir: «Uhud gününde Hazazım oğlu Amir oğlu Abdullah şehid edildi. Resulullah bunun üzerine buyurdu: «Ey Cabir! Yüce Allah'ın babana dediğini sana haber vermemi ister misin?»

Ben «Evet» dedim.

Resulullah: «Allah herkesle perde arkasından (görünmeyerek) konuştu. Ancak babanla açıktan konuştu ve kendisine dedi ki: Ey kulum! Benden iste, vereyim.»

Abdullah: «Ey Allah'ım! Beni dirilt ki, senin uğrunda ikinci bir kez daha öldürüleyim.»

Allah: «Ey kulum! Ezelî takdirim odur ki, ölen bir daha dünyaya dönmez. Bundan başka isteğin nedir?»

Abdullah: «Ey rabbim! O halde benden geri kalanlara bu durumu ve yüceliği bildir.»

Sonra da «Allah'ın yolunda öldürülenleri ölüler sanma.» Mealindeki ayeti celile nazil oldu.» (Al-i İmrân suresi, ayet: 169) (Bu hadisi İbn. Mace rivayet etmiştir.)

25 — Enes babasından şöyle rivayet ediyor: «Resûlullah (S.A.V.) buyurdu: «Allah yolunda cihâd eden birisine bir sabah veya akşam yardım etmen, bunun sevabı senin için dünya ve dünyadakilerden daha üstündür.» (İbni Mâce rivayet etmiştir.)

26 — Ebu Hureyre (R.A.) den şöyle rivayet edilmiştir: Resulullah (S.A.V.) «Allah'ın kervanı üçtür: Gazi, hacı ve Ümre yapan kişi.» (Müslim rivayet etmiştir.)

27 — Ebu Derdâ (R.A.) den şöyle rivayet edilmiştir: «Resulullah buyurdu: «Şehid olan bir insan, kıyamet gününde yetmiş akrabası için şefaat eder.» (Ebu Davud rivayet etmiştir.)

28 — Hz. Ömer'in oğlu Abdullah (R.A.) den şöyle rivayet etmiştir: «Resulullah (S.A.V.) buyurdu: «Faiz ile alış veriş yaptığınız ve ziraatla meşgul olup cihâdı terk ettiğiniz zaman, dininize dönünceye kadar üzerinizden kaldıramayacağınız bir zilleti, Allah size musallat eder.» (İmamı Ahmed ve Ebu Davud rivayet etmiş ve Hâkim de sahih olduğunu söylemiştir.)

29 — Ebu Hüreyre (R.A.) den şöyle rivayet edilmiştir: «Peygamber (S.A.V.) ashabı kiramıyla beraber müşriklerden evvel; Bedir kasabasına vardı. Müşrikler (puta tapanlar) geldikleri zaman, Hazreti Muhammed (S.A.V.) ashabına: «Ey ashabım! Genişliği yerler ve gökler kadar olan Cennet'e girmek için kalkınız» diye buyurunca, Hammâm oğlu Ümeyre: «Beh beh» dedi. (Çok çok güzel demektir.)

Resulullah: «Ey Ümeyr! Neden bunu söyledin?» diye sorunca; Ümeyr: «Ey Allah'ın Resulü! Cennet ehlinden olmak için söyledim. Başka bir niyetim yoktur.» dedi.

Resûlullah: «Sen onun ehlindensin» buyurdu.

Hadis-i şerifi rivayet eden zat der ki: «Ümeyr torbasından birkaç hurma çıkardı ve onlardan yemeye başlayarak dedi ki: «Eğer hurmala-

rımı yeyinceye kadar sağ kalırsam uzun bir hayat olur. Halbuki ben bir an evvel Cennet'e gitmek isterim ve elindeki hurmaları atarak kâfirlerin üzerine hücum etti, onlarla dövüştü ve şehid oluncaya kadar çarpıştı.» (Bu hadisi, Müslim rivayet etmiştir.)

30 — Ebu Ümrân (R.A.) den şöyle rivayet edilmiştir: «Biz Rum şehrinde idik. (Yani İstanbul'da) Rumlar büyük bir kuvvetle bize karşı çıktılar. Onlar kadar ve hatta onlardan daha fazla bir kuvvetle karşılık verdik. O gün Mısır ordusunun başında kumandan olarak Âmir oğlu Ukbe bulunuyordu. Düşmana karşı çıkarılan kuvvetin başında da Übeyd oğlu Fezale bulunuyordu. O sırada bir müslüman kâfirlerin saflarında kayboluncaya kadar hücuma geçti. Diğer Müslümanlar bağrışarak! «Sübhan Allah» bu adamcağız kendi eliyle kendisini tehlikeye attı, dediler.

Ebu Eyyüp-El Ensârî, Zeyd oğlu Halid, orduya hitaben bir konuşma yaptı ve dedi ki: «Ey insanlar! Siz bu mevzuya işaret eden âyeti böyle tevil ediyorsunuz, bu âyet biz Ensar hakkında nâzil olmuştur. Ne zaman ki İslâm kuvvetlendi ve her yerde yardımcı buldu, servetimiz zayi oldu ve biz fakir düştük. Artık Allah İslâm'ı aziz kılmış ve yardımcıları çoğalmışlardır. Bundan böyle biz durumumuzu düzeltmeye bakalım ve harplerin getirdiği yoksulluğa iştirak etmeyelim. Allah bizim bu kararımızı reddetmek için Resûl'üne: «Kendi elinizle kendinizi tehlikeye atmayınız» mealindeki âyeti celileyi inzal buyurdu. O halde Allah için düşmanın saflarını yarmak kastıyla düşmana dalmak tehlike değildir. Ancak mal ve servete taparak harbi terk etmek tehlikelidir.

Ebu Eyyüb, El-Ensârî hazretleri bu yüzden ömrünün son nefesine kadar cihâdı terk etmeyip diyar-ı Rum'da (İstanbul'da) şehid olarak defnedildi.» (Tirmizî rivayet etmiştir.)

Ey müslüman kardeşim; düşün! Ebu Eyyüb, bu sözleri söylerken ihtiyarlık devrini yaşıyordu. Fakat buna rağmen, kalbi, ruhu ve imanı kahramanlığın en güzel misâli ve numunesi olmuş idi. Ve Allah'ın yardımıyla dolup taşmıştı, gayesi, İslâm'ın izzeti ve yükselmesiydi. Bu geçgin yaşına rağmen, cihâd ruhu ile dimdik idi.

31 — Ebu Hüreyre (R.A.) den şöyle rivayet edilmiştir: «Resûlullah (S.A.V.) buyurdu: «Harbetmeyerek veya kalbinin içinde Allah için harbetmeyi bile geçirmeyerek yaşayan bir kimse, nifaktan bir bölüm üzerinde ölür.» (Müslim ve Ebu Davud rivayet etmişlerdir.)

Mutlak cihâdın faziletini ve denizdeki cihadın kara cihâdından kat kat üstün olduğunu ve ehli kitapla da cihâdın câiz olduğunu belirten, daha nice hadis-i şerifler vardır ki; onların tamamının yazılması, değil böyle küçük bir risaleyle, bir kaç cilt tutan kitaplara bile sığamaz. Biz burada ancak, bir kaç misâli verdik. Muharebe ve mücahede ahkâmını

belirten Seyyid Hasan Sıddık Hân'ın «El - İbret-ü Fima verede Ânillâhi ve Resûlihi Fi'l Gazvî Vel Cihâd-i Vel Hicreti) adlı kitaplara müracaat ettiğinde çok güzel hadis-i şerifleri göreceğinizi müjdelerim. Yukarıda adı geçen eser (Allah ve peygamberin Hicret ve Harp ile ilgili ibret verici emirleri), bu hususta her şeyi açık ve kesin olarak bildirmektedir.

İSLÂM ALİMLERİ VE FÂKİHLERİNE GÖRE CİHÂDIN HÜKMÜ

Cihâdın faziletini belirten âyet ve hadis-i şeriflerin bir kısmını gördün ve öğrendin. Şimdi ise, İslâm Ümmetinin değerli ve güzide âlimleri ve mezhep imamlarının cihâd hakkındaki görüş ve fikirlerinin de bir kısmını nakledelim. Son asırlardaki ulemanın cihâd hakkındaki hükmü ve cihâd etmek için hazırlanmanın vacip olduğunu belirten fetvalarını nakledelim ki, Müslümanların ne derece cihâd ruhunu kaybettikleri ortaya çıksın. İşte cihâd hakkında islâm âlimlerinin nasıl ittifak ettiklerini birlikte görelim:

1 — Mülteka adlı fıkıh kitabının «Mecmeul Enhur» sahibi, Hanefî mezhebinin cihâd hakkındaki görüşünü şu şekilde izah eder:

Cihâdın lügat mânası: Gücün yettiği kadar kavlen (sözle) ve fiilen gayret sarfetmektir. Şeriata göre ise: Saldırgan kâfirlere karşı savaşmak ve putlarını kırmaktır.

Cihâddan gaye; İslâm dininin yayılması ve güçlenmesi için sözünde durmayan ve isyan eden zimmilere, irtidat edenlere (Bunlar kâfirlerin en kötüsüdür. Çünkü bunlar iman ettikten sonra dinden dönmüş ve kâfir olmuşlardır.) Ve İslâm devletine karşı gelenlere harp açmaktır.

Kâfirler harp açmasalar bile, onlara İslâm dininin esasları tebliğ edildikten sonra, dine gelmedikleri takdirde onlara harp ilân etmek farz-ı kifayedir. O halde, senede bir veya iki defa «Dâr'ül-Harbe» (kâfir diyarına) asker göndermek İslâm devlet başkanına vacibdir. İslâm devlet başkanının cihâd davetine Müslümanların icabet etmesi lâzımdır. Eğer mukavemet mümkün ise o zaman icabet etmek herkes için Farz-u ayn olur. Bütün bu durumlar İslâm ve müslümanlar için tehlike arz ettiği ve İslâm devlet başkanı Cihâd için emir verdiği zaman farz olur.

Cihâdın farz olduğu «Müşrikleri öldürünüz» (Tevbe: 5) mealindeki âyetle ve «Cihâd kıyamet gününe kadar devam edecektir.» hadis-i şerifiyle sâbit olmuştur. Eğer bütün müslümanlar cihâdı terk ederse günahkâr olurlar. «Mecmeul Enhur» adlı eserin sahibi daha sonra şöyle diyor: «Eğer din düşmanları, İslâm beldelerinden birisini veya herhangi bir nahiyesini istilâ ederse cihâd o zaman herkese farz-ı ayn olur. Kocasından izin almadan kadın ve efendisinden izin almadan köleler de

bu harbe iştirak etmek için çıkarlar. Ebeveyninden izin almaksızın çocuk, alacaklısından izin almaksızın borçlu derhal harp meydanına koşacaklardır.»

Hanefi mezhebinin fıkıh kitaplarından «El-Bahr'da» şöyle denilmektedir: «Düşman tarafından doğuda bir kadın esir edilirse, düşmanın karargâhına ve kalelerine götürülmeden evvel, o kadını kurtarmak batıdaki Müslümanlara farzdır..»

2 — Malikî mezhebinin cihâd hakkındaki görüşlerini belirten Bulgat'üs sâlik li Akrab'il-Mesâlik» adlı kitabın sahibi şöyle demektedir: «Her sene Allah'ın dinini yüceltmek için onun yolunda cihâd etmek farz-ı kifayedir. Bir kısım Müslüman, cihâd yaptığı zaman diğer Müslümanların üzerinden de bu emir kalkmış olur. Fakat islâm devlet başkanının ilânıyla veya düşmanın Müslüman topraklarından birisini istilâ ettiğinde cihâdı namaz ve oruç gibi farz-ı ayn olur. Bu durumda kendilerine hâkim olanların rızası yoksa bile, kadın, köle ve borçlu olan kimseler cihâd emrine iştirak etmek mecburiyetindedir.

Anne ve baba, evlâtlarını ancak farzı kifaye olduğu zaman harbe gitmekten alıkoyabilirler.

Harpte kâfirlerin eline düşen Müslümanların geride malı yoksa, diğer Müslümanlarca istenilen miktarın verilip kurtarılması farzı kifayedir. İsterse bütün Müslümanların servetiyle bu iş görülebilsin. Gene de ödenmeli ve esir edilen Müslümanlar kurtarılmalıdır.

3 — Şafiî mezhebine göre cihâdın hükmü:

İmamı Nevevî, «El-Minhâc» adlı eserinde şöyle diyor: Resûlullah (S.A.V.) in devri saadetinde cihâd farzı kifaye idi. Bazı kimseler ise farzı ayn idı derler. Bunda ihtilâf edilmiştir.

Peygamber (S.A.V.) devrinden sonra kâfirlerin iki durumu vardır:

a — Kâfirlerin memleketlerinde olurlar. O zaman onlara harp açmak farzı kifaye olur. Harp açan Müslümanlar onların hakkından gelebiliyorsa, diğer Müslümanlar iştirak etmeseler de olur.

b — Kâfirler ilerleyerek bizim her hangi bir beldemize girerlerse, o zaman o beldenin halkı mümkün olduğu kadar mukavemet edecektir. Bu durumda eğer harbe hazırlanma imkânı varsa, böyle bir zamanda izin almaksızın fakir, anası ve babası hayatta olan yavru, borçlu ve köle hazırlanmalı ve iştirak etmelidir.»

4 — Hambelî mezhebine göre cihâd'ın hükmü:

«Muğni» adlı eserinde şöyle açıklanıyor: «Cihâd farzı kifayedir. Bir grup Müslüman cihâda katılırsa, diğerlerinin üzerinden sakıt olur. Fakat üç halde cihâd farzı ayın olur. Bu üç durumda herkesin iştirâk etmesi gereklidir:

a — İki ordu karşı karşıya geldiğinde, hazır bulunan Müslüman'ın

geri çekilmesi haramdır. Ancak Mukavemet etmek ve düşmanı mağlup etmeye gayret sarf etmek mecburiyetindedir. Böyle bir anda kaçanın ölümü helâl olur.

b — Kâfirler Müslüman beldelerinden birisini istilâya kalkışırsa, o beldede bulunanların, cihâda ve harbe iştirakı «farzı ayn»dir.

c — İslâm devlet başkanı milleti harbe çağırırsa, derhal tereddütsüz icabet etmek lazımdır.

En az senede bir kere cihâd yapılmalıdır:

İmam Ahmed İbn Hanbel buyurdu: «Farzlardan sonra, cihâddan daha üstün bir amel bilmiyorum. Deniz muharebesi kara muharebesinden daha üstün ve yücedir. Çünkü ashabı kiramın büyüklerinden bulunan Malik oğlu Enes, buyurdu ki: Resûlullah (S.A.V.) uyuyordu. Daha sonra uyandı. Güldüğünü gören Ümmü Haram sordu: Ey Allah'ın Peygamberi! Seni güldüren nedir?

Resûlullah: «Ey Ümmü Harâm! Bir denizin sırtında padişah gibi tahtlara binerek Allah yolunda harbeden Ümmetlerimi Allah bana gösterdi. Onun sevinciyle gülüyorum.» buyurdu.

Ümmü Harâm: «Ey Allah'ın Resûlu! Dua et de, Allah beni de onlardan eylesin» dedi. Resûl'un duası bereketiyle bu validemiz uzun yaşadı. Ömrünün sonunda Kıbrıs'ı fethetmek için giden Müslümanların donanmasına iştirak etti, orada vefat ederek Kıbrıs'a defnedildi. Mezarı ve kendisine nispet edilen bir camii şerif inşa edildi.»

5 — Davud ez-Zahiri'nin cihâd hakkındaki görüşünü de talebesi İbni Hazım'dan dinleyelim: İbni Hazım «El Muhalla» adlı eserinde şöyle buyuruyor: «Müslüman için cihâd farzdır. O halde düşmanın memleketine hücum; düşmanı sindiren ve İslâm memleketinin sınırlarını muhafaza etmeye gücü yeten bir gurup Müslüman, bunu yaparsa diğerlerinin üzerinden sakıt olur. Eğer bu durum yoksa, cihâd farzı ayn olur. Her Müslüman'ın bu cihâda iştirak etmesi bir mecburiyettir. Çünkü yüce Allah Kur'an-ı Kerim'de: «Ey inananlar! Gerek hafif (Süvari) gerekse ağırlıklı (piyade) olarak seferber olun ve mallarınızla, canlarınızla Allah yolunda muharebe edin. Eğer bilirseniz bu sizin için çok hayırlıdır.» buyuruyor.» (Tevbe 41)

Çocuklar anne ve babalarından izin almadan harbe iştirâk edemezler. Ancak, Müslümanların yaşadığı yerlerin bir kısmını düşman işgal ederse, o zaman izin almasına lüzum kalmaz. Çünkü o zaman cihâda iştirak etmek farzı ayn olur.

Fakat, çocuğu gitmesiyle ebeveyninden biri olacaksa, gitmesi gene helâl değildir.

6 — Şevkanî «Es-Seylül-cerâr» adlı eserinde cihâdla ilgili olarak şöyle diyor: «Cihâda dair âyet ve hadis o kadar çoktur ki; bunları bu-

rada saymakla bitiremeyiz. Fakat, âyet ve hadislerden kısaca anlaşılıyor ki, cihâd farzı kifayedir. Bir Müslüman gurubun yapması bu farzı, diğerlerinin üzerinden kaldırır. Bir gurub Müslüman cihâda başlayıncaya kadar, cihâd bütün Müslümanların üzerine farzı ayn'dır. Gene, devlet kimi cihâda davet ederse, onun üzerine de farz olur....»

İşte görüyorsun ki, islâm alimlerinin müctehitleri, mukallitleri, selef ve halefleri İslâm davasının neşri için cihâdın Müslümanlara farzı kifaye olduğunu söylemişlerdir.

Hele kâfirin saldırıları karşısında cihâd farzı ayn'dır demişlerdir. Hepimizin malûmu olduğu gibi; bugün müslümanlar başkalarının elinde zelil ve esir durumdadırlar. Yerleri payimal edilmiş ve şerefleri zedelenmiştir. Durumlarını düşmanları tayin etmektedir. Öz vatanında vatansız, kendi memleketlerinde dinî ibadetleri yasak edilmiştir. Hele İslâm davasını yayma imkânını büsbütün kaldırmışlardır. Böyle bir şeyi yapmak kimsenin elinden gelmez. Halimiz bu iken, Müslüman'a düşen vazife ne olabilir? Şüphesiz ki, amansız bir şekilde hazırlanıp, maddî ve manevî olarak teçhiz edilip, saat ve anı gelinceye kadar beklemekten başka çare yoktur. Kesinlikle bilelim ki, Allah'ın ezelî kanunu ve hükmü tatbik edilecektir.

Şunu da belirtmeden geçemeyeceğim:

Bu karanlık ve İslâm'ın her şeyini öldüren içinde yaşadığımız asır hariç, hiç bir devirde Müslümanlar; gerek âlim, gerek sufiler ve gerekse meslek adamları olsun cihâddan geri çekilmemişlerdir. Her zaman cihâda katılmış ve daima hazırlıklı bulunmuşlardır.

Meşhur fâkih ve mutasavvıf Mübarek oğlu Abdullah, kendi zamanının çoğunu, cihâd ile geçirirdi.

Meşhur sufi Zeyd'ın oğlu Vâhid de böyle idi.

Zamanında taifeyi sufiyenin başı olan Şakik El Belhî hazretleri de hem kendini ve hem de talebelerini cihâda hazırlardı.

Buhari-i şerifin meşhur şârihi, fâkih ve hadis âlimi İmamı Bedir El-Âyni, bir sene harbe gider, bir sene ilim okutur ve bir sene de hacca giderdi.

Kadı Esed İbn, Fırât El-Mâlikî, zamanında bir donanma kumandanı idi.

İmam Şafii hazretleri attığı on oku da isabet ettirirdi. İslâm âlimleri, her devirde cihâd ruhunu yaşamış ve yaşatmışlardır. «Cihâd» adlı yazdıkları müstakil eserlerinde bu ruhu dile getirmişler ve müslümanları, düşmanlara karşı güçlü ve hazırlıklı olmaya çağırmışlardır. Onların hayatlarını ve eserlerini okuduğumuz zaman bu durumu açık ve kesin olarak görürüz.

Evet, selef bu idi. Ve bu ruha sahipti. Acaba bizim durumumuz nedir? Biz de bunlara yetişebilir miyiz? Acaba bugün bizde böyle bir ruh var mıdır?

MÜSLÜMANLAR NİÇİN SAVAŞIR?

İnsanlardan bir çoğu bir zamanlar İslâm'ın cihâd fikrini ve İslâmın harbi helâl kıldığını tenkit eder dururken, yüce Allah'ın hükmü gerçekleşti: «Biz onlara gerek kâinatın etrafındaki ve gerekse nefislerindeki âyetlerimizi göstereceğiz.

Ta ki, onun hak olduğu onlara görünsün.»

İşte, insanlar bugün hazırlığın barış için en iyi tedbir olduğunu, saldırgan zâlimlerin şerrini defetmeye en yararlı bulunduğunu itiraf ederler. Cihâda hazırlık, barış için gereklidir.

Yüce Allah cihâdı, düşmanlık yapılması ve şahsî menfaat elde edilmesi için farz kılmadı. Ancak, İslâm davasının himayesi, hidayetin ve barışın dünyada hüküm sürmesi ve Müslümanlara yüklediği en ağır yük olan ilâhî emirlerin ifa edilmesi için farz kıldı. İnsanoğluna hak ve adaleti davet etme prensibinin himayesi için farz kıldı.

İslâm, bütün bu sebeplerden dolayı harbetmeyi farz kıldığı gibi, insanlar arasında sulh ve sükûneti temin etmek gayesi içinde farz kılmıştır. Yüce Allah buyuruyor: «Eğer onlar sulha yanaşırlarsa, sen de yanaş ve Allah'a tevekkül et.» (Enfâl suresi: 61) Her müslüman, kalbinde bir tek gaye olduğu halde harbe çıkar. O gaye de «İlâhi kelimatullah»tır. İslâmı ve Yüce Allah'ın sözünü üstün kılmaktır.

Şöhret kazanmak maksadıyla savaş yapmak haramdır. Desinler, görsünler için yapmak da haramdır. Servet için savaşmakta haramdır. Haksız olarak bir şey elde etmek için de savaşmak haramdır. Elde edilen ganimetten bir miktar çalmakta haramdır.

Savaş sadece bir tek şey için helâldir. Kanını, canını, gücünü insanların hidayetine feda etmek. Hak ve Allah yolunda savaşmak.

Hâris oğlu Müslim, babası Hâristen şöyle rivayet ediyor: «Bir akıncı gurubunda Resûlullah (S.A.V.) beni de gönderdi. Çarpışacağımız kimselere yaklaştığımızda atımı sürerek arkadaşlarımı geçtim ve halk yalvararak yanıma yaklaştı. Onlara: «Ey ahali! Lâilâhe illâllah Muhammedün-Resûlullah deyiniz ve kurtulunuz» dedim. Onlar da dediler ve kurtuldular. Arkadaşlarım, bizi ganimet malından mahrum bıraktın diye bana serzenişte bulundular. Medine'ye geldiğimizde Resûlullah'a yaptığımı söylediler. Hz. Peygamber beni çağırarak, yaptığıma teşekkür etti ve buyurdu ki: «Ey Hâris! Allah her insana karşı sana şu kadar ecir

yazdı. Benden sonra sana vasîlik yazacağım» dedi ve yazdırdığı kağıdı mühürledi ve bana teslim etti.» (Ebu Davud rivayet etmiştir.)

Hadî oğlu Şeddâd'dan şöyle rivayet edilmiştir: «Göçebelerden birisi gelip Resûlullah'a iman etti ve seninle hicret edeceğim dedi. Resûlullah ve ashaptan bazıları ona tavsiye ve nasîhat ettiler. Bir harp oldu, gelen ganimetten Resulullah ona bir miktar ayırdı.

Adam: Bu nedir? dedi.

Resûlullah: «Senin payındır» buyurdu.

Adam: «Bunun için sana tabi olmadım» dedi.

(Boğazını işaret ederek): Buraya düşman oku isabet etsin ve cennete dahil olayım diye geldim» dedi.

Resûlullah «Eğer sen Allah'tan sadakatle bu işi istemişsen, sana verir» buyurdu. Biraz sonra düşmana hücum edildi ve o zatın cenazesi Resûlullah'a getirildi. Tam parmağıyla işaret buyurduğu yere bir düşman oku isabet etmişti.

Resûlullah: «Acaba bu, o mudur? dediğinde.

Eshâb: «Evet odur.» dediler.

Resûlullah: Allah'a doğru söz verdi. Allah da ona istediğini ihsân buyurdu.» diye buyurdular.

Peygamber cübbesine kefenletti ve namazını kıldı. Namazında şu duayı okudu: «Ey Allah'ım! Bu senin kulundur. Senin yolunda muhacir olarak harbe iştirak etmiştir. Ve şehid olarak öldürülmüştür. Ben de buna şehadet ederim.» (Bu hadisi, Nesâî rivayet etmiştir.)

Ebu Hüreyre'den şöyle rivayet edilmiştir: «Eshâptan biri Resûlullah'tan sordu: Ey Allah'ın hak peygamberi! Dünya için savaşan bir kişiye ne vardır? Bunun üzerine Resûlullah (S.A.V.): «Hiç bir ecri yoktur.» diye buyurdular.

Adam bu suali üçledi. Resûlullah (S.A.V.) aynı cevabı verdi. (Ebu Davud rivayet etmiştir.)

Ebu Musa'dan şöyle rivayet edilmiştir: «Resûlullah'tan soruldu: Kimisi kahramanlık için, kimi gayretinden, kimisi de gösteriş ve riya için çarpışır. Hangisi Allah içindir? Resûlullah: «Allah'ın dinini yüceltmek için çarpışan ancak Allah'ın yolundadır.» diye buyurdu.» (Beş sünen sahibi rivayet etmiştir.)

Eshâbı kiramın hayatını ve fethettikleri şehirlerdeki gidişatını okuduğun zaman göreceksin ki, tamahkârlık, ihtiraslara tabi olmak ve halkı hakka davet ve irşad ederek Allah'ın dinini yüceltmek hedeflerinden inhiraf etmek onlarda asla yoktu. Onlar, milletleri istismar, zulüm ve servet için çarpıştılar diyenlerin ne kadar haksız olduklarını ve iftirâ yaptıklarını görürsün. Sahabiler, bu ümmet için birer yıldızlardır. Kendi nefisleri için hiç bir şey yapmış veya her hangi bir adım atmış değildirler.

İSLÂM CİHÂDININ RUHUNDA İYİLİK VE RAHMET VARDIR

İslâm cihâdının ruhundaki gaye en üstün ve en yüce gaye olduğu için hedefi de en üstün olanıdır. Bunun için yüce Allah saldırmayı haram kılmıştır: «Ey Müslümanlar, saldırmayınız! Çünkü Allah Saldıranları sevmez.» (Bakara: 190)

En şiddetli düşmanlara bile adaletli davranmayı emir buyurmuştur. «Sakın, bir kavme olan düşmanlığınız sizi adaletsizliğe sevk etmesin. Adaletle hüküm ediniz. Zira adalet, takvaya daha yakındır.» (Maide: 8) Böylece görülüp anlaşıldığı gibi, yüce Allah Müslümanları rahmetin zirvesine ulaştırmıştır. Çunkü onlar harp ettiklerinde ansızın saldırmaz, yalan söylemez, ölüye dokunmaz, hırsızlık yapmazlar. Yağmacı değil, ırz düşmanlığı yok ve hiç bir kimseye işkence yapmazlar. Sulh devrinde en iyi insan oldukları gibi, harp zamanında da en iyi ve en şerefli kimselerdir.

Büreyde'den şöyle rivayet edilmiştir: «Resûlullah bir orduya kumandan tayin ederken, yardımcıları ve mahiyeti hakkında Allah'ın Takvasıyla ve Müslümanlara hayır yapmakla ona vasiyet ederdi. Derdi ki: «Ey Allah'ın kulları! Allah'ı inkâr edenle çarpışın, Fakat hile yapmayın. Cenazelere dokunmayın. Küçükleri öldürmeyin.» (Müslim rivayet etmiştir.)

Ebu Hüreyre'den şöyle rivayet edilmiştir: «Resûlullah buyurdu: Biriniz başkasıyla çarpışırken, yüze vurmaktan sakınsın.» (Buhâri ve Müslim rivayet etmişlerdir.)

İbni Mesud'dan şöyle rivayet edilmiştir: «Resulullah buyurdu: Öldürmeden insanları en fazla affeden imanlılardır.» (Ebu Davud rivayet etmiştir.)

Yezid oğlu Abdullah El-Ensari'den şöyle rivayet edilmiştir. «Peygamber yağmacılık ve ölünün göz, burun, kulak gibi vücudunu bozmayı veya diriyken azalarını kesmeyi yasaklamıştır.» (Buhari rivayet etmiştir.)

Kadın, çocuk, ihtiyar ve yaralıları öldürmek; din adamlarını ve ibadet için köşesine çekilip harbetmeyenleri korkutmak veya öldürmek haramdır. Hiç bir surette bunları öldürmek caiz değildir.

Acaba, medeniyetçilerin boğucu hücumları ve korkunç hareketleri merhamet ve şefkâtle eşit tutulabilir mi?

Onların kanunu bu umumi ve ilâhi kanunla bir olabilir mi?

Ey yüce Allah'ım! Müslümanlara dinlerini bildir ve dünyayı, İslâm nuruyla nurlandır ve bu nurla karanlıklardan insanları kurtar.

CİHÂDLA İLGİLİ BAZI HUSUSLAR

Müslümanlar arasında yaygındır ki düşmanla çarpışmak küçük cihâddır. Ondan daha büyük cihâd'ın nefisle yapılan cihâd olduğudur. Buna dair eldeki delil ise şu hadistir: «Biz küçük cihâddan, büyük cihâda döndük.» (Peygamber (S.A.V.) bir savaş dönüşünde böyle demiştir.)

Eshâb: «Ey Allahın peygamberi! Büyük cihâd nedir?» diye sordular.

Resulullah: «Kalple veya nefisle yapılan cihâddır.» diye cevap verdiler.

Müslümanlardan bir gurub bu hadisle, düşmanla çarpışmanın önemsizliğini ve mevzuda hazırlamayı ihmâl ederek cihâddan halkı soğuturlar, hatta vazgeçirirler. Halbuki bunun hadis olmadığı kesindir: Gerçi bu söz halk arasında dolaşan en maruf hadislerdendir, fakat, hadis-i şerif ilminde «Emirü'l Müminin vel-Muhaddisin» sayılan El-Hafız İbni Hacer «Tasdidül Kavs» adlı kitabında «Bu söz, her ne kadar halkın lisanında meşhur ise de hadis değildir, belki Abla oğlu İbrahim'in sözlerinden biridir.» demektedir.

Irakî Gazali'nin ihyasındaki hadisleri tahric ederken der ki: «Bu hadisi «Bu hadisi İmamı Beyhakî, zayıf bir senetle Câbirden rivayet eder. Ve gene, Hatip tarihinde Cabir'den rivayet eder.»

Eğer bu söz hadis-i şerif ise, gerçek manası şudur: Düşmanla çarpışmaktan ebediyen dönmek ve cihâda hazırlanmamak demek değildir. Çünkü İslâm beldesini kurtarmak ve saldırgan kâfirlere haddini bildirmek mutlak farzdır. En doğru manâsı; kâfirlerle cihâd farz olduğu gibi, nefisle de cihâd farz demektir. Bütün ibadetler ihlâs ve Allah için yapılsın.. Böyle bir durum, arzulanan bir durumdur. Buraya kadar cihâdın islâmdaki yerini, önemini ve hükmünü belirttik. Burada cihâd bölümüne eklenecek bir başka durum daha vardır. Bunu da bir kaç kelime ile şöyle özetleyelim:

Emri bil maruf (İyiyi söylemek) nehyi ani'l münker (kötüyü yasaklamak) ! yapmak en büyük cihâddır.» buyrulmaktadır. Her müslümanın bu ilâhi emri ve vazifeyi yerine getirmesi şarttır. Bütün meseleler Allah yolunda olmak ve bu uğurda çalışmaktır.

SÖYLEDİKLERİMİZDEN ÇIKAN NETİCE ŞUDUR

Ey Müslüman kardeşler! Ölüm sanatını en güzel şekilde ve şerefli ölmeyi bir millet, hem dünya ve hem de ahirette aziz olarak yaşar ve her iki âlemin nimetine mazhar olur. Biz Müslümanları bugün dünya sevgisi ve ölüm korkusu bu hale getirmiştir.

Büyük çalışmaya hazırlanalım. Ölümden korkmayalım ki; hayat bize hibe edilsin.

Biliniz ki, ölümden kurtulmak yoktur ve ölüm her insana gelecektir. Eğer bu şerbeti Allah yolunda içerseniz, sizin için dünyanın kârı ve ahiretin sevabı olur. Size ancak, Allah'ın kaderi isabet eder. Yüce Allah'ın şu ayeti celilesini güzelce düşünelim: «Sonra o üzüntünün arkasından üzerinize Allah bir emniyet, bir uyku indirdi. Öyle ki, içinizdeki her zümreyi (Mü'minleri) o uyku sarıyordu. (Münafıklardan) bir zümreyi de nefisleri can kaygısına düşürmüş, gözleri uyku tutmaz olmuştur. Allah'a karşı cahiliyet zannı gibi haksız bir zan besliyorlar ve «Bu zafer işinden bize ne?» diyorlardı. (Resul'üm) de ki; bütün iş Allah'ındır. «Onlar nefislerinde sana aşamadıkları bir şey gizliyorlar. «İş elimizde olsa, zorla savaşa çıkmasaydık, burada öldürülmezdik diyorlardı. (Resül'üm) de ki evinizde de olsaydınız, üzerinize ölüm yazılmış (takdir edilmiş) bulunanlar gene dışarı çıkacak, düşüp kaldıkları yerde çaresiz olarak ölümü boyluyacaklardır.

Allah (Uhud Savaşı'ndaki) bu olayları kalplerinizde gizli olan ihlâs ile nifakı meydana çıkartmak ve yüreklerinizdeki niyetleri pak ve öz yapmak için başınıza getirdi. Allah kalplerde olanı pek iyi bilir.» (Ali İmran: 154)

Şerefli bir ölüm için çabalayın. Ebedî ve bir saadeti elde ediniz.

Yüce Allah bize ve sizlere yolunda şehid olma şerefini nasip eylesin? Şehid olmak en büyük şereftir.

III

YENİ BİR STRATEJİ İLE DÂVAMIZ

TAKDİM

İslâm'ın fikrî yönünü çeşitli görüşler altında incelemeden, İslâm'ın fikrî cephesi etrafında dönüp dolaşan şüphelere cevap vermeden, İslâm'ın dışındaki düşüncelere ve görüşlere işaret edip onların eksik ve aksak yönlerini belirtmeden önce, kendi davamızın hedeflerini, hususiyetlerini ve metodlarını kısaca anlatmayı en önemli vazife olarak kabul ediyorum. Çünkü, her şeyden önce bize düşen en önemli vazife, insanlara davamızı en güzel bir şekilde takdim etmektir.

Ancak, bunun sonunda davamızın fikrî cephesi bütün insanlar tarafından anlaşılmış ve atacağımız adımlar da şuurlu ve emin olarak atılmış olacaktır...

HASAN EL-BENNÂ

DAVAMIZIN EN ÖNEMLİ ÖZELLİKLERİ ŞUNLARDIR

1 — DAVAMIZ İLÂHÎ VE CİHANŞÜMÜL BİR DAVADIR:

Evet, davamız ilâhî ve cihânşümül bir davadır. Çünkü, gaye ve hedefimiz yeryüzünde yaşayan bütün insanların kendilerini yoktan var kılan yüce Rablerini bilmeleri, tanımaları ve O'nun engin rahmetinden istifade etmeleridir. Bu ilâhî rahmete kavuşmak ve bundan yüce ve üstün manevi feyizler elde etmektir... Bu yüce maneviyat vasıtası ile bütün insanlığı, maddeciliğin kör ve sağır despotçuluğundan kurtarmak ve ilâhî feyzin yüceliğine ve güzelliğine kavuşturmaktır.

Müslüman Kardeşler olarak biz, bütün kalbimizle «Gayemiz Allah'tır» diye haykırıyoruz. Böylece, bu yüce davanin birinci hedefi, insanları yeniden yüce Allah'a bağlayan manevi rabıtaya kavuşturmak ve bunu onlara hatırlatmaktır. Çünkü bugün insanlar, bu manevi ve ilâhî rabıtayı unutmuşlardır. Bunun neticesi olarak ta yüce Allah kendi nefislerini kendilerine unutturmuştur. Yüce Allah Kur'an-ı Kerimde bu hususta şöyle buyurmaktadır:

«Ey insanlar! Sizi ve sizden öncekileri yaratan Rabbinize ibadet ediniz ki korunmuş olasınız.» (1)

Bu birinci hedef (Yüce Allah'ı bilmek ve O'na inanmak), hakiki manasında maddeciliğin kör ve sağır dünyasının bir türlü hal çaresini bulamadığı ve bütün kapılarını kapadığı günümüz insanının çözüm bekleyen meseleleri için ilk anahtarıdır. Bu anahtar kullanılmadan, hiçbir ıslahı ve düzeltme hareketi başarılamaz.

2 — DAVAMIZ UMUMİ BİR KARDEŞLİK DAVASIDIR:

Bu dava, yeryüzünde yaşayan bütün insanların davasıdır. Yani, bu dava, bütün insanlığa tevcih edilmiştir. Yalnız belli bir sınıf veya ırka tevcih edilmiş değildir. Bu dava, bütün insanları kardeş kabul eder. Çünkü, bütün insanların atası bir, aslı birdir. Böylece soy bakımından aynı kökten gelmişlerdir. İnsanlar takva ve iyilikten başka birbirlerinden üstün sayılamazlar. Bu hususta Yüce Allah, Kur'an-ı Kerimde şöyle buyurmaktadır:

«Ey insanlar! Sizi bir tek nefisten (candan) yaratan, ondan da eşini yaratan ve bu ikisinden birçok erkek ve kadın meydana getiren Rabbinizden korkun. Ve kendisi adına birbirinizden istekte bulunduğunuz Allah'tan korkun. Akrabalık bağını kesmekten sakının. Şüphesiz ki, Allah sizleri kontrol etmektedir.» (2)

---

(1) Bakara suresi, ayet: 21

(2) Nisa suresi, ayet: 1

Müslüman Kardeşler olarak bizler, ırkçılık taassubuna inanmıyoruz. Böyle bir davayı da kabul etmiyoruz. Irk, renk, dil ve soy ayrımını yapan sapık görüşleri de asla tasvip etmiyoruz. Bizler, bütün insanlar arasında merhamet ve adalet esasına dayanan «Umumi Kardeşliğe» davet ediyoruz.

Batı liderlerinden birinin kitabında insanları şu üç kısma ayırdığını okudum: 1 — Yapıcılar, 2 — Koruyucular, 3 — Yıkıcılar. Bu Batılı lider mensup bulunduğu kendi milletini yapıcı, diğer batılı milletleri koruyucu, bütün doğulu milletleri de yıkıcı olarak kabul etmektedir. Bu batılı liderin yapmış olduğu bu taksim; zalim, insafsız, asılsız ve haktan uzak sakat bir görüştür.

Çünkü, her ne kadar insanların bölge, iklim, kıta, ırk, cemiyet, düşünce ve kültürleri farklı ise de aslında bütün insanlar aynı kanı taşımakta ve aynı toprak üzerinde (Yeryüzünde) yaşamaktadırlar. Bu hakikata göre insanlar, —hangi ırk ve renkten olurlarsa olsunlar— yücelmeyi ve yükselmeyi istedikleri zaman ve bu uğurda azimle çalıştıkları takdirde içinde bulundukları dereceden daha yüksek bir dereceye yükselirler. Bu hususta önlerinde her hangi bir engel — etnik veya sosyal — asla yoktur. Kendi bölgesinin ve sosyal hayatının şartları dahilinde düzeltilmeyen, yola koyulmayan hiçbir insan topluluğu yoktur. Bu bir hakikattır, bu hakikatı hiç kimsenin inkar etmesine imkan yoktur. Diğer taraftan bu sapık batı liderinin yıkıcı olarak kabul ettiği Doğu dünyası, tarihte ilim ve medeniyetin kaynağı, bütün ilâhî dinlerin beşiği olmuştur. Batı dünyası ilim ve medeniyeti ve ilâhi dinleri Doğudan öğrenmişlerdir. Bu hakikatı ancak, haktan yüz çeviren, gurur ve kin vadisinde nefsi ve hissi davranan kimseler inkar edebilirler.

Evet, bu sapık görüş ve düşünceler ancak, kin ve düşmanlık hususunda içleri intikam ateşi ile dolu olan bir takım kişilerin aşırı duygularından kaynaklanabilir. Vicdanı paslanan, kendisinden başkasına hayat hakkı tanımayan ve insanlık vasıflarından uzaklaşan kimseler böyle bir taksimde bulunabilir. Böyle sapık ve yanlış görüş ve düşünceler ilerleme ve kalkınma için temel görüş olarak kabul edilemezler. İlim ve medeniyetler için de bir dayanak olamaz... Yeryüzünde insanlar arasında diğer insan kardeşine karşı kin ve düşmanlık besleyen kibirli ve gururlu insanlar bulunduğu müddetçe barış ve huzurun sağlanılmasına imkan yoktur. Yeryüzünde böyleleri bulunduğu müddetçe emniyet ve itimat ta kalmaz. Şüphesiz, bütün insanlar kardeşlik bayrağı altında birleşmeye dönmedikleri müddetçe, bu bayrağın altında birbirlerine insanlık ve kardeşlik gözü ile bakıp birbirlerini iyi bir kalple tanımaya çalışmadıkları müddetçe huzur ve saadeti bulamazlar. Bu hususta insanlık, yüce islâm dininin gösterdiği hak yoldan başka bir çıkar yol bulamaz. Çünkü

İslâm bütün insanları bu hak yola kardeş olmak için çağırmaktadır. Bakınız Kur'an-ı Kerimde Yuce Allah bu hususta şöyle buyurmaktadır:

«Ey İnsanlar! Biz sizi bir erkek ve bir dişiden yarattık. Birbirinizle tanışasınız diye sizi milletler ve kabileler halinde yarattık. Şüphesiz ki, Allah katında en üstününüz, O'ndan en çok korkanınızdır.» (3)

İslâm'ın peygamberi Hz. Muhammed (S.A.V.) de bu hususta şöyle buyuruyor. «Irkçılık davası güden bizden değildir. Irkçılık uğrunda ölen bizden değildir..» (4)

Işte, bütün bu sebeplerden dolayı Müslüman Kardeşlerin davası ilâhî ve insani bir davadır...

GAYBİ VE İLMİ DÜŞÜNCENİN ARASINDAKİ FARK

İnsanoğlu yeryüzünde bulunduğu ve yaşadığı günden itibaren çeşitli görüşler arasında çalkalanıp durmuştur. Yüce Allah'ın hidayeti kendisine tecelli edilinceye kadar bu çalkantı devam edecektir. İnsanlar arasında devam edegelen bu görüş ve düşünce çalkantısını şu üç maddede toplayabiliriz:

1 — Evham ve hurafelere kapılarak bilinmeyen gizli kuvvetlere körü körüne inanmak. İlim ve hakikattan nasibini alamayanlar, gördüğü her şeyin sebep ve hikmetini bilinmeyen gizli kuvvetlere bağlarlar. Bu hususta açıklamaları da gene bunun etrafında olur. Bunlar iş ve çalışmaya pek önem vermezler. Gene bunlara göre akıl ve düşüncenin de pek bir önemi ve değeri yoktur. Bu görüş ve düşünce tarzı, insanoğlunun uzun bir zaman boyu yeryüzünde düşünmeden yaşaması ve içinde bulunduğu bölgesinden habersiz olmasından dolayı hakim olmuştur. O günden itibaren günümüze kadar yeryüzünde bir takım insanlar, bu görüşün tesirinde kalarak yaşamışlardır.

2 — Bu görüş ve düşünce tarzından sonra, materyalist görüş tarzı hakim olmaya başladı. Bu görüşe sahip olanlar, gayb'e ve gizli kuvvetlere inanmazlar. İnsanın duyguları ile varlığını anlayıp bilemediği bütün ruhanî varlıkları inkar ederler. Kâinatı bir bütün olarak yalnız maddî gözle görür ve öylece değerlendirmeye kalkışırlar. Kâinatta olup bitenleri deney kanunları dahilinde açıklamaya çalışırlar. Tarihî tecrübenin insanlara sağladığı bilgilerin dışında başka bir bilgiye inanmazlar. Asrımızda bu materyalist düşünce insanların aklını çelmiş ve dünya görüşlerine hakim olmuştur. Özellikle asrımızda Eiyoloji ilminin ilerlemesi

(3) Hucurat suresi, ayet: 13

(4) Bu hadis-i şerifi İmamı Ahmed, Cerir İbn-i Mut'im'den rivayet etmiştir.

ve tabiatta meydana gelen birçok hadiselerin sebep ve hikmetlerinin bilinmesi dolayısı ile insanın, deneye dayanarak kâinatta var olan her şeyi bileceği sanılmaktadır.

İnsan, içinde yaşadığımız bu asırda kendisine — buldukları ve bildikleri ile — son derecede güvenmiştir. Materyalist düşünce, insanın kendisine olan bu güveninden istifade ederek hakim olmaya çalışmış ve bu hususta hayli merhale kat etmiştir. Hakikatte ise, bugün insanlığın bildikleri, bilmediklerinin yanında yok denilecek kadar azdır. Evet, asrımız insanın bildikleri, bilmediklerine nisbetle büyük, geniş bir kum çölündeki bir kum taneciği kadardır.

Materyalist görüşün tesirinde kalan insanlar, ilâhî dinleri ve onunla ilgili bütün kutsal duyguları, peygamberliği ve onunla ilgili bütün bilgileri, ahiret gününü, öldükten sonra dirilmeyi, hesap vermeyi ve bütün manevî hayatı inkar etmiştir. Böylece, dünyada maddeden başka hiç bir şeyi görmez olmuştur. Bildiği, gördüğü ve inandığı sadece maddi kanunlar olmuştur.

Sizlere kısaca takdim etmeye çalıştığımız bu her iki görüşte (Hürafeci ve Materyalist görüş) yanlıştır, sapıktır, aşırıdır. Her iki görüşte insanlığın felaketine işlenmiş olan sakat görüşlerdir. İnsanlar, hakiki bilgiden yoksun oldukları zaman ifrat ve tefrit olarak bu iki aşırı sapık görüşe kapılmışlardır...

3 — İslâm'ın dünya ve hayat görüşüdür. Hak Din İslâm bütün insanlığa geldi ve onlara doğru yolu gösterdi, bu yanlışlıkları, aşırılıkları, sapıklıkları, eksiklikleri aydınlattı. Her şeyi birer birer anlattı. Hakkı ve bâtılı ayırdı, bütün eğrilikleri ortadan kaldırdı. Manevî alemin varlığını haber verdi. İnsanın, kâinatın ve bütün varlıkların yaratıcısı olan Yüce Allah ile dünya hayatından sonra kurulacak olan ahiret aleminde büyük bir irtibatının olacağını bildirdi... Ruh aleminin yüce hayatını bozan nefsi islah etmenin, en sağlam yolunun Allah'a iman etmek olduğunu emr etti. Çünkü islâm dini, gayb alemini insanın aklına en uygun bir şekilde açıklamıştır.

Evet, islâm dini ruhi ve manevi hayata değer verdiği kadar maddi hayata da değer vermiştir. Maddi hayatı asla ihmal etmiş değildir. İslâm dini insanlara maddi hayatın önemini belirtmiş ve bu maddi hayattan faydalanmak için çağrıda bulunmuştur. İlim ve araştırma gözü ile göklerin ve yerin yaradılışına bakmalarını emr etmiş ve her şeyin gizli sebeplerini araştırmalarını buyurmuştur. Hatta bu araştırma ve bakışı, insana her şeyden daha çok yakın olan Yüce Allah'ı bilmenin en sağlam ve en yakın yolu olarak kabul etmiştir. En son ve hak din olarak gelen yüce islâm dininin bu yolu, insan aklını yeni bir tarz ve renkte düşünmeye zorluyor. Bu düşünme tarzı; en mükemmeli, en mantıklısı,

hayata en uygun olanı, kâinatta olup bitenlere, akıl ve düşünce ölçülerine uyma yönünde en güzeli ve insanlara fayda temin etme bakımından en iyisidir. Bu da: «Akıl ile gaybe iman etmeyi birleştirmek ve her ikisinden de aynı ölçüler içinde istifade etmeye çalışmaktır.»

Müslüman ve insan olarak biz, tek bir dünya için değil, iki dünya için yaşıyoruz. Evet, insan olarak içinde yaşadığımız dünyanın bir çok yönünü bilemiyor ve meydana gelen bir çok hadisenin iç yüzünü de açıklamaktan aciz kalıyoruz. Kâinatta var olan hakikatların karşısında da şaşıp kalıyoruz. Her hadise karşısında acizliğimiz kendiliğinden ortaya çıkıyor. Her gün karşımıza binlerce bilmediğimiz mevzular ve hadiseler çıkıyor. Eğer biz, bu hadiseler üzerinde iyi düşünürsek acizliğimizi anlar, yüce Allah'ın varlığını ve büyüklüğünü kabul ederiz. Kalbimizin derinliklerinden imanın varlığını ve kuvvetini hissediyoruz. Çünkü, yaradılıştan kalbimizde ve varlığımızda iman vardır. Yani insan olarak biz, yaradılıştan Yüce Allah'a iman edecek bir vasıfta yaratılmışız.

Nasıl ki, vücudumuz suya, havaya, gıdaya muhtaç ise, ruhumuz da Allah'a iman etmeye o kadar muhtaçtır. Hakikaten insanlık için iman, ekmek ve su kadar zaruri bir ihtiyaçtır. Evet, bütün bu sebeplerden dolayı biz, yeryüzünde yaşayan insan cemiyetlerinin ancak, Allah'a ve manevî hayata dönmekle islah olacaklarına inanıyoruz. İnsanlık için kurtuluş ve saadetin sadece Allah'a, peygambere, ahiret gününe iman etmekte ve dünyada yaptıklarının hesabını bir gün mutlaka vereceğine inanmakta olduğuna inanıyoruz...

Yüce Allah Kur'an-ı Kerimde bu hususta şöyle buyurmaktadır: «Her kim zerre kadar iyilik işlerse onu (Mükafât olarak) görür, her kim de zerre kadar kötülük işlerse onu (ceza olarak) görür.» (5)

Bu yüce ve sarsılmaz imanın yanısıra insanlığın, aklını ve düşüncesini kullanarak iş ve çalışma hayatına atılması, hayatta bilmediklerinin sebep ve hikmetlerini araştırmaya, öğrenmeye gayret sarfetmesi gereklidir. Kör ve sağır maddenin hakimiyetinden kurtulmaya ve onu kendisine hizmet ettirmenin yolunu araştırmaya koyulmalıdır. Kâinatta yaratılan her şeyden istifade etme yollarını aramalıdır. Kur'an-ı Kerimde bu hususta şöyle buyurulmaktadır: «De ki, ey Rabbim! İlmimi artır.» (6)

İşte biz, bütün insanları hem madde ve hem de manayı ihtiva eden islâmî görüşe davet ediyoruz. Bizim görüş ve düşüncemizin rengi budur. Bütün insanlığı, bu görüşün altında toplanmaya ve öylece hayatlarına yön vermeye çağırıyoruz. Batı dünyası, hayatının son günlerinde ma-

(5) Zilzâl suresi, ayet: 7-8

(6) Tâ-Hâ suresi, ayet: 114

teryalist düşüncenin tesiri altında yaşadı, gözü maddeden başka hiç bir şeyi görmez oldu. Böylece, batıda yeni yetişen neslin kalbinde acıma duygusu tamamen silindi. Batı insanı, kendi menfaatından başka hiç bir şeyi düşünmez oldu. İlâhî ve dinî duygulardan tamamen uzaklaştı...

Batı dünyası ilim, teknik, buluş, silah, servet, ordu, eğlence, gece hayatı ve aldatıcı zevkleriyle dünyaya hakim olmaya çalışmıştır. Bunda da muvaffak olmuştur. Bütün dünya insanlarının fikrini, bu parlak ve aldatıcı vasıtalarla çelmeye çalışmıştır. Batı böylece, bütün dünyayı materyalizmin ateşi ile yakıp yıkarken, hak dinin ilâhî davetinin yeniden dirildiğine insanlık şahid olmuş, doğuda ve batıda bütün insanlığı maddenin esaretinden kurtarmaya çalıştığını yakinen anlamışlardır. Artık, bu davanın etrafında her gün binlerce kişi halkalanmakta, onun yüce ve eşsiz hayat görüşünü candan kucaklamaktadırlar.

Evet islâm dini, bütün insanları akıl, düşünce, ilim ile gayb, maneviyat ve dinî esasları bir olarak kabul etmeye çağırmaktadır. Hem maddeye ve hem de manaya sarılmamızı emr ediyor. Tek kelime ile bütün insanlığı yeniden Allah'a iman etmeye ve hak dinin esaslarına dönmeye davet ediyor... Yüce Allah bu hususta Kur'an-ı Kerimde şöyle buyurmaktadır:

«Öyle ise, Allah'a koşun. Doğrusu ben, sizleri O'ndan açıkça sakındıranım.» (7)

MİLLİYETÇİLİK, DOĞUCULUK, EVRENSELLİK VE IRKÇILIK KARŞISINDA DAVAMIZIN YERİ

Nasıl ki davamız, maddenin esaretinden insanları kurtarmaya, yüce Allah'a iman etmeye davet etmekle ilâhî ve rabbânî bir dava ise, bütün insanları kardeşliğe ve dostluğa davet etmekle de insanî bir davadır. Davamız her şeyden önce islâmîdir. İslâm'ın insanlık için getirmiş olduğu ilâhî esaslara dayanır. İslâm, körü körüne maddeye tapmayı bırakmayı, materyalist görüşe karşı koymayı, sosyal hayattan her türlü maddeciliği kaldırmayı, bütün kalbi ile yüce Allah'a yönelmeyi ve O'na güvenip inanmayı ister. Gene islâm, yeryüzünde yaşayan bütün insanların aynı kökten ve aynı cinsten geldiğini kabul eder.

Evet, islâm dini, yeryüzünde yaşayan bütün insanlara gönderilmiştir. O, sadece belli bir ırk ve topluluğa gönderilmiş değildir. Yüce Allah bu hususta şöyle buyurmaktadır:

«Bütün alemlere bir uyarıcı olsun diye, kuluna hakkı batıldan ayıran Kur'an'ı indiren Allah, yücelerin yücesidir.» (8)

Başka bir ayette de şöyle buyurmaktadır:

---

(7) **Zâriyat suresi, ayet: 50**

(8) **Furkân suresi, ayet: 1**

«Ey Muhammed! De ki: Ey insanlar; Doğrusu ben göklerin ve yerin sahibi, kendilerinden başka ilâh bulunmayan, dirilten ve öldüren Allah'ın hepiniz için gönderdiği peygamberiyim. Allah'a okur ve yazarlığı olmayan, haber getiren peygamberine itaat edin. O Peygamberde Allah'a ve kelâmına iman eder. Ona uyun ki, doğru yolu bulasınız.» (9) Diğer bir ayette de şöyle buyurulmaktadır: «Biz seni ancak, bütün insanlara müjdeleyici ve uyarıcı olarak göndermişizdir.» (10)

Resüluliah (S.A.V.) ın peygamber olarak gönderilişi, umumi ve cihanşümuldü. Yani O, yeryüzünde yaşayan bütün insanlığa gönderilmişti. İşte, bu sebeplerden dolayı da bizim davamız umumi ve cihanşümüldür. Davamızın kapısı bütün insanlığa açıktır. Biz, bu davanın bir eri olarak yeryüzünde yaşayan bütün insanları kardeş kabul ediyoruz. Davamızın gayesi, bütün insanlara iyilik ve saadet temin etmektir. Irk ve renk ayırımını asla kabul etmiyoruz. Davamızın esasları milletlere ve bölgelere göre değişmez. Ülke ve vatan mefhumu da davamızın sınırlarını daraltmaz.

Her dava sahibinin ağzında bir çok ideolojik söz ve görüşler dolaşmaktadır. Acaba bu söz ve görüşlerin davamızda yeri nedir? Hiç şüphesiz, her davanın ideolojik görüşünün kendine göre davamızda bir yeri vardır. Bu davaların sahibi, iyi düşündükleri zaman davalarının en iyi taraflarının bütünü ile islâmda var olduğunu göreceklerdir. Bu, hiç bir zaman bizim herkesi razı etmeye, görüş ve düşüncelerini hoş görmeye, kendi davamızın aleyhinede olsa onların fikrini kabul etmeye kalkıştığımız için değil, yüklendiğimiz davanın umumi ve cihanşümül olmasından ileri gelmektedir. Şimdi bu hususu sizlere şöylece açıklamaya çalışacağım:

a) Mısırcılık ve Milliyetçiliğin davamızda ayrı bir yeri, ayrı bir önemi vardır. Mısır'ın kalkınmasına ve ilerlemesine biz de çalışıyoruz. Onun uğrunda kahramanca her an çarpışmaya biz de hazırız...

Evet, biz de Mısırlıyız. Biz de bu ülkede doğduk ve büyüdük. Biz de bu mübarek toprağın sırtından yetiştik. Mısır islâmın ve müslümanların malıdır. Bu memleket müslüman bir memlekettir. Bunu hiç kimse inkâr edemez. Tarih boyunca bu memleketin insanları, islâmı kabul etmiş, müslüman olarak yaşamış, onun uğrunda çarpışmış, tarihin her devresinde sinesini düşmanlara karşı kahramanca germiş ve düşmanların ayaklarını bu aziz vatanın topraklarına bastırtmamışlardır. Mısır halkı, bütün ruhuyla, kalbiyle ve hisleriyle islâma bağlıdır. Mısır'ın durumu ancak, islâmla ve islâmın hükmü ile düzelebilir. Mısır'ın bütün dertleri, ancak islâmın tedavi usulu ile şifaya kavuşabilir.

---

(9) A'râf suresi, ayet: 158

(10) Sebe' suresi, ayet: 28

Tarihin bir çok devirlerinde Mısır halkı, islâmı bütün fikriyatı ile savunmuş ve islâmî düşüncenin merkezliğini yapmıştır. Böyle bir durumda, nasıl olurda biz, Mısır için ve Mısırın iyiliği için çalışmayız? Biz, herkesten daha çok Mısır ve Mısır'ın iyiliği için çalışıyoruz. Mısırın menfaatlarını düşünmek, hiç bir zaman islâm davasını güden bir teşkilatın inancına ters düşmez. Kendi ülkeni düşünmekle islâm davasını gütmenin arası birleşilmez diye nasıl iddia edilebilir? Biz, bu sevgili vatana hizmet etmekten şeref duyarız. Her zaman bu yüce ve aziz vatanı, düşmanlara karşı müdafaa etmeyi kendimiz için bir vazife olarak kabul ederiz. Vücudumuzda ruhumuz bulunduğu müddetçe bu yolumuza devam edeceğiz. Çünkü, Mısır'ın islâmm yüce ve aziz vatanından bir parça olduğuna inanıyoruz. Mısır'ın uğrunda çalışmak aynı zamanda İslâm, Arap ve Doğu için çalışmak demektir.

Mısırda bulunan eski eser, kültür, tarih, ilim ve fenne önem vermek bizim davamıza asla zarar vermez. Biz Müslüman Kardeşler olarak, Mısır'ın eski tarihine, ilim, kültür ve medeniyetine karşı değiliz. Biz, Mısır'ın eski eserlerini, kültür ve medeniyetini bir tarih olarak kabul ediyor ve bir kitap gibi koruyoruz.

Ancak biz, yüce Allah'ın islâmın tevhid nuru ile nurlandırdığı, iman şerefi ile şereflendirdiği, iman ve islâm ile putperestliğin her türlü çirkefliğinden temizleyip kurtardığı Mısır müslümanlarının, yeniden cahiliyet adetlerine dönmelerine izin vermeyeceğiz. Böyle bir niyete karşı bütün gücümüzle karşı çıkacağız. Evet, islâmın tevhid kılıcı ile ortadan kaldırılan putperestlik ve yüce Allah'a eş koşmanın her türlü adet ve esaslarının Mısır'da tekrar yeniden canlandırılmasına asla müsaade etmeyeceğiz.

b) Arapçılık veya Arap Birliğinin Davamızda şüphesiz, önemli bir yeri vardır.

Şüphesiz, Arap Milleti, islâmı ilk olarak kabul eden bir millettir. Resülullah (S.A.V.) bir hadisinde bu millet hakkında şöyle buyurmuşlardır: «Araplar yenilince islâmda yenilir.» (11)

Benim kanaatımca, bugün Araplar bir arada toplanmazlarsa, islâmın dünyada kuvvetlenmesine ve ilerlemesine imkân yoktur. Bütün Arap topraklarını vatanımız kabul eder ve bu inançla yaşarız. Bu toprakların her karışımı, islâmın aziz ve yüce vatanının bir parçası olarak kabul ediyor ve bu uğurda her şeyimizi feda etmeye hazırız. Bugün, siyasi ve coğrafi bölünmeler hiç bir zaman kalbimizde ki, Arap ve İslâm Birliğinin önemini ve özlemini gidermiş değildir. Bu faktörlerden hiçbiri, Birliğimizin bozulmasına ve bütünlüğümüzün parçalanmasına sebep teşkil edemez. Çünkü, bu toprakların hepsi islâmın malıdır ve bu

(11) **Bu hadisin senedine ve kaynağına rastlanmadı.**

topraklar üzerinde yaşayanların hepisi de müslümandır. Hepsinin gaye ve hedefleri birdir. Her ne kadar Arap ırkçılığını savunan kimseler, İslâmı Araptan, Arabı müslümanlardan ayırmak isteseler de bunda muvaffak olamayacaklardır. Çünkü bu Millet, İslâm ve Arap Birliği etrafında toplanarak yaşamak azmindedir. Hiç bir kuvvet, milletin bu azmini durduramaz.

Arapçılık, ırkçılığı savunan kimselerin düşündüğü gibi değildir. Bakınız, Peygamber Efendimiz (S.A.V.) Arapçılığı lisan ve islâm olarak tarif ve izah buyurmaktadır:

«Ey insanlar! Rabbiniz birdir. Babanız birdir. Dininiz birdir. Araplık anne ve babadan Arap olarak doğmakla değil, Arapça konuşmakladır. Kim Arapça konuşursa o Araptır.» (12)

Buna göre, İran Körfezinden Atlantik Okyanusuna kadar uzanan Marakeş ve Tanca dahil bütün ülkeler islâmın malıdır ve buralarda yaşayanların da Arap olduğuna inanıyoruz. Çünkü, buralarda yaşayan halkı, iman ve dil birliği bir arada yaşatmaktadır. Diğer taraftan bu ülkelerde yaşayanların iklim şartları ve içtimaî adet ve durumları da birbirine çok benzemektedir. Hepsinin dini, derdi, adet ve inançları birdir. Dünyanın stratejik ve coğrafî yapısı da siyasi yönden bu ülkelerde yaşayanların birlik ve beraberlik içinde yaşamalarını mecburi kılmaktadır. Tek kelime ile biz, hem Arap dünyası, hem İslâm dünyası ve hem de bütün insanlık için çalıştığımıza inanıyoruz.

c) Doğuculuğun Da Davamızda Önemli Bir Yeri Vardır:

Evet, doğuculuğun da Müslüman Kardeşlerin davasında kendisine has bir yeri ve önemi vardır. Ancak, her şeyden önce şunu çok iyi bilmeliyiz ki, doğuculuk fikrini doğuran sebepler kalıcı değil, geçicidir. Çünkü doğuculuk fikri, bizzat batılıların, kendilerini ve medeniyetlerini övmeleri ve doğu insanlarını hor görmeleri ile doğmuştur. Batılıların, sömürgeci ve emperyalist gayeleri uğruna dünyayı Batı ve Doğu diye ikiye ayırma düşünce ve amelleri, doğuda doğuculuk fikrinin gelişmesine yardımcı olmuştur. Kanaatımızca bu fikri (doğuculuk fikrini), doğuranlar bizzat batılıların kendileridir.

Batıda çok ünlü bir şair, doğu ve batının iki ayrı dünya olduklarını ve asla bir araya gelmelerine imkân ve ihtimâl olmadığını şöylece dile getirmektedir:

«Batı batıdır, doğu da doğudur...
İkisinin bir araya gelmesine imkân yoktur...»

İşte, doğuluların batılılara karşı bir tek kitle halinde saflaşmaları için doğuculuk fikrini doğuran sebepler, yukarda sizlere arz ettiğimiz bu geçici sebeplerdir. Eğer batılılar, insafa gelir ve bu sapık düşüncele-

(12) İmamı Mâlik, Hâfız İbn. Asâkir'den rivayet etmiştir.

rinden vaz geçerlerse, bu kin ve düşmanlıkta kendiliğinden ortadan kalkar. Bu kin ve düşmanlığın yerini, milletler arası dayanışma ve yardımlaşma fikri alır. Böylece, doğu ve batı dünyalarının kalkınması ve iyiliği için gerekli olan tedbirler alınmış ve her ikisinin güvenliği de sağlanmış olur.

d) Cihanşümüllüğün (Evrenselliğin) de Davamızda Ayrı Bir Yeri ve Önemi Vardır:

Şüphesiz cihanşümüllük veya bütün insanlık, varmak ve ulaşmak istediğimiz en yüce hedefimiz ve en büyük gayemizdir. Çünkü, bütün dünyayı islah etme, davamızda yapılan plân ve proğramın en son halkasını teşkil eder... Allah'ın izni ile bir gün, bütün insanlık ister istemez bu yüce birliğin bayrağı altında toplanacaktır. Bundan hiç kimsenin asla bir şüphesi olmasın. Müslüman Kardeşler olarak biz, bu inançla yaşıyoruz...

Bu gün bazı insanların, bütün milletleri, çeşitli ırk ve renkleri zayıf ve güçlüsü ile birlikte aynı bayrağın altında toplama fikrini ileriye attıklarını görmekteyiz. Kanaatımızca bu cihanşümüllük (evrensellik) fikri, bütün insanların zihnine yerleşerek milliyetçilik ve ırkçılık fikrinin yerini alacaktır. Gelecekte bu düşünce ve ideal (evrensellik), bütün insanların düşüncesine hakim olacağına kanaat hasıl olmaktadır. İnsanlık, ilk önce milliyetçilik bayrağı altında toplanarak, kendi aralarında birlik ve beraberlik sağladılar. Bu, kanaatımızca o günler için bir zorunluluktu. O günün şartları böyle bir durumu gerektiriyordu. Daha sonraları şartlar değişti, milliyetçilik için atılan bu adımlar, cihanşümüllük (evrensellik) fikrinin doğması ve yeşermesi için birer tohum oldu. Küçük küçük milletler, bu fikirlerini bırakıp tek bayrağın altında büyük kitleler haline geldiler. Bütün bunlar, gözlerimizin önünde olup bitti. Hepsinin netice olarak nasıl kademeli olarak meydana geldiklerini müşahede ettik.

Bu merhaleler ve kademeler her ne kadar uzun sürdü ise de, fakat günün birinde mutlaka gerçekleşti. Bir kitabın yaprakları veya bir binanın duvar taşları gibi, yavaş yavaş ve sabırla tamamlandı.

Müslüman olarak bizim de bundan ders almamız ve bunu kendi gayemizin basamağı sayarak bütün dünyada, insanî birliğin sağlanılmasına çalışmalıyız. Şimdilik ilk hamlede bunu yapmaya kalkışmak doğru olmaz. Bizim davamız, şimdilik cihanşümüllük davasını ve görevini yükleyecek kıvama gelmiş değildir. Henüz davamız için o zaman ve saat daha gelmemiştir. Şüphesiz, her şeyin bir anı ve zamanı vardır. Onu beklemek mecburiyetindeyiz.

İçinde yaşadığımız dünyada bugün, milletlerin kalbini kendisine bağlayan, bütün insanların duygularını harekete geçiren ve ideolojik temeller üzerinde kurulmuş olan milliyetçilik ve ırkçılık akımları hü-

küm sürmektedir. Bütün dünya insanlarının, bu saldırgan ve emperyalist milliyetçilik ve ırkçılık fikir akımlarından aldığı dersler ve çektiği acılar onları doğru yola, kurtuluşa, yardımlaşmaya, dayanışmaya ve kardeşliğe yöneltmeye yeterlidir.

Şüphesiz islâm, dünya insanlarının birlik ve beraberlik içinde yaşamalarını sağlayan hak ve doğruyu çizip göstermiştir. Önce bütün dünya insanlarını bir tek inançta birleştirmiş, daha sonra da kanun ve düzenleri bütünleştirmiştir. Böylece, yapılan bütün işler, islâmın yüce nizamı altında toplanarak değer kazanmıştır. Her şeyi bu ölçü içinde toplayarak çözmeye çalışmıştır.

İslâm'da bütün insanların Allah'ı bir, dini bir, peygamberleri bir, kitapları bir, gaye ve hedefleri birdir. Çünkü islâm dini, bütün peygamberleri kabul eder ve bütün ilâhî kitaplara inanmayı emreder. Bu hususta Yüce Allah Kur'an-ı Kerimde şöyle buyurmaktadır:

«Göklerin ve yerin anahtarlarını kudret elinde bulunduran Allah, Nuh'a vasiyet ettiği, sana vahy ettiği, İbrahim'e, Musa'ya, İsa'ya emrettiğimiz: «Dini ayakta tutun ve onda ayrılıklara düşmeyin.» emrini, sizlere de din olarak kararlaştırdı.» (13)

İslâm dininin temel kaynağı olan Kur'an-ı Kerim, şüphesiz Arapça olarak inmiştir. Namazda ve diğer dinî ibadetlerde Arapça olarak okunan Kur'an-ı Kerim, bütün müslümanlar arasında dil birliğini sağlamaktadır. Böylece, Kur'an-ı Kerim, iman bağından sonra müslümanlar arasında birlik ve beraberliği sağlayan en büyük bir vasıta olarak kabul edilmektedir.

Namaz, zekât, hac ve oruç gibi islâmın şartları ve emirleri, birliği sağlayan, bölücülüğü kaldıran, sınıflaşma fikrini kökünden kazan, insanlar arasındaki engel duvarlarını yıkan en kuvvetli içtimai esaslardır.

İşte, bütün bu açıklamalarımızdan da anlaşıldığı gibi, davamız cihanşümül bir davadır. Ancak, bu hususta davamızın takip ettiği bazı merhaleler vardır. Umarız ki, bütün bu merhaleleri birer birer aşalım ve arzulanan hedefe ulaşalım.

Bütün kalbimizle Mısır'da bir İslâm devletinin kurulmasını diliyoruz. Bu devlet, islâmın yüce davasını omuzlasın, bütün müslümanları birleştirmeye çalışsın. Bütün müslümanları korumaya ve onların iyiliğine olacak kararlar almaya gayret sarfetsin. Sadece yüce Allah'ın hükmünü hakim kılsın. İslâmın bayraktarlığını yaparak, onu yaymaya çalışsın...

Böylece, yeryüzünde fitne ve bozgunculuk kalksın. Her şey, yüce Allah'ın emri ile olsun.

---

(13) Şûra suresi, ayet: 13

İMAN, ŞEREF, ÜMİT VE RUHÎ UYANIKLIK

Bilindiği gibi insanlar, sadece davaların dıştan görünen kısmına ve şekillerinin rengine bakarlar. Çoğunlukla davaların özü, kökü, gıdası, belkemiği ve yardımcı gücü olan iç dünyalarına ve ruhî ilhamı sağlayan kaynağa bakmazlar. Bu hususta büyük hatalara düşerler. Oysa, bir davanın zafere ermesi, yayılıp yeşermesi ve kendini kabul ettirmesi umumiyetle bu faktörlere dayanır. Bu durum, tartışma kabul etmeyen bir hakikattır. Bunu ancak, davaların içyüzünü ve gizli kuvvetini kavramaktan aciz olan ve bu hususta yeteri kadar bilgisi olmayan kimseler inkâr ederler. Çünkü, her davanın dış görünüşünün ardında, o davaya hakim olan ve onu kontrol eden, insanlara kabul ettiren manevi bir kuvvet, iletici bir ruh ve gizli bir ilham kaynağı vardır.

Evet, bir milletin özünde, ruhunda ve bütün duygularında bu hakiki uyanıklık meydana gelmeden, o milletin zafere ermesine ve ilerlemesine imkân yoktur. Bu hususta yüce Allah, Kur'an-ı Kerimde şöyle buyurmaktadır:

Şüphesiz, bir millet kendi nefsindekini değiştirmedikçe, Allah da onların içinde bulunduğu durumu değiştirmez.» (14)

Bu sebeplerden dolayı kesin olarak diyebilirim ki, davamızın temel yapısında, gelişip yeşermesinde, yayılmasında, büyümesinde ve bu günki duruma gelmesinde hiç şüphesiz bu ruhî uyanıklıktır. Biz, her şeyden önce bunun üzerinde önemle duruyoruz.

Evet, bizim her şeyden önce önemle istediğimiz durum şudur: Ruhların uyanık olması, kalplerin diri olması, vicdan ve duyguların arınmış olmasıdır. Bizi en çok ilgilendiren, davamızda yapmak istediklerimizi dile getirmek, şuurluluğu ve ruhî uyanıklığı telkin etmektir.

Biz, gene her şeyden önce kuvvetli, diri, dinamik, genç ve canlı ruhlar; yeniden güçlü çarpan kalpler; çoşan, alevlenen yüce duygular; daima ileriye atılan sağlam adımlar: üstün vasıflarla donatılmış iyi nefisler (özler), ulaşılmak üzere hayal edilen yüce hedefler istiyoruz. Bu yüce hedeflere ulaşmakla bütün gaye ve emellerimizi gerçekleştirelim. Hiç şüphesiz, bu hedeflere ulaşmak için de önce hedeflerin kesin olarak belirlenmesi, duyguların sınırlanması, düşünce ve görüşlerin belli bir merkezde yönlendirilmesi gerekmektedir. Ancak, bunun sonunda ortadan her türlü şüphe kalkar ve çalışmanın yolu apaçık olarak ortaya konulmuş olur.

Eğer bu hususta gerekli olan hedefler tayin edilmezse, duygu ve düşünceler belli bir merkezde sınırlandırılmazsa meydana gelen bu ruhî

---

(14) Ra'd suresi, ayet: 11

uyanma çölde yanıp sönen, çok uzaklardan görünen, fazla bir ışığı ve ısısı olmayan küçücük bir parıltı gibi olur.

HEDEFLERİMİZİN BAŞI VE SONU

Yaptığımız bu açıklamalardan, her davanın hedeflerinin belirlenmesi çok büyük bir önem taşımaktadır. İşte bu yüzden, bizde kendi davamızın hedeflerini açıklamak zorundayız. Acaba, hedeflerimizin başı ve sonu nedir? Bu soruya cevap vermekle meselenin ve mevzuun açıklamasına geçiyoruz.

Her şeyden önce biz, hedeflerimize ulaşmak için islâmın ilk davetçileri olan sahabilerin davet metodunu kendi davamız için seçip kabul ediyoruz. Davamız, bundan yüzyıllarca önce, Mekke şehrinin toprakları üzerinde peygamber efendimiz (S.A.V.) in başlattığı davanın aynısıdır. Biz bütün gücümüzle o yüce davanın asrımıza yansıyan bir ışığı olmaya çalışıyoruz. Düşünce ve görüşlerimizle sevgili peygamberimizin yüce nuru ile aydınlanan, ilâhî vahyin büyüklüğü ile şereflenen saadet devrine dönmeyi ve onun manevi havası içinde çalışmayı arzu ediyoruz. Bütün istek ve arzularımız yalnız budur. Hedeflerimiz de bu saadet devrine ulaşmak için tanzim edilmiştir. (15)

İslâh ve terbiye edenlerin efendisi, hidayet ve doğru yolu gösteren bütün peygamberlerin iftihar ettiği dünya ve insanlığın tek lideri ve önderi Hz. Muhammed (S.A.V.) in manevi huzurunda diz çökmüşüz. O'nun rahle-i tedrisinden yeniden Hakka davetin yollarını ve dünyayı islâh etmenin metodunu öğreniyoruz. Acaba, Resulullah (S.A.V.) etrafında bulunan sahabilerin ruh ve kalblerine ilâhi güneşin ışrklarını nasıl soktu, bütün eğri yollardan, sapık düşüncelerden ve zifiri karanlıkta olan sahte inançlardan onları nasıl temizledi? Manevî hayatın ırmaklarından hangi sularla o yüce kalbleri suladı ki, o yüce kalblerde iman tohumları yeşerdiler, büyüdüler, çiçek açtılar, meyve verdiler. İmanın verdiği şuur dalları ile nasıl yapraklandılar, dal budak vererek duyguların derinliğine kök saldılar.

Peygamber efendimiz (S.A.V.), sahabilerinin kalbine ve ruhuna — bu manevî duyguları yerleştirmek için — şu üç hakikatı sokmayı başarmışlardır:

1) Peygamber efendimiz (S.A.V.) önce sahabilerinin kalbine şu hakikatı yerleştirmiştir: «Kendisine yüce Allah tarafından gelen dinin (İslâmın) hak, diğerlerinin bâtıl olduğunu, peygamberliğinin en yüce

(15) Gerçekten Müslüman Kardeşlerin gaye ve hedefi «Saadet devrini» yeniden yaşamaktır.

bir peygamberlik olduğunu, takip ettiği yolun en üstün bir yol olduğunu, getirdiği şeriatın bütün dünya nizamlarından daha güzel ve daha mükemmel olduğunu telkin etmişlerdir...»

Bu hususta gelen şu ayetleri de her zaman bu hakikatı, onların kalp ve ruhlarına tamamen yerleştirmek için tekrar tekrar okumuşlardır:

«Sana vahy ettiğimiz emirlere sarıl. Şüphesiz sen, dosdoğru bir yol üzerindesin. Doğrusu bu, hem sana ve hem de kavmine bir öğüttür. Ondan hesaba çekileceksiniz.» (16)

«Öyle ise, sen yalnız Allah'a güven ve O'na dayan. Şüphesiz, sen apaçık bir hak üzerinde bulunmaktasın.» (17)

«Daha sonra seni, din ve emir hususunda bir şeriat sahibi yaptık. Yalnız O'na uy. Bilmeyenlerin arzularına, sakın uyma.» (18)

«Hayır, Rabbine yemin olsun ki, aralarında meydana gelen ihtilâflarda seni hakem kılmadıkça ve sonra da senin verdiğin hükmü seve seve kabul edip ona boyun eğmedikçe iman etmiş olamazlar.» (19)

Peygamber efendimiz (S.A.V.) in etrafında bulunan ve O'nun bu yüce telkinlerini candan dinleyen sahabiler, bütün bu hakikatlara samimi olarak inandılar ve bu esaslara sımsıkı sarıldılar.

2) İkinci olarak peygamber efendimiz (S.A.V.), sahabilerinin ruhuna ve kalbine şu hakikatı yerleştirmiştir:

«Onlar, hakkın ve ilâhî nurun savunucusu oldukları müddetçe, başkalarına daima üstün geleceklerdir. Çünkü, dünyada hiç bir kuvvet hakkı yenemez. Hak her zaman ve her yerde daima üstün gelir... Eğer onlar, yeryüzünde hakkın bayraktarlığını yaparlarsa, bütün insanları hak kitap Kur'an-ı Kerimin hükümleri altında birleşmeye davet ederlerse yüce davalarında mutlaka muvaffak olacaklar ve diğerleri ise, cehaletin ve mağlubiyetin karanlığında boğulup gideceklerdir. Onların, bütün insanlara lider ve önder olabilmeleri için önce, kendi nefislerini temizlemeleri, sonra da hak ve hidayet yoluna davette bulunmaları, bütün kötülüklerden sakındırıp doğruya ve güzele yöneltmeleri gerekiyordu...»

Evet, peygamber efendimiz (S.A.V.), sahabilerine bunu telkin buyurdular ve bu hakikatı onların kalbine iyice yerleştirdiler. Kur'an-ı Kerimin yüce ayetleri de bu hakikatları sabitleştirdi ve her şeyi apaçık ola-

---

(16) **Zuhruf suresi, ayet: 43-44**

(17) **Neml suresi, ayet: 79**

(18) **Câsiye suresi, ayet: 18**

(19) **Nisa suresi, ayet: 65**

rak ortaya koydu. Böylece sahabiler, Hz. peygamber (S.A.V.) in bildirdiği ilâhî vahyin ışığında emin adımlarla yürüdüler:

«Siz, insanlar arasından çıkarılan en hayırlı bir ümmetsiniz. Çünkü iyiliği emreder, kötülükten sakındırır ve Allah'a inanırsınız.» (20)

«Biz, böylece sizi orta bir ümmet kıldık ki, insanlar için şahitler olasınız. Peygamber de size şahid olsun.» (21)

«Allah yolunda hakkıyla savaşın. O, sizi seçmiş ve dinde sizin için bir zorluk kılmamıştır.» (22)

Peygamber efendimiz (S.A.V.) in sahabileri, bu hakikatlara da candan inandılar ve bunları bütün insanlara tebliğ ettiler.

3) Üçüncü olarak peygamber efendimiz (S.A.V.), kendisine ve yüce Allah'tan getirdiği islâmî hakikatlara candan inanan sahabilerinin kalbine, şu ilâhî hakikatı yerleştirdi:

«Onlar, yüce Allah'a ve O'ndan gelen ilâhî emirlere candan inandıkları müddetçe, yüce Allah'ın yardımı, esirgeme ve koruma tecellileri üzerlerinde eksilmeyecektir. Yüce Allah'ın hak dînini, bütün dünyaya hakim kılmak için çalıştıkları müddetçe, yüce Allah da onları destekliyecek, sonunda zafere ulaştıracaktır. Onları, gösterdikleri fedakarlıktan dolayı her yerde üstün kılacaktır. Daima onlarla beraber olacak, yardım ve kuvveti ile onlardan yana olacaktır. Eğer, yeryüzünde onlara arka çıkacak ve onları destekleyecek yeteri kadar insan bulunmaz ise, yüce Allah göklerden melekler indirerek onları destekleyecek ve onları asla yardımsız bırakmıyacaktır...»

Sahabiler, ayni zamanda bu yüce hakikatı Kur'an-ı Kerimde şöylece okuyup öğreniyorlardı:

«Şüphesiz, yeryüzü bütünü ile Allah'ındır. Allah, yeryüzünde dilediği kimseleri varis kılar. Akibet (zafer ve iyi netice), sadece Allah'tan korkanlarındır.» (23)

«Şüphesiz, yeryüzüne iyi ve salih kullarım varis olurlar.» (24)

«Şüphesiz Allah, kendi dinine yardım edenlere yardım eder. Şüphesiz, Allah kuvvetlidir, azizdir.» (25)

«Allah ezelden yazıp hükm etmiştir ki: And olsun, ben ve peygamberim galip geleceğiz.» (26)

---

(20) **Âl-i İmrân suresi, ayet: 110**

(21) **Bakara suresi, ayet: 143**

(22) **Hacc suresi, ayet: 78**

(23) **Arâf suresi, ayet: 128**

(24) **Enbiya suresi, ayet: 105**

(25) **Hacc suresi, ayet: 40**

(26) **Mücadele suresi, ayet: 21**

«Allah, emrini yerine getirecektir ve bu hususta üstün bir kuvvete sahiptir. Ancak, insanların çoğu bunu bilmezler.» (27)

«Hani senin Rabbin meleklere: «Ben sizinle beraberim. İnananların ayaklarını pekiştirin.» diye vahyetti.» (28)

«İnananlara yardım etmek, üzerimize bir haktır.» (29)

«Biz ise, yeryüzünde zayıf (güçsüz) olanlara yardım ve ihsanda bulunmak istiyorduk.» (30)

Evet, peygamber efendimiz (S.A.V.) in sahabileri bu ayetleri okudular, bildirilen hakikatları anladılar ve bu hakikatlara candan bağlandılar. Bu hakikatların gerçekleşmesi için her şeyini feda etmekten asla çekinmediler.

İşte, bu üç temel esas ile (Allah'tan gelen islâmî hakikatların yüceliğine ve eşsizliğine iman etmek, bunlara iman etmekle şeref duymak ve yüce Allah'ın bu dini ve bu din uğrunda çalışanları koruyup destekleyeceğine yürekten inanmak) ilk önder ve lider yüce Allah'ın sevgili peygamberi Hz. Muhammed (S.A.V.), sahabilerinin kalbini süslemişlerdi. Her şey yüce Allah'ın izni ve iradesi dahilinde olmuştur.

Peygamber efendimiz (S.A.V.) bu hakikatların yanında, dünya hayatında yapacak işlerin sınır ve hedeflerini de kendilerine öğretip bildirmişlerdi. Sahabiler de Resulüllah (S.A.V.) in kendilerine tebliğ buyurduğu hakikatları kabul ettiler, Kur'an-ı Kerimi kalplerinde koruduılar ve bütün davranışlarında yaşattılar. Hayatlarının her alanında, ahlâk ve işlerinde Kur'an-ı Kerimin yüceliğini ve erişilmezliğini bütün dünya insanlarına gösterdiler. Yüce Allah'ın kendilerine vaad ettiği, ihsân buyurduğu yardım ve koruma desteğine inanarak, güvenerek cihâd sahasına atıldılar. Sarsılmaz bir azimle çalıştılar. Sonunda bütün yeryüzü onlara boyun eğdi ve onların üstünlüğünü kabul etti.

Böylece onlar, bütün dünya insanlarına islâm dininin medeniyetini, adaletini, fazilet ve merhametini, ahlâk ve nizâmını yaydılar. Yeryüzünden maddeciliğin her türlü pisliğini silip süpürdüler. Onun yerine islâmın ilâhî ve ebedî iyilik ve güzelliklerini yerleştirdiler. Çünkü onlar, yüce Allah'ın şu vaadına candan inanıyorardı:

«Kâfirler istemese de Allah, nurunu mutlaka tamamlayacaktır.» (31)

Evet, Müslüman Kardeşler olarak bizlere, bütün insanları her şey-

---

(27) **Yusuf suresi, ayet: 21**

(28) **Enfâl suresi, ayet: 12**

(29) **Rum suresi, ayet: 47**

(30) **Kasas suresi, ayet: 5**

(31) **Tevbe suresi, ayet: 32**

den önce bu üç hakikatı kabul etmeye çağırıyoruz. Ey insanlar! Kendi davamızı sizlere kabul ettirmek hususunda namaz, oruç, ibadet, hüküm, nizâm, kanun ve içtimai alakalardan doğan adet ve muamelelerden söz etmeden önce, dirî ruhtan, canlı kalpten ve uyanık vicdandan söz ediyoruz. Yukarda sizlere takdim ettiğimiz üç temel esasa (İslâmın yüceliğine, onun esaslarına inanmakla şeref duymaya ve yüce Allah'ın yardım ve desteğine güvenmeye) samimiyetle iman etmekten söz ediyoruz...

Acaba siz de, bu üç esasa iman ediyor musunuz?

MÜSLÜMAN FERT, MÜSLÜMAN AİLE VE İSLÂM ÜMMETİ

Kalplerin çoşmasını iktiza eden bu kuvvetli şuurun ve bütün insanları çağırdığımız bu ruhî uyanmanın şüphesiz, fertlerin hayatında büyük bir tesiri olacaktır. Bunun, onların sosyal hayatları üzerinde pratik bir tesir olarak görünmesi bir mecburiyettir. Çünkü, bu tesirin alanı fertleri, aileleri, cemaatları ve bütün milletleri kapsayacak kuvvettedir. Böylece bu tesir, bütün bir islâm ümmetini pratik bir kalkınma ve ilerlemeye götürecektir.. Bu hususu şu şekilde açıklayabiliriz:

a) Şüphesiz bu ruhî uyanıklık, ferdin hayatında gereken tesiri gösterecektir. İslâmın, müslüman bir fertten yapmak istediğini ona yaptıracaktır. Hiç şüphesiz islâm, müslüman ferdin kötülük ile iyiliği, çirkinlik ile güzelliği birbirinden ayırt edecek uyanık bir vicdana, eğriyi ve doğruyu fark edecek sağlam bir anlayışa, batılın karşısında sinmeyen ve hakkın uğrunda cihad etmekten usanmayan samimi ve ciddi bir iradeye, insanî vazifelerini hakkıyla yerine getiren, sadece hakka ve doğruya yardım eden kuvvetli ve sağlıklı bir vücuda sahip olmasını ister.

Gerçekten islâm, ferdî ve şahsî mükellefiyetleri biraz önce takdim ettiğimiz temel esaslara dayandırmıştır. Meselâ, bütün islâmî ibadetlerde insanın kalbini yüce Allah'a bağlayan, vicdanları uyanık tutan ve duyguları incelten hakikatlar ve ilâhî dersler vardır. İslâmın yüce düşünce sisteminde, ruhları ve akılları olgunlaştıran, kâinatın gizli perdelerini aralayan temel esaslar vardır. Bu temel esaslar, varlık aleminin bütün çözülmeyen düğümlerini çözer.

İslâm ahlâkının temelinde de insanı terbiye eden, ruhunu yücelten, iradesini güçlendiren, azimli ve kararlı olmasını sağlayan prensipler vardır.

İslâm Nizâmının temelinde de yeme, içme, giyinme, uyuma gibi hayatın bütün şartlarını düzene koyan esaslar vardır. Müslüman fert, bu esaslara uymakla hastalıklara yakalanmaktan kurtulur, daima sıhhat

ve afiyet içinde yaşar. Maddi ve manevi her türlü tehlikelerden kendisini korumuş olur.

İşte, bu sebeplerden dolayı müslüman ferdin, vicdanını olgunluk derecesine erdirerek yüce Allah'a karşı ibadet vazifesini yerine getirmek mecburiyetindedir. Anlayış ufkunu genişletecek kadar ilim öğrenmeli, iradesini kuvvetlendirecek kadar islâm ahlâkını yaşamalıdır. Sağlığını korumak için de yemek, içmek ve uyumak hususunda islâmm nizâm ve ahlâk rpensiplerinden asla ayrılmamalıdır.

İslâm dininin yüce nizamında var olan bu esaslar, sadece erkekler için değil, aynı zamanda kadınlar için de farz kılınmıştır. Müslüman hanım kardeşlerimiz de vicdanlarının inceliğine, islâmî anlayışlarının derinliğine, ahlâklarının üstünlüğüne ve vücutlarının sağlıklı olmasına müslüman erkekler kadar itina göstermelidir. Çünkü, islâm nizamında bu hususlarda kadın ile erkek arasında her hangi bir fark yoktur.

b) Neticede ferdin islahı ve olgunluğu ile ailenin ıslahı meydana gelecektir. Çünkü, ferdî islahın aile hayatı üzerinde büyük bir tesiri vardır.

Bilindiği gibi, aileler fertlerden meydana gelir. Eğer, ailesinin temel taşları hükmünde olan anne ve baba iyi olurlarsa, islâmın bildirdiği mutlu bir aile hayatını kurabilirler. Çünkü islâm dini, aile hayatının mutluluğu için bazı sağlam esas ve kaideler koymuştur. Bu esaslara uyulduğu takdirde, aile hayatının saadeti sağlanır ve her iki tarafın da iyiliğine olan hak ve hukukları korunmuş olur.

Evet, islâm dini, aile hayatında eşler arasında kurulan nikâh bağının kutsal olduğunu bildirmiş ve bunun en güzelini şekil ve esas olarak göstermiştir. Bizlere, eşlerden her birinin yapmakla yükümlü olduğu vazifeleri kesin olarak tayin etmiş, ailede meydana gelen her türlü mutluluğun meyvelerini korumayı emretmiştir. Bu hususta, evlilik hayatında ortaya çıkan her problemi en uygun şekilde çözmeyi bizlere öğretmiştir. İslâm, bütün görüşlerinde orta yolu seçmiştir. Bu hususta ne ifrat ne de tafrit yoluna sapar.

c) Aile islah edilince, bütün millette kendiliğinden ıslah edilmiş olur. Çünkü, millet ailelerden meydana gelir. Bu hususta çok meşhur bir söz vardır: «Aile küçük bir millettir.» Bu söz doğrudur. Çünkü, küçük küçük milletçikler olan aileler, büyük bir milleti oluşturur...

Şüphesiz islâm, cemiyet hayatı için mutluluğun temel prensiplerini koymuştur. Önce, cemiyet fertleri arasında kardeşlik esasını koymuş ve bunları iman bağı ile birbirlerine bağlamıştır. Bu hususta bütün insanlar arasında sıkı bir iş birliğine önem vermiş ve kişinin bir başkasını kendi nefsine tercih etmesini emir buyurmuştur.

Koymuş olduğu bu yüce alâka ve bağları koparacak her türlü engeli de ortadan kaldırmıştır. Cemiyet içinde her ferde düşen hak ve vazifeleri de açık ve kesin olarak ortaya koymuştur. Meselâ: Anne ve babanın evlatlar üzerindeki haklarını, evlatların da anne ve babalara düşen haklarını, bütün akrabalar arasındaki vazife ve hakları en güzel bir şekilde açıklamıştır. İdare edenle, idare edilenler arasındaki hak ve vazifeleri karşılıklı olarak anlatmış, cemiyetin umumî yapısını böylece ortaya koymuştur. Bütün insanlar arasında yapılan iş ve davranışları, birbirlerine karşı nasıl davranacaklarını en üstün bir şekilde tanzim etmiştir.

İslâmın koyduğu bu nizamda, hiç bir fert, takva ve ibadet dışında bir başkasından iyi ve üstün değildir. Efendi, köle, bey, üstün kişi veya aşağı sınıfta olan kişiler diye bir ayırım yoktur. Bütün insanlar doğuştan eşittirler. İslâm, sınıflara dayanan görüş ve nizamları kabul etmez. Kurduğu sosyal düzende, bu anlayışla savaşır. Hangi renk ve cinsten olursa olsun, bütün insanlar tarağın dişleri gibi eşittirler. Yüce Allah katında insanlar, sadece amelleri ile değer kazanırlar...

İslâm dini, aynı zamanda bütün milletlerin birbirleriyle olan alaka ve bağlantıları da en güzel şekilde açıklamıştır. Karşılıklı hak ve vazifeleri de belirtmiştir. Bu hususta her şeyi, küçük ve büyük olarak bütün tafsilatı ile ortaya koymuştur.

Bütün bu hak ve vazifeleri açıkladıktan sonra islâm dini, ictimaî hayatta meydana gelen her türlü hastalığın tedavi usulünü de beyan etmiştir. Her şeyden önce islâm, bu hastalıkları meydana getiren sebeplerden sakınmayı emreder. Eğer bu hastalıklar yaygınlaşmış ise, bunlardan kurtulmanın yolunu gösterir. İslâm, her hastalığın mutlaka bir ilacı bulunduğuna inanır. Bu ilacı bulup kullanmanın tek yolu da nefsi islah etmek ve insanlar arasında sosyal dayanışmayı sağlamaktır. Gerek sosyal dayanışmanın ve gerekse bütün hastalıkların ilacı islâmda en güzel ve geniş manası ile vardır.

Evet, islâm dini koyduğu bütün bu hususlarda asla zora baş vurmaz. Bütün insanlar için zorluğu değil, kolaylığı ister. Meydana gelecek hadiseler için umumi temeller koymuştur. Bazı hususi haller için de istisnaî esaslar göstermiştir. Koymuş olduğu bütün bu temel ve esasların nasıl tatbik edileceğini de kesin olarak bildirmiş, bu tatbikin şekil ve vasfını da zamana ve meydana gelecek şartlara bırakmıştır.

İşte, bütün bu sebeplerden dolayıdır ki islâm dini, her asırda ve her yerde gecerlidir. Onun yüce hükmü, bütün insanları her zaman ve mekânda idare etme vasfına sahiptir. Gene bu sebeplerden dolayıdır ki, onun bu yüce hükmünün her yerde ve her kese tebliğ edilmesi, bütün müslümanlara farz kılınmıştır. Bu emrin yerine getirilmesi ile yüce Al-

lah'ın Kur'an-ı Kerimde buyurmuş olduğu şu ayetin: «Biz seni ancak, bütün alemlere rahmet olarak gönderdik.» (32) ifade ettiği mana böylece gerçekleşmiş olur.

Eğer, biraz önce işaret ettiğimiz gibi müslümanlarda islâmî şuur kuvvetlenirse, belirttiğimiz hedeflere ulaştırırsa, islâmın yüce hükmü ve üstün nizamı ferde, aileye, cemiyete ve bütün millete uygulanırsa, Kur'an-ı Kerimin ayetleri hem kulağa ve hem de kalbe yerleşirse davamızın temel ve esasları da başarı ile hedefine ulaşmış olur. Bizim gaye ve maksadımız da böylece gerçekleşmiş olur.

Bu hususta sözlerimi, yüce Allah'ın Kur'an-ı Kerimde buyurduğu şu ayet ile bitirmek istiyorum:

«Kâfirler istemese de Allah, nurunu mutlaka tamamlayacaktır.» (33)

İSTİKLÂL VE TAKLİTÇİLİĞİN VASIFLARI VE RENKLERİN ARASINDAKİ FARK

Biraz önce de işaret ettiğimiz gibi, Müslüman Kardeşler olarak biz, müslüman bir fert, müslüman bir aile ve müslüman bir cemiyet istiyoruz. Bu, bizim davamızın temel esasını teşkil eder. Yalnız islâmın ve onun yüce hükmünün cemiyetin bütün fertlerine hakim olmasını diliyoruz. Bütün fert, aile, cemiyet ve milletin islâmın görüş ve düşüncesi ile boyansın, olgunluk derecesine ulaşsın. Bizim, bunsuz bir şey yapmamız asla mümkün değildir. Çünkü biz, sadece islâmî esaslara dayanan bir düşünce sistemi ile düşünmek istiyoruz. Bunun için de biz, batı taklitçiliğine dayanan düşünce sistemlerinden hiçbirine güvenmiyor, iltifat etmiyor, kabul etmiyor ve bununla düşünmek istemiyoruz.

Biz, tarihimizin şerefli mazisinde olduğu gibi en büyük ve en yüce düşünce sistemimizle, manevi değerlerimizle ve hususi hayat anlayışımızla başkalarından ayrılmak istiyoruz. Tarihimiz, bu yüce ve üstün hakikatlarla doludur. Müslüman Kardeşler olarak biz, bu şerefli mazimizi yeniden yaşamak istiyoruz...

Evet, müslüman atalarımızdan bu yüce dini, böylece devr aldık ve onun boyası ile fert, aile ve millet olarak boyandık. Bu aziz din duygularımıza, vicdanlarımıza hakim oldu. İç dünyamıza ve kalbimizin derinliğine yerleşti. Bizimle onun yüce hükümleri arasında hiç bir engel kalkmadı. Memleketimiz taşıyla, toprağıyla ve bütün insanları ile onun yüce bayrağı altında yıllarca şerefle yaşadı. Onu, bütün gücü ile savun-

(32) Enbiya suresi, ayet: 107

(33) Tevbe suresi, ayet: 32

du. Bu uğurda canını ve malını seve seve feda etmekten asla çekinmedi. Onu haçlıların, tatarların, emperyalist saldırılarından kurtardı. Bütün İslâm düşmanlarını, emellerine ermeden gerisin geriye çevirmesini başardı. İslâmî ilimleri çeşitli yönden inceleyerek, bunların okunup yayılmasına yardımcı oldu. Meselâ: Mısır'da bulunan Ezher üniversitesi, islâmî ilimleri tedris etmek hususunda bunun en büyük delili olmuştur. İslâmın inanç, tarih, medeniyet, edebiyat ve fıkıh gibi çeşitli mevzularında araştırma yaparak hizmet etmeye çalışmıştır.

Böylece Mısır, bu çalışmalar sonunda bütün islâm memleketleri için dinî, edebî ve içtimaî sahalarda önder oldu. Mısır'da bugün, paha ile biçilmez çok kıymetli islâmî eserler, muhteşem camiler bütün kuvveti ile varlığını sürdürmektedir. Bu sebepten dolayı, islâm düşmanları her ne kadar Mısır'da islâmı yok etmeye çalışmışlar ise de başarılı olamamışlardır. Çünkü, Mısır'da her gün anılan binlerce islâmî adlar, sabah akşam minarelerinde ezan okunan yüce mabetler, konuşulan ve öğretilen Arap Edebiyatı, İslâma karşı duyulan sonsuz saygı İslâmın bu ülkede sonsuza dek yaşamasını garantileştirmektedir. Bütün bunlara birer hakikat olarak inanıyoruz. Ancak, bütün bu bilgilerimize rağmen batının düşünce ve medeniyetine yenildik.

Çünkü batı, para, medeniyet, teknik, siyaset, şehvet, zevk, eğlence ve daha önce alışkın olmadığımız bir çok adetleriyle, aldatıcı hayat tarzı ile içimize kadar sokuldu ve bu savaşta bizi mağlup etti. Bizimle birlikte bu topraklar üzerinde yaşayan bazı hain vicdanları da satın aldı ve kendi çıkarına kullandı. Memleketimizde ve halkımız üzerinde bu yenilginin tesiri çok büyük oldu. İslâmın yüce hükmü siyasî ve içtimaî hayatımızdan çekilmeye başladı. Baştan tırnağa kadar her şeyimizle değişmeye başladık. Memleketimizde bulunan her şey, birdenbire batının boyası ile boyandı. İslâmı devletten ve sosyal hayatımızdan kovduk. İslâmı sadece, camilerde ve kalbimizde yaşatmaya çalıştık. Bütün bunların sonunda da istikrarsız ve çelişkilerle dolu bir hayatı yaşamaya başladık.

Ancak, islâm dini, yücelik ve üstünlüğü ile, güzel ve parlak cephesi ile, değişmez, sarsılmaz, tatlı, kuvvetli esasları ile, kesin ve ikna edici delilleri ile bizleri kendisine her zaman ve mekânda bağlar. Böylece kalplerimiz her zaman onun yüce emirleriyle birlikte çarpar ve daima onunla beraberdir. Bunun yanısıra batının kokmuş medeniyeti, aldatıcı zevkleri, sapık hayat tarzı elimizde kalan islâmın diğer kıymetlerini de almak istiyor. Bu ümmetin geleceğini düşünen pek çok kimseler, bu durumu iyi bilmekte ve bu hususta gerekli tedbirleri düşünmektedir.

Kanaatımca bu istikrarsızlık böylece devam etmez. Günün birinde mutlaka iki taraftan biri üstün gelecektir. Bu dünyada mevcut olan ve

asla değişmeyen bir kanundur. Müslüman Kardeşler olarak bizler, sonuç olarak üstünlüğün tamamen islâmiyetten yana olacağına inanıyoruz. Müslüman olarak siyasi ve sosyal hayatımızın tamamen islâmdan uzak batı düşüncesi ile tanzim edilmesine karşıyız her gün gördüğümüz batı medeniyetinin çirkin adetleri bizi cidden üzmektedir. Bizden çok önce bu ülkede bir çok kimseler batı taklitçiliğine kendisini kaptırdı ve adeta bu ülkede onlardan yana çalıştı. Fakat, bütün bu propagandalarının sonunda azîz vatanlarını esarete düşürdüler.

İşte batı taklitçiliği ve hayranlığının sonu budur. Müslüman Kardeşler olarak biz, vatanımızı bu esaret zincirlerinden kurtarmak istiyoruz. Tekrar islâma dönmeyi halkımızı ve ülkemizi onun bayrağı altında yaşatmayı, siyasi ve sosyal hayatımızı onun yüce esaslarına göre tanzim etmeyi, yeniden ona bağlanmayı istiyoruz...

Evet, İslâm dini bizleri her şeyin en iyisini almaya çağırıyor. Bu hususta peygamber efendimiz bir hadisi şeriflerinde şöyle buyuruyor: «İlim ve hikmet mümi'nin kaybetmiş olduğu bir malıdır, onu nerede bulursa alır.» (34)

Bu hadise göre Müslümanların iyi bir durumu ve görüşü herhangi bir yerden almalarında bir sakınca yoktur. İyiliği gördüğümüz yerde alır tatbik ederiz. İslâmda bu hususta konulmuş herhangi bir engel yoktur. Ancak aldığımız bu görüşün islâmın temel esaslarına muhalif olmaması şarttır. Müslümanların tabii ihtiyaçlarına cevab verecek ve islâmın hükümlerine aykırı olmayan her türlü görüşü kabul etmekte bir beis yoktur.

İçtimai hayatımızda görünen bu istikrarsızlığın tesiri çok büyüktür talim ve terbiyede, adalet ve kanunlarda, fert ve ailevi hayatımızda ve siyasi hayatımızın her sahasında meydana çıkan bir çok engellerin kaynağı hiç şüphesiz, bu istikrarsızlıktır. Bu istikrarsızlığın en büyük tesiri her şeyden önce aile hayatımızda açıkça görülmektedir. Bazı müslümanlar islâmın ahlâk ve esaslarına samimi olarak bağlı oldukları halde, bir çokları da bunlardan tamamen ayrılmış ve batı hayatının taklitçiliğine kendisini kaptırmıştır. Bazı kimselerde daha da ileri giderek batıcılardan fazla batıcı olmuşlardır.

Şüphesiz, memleketimizde görülen bu çelişkili duruma ve istikrarsızlığa son vermek şarttır. Bunlardan birine bir bütün olarak bağlı kalmak zorundayız. Çünkü, bir görüşte birlik olmadan hiç bir ilerleme yapılamaz. Şimdiye kadar kendi aralarında fikir birliğine varmayan bir milletin kalkındığı, refah ve huzura kavuştuğu görülmemiştir.

İşte bütün bu sebeplerden dolayı Müslüman Kardeşler olarak biz,

(34) Bu hadisi İbn. Mâce ve Nesâî rivayet etmişlerdir.

müslümanların sosyal hayatında görülen bu çelişki ve istikrarsızlığı yok etmek, onun yerine islâmın yüce hayat tarzını getirmek istiyoruz. Bunu yapabildiğimiz takdirde yeniden kalkınma yolunda hızla ilerliyebilir ve bütün dünya insanlarına saadet ve huzurlu bir hayatın şeklini takdim edebiliriz. Biz buna bütün kalbimizle inanıyoruz.

FİKİR VE CEMİYET OLARAK DAVAMIZIN UMUMİ VASITALARI

Hiç şüphesiz şimdiye kadar anladığımız sözlerden davamızın gaye ve esasları açık olarak ortaya konulmuş oldu. Şimdi ise, fikir ve cemiyet olarak davamızın vasıtaları arasındaki temelleri anlatmak istiyorum. Bir fikir cemiyeti olarak yapacağımız işlerin umumi vasıtalarını sizlere anlatmanın çok yararlı olacağına inanıyorum. Bu sebepten dolayı da davamızın umumi vasıtalarını aşağıda iki maddede toplayıp açıklamak istiyorum:

1 — Cemiyet üyelerinin toplu halde hizmet etmesi.

2 — Bir fikir olarak ortaya çıkmak.

a) Cemiyet üyelerinin toplu halde hizmet etmesi: Şüphesiz Müslüman Kardeşlerin yüklendikleri dava bir cemaat davasıdır. Bu davayı hiç bir fert tek başına yürütemez. Bu sebepten dolayı da Müslüman Kardeşlerin, umumi hizmetleri hep birlikte yürütmeleri gerekmektedir. Bu hususta biribirlerine yardımcı olmaları, elele vererek bu işi hep birlikte bitirmeye gayret sarfetmeleri şarttır.

Meselâ: Camiler inşa etmek veya bunları yeniden restore etmek, medreseler mektepler açmak dershaneler ve kütüphaneler kurmak cemiyetler ve dernekler kurarak, toplantılar düzenlemek, bazı mübarek gün ve gecelerde toplanarak ihya etmeye çalışmak, köyde ve şehirlerde oturan insanlar arasında arabuluculuk yaparak onların sevgisini kazanmaya çalışmak, özel dernekler aracılığı ile zekât, sadaka, bağış ve yardımlar toplayıp ramazan ve bayramlarda fakirlere vermek sureti ile zengin ve fakir arasındaki uçurumu ortadan kaldırmak gibi içtimai hizmetler Müslüman Kardeşlerin hep birlikte yapacakları vazifedir. Bunları Müslüman Kardeşler kendi aralarında vazife taksimi yaparak yerine getirmeye çaba sarf edeceklerdir. Cemiyetimizin üye ve şubelerinin çoğalması ve sesimizin her yere yayılması sonucu bu hizmetlerimiz de artmış bulunmaktadır. Bütün bu hizmetleri yaparken Müslüman Kardeşlerin, son derece dikkatli olmaları ve planlı bir hizmet dahilinde çalışmaları gerekmektedir. Yapılan bağışlar, yine belli bir hesap ve plan içinde alınıp dağıtılmalıdır. Tecrübe sahibi kimselerle görüşüp danışmak ve onların görüşlerinden faydalanmak dikkat edilmesi gereken hu-

suslardan biridir. Hizmet hususunda lâzım olan masrafların bir kısmını üyelerden bir kısmını da yapılan bağışlardan karşılamak gerekir. Üyelerin bu hususta fedakârlık göstermesi daha da iyidir. Biz Müslüman Kardeşlerin her şeyini bitirdiklerini söylemiyoruz. Fakat bu yollara her gün biraz daha dev adımlarla ilerledikierini iftiharla söylüyoruz. Başarı ve yardım sadece Allah'tandır. Müslüman halka ve islâma hizmet eden bir cemiyet olarak Müslüman Kardeşlerin umumi vasıtasının birinci halkası budur.

2 — Bir fikir olarak ortaya çıkmak : Ancak, Müslüman Kardeşler herkes tarafından çok iyi bilindiği gibi, yalnız bu hizmetleri yapan bir cemiyet değildir. Cemiyet olarak davalarının asıl temelini fikir ve inanç teşkil etmektedir. İslâmî fikir ve inancı tüm insanların kalplerine yerleştirmek için çaba sarf ederler. Yeryüzünde yaşayan bütün insanları kendi fikir inançlarını bayrağı altında toplamaya çağırırlar. Irk, renk, dil ayrımı yapmadan bütün fertleri ve milletlerin kalbine girerek onları islâma girdirmeye çalışırlar. Bunu gerçekleştirmek için sadece maddeye dayanmazlar. Bu davaların hedefine ulaşmak için yalnız parayı vasıta olarak kabul etmezler. Tarih baştan sona kadar onların davalarının doğruluğunu ispat etmektedir. Çünkü, tarih boyunca ortaya çıkan bütün davaların hiç biri mal ile ortaya çıkmamış ve sadece onunla hedefine ulaşmış değildir. Davaların bazı merhalelerde mal ve paraya ihtiyaç duyduğu doğrudur. Fakat hiç bir zaman malın o davanın temelini teşkil ettiği söylenilemez. Bütün dava sahipleri bu temel esası çok iyi bildikleri için hiç bir zaman paraya ve maddeye önem vermemişlerdir. Bunu, tarihin akışı içinde ortaya çıkan ve hedefine ulaşan davaların seyrinde kesin olarak öğrenebilirsiniz.

Evet, davamızın vasıtası ve metodu para ve mal olmadığı gibi zora ve maddi kuvvete başvurmak da değildir. Çünkü biz zorbalıkla hiç bir davanın hedefine ulaşamayacağına inanıyoruz. Hak ve doğru yol olan bir dava, her şeyden önce akıllara, ruhlara, kalplere ve vicdanlara seslenir. Onlra hakim olma yollarını öğrenir. Herhangi bir davayı akıllara, ruhlara kalplere ve vicdanlara dipçikle, kılıç ve süngü ile yerleştirmeye çalışmak bir beyinboşluktur. Boşu boşuna yapılan bir iştir. Böyle bir çaba ile her hangi bir davayı hedefine ulaştırmak asla mümkün değildir.

Hülâsa: Cemiyetimizin ve fikrimizin vasıtalarını şu iki cümlede kısaca özetleyebiliriz: Herkesçe çok iyi bilindiği gibi herhangi bir davanın sağlamlılığını ve devamlılığını sağlayan vasıtaların başında, ona yürekten inanmak ve onun uğrunda mücadele etmektir. Bu davaya inanan insanları canından da daha fazla sevmek ve onlar için fedakârlıkta bulunmak gerekmektedir. Her davanın başarısı için sevgi ve kardeş-

lik şarttır. Eğer biz saadet devrine bakacak olursak bütün bunların açık delillerini rahatlıkla görürüz. Peygamber Efendimiz (S.A.V.) etrafında bulunan sahabilerinin kalbine islâm davasını yerleştirmek için önce onları, iman ve amel etmeye çağırdı daha sonra da onların arasında sevgi ve kardeşlik duygularını yerleştirdi. Böylece onların kalbinde iman kuvveti ile kardeşliğin birlik ve beraberlik kudretini birleştirdi. Bütün bunardan sonra sahabiler islâm düşmanlarına karşı koydular, büyük başarılar elde ettiler. Bütün dünya insanlarına numune oldular.

Şimdi söyleyin bana: Acaba her hangi bir davanın sahibi bundan başka ne yapabilir? Bütün dava sahipleri, kendi düşüncelerini ortaya attıktan sonra başkalarını onu kabul etmeye çağırırlar. İnsanlar da bu çağrı üzere birer birer gelip ona katılırlar ve onu omuzlarında taşımaya çalışırlar. Bu, bütün davalar için değişmeyen bir kanundur. Eğer insanlar, davet edilen bir davanın etrafında toplanır ve ona candan bağlanırlarsa, o dava mutlaka gerçekleşip hedefine ulaşacaktır. Yüce Allah değişmeyen bu kanununu Kur'an-ı Kerimde bizlere şöyle buyurmaktadır:

«Bu, Allah'ın bir kanunudur. Sen, Allah'ın kanununu asla değiştiremezsin.» (35)

Şüphesiz, Müslüman Kardeşlerin davaları, yeni olarak ortaya çıkarılan bir dava değildir. Bu dava, müslümanların kalbinde yerleşerek ve dillerinde anılarak günümüze kadar gelen ilk islâm davasının bir yansımasıdır. Ondan zerre kadar hiç bir ayrı görüş ve hususiyeti yoktur. Müslüman Kardeşler bu ilk islâm davasını, yeniden insanlığa takdim etmek ve onların kalplerine yerleştirmek istiyorlar. İnananları bu davanın etrafında toplayarak, hayatlarını onun yüce nizamına göre tanzim etmek istiyorlar.

Eğer Müslüman Kardeşler, bunu samimi olarak yerine getirirlerse yüce Allah onlardan yardımını esirgemiyecek ve onları hak yolda başarılı kılacaktır. Onları er-geç mutlaka zafere ulaştıracaktır.

Ey Müslüman Kardeşler! İmana, amele, sevgiye ve kardeşliğe çok önem verin. Korkmayın ve üzülmeyin, Allah sizinle beraberaberdir. İşte, sizin sarılacağınız vasıtalar bunlardır. Yüce Allah'ın şu ezeli ve ebedi emrine iyice kulak veriniz:

«Şüphesiz Allah, yaptığı işlerinde galiptir.» (36)

---

(35) Fâtır suresi, ayet: 43

(36) Yusuf suresi, ayet: 21

Ey Müslüman Kardeşler! Sizlere, davamızın yeni stratejisi hakkında yaptığım bu kısa açıklamalardan sonra, şimdi sizlere şu aşağıdaki soruları soruyorum, onların cevabını siz kendi kendinize veriniz. Soruları şöylece sizlere sıralıyorum:

1 — Gaybe iman ile aklın arasında ne fark vardır ve bunlardan nasıl faydalanılır?

2 — Davamızda Arapçılık, Milliyetçilik, Evrensellik ve Ümmetçiliğin yerini açıklayınız?

3 — Biz, hayatın her alanında hızlı bir kalkınmaya önem veriyoruz. Acaba, bu hususta ilk olarak takip edeceğimiz bir plân var mıdır?

4 — Memleketimizde batı taklitçiliği sonunda görünen tesirleri maddeler halinde belirtiniz?

IV

DÂVÂMIZ

DÂVÂMIZ

a) AÇIK VE KESİN 1

Biz, bütün insanlara gaye ve hedeflerimizi açıklamayı, metodlarımızı gözlerinin önüne sermeyi ve gizlilik-kapalılık olmaksızın dâvâmız hakkında her şeyi onlara anlatmayı sever ve aynı zamanda bunu bir vazife olarak kabul ederiz.

Dâvâmız güneşin ışığından daha aydın, sabahın beyazlığından daha açık, gündüzün aydınlığından daha parlaktır.

b) ARINMIŞ VE YÜCE:

Bununla birlikte müslüman kardeşlerin dâvâsının tertemiz ve yüce bir dâvâ olduğunu bütün müslümanların bilmesini dileriz.

Dâvâmız şahsî çıkarları aşan, maddi menfaatleri küçümsiyen, nefsî arzuları geride bırakan ve yüce ALLAH'ın islâma davet edenler için çizdiği yolda hızla yürüyen bir dâvâdır: **«De ki: — Benim yolum budur, ben ve bana uyanlar bilerek insanları ALLAH'a çağırırız. ALLAH'ı her türlü ortaktan tenzih ederim. Ben ALLAH'a ortak koşanlardan değilim.» (1)** İşte davamızın vasfı budur. Biz, insanlardan hiç bir şey istemiyoruz. Malda, parada, mükâfatta, alkışta, makamda, şöhrette gözümüz yoktur...

c) ŞEFKAT VE FEDAKÂRLIK:

Yeryüzünde yaşıyan bütün müslümanları canımızdan daha fazla sevdiğimizi, kurban olmak gerekirse müslümanların izzeti, şerefi, dini ve varmak istedikleri hedefleri uğrunda canımızı feda etmeyi kalpten istediğimizi, müslümanların bilmesini isteriz.

Bütün müslümanlara karşı gönlümüzde taşıdığımız sınırsız sevgi iç dünyamıza hâkim olan şefkât geceleri uykumuzu kaçıran, gözlerimizi pınara ve kan çanağına çeviren üzüntüler bizleri bu davayı yüklenmeye zorlamaktadır. Müslümanların acıklı ve perişan vaziyetini gördüğümüz halde başımızı eğmemiz, bütün bunların karşısında köşeye çekilip susmayı kabul etmemiz veya ümitsizliğe düşmemiz aslâ mümkün değildir. Biz yüce Allah yolunda, kendi nefsimizden daha çok müslümanlar ve bütün insanlar için çalışırız.

Ey müslümanlar... Biz devamlı sizinle beraberiz. Bizi sizden hiç bir menfi kuvvet ayıramaz. Hiç bir gün aleyhinize de olacak değiliz...

d) LÜTUF VE İHSAN SADECE ALLAH'TANDIR:

Yaptığımız hizmet ve çabaları, hiç kimsenin başına kakmayız. Herhangi bir iyilik ve lütufta bulunduğumuzu da iddia etmeyiz. Biz yüce

---

(1) Yusuf Suresi: 108

ALLAH'ın şu ayetine yürekten iman ederiz: **«Fakat sizi imana erdirdiği için ALLAH size ihsân eder. Eğer doğru iseniz.»** (2)

Yüce ALLAH'tan bütün istek ve temennimiz odur ki, kalp gözleriniz hakikate açılsın da dâvâmızın ne olduğunu göresiniz. Sizlere karşı sevgi, saygı ve fedakârlıktan başka bir dâvâmızın olmadığını anlayasınız. Düştüğünüz bu perişânlığa karşı acı ile kıvrandığımızı müşahede edesiniz.

Ancak, bizim için sadece yüce ALLAH'ın bunları bilmesi kâfidir. Çünkü bütün kalplerin anahtarı O'nun elindedir. Doğru yola kavuşturan, hakikate yardım eden O'dur. Bakınız bu hususta Kur'an-ı Kerimde şöyle buyurulmaktadır: **«ALLAH'ın doğru yola erdirdiği kimseyi saptıracak hiç bir kuvvet yoktur.»** (3)

Bir başka ayette şöyle buyurulmaktadır: **«ALLAH sapacağını irade buyurduğu kimseyi saptırdığında, hiç kimse o sapanı doğru yola sevk edemez.»** (4)

Biz kısaca şu ayetin bildirdiği hükme ve manaya bağlıyız:

«ALLAH kuluna kâfi değil mi?» (5)

c) BİZ DÖRT SINIF İNSANLA KARŞI KARŞIYA BULUNMAKTAYIZ:

Davamızı dinleyen ve öğrenen bütün insanlardan ricamız bize karşı şu dört sınıftan biri olsunlar:

1) İNANANLAR:

Dâvâmıza inanan, sözlerimizi tasdik eden, dâvâmızı prensiplerini beğenen, dâvâmızı hayırlı gören ve O'na bütün kalbiyle yönelen her kişiye tavsiyemiz önce şudur:

Hemen bize katılınız, bizimle beraber çalışınızki, mücahitlerin sayısı artsın. Hakka dâvet edenlerin sesi yükselsin. Çünkü, amelsiz imanın değeri yoktur. Kendisine inanan, yolunda kurban olmaya hazırlamayan bir inançdan aslâ faide beklenemez. Bizden daha önceki müslümanlar, imanlarıyla amel etmişlerdir. ALLAH ve din uğrunda savaşmışlardı...

Yüce ALLAH'ın kalblerini hidayete kavuşturduğu ilk müslümanlar yüce ALLAH'ın peygamberine tabi olmuşlar, ona candan iman etmişler islam yolunda hakkıyla cihâd etmişlerdir. Bu zâtlar için, yüce ALLAH'ın en büyük mükâfatı vardır. Bunlar, kendilerine tabi olanla-

(2) **Hucûrat Suresi: 17**

(3) **Zümer Suresi: 38**

(4) **A'râf Suresi: 186**

(5) **Zümer Suresi: 36**

rın sevapları kadar da mükâfat alırlar. Yüce ALLAH bunu, Kur'an-ı Kerimde kendilerine vadetmiştir.

2) KARARSIZLAR:

Bizim hakkımızda henüz bir karara varamayanlar, sözlerimizin ihlâslı ve faideli olduğunu öğrenemiyenler, bize karşı tereddüt ve kararsızlık içindedirler. Dâvâmıza karşı şaşkın kalırlar.

Bu sınıftan olan her insana tavsiyemiz şudur: Sık, sık bizimle görüşün, uzak ve yakından eserlerimizi okuyun. Cemiyetlerimizi ziyaret edin, kardeşlerimizle tanışın. Böylece —Yüce ALLAH dilerse— şüphe ve tereddüdünüzü yeneceksiniz. Dâvâmız hakkında kesin ve açık bilgiye sahip olacaksınız. Nitekim, sizden önce Resulullah (S.A.V.)a tabi olan bazı şaşkın ve kararsızlar, bu şekilde hareket etmişlerdi. En sonunda hid'ayeti buldular...

3) ÇIKARCILAR:

Yalnız maddi çıkarları karşılığında iş yapan ve bütün gayretlerini şahsi çıkarları için sarf eden, başkalarını düşünmiyen kimselere cevabımız şu olacaktır:

Kusura bakmayınız. Biz de ALLAH'ın sevabından ve mükâfatından başka bir şey yoktur. Bunu da ancak ihlâs sahipleri kabul edip yaparlar. Bizim bütün çaba ve gayretlerimizin mükâfatı sadece yüce ALLAH'ın katındadır. Biz ondan başka, hiç kimseden bir şey ummayız. Ayrıca mükâfat olarak bizim için ahirette cennet vardır.

Bizler her ne kadar malî yönden fakir isek de, iman ve şeref yönünden zenginiz.

Kendimizi kurban etmek, elimizdeki her şeyi yüce ALLAH yolunda harcamak vazifelerimizin başında gelir. Bütün istek ve dileğimiz ALLAH'ın rızasıdır. O ne güzel dost, ne güzel yardımcıdır.

Eğer yüce ALLAH, bu çıkarcıların kalbini nurlandırır cimrilik pasını ve kirini gönüllerinden çıkarırsa, yüce ALLAH'ın katında bulunan sevâp ve mükâfatın daha hayırlı ve daha devamlı olduğunu anlayacaklardır. Onlar da yüce ALLAH'ın imanlı ordusuna katılacak, ahirette yüce ALLAH'ın vereceği mükâfatlara kavuşmak için, bu dünya hayatının geçici malını sarfedeceklerdir.

Bu husus da yüce ALLAH şöyle buyurmaktadır: **«Sizin yanınızda olanlar tükenir. ALLAH'ın katında olanlar ise sonsuzdur.» (6)**

Eğer bu kişi gene de mükâfat yolunda devam eder, canında, malında, dünyasında, âhiretinde, hayatında ve ölümünde hiç kimsenin hakkı bulunmadığını söylerse, yüce ALLAH böylelerine aslâ muhtaç değildir.

---

(6) Neml Suresi: 96

Peygamber efendimiz (S.A.V.)e bazı insanlar gelip biat ederken Resulullah (S.A.V.) dan sonra liderliğin kendilerine verilmesini «şart» koşan menfaatçılarda vardı. Onlar da aynen bunun gibiydiler. Resulullah (S.A.V.) bunlara şu ayetle cevap verirlerdi: **«Yeryüzü ALLAH'ındır. Kullarından dilediğini oraya vârisi kılar. Akibet, ALLAH'tan korkanlarındır»** (7)

4) KARŞI ÇIKANLAR:

Bazı kimselerde davamızı inkâr eder, bize karşı sû-i zanda bulunanlar. Bizlere ve davamıza siyah camlı gözlükle bakarlar. Bizden ve Davamızdan iftirâlarla söz ederler. Kibir ve gururlarını yenemezler, bâtıl inançlardan dönemezler. Bunlar için şöyle dua ederiz: Ey ALLAH'ım bize ve onlara hakkı hak gösterip, hakka tabi olmayı, bâtılı bâtıl bilip, bâtıldan kaçınmayı nasip eyle. Bizi ve onları hidâyete eriştir...

Dualarımızın kabul edilmesi, ümidlerimizin gerçekleşmesi hiç şüphesiz yüce ALLAH'ın elindedir. Yüce ALLAH, sevgili peygamberine (S.A.V.) bu tip insanlar hakkında şöyle buyurmuştur: **«Muhakkak ki, sen her sevdiğini hidayete erdiremezsin. Fakat ALLAH dilediğini hidâyete erdirir. Hidâyete erecekleri en iyi O bilir.»** (8)

İnkâr eden ve haktan yüz çeviren insanlardan hayır gelmez.

Böyle insanların bize dönmelerini, davamıza inanmalarını temenni ederiz. Bunlara karşı durumumuz, Hz. Muhammed (S.A.V.) yin bizlere gösterdiği yol olacaktır. **«ALLAHIM... Sen ümmetimi affet. Çünki onlar bilmiyorlar.»** (9)

İşte insanlar, anlattığımız gibi bize karşı bu dört gruptan biri olurlar.

Müslümanların gayelerini idrak etmeleri, ALLAH ve islâm yolunu seçmeleri ve hedeflerine ulaşmaları için seçtikleri yolda başarılı adımlar atmalarının vakti çoktan gelmiş ve geçmektedir. Zamanı geçirmek müslümanların aleyhine olur.

Gaflete dalmak, hayallere kapılmak, körükörüne itaat etmek, her yükselen sese tabi olmak müslümana yakışmaz. Müslüman, kendi hak yolundan başka bir yol seçmez.

g) ŞAHSİ DAVADAN VAZ GEÇMEK:

Bütün müslümanlara şunu da ilân etmek istiyoruz: Dâvâmızı her yönüyle idrak edenler, uğrunda canını, malını, vaktini ve sıhhatini seve seve verenler ancak, bu dâvâya koşarlar. Milletimizin bu gerçeği bilmesi ni arzu ediyoruz. Bu uğurda mal ve şahsî dâvâlardan vaz geçilme-

---

(7) A'râf Suresi: 128

(8) Kasas Suresi: 86

(9) Buhârî ve Müslim rivayet etmişlerdir.

sinin şart olduğunu yüce ALLAH Kur'anı Kerimde şöyle buyurmaktadır:

«De ki: Babalarınız, oğullarınız, kardeşleriniz, eşleriniz, aşiretiniz, hazırladığınız mallar, durgunluğa uğramasından korktuğunuz alışverişiniz ve hoşlandığınız yurtlar sizin için ALLAH'tan, O'nun peygamberinden ve ALLAH yolunda cihâd etmekten daha sevgili ise, o halde ALLAH emrini gönderinceye kadar bekleyin. ALLAH bozguncuları doğru yola erdirmez» (10)

Bizim davamız, «Tevhid» dâvasıdır. Yüce ALLAH ortak koşmayı kabul etmez. Çünkü bu dâvâ ALLAH'ı «BİR» bilme ve buna inanma esası üzerine kurulmuştur. ALLAH yolunda her şeyinden vaz geçmeye hazır olanlar ancak davamıza gelebilirler. Buna katlanamayan ise, mücahitlerin sevabından mahrum kalacaktır. Cihaddan geriye kalanlarla beraber oturup kalacaktır. ALLAH kendi dininin yükselmesi için bu tembel kişilerin yerine başka bir millet getirecektir.

Bu hususta Kur'an-ı Kerimde şöyle buyurulmaktadır: «ALLAH onların yerine mü'minlere karşı mütevâzi, kâfirlere karşı onurlu ve güçlü bir millet getirir. Ve onlar ALLAH yolunda savaşırlar. Hiç bir kınayanın kınamasından çekinmezler. Bu, ALLAH'ın bir lütfudur. Dilediğine verir.» (11)

h) SAMİMİ VE AYDIN:

Biz insanları samimi olarak aydın, kesin, apaçık, belirli, herkes tarafından kabul edilen bir dâvâya çağırıyoruz. O da şüphesiz islamdır. Bütün insanlar, bu dâvâyı pek iyi tanımakta, buna iman etmekte, üstünlüğüne inanmakta, huzur ve saadetlerinin kurtuluş yolunun yalnızca islam'da olduğunu bilmektedirler. Gizli ve açık bütün müslümanlar, bu inançlarını açığa vurmaktadırlar...

Tarihi hadis ve tecrübeler bu fikri desteklemektedir. İslâm nizamının kıyamete kadar bâki kalmaya lâyık olduğuna ve herşeyi ıslâh edeceğine hükmetmektedir.

İKİ AYRI İNANÇ:

Dâvâmızın umumi esaslarını kısaca açıkladıktan sonra, şimdi de bazı hakikatlara işaret etmek istiyoruz. Şöyle ki:

İslâmî esaslara inanma hususunda milletimizle aynı olmamıza rağmen milletimizin inancı uyuşuk, şuursuz ve tembelce bir inançtır. Milletimiz, inançlarının esaslarını ve şartını yerine getirememektedir.

Bizim inancımız ateşli, kuvvetli, uyanık ve canlıdır. Biz doğuluların şaşılacak bir acayip psikolojisi vardır. Bu psikolojiyi başkaları bizde

(10) Tevbe Suresi: 24

(11) Mâide Suresi: 52

görmüşlerdir. İnandığımız bir fikri insanlara anlatırken, öyle ateşli bir şekilde anlatırız ki onlar bizim inancımız uğrunda malımızı, canımızı feda edeceğimizi, her türlü zorluklara katlanacağımızı dağları devireceğimizi, ya yok olacağımızı veya inancımızı gerçekleştireceğimizi sanırlar.

Ne yazık ki, söz bitince onunla beraber her şeyde biter. Herkes söylediklerini ve inancını unutur. Düşünmeyi bırakır. Artık inancı uğrunda çalışmayı düşünmez. İmanı yolunda en basit bir cihâdî bile yapmıya çalışmaz. Hatta o derece unutkanlık ve gaflet uykusuna dalar ki —bilerek veya bilmiyerek— dâvâsının ve inancının aleyhine çalışır, Onu yıkmaya ve kötülemeye bile yeltenir.

Bir fikir adamını veya bir iş ve siyaset adamını aynı günde, bir saat imansızlarla beraber imansız, diğer bir saatte ise, ibadet edenlerle beraber âbid görmek insanı güldürecek kadar acaip değil midir?

İşte bu alçaltıcı, sahtekâr, uyuşukluk ve şaşkınlık bizleri bütün müslümanlarca kabul edilen iman dâvâsını yeşertmeye, yeniden canlandırmıya zorlamıştır.

DAVALAR ÇOKTUR:

Tekrar sözümün başına dönüyor ve diyorum ki: Müslüman kardeşlerin dâvâsı sağlam esaslar üzerine kurulmuş bir dâvâdır. Bugün gerek doğuda, gerek batıda çeşitli görüşler, dâvâlar, prensipler, ideolojiler ve doktrinler vardır. Bunlar birtakım insanların aklını çalarak, körü körüne kendilerine hizmet ettirmekte ve boş yere kendi yollarında çalışmaktadır. Herkes Dâvâsı için çeşitli propagandalara başvurmakta, insanların gözüne kendi dâvâsını güzel göstermiye çalışmakta ve dâvâsının yüceliğini, üstünlüğünü, güzelliğini iddia etmektedir. Dünya böyle, bu çeşitli dâvâların propagandası ile çalkalanmaktadır.

DAVA ADAMLARI:

Bugün dâvâ sahipleri, dünkülerinden çok daha farklıdır. Bugünün dâvâ sahipleri kültürlü, hususi olarak yetiştirilmiş, hazırlanmış kişilerdir. Bilhassa batıda bu durum, daha da büyük ehemmiyet taşımaktadır.

Batıda ve doğuda her ideoloji için eğitilmiş gruplar bulunmaktadır.

Yaymaya çalıştıkları ideolojilerinin gizli ve kapalı taraflarını açıklarlar. İyi ve parlak yönlerini izah ederler. İdeolojisi için propoganda ve neşriyat yolları araştırır. İdeolojisini, insanlara aşılamak için en kolay ve en okşayıcı yolları araştırır.

PROPAGANDALAR:

Günümüzdeki propagandalar geçmiştekilerden çok farklıdır. Eskiden propagandalar nutuklarda söylenilen sözler, toplantılarda yapılan konuşmalar, kitaplarda yazılan kelimelerden ibaretti.

Şimdi ise popagandalar gazete, mecmua, mektuplaşma, sinema, tiyatro, radyo, televizyon ve benzeri yollarla yapılmaktadır...

Propaganda için baş vurulan bu yollar sayesinde başkalarına aşılanması istenilen ideolojinin —kadın, erkek, büyük, küçük— bütün insanların kalbine kolaylıkla sokulmasına vesile olmaktadır. Şehirde, köyde, tarlada, fabrikada ve ticaret yerinde bulunan herkese böylece ulaşılmaktadır...

İnsanlar nerede bulunurlarsa bulunsunlar aynı anda bu yollarla yapılan propagandaların, herkese ulaşması mümkündür. Bunun içindir ki, yaptıkları işlerden beklenilen meyveleri elde edebilmeleri için günümüzdeki dâvâ adamlarının bu vasıtaları çok iyi kullanmaları gerekir. Kusura bakmayın bir mevzudan, başka bir mevzua geçtim.

Yine asıl mevzua dönerek diyorum ki bugün bütün dünya siyasi, milli, iktisadi, askerî ve barışçı ideolojilerden bezmiş, usanmıştır. Acaba müslüman kardeşlerin dâvâsının bu ideolojiler karşısındaki tutumu nedir? Bunu izah etmek için iki hususu sizlere takdim edeceğim:

1 — Umumi olarak dâvâmızın olumlu ve yapıcı mahiyeti.

2 — Bütün ideolojilere karşı dâvâmızın tutumu.

Bir başka mevzua girdiğim için önce sizden özür dilerim. Konuştuğumu yazmayı istemiştim. Mevzuları bu çeşit kolay üsluplarla aktarmayı gaye edindim. Fakat, sizlerin beni olduğum gibi anlamanızı isterim. Sözlerimin bütün insanlara süs ve yaldızlardan arınmış olarak ulaşmasını temenni ederim. Hidayet ve başarı yüce ALLAH'tandır.

BİZİM İSLÂMİ ANLAYIŞIMIZ:

İyi dinle müslüman kardeşim!.. Dâvâmızı bütün hususiyetleriyle ihtiva eden umumi vasıf, dâvâmızın sadece islâmdan yana olmasıdır. İslâm kelimesini, günümüz insanlarının anladığı dar mânâdan başka, geniş mânâda anlıyoruz.

Bizce islâm, hayatın her sahasına cevap veren, hayat için en üstün ve en sağlam nizâmı koymuştur. İslâm önemli problemler ve insanları ıslah etmek için gerekli nizamlar karşısında eli-kolu bağlı durmamıştır. Biz, islâma bu şekilde iman ediyoruz.

Ne yazık ki, birtakım insanlar —yanlış olarak— islâmı, ibadetlerden ve mânevî bağlardan ibaret olarak saymışlardır. İslâmî anlayışlarını, bu dar çerçeveye sıkıştırmışlardır. Böyle bir anlayış islâmın ruhuna aykırıdır. Dar kalıplar içinde islâmı sıkıştırıp sunmaya çalışmak büyük bir yanlışlıktır.

Fakat biz, İslâm'ı bundan başka bir anlayışla anlıyoruz. İslâmın hem dünyayı hem de ahireti tanzim ettiğine ve umumî bir nizâm olduğuna iman ediyoruz. Biz bunu bir inanç ve iddia olarak ileri sürmüyoruz. Kendimizden bunu, islâmın bir yeni muhtevası olarak genişletmeye de

çalışmıyoruz. İslâmm herşeyi kendisinde toplayan bir nizâm olduğunu yüce ALLAH'ın kitabından ve bizden önceki müslümanların hayatlarından anlıyoruz.

Eğer okuyucu, müslüman kardeşlerin dâvâsını anlamak istiyorsa, Kur'an-ı Kerimi eline alsın nefsini arzularından uzak tutsun, Kur'anı Kerimin ne buyurduğunu anlamaya çalışsın. İşte o zaman müslüman kardeşlerin dâvâsını Kur'an'da bulacaktır.

Evet, tek kelime ile dâvâmız tam manasıyla islâm dâvâsıdır. Bunu bu şekilde bildikten sonra —ALLAH'ın kitabını, Resulullah'ın sünnetini ve selef'i Salihîn'in tarihini gözönünde bulundurmak şartıyla— müslüman kardeşlerin dâvâsını nasıl anlamak istiyorsan öylece anla.

Yüce ALLAH'ın kitabı, islâm dininin temeli ve esasıdır. Hz. Muhammed (S A.V.)'in Sünneti, Kur'an-ı Kerimın tefsiri, izahı ve şerhidir. Selef-î Salih'in tarihi, Kur'an-ı Kerimin emirlerinin tatbiki, fikirlerinin tahakkukudur. Selef'i Salihin ise, islâmın emirlerini yerine getiren, bütün müslümanlar için hayatları imsal ve numune olmuş yüce şahsiyetlerdir.

BU ÇEŞİTLİ DAVALAR KARŞISINDA YERİMİZ:

Günümüzde hızla yayılan, görüş ve düşünceleri alt-üst eden, birlik ve beraberliği parçalayan ideolojilere karşı yerimiz ve durumumuz şudur:

Onları önce dâvâmızın terazisiyle tartarız. Dâvâmıza uygunsa onu kabulleniriz. Dâvâmıza muhalif ise, biz ondan uzağız. Çünkü biz, dâvâmızın umumi bir dâvâ olduğuna ileri sürülen herhangi bir dâvânın bütün iyi taraflarını kendisinde ihtivâ ettiğine iman ediyoruz. Biz bu inançla yola çıkmışız.

VATANCILIK:

Günümüzde insanlar, bilhassa doğu insanları bazan vatan davasına, bazan milliyetçilik davasına düşmüşlerdir.

Doğuda yaşayan milletler, emperyalist batılıların izzet ve şereflerini kırıcı hürriyet ve istiklâllerini ortadan kaldırıcı davranışlarını görmüşler, mallarını canlarını sömürdüklerini müşahede etmişlerdir.

Emperyalist batılıların boyunduruğu altında kıvranan bu milletler, bugün güçlerinin yettiği her şeyle, emperyalist batılıların zorbalıklarından kurtulmıya çalışmaktadırlar. Liderler durmadan nara atıyor, basın durmadan yazıp çiziyor, yazarlar durmadan yazıp çağrıda bulunuyor, hatipler nutuk çekiyor, herkes vatan adına ve milliyetçilik uğruna bas, bas bağırıyorlar.

Bütün bunlar hoştur, güzeldir, iyi olmıyan acı taraf şudur ki: Müslüman olan doğu milletlerine, vatan ve milliyetçiliğin islâm dininde: Avrupalıların söyleyip yazdıklarından daha mükemmel, daha temiz, da-

ha üstün, daha yüce bir şekilde var olduğunu anlatmaya çalışsanız bu müslüman doğulular sizi dinlemezler. Kör taklitçiliklerinde devam ederler. İslâmın bu fikirlerinden uzak olduğunu sanırlar. Hatta bir kısmı, islamın millet birliğini parçalayacağını, gençler arasındaki bağları zayıflatacağını ileri sürmektedirler.

İşte bu yanlış anlayış, her yönüyle doğu milletleri için büyük bir tehlikedir. Bu anlayışın doğru olmadığını aydınlatmak için Müslüman Kardeşler davasının vatan fikrine karşı tutumunu açıklamayı arzu ettim. Bugünlerde doğu insanının ağzında dolaşan vatan ve vatancılık bir kaç kısımdır:

a) SEVGİYE DAYANAN VATANCILIK:

Eğer, vatan sevgisini iddia edenler, bu davalarıyla «Vatanı sevmeyi ve ona karşı merhametli olmayı» kastediyorlarsa, bu davaları bütün insanların yaratılışında var olan birşeydir. Tabiî olarak bütün insanlar, vatanlarını severler. Vatanseverlik islâm dinince de emredilmiş bir hususdur. Bu kadarında bir zarar yoktur. Meselâ: Her şeyini imân ve dini uğrunda fedâ eden Bilâl-i Habeşî (R.A.)... Bu zât, hicret dolayisiyle Medine'de bulunduğu için Mekke'yi özlediğini ifâde eden şu mânidâr beyitleri söylemişti:

«Acaba, bir daha Mekke vadisinde bir gece kalabilecek miyim
Etrafımda güzel çiçeklerini ve yaseminlerini görebilecek miyim?
«Mecinne» suyuna bir daha varabilecek miyim?
«Şâme ve Tufel» dağlarını görebilecek miyim?»

Resulullah (S.A.V.) Mekke'nin methini Usey adındaki şairden işitince, gözlerinin yaşını tutamamış ve şöyle buyurmuştu: «Ey Usey... Bırak kalplerimiz karar kılsın...»

b) İSTİKLÂL VE HÜRRİYETÇİLİĞE DAYANAN VATANCILIK:

Eğer, vatancılık sevgisini iddia edenler islâm vatanını düşmanlardan kurtarmak için bütün güçleriyle çalışmayı, bu vatanı istiklâle kavuşturmayı ve bütün vatandaşlara hür olma fikrini aşılamayı kastediyorlarsa biz onlarla beraberiz. Böyle bir vatan severliği destekliyoruz. Böyle bir vatan sevgisini, islâm çok önemli saymış ve çok sıkı tutmuştur. Bu hüsus da yüce ALLAH Kur'an-ı Kerimde şöyle buyurmaktadır: «İzzet ve şeref ancak ALLAH'm, Resulunun ve müminlerindir. Fakat münafıklar bunu bilmezler.» (12) Bir diğer ayette de şöyle buyurmaktadır: «ALLAH mü'minler aleyhine kâfirlere aslâ hakimiyet vermeyecektir.» (13)

---

(12) Münafikun Suresi: 8

(13) Nisâ Suresi: 141

c) CEMİYET SEVGİSİNE DAYANAN VATANCILIK:

Eğer vatan sevgisi dâvâsında bulunanlar, bu davalarıyla bir memleket fertlerinin aralarındaki bağı kuvvetleştirmek ve o ülkenin insanları arasındaki bağı cemiyet menfaatine kullanmayı öğrenmek için çalışıyorlarsa, biz bunların da taraftarıyız. İslâm, bu çeşit vatanseverliği dinî bir emir ve borç saymıştır. Hz. Peygamber bir hadis-i şeriflerinde bu hususta şöyle buyurmuşlardır: «Ey ALLAH'ın kulları... Kardeş olun...» (14)

Yüce ALLAH, bu hususda Kur'an-ı Kerimde şöyle buyurmuşlardır: «Ey iman edenler... Sizden olmayanları yakın dostlar edinmeyin. Onlar bizi saptırmaktan geri kalmazlar. Sıkıntıya düşmenizi isterler, düşmanlıkları ağızlarından taşmaktadır. Sinelerinde gizledikleri ise daha büyüktür. Size ayetlerimizi açıkladık, eğer bilirseniz.» (15)

d) FETİH ESASINA DAYANAN VATANCILIK:

Eğer vatan sevgisini iddia edenler, memleket fethetmeyi, yeryüzünde aziz olmayı kasdediyorlarsa islâm bunu farz kılmış, fatihleri en mübarek ve en faziletli kişiler olarak övmüş ve onları fetihlere yöneltmiştir. Buna misal olarak şu âyet-i celileyi verebiliriz: «Dinsizlerle savaşın. Böylece hiçbir şirk kalmasın. Yeryüzünde ALLAH'ın dini hâkim olsun.» (16)

e) PARTİCİLİK ESASINA DAYANAN VATANCILIK:

Eğer vatancılık sevgisini iddia edenler, bu vatanperverlik ile milleti birbirleriyle savaşan fırkalara, birbirine sövüp, sayan, birbirini suçlayan, birbirinin ayağı altına karpuz kabuğu koyan cemaatlara bölmek, şahsî çıkarların ve nefsî arzuların tesiri altında yapılan partizanlık, metodlara uyan guruplara ayırmak istiyorlarsa, bu çeşit vatanperverlik asaletsiz, çürük bir iddiadan ibarettir. Bu, vatanperverlik değil, ihanettir. Böyle bir vatanperverlikten, hiçbir kimse için bir hayır beklenilmez.

Çünkü, düşmanlar daima rakip milletin bölünmesini istismar ederler. Aralarındaki anlaşmazlığı daha da alevlendirirler. Onları hakikat olmayan hususlarda birleştirir, doğru olan şeylerde ise ihtilâfa düşürürler. Kendi aralarında birbirleriyle yardımlaşmasına mani olurlar.

Bunun sonunda düşmanlar bundan yararlanarak milleti kendi etrafına toplar. Böylece artık, istediklerini gerçekleştirmiş olurlar. Elbetteki böyle bir vatanperverlik boş, mânâsız, köksüz, faydasızdır.

Yukarda yaptığımız izahattanda anlaşılacağı gibi, millet ve vatan için faydalı olan bütün vatanperverlerden daha çok vatanperveriz.

---

(14) Buhârî ve Müslim rivayet etmişlerdir.

(15) Âl-i İmrân Suresi: 118

(16) Bakara Suresi: 193

Vatanperverlik dâvası herşeyiyle islâm'ın emrinden başka bir şey değildir. Islâm'a ve müslümanlara faydalı olan vatanperverliği islâm adına destekliyoruz.

f) BİZİM VATANCILIĞIMIZIN SINIRI:

Bizimle diğerlerinin vatancılığı arasındaki fark şudur:

Biz vatanımızın sınırlarını inanç ve iman üzere çizeriz. Onlar ise vatan için coğrafi sınırlar koyarlar. «Lâ ilâhe illallah. Muhammed'ür-Resulullah» diyen her müslümanın bulunduğu yer, bizim için hürmete lâyık, mukaddes, uğrunda cihâd verilecek mübarek bir vatandır.

Yeryüzünde bulunan her müslüman bizim ailemizden bir ferttir ve kardeşimizdir. Onunla aynı hisleri paylaşır ve yaşarız. Onlara gereken ehemmiyeti gösteririz. Coğrafi sınırlara dayanan kuru vatanseverler ise, böyle geniş düşünemezler. Yeryüzünde sadece belirli bir yere önem verirler. Onların görüş ve düşüncesi gayet basittir. Aramızdaki fark pratik olarak şu hallerde ortaya çıkar:

Bir millet, başka bir milletin sırtından geçinerek kuvvetlenmek isterse biz buna razı olmayız. Bir müslüman ülkesinin bile diğerinin sırtından geçinerek gelişmesini kabul etmeyiz. Müslüman olarak hepimizin birlikte kuvvetli olmasını isteriz.

Coğrafi sınırlara dayanan kuru vatanseverler ise, bunda bir sakınca görmezler. Bunun içindir ki, müslümanlar arasındaki bağlar çözülmüş, kuvvetleri zayıflamıştır. İslâm düşmanları ise bundan yararlanarak müslümanları ülke ve millet olarak birbirlerine düşürmektedir.

g) BİZİM VATANCILIĞIMIZIN ASIL GAYESİ:

Bu kuru vatanseverlerin en büyük gayeleri, sadece memleketlerini hürriyete kavuşturmak, ondan sonra memleketini geliştirmek için çalışmaktır. Batı dünyası bu gün, bu inanç ve sistemi tatbik etmektedir.

Bizim gayemiz ise, bunlardan daha ileri, daha şerefli bir gayedir. Biz müslümanın boynunda bir ilâhi emanetin bulunduğuna iman ediyoruz. Bu ilahi emaneti ehline teslim etmek, bu vazifeyi yerine getirmek için müslümanın canını, malını feda etmesinin gerekli olduğuna inanıyoruz. Bu vazife: Bütün insanlığı islâm nûruna kavuşturmaktır. İslâm bayrağını yeryüzünde kuvvetli kılıp sonsuza dek dalgalanmasını sağlamaktır.

Müslüman, bunu yaparken ne malda gözü vardır, ne şerefte. Ne saltanat ister, ne de tahakküm... Müslümanın bütün arzusu ALLAH'ın rızasını kazanmak, ALLAH'ın dinini yeryüzünde yüceltmektir. Müslüman olarak gaye ve hedefimiz budur.

Sahabileri, müslümanları dünyayı hayrete düşürecek o yüce fetihlere sevkeden sebebler bunlardı. O fetihler, tarihte en adaletli, en faziletli ve en üstün fetihler olarak geçmiştir.

h) BİRLİK:

Her şeyden önce, islâmı tatbik etmenin çeşitli dinlerden oluşan cemiyetimizi parçalayacağını iddia eden görüşün yersiz olduğunu, bu fikrin şimdiden bile ortadan kalktığını belirtmek isterim,

İslâm birlik dinidir. İslâm eşitlik dinidir. Birlik ve eşitlik bağlarını herkes için sağlamıya çalışır. Yeter ki insanlar hayırlı hususlarda yardımlaşsınlar. Birbirlerine destek olsunlar...

Bu hususda yüce ALLAH Kur'an-ı Kerimde şöyle buyuruyor: «ALLAH sizinle din uğrunda savaşmayan, sizi yurdunuzdan çıkarmayanlara iyilikte bulunmanızı ve onlara karşı âdil davranmanızı yasaklamaz. Doğrusu ALLAH âdil olanları sever.» (17) Ey müslüman. İyi düşün, acaba islâmın neresinde bölücülük vardır? Yukardaki ayette anlayıp istiklâli için cihâd eden, ilerlemesi için elden geleni yapmaktan çekinmeyen her vatanseverle müttefikiz.

Şu nokta çok iyi bilinmelidir ki: Vatanseverlik, yalnız memleketi hürriyete kavuşturmak, izzet ve şerefini yeniden iade etmekse, müslüman kardeşler bunu, sadece vatanperverliğin bir merhalesi olarak sayarlar. Bu merhaleden sonra islâm bayrağını, yeryüzünün her tepesine dikmeye çalışırlar. Bu birinci bir merhaledir. Bu merhaleden sonra ikinci merhale gelir. O da Kur'an sancağını her yerde dalgalandırmıya çalışma merhalesidir. İslâm nizamı, bu merhaleden sonra bütün dünyada tatbik edilecektir.

MİLLİYETÇİLİK:

Şimdi ise sizlere milliyetçilik ideolojisine karşı tutumumuzu anlatmıya çalışacağız. Böylece milliyetçiliğin gaye ve hedefleri ortaya çıkmış olacaktır.

Müslüman kardeşler olarak bize göre milliyetçilik birkaç çeşittir.

a) ATALAR MİLLİYETÇİLİĞİ:

Milliyetçiliği savunan ve onunla şeref duyanlar, eğer bununla yeni yetişen nesillerin izzet ve şeref sahibi olma hususunda atalarının yollarını tutmalarını bu yönden atalarının kendilerine önder olmalarını müslüman atalarının güzel vasıflarına sımsıkı sarılmalarını ve ondan şeref duymalarını ileri sürüyorlarsa, biz bunu hoş karşılıyoruz.

Aynı zamanda biz, bütün müslümanları, buna teşvik ediyor ve bu fikri kabulleniyoruz.

Bu gün bütün müslümanları uyarmak için eski müslüman atalarının şerefli vasıflarını hatırlatmaktan başka ne gibi vasıtalara baş vurabiliriz.? Bizim bundan başka bir çaremizde yoktur.

Belki de Resulullah (S.A.V.) şu hadis-i şerifiyle bu hususa işaret bu-

(17) Müntehine Suresi: 8

yurmuştur: «İnsanlar madenler gibidir. Cahiliyet devrinde iyi olanlar, islâmiyet devrinde de iyi olanlardır. Yeter ki, anlayışlı olsunlar...» (18)

Görüyorsunuz ki, islâm dini, faziletli ve yüce olan bu tip milliyetçiliğe mani değildir.

b) KENDİ YAKINLARINI KORUMA MİLLİYETÇİLİĞİ:

Eğer bir kişinin milliyetçilik ile kendi yakınlarına ve milletine iyilik etmeyi kastedilirse bu da doğrudur, yerindedir. İslâmca makul bir iştir.

Kim, aralarında büyüdüğü akrabalarını ve milletini başkalarına tercih etmez akrabaları için elinden geleni yapmaz?... Şüphesiz ki her insan akrabalarını sever ve onlara iyilik yapmayı düşünür...

c) NİZAMCILIK MİLLİYETÇİLİĞİ:

Eğer, milliyetçilikle, hepimizin çalışması, cihâd etmesi her cemiyetin kendine düşen vazifeyi yerine getirmesi, ve böylece zafer meydanında birleşmemiz kasdediliyorsa, bu fikre bizde katılırız. Bu, bizim istediğimiz bir şeydir. Biz asla buna karşı çıkmayız. Davamız, islâmın dâvâsıdır. Bunun içinde nizâm ve intizâm içinde bulunmamıza ihtiyaç vardır. Doğu milletlerini harekete geçirecek, her birini ordular halinde cihâdâ sevkedecek, sonunda kurtuluş sahasında birleştirecek böyle bir fikir elbette ki, güzeldir. Bu güzel fikre, bütün kuvvetimizle katılıyoruz.

Bu tip milliyetçilikte hoştur, güzeldir. Ölçümüz olan islâm bunları yasaklamaz. Bizler bunları kabul ediyoruz. Bunların benimsenmesine teşvik ediyoruz. Zaten, bütün bunlar dâvâmızın geniş muhtevası içinde yer almaktadır.

d) IRKÇILIK ESASINA DAYANAN MİLLİYETÇİLİK:

Eğer milliyetçilikle kaybolmuş câhiliyet âdetlerini diriltmek, kokmuş hatıraları anmak yerleşmiş güzel ve yararlı bir medeniyeti silmek, islâm inancından sıyrılıp çıkmak, milliyetçilik iddiasıyla ırkçılık gütmek kastedliiyorsa biz bunda yokuz. Çünkü bu, felâkete giden bir milliyetçiliktir.

Bâzı islâm devletleri, bu cehâlet milliyetçiliğini kabul etmiş, islâmın her ahlâkını ve devrinin gayesini yıkmış, hatta arapça isimleri, harfleri ve kelimeleri kökünden kazımıya çalışmış, kokmuş câhiliyet devrinin âdetlerinin tekrar, yeniden diriltmek için uğraşmıştır.

İşte, milliyetçilikte en çirkin ve en kötü olan tip budur. Bu çeşit milliyetçiliğin sonu vahimdir. Bütün doğu memleketlerini ağına düşüren bu ırk esasına dayanan milliyetçilik, sonunda düzeltmesi mümkün olmıyan bir zarara sürüklemektedir... Bu çeşit milliyetçilik yapanlar el-

(18) Üstad Hasan El-Bennâ'nın burada kastettiği mana şudur: Müslüman olan, iman ve islâm uğrunda mücadele veren ataları birer önder kabul etmek iyi bir şeydir. Yukardaki hadis-i şerifte buna delalet etmektedir.

lerindeki servetleri kaybediyorlar. Kendilerini düşünüyorlar. En büyük hususiyetlerini yitiriyorlar. Bu tutumlarıyla, ALLAH'ın hak dini olan islâma elbette ki hiç bir zarar veremezler. Yaptıkları her şey, sonunda başlarına zarar olacaktır...

Yüce ALLAH bu hususta Kur'an-ı Kerimde şöyle buyurmaktadır: «Eğer islâmdan yüz çevirirseniz, yerinize sizden başka bir kavim getirir, sonra da onlar sizin benzeriniz olmazlar. (19)

e) KİN VE DÜŞMANLIK ESASINA DAYANAN MİLLİYETÇİLİK:

Eğer milliyetçilikle ırkçılık güdülürse kendi ırkını yüceltmek için diğer ırkları hor görüp kurban etmek, izzet ve şerefini yok etmek istenirse şüphesizki böyle bir milliyetçilik insanlıktan çok uzaktır.

Meselâ: Almanyada Nazizm, İtalyada Faşizm hareketleri gibi. Bunlar, kendi ırklarının diğer ırklardan üstün olduğunu iddia etmişlerdir. Bunlar ve benzeri milliyetçilikler, kin ve düşmanlık gütmüşlerdir. Bunun manası, insan cinsinin bir takım bâtıl inançlar uğrunda birbirini kesip yok etmesi demektir. Böyle bir milliyetçiliğe de karşıyız. Müslüman olarak faşizm'in ve nazizm'in aleyhindeyiz.

f) MÜSLÜMAN OLARAK DAYANDIĞIMIZ İKİ ESAS VARDIR:

Müslüman kardeşler olarak bu ve benzeri düşmanlık güden milliyetçiliği reddederiz. Biz ne Fir'avunculuk, ne arapçılık, ne fenikecilik ne de Suriyecilik güderiz.

Biz müslüman kardeşler, insanlara hayrı öğreten, en mükemmel mürşit olan Resulullah (S.A.V.)'in mübarek sözlerine iman ederiz. Bu husus da bir hadislerinde Resulullah (S.A.V.) bu çeşit milliyetçilik hakkında şöyle buyurmuşlardır: «Şüphesiz ki, ALLAH sizlerden cahiliyet devrinin kibir ve gururlarını, babalarla övünmeyi kaldırmıştır. Bütün insanlar Hz. Adem'in neslindendir. Hz. Adem de topraktan yaratılmıştır. Arabın arap olmayana üstünlüğü ancak takvâ iledir.» (20)

Bu hadis-i şerif ne muazzam, ne güzel, ne üstündür. Bu hadis'e göre, şu iki esas belirtilmiş oluyor:

Bütün insanlar, Hz. Âdem'den gelir. Bunun içindir ki hepsi eşittir. İnsanlar ancak, amelleriyle birbirlerinden üstün olurlar. Doğuştan hiç kimsenin diğerinden bir üstünlüğü yoktur. Onlara düşen, hayırlı şeylerde yarışmaktır...

İşte, sarsılmaz iki esas... Şayet insanlık bu esaslar üzerine kurulsa, başı semalara kadar yükselir. Şöyleki:

a) İnsanlar, Hz. Adem'den geldikleri için kardeştirler. Öyleyse bir-

(19) Muhammed Suresi: 38

(20) Müslim, Tirmizi ve İbn. Mâce rivayet etmişlerdir.

birleriyle yardımlaşmaları, barışmaları, birbirlerine merhamet etmeleri, iyiliği ve doğruluğu göstermeleri gerekir.

b) Üstünlük, sarfedilen gayrete göredir. Öyle ise, insanlığı yüceltmek için herkesin kendi sahasında çalışması icab eder.

Acaba, insanlığı yüceltmek isteyen bu islâmi esaslardan başka, hangi nizâm bunun derecesine erebilir? Hangi terbiye, islâmi terbiyeden daha üstün olabilir? Hangi yol, islâmın hak yolundan daha doğru olabilir?

g) HER MİLLETİN KENDİNE AİT BAZI HUSUSİYETLERİ VARDIR:

Bununla beraber, müslüman kardeşler olarak her milletin kendine ait birtakım hususiyetleri bulunduğunu, ahlâki meziyetleri olduğunu inkâr etmiyoruz. Her milletin az-çok fazilet ve ahlâktan nasibi olduğunu biliyoruz. Her milletin geçmişinde bu hususiyetler ve yücelikler vardır. Hatta bu hususta bazı milletlerin diğer milletlerden bazı fazilet ve ahlâk yönünden üstün olduklarını da biliyoruz. Arapların da bu meyanda büyük bir nasipleri olduğuna inanıyoruz. Fakat, hiçbir zaman bu meziyet, bu hususiyet, başkalarına saldırmak için bir vasıta yapılmamalıdır. Bilâkis herkes meziyetini insanlığı kalkındırmak ve islâm nimetine kavuşturmak için kullanmalıdır. Bu manayı Resulullah (S.A.V.)'ın sahabesinden meydana gelmiş olan ilk islâm ordusundan daha iyi hiçbir kimse anlıyamamıştır.

Bu mevzu, siyerin mevzusudur. Ben burada bir mevzuyu bırakıp, diğerine girmiş oldum. Fakat işlediğim mevzu, bunu icap ettirmişti. Sözü fazla uzatmak istemiyorum önce anlattığım mevzuya, tekrar yeniden dönmek istiyorum:

İNANÇ BAĞI:

Bu kısa takdimi kavradıktan sonra, şu hakikat çok iyi bilinmelidir ki, müslüman kardeşler, kendilerine karşı insanları iki kısımda indelerler.

1 — Müslüman kardeşlerin iman ettikleri gibi, ALLAH'ın dinine, kitabına, peygamberine ve peygamberinin getirdiklerine, iman eden kimseler...

Bu kimseleri bize, mukaddes bir bağ olan imân rabıtası bağlar. Bizce imân bağı kan ve vatan bağından daha mukaddestir. Bu inançta olanlar sevdiğimiz, kendileri için çalıştığımız, mukaddesatını müdafaa ettiğimiz nerede olursa olsunlar, hangi ırktan gelmiş iseler gelsinler—

onlar için can ve mallarımızı feda ettiğimiz akrabalarımız ve milletimizdir.

2 — Kendileriyle herhangi bir inanç bağımız bulunmayanlardır. Bu tip insanlar bize, dokunmadıkça bizde onlara dokunmayız. Bize düşmanlık yapmadıkça, biz de kendileri için iyilik temenni ederiz. Aynı zamanda bunlarla aramızda hakka davet etme bağı da bulunmaktadır. Bize düşen onlarıda bizim inandığımız davaya çağırmaktır. Çünkü bütün insanlığın iyiliği ancak islâmdadır. Bize düşen vazife islâm dininin çizdiği yolda yürümek ve davamızın başarısı için çalışmaktır.

Eğer bu hususta Kur'an-ı Kerimden delil istersen şu âyetleri iyi dinle:

1 — **«Mü'minler ancak kardeştir. Öyle ise, kardeşlerinizin arasını ıslâh edin.» (21)**

2 — **«ALLAH, sizinle din uğrunda savaşmayan, sizi memleketinizden çıkarmayanlara iyilikte bulunmanızı ve onlara karşı âdil davranmanızı yasaklamaz. Şüphesiz ALLAH âdil olanları sever. ALLAH yalnız sizinle din uğrunda savaşanları, sizi yurtlarınızdan çıkaranları ve çıkarılmanıza yardım edenleri dost edinmenizi yasaklar.» (22)**

Kanaatımca; bu izahtan sonra bütün davalara karşı, müslüman kardeşlerin davasının ne demek olduğunu, hiç bir şüphe kalmaksızın öğrenmiş oldunuz.

DİNİ İHTİLAFLAR KARŞISINDA MÜSLÜMAN KARDEŞLERİN GÖRÜŞÜ

Şimdi ise sizlere dini ihtilâflar karşısında müslüman kardeşlerin görüşünü açıklamak istiyorum. Şöyleki:

1 — BİRLEŞİN-AYRILMAYIN:

Müslüman kardeşlerin dâvâsı umumî bir dâvâdır. Belli bir grup ve zümrenin davası değildir. Bu dâvâ, asla insanlar arasında görülen belirli bir görüşe dayanmaz.

Evet, müslüman kardeşlerin dâvâsı dinin esasına ve cevherine dayanır. Temennimiz odur ki, çalışmamız daha faydalı olsun, semeremiz daha büyük olsun. Bütün hakikatçılar birleşsin, fikirler birlikte hareket etsin. Ayrılık ve ihtilâflar ortadan kalksın... Biz müslüman kardeşler olarak insanları buna davet ediyoruz.

Müslüman kardeşlerin dâvâsı yüce, temiz, arınmış, açık bir dâvâdır. Nerede olursa olsun Haktan ayrılmaz. Birleşmeyi sever ve destekler.

---

(21) **Hûcûrat Suresi: 10**

(22) **Müntehine Suresi: 8-9**

Ayrılmadan asla hoşlanmaz. Müslümanların uğradıkları en büyük belâ, bölünmeleri ve kendi aralarında ihtilâfa düşmeleridir. Birbirleriyle boğuşmalarıdır.

Bütün müslümanların zafere kavuşmalarının temeli birlik, beraberlik ve birbirlerini sevmeleridir. Sonradan gelen müslümanlar, ancak önceki müslümanların ıslah oldukları yol ile ıslah olurlar. Bu, bir değişmez kaidedir. Bütün müslümanlarca da bilinen bir gayedir. Hepimizin kalbinde yerleşmiş olan bir imandır. Bütün insanları sadece buna davet ediyoruz.

2 — BAZI HUSUSLARDA İHTİLÂF ZARURİDİR:

Biz, dinin aslında değil teferrüatında ihtilâfın olabileceğini kabul ediyoruz. Bu hususda birliğin mümkün olmayacağına da inanıyoruz. İftilâfı icab ettiren sebebleri kısaca şöyle sıralayabiliriz:

a) Akıl yönünden: İnsan aklı, hükümleri çıkarma, delilleri idrâk etme, manâların derinliğine inme, hakikatları birbirine bağlama yönünden farklıdır. Din, ayetler, hadisler ve nasslardan ibarettir. Bunları lisan vasıtasıyla görüşler, düşünceler ve akıllar tefsir eder. İnsanlar bu hususta birbirlerinden son derece farklı oldukları için ihtilâf ederler? Bu hususta yapılan ihtilâf, şüphesiz makbul ve normaldir.

b) İlim yönünden: Bazı insanların bildiğini, diğerleri bilmiyebilir. Diğerlerinin bildiklerini de ötekileri bilmeyebilir. İmamı Ebû Ca'fer İmam Malik'ten bütün müslümanları aynı görüşte birleşmeyi sorduğunda, İmam Malik'in ona cevabı şu olmuştur: «Resulullah (S.A.V.) ın Sahabeleri, islâm aleminin çeşitli bölgelerine dağılmışlardı herkesin kendine göre ilmi vardı. Eğer toplamaya zorlayacak olursan fitneye sebeb olursun.»

c) İklim ve bölge yönünden:

Dinî bir meseleyi tatbik etme, bölgeden bölgeye değişebilir. Meselâ: İmam Şafiî Irak'ta verdiği fetvasından, Mısırda bundan dönmüştür. Bu her iki fetvasında da hakikatı araştırmış, kesin olarak bildiği durum ile fetva vermiştir.

d) Hadis Râvilerine İtimad Yönünden:

Bir hadis râvisi şu mezhep imamı tarafından güvenilir, dolayisiyle imam ondan rahatça hadisleri alır. Bir başka mezhep imamına göre ise aynı ravi güvenilir olmayabilir.

e) Delillerin gösterilmesi yönünden:

Meselâ, bir mezhep imamına göre Sahabe-î Kiramın ameli, haber-i ahada tercih edildiği halde, diğer bir mezhebin imamı ise, haber-i ahadı daha kuvvetli bir delil sayar.

Fer'i meselelerde birleşmek mümkün değildir. Dinin aslı ve temel esasları olmayan bazı fer'i meseleler hakkında birlik ve beraberlik he-

men hemen mümkün değildir. Bütün bu sebeblerden dolayı dinî meselelerin bir dalında tam birleşme beklemenin imkânsız olduğuna inanıyoruz. (23)

Çünkü bu, dinin asıl gayesine uygun değildir. Zira Allahü Tealâ islâm dininin kıyamete kadar bâki olmasını, her zaman ve her yer için müsait olmasını dilemiştir. Bunun içindir ki, islâm dini kolaydır. Tatbiki her zaman mümkündür. Bu yüce dinin aslında donukluk ve zorluk yoktur.

BİZE MUHALİF OLANLARDAN ÖZÜR DİLERİZ

Dinin bazı fer'i meseleler hakkında bize muhalif olanlardan özür dileriz. Aramızda ki bu basit ihtilafın hiçbir zaman birbirimizi sevmeye, birbirimizle yardımlaşmaya, aramızda ki kalbî rabıtanın devamına mâni olmayacağına inanıyoruz.

Çünkü hepimiz, geniş islâm çatısı altında yaşıyoruz. Hepimizde müslümanız. Kesin olarak bildiğimiz hususu kabul ederiz. Kendimiz için neyi seviyorsak, müslüman kardeşlerimiz için de aynı şeyleri severiz.

Öyleyse, nedir bu ihtilâf? Bizim görüşlerimiz onlarca, ve onların görüşü de bizce inceleme mevzuu niçin olmasın? Anlaşmamız icab ediyorsa niçin tam bir dostluk ve kardeşlik içinde anlaşmıyoruz? Hepimiz islâmın hükümlerine inanmıyoruz muyuz? Sevgili Peygamberimizin Sahabeleri bile bazı mevzularda fetva verirken, ihtilâf etmişlerdir. Fakat, bu ihtilâf hiçbir zaman onları birbirlerinden ayırmamış, aralarındaki râbıtayı kesmemiş, birbirlerini sevmelerine engel olmamıştır.

Meselâ: Sahabelerin Kureyza kabilesinin bulunduğu yerde ikindi namazının kılınıp, kılınmaması hususunda aralarında çıkan ihtilâf... (24)

Sahabeler, peygamberimize en yakın ve hükümlerin delillerini en iyi bilenler oldukları halde ihtilâf ederlerse, artık bizler basit meselelerde ihtilâf yüzünden niçin çekişelim, kavga edelim? Yüce ALLAH'ın kitabını ve Resulullah'ın sünnetini en iyi bilen mezhep imamları bile bazı meselelerde ihtilâf etmişlerdir. Şu halde bizim de ihtilâf etmemiz mümkündür.

Şu da kesin olarak bilinmelidir ki: Eskiden insanlar ihtilâf ettikle-

---

(23) Mezhepler arasındaki ihtilâf, sadece islâmda var olan bir durum değildir. Hristiyanlık ve yahudilik gibi başka dinlerde de vardır. Ancak, islâmda bu ihtilâf hoş karşılanmıştır.

(24) Bu ihtilâf ve mesele, gerek fikir ve gerekse siyer kitaplarında geniş olarak anlatılmaktadır. Bu hususta geniş bilgi için İbn. Hişâm siyerine bkz.

rinde halifeye veya vekili olan valisine baş vuruyorlardı. Halife veya vekili, insanlar arasında meydana gelen bu ihtilâfı ortadan kaldıran kesin hükmünü veriyordu.

Fakat, bugün halife yoktur. Bunun içinde müslümanların kendilerine adil bir hakim bulmaları, ihtilâflarını ona arzetmeleri ve böylece aralarında çıkan ihtilâflı meselelere çözüm yolu bulmaları gerekir. Çünkü halledilmiyen bir ihtilâf bu hususta anlaşamayan tarafları daha da büyük uçurumlara ve ihtilâflara sürükler.

Müslüman kardeşler, bütün bu hususları çok iyi bilmektedirler. Bunun için de kendilerine muhalif olanlara karşı tatlı ve yumuşak davranan lar herkesin kendine göre ilmî derecesi olduğuna ve her davada hem hak, hem de bâtıl taraflar olabileceğine inanırlar.

Müslüman kardeşler, sadece doğruyu ve hakkı arar ve yalnız o'nu kabul ederler. Kendilerine karşı olanları yumuşaklıkla ikna etmeye çalışırlar. Eğer ikna olurlarsa, ortada bir mesele yoktur, ikna olmazlarsa yine de, müslüman olmaları dolayısiyle kardeşlerimizdir. Yüce ALLAH'tan hem bizler, hem onlar için yardım niyaz ederiz derler.

YALNIZ KÖTÜLÜĞE KARŞI SAVAŞIN

Müslüman kardeşler, islâm dini için en büyük tehlike arzeden bir takım içtimaî hususların varlığına inanırlar. Bütün müslüman dava adamlarının, dini esasları tehdit edecek ve bizleri yanlışlığa sevk edecek kötülükler karşısında birleşip savaşmaları icap eder.

İşte, dinin fer'i meselelerinde bizimle ihtilâf edenlere karşı görüşümüzü söyledik. Dinin fer'i meseleleri hakkında ihtilâf edilebileceğine inanıyoruz. Belirli bir görüş üzerinde taassubu sevmeyiz. Müslüman olarak yalnız doğruya ve hakk'a kavuşmaya çalışırız. İnsanları da sevgi, tatlılık ve yumuşaklıkla bu doğru ve hak yola çağırırız.

TEDAVİ YOLU

1 — ÖNCE TEŞHİS:

Ey müslüman kardeşim! Şunu iyi bil ki, milletler güçlülük, zayıflık, gençlik, ihtiyarlık sıhhatlilik ve hastalık bakımından tamamen insanlara benzerler. (25) Her hangi bir insan kuvvetli, sıhhatli, sağlam iken bir de bakarsın ki hastalığa tutulmuş, ızdırap ve acılar kendini çökertmiş, maddi ve manevi şikâyetler içinde inim, inim inliyor...

---

(25) İbn. Haldun «Mukaddimesinde» bu söz ve görüş hakkında geniş bilgi vermiştir.

Bu hal devam ederken, hastalığın ne olduğunu iyi anlayan, ona teşhis koyabilen ilâcının ne olduğunu çok iyi bilen mahir bir doktor çıka gelir, o hastayı samimi bir tarzda tedavi altına alır. Bir de görürsünüz ki, aynı hasta yeniden kuvvetlenmiş, sıhhatine kavuşmuş. Hatta tedaviden sonra eski halinden daha iyi olmuştur.

Aynen bu insanın durumu ve misâlini milletler hakkında da söyleyebiliriz. Milletler de bazen kendisini çökerten, bünyesine işleyen üzücü hadiselere maruz kalır. Bu hal devam ederken, o millet zayıflar, çöker. Böylece açgözlülerin saldırısına maruz kalır, yağmacıların hücumlarına uğrar. Kendini müdafaadan aciz kalır. Kuvvetlilere kul, köle olur...

Bu hale düşmüş bir millet ve ümmetin tedavisi şu üç şeyin birleşmesiyle mümkün olur: Onu yıpratan hastalığın teşhisi, verilecek ilacın acısına tahammül ve tedavi edecek mâhir bir doktorun hazır bulunmasıdır. Yüce ALLAH, bu hasta ümmete mâhir bir doktor vasıtasıyla şifâsını ihsân buyursun...

2 — HASTALIKLAR:

Başımızdan geçen tecrübe ve hadiselerden öğrendik ki: Doğu milletlerinin hastalıkları çok çeşitlidir. Bu milletler bütün hayat dallarında muhtelif hastalıklara yakalanmışlardır. Bu hastalıkları kısaca şöyle sıralayabiliriz:

a) **SİYASETTE:** Doğu milletleri, siyaset yönünden «Düşmanları tarafından işgal edilme» hastalığına, kendi öz evlâtları tarafından ise (partizanlık, bölücülük, kavga, anarşi) hastalığına yakalanmışlardır.

b) **İKTİSATTA:** Doğu milletleri, iktisadî sahada (faizin yayılması ve yabancı şirketlerin memleketlerinin gelir kaynaklarını istilâ etmeleri (hastalığına tutulmuşlardır.)

c) **FİKİRDE:** Doğu milletleri, fikrî sahada anarşiye, yıkıcılığa, inanç ve ahlâkını kökünden çökerten inkârcılık hastalığına düşmüşlerdir.

d) **İÇTİMAİ HAYATTA:** Doğu milletleri, içtimai hayatta da birçok hastalıklara yakalanmışlardır. Örf ve adetlerinden, ahlâk ve faziletlerinden sıyrılıp çıkma hastalığına tutulmuşlardır. Kanını zehirleyen yılanların, zehirlemesi gibi, her hususunda bu milletler kendini çökerten batı taklitçiliği hastalığına kapılmışlardır.

e) **HUKUKTA:** Doğulu milletler, tesiri olmayan, suçluları cezalandırmayan, saldırganları terbiye edemiyen, zâlimi zulmünden alıkoyamıyan, beşerî kanunları kabul etme hastalığına tutulmuşlardır. Bu beşerî hukuk, hiçbir zaman ilâhî kanunların yerini tutamamıştır. Çünkü ilâh' kanunlar, bütün mevcûdatın yaratıcısı, bütün varlıkların sahibi ve bütün nefislerin terbiyecisi yüce ALLAH tarafından gönderilmiştir. El-

bette ki beşerî kanunlar, ilâhî kanunların yanında hiç değer taşıyamazlar.

f) MAARİFTE: Doğu milletleri eğitim sahasında da istikbalinin teminatı, geleceğinin büyükleri olan genç nesli yetiştirmeme, hakiki bilgiler vermeme hastalığına kapılmışlardır.

h) RUHTA: Doğu milletleri, ruhi yönden de öldürücü bir ümitsizlik alçaltıcı bir korkaklık. küçültücü ve ezici bir kölelik, erkeklerde yaygın bir kadınlaşma haddinden fazla bir cimrilik ve ahmakça bir kibir ve gururlanma hastalığına yakalanmışlardır.

Bu hastalıklar, müslümanların elini kolunu harcamaktan bağlamış, milleti mücahidlerin safından çıkarmış, oyun ve eğlencelere itmiştir.

Bütün bu hastalıklar, bir araya gelerek bir millete bütün gücüyle saldırırsa artık o milletten ne beklenir?

Bir yandan sömürgecilik, partizanlık, faizcilik, yabancı milletlerin ve şirketlerin sömürüsü, diğer yandan inkârcılık, herşeyi helâl görme, eğitim zayıflığı, kanun anarşisi, ümitsizlik, cimrilik, kadınlaşma, korkaklık, aşırı derecede düşmana hayranlık, hatta düşmanını en fena adetlerinde bile taklit etme... İşte bütün bunlar doğu milletlerini perişan etmiştir. Bu hastalıklardan sadece biri bile en kuvvetli bir milleti öldürmek ve çökertmek için kâfidir. Artık bütün bunların hep birlikte saldırdıkları bir islâm ümmetinin hali ne olur? Bunu da siz düşünün... Bütün bunlara rağmen, düşmanlarının çeşitli tuzaklarına maruz kalan bu doğu milletlerinde, eğer asalet, mukavemet ve şiddetli azim olmasaydı, bu milletlerin yer yüzünde eserleri bile kalmazdı. Hepsi de yok olup giderdi...

Fakat, ne yüce ALLAH buna razı olur, ne de mü'minler bunu kabul eder. Bu yüce ALLAH'ın bu ümmete bahşettiği manevi bir nimettir. Ey değerli kardeşim. İşte, Müslüman kardeşlerin bu yüce islâm ümmetinde teşhis ettikleri hastalıklar bunlardır.

Müslüman kardeşlerin, bütün gayretleriyle müslümanları kurtarmak istedikleri hastalıklar bunlardır. Böylece müslümanlar kaybettikleri sıhhat ve kuvvetè tekrar kavuşacaklar ve eski şehamet ve kahramanlıklarına kavuşacaklardır.

3 — ÜMİT VE ŞUUR:

Bu hastalıkları tedavi edecek ilâcı sizlere anlatmadan önce, şunları bilmenizi istiyorum:

Bizler, hiçbir zaman ümitsiz değiliz. Kendimize yüce ALLAH'a olan imanımız sayesinde güveniyoruz. Çok hayırlı şeyler ümit ediyoruz. Başarıya ulaşmamız için tek engel olarak ümitsizliği kabul ediyoruz. Eğer

ümidimiz kuvvetleşirse —İnşallah— çok hayırlı şeylere muvaffak olacağız.

Bunun için dir ki —ALLAH'a hamdolsun— hiçbir zaman ümitsizlik kalbimize girmez. Karamsarların, ümitsizliğine rağmen, bölgemizde herşey bize ümidi aşılıyor. Zafere ereceğimizi müjdeliyor... Meselâ: Yatağında yatan bir hastayı ziyarete gider, onun konuşurken sesinin kesildiğini, hareket ederken birden durmasını gördüğün zaman sonunun yakın olduğunu, ilâcının tükendiğini, şifasını bulmadığını anlarsın, artık ondan ümidini keser ve ölüm saatını beklersin... Eğer ziyaretinde bulunduğun hastanın dilinin çözülüp konuşmaya, birşeyler söylemeye başlarsa, hareket etmezken kıpırdanmaya başlarsa şifaya kavuşacağının yakın olduğunu, sıhhat ve afiyete doğru yol aldığını anlar ve geleceğinin parlak olduğuna inanırsın...

Doğu milletleri de, aynen bu misaldeki adam gibi, öyle devirler yaşadılar ki usanıncaya kadar donuk kaldılar. Bazıları onları ölü sandı. Fakat bugün hayatın her sahasında umumi bir uyanışla harekete geçmiş bulunuyorlar. Bu milletler diri güçlü, ve son derece şuurlu bir ümitle tutuşuyorlar.

Eğer bu ummetin, eline-koluna vurulan kelepçeler ağır olmasa, eğitim ve terbiyede anarşi hakim olmasa, bu şuur ve uyanıklığı çok üstün neticeler meydana getirecektir. Fakat, islâm ümmetinin kolundaki bu zincirler, hayat boyunca devam etmeyecektir. Çünkü, bir halden diğer hale geçme zamanı çoktan gelmiştir. Bu yüce ALLAH'ın değişmez bir kanunudur. Gözünü açıp, yumuncaya kadar yüce ALLAH bir hali, diğer bir hale çevirir. Şaşkınların, şaşkınlığı da devam etmeyecektir. Elbetteki bu şaşkınlık ve hayretten sonra onlarda doğruyu bulacaklardır. Anarşiden sonra huzur gelecektir. Batıldan sonra hak hâkim olacaktır. Yüce ALLAH Kur'an-ı Kerimde bu hususta şöyle buyurmaktadır: «Eninde sonunda emir ve hüküm sadece ALLAH'ındır.» (26)

Bunun için müslüman olarak aslâ ümitsiz değiliz. Çünkü yüce ALLAH'ın âyetleri Peygamberimiz (S.A.V.)'in hadisleri ve yüce ALLAH'ın milletleri terbiye ve takviye etme temeli ve yolu elimizde vardır ve henüz bu fırsatı kaçırmış değiliz.

Bütün bunlar bizi, geniş bir ümit sahibi olmıya sevketmektedir. Bizlere hakiki kalkınmanın yolunu göstermektedir.

Eğer bütün müslümanlar, islâmın ruhunu ve özünü kavrayıp öğrenseler, bu hakikatleri bileceklerdir. Çünkü bu hakikatlar, güneş kadar parlaktır.

Kur'an-ı Kerimin sûrelerinden biri olan «Kasas» sûresinin başında-

(26) Rûm Suresi: 4

ki ayetleri okuduğun zaman Hak ile bâtılın nasıl savaştığını, sonunda yalnız hakkın zafere kavuştuğunu görürsün. Bu sûrede kısaca şöyle buyurulmaktadır:

«Tâ sîn mim (Bu harflerin anlamını ancak ALLAH bilir) Bunlar apaçık kitabın ayetleridir. Musa ile Fir'avunun haberlerinden, doğru olarak iman eden bir kavim için sana anlatacağız. Gerçekten Fir'avun, yeryüzünde şımardı son derece zâlim oldu. Halkını gruplara ayırdı. İçlerinden bir zümreyi güçsüz bularak oğullarını boğazlıyor, kızlarını diri bırakıyordu. Çünkü O, bozgunculardan idi... Biz ise istiyorduk ki, güçsüz sayılanlara iyilikte bulunalım. Onları önderler kılalım. Onları vârisler yapalım. Onları yeryüzünde yerleştirelim. Fir'avun'a, Hamân'a ve ikisinin askerlerine çekinmekte oldukları şeyleri gösterelim.» (27) Bu ayetleri okuduğun zaman Bâtılın nasıl azdığını, maddi ve beşeri kuvvetiyle nasıl gururlandığını, azâmetine nasıl güvendiğini, kendisini kovalıyan hakkın gözünden nasıl gafil olduğunu, elde ettiği şeylerle nasıl zevk ü sefaya düştüğünü, sonunda yüce ALLAH'ın şiddetle gazabına nasıl mâruz kaldığını anlarsın. Çünkü bâtılın sonu daima hüsrandır.

Yüce ALLAH kudret ve iradesi ile mazlumlara yardım eder. Hakları, zalimler tarafından çiğnenen zayıfların elinden tutar. Böylece bâtıl, temelinden çöker, onun yerine hak yerleşip kökleşir. Hak sahipleri mutlaka zafere erer, galip gelirler.

Bu ayet-i celile ve benzerlerini okuduktan sonra yüce ALLAH'a, onun resulüne ve onun kutsal kitabına iman eden mü'minler için ümitsiz olmıya bir sebeb yoktur. Acaba müslümanlar, yüce ALLAH'ın kitabını tam olarak ne zaman anlayacaklar?

Ey müslüman kardeşlerim... Yüce ALLAH'ın Hak Dini olan islâm Dininde bildirilen bu hakikatleri bildiğimiz için, bütün zorluklara rağmen ALLAH'ın müslüman milletlere yardım edeceğinden ümit kesmedik ve bundan sonra da asla kesmeyeceğiz.

Bizler, bu ümidin ışığı altında, gece gündüz ciddiyetle çalışıyoruz. Yardım ve başarı sadece yüce ALLAH'tandır...

Müslümanların içine düştükleri bu öldürücü hastalıklarını tedavi edecek ilâçlar ise, Müslüman kardeşlerce şu üç esasta toplanmaktadır: Daha önce belirttiğim gibi bu ilâçları şöylece özetleyebiliriz:

1 — Doğru ve sağlam bir metod: Müslüman kardeşler bu metodu, yüce ALLAH'ın kitabında, Resulullah (S.A.V.) Sünnetinde ve islâmi hükümlerde bulup çıkarmışlardır. Eğer bütün müslümanlar, islâmın hükümlerini iftirâ ve uydurmalardan uzak olarak araştırıp öğrenseler

(27) Kasas Suresi: 1-6

ve islâmı geniş manada anlamaya çalışsalar en doğru metodu elde etmiş olurlar.

2 — ALLAH yolunda çalışan imanlı bir cemaat: İslâmi hükümleri tatbik etmek için mü'min ve çalışkan kişilere ihtiyaç bulunduğu için, biz Müslüman kardeşler yüce ALLAH'm dininden anladığımız hükümleri —Hiçbir taviz vermeksizin— tatbik etmeye kararlıyız. Yüce ALLAH'a hamdolsun, İslâm'ın bütün hükümlerine iman ediyoruz. Gayemize ulaşacağımıza inanıyoruz. Yüce ALLAH için çalıştığımız müddetçe yüce ALLAH'ın bizi destekliyeceğinden aslâ şüphe etmiyoruz. Yalnız Resulullah (S.A.V.)ın gösterdiği yoldan gidiyoruz.

3 — Güvenilir ve azimli bir lider:

Yüce ALLAH'a hamdolsun, müslüman kardeşler bu lideri de bulmuşlardır. Onun sözünden çıkmazlar. Onun açtığı bayrağın altında çalışırlar. Birlik ve beraberlikten asla ayrılmazlar. İtaat şuuru ile hak yolda çalışmaktalar...

NETİCE:

İşte, kıymetli kardeşim...

Davamızın özetini kısaca sana anlattım. Kıssadan hisse al ve şunu iyi bil ki, bu rüyaların Yusuf'u sensin... Söylediklerimin tefsirini sen, kendi kendine oturup yapacaksın. Eğer söylediğim gibi, davamızı beğenirsen elini elimize ver. Bu yolda birlikte çalışalım. Bizi de seni de başarıya ulaştıran sadece Yüce ALLAH'tır.

Yüce ALLAH bize kâfidir. O ne güzel vekildir. O ne güzel mevlâdır. O ne güzel yardımcıdır. En büyük ALLAH'tır ve hamd sadece ona mahsustur.

V

BİZ İNSANLARI HANGİ ŞEYE DAVET EDİYORUZ?

TAKDİM

Bazı zamanlarda birçok insanlara, çeşitli mevzuları anlatmaya çalışırsın. Herşeyi olduğu gibi açıkladığım, kapalı birşey bırakmadığını zannedersin. Dinleyicileri bu hususta tam olarak aydınlattığına, onlara aktarmak istediğin hakikatleri eksiksiz olarak tebliğ ettiğine inanırsın. Artık, herşey güneş gibi aydınlandı dersin... Fakat, daha sonra milletin senden hiçbir şey öğrenmediğini, sözünü anlamadıklarını anlayınca büyük bir hayrete düşersin. Bunu bizzat kendim birkaç yerde müşahade ettim. Kanaatımca bunun hikmeti şu iki şeyden biri olacaktır:

1 — Ya dinleyenle konuşanın arasındaki ölçüler tamamen farklıdır. Bu sebepten dolayı anlayış ve idrakler de değişiktir.

2 — Yahut konuşulan sözler aslında kapalıdır. Her ne kadar konuşan, bu sözlerin açık olduğunu zannetse de...

İşte, bu iki sebebi göz önünde bulundurarak mevzuumuza girmek istiyoruz:

TEK ÖLÇÜ VE METODUMUZ

Şimdi sizlere, Müslüman Kardeşlerin davalarının mahiyetini, gayesini, metodunu ve vasıtalarını açıklamaya çalışacağım.

Fakat, bunları herkese açıklarken tek ölçümüz, Allah'ın kitabı olacaktır. Yalnız, O'nun feyzinden ilham alacağız. Sadece O'nun denizinden istifade edeceğiz. O'nun yüce hükmüne döneceğiz. Öyle inanıyorum ki, hiçbir müslüman bu hususta bize muhalif olmayacaktır. Bütün müslümanlar, Kur'an-ı Kerim'in tek ölçü olmasını kabul ederler...

Ey İslâm ümmeti! Ey Müslümanlar! Kur'an-ı Kerim, herşeyi içine alan, toplayan bir kitaptır. Yüce Allah onda herşeyi bildirmiştir. Kur'an'da hem imanî meselelerin esası, hem ictimai mevzuların temeli, hem bütün dünyevî kanunların usulları, hem de pek çok önemli emir ve yasaklar yer almaktadır.

Acaba günümüzün müslümanları Kur'anla' amel ediyorlar mı? Yüce Allah'ın bize bildirdiği iman esaslarına tam manasıyle iman ediyorlar mı? İnsanlara açıkladığı hedef ve gayeleri iyice anlıyorlar mı? Hayatî meselelerinde, dünya işlerinde Yüce Allah'ın içtimaî nizâmını tatbik ediyorlar mı?

Eğer müslüman olarak bu sorulara müsbet cevap verebiliyorsak, hepbirlikte gayeye ulaşmış olduğumuzu söyleyebiliriz. Eğer bu sorulara cevabımız menfi olursa, müslümanların Kur'an-ı Kerim'in hükmünden çok uzak olduklarını, onun emirlerini ihmâl ettiklerini kesin olarak

anlayabiliriz. Ey Müslüman Kardeşim! Şunu iyi bilki, en büyük vazifemiz; Kur'ân-ı Kerim'e yeniden dönmektir. Bu yola girmek hepimize farzdır.

KUR'ANDA HAYATIN HAKİKİ GAYESİ

Evet, Kur'an-ı Kerim açıkça hayatın asıl gayesini bizlere buyurmuş ve bu hususta bazı sınırlar koymuştur. Kur'an-ı Kerim, hayatın maksat ve gayesini insanların anlayışlarına göre sınıflandırmıştır:

1) Hayatı; sadece yemek, içmek, ve eğlenmekten ibaret olduğunu zanneden insanlar. Kur'an-ı Kerim'de bu hususta şöyle buyurulmaktadır:

«İnkâr edenler zevkle yaşarlar, hayvanlar gibi yerler. Halbuki ateştir onların yeri.» (1).

2) Hayatı yalnız süs, ziynet, servet ve para olarak kabul eden insanlar. Bu hususta da şöyle buyurulmaktadır:

«Kadınlar, oğullar, kantar kantar altın ve gümüşler, nişan vurulmuş atlar, büyükbaş hayvanlar ve tarlalar gibi nefsin sevdiği şehevî şeyler, insanlar için süslenip hoş görüldü. Bunlar dünya hayatının gelip-geçici mallarıdır. Oysa Allah katında, varılacak güzel bir yer vardır.» (2).

3) Hayatta bozgunculuk yapmak, fitne ve fesat çıkarmak, kötü ve fena şeyleri yaymaktan başka bir maksatları olmayan insanlar. Bu hususta da şöyle buyurulmaktadır:

«İnsanlardan öyle kimseler vardır ki, dünya hayatına dair sözleri senin hoşuna gider. En azılı düşman iken, kalbinde olana Allah'ı şahit tutar. Ve o, daha sonra, yanından ayrılınca yeryüzünde fesat çıkarmaya, ekin ve nesli kökünden kurutmaya çalışır. Şüphesiz, Allah bozgunculuğu asla sevmez» (3).

İşte, dünya hayatında bazı insanların gayesi budur. Allah mü'minleri bu adi, basit gayelerden uzaklaştırmış, mü'minlere daha yüce bir vazife vermiş, onlara daha üstün bir emanet yüklemiştir. Bu da insanlığı Hakka kavuşturma, Hayra irşad ve bütün dünyayı İslâm güneşi ile aydınlatma vazifesidir. Bütün müslümanlar, bu ilâhî vazife ile vazifelidirler. Yüce Allah Kur'ân-ı Kerim'de bu vazifeyi şu şekilde açıklamaktadır:

«Ey iman edenler! Rükû' edin. Secdeye varın. Rabbinize kulluk edin. Ve iyilik yapın ki, kurtuluşa eresiniz. Allah yolunda hakkıyle cihâd

---

(1) Muhammed Suresi: 12

(2) Âl-i İmrân Suresi: 14

(3) Bakara Suresi: 204-205

edin. O sizi seçmiş ve babanız İbrahim'in yolu olan Hak dinde sizin için asla bir zorluk yaratmamıştır. Daha önce peygamberin size şahid olması, sizin de insanlara şahid olmanız için size müslüman adını veren O'dur. Şu halde namaz kılın. Zekât verin ve Allah'a sarılın. O'dur sizin sahibiniz. O, ne güzel Mevlâ, ne güzel yardımcıdır!...» (4).

Bu âyetlerin kısaca mânâsı şudur: Kur'an-ı Kerim, yeryüzünde müslümanları aciz beşeriyet için «vasi» olarak tayin etmiştir. Bu yüce vesayeti yerine getirmek içinde onlara dünyaya hakim olma hakkını vermiştir. Şu halde insanlığa «vasi» olma hakkı batılıların değil, bizimdir. Maddiyatçı, materyalist medeniyetin değil, islam medeniyetinin hakkıdır. Sapık ve emperyalist batı medeniyeti, hak ve adalet üzere kurulan yüce islâm medeniyetinin bu hakkını gasp etmiştir...

MÜSLÜMANLARIN VESAYETİ SÖMÜRÜ DEĞİL, FEDAKÂRLIKTIR

Yüce Allah Kur'an-ı Kerim'de, müslümanların bu gaye uğrunda canlarını ve mallarını Allah'a adadıklarını, insanlardan vesayet için hiçbir faide beklemediklerini, kendilerini sadece islâm dâvâsının başarıya ulaşmasına ve insanların kalbine yerleşmesine vakfettiklerini açıkça bildirmektedir:

«Şüphesiz ki, Allah mü'minlerin canlarını, mallarını cennet karşılığında satın alır.» (5).

İşte, bu sebebten dolayı her müslüman, fedakârlığının mükafaatı olan âhiretini kazanmak için, dünyasını bu uğurda feda eder. Bunun için de müslüman fâtihler, tam manasıyle birer hoca, birer üstad idiler. Gittiklere her yere hakkı, dostluğu, barışı ve insanlığı da beraberlerinde götürürlerdi....

Müslüman fâtihler merhametli, şefkatli himmetli ve feyiz dolu liderlerdi. İslâmî fetihler de insanları aydınlatmak, onlara doğru yolu göstermek, onları yetiştirmek ve medeniyete kavuşturmak için yapılıyordu.

Acaba, batı emperyalizminin sömürgecilik esasına dayanan bugünki medeniyetin yeri nedir?

ACABA MÜSLÜMAN OLARAK BU GAYEYİ ANLAYABİLİYOR MUYUZ?

Ey Müslüman Kardeşim! Yüce Rabbinin hakkı için söyle, bugünkü müslümanlar, Kur'an-ı Kerim'den tam olarak bunu anlayabilmişler mi-

(4) Hacc Suresi: 77-78

(5) Tevbe Suresi, ayet: 111

dir? Ruhları maddiyatçılıktan arınmış mıdır? Şehvetlerin ve nefsî duyguların isteklerinden temizlenmiş midir?

Küçük meselelerden, basit maksatlardan uzaklaşmış mıdır? Kendilerini, göklerin ve yerin yaratıcısı olan yüce Allah'a huzur-u kalple adamış ve O'nun yoluna çevirmiş midirler? Allah'ın dinini yüceltmek, yolunda cihâd etmek, dinini yaymak ve şeriatını himaye etmek gayesiyle mi çalışıyorlar? Yoksa, müslümanlar şehvetlerinin köleleri, şahsî çıkarlarının esirleri midir? Bütün gayeleri tatlı lokmalar, güzel vasıtalar, süslü elbiseler, rahat uykular, parlak hanımlar, aldatıcı gösterişler, içi boş ünvanlar mıdır? Peygamber Efendimiz (S.A.V.) bir hadis-i şerifinde bu hususta bizlere şöyle buyuruyor: **«Paraya ve mala köle olanın burnu yerde sürünsün. Dirheme köle olanın burnu yerde sürünsün. İpek kumaşa köle olanın burnu yerde sürünsün.»** (6).

ASIL ÖNEMLİ OLAN TEFERRUAT DEĞİL, GAYEDİR

Gaye, insanı asıl çalışmaya yönelten tek faktör ve sebep olduğundan, milletimizin ne gibi bir gaye peşinde koştuğu da belirsiz ve karışıklık içerisinde bulunduğundan dolayı, asıl gayenin ne olduğunu açıklamamız ve böylece sınırlarını belirtmemiz icab ediyordu. Kanaatımca bu vazifeyi yaptık. Gayemizin dünyaya hâkim olup, insanları saadete ve hakikate irşad etmek, islâm nizâmına kavuşturmak olduğuna dair daha önce işaret etmiştik. Bu hususta gerekli bilgiyi de vermiştik.

GAYEMİZİN KAYNAĞI

Gayemizi sizlere takdim ettik. Şimdi de bu gayenin kaynağını sizlere bildirmek istiyoruz

Müslüman Kardeşlerin insanlar için istedikleri, müslümanlara tebliğ etmek, anlatmak istedikleri ve tatbik etmek için azimle çalıştıkları bu gayeleri, Müslüman Kardeşler kendiliğinden icad etmiş değildirler. Şüphesiz bunlar, Kur'an-ı Kerimin her âyetinde görünen, Resulullahın her hadis-i şerifinde müşahade edilen ve sahabeyi kirâmın her amelinde ortaya çıkan yüce gayedir. Sahabeler, bizim için islâmı anlamakta ve tatbik etmekte nümüne-i misâldirler.

Eğer müslümanlar, yüce Allah'ın kendilerine verdiği insanlığı hidayete kavuşturma vazifesini kabul eder ve bunu eksiksiz olarak yerine getirirlerse, hakiki müslüman ve hakiki mü'min olduklarını göstermiş olacaklardır.

---

(6) İbn. Mâce rivayet etmiştir.

Şayet, bu ilahî ve kudsî vazifeyi yüklenmeketn çekinir; bunda kendileri için bir zorluk görürlerse aramızda adaletle hükmeden yüce Allah'ın mukaddes kitabı Kur'an-ı Kerim vardır. O, aramızda hükmetmeye kâfidir. Kur'an-ı Kerim, islâmî vazifeleri yerine getirmekten çekinen, buna yanaşmaktan kaçınan müslümanlar arasında hükmedecek, ya bizi ya da onları haklı çıkaracaktır. Sözümüz onlar için şöyledir:

«Ey Rabbimiz! Bizimle kendi milletimiz arasında hak ile sen hüküm ver. Sen hüküm verenlerin en hayırlısısın» (7).

MÜHİM BİR AÇIKLAMA

Bütün kalbimizle ve ruhumuzla pek sevdiğimiz birçok kardeşlerimiz şu soruyu bize sormaktadırlar: Acaba, Müslüman Kardeşler bu kadar para ve malı nereden buluyorlar?

Önce bu kardeşlerimize karşı son derece samimi olduğumuzu belirtmek isterim. Biz bu kardeşlerimizi canımızdan daha çok severiz. Kendilerine, seve seve malımızı, canımızı feda ederiz. Bunlar için çoluk-çocuğumuzdan, aile efradımızdan uzak kalır ve bu uğurda herşeyimizi feda etmeye hazırız. Bu soruyu bizlere soran kardeşlerimiz, müslüman kardeşlerin çeşitli şubelerine gitsinler. Onların, insanlar rahat uyku uyurken uyumadıklarını, herkes istirahata çekilmişken çalıştıklarını, işinden-gücünden sonra gece yarısına kadar islâm için düşündüklerini ve gayret sarfettiklerini görsünler. Bütün bir ayı böyle geçirip, ayın sonunda kazandığı gelirini davasına sarfettiğini, malını gayesine hizmetçi kıldığını, uyku ve gaflete dalmış müslüman milletine: «Ben sizden mükâfat istemiyorum. Benim mükâfatım ancak Allah'a aittir» dediğini görüp bilsinler! Şüphesiz yüce Allah, herşeyde bize kâfidir...

İçinde büyüyüp yetiştiğimiz şu islâm ümmetine yapmış olduğumuz herhangi bir hizmeti, başa kakmak istemeyiz. Böyle bir niyet ve işden Allah'a sığınırız.

Ancak, yaptıklarımızı hatırlatmaktan maksadımız, milletimize davamızı anlatmak ve onlara davetimizi kabul ettirmektir.

BU PARALAR NEREDEN GELİYOR?

Evet, Müslüman Kardeşlere uzaktan bakan bu sevgili kardeşlerimiz şunu da soruyorlar: «Müslüman Kardeşler nereden bulup ta bu kadar maddi masrafları yapıyorlar? Bu derece ilerlemiş bir dâvâ için yapılan bunca masrafları nereden karşılıyorlar? Halbuki zaman kritik...

(7) A'raf Sûresi: 89

İnsanlar cimri... Kimse insana babasının hayrına bahşiş vermez.»

Onlara bu hususta da cevabımız şu olacaktır: Dinî davaların esasını, maldan önce iman, gelip geçici değerlerden önce azim ve inanç teşkil eder. Yeryüzünde hakiki mü'minler bulundukça, bütün başarı vasıtaları da bulunacaktır.

Müslüman Kardeşlerin zaruri ihtiyaçlarından ayırdıkları, çoluk-çocuklarının nafakasından kestikleri, canü gönülden isteyerek davaları uğrunda harcadıkları bu mütevazi yardımlarla - Allah'a hamdolsun- büyük başarılar elde edilmektedir. Bu yüce Allah'ın bir lütuf ve ihsânıdır. Dâvâya sadece madde gözü ile bakanlar bu hakikatı anlayamazlar.

Paraları az, imanları büyük!.. Yüce Allah müslüman kardeşlerin bu yolda harcadıkları her kuruşuna bereketini ihsân buyurmaktadır. Bu hususta Kur'an-ı Kerimde şöyle buyurulmaktadır:

«Allah faizi eksiltir, sadakaları ise arttırır» (8).

«Allah'ın rızasını dileyerek verdiğiniz herhangi bir zekât... İşte bunu verenler, sevaplarını kat kat artıranlardır» (9).

BİZ VE SİYASET

Bazı kimseler de bizim hakkımızda şöyle derler: «Müslüman Kardeşler, siyasî bir kuruluştur. Davaları siyasî bir davadır. Davalarının arkasında birtakım gizli maksatlar vardır.» diye ithamlarda bulunuyorlar.

Bilmiyoruz, ne zamana kadar milletimiz bu çeşit ithamları yapmakta devam edecek? Tahminler ve şüpheler peşinde koşacak, çeşitli adlar takmaktan vazgeçecek? Daha ne zamana kadar bu millet, kesin olan hakikatları bırakıp birtakım yalan ve iftiraların peşinde koşacak?

Ey Milletimiz!.. Biz, sizi kendi safımıza davet ederken sağımızda Kur'an, solumuzda sünnet bulunuyor. Selef-i Salihin'in yüce hayatları rehberimizdir. Sizleri islâmın emirlerine, islâmın hükümlerine, islâmın yoluna davet ediyoruz. Bizim davamız islâmdır ve O'nun ebedi yoludur...

Eğer sizleri bu esaslara davet edeni siyasetçi sayıyorsanız, elhamdülillah o takdirde biz, en büyük siyasetçiyiz. Bu noktadan hareketle davamızı islâm davası olarak kabul etmez ve onu siyasî bir dava sayarsanız istediğinizi yapın, dilediğinizi söyleyin. Bize taktığınız adlar, elbette bizlere zarar vermeyecektir. Çünkü davamız ve gayemiz son derece açıktır. Herkes bunu bilmektedir. Biz, söylediklerinizden hiçbirine aldırmayız.

---

(8) Bakara Suresi: 276

(9) Rûm Suresi: 39

Ey milletimiz. İftiralı sözlere aldanmayın. Bu sözler, sizi hakikatten uzaklaştırmasın, takma isimler, sizi gayeden çevirmesin. Aldatıcı sözlerde hakikatleri örtmeye sebep olmasın. Bu söylenilen aldatıcı sözler, meselenin esasına inmenize mani olmasın. İslâmda öyle yüce bir siyaset vardır ki, dünya ve âhiretin saadetini temin eder.

İnsan, bu yüce siyasetin hâkim olduğu yerde hertürlü sıkıntı ve dertlerden kurtulur. Ey milletimiz! Açıkça söylüyoruz, bizim siyasetimiz islâmdır. İslâmdan başka hiçbir şeyi kabul etmiyoruz. Bunu hiç bir şeye de değişmeyiz. siz de gelin islama boyun eğin. Başkalarını da ona boyun eğdirin. Onun yolunu ve siyasetini seçiniz. Böylece, dünya ve âhirette aziz ve bahtiyar olursunuz. Bütün korku ve endişelerden kurtulursunuz!

Bakınız yüce Allah, bu hususta bizlere nasıl müjde veriyor:

«Yakında elbette siz de onun haberini öğreneceksiniz» (10).

MİLLİYETÇİLİĞİMİZ HANGİ ESASLAR ÜZERİNDE KURULUDUR?

Ey kardeşim!.. Gel seninle ufukları inleten ilâhî sesi, yeri-göğü dolduran ilâhî vahyı, her mü'minin ruhuna en büyük izzet ve ikrâmı bahşeden ilâhî kelâmı (Kur'an-ı Kerim'i) dinleyelim»...

Bu ilâhi kelâmı Muhammed'ül-Emin (S.A.V.) şu kâinata tebliğ ettiğinden beri kıyamete kadar bütün yerde-göklerde varolan her şey, manevî kulağıyla onu dinlemektedir. O, sonsuza dek yaşayacaktır.

Yüce Allah onda, bizler için şu vaitte bulunuyor:

«Şüphesiz, Allah iman edenlerin dostudur» (11).

Evet müslüman kardeşim! Bu, rabbinin sana yapmış olduğu bir çağrıdır. Allahım! Yalnız sana boyun eğeriz. Yalnız sana hamdederiz. Medhinden âciziz. Bize verdiğin nimetlerine karşı şükrederiz. Mü'minlerin dostu, ihlâsla çalışanların yardımcısı, mazlumların müdafaacısı ancak sensin. Ey Allahım! Sana sığınan aziz olur. Senin himâyene giren zafere erer.

«Şüphesiz Allah, dinine yardım edenlere yardım eder. Doğrusu Allah kuvvetlidir, her şeye galibdir» (12).

Evet müslüman kardeşim!.. Gel beraber Kur'an'ın sesini dinleyelim. Ayetlerin açıklıkları karşısında çalışalım. Mukaddes kitabın sahifelerinde izzet ve ikrâm derecelerine erelim.

Ey Müslüman Kardeşim! Şu âyetlere iyi kulak ver:

---

(10) Sâd Suresi: 88

(11) Bakara Sûresi: 257

(12) Hacc Sûresi: 40

1) «Allah iman edenlerin dostudur. Onları karanlıktan nûra çıkarır» (13).

2) «Halbuki mevlâmız Allah'tır. Ve o yardımcıların en hayırlısıdır» (14).

3) «Sizin dostunuz yalnız Allah, Onun peygamberi ve namaz kılan, zekât veren, rükû' eden mü'minlerdir.» (15)

4) «Şüphesiz benim dostum, kitabı indiren Allah'tır. O, sadece iyileri dost edinir» (16).

5) «De ki, Allah'ın bize takdir ettiğinden başka bir şey aslâ bize erişmez. O, bizim Mevlamızdır. Onun için mü'minler, yalnız Allah'a güvenip ona tevekkül etmelidirler» (17).

6) «İyi bilin ki, Allah'ın dostlarına hiçbir korku yoktur. Onlar mahzun da olmayacaklardır. Onlar iman edip takvâya ermiş olanlardır» (18).

7) «Bunun sebebi Allah'ın mü'minlerin Mevlâsı olmasıdır. Kâfirlere gelince, onların dostu yoktur» (19).

Ey müslüman kardeşim! Görmüyor musun? Yüce Allah bu âyetlerde seni kendi milleti sayıyor. Sana dost olduğunu bildiriyor. Üzerine izzet ve ikrâm, feyz ve rahmet akıtıyor. Bu ne büyük şeref ve nimettir!..

«İzzet ancak Allah'ın, peygamberinin ve mü'minlerindir. Fakat, münafıklar bunu bilmezler.» (20).

Peygamber efendimiz (S.A.V.) yüce Allah'tan naklen bir hadis-i kudsîde şöyle buyuruyor: **«Kıyamet gününde Allahü tealâ der ki: Ey Ademoğlu!.. Ben soyun ne olduğunu beyan ettim. Siz de kendinize göre soylar icad ettiniz. Filan oğlu falan dediniz. Ben de «Allah katında en üstününüz, Allah'tan en çok korkanınızdır» dedim. Bugün, sizlere daha önce anlattığım nesebi yüceltiyorum. Sizin icad ettiğiniz nesebi alçaltıyorum» (21).**

İşte, kıymetli müslüman kardeşim!.. Bunun içindir ki, Selef-i Salihin, kendilerini Allah'a nisbet etmekle, onun kulu olmakla övünmeyi

---

(13) Bakara Sûresi: 257

(14) Âl-i İmrân: 150

(15) Mâide Sûresi: 55

(16) A'raf Sûresi: 196

(17) Tevbe Suresi: 51

(18) Yunus Suresi: 62-63

(19) Muhammed Suresi: 11

(20) Münafikun Suresi: 8

(21) Câmi'üs-Sağir'de rivayet edilmiştir.

tercih etmişlerdir. Bütün namaz ve ibadetlerinin esasını, bu üstün gaye teşkil etmektedir.

Onlardan biri, diğerine şöyle derdi: «Beni: «Ey Allah'ın kulu» diye çağırın. Çünkü en şerefli ismim budur. «Bir sahabiye «Baban Temim kabilesinden mi? Yoksa Kays kabilesinden mi?» diye sorulduğunda şöyle cevap verdi: «Babam islâmdır. Başkaları Kays veya Temim'le iftihâr etseler de benim islâm'dan başka babam yoktur» dedi.

İSLÂM'DAN DAHA BÜYÜK BİR ŞEREF YOKTUR

İslâmdan daha büyük bir izzet, daha yüce bir şeref olabilir mi? Ey müslüman kardeşim!.. İnsanlar, atalarının yaptıklarından şerefli ve üstün şeyler buldukları için, iftihar ederler ve yeni nesle izzet ve şerefi bu yoldan aşılamak için soyları ile övünürler. Süphesiz ki, bu her iki maksat da boştur, mânasızdır. Doğrusu bir müslüman olarak kendini Allah'a vermen, O'na mensup olmakla övünmen en büyük izzet, en büyük şeref ve en büyük iftihâr vesilesidir. Bundan daha üstün ne olabilir? Bakınız, Kur'an-ı Kerimde bu hususta şöyle buyurulmaktadır:

«Şüphesiz, bütün izzet ve şeref yalnız Allah'ındır» (22).

Şüphesiz, Allah'ın kulu olmakla övünmen, seni en yüce mertebelere yükseltecektir. Ruhuna üstünlük duygusunu verecektir. Kendini ilâhî bir varlık, Rabbânî bir kul olarak kabul etmenden daha üstün, daha şerefli, daha faziletli ne olabilir?

Yüce Allah buna işaret ederek şöyle buyuruyor:

«Fakat, kitabı okuyup başkalarına da öğrettiğinize göre Rabbinize uyun» (23).

KUVVETİN EN BÜYÜK KAYNAĞI

İnsanın kendini Allah'a vermesinin başka bir yüceliği daha vardır. Bunu ancak kendini Allah'a verenler anlayabilirler. Evet, bu yücelik imandan gelen feyz-i ilâhîdir. Kalbi ve ruhu ilâhî muhabbetle dolduran, mutlak kurtuluşa ereceğine güvenmektedir.

Bu ilâhî feyze mazhar olanlar, artık hiç kimseden korkmazlar. Di-

(22) Nisâ Suresi: 139

(23) Âl-i İmrân: 79

nine saldırmak veya imanını sarsmak için önüne çıkan herhangi bir kişi veya kuruluştan asla çekinmez.

«Mü'minler öyle kimselerdir ki, bir takım insanlar kendilerine: «Düşmanlarınız sizin için kuvvetlerini topladılar. Onlardan korkmalısınız» dediklerinde, bu haber onların imanlarını artırır. Allah bize yeter. O ne güzel mevlâdır, derler» (24).

Yüce Allaha iman eden, onun yardımına güvenen bir kaç mümin o haşmetli orduların önünde sarsılmadan durmasında, saldırılarından çekinmemesinde, eza ve cefasından korkmamasında elbetteki bir sır, bir hikmet vardı. Tarih, bu kuvvet ve azme şahittir....

Evet, hakiki mü'min ancak Allah'tan korkar. Kalbi şu ilâhî kelâmla dolu olan bir mü'min için hangi kuvvet, zor ve korkunç olabilir: **«Eğer Allah size yardım ederse, hiçbir kuvvet size galip gelemez» (25).**

MİLLİYETÇİLİĞİMİZ CİHÂNŞÜMUL (EVRENSEL) DİR

Kişinin kendini Allah'a vermesinin, Allah'ın kulu olmasıyla iftihar etmesinin cemiyet içinde de büyük bir tesiri vardır. Allah'ın kulu olmakla iftihar eden kişi, bütün müslüman milletlerin kardeşliğini kabul eder. Cemaatler arasında yardımlaşmayı ister. Taassuptan ve hatır gönül bilmemezlikten doğan aç gözlülüğe karşı çıkar. Bunu fırsat bilen kişilerle savaşır.

Bu dünyayı, Allah'ın sancağı altına toplayacak olan bu inançtan daha büyük bir kuvvet ne olabilir?

DÜNÜN HAYÂLLERİ, BUGÜNÜN BİRER HAKİKATLARIDIR

Bu söz, müslümanların çok evvelden işitip bildikleri bir sözdür. Bu söz, bazılarına kapalı olabilir.

Bu sebepten dolayı bazı kimseler tarafından şöyle denilmektedir: «Neden bu adamlar gerçekleşmesi mümkün olmayan şeyleri yazıyorlar. Hayâllere dalıp evhâmlara kapılıyorlar. Bunlar neden hep rüyalara dalıyorlar?».

Ey müslüman kardeşlerimiz, bu hususta pek acele etmeyiniz. Sabırlı olunuz. Bugün sizin hayâl, evham, rüya ve uzak gördüğünüzü, atalarınız daha önce bunları çok yakın ve çok açık görüyordu. Ecdadınız gibi olmadıkça, cihâdınız hiçbir netice vermeyecektir. Önceki müslü-

(24) Âl-i İmrân: 173

(25) Âl-i İmrân Suresi: 160

manlar, Kur'an-ı Kerim'den, bizim sizlere anlatmak istediğimizi anlıyorlardı.

İşte müslüman kardeşlerin, uğrunda feda olmak istedikleri dava ve inanç budur. Hakkı, doğruluğu, iyiliği, kurtuluşu ve saadeti ihya etmektir...

Yüce Allah bu hususta Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyurmaktadır:

«İman edenlerin Allah'ın zikrine ve inen hakka, kalplerinin huşû ile eğilmelerinin zamanı daha gelmedi mi? Onlar daha önce kendilerine kitap verilenler gibi olmasınlar. Onların üzerinden uzun zaman geçmişti, kalpleri katılaşmıştı ve onlardan çoğu dinden çıkmışlardı.» (26).

Ey Müslüman Kardeşler! Eğer siz de bizim gibi Allah'a kendinizi adamayı, O'nun kulu olmakla iftihâr etmeyi kabul ediyorsanız, bu inanç sizlere bir takım büyük vazifeler yüklemektedir. Bu vazifelerinizi yerine getirin. Bunlar, için durmadan çalışın. Yolunda kurban olmaya hazır olun. Acaba bu vazifelerinizi yapıyor musunuz?

MÜSLÜMANIN VAZİFESİ

Yüce Allah, Kur'an-ı Kerim'de müslümanın vazifesini tek bir âyet-i celilede hülâsa etmiştir. Fakat, bu vazife başka ayetlerde de aynı manada anlatılmıştır. Müslümanın dünya hayatında yapacağı vazifeyi toplu olarak öğreten ayet şudur:

«Ey iman edenler!.. Rükû edin. Secdeye varın. Rabbinize kulluk edin ve iyilik yapın ki, kurtuluşa eresiniz. Allah yolunda hakkiyle cihâd edin. O sizi seçmiş ve babanız İbrahim'in yolu olan Hak Dinde sizin için bir zorluk yaratmamıştır. Daha önce ve Kur'anda peygamberin size şahid olması, sizin de insanlara şahid olmanız için size müslüman adını veren odur. Şu halde namaz kılın, zekât verin ve Allah'a sarılın. O'dur sizin sahibiniz. O, ne güzel mevlâ, ne güzel yardımcıdır» (27).

Bu âyetler, açık ve kesin olarak müslümanın vazifesini ortaya koymaktadır. Ortada gizli kalan hiçbir şey yoktur. Her şey, yüce Allah'ın kitabında açık ve kesin olarak bildirilmiştir. Allah'a yemin ederim ki, bu ilâhî kelâmın kalp ve ruhlar için yüce bir tadı, üstün bir güzelliği vardır. Bu ilâhî kelâm sabah gibi aydındır. Nûr gibi parlaktır. Kulakları, ilâhî hakikatlarla doldurur. İster-istemez kalplere nüfuz eder.

Acaba bu gün yaşayan müslümanlar, bundan önce bu ayet-i celileyi hiç dinlemediler mi? Yoksa, dinlediler de kalbleri kararmış, vicdan-

(26) **Hadid Suresi: 16**

(27) **Hacc Suresi: 77-78**

ları körelmiş olduğu için anlamadılar mı? Yüce Allah müslümanlara rükü' ve secdeye varmalarını emrediyor. İslamın özü, temeli, en büyük şiârı olan namazı kılmalarını istiyor. Allah'a ibadet edip ona ortak koşmamalarını emrediyor. Ellerinden geldiği kadar hayır işlemelerini diliyor. İyiliği işlemelerini emrederken, dolayısıyle kötülükleri yasaklıyor.

Evet, bu ne kadar az ve öz bir kelâmdır!.. Yüce Allah kurtuluşa ermeyi bu emirlere bağlıyor. İşte, her müslümanın ferdî vazifesi budur!.. Bu vazifelerini tek başına da olsa başkalarıyle de olsa yapmakla mükelleftir. Çünkü bu vazifeler, fert ve cemiyetin kurtuluş ve saadet kaynağıdır.

MÜSLÜMANIN BÜTÜN İNSANLIĞA KARŞI VAZİFESİ

Yüce Allah müslümanların şahsî vazifelerini bildirdikten sonra, onlara aklî ve mantıkî delillerle insanlara islâmı tebiğ etmelerini emretmiştir. Eğer insanlar, inatlarında ısrar eder, zülümlerinde devam ederlerse; ayet ve delillerle değil, kılıç ve süngülerle cihâd etmeyi emretmiştir.

Bu hususta bir müslüman şair şöyle demektedir:

«Şayet delillere zulmeder, haktan ayrılırlarsa; dünyada sulh yapmaktansa, harbetmek daha iyidir.»

HAKKI KUVVETLE KORUMAK

«Hakk'ı yerine getirmek için en güvenilir yol kuvvettir. Hak ile kuvvetin yanyana olması ne güzeldir.» diyen kişi, hakikaten hikmetli bir söz söylemiştir.

İslâm'da en önemli bir farz da islâm dinini yaymak ve islâm mukaddesatını korumak için Allah yolunda cihâd etmektir. Allah müslümanlara namazı, orucu, haccı, zekâtı, iyiliği işlemeyi, kötülükten kaçınmayı farz kıldığı gibi, cihâdı da farz kılmıştır. Cihâd'ı, her müslüman için mecburî bir vazife saymıştır.

Gücü yeten hiçbir kimseye, cihâd'dan ayrılmaya dair izin vermemiştir. Şu kısa, veciz, az ve öz âyette bu ilâhî emir (cihâd) bütün çeşidiyle şöyle buyurulmaktadır:

«Savaş kendiniz için kolay olsa da, zor olsa da hepiniz savaşa çıkın. Allah yolunda malınızla canlarınızla cihâd edin» (28)

Evet, yüce Allah müslümanları mes'ul tuttuğu bu emirlerin sırrını açıklamış, bu cihâd farizasının hikmetini beyan etmiştir. Mü'minlere

(28) Tevbe suresi: 41

bu vazifeyi vermesinin hikmeti: Allah'ın kendilerini seçmesi, insanlar için önderler kılması, onları kendi şeriatı için lider kabul etmesi, yeryüzünün halifesi olarak yaratması, İslâma davette resulullahın varisleri saymasıdır.

Yüce Allah, hak din İslâmı, müslümanlar için kolay bir din kılmış, her zamana ve her mekâna uygun yaratmış, bütün dünyanın kabul edeceği ve insanlığın ümitlerini bulabileceği yüce bir din olarak göndermiştir. Bu hususta Kur'an-ı Kerimde şöyle buyurulmaktadır:

«Allah sizi seçmiş ve babanız İbrahim'in yolu olan Hak dinde sizin için bir zorluk yaratmamıştır. Daha önce ve Kur'an'da peygamberin size şahid olması, sizin de insanlara şahid olmanız için size müslüman adını veren odur» (29).

İşte, her müslümanın hayatında mükellef olduğu içtimaî vazife budur. Bu da birlik ve beraberlik içinde yaşamak, tek kuvvet teşkil etmek, insanlığı sapıklıklardan kurtaran ve doğru yola sevkeden kurtarıcı bir ordu olmaktır.

GECE ABİD, GÜNDÜZ MÜCÂHİD!

Bundan sonra yüce Allah insanlara ferdî ve içtimaî mes'uliyetler arasında bulunan sıkı bağları açıklıyor. Namaz ve orucun içtimaî hikmetlerini bildiriyor.

Ferdî vazifelerin içtimaî vazifeler için bir vesile olduğunu beyan buyuruyor. Doğru bir inancın her ikisinin esasını teşkil ettiğini belirtiyor.

Böylece, «Cemiyet için çalışıyoruz» iddiasıyla hiçbir kimse, ferdî vazifelerini yerine getirmekten uzak kalmasın. Aynen bunun gibi, «Biz ibadetle meşgul oluyoruz, rabbimize bağlıyız» diye de hiçbir kimse, cemiyetle ilgili vazifelerini yerine getirmekten kaçınmasın.

Yüce Allah bu hususta Kur'an-ı Kerim'de bizlere şöyle buyurmaktadır:

«Bilen bir millet için Allah'tan daha güzel konuşan kim olabilir?» (30).

Ey Müslümanlar! Dünyada en önemli vazifeniz, rabbinize ibadet etmek, dininizi yaymak, şeriatınızı korumak için cihâd etmektir.

Sakın, bu ilâhî vazifenizi ihmâl etmeyin. Bunları yerine getirmeye gayret sarf ediniz.

Eğer bunları hakkıyle yerine getirirseniz, kurtuluşa erersiniz. Bun-

---

(29) Hacc suresi: 78

(30) Maide suresi: 50

lardan sadece bir kısmını yerine getirirseniz veya hepsini ihmâl ederseniz size yüce Allah'ın şu ayetini uyarıcı olarak okuyorum:

«Sizi, boşuna yarattığımızı ve bize hiç döndürülmeyeceğinizi mi sandınız? Şüphesiz, hakiki mülk sahibi olan Allah bundan münezzehtir» (31).

Yüce Allah'ın seçkin kullarından olan sahabeler, islâm âlimleri tarafından şöyle tavsif edilmişlerdir: «Onlar geceleri abid, gündüzleri mücahiddirler.» Meselâ, peygamber efendimiz (S.A.V.)in sahabelerinden birini geceleyin mihraba çekilmiş, eliyle sakalını tutmuş yalvarıyor, hüzünle ağlıyor: «Ey dünya! Beni değil, başkasını aldat» söylediğini görürken; sabah olup cihâd alarmı verilince, aynı sahabeyi atının üzerinde meydanları inleten naralarıyla kükreyen bir arslan gibi görürsün.

Ey yüce Allahım!.. Peygamber (S.A.V.) in hayatında dünya ve âhiret işleri ile manevi hayat ne muazzam bir âhenk içinde tanzim ediliyor!..

Evet, şüphesiz bu nizâm, hak din islâmdır. O, herşeyin en güzelini ihtivâ etmiştir...

İSLÂH VE İYİLİKTE ÖNDER OLMAK İÇİN SAVAŞMAK

Saadet devrinde müslümanlar, hakkıyle İslâmı anladıkları için Resulullah (S.A.V.) in âhirete irtihalinden sonra yeryüzüne hızla yayıldılar. Yüce Allah'ın kelâmı kalplerinde, evleri sırtlarında, kılıçları ellerinde, delilleri dillerinde açık olarak şu üç şeyden birine davet ediyorlardı:

1 — İslâm
2 — Cizye
3 — Savaş.

İslâmı kabul eden kardeş olur; müslümanların bütün vazife ve haklarına haiz olur. Cizyeyi verenler ise, müslümanların himayesine sığınır. Müslümanlar onun hakkını, ona verdikleri ahdi korurlar. Bu iki şeyden birini kabul etmeyene karşı, Allah'ın zaferine kavuşuncaya kadar cihâd ederler: **«Allah, mutlaka nurunu tamamlayacaktır» (32).**

Müslümanlar, bunu saltanat için yapmamışlardır. Şan, şeref, mal servet peşinde koşmamışlardır. Bu durum, herkes tarafından çok iyi bilinmektedir. Çünkü islâm dini, bir milleti diğerinin sırtından geçindiren emelleri ve yalancı görünüşleri ortadan kaldırmıştır.

Müslümanların halifesi bile kendilerinden asla ayırd edilmezdi. Halife, müslümanlardan herhangi biri için takdir edilen mal kadar bir

---

(31) Mü'minun suresi: 115-116

(32) Tevbe suresi: 32

maaş alırdı. Halife, müslümanların ne en üstünü, ne de en düşüğü sayılırdı.

Halifeyi diğer müslümanlardan ayırabilecek hususiyet ancak, imanının kuvvetli oluşu, kabiliyet ve ilminin üstün oluşu idi.

Şüphesiz, selef-i salihin dünya serveti için de cihâd etmiyorlardı. Zira açlıklarını yok eden bir parça ekmek, susuzluklarını gideren bir avuç su onlarca yeterli idi. Oruca devam ederler, açlığı tokluktan daha fazla severlerdi. Onların elbiseleri vücutlarını kaplayacak kadardı. İsraftan ve aşırı süsten son derece sakınırlardı. Çünkü mukaddes kitapları olan Kur'an-ı Kerim, bu hususta onlara şöyle sesleniyordu:

«Kâfirler zevkle yaşarlar ve hayvanlar gibi yerler. Halbuki ateştir onların yeri» (33).

Peygamber efendimiz (S.A.V.) bu hususta onlara şöyle buyuruyordu: **«Dinara (paraya) kul olanın burnu yerde sürünsün. Dirheme kul olanın burnu yerde sürünsün. İpeğe ve kumaşa kul olanın burnu yerde sürünsün» (34)**

Şüphesiz, selef-i salihini memleketlerinden çıkartıp diğer ülkeleri fethetmeye sevkeden âmiller ne şan, ne şeref, ne mal ne de mülktü. Ne saltanat, ne sömürgecilik, ne zulüm ne de diktatörlüktü.

Onların, bütün bunlardan öte pek mühim bir vazifeleri vardı. O da peygamberlerinin kendilerine bıraktığı emaneti yerine getirmek, emrettiği cihâdı yapmak ve O'nun getirdiklerini tebliğ etmekti.

Ve yüce Allah'ın şu emrine bağlı kalmak içindi:

«Onlarla savaşın. Böylece hiçbir şirk kalmasın. Yeryüzünde tamamen Allah'ın dini hakim olsun» (35).

ARTIK HAKİKATI ANLAMA ANIMIZ GELMİŞTİR

Saadet devrinde müslümanlar, islâmın hakikatını anlamışlar, onun için çalışmışlardır. İmanları kendilerini islâm yolunda canlarını feda etmeye sevketmiştir. Ne var ki, günümüzdeki müslümanlar, islamı vazifelerini anlamakta ihtilaf etmişler, tembellik ve uyuşukluklarına delil bulmak için çeşitli te'vil yollarına kaçmışlardır. Bu hususta bir kısmı sana şöyle der: «Artık cihad vakti geçmiştir». Diğer bir kısmı azmini kırarak: «Cihad edecek vasıtalarımız yok. Bugün müslümanların elikolu bağlı» der. Üçüncü bir kısım da islâmı sadece: «Akşam ve sabah

(33) Muhammed suresi: 12

(34) Peygamber efendimiz (S.A.V.) burada Allah'tan başka hiç bir şeye kul olunamayacağına işaret buyurmaktadır.

(35) Enfâl suresi: 39

dilinde çiğnediği bir takım kelimelerden, kalb ve ruhu boş olarak yatıp kalktığı birkaç rekât namazdan» ibaret saymaktadır.

Hayır, hayır! Müslüman kardeşler!.. Kur'an-ı Kerim, önümüzde bulunmakta ve bu hususta açıkça bizlere şunu haykırıyor:

«Mü'minler ancak öyle kimselerdir ki, Allah'a ve Resülüne inanmışlar, sonra Alah yolunda mallarıyla, canlarıyla cihâd etmişlerdir. İşte onlar, sâdıkların tâ kendileridir» (36).

Sevgili peygamberimiz (S.A.V.) bir hadislerinde bizlere şöyle sesleniyor: **«İnsanlar dinar ve dirhemle cimrilik ettiklerinde, hileli alış-verişlere başvurduklarında sığırların kuyruğuna takıldıklarında ve Allah yolunda cihâd etmeyi bıraktıklarında Allah onları zillete düşürür. Tekrar dinlerine dönünceye kadar Allah bu zilleti kendilerinden kaldırmaz» (37).**

Siz, yeni veya eski müelliflerin Fıkıh kitaplarında Cihâd'ın ne zaman farz-ı kifâye ve ne zaman farz-ı ayn olduğunu okursunuz. Bunları çok iyi bilirsiniz. O halde nedir sizden ve ruhunuzdan silinip ayrılmayan bu tembellik? Nedir kalblerinize hâkim olan bu ümitsizlik? Bu tembellik ve uyuşukluk ne zamana kadar devam edecektir?

Ey Müslümanlar!.. İçinde bulunduğunuz asır, her yönden büyüme ve yetişme asrıdır. Kendinizi yetiştirin ki, milletiniz de yetişsin. Cihâd farizası, sizden nefislerinizin mü'min olmasını, kalblerinizin selîm olmasını ister. Bu iki mühim hale mutlaka kavuşmaya çabalayın. Yani; imanınızı kuvvetlendirmeye çalışın. Kalblerinizi arındırmaya çabalayın. Bu cihad sizden mal ve çalışma ister. Bunun için hazırlanın. Zira sizin yanınızda olan biter gider. Yüce Allah'ın katında olan ise, ebedidir. Yüce Allah mü'minlerden can ve mallarını göklerin ve yerin genişliğinde olan cennet mukabilinde satın alır.

NEREDEN BAŞLAYALIM?

Milletlerin kuruluşu, halkın yetiştirilmesi, ümitlerin gerçekleştirilmesi ve ideolojilerin başarıya ermesi, bunları yapmak isteyen milletlerin veya bunlara davet eden her şeyden önce üstün bir azim sahibi olmalarını icâb ettirir.

İnsanların ruh ve kalbinde bu kuvvetli azmi meydana getiren hususları şu noktalarda toplayabiliriz:

1) Sarsılmayan güçlü bir iradeye sahip olmak,

---

(36) Hücurat suresi: 15

(37) İmamı Ahmed, Beyhaki ve Ebu Davud Abdullah İbn. Ömer'den rivayet etmişlerdir.

2) Hiçbir hiyanet kokusu taşımayan vefakârlık,

3) Menfaat ve cimriliğin mani olamayacağı yüce bir fedâkarlık,

4) Dâvânın şuuruna erebilmek, ona candan inanmak, onun üstünlüğünü kabul etmek. Çünkü dâvâsını bilen, davası hakkında hataya düşmez. Davasından sapmaz. Dâvâsını başka bir şeye feda etmez. Bir başkasına aldanmaz...

İşte insan ruhunun hususiyetlerinden olan bu temel esaslar üzerinde dâvalar bina edilir. Gelişmekte olan milletler yetiştirilir, genç nesiller meydana gelir. Uzun zaman hayattan mahrum bırakılanlar bile bu esaslar sayesinde tekrar yeniden hayata kavuşurlar.

Bu dört vasfı kaybeden bir millet; boşuna çalışan, hiçbir hayra ulaşamayan, hiçbir ümidi gerçekleştiremeyen zavallı bir millettir.

Böyle bir millet, sadece hayâller, evhamlar, rüyalar ve tahminler içinde yaşar. O, yapıcı hiç bir şey yapamaz. Dış dünyadan tamamen kopar.

Yüce Allah, bu hususta şöyle buyurmaktadır:

«Şüphesiz zann, hiçbir zaman hakikatı ifâde etmez» (38).

Bu, yüce Allah'ın kâinatta var kıldığı değişmez bir kanundur. Elbette sen, Allah'ın kanununu değiştirecek bir kuvvet bulamazsın: **«Şüphesiz, bir millet kendini değiştirmedikçe, Allah da onları değiştirmez» (39).**

Peygamber efendimiz (S.A.V.) in sahih bir hadislerinde işaret ettiği husus da budur: **«Yakında yemek yiyenlerin sofraya toplanmaları gibi, milletler başınıza üşüşecektir. Allah, düşmanlarınızın kalplerinden sizden sakınma hissini çıkaracaktır. Kalplerinize zaafiyet ve zillet sokacaktır». Orada hazır bulunan bir sahabi: «Ey Allah'ın Resulü! Bu, o günde azlığımızdan mı olacaktır?» diye sorunca, Resulullah şöyle buyurdu: «Hayır, siz o zaman çok olacaksınız. Fakat, selin götürdüğü köpük ve çöp gibi olacaksınız». Diğer bir sahabi: «Zayıflık nedir, ya Resulullah?» diye sorduğunda, peygamberimiz (S.A.V.): «Zayıflık dünyayı sevmek ve ölümü sevmemektir» (40)** diye buyurmuştur.

İşte, görüyorsun ki, Resulullah (S.A.V.) milletlerin zayıf düşüp yıkılmalarının sebebini azimsizlik, iradesizlik, yüreksizlik, faziletsizlik ve erkeklik vasıflarından uzaklık olduğunu beyan buyurmuştur. Bu çeşit insanların sayıları çok, servetleri fazla da olsa değişen bir şey yoktur. Bu tip insanlardan hiçbir hayır gelir mi?

Bir millet zevkü sefaya düşer, geçici dünya hayatına kapılır, zor-

---

(38) Necm suresi: 28

(39) Ra'd suresi: 11

(40) İmamı Ahmed, Ebu Davud ve İbn. Mâce rivayet etmişlerdir.

luklara katlanmayı unutur, tehlikelere göğüs germekten kaçınır, Allah yolunda cihâd etmekten çekinirse o milletin izzet ve şerefi korunamaz, ümit ve arzusu asla gerçekleşemez. Böyle bir millete yazıklar olsun!..

MADDÎ VE MANEVÎ KUVVETLER ARASINDA

Bazı kimseler şunu zanneder: «Doğu milletlerinin kalkınması ve batı tarafından çiğnenilmiş haklarını geri alması için, Doğuluların da mala, çeşitli savaş araçlarına ve eğitime muhtaç olduklarıdır...» Evet, bu bir noktaya kadar doğrudur ve önemlidir. Fakat, bugün bizim için bu maddî kuvvetlerden daha önemli olan, daha lüzumlu olan manevî kuvvettir. Çünkü, bu manevî kuvvet, faziletli ve yüce ahlâktan, temiz nefislerinden, hakikatlere iman etmekten, sarsılmaz iradeden, hakikat yolunda fedakârlıktan, birliğin ve itimadın esası olan vefakârlıktan meydana gelir.

Eğer, Doğu Milletleri haklarının olduğuna inansalar, nefislerini değiştirseler, manevî kuvvete önem verseler, kendi ahlâklarını kuvvetlendirmeye çalışsalar maddî kuvvetlerini her yönden temin edebilecekleridir. Tarihin sahifeleri bunun şahididir.

İşte, müslüman kardeşler buna inanıyorlar, dolayısıyla onlar, durmadan ruhlarını temizlemeye, nefislerini arındırmaya, ahlâklarını kuvvetlendirmeye çalışırlar. Aynı zamanda manevi kuvvetin maddî kuvvetten önemli olduğuna inandıkları için milletin nefislerini islâh etmelerini, ahlâklarını düzeltmelerini isterler.

Evet, Müslüman Kardeşler bu fikri, yeni bir şey olarak kendilerinden icad etmiş değillerdir. Bunu yüce Allah'ın kitabı olan Kur'an-ı Kerim'den almışlardır. Şüphesiz Kur'an-ı Kerim, en büyük lügat, ucu bucağı olmayan bir deniz, değişmez bir anayasa ve bizim için en büyük bir kaynaktır.

Bu değişmez kanunun şu maddesini daha önce işitmiştin: **«Şüphesiz bir millet, kendini değiştirmedikçe Allah da o milleti değiştirmez» (41).**

Kur'an-ı Kerim, birçok âyetlerinde manevî kuvvetin üstünlüğünü beyan buyurmuş ve İsrail oğullarının Firavun'a karşı giriştikleri kurtuluş savaşım misâl vermiştir.

Bu kıssada her ümitsiz millet için büyük ibretler ve yeniden kalkınması için çizilmiş plânlar vardır. Her millet, ümitsizliğe düşmeden kurtuluş yolunu bulabilir...

---

(41) Ra'd suresi: 11

KURTULUŞ YOLU AÇIKTIR

Müslüman Kardeşler, kesin olarak şuna inanmaktadırlar ki; yüce Allah Kur'an-ı Kerim'i indirirken, kullarına Hz. Muhammed (S.A.V.) e tabi olmalarını emrederken, insanlara din olarak «islamiyet»i seçerken, bu din için milletlerin yaşaması, kalkınması ve saadetini temin eden bütün esasları koymuştur.

Şu ayet bu ilâhî hakikatı ne güzel tasdik edip açıklamaktadır: **«Onlar ki, yanlarındaki Tevrat ve İncil'de yazılı gördükleri, okuyup yazması olmayan Allah'ın elçisi peygambere tabi olurlar. O peygamber, onlara iyiliği emreder. Onları kötülükten nehyeder, tertemiz ve iyi olan şeyleri helâl, kötü ve zararlı şeyleri haram kılar. Onların sırtlarındaki ağır yükü kaldırır. Onların üzerindeki zincirleri kırar» (12).**

Bu ayetin açıklamasını peygamber efendimiz (S.A.V.) bir hadis-i şerifinde şöyle buyurmuştur:

«Allah'a yemin ederim ki sizlere yasaklamadık kötü bir şey bırakmadım» (43).

İslâmın emir ve yasaklarına dikkatle baktığın zaman islâmın erkek olsun, kadın olsun her fert için en doğru en münasip ve en dakik nizâmı koyduğunu görürsün.

Aile hayatının kurulması ve çözülmesini tanzim eden en iyi, en güzel, en müsait nizamı vaz'ettiğini müşahade edersin.

Bir milletin gelişmesine, güçlenmesine ve zafiyete uğrama sebeplerine en uygun, en açık ve en doğru kaideler koyduğunu anlarsın.

Aynı zamanda islahatçıların ve liderlerin çözümünden aciz kaldıkları meseleleri nasıl hallettiğini görebilirsin.

Cihanşümullük, milliyetçilik, sosyalizm, kapitalizm, bolşeviklik, savaş ve üretici ile tüketici arasında diyalog kurmak isteyen benzeri görüşler, bütün siyaset adamlarını ve sosyologları hayli meşgul etmektedir. Bu meselelere bir türlü çözüm yolu bulamamaktadırlar.

Ancak biz, islamın bütün fikirlerini süzerek dünyaya menfaatleri garanti eden, tehlikeli ve zararlı şeyleri önleyen üstün bir nizam, güzel bir kanun getirdiğine inanıyoruz. Biz, burada bu mevzuu incelemeyeceğiz. Sadece biz burada inancımızı ve insanları neye davet ettiğimizi beyan etmekle yetineceğiz. İnşallah ilerde bunları bütün teferruatıyla açıklayacağız...

---

(42) A'raf suresi: 157

(43) İbn. Mâce rivayet etmiştir.

BU YOLA MUTLAKA TABİ OLMALIYIZ:

Müslüman Kardeşler, islâmın bütün nizâmlarından üstün bir nizâm olduğuna iman ederken, insanların da islâmı benimsemelerini, hayatın bütün dallarında islâmî esaslara dayanmalarını isterler. Buna candan inanırlar. Bu, onların davâsının temel esasıdır.

Müslüman Kardeşler Doğunun kalkınmasını, umumî olarak islamî temeller üzerinde kurulmasını isterler. İslamî esaslarla çatışan, Kur'an-ı Kerim'in hükümlerine ters düşen her kalkınma gayretinin başarısız bir tecrübe olduğuna inanırlar. Bu gibi tecrübeler, milletlerin büyük kayıplar vermesine ve neticede birşeyler elde edememelerine sebep olacaktır. Öyleyse doğunun kalkınmak isteyen milletleri için islâmın hükümlerine uymak en hayırlı ve en kısa yoldur.

Fakat, Müslüman Kardeşler bu dâvâya bir tek islâm ülkesinin katılmasını değil, hepsinin birden katılmasını isterler. Müslüman Kardeşler, davalarını bütün insanlara haykırıyor, seslerinin islâmın esaslarına iman eden her ülkenin lider ve önderlerinin kulaklarına gitmesini istiyorlar. Müslüman Kardeşler, içinde yaşadığımız bu zamanı, müslümanların birleşme ve ilerlemesi için fırsat bilerek bu davalarını gerçekleştirmeye çalışıyorlar. Bütün gâye ve çabaları budur...

SAPMAKTAN SAKININ

Evet, Müslüman Kardeşlerin en çok korktukları şey, müslümanların taklitçilik belâsına düşmeleri ve kendi kabuğuna çekilmiş, faydasız ve yetersiz olduğu kesin olarak yapılan tecrübelerle isbat edilmiş o çürük, kokmuş düzenlerle kalkınmaya çalışmalarıdır. Günümüzde her müslüman milletin kendine göre bir Anayasa'sı bulunmaktadır. Aslında Müslüman bir milletin Anayasasının maddeleri Kur'an-ı Kerim'in hükümlerinden alınmalıdır. Anayasasının birinci maddesinde «Devletin Resmi Dini İSLAM'dır» diye yazılan bir devletin Anayasasının diğer maddelerinin birinci maddeye uygun olması gerekmez mi?

İslâm'ın kabul etmediği, şeriatın caiz görmediği her madde müslüman bir milletin anayasasından kaldırılmalıdır. Bu bizim temel inancımızdır.

KANUNLARI DÜZELTİN!...

Bugün, her müslüman milletin kendine göre uyguladığı birtakım kanunları vardır. Bu kanunların islâm şeriatından alınması, islâmî esaslara uygun olması gerekir. Çünkü islâm şeriatı, bütün ihtiyaçları

giderebilecek, boşlukları doldurabilecek ve her meseleye cevap verecek bir kudrettedir.

İslâmı tatbik etmek, bu topraklarda müslümanlar için en büyük meyveler verecek, en güzel neticeler gösterecektir. Eğer, yüce Allah'ın koyduğu ceza sistemi tatbik edilse, suç işlemeyi âdet haline getiren suçluyu bile terbiye edecektir. Ruhunda tecavüz hırsı bulunan saldırgana mani olacaktır. Çeşitli devletleri, başarısız tecrübeler yükünden kurtarmış olacaktır. Dünya bütünü ile sulh içinde yaşamış olacaktır. Geçmişteki islamî tatbikler ve tecrübeler bunu ispat etmiştir. Ve günümüzdeki kanun sistemleri de islâm hükmünün lüzumlu olduğunu ispatlamaktadır. Bütün kâinatın yaratıcısı yüce Allah, islâm şeriatının tatbik edilmesini farz kılmıştır. Tatbik etmeyenler hakkında ise, şöyle buyurmaktadır: **«Allah'ın indirdiği ile hükmetmeyenler, işte onlar, kâfirlerin tâ kendileridir». (44)**

CEMİYET HAYATINI DEĞİŞTİRİN

Bugün, İslâm dünyasında her milletin hükümetlerinin tatbik ettiği, kanunlarının tanzim ettiği birtakım içtimaî esaslar vardır. Her müslüman milletin, cemiyete ait bu içtimaî prensipleri, islamî esaslara göre tanzim edilmelidir. Bunların islâm nizâmına uygun bir şekle sokulması lâzımdır. Şerefli, haysiyetli, imanlı ve namuslu her milletin alnında, resmen fühuşun yapılması en büyük bir lekedir. Nerede kaldı ki, dininin zinâyı yasakladığı ve fuhşu işleyeni şiddetle cezalandırdığı müslüman milletlerce bilindiği halde, bu memleketlerde lâlâ zinâ yuvaları açılsın!..

Bu hususta yüce Allah şöyle buyurmaktadır:

«Allah'a ve âhiret gününe iman ediyorsanız Allah'ın dini hususunda zinâ edenlere acımayın. Mü'minlerden bir cemaat bunlara tatbik edilen cezayı müşahade etsinler.» (45).

Bugün, şehirlerin en göze çarpan sokaklarında, en meşhur mahallelerinde bulunan şu meyhaneler, içkilerin propagandasını yapan şu tablolar, iğrenç ve kötü herşeyin anası sayılan içkiye dair şu reklamlar, dinin karşı çıktığı, Kur'an'ın şiddetle haram kıldığı şeylerdir. Bunlar müslümanlar tarafından kesin olarak biliniyor. Buna rağmen gene de gözler önünde teşhir ediliyor.

---

(44) **Mâide suresi: 44**

(45) **Nûr suresi: 2**

HERŞEYİ HELÂL GÖREN ZİHNİYETLE SAVAŞIN

Sokaklarda, toplantılarda, kamplarda ve yazlıklarda görülen şu yaldızlı ahlâksızlık, geçici zevkü sefa, manâsız eğlenceler, islâmın emrettiği namusluluğa, kahramanlığa, ciddiyete, boş ve kötü şeylerden uzak kalmaya tamamen ters düşmektedir.

«Allah, şerefli ve üstün işleri sever. Adi ve süflî işleri sevmez».

Evet, bütün müslüman milletlerin, bu kötü ve çirkin manzaraları ortadan kaldırması, kuvvet ve kanunuyla bunlar aleyhinde savaşması gerekir. Bu kötü âdetleri yoketmek için asla ihmalkar davranmamalı, cihâddan geri durulmamalıdır. Bu, bütün müslümanlar için farzdır.

EĞİTİM SİSTEMİNİ YENİDEN DÜZENLEYİN!..

Bugün, her müslüman milletin, yeni nesli yetiştirmek, gelecekteki önderler hazırlamak için kendine has bir «eğitim sistemi» vardır. Eğitim siyaseti, sağlam temeller üzerine kurulmalıdır ki, yetişen nesle dini ve ahlâkî mukavemet gücünü verebilsin. Dininin hükümlerini öğretsin. Geçmişteki müslüman atalarının şerefine ve büyük medeniyetine itimad etsin. Bu şerefle silahlansın. Bütün sayılagelen bu hususlar, müslümanların asrımızda kalkınmalarında yapmalarını istediğimiz esaslardan sadece bir kısmını teşkil etmektedir.

Müslüman Kardeşler bu dâvalarını, halk ve hükümet olarak her müslümana tevcih ederler. Bu islamî olan üstün ve yüce gayelerini, gerçekleştirecek vasıtaları ise islamda bulunan fazilet, metanet ve kuvvettir.

Eğer insanlar, islamın üstünlüğünü öğrenir, nizamının faideli olduğuna kanaat getirirlerse neticede islâm ile âmel edecek ve onun hükümlerine boyun eğeceklerdir. **«De ki: İşte benim yolum budur. Ben, bilerek insanları Allah'a davet ediyorum. Ben ve bana uyanlar, böyleyiz. Allah'ı bütün noksanlıklardan tenzih ederim. Ben Allah'a ortak koşanlardan değilim» (46).**

KARDEŞLİĞİNİZİ DEĞERLENDİRİN

İslâm, kendisine inananlara seslenerek şöyle buyuruyor: **«Hep birlikte Allah'ın ipine sımsıkı sarılın. Sakın ayrılıp bölünmeyin. Allah'ın üzerinizdeki nimetini düşünün. Hani siz, düşmandınız da O, kalbleri-**

(46) Yusuf Suresi: 108

nizi birbirine ısındırdı. Onun islâm nimeti sayesinde kardeş oldunuz» (47).

Kur'an-ı Kerim'in başka bir ayetinde de şöyle buyruluyor: **«Mü'minler ancak kardeştir» (48)** Bir diğer ayette de şöyle buyurulmaktadır: **«Mü'min erkekler ve mü'min kadınlar birbirlerinin dostlarıdırlar» (49).**

Peygamber Efendimiz bir hadis-i şerifinde şöyle buyuruyor: **«Ey Allah'ın kulları!.. Kardeş olun.» (50).**

Önceki müslümanlar islâmdan, bu kardeşlik manasını tam olarak anlamışlardı. Allahın dinine kuvvetli iman etmeleri, onları devamlı muhabbet ve sonsuz ülfete, kardeşliğe, en güzel dostluğa sevketmiştir. Tek bir kalb ile sanki yekvücut olmuşlardı: O derece ki, Allah mukaddes kitabında mü minlerin birbirleriyle kaynaşmalarının ilâhî bir lütuf olduğunu beyan etmiş ve bu hususta şöyle buyurmuştur:

«Mü'minlerin gönüllerini birleştiren Allah'tır. Yeryüzünde mevcut olan herşeyi harcasaydın yine de onların gönüllerini birleştiremezdin. Fakat Allah, onların aralarına muhabbet verdi. Onları birleştirdi.» (51).

İSLAMI FİİLEN YAŞAYIN

İslâm için Mekke-i Mükerreme'de yerini, yurdunu, ailesini, malını, servetini terkederek hicret eden muhacir, Medine-i Münevvere'de önünde kendisini bekleyen, gelişinden memnun kalan, muhabbetle dolu Medine gençleri bunun en güzel misâli olmuşlardır.

Bir Mekkeli ile bir Medine'li arasında daha önceden hiçbir tanışma, hiçbir yakınlık bulunmamaktaydı. Medineliler, hicret eden muhacirlerden herhangi bir menfaat da beklemiyorlardı. Bu mü'minleri birbirine kaynaştıran tek sebep, sadece islam inancıydı. İslam inancı, Medinelileri, hicret eden Mekkelileri sevmeye ve onları kendilerinden saymaya sevk ediyordu.

Mekke'den gelen bir muhacir; Medine-i Münevvere'de Mescid-i Nebevi'de etralını Evs ve Hazrec kabilesinden mübarek Sahabe-i Kiram çeviriyorlardı. Hepsi de gelen muhaciri evine davet ediyor, onu kendinden üstün tutuyor, canını ve malını ona feda ediyordu. Bu hususta dünya tarihinde eşine rastlanmayan büyük fedakarlıklarda bulunuyorlar-

---

(47) Al-i İmrân: 103

(48) Hucürat: 10

(49) Tevbe suresi: 71

(50) Buhârî rivayet etmiştir.

(51) Enfâl suresi: 63

dı. Hepsi de aynı istekte bulununca, bazen de Kur'aya başvuruluyordu. Buhari de şöyle bir hadis-i şerif rivayet ediyor: «Her muhacir Medine'de bulunan Ensar'a kur'a ile misafir olmuştur.»

Kur'an-ı Kerim, Ensârın bu üstün vasfını edebi olarak tekrar etmiştir. Ensar'ın, bütün asırların alnında parlayan bir nur olduklarını yüce Allah Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyuruyor:

«Daha önceden Medine'yi yurt edinmiş ve gönüllerine imanı yerleştirmiş olan kimseler, kendilerine hicret edip gelenleri severler. Onlara verilenler karşısında içlerinde bir kaygı hissetmezler. Kendileri zaruret içinde bulunsalar dahi, hicret edenleri kendilerinden üstün tutarlar. Nefislerinin tamahkârlığından korunan kimseler, işte onlar kurtuluşa erenlerdir» (52).

İşte, müslümanlar ve sahabeler böyle hareket ettiler. Bu fazilete ancak, aralarında «iman kardeşliği» bulunan bizden önceki müslümanlar nail oldular. Muhacirlerle Ensâr arasında, Mekkelilerle Yemenliler arasında hiç bir fark kalmamıştı. Resulullah (S.A.V.) Yemen halkından olan Es'arîleri şöyle methediyordu:

«Eş'ariler ne güzel bir millettir. Yolculukta veya memlekette iken canları yemek istediğinde ellerindeki herşeyi toplar, bir araya koyarlar, sonra da aralarında eşit olarak taksim ederler.»

Eğer Kur'an-ı Kerimi, Hz. Peygamberin (S.A.V.) in hadis-i şeriflerini okuduğunda, sahabe-i kiramın hayatını incelediğinde islâmı tatbik etme ve kardeşliği yaşama sahasında gözünü doyuracak, kalbini tatmin edecek kadar çeşitli misâller görürsün.

İNSANLIĞI İLÂN EDEN BİR KARDEŞLİK

İslâmın esaslarına iman etme, önemli iki meyve vermiştir. Bu meyvelerin tatlılığını, lezzetini, faydasını şöylece belirtelim:

1) İslâm kardeşliğine inanmanın kazandırdığı birinci meyve; şüphesiz islami fetihlerdir. Bu fetihler, tarihte yapılan hiçbir ihtilâle benzemez. Evet, islâmî fütuhat ne gayesinde, ne tuttuğu yolda ne idaresinde ne faydalı oluşunda ne de vardığı neticede başka ihtilâllere, sömürü düzenlerine asla benzemez. Çünkü, islâmın esaslarına inanan müslüman tâtihler, yeryüzünde hakkın yücelmesi için, ufukları Kur'an-ı Kerim'in nuru ile aydınlatmak için fethediyorlardı. Fethedilerin yerin halkına, islâmın hidayet güneşi doğunca, artık bütün farklar ortadan kalkıyor, zulümler siliniyor, her tarafı adalet, hakkaniyet, muhabbet ve kardeşlik kaplıyordu.

---

(52) Nasr suresi: 9

Artık o fethedilen yerde, galip gelen fâtihlerle, mağlup olan halk yoktu. Hepsi birbiriyle kaynaşmış kardeşler olurdu. Böylece, ırkçılık fikri, Kur'an-ı Kerim'in kendine iman edenlerin kalbinde yerleştirdiği İslâm kardeşliği fikri önünde, kuvvetli güneşin sıcağında eriyen kar gibi eriyordu. İslâm kardeşliğinden başka ortadan her şey kalkıyordu.

Müslüman fâtihler, daha cihâda girmezden önce canını, ailesini ve malını Allah yoluna feda etmiş, cahiliyyet taassubundan, ırkçılığından arınmışlardı. Müslüman fâtihler taassub, ırk, millet için değil, ortağı ve benzeri olmayan yüce Allah için cihâd ediyorlardı. Gaye ve hedefleri İslâmı yüceltmekti.

Şu hadis-i şerif, gaye uğrunda samimi olmayı ve nefsi, her türlü ihtirastan arındırmayı beyan eden en üstün bir nümune-i misâldir. Şöyle ki: **«Bir gün bir kişi peygamber efendimize geldi ve şöyle dedi: «Ya Resulullah! Allah yolunda cihâd etmeyi seviyorum. Ayrıca yaptığım hizmetin insanlarca görülmesini istiyorum.» Peygamber efendimiz (S.A.V.) sustu, bu adama hiçbir cevap vermedi... O anda şu âyet-i celile indi: «Kim rabbine kavuşmayı arzu ediyorsa, güzel âmel işlesin. Rabbine ibadette O'na kimseyi ortak koşmasın.» (53)**

İşte, bu hadis-i şerifte zikredilen bu adamın, nefsin tabiatından olan «övülmeyi istemesi»ni, islâmın gizli bir şirk saydığım anladın.

İnsanın bu gizli şirkten uzak kalması, gayesinin şerefli ve üstün olması icab eder. Acaba insanın gayesi uğrunda canını unutmasından daha üstün bir ihlâs olabilir mi?

Müslümanın cihâdı, sadece Allah rızası için olmalıdır. İslâm dini bu mevzu için şu şartları ileri sürüyor: Allah yolunda cihâd eden müslüman nefsini bırakacak, istek ve arzularını terk edecektir.

Böyle bir mücahidin taassub için veya ırkçılık için yahut bir millet için cihâd edeceği düşünülebilir mi? Elbette ki, hayır!.. İslâm fetihlerinden dolayı, fethedilen bir memleketin halkı, yerini yabancılara bırakmaz. Kendini köle gibi teslim etmez. Fakat O, yerini ve malını kendisini candan sevene, samimiyetle «Bizim hakkımız ne ise, senin de odur. Bize düşen ne ise, sende onunla mükellefsin. Aramızda hakim olan sadece Allah'ın kitabıdır» diyene teslim eder. Böylece, her iki taraf ta gayesi uğruna yok olur. Prensibi yolunda kurban olurlar. Yüce Allah'ın hükmü yalnız ortada kalır.

İslamî tütuhata mazhar olan kişi, vazgeçtiği şahsî şeylerden yüce Allah'ın nurunun bütün insaniyete şâmil olması ve Kur'an-ı Kerim'in güneşinin bütün insanlığı aydınlatması için vazgeçmiştir. Eğer insanlar bilseler, mükemmel bir saadet, eksiksiz bir fazilet şüphesiz bundadır. İslâm'ın hükmünü kabul etmektedir.

---

(53) Kehf Suresi: 110

İSLÂM VATANININ UFUKLARI

2) İslamî inançtan doğan kardeşliğin ikinci meyvesi, hiç şüphesiz islâm vatanıdır.

İslam vatanı, Kur'an-ı Kerim'e iman eden müslümanların yaşadığı her yerdir. İslâm, bütün müslümanlara vatanlarını korumayı ve huzurla yaşamayı farz kılmıştır. İslâmın hâkim olduğu her karış toprak vatandır ve mukaddestir.

Bunun içindir ki, islâm vatanının ufku çok geniştir. Coğrafî ve ırkî hudutlarla sınırlı vatan mefhumunu aşmıştır. Üstün fikirler, doğru ve samimi inançlar, yüce Allah'ın bütün varlıklar için hidayet ve nur kıldığı hakikatlerin yayıldığı yerlerin bir vatan olduğunu kabul eder.

İslâm, bir yandan müslümanların yaşadığı her karış yeri islâm vatanından bir parça sayarken, diğer yandan da müslümanlara islâm vatanını, tecavüz edenlerin hücumundan korumalarını, onların elinden kurtarmalarını, saldırganların tamahkarlıklarına karşı tedbir almalarını farz kılmıştır. Bu hususta açık ve kesin emirler verilmiştir.

UZUN BİR YOL

Buraya kadar Müslüman Kardeşlerin davasını izah etmek ve gayelerine varmak için tuttukları metodu beyan etmek maksadıyle anlatılan bu sözlerin, okuyucuyu aydınlattığını ümit ediyorum.

Bundan önce de islâma ve islâm şerefine candan bağlanan kardeşlerime; «insanları hangi şeye davet ediyoruz?» adı altında bu risalede anlatılanlara benzeyen uzun bir konuşma yapmıştık. Konuştuğum kimseler, teşekküre lâyık bir tarzda beni dinlediler. Söylenileni hepimiz çok iyi idrak ediyorduk. Konuşmadan ayrılırken, şu kanaate vardık: «Gayemiz şerefli bir gaye, tuttuğumuz yol başarılı bir yoldur.»

Evet, yolumuzun başarılı olduğuna inanmamıza rağmen, gene bu yolun uzun ve çileli olduğuna ve memleketimizdeki yıkıcı akımların çok kuvvetli olduğuna dair hemen hemen ittifak edildiğini görünce, büyük bir dehşete düştüm. Çünkü bu kanaat ve düşünce kalplere ümitsizik sokuyor, maneviyatı kırıyordu.

Kıymetli okuyucularımın da bu sözleri söyleyenler gibi, ümitsizliğe kapılmamaları için aşağıdaki noktaları anlatmayı uygun gördüm. Söyleyeceğim sözlerin, başarıya ulaşacağımızı kesinlikle ifade edeceğine ve ümitleri kuvvetleştireceğine inanıyorum.

Eninde sonunda emir Allah'ındır!... Sözlerimi iki müsbet (olumlu) görüşle arzedeceğim:

1 — İÇTİMAÎ FELSEFENİN GÖRÜŞÜ:

Sosyologlar şöyle derler: «Bugünün hakikatleri, dünün hayâlleri idi. Bugünün hayâlleri ise, yarının hakikatleri olacaktır.»

Bu görüşü, dış olaylar te'yid ettiği gibi, deliller de bunu ispat etmektedir. Hatta bu görüş, insanlığın ilerlemesinin ve kemâle ermesinin esasını teşkil eder. Bugün, ilmî icatlar keşfedilmezden birkaç yıl önce, kim âlimlerin bunları keşfedeceğine inanırdı? Hatta büyük âlimler bile daha önceden bu icatlara varılacağını inkâr etmişlerdir. Bu hususta misâller çoktur. Bu misâller herkesce bilindiği için burada tekrar anlatmaya lüzum yoktur.

2 — TARİHÎ GÖRÜŞ:

Milletlerin kalkınması önceleri, görenlerin imkânsız diyecekleri kadar basit bir tarzda başlamıştır. Ancak bununla beraber, sabırlı ve azimli olmak, gayretle çalışmak suretiyle başlangıcında zayıf olan bu kalkınmalar daha sonra istenilen başarının zirvesine ulaşmıştır. Tarih buna şahiddir.

İslâm gelmeden önce susuz, verimsiz ve kupkuru bir çölden ibaret olan Arap yarımadasından ilim ve irfanın fışkıracağına, neslinin manevî ve siyasî nüfuzu ile dünyanın en büyük devletlerine hükmedeceğine kim inanırdı?

Çok yumuşak kalbli Hz. Ebubekir (R.A.) in, islâmdan ayrılanlar hakkında sahabelerin ne yapacaklarını şaşırdıkları bir vakitte, bir günde onbir ordu hazırlayıp devlete karşı gelenleri terbiye edeceğini, islâm dininden çıkanlardan intikâm alacağını, zekâtı vermeyenlerden zorla Allah'ın hakkını alacağını kim tahmin ederdi?

Abbasiler arasında gizli çalışan çok az bir cemaatin, güçlü ve büyük bir krallığı (Emevi Devletini) kısa bir zamanda yıkacağına kim inanırdı? Halbuki Abbasi Dâvasını güdenler öldürülüyor, sürgün ediliyor ve çeşitli işkencelere maruz bırakılıyordu.

Salahaddin-i Eyyubi'nin yıllarca savaşıp orduları güçlü ve kuvvetli olan Avrupalıları hezimete uğratacağına kim inanırdı? Halbuki Haçlı Savaşlarında Avrupanın ileri gelen 25 kralı işbirliği yapmışlardı.

Bunlar tarihte bildirilen ve mazide kalan misâllerdir' Günümüz tarihinde ise, misâller daha çoktur.

Bir Alman işçisi olan Adolf Hitler'in kuvvetli nüfuz sahibi bir kişi olacağına ve gayesine ulaşacağına kim inanırdı? (54).

---

(54) Üstad Hasan el-Benna, bu sözlerini Adolf Hitler'in galip geldiği günler için söylemişlerdi.

ORTADA BAŞKA BİR YOL VAR MI?

Bu iki müsbet görüşün yanında, diğer iki menfi görüş de görmek teyiz. Bunlar da, aynı neticeye götürürler. Gayretli insanın kalbini tamamen çalışmaya sevk ederler.

1) Bu görüşlerden birincisi: «İslamî nizamı yeniden iade etme yolu ne kadar uzun da olsa, kalkınmaya esas olacak islâmdan başka bir yol yoktur» görüşüdür. Tecrübeler bu görüşün doğruluğunu isbat etmiştir.

ÖNCE SANA DÜŞEN VAZİFEYİ YAP

2) İkinci görüş ise: «Her şeyden önce sana düşen vazifeyi yap» görüşüdür. Çalışan her ferdin birinci vazifesi, üzerine düşeni yapmaktır. Ücret almak ikinci derece, başkasına bir fayda temin etmek ise üçüncü derecede gelir. Önce verilen vazifeyi, eksiksiz olarak yerine getirmeye çalışmak lâzımdır.

Eğer insan üzerine düşeni yaparsa, vazifesini yerine getirmiş olur Yaptıkları şayet şartlarını haiz ise, şüphesiz ki, Allah'ın mükâfatına kavuşur. Geriye bir fayda temin edebilmek kalır. O da Allah'a havale edilir. Çünkü, İslâm'da vazife, sadece Allah için yapılır.

Bazan öyle fırsatlar olur ki, kişinin yaptığı bir iş, en büyük neticeleri verir. Bunun aksi olarak hiçbir şey yapmazsa, ihmâlkârlıktan dolayı günah kazanır. Cihadın yüce mükâfaatını kaybeder. Dolayısıyle bundan bir fayda beklenemez. Acaba, bunlardan hangisi daha iyi ve daha faydalıdır? Eğer insan iyi düşünürse, hangisinin daha iyi olduğunu bulur...

Yüce Allah Kur'an-ı Kerim'de bunu açıkça şöyle ifade ediyor: **«Aralarında bir cemaat: «Allahın helâk edeceği veya şiddetli azaba uğratacağı bir millete niçin öğüt veriyorsunuz?» dediler. Öğüt verenler ise: «Rabbimize karşı mazeret olsun, mes'uliyetten kurtulalım. Belki de sakınırlar diye öğüt verdik» dediler. Onlar, kendilerine verilen nasihatı unutunca, biz de kötülükten alıkoyanları kurtardık Ve zalimleri, Allah'a karşı gelmelerinden dolayı, şiddetli azaba uğrattık» (55).**

---

(55) A'raf suresi: 164-165

TEMELİ YENİ ATILAN BİR MİLLETİN HİKÂYESİ

1 — ZAAFİYET DEVRİ:

Şimdi sizlere, yeni meydana gelen bir milletin hikâyesini sunmak istiyorum. Kur'an-ı Kerim'de bu, bizlere ibret olarak anlatılmaktadır.

Bu devirde önce bir yanda diktatör, kibirli, insanları kendine taptıran, milleti zelil eden, halkı kendisine hizmetçiler, köleler, uşaklar yapan Fir'avun'u görürüz. Diğer yanda asaletli, izzet sahibi bir milleti görürüz. Bu zâlim diktatör, o milleti köleleştirmiş, kendine boyun eğdirmiştir.

Ancak, yüce Allah çok çile çekmiş bu şerefli milleti, elinden alınmış hürriyetine, gasbedilmiş şerefine, kaybolan izzetine tekrar kavuşturmak istemiştir. Bu milletin hürriyet fecrinin ilk ışığı, büyük lideri olan Hz. Musa'nın çocuk olarak doğan güneşi olmuştur. Yüce Allah, Kur'an-ı Kerim'de bu hususta şöyle buyurmaktadır:

«İman eden bir kavim için, Musa ile Firavunun haberinden bir parçayı doğru olarak sana anlatacağız. Gerçekten Firavun, yeryüzünde şımardı. Son derece zâlim oldu. Halkını guruplara ayırdı. İçlerinden bir zümreyi güçsüz bularak oğullarını boğazlıyor, kızlarını diri bırakıyordu. Çünkü o bozgunculardan idi. Biz ise, istiyorduk ki, güçsüz sayılanlara iyilikte bulunalım. Onları önderler kılalım. Onları vârisler yapalım. Onları ebedi olarak yeryüzünde yerleştirelim» (56).

2 — LİDERLİK DEVRİ:

Bu ikinci merhalede bu milletin yetişmiş, kemâle ermiş, zulüm ve haksızlığı kabul etmeyerek, kaçıp gittikten sonra ilahî yardıma mazhar olmuş bir liderini görürüz.

Yüce Allah bu lideri (Hz. Musa'yı) seçmiş, ona peygamberlik vazifesini yüklemiş ve milletini kurtarma görevini kendisine vermiştir. Hz. Musa, memleketine imanla dolu ve peygamberlik hakikatleriyle te'yid edilerek dönmüş, bu diktatörle karşı karşıya gelmiştir. Ondan milletini hür bırakmasını, şerefini iade etmesini, peygamberliğine iman etmesini ve ona tabi olmasını istemiştir. Böylece, kendisiyle Firavun arasında mücadele başlamıştır.

Kur'an-ı Kerim'in bizlere hikâye ettiği, Hz. Musa'nın şu sözü ne kadar acı bir alaydır: **«İsrailoğullarını köle etmeni, bir nimet mi sayıyorsun da onu başıma kakıyorsun?» (57).**

---

(56) Kasas suresi: 3-6

(57) Şuâra suresi: 22

Ey zâlim diktatör!.. Milletimi köle etmeni, halkımı tahkir etmeni bir nimet, bir lütuf mu sayıyorsun da ikide bir başına kakıyorsun?..

Evet, bu sözler, yüce bir peygamberin ağzından çıkan birer hak ve hakikat sesidir ki, o zâlimin tahtını, tacını sarsmıştır. Bundan önceki ayet şöyledir:

«Sen ve Hârun Firavuna gidin ona deyin ki:

«Şüphesiz biz, alemlerin rabbinin peygamberiyiz. İsrailoğullarını bizimle beraber hür bırak» Firavun Musa'ya:

«Biz, seni çocukken yanımıza alıp büyütmemiş miydik? Hayatının senelerini yanımızda geçirdin. Sonunda yapacağını yaptın. Sen nankörün birisin» dedi. Mûsa da şöyle dedi:

«Bu işi eğer kasden yaptımsa sapıklardan biriyim. Bu yüzden korkunca aranızdan kaçtım. Sonra Rabbim bana hikmet verdi. Beni, peygamberlerden biri kıldı» (58).

3 — ÇARPIŞMA DEVRİ:

Bu üçüncü merhalede maddî kuvvetin hakka karşı ayaklandığını, batılın hakka karşi galeyana geldiğini, hakikata inananlardan intikam aldığını, hakka yardım edenleri sindirdiğini, buna karşılık hakka inananların bu işkencelere nasıl sabrettiğini, batıla önderlik edenin, millete nasıl aldatıcı vaadlerde bulunduğunu, milletinin mâneviyatı kırılmaması için ne gibi ümitleri müjdelediğini görürüz.

«Fir'avunun kavminin ileri gelenleri: «Musa'yı ve kavmini yeryüzünde fesat çıkarsınlar, senden ve tanrılarından yüz çevirsinler diye mi başıboş bırakıyoruz?» dediler. Fir'avun: «Onların oğullarını öldürüp kadınlarını sağ bırakacağız. Elbette biz, onları ezecek üstünlükteyiz» dedi. Musa kavmine: «Allahtan yardım dileyin ve sabredin. Yeryüzü Allah'ındır. Kullarından dilediğini ona vâris kılar. Hayırlı netice takva sahiplerinindir» dedi.» (59).

4 — İMAN DEVRİ:

Bu dördüncü merhalede ebedi bir nümüne olan azim ve sabrı, hakka sımsıkı sarılmayı, herşeyi feda etmeyi, iman ve itikad yolunda hatta canını dahi adamayı müşahede ederiz.

Bu merhalede lidere (Hz. Musa'ya) iman edenlerin o diktatöre (Firavun'a) karşı geldiklerini, canlarını ağızlarına aldıklarını görürüz.

Hz. Musa'ya iman ettikten sonra Fir'avun'un sihirbazları, istihza ile Firavun'a şöyle dediler: **«Ne hüküm vereceksen ver!.. Sen ancak bu dünya hayatına hükmedebilirsin. Doğrusu biz, hatalarımızı ve bize zor-**

(58) Şuara suresi: 16-21

(59) A'raf suresi: 127-128

la yaptırdığın sihirleri affetmesi için rabbimize iman ettik. Allah senden daha hayırlı ve bâkidir» (60).

5 — ZAFER DEVRİ:

Bütün bunları gördükten sonra, beşinci merhalede neyin geleceğini bilir misin? Evet, bütün bunlardan sonra bilir misin ki netice nedir? Kurtuluş, zafer ve üstünlüktür. Evet, netice, ezilenleri sevindiren bir müjde, yük altında yaşayanların gerçekleşmiş bir ümidi ve yeryüzünün ufkunu inleten hakkın galibiyet sesi:

«Ey İsrailoğulları!... Biz sizi düşmanınızdan kurtardık» (61).

---

(60) Tâ - Hâ suresi: 73

(61) Tâ - Hâ suresi: 80

VI

İLÂHİ NURA DOĞRU

TAKDİM

1366 H. Receb ayında Müslüman Kardeşlerin büyük Mürşidi Şehid Hasan el-Bennâ, bu konuşmasını o zamanın Mısır ve Sudan kralı olan 1. Faruk'a, o günün başbakanı Mustafa en-Nehhâs Paşa'ya, islâm memleketlerinde dini ve dünyevî bakımdan ileri gelen şahsiyetlere göndermişti. Bu risalenin ihtiva ettiği görüş ve tavsiyeler müslümanlar için çok önemlidir. İşte, bu önemine binaen bu risâleyi tekrar basıyoruz. Bu tavsiyelerin gerçekleşmesini yüce Allahtan dileriz. Şimdi, büyük mürşid ve Şehid Hasan el-Bennâ'nın o devirde yukarda adı geçen kişilere gönderdiği mektuptan birini aşağıda misâl olarak takdim ediyoruz.

«Bismillâhirrahmânirrahim» yüce Allah'a hamdolsun. Peygamberimiz Hz. Muhammed (S.A.V.) e âline ve ashabına salâtü selâm olsun. «Ey Rabbimiz! Bize katından rahmet ver. Bizi işlerimizde başarılı kıl!..» (1)

(Mısır, Kahire... 1366 H. Receb ayı)

Muhterem....

Yüce Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

Bizi bu mektubu yüce makamınıza yazdırmaya sevkeden sebep, yüce Allah'ın sizi başlarına lider kıldığı bu ümmeti, doğru yola irşad etme arzusudur. Bu milleti, en güzel yola sevkedecek, bunun için en güzel metodu çizecek, bu ümmeti hatalardan, anarşiden koruyacak, acı ve uzun tecrübelerden kurtaracak doğru bir yolu göstermektir. Bizim davamızın gaye ve hedefi de budur.

Bu mektupla bunu size hatırlatmak istiyoruz. Bundan başka hiçbir şeyde gözümüz yoktur. Yeter ki, vazifemizi yerine getirelim, gereken nasihatı verelim. Allah'ın vereceği mükâfat elbette daha hayırlı ve daha ebedidir. Biz ecir ve mükâfatı sadece ondan dileriz.

BİR BAŞKANIN YAPMAKLA MÜKELLEF OLDUĞU VAZİFELER

Muhterem....

Yüce Allah bu milletin idaresini sizin elinize vermiştir. Bu milleti, işlerini düzeltmeniz, hâlini ve geleceğini korumanız için size teslim etmiştir.

Siz, yüce Allah'ın huzurunda bütün bunlardan sorumlusunuz. Şu nesil, sizin nesliniz olduğu gibi, gelecek nesil de yetiştireceğiniz meyveler olacaktır.

Bir önderin bütün milletten mes'ul olması, ne büyük bir emanettir. Bir milletin bütün işini üzerine alan kişinin yüklendiği bu emanet, ne

(1) Kehf suresi: 10

kadar ağırdır.! Peygamber efendimiz (S.A.V.) bir hadislerinde şöyle buyurmaktadır: «Hepiniz çobansınız. Hepiniz idareniz altında bulunanlardan mes'ulsunuz.» Adalet sarayının şahı, ikinci halife Hz. Ömer (R.A.) şöyle buyuruyor:

«Irak'ta bir koyunun ayağı kaysa, yüce Allah'ın huzurunda oraya yol yapmadığımdan mes'ul tutulacağım.»

Hz. Ömer (R.A.) Bir başkanın mes'uliyetinin ağırlığını bir cümlede şöyle ifade ediyordu: «İstedim ki, hilâfetten mes'uliyetsiz yakamı kurtarayım. Bu, ne lehime ne de aleyhime olsun...»

GİRİŞ VE BAZI HAKİKATLARIN AÇIKLANMASI

a) Geçiş Devri:

Umumi olarak bütün milletlerin hayatında en çok dikkat edilmesi gereken ve en çok tehlikeli olan devir, hiç şüphesiz, bir halden diğer hale geçiş devridir. Çünkü, geçiş devrinde gelecek devrin programları hazırlanır, plânları çizilir. Halkın nasıl yetiştirilmesi icab ediyorsa ona göre kaideler ve usûller konur.

Bu çizilen planlar, hazırlanan programlar ve konulan metodlar eğer açık uygun faydalı değerli ise o milleti uzun bir hayatla ve gerçekleştireceği büyük işlerle önderlerini üstün başarılarla müjdele. Bu milletin mürşidlerini büyük mükafatlarla, hatıralarının unutulmamasıyla ve tarihin kendilerine insaf edeceği ile müjdele.. Bunlar için sonsuza dek saadet vardır.

b) İki Yol Ayrımında:

Bundan sonra başkan ve liderin yapacağı en çok önemli iki büyük vazifesi vardır.

Birincisi: Milleti siyasi bağlardan kurtarmak ve hürriyetine kavuşturmaktır. Böylece, kaybettiği yüce istiklâline ve hâkimiyetine tekrar kavuşmuş olacaktır.

İkincisi: Milletimizin diğer milletler arasında yerini alabilmesi ve sosyal ilerlemede başkalarıyla yarışa girebilmesi için, bu milleti yeniden teşkilâtlandırmaktır. Her şeyi, yeni baştan düzene koymaktır.

Bundan sonra siyasî çatışma bir an için de olsa susmuştur. Milleti yeni bir merhaleye götürüyorsunuz. Bu yüzden önünüzde iki yol vardır:

Bu iki yoldan birincisi islâm yolu, islâm hukuku ve islâm Medeniyetidir. İkinci yol; Batı'nın yolu, batının nizami ve proğramlarıdır.

Bu iki yoldan hangisini kabul ederseniz, milletle beraber o yolda yürümek mecburiyetindesiniz. Bunlardan herbirinin kendine ait hususiyetleri, meziyetleri, tesirleri, neticeleri, davet edenleri ve propaganda-

cıları vardır. Biz müslüman olarak bugün ve yarın takip edilmesi gerekli olan yolun sadece islâm yolu olduğuna kesin olarak inanıyoruz.

c) İslâm Yolunun Hususiyetleri:

Eğer biz, milletimizi islâm yoluna sevk edersek, birçok faydalar elde ederiz. Elde edeceğimiz faydaları kısaca şu maddelerde gösterebiliriz:

1 — Siyasî istiklâlimizi kazandıktan sonra «içtimaî ve iktisadî» istiklâlimizi de gerçekleştirmiş oluruz.

Çünkü islâm Nizamı daha önceden tecrübe edilmiş ve insanlık için faydalı olduğuna tarih şahid olmuştur. İslâm Nizamı insanlık için en kuvvetli, en faziletli, en merhametli, en lütufkâr ve en üstün bir ümmet ortaya çıkarmıştır. İslâm Dininin müslümanların kalbinde yeri olması, saygı değer olması, her müslümanı onu anlamaya, kabul etmeye ve onun yolunda yürümeye kolaylıkla sevkedecektir. Yeter ki, müslümanlar islâm yoluna yönelsinler ve onu hayat nizamı olarak seçsinler.

Bundan başka islâm dinini tatbik edersek, hayatımızı kendi örf ve âdetlerimize, elimizde bulunan ilâhî bir şeye aktarmış olmayız. Bu da bizleri kendi milletimizle iftihar etmeye, başkalarının yanında küçük düşmemeye götürecektir. Siyasî istiklâlden sonra en büyük ve hakiki istiklâl «içtimaî istiklâl»dir.

2 — İslâm yolunda yürümek, hem Arap ve hem de İslâm birliğini sağlayacak ve kuvvetlendirecektir.

Bütün islâm âlemi bizi sevecek, bizimle kaynaşacak, bize destek olacak, bizden yardım alacak ve bize yardım edecektir. Elbette ki, bunda çok büyük faydalar vardır. Aklı başında olanlar bunu inkâr edemezler.

3 — İslâm yolu hem mânen, hem de maddeten umumî olarak en güzel yaşama sistemidir.

Evet, islâm dininin hususiyetlerinden biri de budur. İslâm, hayat nizâmını iki esas üzerine kurar: Faydalı şeyleri almak, zararlı şeylerden kaçınmak...

4 — İslâmı tatbik etmemiz, bizleri birçok zorluklardan kurtaracaktır.

İslâm yolunda yürürsek, islâmı yaşamadıkları için onun tatbikinden mahrum olan devletlerin, düştükleri çeşitli problemlerden uzak oluruz. Günümüzdeki kanunların çözmekten âciz kaldıkları birçok meselelere, çare buluruz. Bernard Shaw'un şu sözünü hatırlayalım: «Bütün dünya, bu yeni çağda Hz. Muhammed gibi bir öndere muhtaçtır. Çünki Hz. Muhammed, kendi çağında önüne çıkan ve halledilmesi güç olan herhangi bir meseleyi bir fincan kahve içerken çözüyordu.»

5 — Bütün bunlardan sonra islâm yolunu seçersek Allah'ın yardımı bizimle olacaktır. Zayıf düştüğümüzde bizi kuvvetleştirecektir. Zor

durumlarda bizi kurtaracaktır. Zorlukları kolayca aşmamızı sağlayacaktır. Bizlere devamlı ileri emrini verecektir. Bakınız yüce Allah bu hususta ne buyuruyor:

«Düşmanınız olan milleti savaşmak için aramakta gevşek davranmayın. Siz acı çekiyorsanız. Şüphesiz onlar da sizin gibi acı çekiyorlar. Halbuki siz onların Allah'dan beklemediklerini ümid ediyorsunuz. Allah herşeyi bilendir, hikmet sahibidir.» (2)

d) Batı Medeniyeti:

Bugünki bu meseleyi daha iyi kavramak için şöyle diyoruz:

Bir zamanlar ilmi ilerlemesi neticesinde kendisine, devletleri ve milletleri boyun eğdiren Batı Medeniyeti Bugün ifias etmiştir. İçten çökmüştür. Temelinden sarsılmıştır. Kanun ve nizamları yıkılmıştır. Artık batı medeniyetinin tutulacak bir tarafı kalmamıştır.

İşte siyasi temelleri, diktatör rejimler tarafından yıkılmaktadır. İşte iktisadi esasları krizlerle dolmuştur. Milyonlarca muhtaçlar, işsizler ve açlar bu düzenin geçersizliğine, yetersizliğine inanmaktadır.

İşte içtimai bunalımlar her yerde meydana gelen savaş ve çarpışmalar, biribirini takip eden devrimler acaip fikirler bu medeniyetin temellerini kökünden yıkmaktadır.

Artık insanlık kendini nasıl tedavi edeceğini şaşırmış, yolunu kaybetmiştir. Toplantılar başarısızlıkla sonuçlanıyor, anlaşmalar çiğneniyor, belgeler yırtılıyor. Birleşmiş milletler ruhsuz, nüfuzsuz, bir bölge haline gelmiş oluyor!

Dünyanın süper devletleri bir yandan başkalarıyle barış sözleşmeleri imzalarken, diğer yandan en büyük zulümleri işliyor, en büyük tokatları vuruyor.

Bütün dünya batının bu zalim ve ihtiraslı siyaseti yüzünden, dalgalar arasında çırpınan, her taraftan kasırgalara maruz kalan, kaptanı şaşkın bir gemi gibi olmuştur.

Artık bütün insanlık azab çekmekte acılar içinde kıvranmakta, huzursuz bir hayat yaşamaktadır. Aç gözlülük ve maddecilik ateşleriyle yanıp kavrulmaktadır. İnsanlık hak din olan islamın tatlı suyuna son derece muhtaç olmuştur. İslamın o tatlı suyu insanlığın perişanlık izlerini yıkasın ve insanları mutluluğa kavuştursun.

Tarihte dünyanın önderliğini ilk önce doğulular yapmış, sonra Yunan ve Romalılar devrinde önderlik batıya geçmiş, daha sonra Hz. Musa, Hz. İsa ve Hz. Muhammed (S.A.V.) in peygamberlikleriyle tekrar doğuya dönmüştür. Ne yazık ki, doğu uykuya dalmış, gaflete düşmüş, ba-

(2) Nisâ suresi: 104

tı kalkınmış, ilerlemiş, böylece batı tekrar dünya önderliğini devralmıştır.

Fakat bugün batı zulme girişmiş, vurup kırıyor, ne yapacağını şaşırmış başını sağa sola vuruyor. Artık bütün dünya Allah'ın sancağı altında gölgelenen, Kur'an-ı Kerimin bayrağını elinde tutan, kuvvetli ve metanetli iman ordusundan destek alan doğulu bir zatın insan önderliğini almasını bekliyor. Böylece bütün dünya müslüman olsun, huzura kavuşsun ve bütün kainat şu ilahi sözü haykırsın.

«Bizi buna eriştiren Allah'a hamdolsun. Allah bizi doğru yola eriştirmeseydi, biz doğru yolu bulamazdık.» (3)

Söylediklerimiz hayâl değildi, tam tersine tarihi bir hakikat, tarihi bir hükümdür. Söylediklerimiz değişmez. Şayet biz bu şerefe nail olamazsak: «Allah, mü'minlere karşı alçak gönüllü, kafirlere karşı güçlü ve izzetli, Allahın kendinin sevdiği ve kendisini seven bir millet getirir. O millet Allah yolunda savaşır. Hiç bir kınayanın, kınamasından çekinmez. Bu Allah'ın dilediğine verdiği bir lütfudur.» (4)

Evet, bız dünya önderliğini üzerimize almasak ta yüce Allah onu yapacak kimseyi gönderecektir. Fakat, bu fazileti biz de kazanmak, bu şeref defterine biz de yazılmak istiyoruz. Yüce Allah bu hususta şöyle buyurmaktadır:

«Rabbin dilediğini yaratır ve dilediğini seçer.» (5)

———oOo———

İSLÂM, MÜSLÜMANLARIN MUHTAÇ OLDUĞU KALKINMA HAMLESİNİ TEMİN EDER

Dünyada hiçbir nizam, islâm dini kadar kalkınmakta olan milletlerin ihtiyaçlarını karşılıyamaz. Kur'an-ı Kerim bu hususları kesin ve açık olarak beyan etmektedir. Kur'an-ı Kerim bazen kısaca, bazen de çok tafsilatlı olarak kalkınmak isteyen bir milletin ihtiyaçlarını açıklar. Bu hususta gereken ilâçları reçete olarak tavsiye eder.

Her kim, Kur'an-ı Kerim'in bu tavsiyelerini kabul eder ve onun yolunda yürürse istediğine ulaşacaktır. Çünkü islâm, kalkınma hamlesini hızlandıran en büyük manevî güce sahiptir. Şimdi bunları maddeler halinde sunalım:

---

(3) A'râf suresi: 43

(4) Mâide suresi: 54

(5) Kasas suresi: 68

a) İSLÂM VE ÜMİT:

Kalkınmakta olan bir millet, herşeyden önce büyük ümitlere muhtaçtır. Kur'an-ı Kerim, müslümanları bu şuurla geleceğe yöneltmektedir. Bu hususta Kur'an-ı Kerim, müslümanlara ümit verirken, yüce ve hayat dolu bir üslûb kullanmıştır. Bu üslûb ölüm döşeğinde bulunan bir ümmete hayat, ümit ve azim verir.

Bu mevzuuda bizlere, Kur'an-ı Kerimin ümitsizliği, inkâra giden bir yol ve sapıklığın bir alâmeti sayması yeter. Eğer en zayıf bir millet bile Kur'an-ı Kerimin verdiği müjdeleri dinlese, onda anlatılan kıssaları okusa hiç şüphesiz, iman ve maneviyat bakımından en kuvvetli bir millet olur. Önündeki tehlikeler ne olursa olsun, ileriye doğru adımlar atacaktır.

Yüce Allah bu hususta şöyle buyurmaktadır:

«Biz istiyorduk ki, güçsüz olanlara iyilikte bulunalım. Onları yeryüzünde önderler kılalım ve vârisler yapalım.» (6)

«Gevşemeyin, mahzun olmayın, İman ediyorsanız mutlaka en üstünsünüz. Eğer size bir yara isabet ettiyse, şüphesiz o kavme de o kadar yara isabet etmiştir. Biz o günleri insanlar arasında döndürürüz.» (7)

Yüce Allah, daha sonra şöyle buyurmaktadır:

«Ehl-i Kitabdan iman etmeyenleri, ilk sürgünde yerlerinden çıkaran Allah'tır. Halbuki siz, çıkacaklarını sanmamıştınız. Onlar da kalelerinin, kendilerini Allah'tan koruyacağını sanmışlardı. Fakat Allah'ın azabı kendilerine beklemedikleri yerden geldi. Allah kalplerine korku saldı. Öyleki evlerini hem kendi elleriyle, hem de mü'minlerin elleriyle harap ediyorlardı. Ey akıl sahipleri!... Bundan ibret alın.» (8)

Yüce Allah, Cennet ile ümidi birleştirerek şöyle buyurmaktadır:

«Yoksa siz, kendinizden evvel geçenlerin hali başınıza gelmeden Cennete gireceğinizi mi sandınız. Onlar, o kadar yoksulluk ve sıkıntıya düştüler. Sarsıldılar. Peygamber ve beraberindeki mü'minler, Allah'ın yardımı ne zaman gelecek? diyordu. İyi bilin ki, Allah'ın yardımı pek yakındır.» (9)

b) İSLÂM VE ÜSTÜNLÜK:

Kalkınmakta olan milletler; Fazilet, şeref, üstünlük, yücelik ve eşsiz tarihin sahibi olduğunu gösterecek bir maneviyatçılığa ve mukad-

---

(6) Kasas Sûresi, ayet: 5.

(7) Âl-i İmrân Sûresi, ayet: 139-140

(8) Haşr Sûresi, ayet: 2.

(9) Bakara Sûresi, ayet: 214.

desatçılığa da muhtaçtırlar. Böylece yeni gelen nesil, canlarıyla ve mallarıyla izzet ve şerefleri uğrunda çalışacak, islâm vatanını huzur ve saadet içinde yaşatacaklardır.

Evet biz, bu anlayışı, adaletli, faziletli, merhametli ve üstünlüğü islâmdan başka hiçbir nizamda göremeyiz. Çünki, izzet ve şerefinin Allah tarafından Kur'an-ı Kerimde kendilerine verildiğini bilen bir millet, elbetteki dünyayı ve dünyadaki her şeyi ilâhi izzeti uğrunda feda edecektir.

Yüce Allah Kur'an-ı Kerimde bu hususta şöyle buyurmaktadır:

«Siz, insanlar için çıkarılmış en hayırlı bir ümmetsiniz. İyiliği emreder, kötülükten sakındırırsınız.» (10)

«Böylece sizi seçkin bir ümmet kıldık ki, insanlara karşı şahitler olasınız. Peygamber de size şahit olsun.» (11)

«İzzet sadece Allah'ın, peygamberinin ve mü'minlerindir.» (12)

Asrımızdaki bazı milletler, izzet ve üstünlüğü kendi nesillerinin ruhuna yerleştirmeye çalışmaktadır. Bunun içindir ki, Almanya'da, (Alman milleti diğer milletlerden üstündür.» İtalya'da, «İtalyanlar diğer milletlerden üstündür.» İngiltere'de «Ey Britanya; yüksel ve hükmet.» sloganlarını duyuyoruz. Fakat, bu sloganların ortaya koyduğu üstünlük ile müslümanın islâmdan aldığı üstünlük şuuru arasında fark vardır: Müslüman yücelerek Allah'a kavuşur. Müslüman olmayanların üstünlük savaşı ise boş ve yavan sözlerdir.

İslâm izzet ve üstünlük duygusunun gayesini belirtmiş, bu gayeyi aşmamayı emretmiş, izzet ve üstünlüğün ırkçılık, yalancı övünmeler değil, insanlığı hayra ve saadete kavuşturmak için olduğunu beyan etmiştir. İşte; İslâm bu noktadan faşizmin yalancı, ırkçı övünmelerinden tamamen ayrılmaktadır.

Yüce Allah bu hususta şöyle buyuruyor:

«Siz iyiliği emreder, kötülükten sakındırırsınız.» (13) Bundan şu anlaşılmaktadır:

Müslüman, hayırlı ve faziletli şeylere yardım eder. Âdi ve rezil şeylere karşı çıkar, üstün ahlâk kaidelerine saygı gösterir. Her işinde, iyilik ve doğruluk ölçüsüne uyar.

Bu şuur, eski müslümanlarda, görülmemiş bir adaleti, eşsiz bir merhameti meydana getirmiştir.

Batılıların izzet ve üstünlük anlayışı, «Irkçılık ve menfaatçıdır.»

---

(10) Âl-i İmrân Sûresi, ayet: 110.

(11) Bakara Sûresi, ayet: 143.

(12) Münâfikûn Sûresi, ayet: 8.

(13) Âl-i İmrân Sûresi, ayet: 110.

Dolayısiyle batılıların bu anlayışı, çatışmaya, zayıf milletlere saldırmaya sebep olmuştur.

İslâm dini «izzet ve şerefi» emrederken iyi tarafları almış, fena ve kötü tarafları tamamen yasaklamıştır. O sadece hak ve doğruluktan yanadır.

İslâm, Vatanının hudutlarını genişletmiştir.

Vatanın iyiliği için çalışmayı, memleketin hürriyeti ve izzeti uğrunda kurban olmayı emretmiştir.

İslâm istilahında Vatan, şu dört manayı ihtiva eder:

I — Önce muayyen bir bölge,

II — Bütün islâmî bölgeler. Bir müslüman için, islâmın hâkim olduğu her ülke ve bölge birer vatandır.

III — Ecdadımızın değer biçilmez mübarek kanlarıyla yoğurdukları, Yüce Allah'ın izzeti ve şerefli tevhid ve hâkimiyet sancağını üzerine diktirdikleri islâm toprakları. Her Müslüman, Yüce Allah'ın huzurunda bu islâmi bölgeleri niçin kurtarmaya ve mes'ud etmeye çalışmadığından sorumlu tutulacaktır.

IV — Müslümanın yeryüzündeki Vatanı daha da genişler, bütün dünyaya şâmil olur. Yüce Allah'ın şu ayetini işitmez misiniz?. «Fitne tamamen yok oluncaya ve yalnız Allah'ın dini hâkim oluncaya kadar onlarla savaşın.» (14)

Böylece islâm, hususî Vatan şuuruyle Cihanşümûl Vatan şuurunu birbiriyle bağdaştırmış, bulunuyor. Bütün insanlığın saadeti, ancak bu yolla gerçekleşebilecektir.

Bir başka ayetde de Yüce Allah şöyle buyurmaktadır:

«Ey insanlar; Doğrusu biz sizi bir erkek ve bir kadından yarattık. Ve birbirinizle tanışasınız diye, sizleri milletler, kabileler halinde yarattık.» (15)

c) İSLÂM VE ASKERİ KUVVET:

Kalkınmakta olan milletler, kuvvete ve yeni yetişen neslin askerlik ruhuyle yetiştirmeye de muhtaçtırlar.

Bilhassa barışın ancak savaşa hazır olduğunda garanti edileceği ve bütün insanların «Kuvvet, hakkı yerine getirmek için en sağlam ve güvenilir yoldur.» diye bildiği bir askeri kuvvete ihtiyaç vardır. Müslümanlar ve islâm bundan gafil değildir. İslâm, cihâd etmeyi ve cihâda hazırlıkta bulunmayı farz kılmıştır. İslâm bu farzı namaz ve oruç-

(14) **Enfâl Sûresi, ayet: 39.**

(15) **Hucûrat Sûresi, ayet: 13.**

tan farklı görmemiştir. Kur'an-ı Kerimde ve Resulullah'ın hadis-i şeriflerinde bu mevzuuya verilen önem; eski ve yeni sistemlerden hiçbirine verilmemiştir. Kur'an-ı Kerimin kuvvetli olmaya ne derece önem verdiğini şu âyetlerde açık ve kesin olarak müşahede edebiliriz:

«Ey iman edenler; Allah'ın ve sizin düşmanınızı korkutmanız için onlara karşı gücünüzün yettiği kadar kuvvet ve savaş atları hazırlayın.» (16)

«Hoşunuza gitmediği halde Cihâd size farz kılındı. Olur ki, hoşunuza giden bir şey ise, sizin için daha kötü olabilir.» (17)

Namazda, zikirde, ibâdette, duâda okunan ve kesin emirle başlayan şu talimat gibi hiçbir askeri talimat var mıdır?.

Bu emirden daha kesin ve açık herhangi bir başka emir var mıdır?.

Hiç şüphesiz yoktur. **Geride sadece, Yüce Allah'ın şu emrine kulak vermek kalır:**

«O halde geçici dünya hayatını ahirete tercih edenler, Allah yolunda savaşsınlar.»

Bu âyetin peşinden, Allah yolunda savaşanlara nelerin verileceği de şöyle bildirilmektedir:

«Allah yolunda cihad eden öldürülse de, galib gelse de biz ona büyük bir mükâfat vereceğiz.» (18)

Bundan sonra da aile ve vatanı muhafaza etme hissini coşturarak şöyle buyurmaktadır:

«Size ne oluyor da, Allah yolunda harb etmiyorsunuz? —«Rabbimiz halkı zâlim olan şu şehirden bizi kurtar. Katından bize bir dost bir yardımcı yolla» diyen âciz erkekler, kadınlar ve çocuklar için savaşmıyorsunuz.» (19)

Bu ayetin zahirinden de anlaşılacağı gibi; Müslüman mücahidlerin gayelerinin şerefli olduğunu inanmayanların gayesi ise, âdi ve basit olduğunu beyan ediyor. Böylece mü'minlerin, mes'ud hayatlarının ve manevi kıymetlerinin korunması için Yüce Allah'ın rızasını almak, kâfirlerin ise yalnız madde için korkarak savaştıklarını beyan etmiş bulunuyor.

Bunu da âyet-i celîle ifade buyuruyor: «İman edenler, Allah'ın yolunda savaşırlar, kâfirler ise putlar uğrunda savaşırlar. Ey iman eden-

(16) Enfâl Sûresi, ayet: 60.

(17) Bakara Sûresi, ayet: 216.

(18) Nisâ Sûresi, ayet: 74.

(19) Nisâ Sûresi, ayet: 75.

ler; Şeytanın dostlarıyla savaşın. Şüphesiz ki, şeytanın hilesi zayıftır. (20)

Daha sonra Yüce Allah vazifeyi yerine getirmekten korkanları, basitleri yerine getirmekten kaçınanları şiddetle tenkid ediyor. Tutumlarının hatalı olduğunu açıklıyor. Savaşa çıkmalarının kendilerine bir zarar vermiyeceğini, bilâkis büyük mükâfatlar kazanacaklarını, savaştan geri kalmalarının onlara bir fayda temin etmeyeceğini ölümden kurtuluş olmadığını açıklıyor.

Bu hususta Yüce Allah şöyle buyuruyor:

«Kendilerine; Ellerinizi savaştan çekin, namaz kılın, zekât verin denilenleri görmedin mi? Bunlara cihâd etme farz kılınınca içlerinden bir grup, Allah'tan korktuğu kadar, hatta daha fazla insanlardan korkar. Bunlar: «Ey Rabbimiz; Niçin şu savaşı bize farz kıldın? Ne olurdu bizi bir müddet daha geri bıraksaydın.» demektedirler. Onlara şöyle söyle: «Dünyanın zevki ve varlığı pek değersizdir. Ahiret ise takvâ sahipleri için daha hayırlıdır. Kıl kadar zulme uğramayacaksınız. Nerede olursanız olun, ölüm sizi yakalayacaktır. Hatta sağlam kalelerin içinde olsanız bile.» (21)

Ey kardeşim; Yüce Allah rızası için konuş. Hangi askerî talimat bu ayet kadar askerin ruhunda komutanın istediği gayreti, şerefi ve imanı uyandırabilir? Askeri talimata göre, askeri hayat iki esas üzerine kurulur: Nizam ve itaat. Yüce Allah bu iki esası, Kur'an-ı Kerimin iki ayetinde toplamıştır. Birinci ayet şöyledir:

«Şüphesiz ki Allah, kendi yolunda kenetlenmiş bir bina gibi saf yaparak savaşanları sever.» (22) işte en güzel nizam ve intizam; Safların düğün olması bu ayette açıkça anlaşılmaktadır.

İkinci ayet ise şudur:

«Onların vazifesi, itaat etmek ve güzel söz söylemektir.» (23)

Eğer hazırlık yapma, kuvvet tedarik etme, atıcılığı ve biniciliği öğrenmeye ait islâmın emirlerini tam olarak okusan şehid olmanın faziletini, cihad yolunda sarfedilen malların ve cihâda gidenlerin ailesine bakmanın ne derece sevaplı olduğunu öğrenecek bu sahadaki islâmî hükümlerin sayılamıyacak kadar çok olduğunu göreceksin.

Gerek âyetlerde, gerek hadislerde, gerek islâm tarihinde, gerekse fıkıh kitaplarında bu hususta daha geniş malûmat vardır.

Bugün bütün dünya milletleri düşmana karşı hazırlanmaya önem

---

(20) Nisâ Sûresi, ayet: 76.

(21) Nisâ Sûresi, ayet: 77.

(22) Sâf Sûresi, ayet: 24.

vermişler ve bu düşünceden hareket ederek kendilerini askerî yönden geliştirmeye çalışmaktadırlar.

Meselâ; Mussolini faşizminin, Hitler Naziliğinin, Stalin Komünizminin sadece askerî bir temele dayandığını gördük. Fakat, bunlarla islâmın emrettiği askeri kuvvet arasındaki fark çok büyüktür.

Kuvvete bu kadar önem veren islâm dini, barışı kuvvete başvurmaya tercih etmiştir. Yüce Allah kuvvet hazırlamayı emrettikten sonra şöyle buyurmaktadır: «Eğer onlar, barışa yanaşırlarsa sen de barışa yanaş ve Allah'a tevekkül et.» (24)

Yine cihâdı emreden islâm, zaferi elde eden müslümanın ne yapacağını ve zaferden ne gibi neticeler elde edeceğini belirtmiştir: «Şüphesiz ki Allah, kendilerine yardım edenlere yardım eder. Doğrusu Allah kuvvetlidir, her şeye galibdir. Anlar ki, eğer kendilerini yeryüzünde selahiyet sahibi kılsak, namazlarını gereği gibi kılarlar. Zekâtlarını verirler. İyiliği emrederler. Kötülükten de sakındırırlar. Hiç şüphesiz bütün işlerin sonu Allah'a varır.» (25)

Müslümanlar fethettiği bir ülkeyi yağma etmek için değil, onun halkına iyiliği emretmek ve kötülüğe engel olmak için fetheder.

Müslüman, hiçbir zaman emperyalist değildir. O feth ettiği yerleri hak ve adalet ölçüsü içinde idare eder.

Günümüzdeki askerî kuvvetler ise, ancak şahsî birtakım menfaatler için harekete geçerler.

İslâmda, devletlerarası hukukunun harple ilgili kanunları vardır. **Yüce Allah Kur'an-ı Kerimde şöyle buyuruyor:**

«Bir kavmin hiyanetinden korkarsan, onlarla yaptığın anlaşmayı kendilerine at ki, iki taraf müsavi olsun. Çünki Allah hainleri sevmez.» (26)

Peygamber Efendimiz (S.A.V.) in ve ondan sonra gelen halifelerin ordu kumandanlarına yaptıkları en büyük şefkat ve merhamet nûmunesidir. **Peygamber Efendimiz (S.A.V.) bu hususta şöyle buyuruyor:** «Hiyanet etmeyin. Ganimet mallarından bir şeyi saklamayın. İbret verici bir şekilde öldürmeyin. Kadınları, çocukları, ihtiyarları, öldürmeyin. Meyve veren bir ağacı kesmeyin. Yaralı adamı öldürmeyin. Mâbedlerine çekilmiş insanları göreceksiniz. Onları sakın öldürmeyin, mabedleriyle bırakın.» (Müslim, Ebu Davud, Tirmizi rivayet etmişlerdir.)

Anlaşıldığı gibi, islâmın Askerî Nizâmı budur. İslâm askerî, «Ada-

---

(23) Muhammed Sûresi, ayet: 20-21.

(24) A'râf Sûresi, ayet: 89.

(25) Hacc Sûresi, ayet: 40-41.

(26) Enfâl Sûresi, ayet: 58.

letin koruyucusu kanun ve Nizâm Polisidir.» Bugünkü Avrupa Askerî Nizamı ise, herkesin çok iyi bildiği gibi «Zulüm ve Menfaat Askeridir.» Acaba hangi grup daha hayırlıdır. İnsanlık için hangisi daha faydalıdır?.

d) İSLÂM VE KAMU SAĞLIĞI:

Gelişmekte olan milletler güçlü ve faziletli bir orduya muhtaç oldukları kadar, bu ordunun sağlıklı ve sağlam vücutlu olmasına da muhtaçtırlar.

Kur'an-ı Kerim, bu hakikate işaret ederek Talût'un sıhhatli ve güçlü olduğunu bu sebeple de lider olma selâhiyetine haiz olduğunu beyan buyuruyor. Kur'an-ı Kerim, bunu izah ederken hürriyeti ve istiklâli uğrunda çalışmakta olan bir milleti bize tanıtıyor. Allah o millet için akıl ve beden yönünden kuvvetli bir lider seçmiştir: «Mûsa, İsrailoğullarına dedi ki: Allah Talût'u beğenip sizin üzerinize lider seçmiştir. Ona hem bilgi hem de vücut bakımından üstünlük vermiştir.» (27)

Peygamber Efendimiz (S.A.V.) de birçok hadis-i şeriflerinde bu hakikati açıklamış, mü'minleri bedenî kuvvetlerini ve sağlıklarını korumaya teşvik etmiştir. Sahih bir hadis-i şerifte şöyle buyurulmaktadır:

«Kuvvetli mü'min, zayıf Mü'minden daha yararlıdır.»

Bir başka hadiste şöyle buyurulmaktadır. «Vücudunun da sende hakkı vardır.» (28)

Peygamber Efendimiz (S.A.V.) birçok hadislerin de sıhhat kaidelerini müslümanlara izah buyurmuştur. Bilhassa Tıp ilminin yarısı sayılan Korunma ilmi (İlm-i Vikâye) ile ilgili birçok hadis-i şerifler bulunmaktadır. Bir hadiste şöyle buyuruluyor: «Biz, yalnız acıktığında yemek yiyen ve yediğimizde tam doymadan iştahla kalkan bir milletiz.» Peygamber Efendimiz (S.A.V.) içtiği suyun temizliğine dikkat ederdi: Bir rivayette şöyle buyurulmaktadır: «Resulullah (S.A.V.) tatlı suları arardı.»

Peygamber Efendimiz (S.A.V.) durgun sulara küçük veya büyük abdest bozmayı nehyetmiş, taun (kolera) hastalığına yakalanan bir şehrin karantina altına alınmasını, kimsenin oradan çıkmamasını, oraya girmemesini emretmişlerdir.

Bütün bunlardan ayrı olarak peygamber efendimiz (S.A.V.) atıcılık binicilik, koşu, yüzme gibi beden terbiyesi dallarına büyük bir önem vermiş, ümmetini bunları yapmaya, bunlara önem vermelerini istemiş-

(27) **Bakara Sûresi, ayet: 247.**

(28) **Müslim, İbni, Mace ve İmamı Ahmed rivayet etmişlerdir.**

lerdir. Bir Hadis-i Şerifte: «Kim atıcılığı öğrenir de sonra da unutursa o benden değildir.» diye buyurmuşlardır. (29)

Gene Resulullah (S.A.V.) vücuda dikkat etmemeyi, evlenmemeyi ve Allaha yakın olayım diye bedene işkencede bulunmayı, vücudu zayıf düşürmeyi kesin olarak yasaklamıştır.

Sevgili Peygamberimiz (S.A.V.) her işte ve özellikle bu hususlarda mutedil davranmayı tavsiye etmiştir. Sevgili kardeşim; sana anlattığımız bu hakikatler ile islâmın son derece «Umumî sıhhat»e önem verdiğini, sağlığı koruma hakkında titiz davrandığını, bu sahada faydalı olan herşeye kapılarını sonuna kadar açtığım gördün. İslâmın, hayat ve sıhhat dini olduğunu böylece anlamış oldun.

e) İSLÂM VE İLİM

Kalkınan milletler, kuvvete ve sıhhate muhtaç oldukları kadar, bu kuvveti destekleyen, hayırlı yola sevkeden ve muhtaç olunan icad ve keşifleri meydana getiren ilme de muhtaçtırlar.

İslâm dini hiçbir zaman ilme karşı olmamıştır. Hatta ilmi de kuvvet gibi farz saymıştır. Bu hususta Kur'an-ı Kerimin ilk inen ayetinin «OKU» diye başlaması delil olarak yeter! «Yaratan rabbin adıyla oku. O insanı bir kan pıhtısından yarattı. Oku.. Rabbin sonsuz ikram sahibidir. O kalemle öğretendir. O insana bilmediğini öğretmiştir.» (30)

Peygamber Efendimiz (S.A.V.) Bedir savaşında esir alınanların serbest bırakılmaları için (fidye olarak) «Müslümanlardan on kişiye okuma yazmayı öğretmeyi» şart koşmuştu. Böylece müslümanların okur-yazar seviyesini yükseltmeye çalışmıştır.

Yüce Allah âlimlerle cahilleri bir tutmamış, aralarındaki farkı beyan ederek şöyle buyurmuştur: «Hiç bilenlerle bilmeyenler bir olur mu? Bunları ancak akıl sahipleri düşünürler.» (31)

İslâm, alimlerin mürekkebini şehitlerin kanı ile bir tutmuştur. Kur'an-ı Kerim şu iki ayette bizlere ilimle kuvvet arasında büyük bir münasebet olduğunu açık olarak buyurmaktadır: «Müminlerin hepsi de savaşa çıkacak değildir. İçlerinden her gruptan bir cemaat cihada çıkmalı, bir kısmı da din hususunda ihtisas yapmalı ve geri döndüklerinde onları uyarmalıdır ki, onların da yanlış hareketlerinden çekinmeleri mümkün olsun.»

---

(29) Müslim, İbn. Mace, Nesaî ve Dârimî değişik şekillerde rivayet etmişlerdir.

(30) Âlak Sûresi, ayet: 1-5.

(31) Zümer Sûresi, ayet: 9.

«Ey iman edenler; Kafirlerden sizi takip edenlerle savaşın. Sizi kendilerine karşı sert bulsunlar. Bilin ki Allah ancak takva sahipleriyle beraberdir.» (32)

Kur'an-ı Kerim, dini ilimleri dünyevî ilimlerden ayırmamış, her ikisinin de elde edilmesini emretmiştir. Bütün dünyevî ilimleri tek bir ayeti celilede toplamış, bunları bilmeyi teşvik etmiş ve müsbet ilimleri bilmenin Allahtan korkmaya bir vesile olduğunu buyurmuştur.

Maddi ilimlere işaret eden ayet şudur: «Allahın gökten su indirdiğini görmez misiniz? Biz gökten inen o su ile çeşitli renk ve tiplerde meyveler meydana getirdik. Dağlarda da beyaz, kırmızı, simsiyah çeşitli renk ve tiplerde tabakalar ve hatlar vardır. İnsanlar, haşaratlar ve hayvanlar da çeşitli renk ve tiplerdedirler.» (33)

Bu ayetin «Allahın gökten su indirdiğini görmez misiniz?» kısmı Astronomi ilmine ve yerle gök arasında irtibat bulunduğuna işaret etmektedir. Bu ayetin: «Biz gökten inen o su ile çeşitli renk ve tiplerde meyveler meydana getirdik» kısmı ise, botanik ilmine işaret etmektedir. Bu ayetin: «Dağlarda da kırmızı, beyaz, simsiyah çeşitli renk ve tiplerde tabakalar ve hatlar vardır.» kısmı da jeoloji ilmine işaret etmektedir. Bu ayetin: «İnsanlar, haşaratlar veya hayvanlarda çeşitli renk ve tiplerdedirler.» kısmı ise, biyoloji ilmine işaret etmektedir.

Bu ayeti celilenin dünyevî ilimlerden herhangi birini içine almadığı söylenebilir mi? Yüce Allah bu ayetin sonunda şöyle buyuruyor: «Allahın kullarından ancak alimler, ondan hakkıyla korkarlar.» (34)

Bu ayette Yüce Allah'ın insanlara kainatı incelemelerini emrettiğini, insanları dünyevî ilimlere teşvik ettiğini, kâinatın inceliklerini ve gizliliklerini bilenleri: «Allahı bilenler ve Allahtan korkanlar» diye saydığım açıkça görmekteyiz.

Ey Yüce Allahım; Sen, müslümanlara dinlerini öğret; Dinlerinde derinleşmeyi nasip eyle.

f) İSLÂM VE AHLÂK

Kalkınmakta olan bir millet herşeyden daha çok ahlâka muhtaçtır. Faziletli, güçlü bir ahlâka; büyük, üstün ve ümitli bir ruha muhtaçtır. Çünki böyle bir millet, bu asrın yeni ihtiyaçları ile karşı karşıya kalacaktır. Ancak bu milletin, sağlam ve samimi imanı, sarsılmaz azmi,

(32) Tevbe Sûresi, ayet: 122-123.

(33) Fâtır Sûresi, ayet: 27-28.

(34) Fâtır Sûresi, ayet: 28.

büyük fedakârlıkları, çok sabırlı olması ve üstün ahlâka sahip olması bu asrın ihtiyacını karşılayabilir.

Evet, böyle mükemmel bir insanı, böyle kuvvetli bir ruhu ancak islâm meydana getirir. İslâm, nefsi islah etmeyi, kurtuluşun temeli saymıştır. **Bu hususta Kur'an-ı Kerimde şöyle buyurulmaktadır:** «Yemin olsun ki, nefsini temizleyen kurtuluşa ermiştir. Nefsinin içyüzünü gizleyen ise ziyana uğramıştır. (35)

İslâm, milletlerin durumlarının değişmesini; ahlâklarının değişmesine, nefislerinin iyi veya kötülüğüne bağlı olduğunu bildirmiştir.

Şu ayette de bu hakikat şöyle açıklanıyor:

«Şüphesiz bir millet, kendini değiştirmedikçe Allah ta onların durumunu değiştirmez.» (36)

Sen, üstün ahlâkın esaslarını açıklayan ayetleri dinlediğinde nefisleri nasıl islah ettiğini ve onları vazifeye nasıl hazırladığını, onları süzüp temizlediğini görürsün. Bu hususta Kur'an-ı Kerim'den şu ayeti misâl olarak alalım: «İman edenlerden Allah'a verdiği sözde sadık kalan kişiler vardır. Onlardan bir kısmı bu uğurda canını vermiş, kimi de beklemektedir. Allah'a verdikleri ahdi asla değiştirmemişlerdir. Bu sebeple, Allah, sâdıkları doğruluklarına karşılık olarak mükâfatlandırır.» (37)

Yüce Allah yolunda harcamayı, kendini feda etmeyi, sabretmeyi, zorluklara katlanmayı, şiddetlere galip gelmeyi; şu âyet-i celile övüyor ve bunları yapmaya müslümanları teşvik ediyor:

«Onlara Allah yolunda erişecek herhangi bir susuzluk, yorgunluk, açlık, kâfirleri kızdıracak herhangi bir yere ayak basmaları, düşmana verdikleri herhangi bir karar karşılığında kendilerine iyi bir amel yazılır. Doğrusu Allah, iyilikte bulunanların mükâfaatını zayi etmez. Allah onları yaptıklarının en güzeliyle mükâfaltandırsın diye harcadıkları az veya çok her nafaka, kat'ettikleri her yol kendileri için sevap olarak kaydedilir.» (38)

Hiçbir şey islâm kadar şuur veremez, vicdanı uyandıramaz. Nefse karşı içten bekçi dikemez. Nefse karşı dikilen bekçi, en hayırlı muhafaza edendir. Hiçbir kanun islâm dini olmaksızın işlerin gizli taraflarını ve gerçek yüzlerini düzenleyemez.

---

(35) Şems Sûresi, ayet: 9-10.

(36) Ra'd Sûresi, ayet: 11.

(37) Ahzâb Sûresi, ayet: 23-24.

(38) Tevbe Sûresi, ayet: 120-121

g) İSLÂM VE İKTİSÂD

Kalkınmakta olan bir millet, iktisadî sahasını tanzim etmeye muhtaçtır. Nitekim çağımızda en önem verilen meselelerden biri de hiç şüphesiz budur.

İslâm bu sahayı asla ihmal etmemiştir. Bu hususta gerekli olan temel esasları koymuş, gelişmesine mani olmamıştır. Şu ayeti okuduğun zaman malın korunmasının emredildiğini, malın değerine önem verildiğini görürsün: «Allahın sizler için hayat, desteği kıldığı mallarınızı beyinsizlere vermeyin.» (39)

Gelirle gider arasında denge kurmayı şu ayette kesin olarak müşahade edebiliriz: «Elini boynuna bağlayıp cimri kesilme. Elini tamamen açıpta müsrif olma.» (40)

Peygamber Efendimiz (S.A.V.) da: «İktisad eden muhtaç olmaz.» (41) buyurmuşlardır. Bu hadisi şerif, hem fert için hem de cemiyet için geçerlidir. Diğer bir hadisi şerifte Peygamber Efendimiz (S.A.V.) şöyle buyuruyor: «İyi adama hayırlı mal ne güzel yakışır.» (42)

İslâm, hayırlı ve sağlam iktisadî nizamı destekler. Bütün müslümanları ona çağırır. Buna hiçbir zaman mani olmaz. İslâm fıkhı, «Mali ve iktisadî» hükümlerle doludur. Mali işlerin nasıl ve ne şekilde yapılacağını açıkça belirtmiş, daha fazlasına ihtiyaç bırakmamıştır.

Yaptığımız bütün bu açıklamalardan sonra, bir millet ümit ve vatanperverlik duygusuna, ilme, kuvvete, sıhhate ve sağlam temellere dayanan bir iktisadî nizâma sahipse, şüphesiz ki, o millet en kuvvetli millettir. İstikbal onun için açıktır.

Bilhassa bir millet, menfaat, başkasına tecavüz, gurur, bencillik ve zulüm kirlerinden temizlenirse, bütün alem için de hayır ve saadeti temenni ediyorsa o millet yenilmez, sarsılmaz ve yıkılmaz.

İslâm, bütün bu meziyetleri, bu faziletleri teminat altına almıştır. Kalkınmak isteyen bir müslüman milletin islâmdan yüz çevirmesine hiçbir sebep yoktur. Tek yol islâmdır. Kurtuluş ve huzur da sadece islâmda ve onun yolunu takip etmektedir.

h) İSLÂM VE UMUMİ NİZÂM

Buraya kadar zikrettiklerimizle, sadece yüce İslâm Şeriatının tek

(39) Nisâ Sûresi, ayet: 5.

(40) İsrâ Sûresi, ayet: 29.

(41) Bu hadisi Tirmizi rivayet etmiştir.

(42) Bu hadisi, İbn. Mâce rivayet etmiştir.

bir yönünü açıklamış bulunuyoruz. Bu da Milletin Kalkınmasına ait olan bölümüdür.

Fakat bir bütün olarak İslâm Nizamının yüceliğini anlatmak geniş incelemeleri ve sayısız kitapların yazılmasını icab ettirir. Çok kısa olarak şunları özetleyebiliriz:

İslâm nizamı gerek fert, gerek aile, gerek millet, gerek hükümet ve gerekse milletler arası münasebetler bakımından herşeyi ihtiva etmiştir. Bu mevzuuları tanzim ederken, çok dikkatli davranmış, faydalı şeyleri seçip almış ve faydasızları bırakmıştır.

İslâm Nizamı, insanlığın bildiği eski ve yeni nizamlardan en faydalı ve en mükemmel olanıdır. Bu sözü ve hükmümüzü tarih te'yid etmektedir. Bu hususta yapılan son araştırmalarda bunu ispatlamaktadır.

İslâmın en yüce nizam olduğunu, eskiden muayyen kişiler kabul ediyorlardı. Şimdi ise, bunu her insaf sahibi itiraf etmektedir. Araştırıcılar incelemelerinde derine daldıkça, kıyamete kadar bâki olan bu islâm nizamının şimdiye kadar akıllara gelmeyen güzelliklerini keşfedeceklerdir.

Bu hususta Yüce Allah şöyle buyurmaktadır:

«Onlara hem dış alemde, hem de kendi öz varlıklarında delillerimizi göstereceğiz. Böylece, onun hak olduğunu görsünler. Rabbinin herşeye şahid olması yetmez mi?» (43)

(43) **Fussilet Sûresi, ayet: 53.**

İSLÂM; AZINLIKLARI HİMAYE EDER VE YABANCILARIN HAKLARINI KORUR

Sevgili Kardeşim!..

Bazı insanlar, Islâma sarılmanın ve onu hayat nizamının temell olarak kabul etmenin, müslüman ülkelerde yaşayan azınlık ve gayr-i müslimlerin varlığına ters düştüğünü ve günümüzde ilerlemek için en kuvvetli temel olan «milli birliğe» karşı olduğunu zannederler. Bu sebepten dolayı da İslâma yanaşmayı istemezler.

Aslında hakikat bunun aksinedir. Hikmet sahibi her şeyden haberdar, bütün milletlerin geçmişini bugününü ve geleceğini bilen yüce Allah'ın koyduğu İslâm Nizâmı, bu meselelere karşı ihtiyatlı davranmış, problemleri kökünden halletmiştir.

İslâm Nizâmı, gayri müslimleri himaye için apaçık nasslar getirmiştir. Bu hususta Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyurmuştur:

«Allah, sizinle din uğrunda savaşmayan, sizi yurdunuzdan çıkarmayanlara iyilikte bulunmanızı ve adaletli davranmanızı yasaklamaz. Çünkü Allah, adaletli olanları sever.» (1)

Bu ayetle sadece azınlıkları korumaya değil, onlara iyilik etmeyi de tavsiye ediyor. Aynı zamanda İslâm hem insanî birliğe önem vermiş, hem de dinî birliği ilân etmiştir. İnsanî birliğe misâl olarak Kur'an-ı Kerimde şöyle buyurmaktadır:

«Ey insanlar! Doğrusu biz, sizi bir erkek ve bir kadından yarattık. Birbirinizle tanışasınız diye sizleri milletler ve kabileler halinde yarattık.» (2)

İslâm'ın, dinî birliğe ehemmiyet verdiğini ve taassubû kökünden kaldırdığını, müslümanlara bütün eski Hak dinlere iman etmelerini farz kıldığını şu âyet-i celilede buyurulmaktadır:

«Deyin ki: Biz Allah'a, indirilmiş olana, İbrahim'e, İsmail'e, İshâk'a, Yâkûb'a ve torunlarına indirilmiş olanlara, Mûsa'ya ve İsâ'ya verilmiş olanlara ve bütün peygamberlere Rableri tarafından verilmiş olanlara iman ettik. Onlardan hiçbirini diğerinden ayırt etmeyiz. Biz Allah'a teslim olanlardanız...» «Eğer onlar da sizin iman ettiğiniz gibi iman ederlerse, muhakkak doğru yolu bulmuşlardır. Şayet yüz çevirirlerse, şüphesiz ki, onlar ihtilaf içindedirler. Onlara karşı sana Allah kâfidir. O, her şeyi işiten ve bilendir. Siz Allah'ın boyası olan İslâma sarılın. Kimin boyası Allahın boyasından daha iyi olur.» (3)

---

(1) **Mümtehine Sûresi: 8.**

(2) **Hücûrat Sûresi: 12.**

(3) **Bakara Sûresi: 136-138.**

İslâm, eski Hak dinleri kabul ettiği gibi, İslâmî birliği de kutsal saymıştır: «Mü'minler ancak kardeştir. Kardeşlerinizin arasını bulun. Allah'tan korkun. Umulur ki merhamet olunursunuz.» (4)

Adalet ve insaf temeli üzerine kurulan İslâm, ona tabi olanların millî birliği parçalıyacakları aslâ düşünülemez. İslâm millî birliğe, dinî birlik vasfını vererek bu birliği daha da kuvvetlendirmiş ve kutsallaştırmıştır. İslâmsız, bir milli birlik, dağılmaya mahkumdur. Kurân-ı Kerim, kendileriyle alâka kurmamız icâb edenleri ve etmiyenleri sınırla mış ve bizlere şöyle bildirmiştir:

«Allah yalnız sizinle din uğrunda savaşanları, sizi yurtlarınızdan çıkaranları ve yurdunuzdan çıkarılmanıza yardım edenleri dost edinmenizi yasaklar. Kim onları dost edinirse işte onlar, zâlimlerin tâ kendileridir.» (5)

Dünyada insaflı olan hiçbir kimse; bu âyetin izah ettiği zorba insanların, en sevmediği millet içinde dahi olmasını, onlar arasında fitne ve fesat yaymasını nizâm ve intizamını bozmasını istemez.

İşte, İslâmın azınlıklara karşı tutumu budur... Burada zulüm yok, insaf ve adalet vardır.

İslâmın yabancılara karşı tutumu ise, doğru ve samimi oldukları müddetçe onlara sulh içinde yaşamak ve iyilikte bulunmaktır. Eğer vicdanları paslanır, suçları çoğalırsa o taktirde ne yapacağımızı Kur'an-ı Kerim bize şöyle bildirmiştir: «Ey iman edenler! Sizden olmayanları yakın dostlar edinmeyin. Onlar, sizi sapıtmaktan geri kalmazlar. Sıkıntıya düşmenizi isterler. Kinleri ağızlarından fışkırmaktadır. Sinelerinde gizledikleri ise, daha büyüktür. Eğer düşünürseniz, sizlere âyetlerimizi açıkladık. Siz o kimselersiniz ki, onlar sizi sevmezken siz onları seversiniz.» (6)

Böylece İslâm, bütün bu yönleri en güzel şekilde tanzim etmiştir. Açıkça görülüp anlaşıldığı gibi İslâm dini, bu hususta en ince en sağlam temellere dayanmıştır.

İSLÂM; BATI DÜNYASI İLE OLAN MÜNASEBETLERİMİZİ BULANDIRMAZ

Şüphesiz; bazı insanlar, yeni hayatımızda İslâm nizâmının bizleri batı devletlerinden uzaklaştıracağını, alâkalarımızın istikrara kavuşurken, islâm dininin tekrar bunları bulandıracağını zannederler. Bu kanaatlar, asılsızdır. Bunlar, birer hayalden ibarettir.

---

(4) **Hucûrat Sûresi: 10.**

(5) **Mümtehine Sûresi: 8**

(6) **Âl-i İmrân Sûresi: 118.**

Eğer Avrupa devletleri, bize karşı kötü niyetli iseler, İslâma uysak ta uymasak ta bizden razı olmıyacaklardır. Yok, eğer bize karşı samimi ve sâdık iseler, yazar ve liderlerinin dahi her devletin, başkalarının hakkına dokunmamak şartıyla kendi sınırları dahilinde istediği nizamı tatbik edebileceği hususunda hür olduğunu açıklamaktadır.

Bütün devlet adamlarının, islâm dininin beynelmilel şerefinin tarihte bilinen en mukaddes bir şeref olduğunu bilmeleri gerekir. Milletler arası şeref ve haysiyeti korumak için islâm dininin koyduğu kanunlar en faydalı en sağlam kanunlardır.

Bakınız, milletlerarası anlaşmalara bağlı kalma hakkında islâmı şöyle buyuruyor: «Ahdi yerine getirin. Doğrusu verilen ahidde mes'uliyet vardır.» (7)

«Fakat anlaşma hükümlerinde size karşı bir eksiklik yapmayan ve aleyhinizde kimseye yardım etmeyen müşriklerle yaptığınız anlaşmaya sonuna kadar riayet edin. Şüphesiz ki, Allah kendinden korkanları sever.» (8)

«Müşrikler, size karşı doğrulukla hareket ettikleri müddetçe sizde kendilerine doğrulukla muamele edin.» (9)

Mültecilere ikram ve iyilikte bulunması hakkında da şöyle buyuruluyor: «Şayet müşriklerden biri sana sığınacak olursa onu koru ki, Allah'ın kelâmını dinlesin. Sonra onu emniyet içinde olacağı yere kavuştur.» (10)

Bu ayetler, müşriklere karşı muamelede nasıl bulunulacağını açıklıyor. Semavî dinlere iman eden ehl-i kitaba, elbette daha iyi davranılacaktır. Batılıların; bu emirleri koyan, ona tabi olanları bu yola sevkeden islâm dinini, müslümanlara olan münasebetleri bakımından bir garanti, bir teminat saymaları gerekir. İslâm dini, bütün insanlar için bir emniyet vesilesidir.

Şunu demek istiyoruz ki, islâmi hükümlerin devletler arası münasebetlerde hâkim olması, Avrupa ve diğer insanlar için daha faydalı ve daha hayırlıdır.

Gerek batı gerekse doğu devletleri, aralarındaki alaka ve münasebetler için İslâmı, en sağlam ve en devamlı bir nizâm olarak seçmelidirler.

---

(7) İsra Sûresi: 34.

(8) Tevbe Sûresi: 4.

(9) Tevbe Sûresi: 7.

(10) Tevbe Sûresi: 6.

BATI İLE DOĞUNUN KALKINMA ESASLARI BİRBİRİNE UYAR

Sevgili Kardeşlerim!

Bazı doğu devletlerinin İslâmı bırakıp batı devletlerini körükörüne taklit etmeyi tercih etmelerinin sebebi şudur:

Bu doğu devletlerinin liderleri, batı medeniyetini sadece kitaplarda okuyup, onun tesiri altında kalmışlardır. Kalkınmanın ancak, dini ortadan kaldırmakla, kiliseleri yıktırmakla, papaların nüfuzundan kurtulmakla ve papazların ağızlarını tutmakla gerçekleşebileceğine inanmışlardır. Ayrıca medeniyetin, sadece millette bulunan dini nüfuzu tamamen yok etmekle, dini tamamen devletten ayırmakla tahakkuk edilebileceğine inanmışlardır.

Her ne kadar bunları yapmak batılılar için doğru sayılsa bile bu islâm milletlerinde aslâ doğru değildir. Çünkü, İslâmî hükümlerin vasfı, başka hiçbir dinin hususiyetlerine benzemez.

İslâmda din adamının nüfuzu ve salahiyeti sınırlıdır. Bunun içindir ki, islâm nizâmı asırlarca devam etmiş, ileriye götürmüş, ilmi desteklemiş ve âlimleri korumuştur.

Avrupada yapılanı, islâmî bir ülkede yapmak doğru olmaz. Bu mevzu çok önemlidir. Bu mevzuda çeşitli kitaplar yazılmıştır. Bu mevzu üzerinde ne kadar durulsa, o kadar faydalıdır.

Bu hususta kısaca, hatırlatma bakımından şu açıklamayı vazife biliyoruz: Her insaf sahibi insanın bu hususta bizimle beraber olacağı kanaatındayız.

Şu halde bazı doğu memleket liderlerinin kafasına yerleşen bu yıkıcı şuur, bizim ilerlememiz için önderimiz olamaz. Bizim kalkınmamız her şeyden önce, faziletli bir ahlâka, şerefli bir ilme, faydalı bir kuvvete dayanmalıdır. Zaten islâm da bunu emreder. İslâm, ilim ve ahlâktan yanadır. Verdiği bütün emirlerde ilim ve ahlâk övülmüştür.

DİN ADAMLARI; DİNİN KENDİSİ DEĞİLDİR?

Batılıların yolunda giden bazı düşüncesizlerin ileri sürdükleri delillerden biri de şudur: Müslüman din adamları, Milli kalkınmaya karşıdır. Zalimlere karşı yumuşaktırlar. Şahsî menfaatlerini, dünyevî çıkarlarını, millet ve memleket menfaatlarına tercih ederler. Sadece kendilerini ve menfaatlerini düşünürler.

Bunların doğru olduğunu kabul etsek bile bu din adamlarının zaafiyetinden ileri gelmektedir. Acaba gerçekten din böyle mi emrediyor?

Padişah ve kumandanların kapılarını kırıp içeri giren, onları tenkit eden, onlara emir veren, hediyelerini kabul etmeyen, hak ve haki-

katı açıklayan, milletin isteklerini amirlere aktaran o faziletli islâm âlimlerinin nezih yaşayışı, bu iddia edilenleri yalanlıyor.

Müslüman din âlimleri, silahı omuzuna alıp zâlim diktatörlerin karşısına çıkmışlardır. İslâm devletinin doğusunda İbn. el-Eş'as'ın yanında fakihlerden müteşekkil orduyu tarih unutmuş değildir. İslâm devletinin batısında kadî b. Yahyâ el-Leysî el-Meliki'nin düşmana karşı başkaldırması gözlerden uzak değildir.

İşte, islâm dininin hükümleri budur. Geçmiş müslüman din adamlarının, misk kokan tarihçe-i hayatları budur. O beyinsizlerin iftiralarından bir eser var mı? İslâm dininden çıkanların mes'uliyetini, islâma yükletmek insafsızlık değil mi?

Bu iftiralar, bir kısım insanlar hakkında doğru olsa da, herkes için doğru olamaz. Hususî bir münasebetten dolayı doğru sayılsa bile her zaman doğru kabul edilemez. Doğunun kalkınma tarihinde, her milletten olan müslüman din âlimlerinin yeri bellidir.

Mısır'da el-Ezher'in, Filistin'de Meclis-i Alâ'nın, Hindistanda Mevlânâ Ebû'l-Kelâm ve arkadaşlarının, Endonezyada müslüman liderlerinin sarfettiği gayretler, yaptıkları işler unutulmamıştır. Şu halde müslüman âlimlerin ilerlemeye karşı oldukları iftirası bir yalandır. Kuru milliyetçilik adıyla, müslüman milleti dininden çevirmek için din alimine iftira edilemez. Eğer, yapılan iftiralar gerçek ise; din adamlarını islâh etmek müslüman millet için daha faydalı değil midir?

Diğer yandan dilimize geçen, takliden söylenen bazı tabirler (Din adamı tabiri de bunlardan biridir.) bizim örf ve âdetlerimize uymaz. Çünkü, bu tabirler batılıların papazlık düzeninde mevcuttur. İslâm örfünde Din Adamları tabiri, her müslüman için söylenilen bir tabirdir. Batıda din adamı sınıfı diye belli vasıflara sahip bir zümre vardır. Kilise, bizzat bu din adamları sınıfının sırtında ayakta durmaktadır. Müslümanlar arasında böyle bir sınıf yoktur. Her müslüman, aynı zamanda bir din adamıdır.

CESUR VE BAŞARILI BİR ADIM

Sevgili Kardeşlerim!..

Bütün bu izahlardan sonra, Hak yol olan islâm hükmünü bırakıp, şehvâni arzular ve geçici zînetler yolu olan Avrupa'nın yoluna ve medeniyetine uymakta mazurlu sayılmayız.

Avrupanın yolunda arzular, süsler, lezzetler, zevkler, her şeyi helâl görmek mümkündür. Bütün bunlarda kötü nefsin sevdiği ve hoşlandığı şeyler vardır.

Kur'an-ı Kerim bize, bunları şöylece bildiriyor: «Kadınlar, oğul-

lar, kantar kantar altın ve gümüşler, besili atlar, hayvanlar ve ekinler gibi nefsani şeyleri sevmek insanlara yaldızlı görünmüştür. Bunlar, dünya hayatının geçici lezzetleridir.» (11)

İslâm yolu ise, izzet ve şeref yoludur. Hak ve Hakikat yoludur. Kuvvet ve bereket yoludur. Doğruluk ve fazilet yoludur. İlim ve ahlâk yoludur.

Ey müslüman liderler! Müslümanlarla birlikte bu doğru ve sağlam yoldan yürüyün ki, Allah sizleri muvaffak etsin. Bakınız bu hususta Kur'an'ımız bize şöyle sesleniyor: «De ki: Size bunlardan daha hayırlısını haber vereyim mi? Allah'tan korkanlar için, altlarından ırmaklar akan cennetler vardır. Orada ebedî kalacaklardır. O cennette, tertemiz zevceler ve Allah'ın rızasına ermek vardır. Allah, kullarını görücüdür.» (12)

Tarih boyunca milletleri, zevk-ü sefaya düşmeleri perişan etmiştir. Avrupayı da zevk-ü safa peşinde koşmak ve açgözlülük kökünden sarsmıştır: «Bir şehri yok etmek istediğimiz zaman, o şehrin zevkine düşkün olanlarına emrimizi göndeririz. Buna rağmen yoldan çıkarlar. Artık o şehir yok olmayı hak eder. Biz de onu yerle bir ederiz.» (13)

Yüce Allah, Peygamber efendimiz Hz. Muhammed'i bütün âlemlere rahmet olarak gönderdi ve O'nunla birlikte kıyamete kadar nûr ve hidayet olan Kur'an-ı Kerimi indirdi.

Peygamber efendimiz (S.A.V.) in önderliği, hadis-i şeriflerinin devam etmesiyle sürüp gitmektedir. Kur'an-ı Kerim, yüce ayet ve delillerinin kuvvetli olmasıyla hüküm sürmektedir.

İnsanlık muhakkak surette Peygamber Efendimizin liderliğini ve Kur'an-ı Kerimin üstünlüğünü ister istemez kabul edecektir. Bu hususta yüce Allah şöyle buyurmaktadır:

«Müşrikler hoşlanmasalar da Allah dinini, bütün dinlerden üstün kılacaktır.» (14)

Ey Müslüman Liderler! Çileli, ızdıraplı hasta ve huzursuz bu âlemi kurtarmak için Kur'an-ı Kerimin eczanesinden, Resulullah (S.A.V.), ın adına ilk şeriat ilâcını alan siz olunuz...

Bu cesaretli ve —İnşallah— başarılı bir adım olacaktır. Yüce Allah Kur'an-ı Kerimde bize şu müjdeyi vermektedir: «Eninde, sonunda emir Allah'ındır.» (15)

---

(11) Âl-i İmrân sûresi: 14

(12) Âl-i İmrân sûresi: 15

(13) İsra sûresi: 16

(14) Tevbe sûresi: 33

(15) Rûm Sûresi: 4

«Allah iradesini yerine getirmekte her şeye galibdir, fakat insanların çoğu bunu bilmezler.» (16)

«İşte o gün mü'minler, Allah'ın yardımıyla sevineceklerdir. Allah dilediğine yardım eder. O her şeye galibdir ve rahimdir.» (17)

İSLÂH İÇİN ATILACAK BAZI PRATİK ADIMLAR

Sevgili Kardeşlerim!

Yeniden kalkınmamız için müslümanlarda nasıl bir şuur ve ruhun hâkim olması gerektiğini açıkladıktan sonra, bu şuurun meydana getireceği bazı pratik neticelere temas etmek istiyoruz.

Burada sadece mevzuların başını zikretmekle iktifa edeceğiz. Çünkü, bu mevzulardan herbirinin, geniş araştırma ve incelemeye muhtaç olduğunu biliyoruz.

Çünkü; milletlerimizin bütün ihtiyaç ve isteklerini, kalkınması için icâp eden bütün şeyleri tamamen tesbit edeceğimizi söyliyemeyiz. İleri sürdüğümüz bu arzuların kısa bir zamanda gerçekleşeceği kanısındayız.

Biz bu isteklerin çoğunun önünde çeşitli engellerin bulunduğu ve engelleri aşabilmek için de uzun düşünmelere, büyük çabalara ve sarsılmaz bir iradeye gerek olduğunu düşünüyor ve inanıyoruz.

Bununla beraber samimî gayretin elinden hiç bir şeyin kurtulamıyacağını, hayır yolunu tutan, güçlü irade sahibi bir milletin elbetteki muvaffak olacağına da inanıyoruz. Bu inancımızı çalışmalarımızla ispat ediyoruz.

Öyle ise, hep birlikte Allah'a yönelip, muvaffakiyeti sadece O'ndan diliyelim.

İslâmî Ruha dayanarak yapılması gerekli olan başlıca islâhatlar şunlardır.

A — Siyasî, Adlî ve İdarî sahalarda islahat. Bu hususta yapılacak islâhatı şu maddelerde gösterebiliriz:

1) Partizanlık kaldırılmalı, milletin siyasî kuvveti tek bir safta toplanmalıdır.

2) Hukukun bütün dallarında İslâma uygun olacak şekilde islahat yapılmalıdır.

3) Orduyu kuvvetlendirmeli, orduya islamî cihâd ruhu ve heyecanı verilmelidir.

---

(16) Yusuf Sûresi: 21

(17) Rûm Sûresi: 4-5

4) İslâm başkanlığını tekrar diriltmeye ciddiyetle çalışmak için bütün islâm memleketleri —bilhassa Arap devletleri— arasındaki bağlar kuvvetlendirilmelidir.

5) Devlet dairelerinde bütün memurları islâmî hükümlerden mes'ul olduklarını hissettirecek derecede islâmî şuur yayılmalıdır.

6) Devlet memurlarının şahsî tutumları murakabe edilmeli, şahsî davranışı ile vazife esnasındaki davranışı birbirinden ayırt edilmelidir.

7) Yaz-kış dairelerde çalışma saati ileri alınmalıdır. Bu yolla dinî vecibelerin yerine getirilmesine yardım edilmelidir. Gece geç vakitlere kadar geçen zaman kaybı mutlaka önlenmelidir.

8) Rüşvet ve iltimasa son verilmelidir. Vazife sadece ehil olanlara ve kanunî şartlara haiz olanlara verilmelidir.

9) Devletin bütün işleri İslâm terazisiyle tartılmalıdır. Toplantılar, davetler, sohbetler, hapishaneler ve hastaneler islâma ters düşmeyecek şekilde yeniden tanzim edilmelidir. Çalışma vakitleri namaz vakitleriyle çatışmıyacak şekilde ayarlanmalıdır.

10) Ezher mezunları askerî ve idarî vazifelerde çalıştırılmalı, bu yolla yetiştirilmelidir...

B — İçtimaî ve ilmî sahalarda islâhat:

Bu hususta yapılacak islâhatı şu maddelerde gösterebiliriz:

1) Milleti, âdâb-ı muaşerete hürmet etmeye alıştırmalıdır. Bu hususta kanunî müeyyidelerle beraber irşâd yoluna da başvurulmalıdır. Âdâb ve ahlâka muhalif suçlar şiddetle cezalandırılmalıdır.

2) Kadını hem yükseltecek hem de iffetini koruyacak şekilde «Kadın hakları» islâma uygun olarak halledilmelidir. Bu yolla içtimaî yönden en önemli mes'ele olan bu mevzuu ifrat ve tefrite dalanların sapık görüşüne ve kiralık kalemlerine bırakmamalıdır.

3) Gizli-açık her türlü fuhuş önlenmelidir. Fuhuş, ne şekilde olursa olsun faili recmedilecek bir suç sayılmalıdır.

4) Kumarın; oyun, milli piyango, yarış ve benzeri her çeşidi kaldırılmalıdır.

5) Afyon, eroin, haşhaş ve benzeri her çeşit içkiye karşı savaş açılmalı, içki tamamen yasaklanmalı, millet onun kötülüğünden kurtarılmalıdır.

6) Açıklık, çıplaklık önlenmeli, kadınlar icabeden hususlarda irşâd edilmelidir. Açıklık hususunda asla müsamaha edilmemelidir. Bilhassa öğretmen, talebe, doktor gibi hanımlara karşı sıkı tedbirler alınmalıdır.

7) Kızları terbiye etme proğramları tekrar incelenmelidir. Çeşitli terbiye ve talim kademelerinde erkek ve kız proğramı farklı olmalıdır.

8) Kız ve erkek talebelerin birlikte okumalarına mani olunmalı, kendisine helâl olmayan bir kadınla herhangi bir erkeğin başbaşa kalması, cezalandırılması gereken bir suç olmalıdır.

9) Evlenmeye ve nesli artırmaya çeşitli yollarla teşvik edilmeli, aileyi koruyacak yuva kurmaya teşvik edecek, evlenme problemini çözecek kanunî tedbirler alınmalıdır.

10) Barlar, pavyonlar kapanmalı, dans ve benzeri oyunlar yasaklanmalıdır.

11) Tiyatrolar ve sinema filmleri sıkı sansürden geçirilmelidir. Seks filmleri kaldırılmalıdır.

12) Türkü ve şarkılar temizlenmeli, iyisi seçilip alınmalı, bunlara sıkı sansür konulmalıdır.

13) Millete verilen konferanslar, açık oturumlar v.b. İslâmî değer taşıyanları seçilmeli, radyo ve televizyon vatansever, ahlâklı ve faziletli şahsiyetler yetiştirmek için kullanılmalıdır.

14) Nefsî arzuları uyandıran romanlar, fesat tohumu saçan kitaplar toplanmalıdır. Fuhuş ve kötülüğü yayan, insanları şehvanî arzularını istismar eden basına el koyulmalıdır.

15) Yazlıklar ve plajlar cinsî anarşi ve müstehcenlikten uzak bir şekilde tanzim edilmelidir.

16) Bütün kahvehanelerin açılış ve kapanış saatleri tayin edilmelidir. Kahvecilerin ne yaptıkları kontrol edilmelidir. Faydalı şeyler tavsiye edilmeli, onların uzun zaman kahveyi açık tutmalarına müsaade edilmemelidir.

17) Kahvehaneler okuma yazma bilmeyenleri, okur-yazar yapmak için kullanılmalıdır. Bunun için öğretmenler ve talebeler yardımda bulunmalıdır.

18) Gerek iktisadî, gerek ahlâkî yönden zararlı âdetlere karşı savaşmalı, milleti bu zararlı âdetlerden kurtarıp faydalı âdetlere sevketmelidir. Meselâ düğünlerde, mevlidlerde, bayramlarda, matemlerde ve çeşitli münasebetlerde görülen âdetler düzeltilmelidir. Bu yönde bizzat devlet örnek olmalıdır.

(19) Hisbe (18) Teşkilatı kurulmalıdır. Ramazanda oruç yeme, kasden namazı terketme, dine küfretme ve benzeri İslâma aykırı hareketleri işleyenler cezalandırılmalıdır.

20) Köylerdeki okullar, camilerin yanında yapılmalıdır. Hem okul, hem cami, vazifeye itina gösterme bakımından güzelce tanzim edilmeli-

---

(18) Hisbe demek, her müslümanın işlenen suçları adli makamlara bildirme mecburiyetinde olması demektir. Böylece herkes, polis vazifesini yapacaktır.

dir. Böylece küçük talebeler de namaz kılmaya alıştırılmalı, yaşı geçmiş büyükler ilimden nasibini almalıdır.

21) Bütün okul ve üniversitelerde Din dersi mecburi sayılmalıdır.

22) Hususi okullarda Kur'an-ı Kerimi ezberlemeye teşvik edilmeli, din ve dil sahalarında ilmî diplomaları elde etmek için Kur'anı Kerimi ezberleme şartı konulmalıdır. Ayrıca her okulda Kur'an-ı Kerimin bir kısmı ezberletilmelidir.

23) İstikrarlı tedrisat sistemi konulmalı, bu sistemle terbiye geliştirilmeli, seviyesi yükseltilmesi, gayeleri bir olan müesseseler birleştirilmeli, millete mevcut olan çeşitli kültürler yakınlaştırılmalıdır. Talim ve terbiyenin birinci merhalesi İslâm ruhunu, güzel ahlâkı aşılayacak merhale olmalıdır.

24) Talim ve terbiyenin bütün merhalelerinde dil ve edebiyata önem verilmeli, sadece ikinci merhalesinde yabancı dili bırakıp birinci merhalede Arapçaya önem verilmelidir.

25) İslâm Tarihine ve islâm medeniyetine önem verilmelidir.

26) Yavaş yavaş milletin kıyafetini birleştirme yolları düşünülmelidir.

27) Dil, örf, âdet ve kıyafet bakımından evlerdeki batıcılık ruhu kaldırılmalı, bütün bunlar islâmlaştırılmalıdır. Bilhassa sosyeteleşmiş evlerde bu, gerçekleştirilmelidir.

28) Sağlığa dair ikazlarda bulunmak, hastaneleri, doktorları, seyyar klinikleri artırmak ve tedavi yollarını kolaylaştırmak suretiyle kamu sağlığına önem verilmelidir.

30) Nizâm ve intizama riayet edilmesi, temizliğe dikkat edilmesi, suların klorlanması, kültür vasıtaları ve istirahat yerleri bakımından köye önem verilmelidir.

C — İktisadî Sahalarda İslâhat:

1) Zekâtın toplanması ve dağıtılması islâm şeriatının emirlerine göre tanzim edilmelidir. Zekât vasıtasıyla Dâr'ül-Aceze; Yetimler Yurdu, Düşkünler Evi ve Askerî Kuvvetlendirme, Güçlendirme Vakfı gibi hayır müesseseleri kurulmalıdır.

2) Faiz derhal yasaklanmalıdır. Bankalar faizsiz olarak tanzim edilmeli, devlet kendine ait faiz alacaklarından vazgeçmeli, bu yönde örnek verilmelidir.

3) İktisadî projelere teşvik edilmeli, iktisadî müesseseler çoğaltılmalıdır. Yabancıların ellerinde olan iktisadî müesseseler millileştirilmelidir. Yerli mala önem verilmelidir.

4) Halkı karaborsacılık yapan şirketlerin zülmundan korumalı, onlara hadleri bildirilmeli, millet için mümkün olan her faideli şey yapılmalıdır. Tefecilik ve ihtikârcılık kaldırılmalıdır.

5) Dar gelirli memurların maaşları, artırılmalıdır. Avans ve mükafatlar verilerek durumları düzeltilmeye çalışılmalıdır. Yüksek dereceli memurların aylıkları azaltılmalıdır.

6) Vazifeler açıkça belirtilmeli, memurlar sadece zarurî vazifelerde çalıştırılmalıdır. İşler, memurlara eşit dağıtılmalı, bunda dikkatli davranılmalıdır.

7) Zirai ve teknik sahalarda teşvikte bulunulmalı, istihsâl bakımından köylülere ve teknisyenlere önem verilmelidir.

8) İşçilere içtimaî ve teknik sahalarda gereken alaka gösterilmeli, çeşitli yönlerde seviyeleri yükseltilmeye çalışılmalıdır.

9) Çorak araziler, ihmal edilmiş maden ocakları gibi tabiî kaynaklar işletilmelidir.

10) Faaliyet ve işletme bakımından zarurî olan projeler lüks olanlara tercih edilmelidir.

NETİCE:

İşte, müslüman kardeşlerin dâvâsı budur. Bunu sizlere takdim ediyoruz. Biz canımızı, düşüncemizi ve gücümüzü İslâmı yükseltmek ve ilerletmek isteyen herhangi bir devlet veya kuruluşun emrine veriyoruz. Fedâ olmayı kabul ediyoruz. Buna, her şeyimizi seve seve veririz. İnanıyoruz ki, vazifemizi yerine getirdik. Sözümüzü söyledik. «Din Allah için, Allah'ın kitabı için, müslüman liderler için ve bütün müslümanlar için nasihattır...» (19)

Yüce Allah bize kafidir... Yüce Allah'ın bütün insanlar arasından seçtiği ve onlardan razı olduğu kulları üzerine selâm olsun...

---

(19) Bu hadisi, Buhârî ve İbn. Mâce rivayet etmişlerdir.

VII
DÜN VE BUGÜN ARASINDA

TAKDİM

Bütün âlemlerin Rabbi olan yüce ALLAH'a Hamd, O'nun Resulu Hz. Muhammed (S.A.V.) ve O'na tabi olanlara da Selât'ü selâm olsun.

İhvân-i Müslimin (Müslüman Kardeşler) davalarını ve düşüncelerini açıklayan gayelerini ortaya koyan ve metodlarını çizen bir çok risaleler yayınladılar. Bunlar, davalarının ana temellerini, merhalelerini, hakikatını ve hedeflerini beyan eden çok kıymetli risalelerdir.

Bu risalelerden birincisini (Dün ve bugün arasında başlığı altında okuyuculara takdim ediyoruz.) Bu risâle, islâm düşünce ve idealinin gelişmesinden ve hedeflerinden bahseder. Bu risâle, ikinci dünya savaşından önce müslüman kardeşler teşkilâtının dava ve düşüncesinin ilk kuruluşunda yazılmış ve günümüze kadar müslüman kardeşler arasında büyük bir alâka görmüştür.

Bu risâlede, islâm nizamının temel esaslarının çizdiği ıslah yollarını görürüz. Bütün insanları, çizilen ve esasları kesin olarak ortaya konulan bu nizâmı kabul etmeye çağırır. Kur'an-ı Kerimin anayasa, Resulullah (S.A V.) inde başkan ve önder olduğu devirde, ilk kalkınmasını başaran islâm devletinden, numune olarak bir bölüm takdim eder. Bundan başka bu risalede müslümanların kalkınmalarını engelliyen ve durumlarını değiştiren sebeb ve faktörleri bütün incelikleriyle tahlil edilmiştir. Okuyucu bu risalenin son bölümünde öğütlerle karşılaşır. Şüphesiz öğüt, yolunu şaşıran bir ümmet için en büyük bir uyarıdır. Bu ümmetin sonu da, ancak öncesinin düzeldiği şeylerle düzelir. Bu ümmetin öncesi bizim için bir modeldir.

Yüce ALLAH'tan, bu işi yalnız kendi rızası için kılmasını, müslümanların kalp gözlerini açmasını ve akıllarını islâm'ın hükümlerini almaya ve onlarla âmel etmeye sevk etmesini niyâz ederiz... **(Müslüman Kardeşler Teşkilâtı.)**

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

Yüce ALLAH'a hamd, dünyayı nuruyle feth eden son peygamber Hz. Muhammed (S.A.V.)'e de selât'ü selâm olsun.

1 — EL-EMİN OLARAK VASIFLANAN HZ. MUHAMMED (S.A.V.)'İN PEYGAMBERLİĞİ VE KUR'AN-I KERİMİN METODU :

Bundan tam 1370 küsür yıl önce, okur yazarlığı olmayan (ümmi) Peygamber; Abdullah'ın oğlu Hz. Muhammed (S.A.V.) Mekke-i Mükerremede Safa dağının başında şu ayet-i celileyi ilân etmiştir: «Ey insanlar... Doğrusu ben, göklerin ve yerin hükümranı, kendinden başka ilâh bulunmayan, dirilten ve öldüren ALLAH'ın —Hepinize gönderdiği— Peygamberiyim. ALLAH'a ve O'nun okur yazarlığı olmıyan (ümmi) Peygamberine iman edin. O Peygamber de ALLAH'a ve kelâmına (emirlerine) iman eder. O'na uyun ki, doğru yolu bulasınız.» (1)

Evet, yapılan bu umumî davet, bütün dünyada karanlık mazi ile mes'ud günümüz ve nûrlu müstakbel arasında bir dönüm noktası idi. Bu, kesin olarak yeni bir nizamı açıkça ilân etmekti. Bu nizâmın koyucusu, her şeyi bilen yüce ALLAH'tır. Bu nizamın tebliğ edicisi, müjdeleyicisi ve uyarıcısı Hz. Muhammed (S.A.V.) dir. Bu nizâmın mukaddes kitabı, insanları nurlandıran Kur'an-ı Kerim'dir. Bu nizâm ve davanın askerleri ise, muhacir ve Ensâr'dan ilk müslüman olan ve onlara güzelce uyanlardır.

İslâm, yüce ALLAH'ın nizâmı ve boyasıdır: «O, ALLAH'ın boyasıdır. Kimin boyası ALLAH'ın boyasından daha iyi olabilir?» (2)

Onun sahibi ve koruyucusu ALLAH'tır: «Sen daha önce kitap nedir, iman nedir bilmezdin. Fakat biz onu bir nûr kıldık. Kullarımızdan dilediğimizi onunla doğru yola iletiriz. Şüphesiz sen, en doğru yola iletmektesin. Bu doğru yol, göklerde ve yerde olanların sahibi ALLAH'ın yoludur. İyi bilin ki, sonunda her şey ALLAH'a döner.» (3)

2 — KUR'AN-I KERİMİN, İÇTİMAİ HAYATIN İSLAHI İÇİN GETİRDİĞİ TEMEL ESASLAR:

Kur'an-ı Kerim, cemiyeti her yönüyle tam olarak ıslah etmek için temel esasları ihtiva eden mukaddes bir kitaptır. Kur'an, Hz. Muhammed (S.A.V.)'e hadislere ve münasebetlere göre iniyor ve Resulullah (S.A.V.)'da bunu her indiğinde Mü'minlere tebliğ edip bildiriyordu.

Yüce ALLAH bu hususta Kur'an-ı Kerimde şöyle buyurmaktadır:

---

(1) A'raf Sûresi âyet: 158

(2) Bakara Sûresi âyet: 138

(3) Şu'ra Sûresi, âyet: 52-53

«Biz, senin kalbinde iyice yerleşmek için, Kur'an-ı sana yavaş, yavaş ve azar, azar indirdik. Müşriklerin sana getirdikleri her masala karşı, biz sana doğru cevabı ve en güzel açıklamayı getirdik.» (4)

Böylece Kur'an-ı Kerim, yirmiiki küsur senede vahy yolu ile inerek tamamlandı. Kalplerde, kitaplarda muhafaza edildi. Yüce ALLAH, Kur'an-ı Kerimde bu müslüman ümmet için, her şeyin hükmünü beyan etmiştir.

Cemiyeti her yönüyle ıslah etmek için Kur'an-ı Kerimin getirdiği başlıca temel esaslar şunlardır:

a) ALLAH'ın hüküm ve emirlerine imân etmek.

b) İnsan ruhunu yüceltmek.

c) Dünya ve ahirette yapılan işe karşılık olarak ceza veya mükâfat görme inancını yerleştirmek.

d) İnsanlar arasında kardeşliği ilân etmek.

e) Kadın ve erkeği bir bütün olarak yüceltmek, aralarında eşitliği ve dayanışmayı temin etmek ve her birinin vazifesini bütün inceliklerıyle tayin etmek.

f) Sosyal güvenliği sağlamak. Bu da her ferdin yaşama, mülkiyet, çalışma sağlığını koruma hürriyet ve güven içinde eğitim-öğretim gibi her türlü sosyal ve tabiî hakları olduğunu bilmesi ve bunları kendisine sağlaması ile olur. Kazanç yollarını, bütün fertler için aynı ölçü ve sınırlar içinde gerçekleştirmek.

g) İki içgüdüye hakim olmak: 1 — Kendini koruma içgüdüsü. 2 — Cinsi duygularını koruma içgüdüsü. Yani midenin ve utanç yerinin isteklerini meşru' yolla yerine getirmek.

h) Cinayetlere sebeb olan suçların asıl kaynakları ile şiddetle savaşmak.

i) İslâm ümmetinin birliğini kuvvetleştirmek, bütün bölücülüğe götüren sebeblere son vermek.

j) İslâm ümmetini, bu ilâhî nizamın getirdiği doğru ve hak esaslar uğrunda cihâd etmeye mecbur tutmak.

k) İslâm devletinin, islâm idealinin temsilcisi, koruyucusu hedeflerini gerçekleştirmekten sorumlusu ve bütün insanlara islâmı tebliğ etmekle vazifeli olduğunu kabul etmek.

3 — İSLÂM NİZAMININ PRATİK HUSUSİYETLERİ:

Kur'an-ı Kerimin esaslarına dayanan islâm nizâmı, insanların koyduğu kanunlara ve felsefî görüşlere asla benzemez. Çünkü bu nizâm, fi-

(4) Furkan Sûresi âyet: 32-33

kir ve emirlerini yalnız görüşler ve dillerde söylenen sözler olarak bırakmamıştır. O, emirlerini insanların aklına ve kalbine yerleştirip sebatlı kılmak için ve bunlardan meydana gelecek eserlerden insanları faydalandırmak için, gözle görülen, elle tutulan fiili ameller koymuş ve ona iman edenleri bu amellere sımsıkı sarılmaya mecbur kılmıştır. İslâm, imandan sonra ameli şart koşmuştur. Kur'an-ı Kerim de bu amelleri müslümanlara terkedilmez birer farz olarak emretmiştir. Bunlarla amel edenler Âhirette mükafatlandırılacak, ihmalkârlar ise cezalandırılacaklardır. Buna karşılık verilen cezanın ağırlığı, suçluyu islâm toplumundan uzaklaştıracak kadar ağır ve tehlikeli olabilir. Böylece islâm, amele önem vermiş ve bu husus üzerinde ısrarla durmuştur. İslâmın getirdiği ve koruduğu bu prensipleri yerleştirmek için bir kale edindiği bu dinî farizelerin en önemli olanlarını şöylece sıralıyabiliriz:

1) Namaz kılmak, ALLAH'ı anmak, tevbe ve istiğfârda bulunmak...

2) Oruç tutmak, iffetli ve namuslu olmak. Arzularına kapılmaktan sakınmak...

3) Zekâtını vermek, yoksullara sadaka ve yardımda bulunmak, iyilik ve hak yolunda malını harcamak...

4) Hac farizesini yapmak, seyahat etmek, islâm dünyasına geziler yapmak ve yüce ALLAH'ın var kıldığı büyük mülküne bakıp tefekkür etmek...

5) Çalışıp kazanmak, dilenmekten kaçınmak...

6) Cihâd etmek, ALLAH yolunda savaşmak, bu yolda savaşanları donatmak, mücahidin aile efradını ve geride bıraktığı bütün işlerini gözetmek...

7) İyiliği emretmek, insanlara öğüt vermek...

8) Kaçınılması gerekli olan haram şeylerden sakınmak, bunları yapanların bulundukları yerlerden uzaklaşmak...

9) Müslüman erkek ve kadının, hayatın çeşitli dallarında —Herkesin kendisine lazım olan sahalarda— kendilerine gerekli olan bilgileri edinmek için çaba sarfetmek...

10) İyi muamelede bulunmak, yüce ve güzel bir ahlâka sahip olmak...

11) Bütün duyu organlarını ve vücudun sağlığını korumak için, gereken ihtimam ve titizliği göstermek...

12) İdareci ile idare edilenler arasında sosyal dayanışmayı sağlamak...

İşte, her müslüman, yukarda maddeler halinde saydığımız bu dinî vecibeleri yapmakla ve Kur'an-ı Kerimin açıkladığı gibi bunlara sımsıkı sarılmakla emr olunmuştur. Hiç bir müslüman, bu dinî vazifelerinden aslâ ihmâlkârlık gösteremez. Anlattığımız bu vazifeler, Kur'an-ı Ke-

rimde birer birer anlatılmıştır. Resulullah (S.A.V.), Sahabe-i Kiram ve onlara tabi olanlar bu vazifeleri son derece açıklığa kavuşturmuşlardır. Bu farizelerden herhangi biri veya birkaçını yapmak islâm nizamının getirdiği temel kaideleri kuvvetlendirecek ve kalplere yerleştirecektir. Takva ve ihsan dereceleri, bu vazifeleri en güzel şekilde yapmakla elde edilir.

4 — İLK İSLÂM DEVLETİ:

İlk islâm devleti, Kur'an-ı Kerim'in bu yüce ve üstün sosyal esasları üzerinde kurulmuş, bunlara candan inanan, bu esasları dikkatle tatbik etmiş ve bunları bütun dünyaya yaymaya çalışmıştır.

Müslümanların bu esaslara bağlılığı o dereceye varmıştı ki, Birinci halife Hz. Ebû Bekir (R.A.) şöyle buyurmuştu: «Devenin ipini kaybetsem dahi ALLAH'ın kitabında hükmunü bulurum.» (5) Gene O, zekât vermekten kaçınanları dinden çıkanlar olarak kabul etmiş, bunlara karşı savaşmış ve haklarında şöyle buyurmuştur: «ALLAH'a yemın ederim ki, şayet Resulullah'a verdikleri bir oglak'ı dahi bana vermezlerse onlarla savaşırım.» (6)

Yeryüzünde yeni olarak doğan islâm ümmeti, her yönü ile birlik ve beraberlik içinde yaşıyordu. İçtimaî birlik, Kur'an'ın nizâmına ve lisanını her yere yaymakla gerçekleşmişti. Siyasî birlik ise, mü'minlerin, islâm halifesinin bayrağı gölgesinde ve islâm halifeliğinin merkezinde sağlanmıştı.

Aynı zamanda islâmın, askeri, mali, bütçe ve vilayetlere yapılan harcamalar konusunda merkezî sistemi almayıp, eyalet sistemini benimsemesi bu siyasî birliği zedelememekteydi. Çünkü, herkes aynı inançla ve aynı idare altında çalışıyordu. Bütün kalpler, imanla hilâfet merkezine bağlıydı.

Kur'an-ı Kerim'in bu temel esasları, arap yarımadasından ve acemistandan putçuluğu kovalayıp tamamen yok ettiği gibi sinsi, yalancı ve hilebaz siyonizmi (Yahudiliği) de köşeye sıkıştırmıştı. Diğer yandan hıristiyanlıkla da savaşmış, Asya ve Afrika kıtalarından hıristiyanlığın gölgesi çekilmiye başlamış, merkezi İstanbul'da bulunan doğu Roma İmparatorluğu sayesinde Avrupaya doğru kaymaya başlamıştı. Önüne bütün dünyanın kapalı kapılarını açmış ve ileriye doğru hızla ilerliyordu.

Böylece, ilk islâm devletinin manevî ve siyasi nüfuzu iki büyük kıtaya yerleşmişti. Sonra İstanbul'u kuşatmak suretiyle doğu Avrupaya da

(5) **Tarih-i Taberi.**

(6) **Buhârî ve Müslim rivayet etmiştir.**

el uzatmış, ancak buradan bir sonuç alamayınca, Avrupanın batısı olan Endülüs'ten Avrupa'yı fetihetmişti. Artık islâm orduları Fransa'nın iç kısımlarına, İtalya'nın kuzey ve güneyine kadar ulaşmış ve batı Avrupa'da ilim ve irfanla dolu haşmetli bir devlet kurmayı başarmıştır. Asrında islâm devleti, dünyanın en büyük ve en kudretli devleti olmuştu. Daha sonraki, tarihlerde Osmanoğulları devrinde İstanbul'u fethetmeye muvaffak olmuş ve hıristiyanlığı Avrupanın ortasında sıkıştırmıştı. İslâm donanmaları, Akdeniz ve Kızıldenizde seyretmiş, bunları birer islâm gölü haline getirmişti. Böylece islâm devleti, doğu ve batıda denizlerin kilit noktalarını eline geçirmiş, kara ve denize hakim olmuştu...

Bu devirde islâm ümmeti, başka medeniyet ve milletlerle irtibat kurmuş, yüce nizâmının kuvveti sayesinde bu medeniyetlere galip gelmiş ve onları islâm'ın rengiyle boyayıp islâma hizmet ettirmeye muvaffak olmuştur.

İslâm devleti, bu devirde irtibat kurduğu bütün medeniyetlerin, iyi yönlerinden faydalanmakta bir mahzur görmemiştir. Çünkü bunlar, onun içtimaî ve siyasi birliğine her hangi bir zarar vermemişlerdir. İlim, iyi ve doğru olan herşey islâm'ın emr ettiği esaslardır. Bunları, hangi medeniyette olursa olsun almakta her hangi bir sakınca yoktur.

5 — İSLAM DEVLETİNİ VE BİRLİĞİNİ PARÇALAYAN FAKTÖRLER:

İslâm devletinin bu yüce, üstün kuvvet ve geniş otoritesine rağmen, onu parçalayıp yok eden faktörler, Kur'an gölgesinde yetişen bu yüce islâm ümmetinin arasına sızmış büyümüş, yayılmış, zaman zaman kuvvetlenmiş, islâm devletinin temel yapısını parçalamış ve Hicretin altıncı asrında, merkezi sisteme dayanan islâm devletini Tatar'lar yoluyla sona erdirmiştir. Aynı faktör ve sebepler, islâm devletini hicretin ondördüncü asrında ikinci kez olarak bir defa daha yok etmiştir. Bu yıkıcı faktörler her ikisinde de islâm devletini ve birliğini yıkmış, geriye milletçikler ve kendi bölgelerinde birleşmeye aşık, kalkınma yolunda ilerlemek isteyen atılan devletçikler bırakmıştır.

Bu yıkıcı faktör ve sebeplerin en önemlilerini şöylece sıralayabiliriz:

1) Siyasî ve ırkçı çekişmeler, başkanlık ve şahsî üstünlük için yapılan kavgalar. Oysa islâm, bunlardan şiddetle kaçınmayı emretmiş ve ümmetleri, milletleri çökertip devletleri yıkan bu hususlara dikkati çekmiştir. Yüce ALLAH bu hususta şöyle buyurmaktadır:

«ALLAH'a ve Peygamber'e itaat edin, çekişmeyin, yoksa başarısızlı-

ğa düşersiniz ve kuvvetiniz gider. Sabredin, şüphesiz ki ALLAH, sabredenleri sever.» (7)

Bütün bu emir ve yasaklarla birlikte Kur'an-ı Kerim ve sevgili Peygamberimiz (S.A.V.) söz ve öz'de ALLAH'a karşı samimi olmayı ve nefsi arzuları terketmeyi, övülmeyi sevmekten son derece kaçınmayı emretmiştir.

2 — Din ve mezhep mevzuunda yapılan çekişme ve kavgalar. Bunlar islâm dininin hem inanç hem de amel olduğunu unutup, sadece boş kalıplarla, ölü ıstılâhlarla uğraşmış, yüce ALLAH'ın kitabını ve Resulullah (S.A.V.)'in sünnetini ihmal etmişlerdir. Bu donuk ve sapık görüş ve sözler müslümanları aşırı taassup, kısır çekişme ve tartışmalara götürmüştür. Halbuki bunların hepsi de islâmın sakındığı ve şiddetle yasakladığı şeylerdir: Peygamber efendimiz (S.A.V.) bir hadislerinde: «Doğru yolda olan bir millet, ancak aralarında tartışmaya düştükten sonra haktan sapar.» (8) Diye buyurmuşlardır.

3) Aşırı derecede eğlenceye, zevk'ü sefaya dalmak, nefsî arzulara mahkûm olmaktır. O derece ki bu devirde bazı islâm başkanlarından, müslüman olmayanlardan görülmeyen çirkin şeyler görülmüştür. Halbuki, onlar yüce ALLAH'ın şu ayetini okuyorlardı:

«Eğer biz, bir şehri yok etmek istediğimiz zaman, önce onun zevke dalmış elebaşılarına itaat etmeyi emrederiz. Onlar da buna rağmen itaattan çıkarlar. Artık o şehir yok olmayı hak eder. Biz de onu yerle bir ederiz.» (9)

4) Önderlik ve başkanlığın, islâmın hakiki manasını tam olarak kavramayan ve onun yüce tadını tatmayan, Kur'an-ı Kerimin nizâmını anlamayan ve kalpleri onun nuruyla nurlanmayan bir takım cahil kimselere geçmesidir. (10)

Halbuki müslümanlar, yüce ALLAH'ın şu ayetini okuyorlardı:

«Ey iman edenler... Sizden olmayanları kendinize yakın dostlar edinmeyin. Onlar, sizi sapıtmaktan geri kalmazlar. Sıkıntıya düşmenizi isterler. Kinleri ağızlarından fışkırmaktadır. Sinelerinde gizledikleri ise, daha büyüktür. Size ayetlerimizi açıkladık. Eğer bilirseniz.» (11)

5) İlim ve tekniği ihmâl etmek, bütün vakit ve çabaları felsefî görüşlere ve hayali ilimlere harcamaktır. Halbuki islâm, müslümanları

---

(7) Enfal Sûresi âyet: 46

(8) Müslim ve İbn. Mâce rivayet etmişlerdir.

(9) İsra Sûresi âyet: 19

(10) Üstat Hasan El-Bennâ, burada müslüman araplara ve diğer milletlere seslenlyor ve islâm'a yeniden sahip çıkmalarını istiyor.

(11) Âl-i İmran Sûresi âyet: 118

kâinata bakmaya, yaratılanların sırlarını çözmeye ve yeryüzünde gezip herşeyi pratik olarak görüp yapmaya teşvik eder. Aynı zamanda onlara ALLAH'ın yarattığı eşya üzerinde düşünmeyi emreder: «De ki: Bakın göklerde ve yerde ne var?..» (12)

6) Müslümanların kırallık, şâhlık ve saltanatla gururlanmaları ve diğer milletlerin içtimaî yönden gelişmelerine bakmayı ihmal etmeleridir.

Böylece, müslümanlar saltanatla meşgul olurken, müslüman olmayan diğer batılı devletler ilim ve teknik yönünden hazırlıklar yapıp, ansızın müslümanlara saldırmış ve onları yenmişlerdir.

Halbuki Kur'an, müslümanlara uyanık olmalarını emretmiş, gaflet içinde yaşamanın kötü sonuçlarından sakındırmış ve gafilleri hayvanlar gibi hatta onlardan da daha aşağı olarak kabul etmiştir. Bu hususta şöyle buyurulmaktadır:

«Yemin olsun ki biz, cehenneme girecek birçok cin ve insan yarattık, onların kalpleri vardır amma anlamazlar, gözleri vardır amma görmezler, kulakları vardır amma işitmezler. İşte bunlar hayvanlar gibidir, hatta daha da sapıktırlar. Bunlar gaflete düşenlerin tâ kendileridir.» (13)

7) Müslümanların, düşmanlarının hilelerine aldanmaları, onların ahlâk ve hayat tarzlarını beğenmeleri, faydalı ve zararlıyı ayırmadan her şeyde onları taklide koşmalarıdır. Halbuki islâm, müslüman olmayanlara benzemeyi şiddetle yasaklamış, islâmî esasları korumakla emretmiş ve bu taklitçiliğin kötü sonuçlarından sakındırmıştır. Kur'an-ı Kerimde bu hususta şöyle buyurulmaktadır:

«Ey iman edenler... Kendilerine kitap indirilenlerden bir gruba itaat ederseniz, onlar sizi, iman ettikten sonra tekrar kâfir ederler.» (14)

Bir başka ayette de şöyle buyurulmaktadır:

«Ey iman edenler. İnkâr edenlere itaat ederseniz, onlar tekrar sizi, önceki halinize çevirirler de hüsrana uğrarsınız.» (15)

6 — SİYASİ KAVGALAR DEVRİ:

Bu siyasî kavga ve çatışmaları devir olarak şöylece sıralıyabiliriz:

1) Gerileme ve çökme devri:

---

(12) Yunus Suresi âyet: 101

(13) A'raf Suresi âyet: 179

(14) Âl-i İmran Suresi âyet: 100

(15) Âl-i İmran Suresi âyet: 149

Yukarda saydığımız faktörler, islâm devletini ve ümmetinin birliğini yıkmaya çalışıyordu.

Müslümanlara kin ve düşmanlığı olan devletler ve milletler, intikam alma fırsatının geldiğini ve topraklarını alıp, yaşama nizamını değiştiren bu islâm devletini yok etmenin zamanı geldiğini iyi tahmin etmişlerdi.

Tatarlar, yıkıcı seller gibi, islâm devleti üzerine aktılar, islâm ümmetinin ellerini, kollarını keserek Abbasi Devletinin hilâfet merkezi olan Bağdat'a ulaştılar ve Abbasi Halifesi Müstâsim Billah'ı öldürdüler. Böylece, islâm devleti parçalandı, ilk defa hilâfet sona erdi ve müslümanlar küçük, küçük devletlere ayrıldılar. Her kabile kendine bir lider ve önder seçti...

Avrupa'da hıristiyanlar, bu bölünmeyi fırsat bildiler. Hıristiyanlar bir araya gelip ordularını, doğuda Asya ve Afrika'daki küçülmüş, parçalanmış, birlikleri dağılmış kuvvet ve kudretten düşmüş olan müslüman ülkeler üzerine gönderdiler. Bu kızıl haç orduları, bütün güçleriyle tam dokuz kere islâm ülkelerine saldırıda bulundular. En sonunda Kudüs'te haçlı bir devlet kurmaya muvaffak oldular. Bu kurulan devlet yoluyla doğu ve batıdaki müslüman milletleri tehdit etmeye ve zamanın en kuvvetli devletlerinden olan Mısır'a saldırmaya başladılar.

2) Yeniden silkinme ve dirilme devri:

Fakat, yüce ALLAH bâtılın Hakk'a galip gelmesine izin vermedi. Mısır, çevresindeki devletçiklerin bir kısmını kendisine bağlamayı başardıktan sonra, büyük kumandan Salahaddin Eyyubi'nin önderliğinde Haçlıları «hittin» denilen yerde yendi ve Kudüs-ü Şerifi onların ellerinden böylece kurtarmış oldu.

Daha sonra Zâhir Beybers'in kumandası altında «Ayni Calut» denilen yerde tatar'ları da yenmiş ve islâm hilafetini yeniden kurmayı başarmıştır.

Bütün bu başarılardan sonra, yüce ALLAH Osmanlı-Türk devletini müslümanlara bahşetmiştir. Hudutları geniş, büyük kuvvete sahip, savaştan yılmayan ve usanmıyan bu devlet, müslümanların çoğunu bayrağı altında toplamış, hıristiyanlarla kendi ülkesinde savaşıp İstanbul'u fethetmiş, İslâm'a hizmet etmiş, onun adını ve nüfuzunu Avrupa'nın kalbine kadar götürmüş ve orduları tâ Viyana'ya kadar ulaşmıştır.

3) Avrupa'da kalkınma hareketinin başlama devri:

Osmanlı islâm devletinin bayrağı altında yaşayan müslümanlar, son devirlerde kendi güçlerine güvenip çevrelerinde olup bitenlerden habersiz yaşarken, Avrupa da batıdan Endülüs, doğudan haçlı seferleri yoluyla islâm medeniyetiyle bağlantı kurmuş, hiç bir zaman elindeki fırsa-

ti kaçırmamış, bunlardan alınacak derslerden yararlanmayı ihmal etmemişti.

Böylece Avrupalılar, Fransanın bayrağı altında toplanıp batıdan gelen islâm hücumlarını önleyebildiler. Bununla da kalmayıp İspanya müslümanları arasında fesad tohumları ektiler. Onları, kendi aralarında birbirlerine düşürdüler. Ve nihayet müslümanları sürgün edip, yerlerinde genç İspanya devletini kurmayı başardılar Avrupa gittikçe daha kuvvetlendi, birlik sağladı, okudu ilerledi ve yeni kıtalar keşfetti. İlim, teknik ve keşif hareketi önce İspanyada başladı. İspanya, Amerika, Portekiz de Hint yarımadasının yolunu keşfetti. Avrupa da «Reform» sesleri yükseldi, birçok reformcular ortaya çıktı. Müsbet ilimlere önem verildi.

Bu reform hareketi Avrupa'da milliyetçilik akımlarını ve kuvvetli devletleri doğurdu. Yeni doğan ve kurulan bu devletler, islâm devletini bölüşmek için aralarında çok mukaddes kabul ettikleri, antlaşmalar yaptılar.

4) Yeniden müslümanlara saldırma devri:

Avrupalılar, elde ettikleri ilmî ve teknik buluşlar ve yaptıkları uzun seferler sayesinde Hindistan ve komşularından diğer bir çok uzak islâm devletlerine el koydular. Büyük ve kudretli islâm devletini parçalamak için plânlar kurdular. Bu arzularını, bazan «Doğu meselesi» bazen de «Hasta adamın mirasını bölüşme» ifadeleriyle açıklıyorlardı.

Artık her batılı devlet, münasip bir fırsat bekliyor, basit sebebler arıyor ve çökmüş devlete saldırıp ya bir parça koparıyor ya da bir köşesini yıkıyordu. Bu saldırılar uzun zaman devam etti. Birçok islâm bölgeleri Osmanlı devletinden ayrılıp Avrupalıların nüfuzu altına girdi. (Fas, Kuzey Avrupa gibi). Bunun yanında Osmanlı devletinin nüfuzu altında yaşayan, Yunan ve Balkan Devletleri gibi birçok müslüman olmayan devletler de Osmanlı Devletinden ayrılıp istiklâllerini ilân etmişlerdi.

Bütün bu savaşlar ve saldırılar, 1914-1918 yılları arasında kopan, Türkiye ve müttefikleri olan devletlerin âleyhine sonuçlanan birinci dünya savaşıyla son buldu. Böylece, Avrupa'nın en kuvvetli milletleri olan İngiltere, Fransa ve dostları olan İtalya'ya tam bir fırsat gelmiş oldu. İslâm ülkelerine sahip olma fırsatı... Bu üç devlet, ellerini bu islâm mirâsına rahatça koyabildiler...

İslâm ülkelerini birer sömürge olarak çeşitli isimler altında nüfuzları altına aldılar. İşgal, müstemleke, vesayet ve vekâlet adıyla islâm ülkelerini şöylece bölüşmüşlerdi:

1 — Fas, Cezayir, Tunus'tan oluşan Kuzey Afrika, Fransızlar tarafından müstemleke edilmişti. Ayrıca Tanca bölgesi beynel-milel bölge

ilân edilmişti. Çölde de İspanya'nın bir kısım müstemlekeleri bulunuyordu.

2 — Trablusgarp ve civarındaki bölgeler İtalya tarafından müstemleke edilmişti. İtalya, bu müstemlekelerinde hiçbir islâmi eser kalmamasını istiyordu. İtalya, buralarda yaşıyanları kendi tebaaları olmayı mecburi tuttu, sömürgelerine «Güney İtalya» adını taktı ve binlerce aç esirleri, yırtıcı insanları buraya sürdü.

3 — Mısır ve Sudan, İngiliz himayesi altına alınmışlardı. Hiçbiri kendine ait bir mesele hakkında söz sahibi değildi.

4 — Filistin, İngiltere'nin sömürgesiydi. İngiltere, Siyonistlere ırkçı bir devlet kurmak için Filistini Yahudilere sattı. (16)

5 — Suriye, Fransa sömürgesiydi.

6 — Irak, İngiltere sömürgesiydi.

7 — Suudî Arabistan (Hicaz) da sadakaya muhtaç, yalancı vaatlerden ümit bekleyen çok zayıf bir devlet olarak bulunuyordu. (İngilizlerin nüfuzu altında idi.)

8 — Yemen de köşeye çekilmiş bir devlet, fakir, her zaman savaş tehdidi altında yaşayan bir halde bulunuyordu.

Arap yarımadasının diğer kısımları ise, küçük beyliklere bölünmüş, beyliklerin emirleri İngiliz konsolosluklarının koltuğunda yaşıyordu. Canlarını ağızlarına alıp savaşıyorlardı, kalpleri kin ve öfkeyle doluydu.

9 — Diğer yandan müttefik devletler, kendini arap kıralı ilân eden Şerif Hüseyin'e yardımda bulunacaklarına ve arapları istiklâle kavuşturacaklarına dair büyük vaadlerde bulunmuşlardı.

10 — İran ve Afganistan, bazen bu ve bazen de şu devletin gölgesi altında yaşayan istikrarsız birer devlet olarak bulunuyorlardı.

11 — Hindistan, İngiltere'nin bir sömürgesiydi.

12 — Türkistan ve çevresi, Rusların esareti altındaydı. Bolşevikler, bu ülkelerin halkına en ağır işkenceleri yapıyorlardı. Bunlardan başka, birçok ülkelerde müslüman azınlıklar yaşamaktaydı. (Habeşistan, Çin, Balkanlar ve Afrikanın birçok yerlerinde bulunan müslümanlar gibi.)

Bu ülkelerdeki müslümanlar, hâlâ bugün bile ne sığınacak bir devlet, ne de kendilerini koruyacak bir hükümet bulamamaktadırlar.

İşte Avrupa bu şekilde zafere erdi ve islâm devletini parçalayıp yok etme arzusuna kavuştu.

5) Yeniden kendine dönme ve kuvvetlenme devri:

Açıkça yapılan bu düşmanlıklara, çiğnenilen vaad ve sözlere karşı

---

(16) İngiliz hükümeti, bu devirde Filistin'i yahudilere vermek üzere, yahudilerle «Balfor» antlaşmasını imzaladı.

öfkeyle dolan müslümanlar, tekrar hâkimiyetlerine ve hürriyetlerine kavuşmalarını isteyerek, ölüm-kalım mücadelesine ve istiklâl için savaşlara giriştiler.

Türkiye, Mısır, Irak, Suriye düşmanlarına karşı ayaklandılar. Filistinde defalarca ayaklanmalar oldu. Kuzey Afrika'da köylerde ayaklanmalar oldu. Hülâsa, islâm dünyasının her yerinde uyanmalar oldu.

Yapılan ayaklanmalar sonucu, müslümanlar bir kısım haklarını elde edebildiler. Türkiye, yeni hudutları içinde istiklâle kavuştu. Mısır, Irak istiklâllerine kavuşan devletler oldular. Hicaz ve Necd'te Suud devleti kuruldu. Yemen, İran, Afganistan istiklâllerini koruyabildiler. Suriye ve diğer arap devletleri de istiklâllerine kavuşma yolundadırlar. (17)

Filistin, yaptığı savaşlarla bütün dünyanın alâkasını üzerine çekti.

Şüphesiz müslümanlar, tekrar hürriyete kavuşma, devletlerini yeniden kurma hedeflerine doğru, az da olsa, ilerlemiş oldular. Her ne kadar, bu adımlar, dar çerçevedeki milliyetçiliğe doğru atılsa da, her millet kendi başına hakkını istese de kalkınma için çalışanlardan birçokları islâm birliğini görmemezlikten gelseler de elbette ki, bu adımlar birgün mutlaka birleşmeye doğru gideceklerdir...

İslâm dünyasını bir arada toplayan, islâm davasını üstüne alan bir İslâm hilâfeti yeniden kurulacaktır. Müslümanların bir arada yaşamalarını gerektiren sebebler, hiçbir millette bulunmamaktadır. Din birliği, maddi ve manevi menfaatler ortaklığı, dertlerin ve ümitlerin benzerliği, acıların ortaklığı v.s. bütün müslümanlarda mevcuttur.

6) Yeniden savaşma devri:

Avrupa devletlerinin çoğu, Birinci Dünya Savaşı'ndan içleri kin ve düşmanlık dolu olarak çıkmışlardı. Barış toplantısı ve anlaşması, bazılarına kuvvetli bir tokat şeklinde olduğu gibi, birçoklarına da acı bir ümitsizlik kaynağı olmuştu. Diğer yandan, birtakım yeni fikirler ve teoriler ortaya çıkmıştı. Elbette ki bu durumlar batı dünyasında yeniden uyuşmazlıklara yol açacak, her tarafı yakıp yıkıcı, ocaklar söndürücü, savaşların birliğini parçalayıcı yeni bir savaşa (İkinci Dünya Savaşına) götürecekti. Yine savaş aşıklarının kibirlerini kıran zulümlerini önleyen, akıllarını başlarına getiren ve bu arada müslüman milletlere yeniden birleşip, hürriyetlerine kavuşma ve bir halifenin bayrağı altında toplanma fırsatını veren bir yeni savaşa sürükleyecekti ve bu anlattığımız şekilde oldu.

«Biz de yeryüzünde küçümsenenlere, lütfedip, onları yer yüzünde önderler ve mirasçılar kılmak istiyorduk.» (18)

---

(17) Gerçekten Suriye, daha sonra istiklâline kavuşmuş ve Fransızları ülkesinden kovmuştur.

(18) Kasas Suresi, Âyet: 5

7 — SOSYAL ÇATIŞMALAR DEVRİ:

1 — Yeni bir medeniyet:

Doğuda kızıl haç seferleri vasıtasıyla, Batıda da İspanya'da yaşayan araplar yoluyla islâm medeniyetiyle ve müslümanlarla bağlantı kuran Avrupalılar, bu bağlantıdan yalnızca şuurlu olmayı ve toplanıp bir siyasi birlik sağlamayı değil büyük derecede aklî ve fikrî bir uyanmayı da öğrendiler. Bu yolla kuracakları yeni medeniyetleri için bir çok bilgiler elde etmişlerdir...

Böylece Avrupa'da, ilmî ve edebî sahalarda geniş bir kalkınma sağlandı. Kilise daha önce görmediği bu ilmî kalkınmaya bütün gücüyle karşı çıktı. Âlimlere ve ediplere en ağır işkenceleri yaptı. Engisizyon mahkemelerini aleyhlerine çevirdi ve milletleri, devletleri onlara kışkırtmaya başladı.

Fakat bütün bunlar, ilmî gerçekler karşısında, kiliseye bir fayda sağlayamamış, direktiflerini geçerli yapamamıştı. İlim tamamen üstün gelmiş, ilmî gelişmeler devleti de kiliseye karşı savaşa sokmuş ve böylece kiliseyi yenmeyi başarmıştı.

Bunun sonunda Avrupa cemiyeti, tamamen kilisenin nüfuzundan kurtulmuş, din adamlarını mâbedlere, manastırlara koymuş, Papayı Vatikan'da oturmaya mecbur tutmuş, din adamlarının yapacakları işleri dar bir sahada sınırlamış oldu. Artık Avrupadaki hıristiyanlık, tarihî bir miras, mağrurları ve günahkârları yumuşatma sebebi, sömürge edinmek için bir yol ve siyasî istekleri gerçekleştirmek için vasıta olmuştu.

Böylece Avrupalıların önünde bütün ilim kapıları açılmış, yeni buluşlar gittikçe ilerlemiş, makineleşme hızı artmış, hayat adeta sanayileşmiş bir hayat olmuştur. Avrupada çok kuvvetli devletler kurulmuş, bu kuvvetli devletler manevî nüfuzlarını bir çok ülkede yaymayı da başarmışlardır. Bütün bunlardan sonra, Avrupa hayatının ve medeniyetinin, (Dinin devletten ayrılması) temeli üzerinde kurulması çok tabiidir. Bilhassa dinin devletten, mahkemeden ve okuldan uzaklaştırılması bundan doğmuştur.

Bunun neticesi olarak, Avrupa medeniyetinin temel yapısı, maddecilik, bütün semâvi dinlerin getirdiği esasları yıkmak, islâmın getirdiği hem madde, hem de mânâyı kapsayan üstün medeniyetine karşı çıkmak olmuştur.

Avrupa medeniyetinin en önemli vasıfları şunlardır:

a) Dinden çıkmak: ALLAH'ın varlığında şüphe etmek, maneviyatı inkâr etmek, âhiretteki cezayı unutmak, gözle görülen maddeden başka birşey tanımamaktır. Kur'anda şöyle buyurulmaktadır: «Onlar, sa-

dece dünya hayatının dış görünüşünü bilirler. Onlar, âhiretten gafildirler.» (19)

b) Herşeyi hoş görmek: Aşırı derecede eğlenceye ve zevke düşmek, iç dünyasını basit, çirkin ve kötü şeylerle donatmak, aklı gideren, vücudu yıkan, aile nizamını yok eden, evlerin mutluluğunu bozan iğrenç günahlar bataklığına, kulaklarına kadar batmaktır. Kur'anda bu hususta şöyle buyurulmaktadır:

«Kâfirler, zevkle yaşarlar, hayvanlar gibi yerler, halbuki ateştir onların yeri.» (20)

c) Sadece menfaatını ve kendini düşünmek: Fert olarak herkes, yalnız kendi çıkarını düşünür. Cemaat olarak her grup, yalnız kendi cemaatını düşünür. Ve onlar için faydalar temin etmiye çalışır. Millet olarak her millet, kendi ırkını üstün sayar, başkalarını küçümser, kendisinden zayıf olanı yutmıya çalışır. Batı medeniyetinin temelinde bu şahsî menfaatler yatmaktadır.

d) Faizcilik yapmak: Faizi meşru kabul etmek, alış-verişin temeli saymak, faizciliği bütün insanlar ve devletler arasında yaymak.

İşte Avrupa cemiyetinde yerleşen bu «maddecilik» medeniyeti, ruhların sapmasına, ahlâkın çökmesine, suçlulara karşı savaşmanın gevşemesine yol açmıştır.

Böylece, meseleler gittikçe daha da çoğalmış, yıkıcı esaslar ortaya çıkmış, her tarafı yakıp yıkan ihtilâller kopmuştur. Siyasî ve içtimaî nizâmlar istikrarsızlığa uğramış, devletler gruplara ve partilere bölünmüş, milletler aşırı istekleri peşinde birbirlerine düşmüşlerdir...

Bu yeni medeniyet, insanlığı güven altına almaktan, huzur ve barışı saglamaktan ne derece âciz olduğunu ve insanları mutluluğa kavuşturmayı başaramadığını ortaya koymuştur. Halbuki, Avrupalıların çok ileri bir bilgiye, aşırı derecede zenginliklere, bütün dünyada büyük maddî nüfuza sahip oldukları bir gerçektir. Bütün bunlara rağmen, batının dünyaya huzur ve barış getiremediği de çok iyi bilinmektedir.

MADDİ GÖRÜŞ, İSLÂM ÜLKELERİNE DE SIÇRAMIŞTIR

Avrupalılar, bu maddecilik görüşlerini bütün kokmuşluğuyla, öldürücü mikroplarıyla birer sömürge olarak ellerine düşen talihsiz islâm ülkelerine de aşılamaya çalışmışlardır. Diğer yandan ilerleme ve güçlenme vasıtası olan ilmî, tekniği ve faydalı bilgi ve tecrübeleri islâm ümmetlerinden saklamışlardır.

Avrupalılar, bu içtimaî hücumlarını kurdukları plânlarla gerçek-

(19) **Rûm Suresi, âyet: 7**

(20) **Muhammed Suresi, âyet: 12**

leştirmişlerdir. Plânlarını yürütmek için siyasi ve askeri nüfuzlarını kullanmışlardır.

Bu sinsi plânlarını islâm ülkelerinde düzenli ve ölçülü olarak şöyle uygulamışlardır:

Önce bu ülkeleri verdikleri döviz yardımları ile borçlandırmak. Batılılar müslümanların ileri gelenlerini kendilerine borçlanmaya ve onlarla alış-veriş etmeye çektiler, bu hususta her kolaylığı gösterdiler. Böylece islâm ülkelerine siyasî ve iktisadî yönden karışmak hakkına sahip oldular. İslâm ülkelerini sermayeleriyle, bankalarıyla, şirketleriyle doldurdular. İktisad çarkını diledikleri şekilde çevirdiler ve yerli halkın sırtından büyük kârlar, haddinden fazla zenginlikler kazandılar. Bu ülkede yaşayan halkı, kendi adlarına ve çıkarlarına çalıştırdılar.

Bütün bunlardan sonra idare şeklini, hukuk ve eğitim esaslarını değiştirebildiler. En kuvvetli islâm ülkelerinde bile, siyasî rejimi, eğitim ve kültürü kendi boyalarıyla boyayabildiler.

Daha sonra bu ülkelerin içine kadın şarkıcılarını, içkilerini, tiyatrolarını barlarını, sinemalarını, romanlarını, gazetelerini, hayallerini ve bütün çılgınlıklarını islâm ülkelerine soktular. Kendi ülkelerinde yapmadıkları kötülük ve cinayetleri müslüman ülkelerinde yaptılar ve hoş karşılandılar. Bu çirkin yaşama tarzını müslümanların bazı sapık zengin ve liderlerine üstün bir hayatmış gibi gösterdiler.

Bütün bunlar yetmiyormuş gibi, islâm ülkelerinde müslümanları inkârcılığa götürecek, aşağılık duygusunu yerleştirecek, dinlerini ve vatanlarını küçümsemeye sevkedecek, gelenek ve göreneklerinden onları soyabilecek Avrupadan gelen her şeyi üstün gösterebilecek yabancı yüksek okullar ve kolejler açtılar.

Bunun daha da acı tarafı, bu kolej ve okullarda yalnızca ileri gelen müslümanların çocukları, yani müstakbelin yöneticileri okumaktaydı. Şayet kolejlerde istenildiği gibi yetişmezse, dış ülkelere göndermek suretiyle istenilen gaye gerçekleştirilmiş olacaktı.

Bu plânlı içtimaî savaş, tamamen başarıya kavuştu. Bu savaş nefislere hoş geldiği için, ömrü uzun ve çok tesirli bir savaş oldu. Bunun içindir ki, bu savaş, askeri savaşlardan kat kat tehlikeli ve zararlı oldu. Bir kısım islâm ülkeleri Avrupa'nın bu yaldızlı medeniyetine o derece hayran oldular ki, Türkiye gibi bazı islâm ülkeleri, bir müslüman devleti olmadığını ilân etti. Bütün zorbalıklarla bu ülkeler Avrupaya uşak edildi. Afganistan Kıralı Emanullah Han da bunu yapmak istedi. Fakat, tahtının yıkılmasına sebep oldu. Mısır'da da bu taklitçilik son haddine vardı. O derece ki, Mısır'ın ileri gelenlerinden biri şöyle dedi: «İlerlemenin tek çıkar yolu bu medeniyeti (batı medeniyetinin) bütün iyi-

lik ve kötülükleriyle alıp kabul edecektir.» Taklit edilen bu yaldızlı medeniyet, Mısır'dan diğer müslüman komşu devletlere sirayet etmiş, hattâ bu taklitçilik Fas'a kadar ulaşmıştır.

Bu islâm ülkelerini, batı taklitçiliğinin tesiri altında kalma yönünden üç gruba ayırabiliriz:

1 — Batı medeniyetinin tesiri ve nüfuzu son sınırına varıp, herşeyini değiştirmiş, kalp ve ruhlara yerleşmiş olan memleketler Türkiye ve Mısır gibi. Türkiye ve Mısır batı medeniyetinin en çok tesirinde kalan iki büyük islâm memleketidir. Bu memleketlerden islâmın nüfuzu, manevi tesiri ve gölgesi tamamen çekilmiş, islâmî hayat yalnız camilere, zaviyelere, tekkelere tahsis edilmiştir.

2 — Batı medeniyetinin, yanlızca siyasi çevreleri tesiri altına aldığı ülkeler Kuzey Afrika ve İran gibi. Bu ülkelerde batı medeniyeti, halkın kalp ve ruhlarına nüfuz edememiştir.

3 — Batı medeniyetinin, yalnızca aydın ve kültürlü kimseleri tesiri altına aldığı ülkeler Suriye, Irak, Suudi Arabistan ve diğer islâm ülkeleri gibi. Bu ülkelere hakim olan kişiler ve aydın sınıfı tamamen batının tesirindedirler.

Bununla beraber, bu tesirin ulaşamadığı yer ve kişilere kurşun gibi gitmektedir. İslâm düşmanları, islâmiyetin sadece inanç, ibâdet ve ahlâktan ibaret olduğunu iddia ederek ve bir takım masalları, mânâsız formaliteleri islâmdan göstererek müslümanların ileri gelenlerini aldatmayı, islâma bağlı olanların gözlerini boyamayı başarmışlardır. Müslümanların kendi dinlerini bilmemeleri bu aldatmaların birer hakikat olarak gösterilmesine ve yayılmasına büyük katkıda bulunmuştur.

Hatta bunun tesirinde kalan birçok müslümanlar, bundan memnun bile kalmışlardır. Uzun zamandanberi bu durum bütün islâm ülkelerinde devam etmektedir. Bugün, aldatılmış şaşkın müslümanlara, islâmın noksansız bir hayat nizamı olduğunu anlatmak çok güç olmuştur. Çünkü, onlarda islâm'ın sadece bir inanç olduğunu kabul etmiş durumdadırlar.

Diyebiliriz ki, yapılan bu içtimaî savaşta, maddeci batı medeniyeti, madde ve manayı ihtiva eden yüce islâm medeniyetine bizzat islâm ülkelerinde üstün gelmiştir.

Bilhassa bu tesir ve üstünlük siyasî, idarî, iktisadî, askerî alanlarda daha da açık ve kesin olarak görülmüştür. Müslümanların inançlarına, ahlâklarına karşı giriştikleri manevî savaşta da galip gelmişlerdir.

Ancak, bizim bundan hayretimize mucip olacak birşey yoktur. Çünkü her yerde «Güçlülük güçlülüktür, güçsüzlükte güçsüzlüktür.», orta-

da değişen birşey yoktur. Kur'an da bu husus, şöyle buyurulmaktadır: «Biz galip gelme günlerini insanlar arasında değiştiririz.» (21)

Şüphesiz, şimdiye kadar islâm medeniyeti ve nizâmı, güçlü hayat fışkıran, üstünlüğüyle insanları kendine çeken bir medeniyet olarak devam etmiştir, öyleyse bundan sonra da devam edecektir. Çünkü o haktır ve gerçektir. Elbette ki, insaniyet islâm medeniyeti olmadan mes'ud bir hayat yaşayamayacaktır. Çünkü o, Allah'ın yer yüzünde kurduğu medeniyettir ve onun himayesindedir. Kur'an-ı Kerim de bu hususta şöyle buyurulmaktadır:

«Muhakkak ki, Kur'an-ı biz indirdik. Onun koruyucusu da elbette biziz.» (22) Bir başka ayette de şöyle buyurulmaktadır:

«Kâfirler istemese de, Allah nûrunu mutlaka tamamlayacaktır.» (23)

2 — Yeni bir uyanma:

Nasıl ki, siyasî düşmanın yaptığı saldırıların, millî şuurun uyanmasına büyük tesiri olmuştur, aynı şekilde içtimaî savaşlar da, islâm düşüncesini tekrar canlandırmıştır. Her taraftan sesler yükseliyor, tekrar islâm'a dönmeyi, yeniden islâm nizâmını uygulamayı istiyorlar. Elbetteki, bu maddeci medeniyet hayranlarının başına gelecek felâket, pek yakındır. İşte, o zaman canlarını yakan manevi ve ruhî açlığın acısını çekecekler, bunun gıda ve ilâcını ancak Kur'an-ı Kerim'de olduğunu bulabileceklerdir.

«Ey insanlar... Size Rabbinizden bir öğüt, gönüllere şifa, mü'minler için bir hidayet ve rahmet gelmiştir.» (24)

Başka bir ayette de şöyle buyurulmaktadır:

«Ey Muhammed... De ki: Allah'ın lûtfu ve rahmetine önem verin. Eğer sevinmek isterseniz, sadece bunlarla sevinin. Bu onların toplayıp yığdıklarından daha hayırlıdır.» (25)

8 — DÂVÂMIZ DİRİLİŞ VE KURTARMA DAVASIDIR:

1) Ağır bir miras: Ey müslüman kardeşler... Yüce Allah, mes'uliyetlerle dolu bu yüce ve ağır davanın mirasçısı olmanızı, dâvanızın nûrunun bu zulmet içinde parlamasını dilemiştir. O'nun yüce hükmünü yüceltmeniz, mübarek şeriatını ortaya koymanız, yeniden islâm devle-

(21) Âl-i İmran Suresi, âyet: 140
(22) Hicr Suresi, âyet: 9
(23) Tevbe Suresi, âyet: 32
(24) Yunus Suresi, âyet: 57
(25) Yunus Suresi, âyet: 58

tini kurmanız için sizleri vazifelendirmeyi takdir buyurmuştur:

«Şüphe yok ki, Allah dinine yardım edenlere yardım eder. Doğrusu Allah çok kuvvetli ve Azîz'dir.» (26)

2) **Umumî hedeflerimiz:** Ey müslüman kardeşler... Bizim gaye ve hedefimiz nedir, biz ne istiyoruz?

Gelip geçici bir gölgeye ve el kirine benzeyen mal mı, toplayıp yığmak istiyoruz? Mide ve keselerimizi doldurmak mı arzu ediyoruz?

Yoksa, geçici olan şan ve şerefler peşinde mi koşuyoruz?

Veya yeryüzünde saltanat ve azamet mi istiyoruz? Hayır, biz bunlardan hiç birini istemiyoruz.

Çünkü biz, yüce Allah'ın şu ayetini okuyoruz:

«Şüphesiz ki, yeryüzü Allah'ındır. Kullarından dilediğini ona mirasçı kılar.» (27) Bir diğer ayette de aynen şunları görüp okuyoruz:

«İşte âhiret yurdu. Biz onu yeryüzünde gururlanmak ve fesatçılık çıkarmak istemeyenlere veririz. Akıbet, takvâ sahiplerinindir.» (28)

Yüce Allah'da şahiddir ki, biz ne mal, ne şan, ne de saltanat istiyoruz. Bunlardan hiç biri için asla çalışmıyoruz.

Ey müslüman kardeşler... Sizin iki temel hedefiniz vardır. Bu iki temel hedefi asla unutmayınız. Ve bu iki temel hedef daima zihninizde kalsın. Onlar da şunlardır:

a) İslâm topraklarının her çeşit yabancı nüfuzundan ve tesirden kurtulup tam hürriyete kavuşmasıdır. Bu her insanın tabiî bir hakkıdır. Bu hakkı ancak, zâlim veya diktatör bir kimse inkâr edebilir.

b) Hürriyetine kavuşmuş olan bütün islâm dünyasında, müstakil, islâm nizamını tatbik eden, islâm davasını insanlara tebliğ eden bir islâm devletinin kurulmasıdır. Bu islâmî devlet kurulmadıkça, bütün müslümanlar yüce Allah'ın huzurunda sorumludurlar.

Ne acayip ve tuhaf bir husustur ki, bu şaşkın çağda haksız ve adaletsiz fikirleri haykıran, aldatıcı davaları ileri süren devletler bulunsun da insanlar arasından hak, adalet ve barışı gerçekleştiren islâm devletinin kurulmasına çalışan biri bulunmasın.

Biz bu iki hedefin Nil Vadisi'nde, diğer arap ve islâm ülkelerinde ve yüce Allah'ın islâm inancıyla mes'ud kıldığı her yerde gerçekleşmesini istiyoruz.

3) **Hususî hedeflerimiz:** Terbiye ve talimin temel esaslarını düzeltmek, fakirliğe, cehalete, hastalıklara ve cinayetlere karşı savaşmak, islâm şeriatına lâyık nümûne bir müslüman cemiyet kurmaktır. Geçen

(26) **Hac Suresi: 40**

(27) **A'raf Suresi, âyet: 128**

(28) **Kasas Suresi, âyet: 83**

iki umumî hedefimizin yanında, bir takım hususî hedeflerimiz de vardır. İslâm cemiyeti, ancak bu hususî hedeflerin gerçekleşmesiyle dört başı mükemmel bir islâm cemiyeti olacaktır.

Ey müslüman kardeşler... Bildiğiniz gibi, Mısırlıların yüzde altmışından çoğu basit ve düşük bir hayat yaşamaktadır. Bunlar geçimlerini çok zorlukla elde edebilmektedirler. Mısır öldürücü bir açlıkla, sonunun neye varacağını ancak Allah'ın bildiği birçok iktisadi problemlerle karşı karşıya bulunmaktadır. Ülkemizde üçyüz yirmiden fazla yabancı şirket bulunmaktadır. Bunlar ülkemizin her tarafında bulunan kamu kuruluşlarını ellerinde tutmaktadırlar. Ticaretin, sanatın ve iktisadın çarkı, faizci ve sömürücü yabancıların elindedir. Ülkedeki gayr-i menkullar, büyük bir hızla yabancılara intikal etmektedir. Bu yabancılar yakın bir gelecekte ülkenin bütününe siyasî ve iktisadî alanlarda sahip olacaklardır.

Mısır halkının yüzde doksanı, çeşitli hastalıklara yakalanmış bulunmaktadır. Mısır da okur-yazar oranı çok düşüktür. Cinayetler gittikçe daha da artmaktadır. O derece ki cezaevleri okullardan daha fazla mezuniyet vermektedir. Mısır şimdiye kadar, modern silâhlarla donanmış tam güçlü bir ordu kuramamıştır.

Bütün bu durumlar her islâm ülkesinde aynı ölçüler içinde görülmektedir. Öyle ise, terbiye ve talimi yeniden düzenlemek, fakirliğe, cehâlete, hastalıklara ve cinayetlere karşı savaşmak, islâm şeriatına yaraşır örnek bir cemiyet kurmak sizin hususî hedeflerinizdendir.

4) Umumî vasıtalarımız: Umumivasıtalarımız, davaya içten inanmak, en uygun şekilde teşkilâtlanmak ve durmadan çalışmaktır. Bu hedeflerimize nasıl ulaşabiliriz? Elbette ki konuşmalar, sohbetler, yazışmalar, konferanslar, hastalığı teşhis edip ilâcı tavsiye etmeler, yalnız başlarına bir fayda sağlayamazlar, hiçbir hedefe ulaştıramazlar. Fakat, bütün davaların vasıtaları vardır, bunlara başvurmak gerekir.

Bütün davaların umumî vasıtaları aslâ değişmez. Bunları toplu olarak şu üç maddede sayabiliriz:

1 — Davaya içten inanmak.

2 — En uygun şekilde teşkilâtlanmak.

3 — Durmadan çalışmaktır.

Ey Müslüman Kardeşler!.. İşte umumî vasıtalarımız bunlardır. Davanıza içten inanın. Davanın etrafında toplanın. Onun için çalışın. İstikrarlı olun.

5) Bazı ek vasıtalarımız: Bu umumî vasıtaların yanında, alınıp tatbik edilmesi gereken ikinci derecede vasıtalar da vardır. Bu vasıtalar olumlu veya olumsuz, insanların adetlerine uygun veya muhalif, ılımlı veya sert olabilir. Dolayısıyla kendinizi bütün bunları yüklenme-

ye hazırlamanız ve başarıyı garantileştirmek için bunlara alışmanız gerekir. İcap eder ki, örf ve adetlere karşı durmanız, insanların alışageldikleri düzenlere karşı gelmeniz olacaktır. Çünkü hakiki bir dava demek alışagelen geleneklere karşı çıkmak, örf ve adetleri değiştirmek demektir. Ey müslüman kardeşler. Siz buna hazır mısınız?

6) Kararlı ve azimkâr olmak: Bir çok kimseler size: «Sizin bu vasıtalarınız ne yapabilir? Yeni bir ümmet kurmak için veya eskiden devam eden problemlerle dolu, fısk u fücûra alışık bir cemiyeti yeniden düzenlemek için bu vasıtalar ne fayda sağlıyabilir? İktisadî, faiz esasına dayandırmadan, nasıl düzeltebilirsiniz? Kadın konusunda ne yapacaksınız? Elinizde kuvvet olmaksızın haklarınıza nasıl erebileceksiniz?» diyeceklerdir.

Ey müslüman kardeşler... İyi bilin ki, şeytan, hak davanın ve her düzelticinin kalbine şüphe ve tereddüt sokar. Fakat, yüce Allah, şeytanın vesveselerini giderir yerine kendi ayetlerini yerleştirir. Yalnız Allah, bilicidir, sonsuz hikmetin sahibidir.

Size bunları söyliyenlere şunu hatırlatın ki, tarih bizlere geçmişteki ve şimdiki milletlerin hadislerinden öğüt ve ibret verici hadiseleri anlatmaktadır. Bunlardan ders almak gerekir. Yaşamaya kararlı olan bir milletin, yeryüzünden yok olması imkânsızdır...

7) Önümüzdeki engeller: Açık ve kesin olarak söyliyelim ki, Mısır da bazı kimseler henüz davamızı bilmiyorlar. Davamızı bilip hedefinin ne olduğunu anladıklarında, insanlardan şiddetli karşı çıkmalar ve büyük düşmanlıklar göreceksiniz, bir çok engellerle karşılaşacaksınız. İşte o zaman, siz de başka dava sahiplerinin kendi yolunda yürüdükleri gibi, yürümeye başlayacaksınız.

Halkın, islâmın hakikatını bilmesi önünüzde bir engel olacaktır. Bu engele göğüs germeye çalışınız.

Dindar geçinenlerden, resmî ve modern din alimlerinden bir çokları, islâmî anlayışınızı yadırgayacaklar, islâm uğrunda yaptığınız cihâdı tenkit edeceklerdir. Başkanlar, liderler, nüfuzlu olanlar sizlere karşı kin ve düşmanlık besleyecektir. Her hükümet karşınıza bir engel olarak çıkacaktır, sizi yıldırmak isteyecektir. Zorbalar, size karşı çıkıp davanızın nûrunu söndürmek için her şeyi bahane edeceklerdir. Benzini tükenmiş hükümetlerle, ahlâkça yozlaşmış kişilerle size karşı birleşeceklerdir. Herkes davanıza karşı, birtakım şüphelerle sizi suçlamaya çalışacaklardır. Maddi güçlerine, mallarına ve nüfuzlarına güvenerek her kötü şeyi davanıza yapıştırıp onu insanlara en çirkin bir şeymiş gibi tanıtmaya gayret sarf edeceklerdir:

«İnkâr edenler, Allah'ın nûrunu ağızlarıyla söndürmek isterler. Kâ-

firler istemese de, Allah nurunu mutlaka tamamlayacaktır.» (29)

— Ey müslüman kardeşler... Siz, bunlarla bir tecrübe ve imtihan devresine gireceksiniz. Hapsedileceksiniz. İşkence göreceksiniz. Değiştirileceksiniz. Sürgün edileceksiniz. Mallarınıza el konacak, işleriniz duracak, evleriniz teftiş edilecek, belki de bu imtihanınız çok uzun sürecektir. Fakat, bütün bunlara sabredeceksiniz:

«İnsanlar, iman ettik demeleriyle bırakılacaklarını ve kendilerinin imtihân edilmiyeceklerini mi sandılar.» (30)

Bakınız, bir başka ayette de yüce Allah, mücahidlere yardım edeceğini, iyi ameller işleyenlere mükâfat vereceğini vaad etmiştir:

«Ey iman edenler... Sizi üzüntü verici azaptan kurtaran bir ticareti haber vereyim mi?.. Allah yolunda cihâd ediniz...» (31)

Bir diğer ayette de şöyle buyurulmaktadır:

«Nihayet biz iman edenleri düşmanlarına karşı destekledik de galip oldular.» (32)

Ey müslüman kardeşler... Allah'ın dininin yardımcıları olmaya hazır mısınız?

8) **Başarılı olmanın sebebleri:** Ey müslüman kardeşler... Şu gerçeği hatırlamamız gerekir ki, biz bütün bu engellerin karşısında insanları, davaların en yücesi olan Allah'ın dinine davet ediyoruz, düşüncelerin en sağlamı olan islâm düşüncesine çağırıyoruz, nizâmların en adaletlisi olan Kur'an nizâmını onlara takdim ediyoruz. «Bu Allah'ın boyasıdır. Kimin boyası Allah'ın boyasından daha iyi olabilir?» (33)

Bütün insanlığın bu davete ihtiyacı var. Yüce Allah'a hamdolsun. Bizler herhangi bir ferdi isterken, şahsî çıkardan uzağız, yalnız Allah'ın rızasını ve insanların iyiliğini istemekteyiz. Biz, Allah'ın desteğini ve yardımını bekliyoruz. Allah'ın yardım ettiğine kimse galip gelemez: «Bunun sebebi ise, Allah'ın iman edenlerin Mevlâsı (sahibi) olması, kâfirlerin hiçbir Mevlâsı (sahibinin) bulunmamasıdır.» (34)

İşte, davamızı başarıya götürecek sebebler şunlardır: Davamızın güçlüğü, bütün âlemin O'na muhtaç olması, gayemizin temizliği ve üstünlüğü, Allah'ın bizi desteklemesidir. Bu yüce ve başarılı sebeblerimizin önünde hiçbir engel duramayacaktır. Yüce Allah, Kur'an-ı Kerimde şöyle buyuruyor:

---

(29) **Saff Suresi, Âyet: 8**

(30) **Ankebut Suresi, Âyet: 2**

(31) **Saff Suresi, Âyet: 10**

(32) **Saff Suresi, Âyet: 14**

(33) **Bakara Suresi, Âyet: 138**

(34) **Muhammed Suresi, Âyet: 11**

«Allah, yaptıklarında galiptir. Fakat, insanların çoğu bunu bilmezler.» (35)

9) Tavsiyeler: Ey müslüman kardeşler! İyi dinleyin. Bu sözlerimle, düşüncelerinizi, gözlerinizin önüne sermek istiyorum. Olabilir ki, zor duruma düşerim de sizinle bir daha konuşma ve yazışma fırsatı bulamam. Sizlere bu sözleri düşünmenizi, eğer ezberleyebilirseniz ezberlemenizi ve bunların etrafında toplanmanızı vasiyet ediyorum.

Ey müslüman kardeşler... Siz, bir hayır ve yardım derneği değilsiniz, bir siyasi parti değilsiniz, belirli ve geçici bir gaye için kurulmuş bir teşkilâtta değilsiniz. Fakat sizler, müslümanların kalbine girip onları Kur'anla ihya edecek yeni ruhlarsınız. Allah'ın emriyle, maddeciliğin zulmetini parçalayıp, insanlığı ilahî nura kavuşturan yeni nûrlarsınız. Resulullah'ın davetini haykıran seslersiniz. Şu gerçeği itiraf etmek gerekir ki, bütün insanlar, bu ağır yükten kaçtıktan sonra onu siz yükleniyorsunuz. Ne mutlu, bu hak davanın erlerine.

«Size, neye davet ediyorsunuz?» diye sorulduğunda, şu cevapları veriniz:

«Hazreti Muhammed (S.A.V.)'in getirdiği islâm'a ve onun yüce nizamına davet ediyoruz. Devlet kurmak islâmın bir parçasıdır, hür olmak islâmın farz buyurduğu bir vecibedir.» deyiniz.

Eğer size, «Bu siyasetten başka birşey değildir.» derlerse, «İslâm budur, biz bundan başkasını bilmeyiz.» deyin. Eğer size «Siz islâmî bir inkılâba davet ediyorsunuz.» derlerse, «Biz, iman ve iftihar ettiğimiz hakka ve barışa davet ediyoruz. Şayet karşımıza çıkar, yolumuza durursanız, Allah, bize kendimizi müdafaa etmeye dair savaş izni vermiştir, siz ise sapık ve zâlim kimselersiniz.» deyin. Eğer size «Bazı kişi ve kuruluşlarla yardımlaşıyorsunuz.» derlerse, siz de onlara şu âyeti okuyun:

«Biz yalnız Allah'a iman ettik, sizin O'na ortak koştuklarınızı inkâr ettik.» (36) Eğer, gene de düşmanlıklarında ısrar ederlerse, şu âyeti okuyarak onlardan yüz çevirin:

«Allah size selâmet versin, biz cahillerle sohbet etmeyi istemiyoruz.» (37)

10) Vazifeler: Ey müslüman kardeşler! Allah'a içten imân edin, O'na inanmakla, O'na dayanmakla şeref duyun. O'ndan başkasından asla korkmayın.

---

(35) **Yusuf Suresi, âyet: 21**

(36) **Mü'minun Suresi, âyet: 84**

(37) **Kasas Suresi, âyet: 55**

Yüce Allah'ın farzlarını, gereği gibi yapın, yasakladığı şeylerden de sakının. Üstün ahlâklarla ahlâklanın, ahlâkınızla güçlü olun. Allah'ın size bahşettiği iman şerefiyle şerefli olun, takvâ ve salihlerin amelleriyle yaşayın. Kur'an-ı Kerim'e sarılın, okuyun ve okutun. Resulullah'ın hayatını hatırlayın. Devamlı söyleyen kişiler değil, yapanlar olun. Allah bir milleti doğru yola iletmek istediğinde ona çalışıp yapmayı ilham eder. Bir millet, hidayete erdikten sonra ancak, çekişmeler neticesi hidayetten şaşmıştır. Aranızda çekişme ve kavgaları bırakınız.

Birbirinizi sevin, aralarınızda bulunan alâkalarınızı devam ettirin. Bu, sizin başarınızın sırrı ve güçlülüğünüzün temelidir. Yüce Allah, milletinizle aranızda hak hükmünü verinceye kadar, sebâtlı, azimli ve kararlı olun. Önderlerinizi, zor zamanlarda da, sevilen şeylerde de sevilmiyen şeylerde de dinleyin. İtaat edin, çünkü davanızın sembolu budur, aramızdaki bağ da budur.

Bütün bunlardan sonra yüce Allah'ın size mutlaka tecelli buyuracağı destek ve yardımını bekleyin. Hiç şüphe yok ki Allah'ın vadi haktır, vadedilen gün mutlaka gelecektir: **«O gün de mü'minler Allah'ın yardımıyla sevinirler. Allah, dilediğinde yardım eder. O galipdir, merhamet sahibidir.» (38)**

Allah, bizi de, sizi de sevip razı olduğu güzel amellere muvaffak kılsın, hidayet üzere seçilmiş kimselerin yoluna iletsin. Şerefli ve yüce islâm hayatı ile yaşatsın, mücahidlerin ve şehitlerin ölümüyle öldürsün...

Allah ne güzel dosttur, ne güzel yardımcıdır...

---

(38) Rûm Suresi, âyet: 4

VIII

BEŞİNCİ KONFERANS RİSALESİ

ON YIL SONRA MÜSLÜMAN KARDEŞLER
1347 — 1357. Hicri

Bu risâle, Müslüman kardeşlerin beşinci yılında yapılan konferansta umum mürşid ve Reis Hasan el-Bennâ'nın yapmış olduğu bir konuşmanın özetidir. Bu özeti şu maddelerde toplayabiliriz.

1 — Müslüman kardeşlerin gayeleri ve davalarının hususiyetleri.
2 — Müslüman Kardeşlerin stratejisi ve davalarının metotları.
3 — Çeşitli kuruluşlar karşısında Müslüman Kardeşlerin yeri.

1 — MÜSLÜMAN KARDEŞLERİN GAYELERİ VE DAVALARININ HUSUSİYETLERİ:

Ey Müslüman kardeşler!. İsterdim ki, konuşmayalım da devamlı çalışalım. Müslüman Kardeşlerden ve ileri attıkları adımlardan konuşulan sözlere değil, yapılan işlere bakalım. Bu toplantımız, geçmişte yapılan on yıllık cihâd'la, bundan sonra yapılacak cihâd'ın arasını açmak için yapılmış değildir. Böyle bir niyetimizde yoktur. İsterim ki, şimdiden sonra atacağımız adımlar, geçmişte attığımız adımları huzur içinde tam olarak takip etsin.

Fakat sizler, toplanmamızı arzuladınız, bu umumî toplantıyla bizi mes'ut etmek istediniz. Bundan dolayı size çok teşekkür ederim. Beni çok sevindirdiniz...

Bu nazik ve güzel münasebeti fırsat bilip programımızı incelememizde, çalışmalarımızı gözden geçirmemizde, yolumuzun doruklarını teminat altına almamızda, gayemizi ve hedefimizi tayin etmemizde her hangi bir sakınca yoktur. Çünkü bu yolla kapalı olan fikirler açığa kavuşur, yanlış görüşler düzeltilir, bilinmeyen yönler bilinir. Böylece, davamızın yitirilen zincirlerinin halkası bulunmuş olur. İnsanlar, Müslüman kardeşlerin davasını hakkıyla tanımış olurlar. Ortada tereddüt ve şüpheye yer kalmaz. Bunun sonunda bu davayı duyan veya davamızın esaslarını ve proğramını okuyan herhangi bir kimsenin gerek gayemiz, gerek vasıtamız, gerekse atacağımız adımlar hakkında bize görüşünü bildirmesi hakkında hiç bir engel yoktur. Biz onun görüşünün iyi taraflarını ve doğru yönlerini alıp kabul ederiz. Çünkü, Peygamber efendimiz bir hadisi şeriflerinde şöyle buyurmuşlardır:

«Din, Allah için, peygamber için, Allah'ın kitabı için, müslümanların önderleri için ve bütün müslümanlar için nasihattır. (1)

---

(1) Buhârî, Müslim ve İbn. Mâce rivayet etmişlerdir.

Ey müslüman kardeşler! Sizleri selâmlamaya, sizlere teşekkür etmeye luzum görmüyorum. Bu an için aranızda bulunmaktan hissettiğim saadeti, sizinle karşılaşmaktan duyduğum sevinç ve memnuniyeti bu davaya yardım edeceğinize ve yüce Allah'ın sizi destekleyeceğine dair beslediğim ümidi açıklamaya gerek görmüyorum.

Çünkü bu toplantıda mevcut olan her şey, kendiliğinden derin bir sevgiden, sıkı bir bağlılıktan, samimi bir kardeşlikten, büyük bir yardımlaşmadan haber vermektedir. Allah sizleri, sevdiği ve razı olduğu amellere muvaffak kılsın. Haktan doğru yoldan ayırmasın.

MÜSLÜMAN KARDEŞLER TEŞKİLATI DÖRT KİŞİ TARAFINDAN KURULDU (2)

Muhterem Müslüman Kardeşler! Çok okudum, çok tecrübe ettim. Çok kimselerle oturup kalktım. Çok hadiseler gördüm. Zamanı kısa, merhaleleri uzun olan bu seyahatten değişmeyen ve sarsılmayan bir inançla ayrıldım. O inançta şudur: Bütün insanların aradıkları huzur ve saadet, kendi varlıklarından ve kalplerinden fışkırır. Huzur ve saadet kendilerinin dışından gelmez. Diğer yandan da insanlar kendilerini kuşatan çirkinlik ve kötülüğün içine kendi nefisleri sebebiyle düşerler.

Yüce Allah bu hususta Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyurmaktadır:

«Şüphesiz ki, bir millet kendini değiştirmedikçe, Allah'ta onları değiştirmez.» (3)

İçtimai felsefeyi açıklama bakımından şairin şu sözünden daha derin manalı bir söze rastlamadım:

—Senin hayatına yemin olsun ki, hiç bir ülke kendi halkına dar gelmez. Ancak o ülkede yaşayanların hayatı o ülkeyi daraltır.—

Ben de bu kanaattayım. Bütün insanların yaradılışına uygun islâm nizamı ve esasları gibi insanın huzurunu temin edecek saadete götürecek olan yüce yolu gösterecek hiç bir nizam ve düşünce bulunmadığı inancındayım. Burası, zaman ve mevzu olarak islâmi esasları açıklama, bunların nasıl dünya ve ahiret saadetine götüreceklerine dair delil getirme yeri değildir. Hepimizin bu görüşte olduğunu zannediyorum.

Bugün, Müslüman olmayanlar bile bunu kabul etmekte, İslâmda bulunan yüceliği güzelliği ve üstünlüğü itiraf etmektedirler. Bu hususta hiç kimsenin itirazda bulunmadığı kanaatındayım.

Bunun için küçüklüğümden beri kendimi tek bir gayeye adadım.

---

(2) Bu dört kişinin isimleri şöyledir: 1 — Ahmed Es-Sukkar, 2 — Şeyh Hamid Askeri, 3 — Şeyh Ahmed, 4 — Şehid Hasan El-Benna.

(3) Rum Suresi, âyet: 11

O'da insanları amelde ve hakikatta islâma irşad etmek ve bu yüce dini onlara öğretmeye çalışmaktır. İşte bütün bu sebeplerden dolayı, Müslüman Kardeşlerin düşünceleri, gerek hedefle ve gerekse gaye bakımından yalnız islâma aittir. İslâmın dışında herhangi bir düşünce ile hiçbir alâkaları yoktur.

Bu görüş ve düşünceler bir zamanlar zihnimde dönüp dolaşıyor, kendi kendime bunların muhasebesini yapıyordum. Uzun bir müddet bunlar sadece kendimce bilinen şeylerdi. Kendi nefsimde bu görüşlerin doğruluğunun muhasebesini yaptıktan sonra da, etrafımda bulunanlara anlatmaya çalışırdım. Başkalarına görüş ve düşüncelerimi anlatmam, ya insanlara teker teker tebliğ veya imkân bulduğumda camilerde verdiğim hutbe ve vaizlerle, yahut bazı ilim sahibi dostlardan insanları kurtarmaya ve islâmın hayırlı yoluna irşad etmeye ciddiyetle çalışmalarını istemem sureti ile olmuştur.

Bundan sonra Mısır'da ve diğer islâm ülkelerinde birtakım hadiseler meydana geldi. Bu hadiseler benim üzüntümü daha da artırdı. Kalbimi alevlendirdi, ciddiyetle çalışmanın, ikaz ve irşaddan sonra fiili olarak harekete geçmenin zamanının geldiğine inandım.

Bu mevzuyu daha fazla sizlere açıklamaya lûzum görmüyorum. Çünkü olan olmuş bu uğurda çalışanlar doğru yolu bulmuştur. Memleketin ileri gelenlerinden bir çoklarına, artık ciddiyetle çalışmanın, hızlı olarak harekete geçmenin zamanının geldiğini anlattım.

Bunlardan bazıları, azmimi kırmaya çalışıyordu. Bazıları da bana cesaret veriyordu. Üçüncü bir kısım ise, sabretmemi, acele etmememi tavsiyede bulunuyorlardı. Fakat, hiçbirinden fiili çalışmalarının büyük ve hızlı bir şekilde yürütülmesine dair herhangi bir tavsiye görmedim ve işitmedim. Hiç kimse iş ve çalışmaya iştirak etmeye yanaşmıyordu.

Ancak bu arada dostluk ve arkadaşlığın numunesi «Ahmet Timur» paşayı zikretmem vefakârlık gereğidir. Yüce Allah bu zatın cennetteki makamını genişletsin ve yüce kılsın. Bu zatı, her zaman yardıma koşanlara bir önder, çalışanlar için bir misal olarak gördüm. Bu zata, islâm ümmetinin herhangi bir derdini arzettimse, onu sabırlı, iradeli, aklı, olgun, tedbirli, herşeyden haberdar, çalışmaya tamamen hazır bir insan olarak buldum. Allah o'na rahmet etsin. Mükâfatını ihsan eylesin. Ah! Keşke eski dostların yüzünü de bu toplantıda görseydim. Verdiğimiz ahidler, samimi dostluklar ve vazifeyi idrak şuuru bizi bir araya getirmişti. Arkadaşlarımın hepsini o zaman davayı yürütmeye hazır bulmuştum. Hep birlikte elele vermiş ve bu davayı kurmuştuk... O zamanlar davama ortak olmaya en çabuk koşan, dikkat ve süratle çalışmanın gerekli olduğuna en çok inanan çok kıymetli kardeşlerim; Ahmed efen-

di Es-Sukkârî, Merhum Şeyh Hamdî Askerî, Şeyh Ahmed Abdulhamid ve diğerleri olmuşlardı. Allah'ın rahmeti hepsinin üzerine olsun.

Ülkemizdeki örf ve adetlerin, islâma çevrilinceye kadar hepimiz, bu gaye uğrunda çalışacağımıza söz vermiştik. Müslümanların halini ve yaşadıkları hayat sistemini aramızda görüşürken, hastalıkları inceleyip ilâç ve tedavinin nasıl olacağını düşünürken, bir çok geceler uykusuz kaldık. Bu gecelerde çektiğimiz çileleri ve bu geceleri hangi şartlar altında nasıl geçirdiğimizi ancak Yüce Allah bilir. Hatta bazı geceler müslümanların derdine ağlardık. Biz böyle bir meşguliyette iken, düşüncesizlerin uyumalarına, kahvelerde boş vakit geçirmelerine ve fesat yuvalarına girip çıkmalarına hayret ediyorduk. Eğer bunların birine: «Seni bu boş ve can sıkıcı oturuma sevk eden nedir?» diye sorduğunda sana: «Vakit öldürmektir» diye cevap verir. Bu zavallı bilmez ki, vaktini öldüren bir kimse kendini öldürür. Çünkü vakit hayattır. İnsan vaktini değerlendirdiği müddetçe yaşar.

Evet, bunlara hayret ediyorduk, halbuki bir çokları kültürlü kimselerdi, bu davayı yüklenmeye bizden daha çok lâyıklardı. Birbirimize şöyle derdik: Acaba bu bir hastalık mıdır? Şüphesiz ki en tehlikeli şey hastalığını düşünmemek ve tedavi yollarını aramamaktır. Hastalığın farkında olmamaktır...

İşte biz, bütün bunları düzeltmeye çalışıyoruz. Allah'a hamd olsun ki, bizleri, kendisine davet eden ve dini uğrunda çalışan kullarından kılmıştır. Daha sonra zaman, aramızı ayırdı.

Ahmed efendi Es-Sukkârî, Mahmudiye'de bulunuyordu. Yüce Allah'ın rahmetine kavuşmuş bulunan Hamid Askeri, Zekâzik'te kalıyordu. Ahmed Abdulhamid, Kefrudduvar'a nakil edildi, o zaman ben İsmailiyye'de bulunuyordum:

«Ailem Şam'da, sevgilim Bağdat'ta
Komşularım Fustat'ta, ben ise Rakmeteyn'deyim...»

Ey Müslüman Kardeşler!.. Ben, acizane olarak İsmailiyye şehrinde bu davanın ilk çekirdeğini diktim. Hicretin 1347 yılının Zilkâde ayında «MÜSLÜMAN KARDEŞLER» ismi altında ilk cemiyetimizi böylece kurduk. Hep birlikte bu dava için çalışıyorduk, uğrunda tam bir asker olacağımıza Yüce Allah'a söz vermiştik.

MÜSLÜMAN KARDEŞLERİN İSLÂMİ ANLAYIŞLARI

Efendiler!.. Müsaade ediniz bu tabiri kullanacağım. Bunda, elbetteki müslüman kardeşlerin, müslümanlıklarının Hz. Muhammed (S.A.V.) in Yüce Allah'tan getirdiği islâmdan başka bir müslümanlık olduğunu kastetmiyoruz.

Bundan ancak şunu kastediyoruz: Bir çok asırlarda bir kısım müslümanlar, islâmda olmayan vasıfları, esasları ve teklifleri ona sokmaya çalışmışlar, İslâmın müsamahakârlığını kötüye kullanmışlardır. Halbuki islâmın bu müsamahakârlığı çok yüce bir hikmet içindir. Böylece, islâmın ne olduğu hususunda büyük ihtilâflar yapıldı. Sonunda islâm, müslümanlar arasında çeşitli şekillerde görülmeye başlandı. Peygamber (S.A.V.) in ve Ashabının öğrettikleri islâma uygun veya zıt olarak çeşitli şekillerde tanıtıldı. Bunları şu şekilde özetleyebiliriz:

1 — Bazı insanlar, islâmı yalnız bir takım zahiri ibadetler olarak kabul etmişlerdir. Eğer bunlar zahiri ibadetler yaparsa veya yapanları görürse huzur içinde olurlar, islâmın bütün esaslarını yerine getirdiklerini sanırlar. İşte günümüz müslümanlarının arasında hakim olan anlayış budur.

2 — Diğer bir kısım insanlar ise, islâmı sadece yüce bir ahlâk, üstün bir maneviyat, akıl ve ruhun manevi bir gıdası olarak kabul etmekte ve bunları maddeciliğin ve zulmün kirinden kurtarmak olduğunu zannederler.

3 — Diğer bazıları ise, islâmın yalnız iyi bir din olduğu ve böylece islâm dininin yüce ve üstün ameli esasları beğenmekten ibaret olduğuna inanırlar. İslâm hakkında ve onun mevzuunda başka şeyler düşünmeyi istemezler.

4 — Bir başka kısım insanlar ise, islâmın atalarından kalan inançlar ve önemsiz taklitler olduğunu sanırlar. İslâmdan ve ona ait şeylerden usandıklarını söylerler. Yabancı ahlâk ve kültürü olan islâmın hakikatlarını öğrenmeye fırsat bulamayanların çoğunun kafasında bu anlayış mevcuttur. Bunlar ya islâmdan hiç bir şey bilmezler yahut islâmı tam olarak temsil edemeyen müslümanlarla oturup kalktıkları için onu kötü bir şekilde tanımışlardır. İslâmı; sözde müslüman olan bu zavallıların eksik ve perişan haline bakıp tefsir etmişlerdir.

5 — Çok az insan, islâmı tamamıyle anlayabilmiş ve onun bütün bu manaları ihtiva eden hakikat olduğunu idrak etmiştir. Bunlar da parmakla sayılacak kadar azdır.

İşte, insanların islâmı çeşitli şekillerde anlamaları, onların Müslüman Kardeşler hakkında çeşitli sözler söylemelerine sebep olmuşlardır. Çünkü her insan, onları kendi kafasındaki islâmî anlayışa göre tanımaya çalışmıştır. Bir kısım insanlar; Müslüman Kardeşleri yalnızca va'z eden, irşadda bulunan bir cemaat, dünyaya aldanmamayı ve sadece ahiret için çalışmaya hatırlatan bir teşkilât olarak kabul ederler.

Diğer bir kısım insanlar da, Müslüman Kardeşleri, insanlara çeşitli zikirleri, dua ve nafile ibadetleri öğretmeye çalışan bir tarikat zannederler.

Bir başka gurup insanlarda, Müslüman Kardeşleri, islâmın bir takım hükümlerini savunan fıkıhçı bir cemaat olarak kabul ederler.

Çok az kimseler, Müslüman Kardeşlerle oturup kalkmış, yalnız işitmekle yetinmemiş, bizzat onlarla konuşup, temas kurup davanın hakiki yüzünü öğrenmişlerdir. Üzülerek itiraf edeyim ki, bugün bu tip müslamanlar da çok azdır. İşte bunun içindir ki, sizlere kısaca islâmın hakiki manasından ve Müslüman Kardeşlerin islâmi anlayışlarından söz etmek istedım. Böylece, kendisine mensup olmakla iftinar etiğimiz ve insanları davet ettiğimiz bu esas, açıklığa kavuşsun, hiç kimsenin anlayamadığı bir yön kalmasın.

Bunu, şu şekilde aşağıdaki maddelerde açıklayabiliriz:

1 — Biz, islâmın bütün hüküm ve esaslarının umumi olduklarına inanıyoruz. Yani islâm, hem dünyada hem de ahirette insanların bütün meselelerini düzenleyen ilâhî bir nizamdır. İslâmın hüküm ve esaslarının yalnızca manevi hayatı ve ibadetleri tanzim ettiğini zannedenler hataya düşmüşlerdir. Çünkü hakiki manada islâm, hem inanç, hem ibadettir; hem din hem devlettir; hem madde, hem manadır; hem vatan, hem vatandaştır, hem kitap, hem de kılıçtır.

Kur'an-ı Kerim, bütün bunları bize en güzel şekilde açıklamıştır. Nitekim şu ayet-i celile bunlara işaret etmektedir: «Allah'ın sana verdiği şeylerle âhiret yurdunu ara, fakat dünyadaki nasibini de unutma. Allah'ın sana iyilikte bulunduğu gibi, sende iyilik et.» (4)

İbadet ve inanç hakkında yüce Allah'ın şu ayetini okuruz:

«Oysa onlar, her şeyden yüz çevirip islâm'a yönelecek yalnız Allah'a ibadet etmekle, namazlarını gereği gibi kılmakla ve zekâtlarını vermekle emrolunmuşlardır. Onların emredildikleri bu din, dosdoğru bir dindir.» (5)

Siyaset, idarecilik ve hüküm hakkında da şu ayeti okuruz: **«Hayır, Rabbine yemin olsun ki, aralarında çıkan anlaşmazlıktan dolayı seni hakem yapmadıkça sonra da verdiğin hükmü seve seve kabul edip ona boyun eğmedikçe iman etmiş olamazlar.» (6)**

Borç ve ticaret hakkında da şu âyet-i celileyi okuruz:

«Ey iman edenler! Belirli bir vâde ile borçlandığınızda onu yazın. Aranızdan bir kâtip hak ve adaletle yazsın. Kâtip, Allah'ın kendine öğrettiği gibi yazmaktan kaçınmasın, yazsın. Üzerinde hak olan borçlu söyleyip yazdırsın. Rabbi olan Allah'tan korksun. Haktan bir şey eksik göstermesin. Şayet borçlu kâr ve zararını bilemeyen sefih veya aciz yahut

---

(4) **Kasas suresi, ayet: 77**

(5) **Beyyine Suresi, âyet: 5**

(6) **Nisa Suresi, âyet: 65**

bizzat kendisi yazdıramaz bir durumda ise, velisi hak ve adaletle yazdırsın. Erkeklerinizden iki de şahid yapın. Eğer iki erkek şahid yapılmazsa, razı olduğunuz şahidlerden bir erkek ve biri unuttuğunda diğeri ona hatırlatması için iki kadını şahid yapın. Şahitler çağırıldıklarında reddetmesinler. Borç az olsun çok olsun vadesiyle yazmaktan üşenmeyin. Bu Allah yanında adalete daha uygun, şahitlik için daha sağlam ve şüpheye düşmemenize daha yakındır. Ancak aranızda peşin alış-veriş olursa onu yazmamanızda size bir mahsur yoktur. Alışveriş yaptığınızda şahid tutun. Yazan da şahid te zarara düşürülmesin.» (7)

Cihad ve savaş hakkında da yüce Allah'ın şu ayetini okuruz: **«Sen onların içinde olup da namazlarını kıldırdığın zaman, bir kısmı seninle namaza dursun ve silahlarını da alsınlar. Secde ettikten sonra onlar arkanıza geçsinler, namaz kılmayan öbür kısım gelsin seninle namaz kılsınlar. Tedbirli olsunlar, silâhlarını alsınlar. Kâfirler, silâh ve eşyalarınızdan gafil olmanızı isterler. Tâ ki, size sadece bir saldırı yapma ihtiyacını görsünler. Yağmurdan zorluk göreceksenız veya hasta iseniz silâhınızı bırakmanıza engel yoktur. Bununla beraber dikkatli davranın.» (8)**

Bu ayetlerden başka ahlâk, adâb-ı muaşeret, içtimâî hususlarda ve çeşitli yönlerde daha bir çok ayeti celile vardır.

Böylece, Müslüman Kardeşler, yüce Allah'ın kitabına sarıldılar, ilhâmlarını ondan aldılar. Onu kendi davaları için mürşid edindiler. Bunun neticesi olarak, islâmın umum bir mahiyette olduğunu, hayatın her hususunu tanzim ettiğini kesinlikle bildiler. Bütün meselelerin islâma boyun eğmesinin her sahada islâmın hakim olmasının, bütün kanun ve düzenlerin islâma uygun olmasının gerektiğine kesinlikle iman ettiler.

Eğer müslümanlar, Kur'an ve sünnete göre tam olarak müslüman olmak istiyorlarsa, her yönde müslüman olup, islâmı rehber edinmelidirler. Yalnızca ibadetlerinde müslüman olur da, diğer hususlarında müslüman olmayanları taklit ederlerse, eksik ve yarım müslüman olurlar ve yüce Allah'ın vasıflandırdığı şu kimselere benzerler:

«Siz kitabın bir kısmına iman edip diğer kısmını inkâr mı ediyorsunuz? Sizden bunu yapanın cezası, bu dünya hayatında zelil olmaktan başka bir şey değildir. Kıyamet gününde ise, en şiddetli azaba sevkolunacaklardır. Allah, yaptıklarınızdan aslâ gafil değildir.» (9)

2 — Bunun yanı sıra Müslüman Kardeşler, İslâmî esasların temeli ve kaynağının yüce Allah'ın kitabı ve Resulullah'ın sünneti olduğuna

---

(7) Bakara Suresi, âyet: 282

(8) Nisa Suresi, âyet: 102

(9) Bakara Suresi, âyet: 58

iman ederler. Eğer müslümanlar bu iki kaynağa sarılırlarsa, hiç bir zaman doğru yoldan sapmazlar. Müslüman kardeşler, islâmla alâkası olan bir çok ilim ve görüşleri icât edildikleri asırlarda islâmın rengini ve damgasını taşıdıklarına ve bunlara muasır müslümanlar fikirlerini kendi renklerinde bulundurduklarına inanırlar. İşte, bunun içindir ki, islâmın hükümlerinin bizden önceki asıl kaynaklarından çıkarılması gerekir. İslâmı, peygamberimizin, Sahabelerinin ve onlardan sonra gelen tabi'inin anladığı şekilde anlamamız lâzımdır. Aynı zamanda yüce Allah'ın ve Resulunun çizdikleri hudutları aşmaktan kaçınmamız şarttır. Böylece kendimizi Allah'ın emretmediği şeylerle bağlamayalım, asrımızı kendisiyle bağdaşmayan asırların görüşüyle bağlamaya çalışmayalım, çünkü islâm bütün insanlığın dinidir, yalnızca, bir asrın değil.

3 — Bütün bunların yanı sıra Müslüman Kardeşler, islâm dininin dünya hayatı hakkında ortaya koyduğu hususların yalnızca umumî kaideler olduğuna inanırlar. İslâm, şüphesiz her çağda her milletin hayat tarzını tanzim eden bir dindir. Dünya işlerine ait çok basit hususları açıklama derecesine kadar inmediğine, islâmın dünya hayatına ait mevzularda umum kaideler koyduğuna ve insanlara bunu nasıl uygulayacaklarını gösterdiğine kesin olarak imân ederler. İslâm'ı bu manada anlayıp kabul ederler.

Evet, islâm koyduğu umum kaidelerin tam ve doğru bir şekilde uygulanması için insanın nefsine ayrı bir önem vermiş ve gerekli tedavi yollarını göstermiştir. Şüphesiz islâm, beşerî nizamların kaynağı, düşünce ve tasavvurların faktörü olan insan ruhunun tedavisine çok önem vermiştir. Onu şehvanî arzularından, menfaattan, çıkarcılıktan arındıracak, fazilete sevk edecek, zulümden, kötülükten, yanlışlardan ve tecavüzden koruyacak şifalı ilâçlar tavsiye etmiştir. Ruh düzelip temizlenince, kendiliğinden yapılan her şey de salih ve güzel olur.

Hukukçular derler ki: «Adalet, kanunda değil hakimin nefsinde ve ruhundadır.» Çünkü nefsî arzularının kölesi olan bir hakime verilen kanun, adaletli ve noksansız da olsa onu zalimane bir şekilde uygulayacaktır. Buna karşılık, nefsî arzularından uzak, adaletli ve faziletli bir hakime verilecek kanunlar zalim ve noksan da olsalar onları merhametli, adaletli insaflı bir şekilde tatbik edecektir.

Bunun içindir ki, Yüce Allah'ın kutsal kitabında insanın ruh ve nefsine büyük önem verilmiştir. İslâm'ın kendi potasında erittiği ruhlar, insanî üstünlüğün numunesi olmuşlardır. Yine bunun içindir ki, islâm her çağ ve millete uygun ve her türlü isteğe cevap veren bir mahiyettedir. Keza bunun içindir ki, islâm, umum esaslarına uygun olan her nizâmın iyi taraflarını almaktan kaçınmaz.

Efendiler, bu hususu fazla uzatmak istemiyorum. Burada yaptığı-

mız bu kısa açıklama, Müslüman kardeşlerin, islâmî anlayışlarını özet olarak anlatmaktadır.

MÜSLÜMAN KARDEŞLERİN İNANDIĞI DAVA, İSLÂHATIN BÜTÜN MANALARINI DÜŞÜNCE OLARAK İHTİVA ETMEKTEDİR

Şüphesiz, Müslüman kardeşlerin islâmı geniş manada anlamalarının neticesi olarak, düşünceleri bütün ıslah yollarını ihtiva etmektedir. Her ıslahatçı, aradığını bunların düşüncelerinde bulabilir ve bunların yolunda yürüyebilir. Başka yollar aramaya ihtiyaç yoktur.

Müslüman kardeşlerin, aşağıda anlatılan vasıflara sahip olduklarını ve davalarının da bu vasıfları taşıdığını zorluk çekmeden söyliyebiliriz:

1 — Müslüman kardeşlerin davası, bizden önceki müslümanların (selefi salihinin) dâvasıdır. Çünkü onlar, islâmın, asıl kaynakları olan Allah'ın kitabından ve Resulullah'ın sünnetinden alınmasına ve yeniden islâm'a dönülmesine davet ederler.

2 — Müslüman kardeşlerin davası, Resulullah'ın sünnetine uygun bir yoldur. Çünkü onlar, her yönde bilhassa itikad ve ibadete Resulullah'ın sünnetiyle amel etmeğe çalışırlar. Ellerinden geldiği kadar bu yolda gayret sarfederler.

3 — Müslüman kardeşlerin davası, hakiki bir tasavvuf yoludur. Çünkü onlar, iyiliğin, iffetliliğin, temiz kalpliliğin, esasını durmadan amel etmenin, lüzumsuz şeyleıden yüz çevirmenin ve Allah için dostluk kurup doğruya bağlı kalmanın içinde gizli olduğuna inanırlar.

4 — Müslüman kardeşler, siyasi bir kuruluştur. Çünkü onlar, iç düzenin ıslahını dışta islâm ümmetinin diğer milletlerle olan münasebetlerinin yeniden gözden geçirilmesini, milletin izzetli, şerefli olmasını, milliyetini ve mukaddesatını muhafaza edebilmesini isterler.

5 — Müslüman kardeşler, nefis ve beden terbiyesine önem verirler. Çünkü onlar vücutlarının sağlıklı olmasına pek değer verir ve bu hususda çok titiz davranırlar. Çünkü onlar, kuvvetle mü'minin zayıf mü'minden daha hayırlı olduğuna Hz. Peygamberin (S.A.V.) bir hadislerinde: **«Şüphesiz ki, vücudununda sende hakkı vardır.» (10)** diye buyurduğuna ve islâmın bütün emirlerinin ancak sağlam bir vücutla tam olarak yerine getirilebileceğine inanırlar. Şüphesiz namaz, oruç, hacc ve zekâtı eda için çalışıp kazanacak sağlam bir vücudun olması şarttır.

Bunun içindir ki, müslüman kardeşler, beden terbiyesine çok önem

---

(10) Buhârî ve İbn. Mâce rivayet etmişlerdir.

verirler, hatta bu hususda mütehassıs bir çok spor kuruluşlarını bile geçmektedirler.

6 — Müslüman kardeşler, ilmî ve kültürel bir kuruluştur. Çünkü islâm, ilim öğrenmeyi her müslüman erkek ve kadına farz kılmıştır. Gerçekte müslüman kardeşlerin dernek lokalleri, birer eğitim ve öğretim okullarıdır. Adeta bu kuruluşların aklı, cismi, ve ruhu yetiştirmek için kurulmuş kolejlerdir.

7 — Müslüman kardeşler, aynı zamanda iktisadî bir şirkettir. Çünkü islâm, meşru' yollardan mal kazanmayı emreder. Resulullah (S.A.V) bu hususda şöyle buyurmuştur: **«Salih insan için hayırlı mal ne güzeldir.» (11) «Kazançların en hayırlısı el emeğidir.» (12) «Şüphesiz Allah, sanatkâr mümini sever.» (13) «Kim çalışıp yorularak akşamlarsa, affedilmiş olarak akşamlamış olur.» (14)**

8 — Müslüman kardeşler teşkilatı, içtimaî bir fikirdir. Çünkü müslüman kardeşler müslümanların içtimaî hastalıklarını teşhis edip tedavi yollarını araştırırlar.

İşte, böylece açıkça görüyorsun ki islâmı «Her şeyi ihata eden bir din» olarak anlamamız, müslüman kardeşler olarak düşüncelerimizi de umumî bir sahaya götürmüştür. Başkaları yalnızca bir yönlü islahata önem verirken biz, her yönde islahatçı olmaya gayret sarfediyoruz.

Her türlü islahatı ele aldığımız için bir kısım insanlar, bizlerin bu hususta tenakuz içinde olduğumuzu zannederler Aslında böyle bir şey yoktur. Meselâ: İnsanlar, Müslüman Kardeşlerden birini biraz önce mihrapta huzuru kalple ibâdet edip gözyaşı döken bir mûttaki olarak görürlerken, biraz sonra aynı zatı vaazeden bir mürşid, ders okutan bir hoca, daha sonra ticarethanesinde mahir bir tacir olarak görürler.

İnsanlar, bu dış görünüşlerin birbirlerine zıt olduklarını sanırlar. Eğer insanlar, islâm'ın bunların hepsini ihtiva ettiğini ve bunları yapmayı emrettiğini bilseler, şüphesiz bunların arasındaki ilişki ve irtibatı idrâk ederler.

Buna rağmen Müslüman Kardeşler, bu hususlarda tenkidi mucip her şeyden kaçınırlar. İslâm, kendilerini tek ünvan altında: «MÜSLÜMAN KARDEŞLER» olarak topladıktan sonra artık yapmacık ünvanlardan son derece sakınırlar.

---

(11) İmamı Ahmed rivayet etmişlerdir.

(12) İmamı Ahmed rivayet etmişlerdir.

(13) İbn. Mâce rivayet etmiştir.

(14) Buhârî ve Müslim rivayet etmişlerdir.

MÜSLÜMAN KARDEŞLERİN DAVALARININ BAZI HUSUSİYETLERİ

Müslüman Kardeşlerin davalarının İsmailiyye şehrinde kurulması ve yabancı sömürgecilerle, vatanperver mücahitlerin şiddetle çarpıştığı ve taksim hususunda bazı hukukî meselelerin ayrıntılarında ihtilafa düştükleri bir zamana tesadüf etmesi bu davanın, zamanında mevcut olan diğer davalardan bir çok yönlerde ayrılmasına ve kendine ait bir takım hususiyetlerin olmasına yol açmıştır. Bu hususiyetleri kısaca, şöyle arz edebiliriz:

1 — İhtilâfa düşmekten uzak durmak.
2 — İleri gelenlerin himayesi altına girmekten kaçınmak.
3 — Parti ve siyasi kuruluşlardan uzaklaşmak.
4 — Teşkilâtlanmaya önem vermek, hedefe doğru ilerlemek.
5 — İş yapmayı ve çalışmayı propaganda ve reklâm yapmaktan üstün tutmak.
6 — Daha çok gençliğe yönelmek.
7 — Davayı, köy ve şehirlerde sür'atle yaymaya çalışmak.

1 — İHTİLAFA DÜŞMEKTEN UZAK DURMAK:

Müslüman Kardeşler olarak biz, İslâm hukukunun fer'i hususlarında ihtilâf edilmesinin zaruri olduğuna inanıyoruz. Bu ihtilâftan kaçınmak asla mümkün değildir. Çünkü, islâm hukukunun aslı ve kaynağı ayetler, hadisler ve Resulullah'ın işlediği amellerdir. Bunları kavramak ve anlamak hususunda akıllar, fikirler ihtilaf edeceklerdir. Bunun içindir ki, sahabe-i kiramın arasında bile ihtilaf vaki olmuştur. İhtilaf, şimdiye kadar devam etmiş ve kıyamete kadar da devam edecektir.

İmamı Ebu Cafer, insanları imamı Mâlik'in (Muvattâ) adlı kitabının hükmünü kabul etmeye mecbur tuttuğu zaman İmamı Mâlik'in kendisine söylediği şu sözler ne kadar hikmetlidir: «Resulullah'ın Sahabeleri şehirlere dağıldılar. Herkes bu sahabelerden az-çok ilim elde etmiştir. Eğer herkesi aynı görüşü kabul etmeye zorlarsan bu bir fitneye sebeb olur.»

Evet, şüphesiz hatalı olan ihtilâf etmek değil, yalnız bir görüşe sarılıp diğer görüşleri yasaklamaktır... İnsanların görüşlerini ve akıllarını dondurmaya kalkışmaktır. İşte, ihtilâflı hususlara bu bakışla bakmak, kalpleri tek fikir çevresinde toplamayı başarmak demektir. Hz. Zeyd (R.A.)'in buyurduğu gibi, «İnsanların, bir kişinin hangi şeylerle müslüman olacağı hususunda ittifak etmeleri onlara yeter.» Müslümanların islâmın esaslarında ittifak etmeleri şarttır.

İhtilâf etmeye değmeyen mevzularda bile, ihtilâfın had safhaya

ulaştığı bir asırda, fikirlerini yaymak için, bir cemaatın, fer'i meselelerde ihtilâfın zaruri olduğunu kabul etmesi çok normaldir.

2) İLERİ GELENLERİN HİMAYESİ ALTINA GİRMEKTEN UZAK DURMAK:

Bunun sebebi ise, bu gibi insanların, nefsî arzularından, şahsi çıkarlardan uzak ve henüz filiz devrinde olan bu gibi dâvalardan yüz çevirmeleri ve tahminlerine göre kendilerine mal ve menfaat sağlayacak dâvalara yönelmeleridir.

Evet, Müslüman Kardeşlerin davasını ve düşüncesini omuzlayan ve yayan bizler, bu yolu inanarak seçtik. Böylece, davamızın temiz rengini, ileri gelenlerin nefislerin de gizledikleri dâvalarıyla boyamıyalım. Bunlar, dâvamızı asıl gayesinden çıkarıp, kendi hedef ve gayelerine bir vesile etmek isterler. Bunun yanında ileri gelenlerden çokları, normal bir müslümanda olması gereken islâmî dâvayı üstlenen kâmil bir müslümanın sıfatlarını haiz olsunlar.

Şimdiye kadar bu sınıftaki insanlar, Müslüman Kardeşlerden uzak durdular. Ancak, yüce ruhlu kimseler Müslüman Kardeşlerin fikirlerini anlar, gayelerini benimser, çalışmalarına ortak olur ve inanarak onlar için başarı diler.

3) PARTİLERDEN VE SİYASÎ TEŞKİLATLARDAN UZAKLAŞMAK:

Bunun sebebi ise, bunların kendi arasında bulunan çekişme ve çelişkilerin islâm dininin kardeşliğiyle bağdaşmamasıdır. Halbuki, islâm dâvası umumidir: İman edenlerin arasında ayırım yapmaksızın, hepsini bir bayrak altında toplar. İslâm için çalışan kimse, bütün bu bölücü vasıflardan ayrılıp yalnızca Allah rızası için çalışması gerekmektedir. Daha önce, parti veya teşkilâtı yoluyla arzu ettiği mal veya makama ulaşmak istiyen bazı kişilerin, Allah rızası için çalışmaları çok zordu. Fakat biz bunun için, bütün partilerden ve benzeri kuruluşlardan uzak kalmayı ve bir kısım iyi kimselerden mahrum olmaya sabretmeyi tercih etmiştik. Tâ ki, perdeler açılsın, insanlar bilmedikleri hakikatları görüp öğrensinler. Kalpleri iman ve yakinle dolduktan sonra, tecrübelerden ders alıp numûne yola dönsünler. İslâm'ın nurundan nasibini alsınlar...

Şimdi bizler, dâvamız kuvvetlenip, bizzat yöneltme ve tesir etme kudretine sahip olunca ileri gelenleri, partileri ve bütün kuruluşları dâvamıza katılmaya çağırıyoruz. Onların da yolumuzda yürümelerini ve

safımıza katılmalarını, bizimle beraber çalışmalarını istiyoruz. Kendilerine, boş ve yabancı görünüşleri bırakmalarını tavsiye ediyoruz. Sadece yüce Kur'an'ın sancağı altında toplanmalarını, Hz. Peygamberin bayrağı altında gölgelenmelerini ve sağlam islâm yolunda yürümelerini canı gönülden diliyor, bunun aksini yapmalarından onları sakındırıyoruz. Eğer davetimize uyarlarsa, bu onlar için hem dünya hem de ahirette bir saadettir. Dâvamız da böylece vakit kaybetmeden hedefine ulaşmış olacaktır. Şayet davetimizi kabul etmezlerse, yalnız Allah'tan yardım dileyip biraz sabretmemize hiçbir mani yoktur. O zaman fırsat ellerinden kaçar, baş iken ayak olurlar, dâvamıza başkanlar olarak yardım edebildikleri halde, kuyrukçular olarak yardım etme mecburiyetinde kalırlar. Allah'ın vadi haktır. Bakınız yüce Allah, Kur'an-ı Kerimde bu hususta şöyle buyurmaktadır:

«Allah işinde galiptir, ancak insanların çoğu bunu bilmezler.» (15)

4) HEDEFE DOĞRU AĞIR ADIMLARLA İLERLEMEK:

Bunun sebebi ise, Müslüman Kardeşlerin, her dâvanın üç merhalesi olduğuna inanmalarıdır:

a) Önce dâvayı ve onun taşıdığı fikri müjdeleme, tanıtma ve halkın her tabakasına onu ulaştırma merhalesi.

b) Bundan sonra, teşkilâtlanma, yardımcıları seçme, askerleri hazırlama ve dâvayı yüklenenlerin saflarını düzene koyma merhalesi.

c) En sonunda da tatbik etme, çalışma ve neticeye ulaşma merhalesidir. Çok defa bu üç merhale birlikte devam ettirilir, çünkü asıl dava birdir. Ve merhaleler arasında büyük bir ilişki vardır: Bakarsın dâvayı yüklenen bir taraftan davet ediyor, taraftarlar seçiyor, yetiştiriyor, diğer taraftan çalışıyor ve tatbik ediyor.

Ancak, dâvadan alınacak tam sonuç, şüphesiz dâvanın yayılmasından, taraftarların çoğalmasından ve teşkilatlanmanın kuvvetlenmesinden sonra olur. İşte dâvamız bu yollardan yürüdü ve yürümektedir. Herşeyden önce dâvamızı birbirini müteakip vaaz ve irşadlarla, gezilerle, neşriyat yoluyla, umumî ve hususî toplantılarla, Müslüman Kardeşlerin ilk gazetesiyle ve haftalık «En-Nezir» mecmuasıyla millete tanıtmaya çalıştık, çalışmaktayız. Yer yüzünde Müslüman Kardeşlerin dâvası, hakiki yönü ile kendine varmamış bir kişi kalmayıncaya kadar çalışacağız...

Yüce Allah ne güzel buyurmuştur:

«Allah, mutlaka nûrunu tamamlayacaktır.» (16)

---

(15) Yusuf Suresi, âyet: 21

(16) Tevbe Suresi, âyet: 32

Birinci merhaleyi istenildiği gibi başardığımızı zannediyorum. İkinci merhaleyi aşmak en önemli vazifemiz olmuştur. Ona son derece iyi hazırlanalım. Dâvaya taraftarlar seçme, teşkilâtlanma ve hazırlanma merhalesi olan ikinci merhale şu üç şekilden ibarettir:

a) «Dernekler açmak» Bundan şu kasdedilmektedir: Tanışıp kaynaşma yoluyla islâma ters düşen adet ve geleneklere karşı koymak suretiyle birlik ve beraberliği kuvvetleştirmek, Allah'a bağlı kalmıya ve ondan yardım dilemeğe kendimizi alıştırmak. İşte, Müslüman Kardeşlerin Ruhî Eğitim Enstitüsü budur.

b) «Keşif, Devriye, Ve Beden Eğitimi Bölükleri Kurmak.» Bundan maksat şudur: Müslümanların bedenlerini geliştirmek, onları disipline, nizama, boyun eğmeğe, faziletli ahlâk eğitimine alıştırmak ve onları, yüce Allah'ın her müslümana farz kıldığı gerçek bir askerliğe hazırlamak suretiyle birlik ve beraberliği takviye etmektir. İşte, Müslüman Kardeşlerin Beden Eğitim Enstitüsü budur.

c) «Talimatları, derneklerde ve Müslüman Kardeşlerin lokallerinde okuyup anlatmak»: Bundan maksat da şudur: Müslüman Kardeşlerin akıl ve düşüncelerini, bir müslüman için en önemli olan şeyleri okutmakla geliştirmeye ve bu yolla birlik ve beraberliği kuvvetlendirmeye çalışmaktır. İşte, Müslüman Kardeşlerin ilmî ve fikrî Eğitim Enstitüsü de budur. Bu merhaleyi garanti ettiğimizde de —İnşallah— üçüncü merhaleyi aşmaya başlıyacağız. Ancak, bu son merhaleden sonra Müslüman Kardeşlerin dâvalarının meyveleri görülecektir. Bulutların ardında islâm'ın parlak güneşi, görünmeye başlayacaktır.

BİR AÇIKLAMA:

Ey Müslüman Kardeşler!.. Bilhassa, ey sizden aceleci ve heyecanlı olanlar!..

Bu genel toplantınızda kürsüden hitap ettiğim yüksek sesli şu konuşmamı iyi dinleyin. Sizin bu yolunuz plânlanmış, tanzim edilmiş, sınırları çizilmiştir. Hedefe ulaşmak için en sağlam ve en selâmetli yol olduğuna kanaat getirdiğim bu yolu bırakmıyacağım. Ondan asla şaşmıyacağım. Evet, bu yol uzun olabilir, fakat bundan başka her hangi bir yol yoktur. Kahramanlık, ancak sabretmekle, azimlilikle, ciddi olmakla ve durmadan çalışmakla ortaya çıkar. Sizden her kim, meyveyi yetişmeden önce toplamak ister veya çiçeği açılmadan önce koparmayı dilerse, ben onunla beraber değilim, böyle kimsenin bu dâvayı bırakıp başka dâvalara gitmesi, hem bizim hem de kendisi için daha hayırlıdır.

Kim de, çekirdek bitip, ağaç olup meyve verip yetişinciye kadar benimle sabrederse, onun mükâfatını yüce Allah verecektir. Elbette ki, iyi-

lik edenlerin mükâfatı olan: «Ya zafere erip hâkim olma veya şehid olup ebedî saadete erme» bizlerden uzak kalmayacaktır.

Ey Müslüman Kardeşler!.. Hissî davranışlarınızı aklî görüşlerinizle frenleyin! Akıllarınızın meş'alelerini, hislerimizin aleviyle aydınlatın, gerçek hadiseye uygun olan hayallere önem verin. Böylece, hayaller ışığında gerçekleri keşfedin, fakat tamamen hayallere dalmayın. Kâinatın nizâmına karşı gelmeyin, çünkü O daima galiptir. Fakat ona hakim olun, hizmetinize âmâde kılın, kâinatın bazısına karşı bazısıyla yardımlaşın, zafer vaktini bekleyin, şüphesiz o, sizden uzak değildir.

Ey Müslüman Kardeşler!.. Sizler, yüce Allah'ın rızasını ve âhirette bahşedeceği sevabı kazanmayı diliyorsunuz. Evet, samimi olduğunuz müddetçe, bu sizin için garantidir. Yüce Allah sizleri, dâvanızı gerçekleştirmekle değil, onun uğrunda her türlü sadakat ve gayreti göstermekle ve bütün tedbirleri almakla mükellef kılmıştır. Bunu yaparken ya hatalı olabiliriz, bu durumda çalışıp cehd edenlerin mükâfatını kazanırız. Yahut da bunda doğruyu bulmuş oluruz, o takdirde de hakka ermiş olanların iki kat mükâfatlarına nail olmuş oluruz.

Bütün bu hakikatlarla beraber geçmişte ve şimdilik edindiğiniz tecrübeler, yolunuzdan başka yollarda hayır olmadığım, ancak sizin plânınızın netice vereceğini ve ancak sizin yaptığınızın doğru olduğunu isbat etmektedir. Öyle ise, yaptığınız çalışmalarınızı tehlikeye düşürmeyin, sonunun neye varacağı bilinmeyen bir teşebbüse girmeyin. Çalışın, yüce Allah sizinle beraberdir. Elbetteki amellerinizin mükâfatını eksiltmeyecektir. Şüphesiz en sonunda başarı sadece çalışanlarındır.

Bu hususta yüce Allah şöyle buyurmaktadır:

«Allah elbette imanınızı zayi edecek değildir. Şüphesiz Allah, bütün insanlar için çok esirgeyici ve çok merhamet edicidir.» (17)

ACABA DAVAMIZIN UYGULAMA SAHASI NE ZAMANDIR?

Ey Müslüman Kardeşler!.. Burda Müslüman Kardeşleri bir arada toplayan bir ailevî toplantıda olduğumuzu kabul ediyorum. Dolayısıyla sizinle gaye ve hedefimiz hususunda açıkça konuşmak istiyorum. Çünkü, bizim için açık konuşmaktan başkası fayda vermez:

Başta şunu iyi bilin ki, konuşma sahası, hayal sahasına benzemez. Çalışma sahası, konuşma sahasına benzemez. Cihâd yapma sahası, çalışma sahasına benzemez. Doğru cihâd yapma sahası da hatalı cihâd yapma sahasına benzemez. Dünyada birçok şeyleri hayal etmek, çoklarına kolay olur. Fakat, zihninde dolaşan birçok hayalleri, dil ile ifade et-

(17) Bakara Suresi, âyet: 143

mek ve insanlara aktarmak zordur. Çokları konuşabilirler, fakat bunlardan pek azı söylediklerini yapabilirler. Söylediklerini yapabilenlerden ancak pek azı cihâdın ve çalışmanın ağır yükünü yüklenebilirler. Cihâd eden bu az ve ihlâslı grup ta —Yüce Allah'ın yardımı kendilerine ermezse— hataya düşüp hedeflerine ulaşmayabilirler. Kur'an-ı Kerimde Hz. Talût'un hikâyesi, bu söylediğimizi açıkça bildirmektedir. (18)

Şimdiden kendinizi hazırlayın! Nefsinizi doğrulukla terbiye edin! Onu kendine zor ve ağır gelen işlerle imtihan edin, onu şehvanî isteklerden, kötü huy ve alışkanlıklardan uzaklaştırın.

Ey Müslüman Kardeşler!.. Ne zaman ki üçyüz bölük, kendini manevî yönden iman ve inançla, fikrî yönden ilim ve kültürle, bedeni yönden eğitim ve talimle donatıp kuşatırsa, o zaman benden, sizinle cihâd etmemi, denizlere dalmamı, göklere tırmanmamı ve her inatçı zalimi ezmemi isteyin. Elbetteki bunları —Allahın izniyle— başaracağız.

Peygamberimiz Efendimiz (S.A.V.): **«On iki bin kişi azlıktan mağlup olamaz.»** (19) diye doğru olarak buyurmuştur.

Ben, bunun için cihâd yapmak üzere bir vakit tayin ediyorum, Allah'ın izni ve yardımı olduktan sonra elbetteki bu vakit geç kalmayacaktır. Sizler daha fazla çaba harcarsanız, bu vakti daha da kısaltabilirsiniz.

Eğer bu hususda ihmalkâr davranırsanız, takdir edilen zaman ve elde edilecek neticeler değişebilir. Öyle ise, mesuliyeti hissedin, bölükler kurun, derslere yönelin, eğitime koşun, dâvanızı henüz ulaşmadığı yerlere yayın ve sakın çalışmayı bırakıp zamanınızı boşa harcamayın.

Bu sözlerimi okuyan veya dinleyenler, Müslüman Kardeşlerin sayısının az ve kuvvetlerinin zayıf olduğunu zannedebilirler. Hayır, ben bunu demek istemedim, çünkü —Allah'a Hamd olsun— Müslüman Kardeşler, sayıları, sayılamıyacak kadar çoktur. Onların nufuzu ve kuvveti her şehre girmiş durumdadır. Fakat bundan maksadım, —Önceden de söylediğim gibi— söyleyen adam başka, yapan adam başkadır. Çalışan adam başka, cihâd yapan adam başkadır. Yalnızca cihâd eden kişi ile az bir fedakârlıkla büyük başarılar elde eden, her adımda hikmetle davranan bir kişi arasında büyük farklar vardır.

5 — ÇALIŞMAYI HERŞEYDEN ÜSTÜN TUTMAK:

Müslüman Kardeşlerin dâvalarının hususiyetlerinden biri de çalış-

---

(18) «Nice az topluluk, çok topluluğa —Allah'ın izniyle— üstün gelmiştir. Şüphesiz Allah sabredenlerle beraberdir.» (Bakara Suresi, âyet: 249)

(19) İbn. Mâce rivayet etmiştir.

mayı söz söylemeye ve propaganda yapmaya tercih etmektir. Bunun sebebini de şöylece açıklayabiliriz:

1) İslâmın bu hususta bizleri aydınlatması ve yapılan ihlâslı amellere, riyanın karışıpta bunları bozma korkusu.

2) Müslüman Kardeşlerin, bazı insanların güvendikleri yalancı propagandadan, faydasız dedikodulardan ve bunların müslümanlarda bıraktıkları kötü sonuçlar ve büyük sapıtmalardan şiddetle kaçınmaları. Çünkü, fazla söz ve propaganda insanı yalana ve hileye alıştırır.

3) Müslüman Kardeşlerin, dâvalarını şiddetli bir kin ve düşmanlık veya zararlı bir dostlukla yaymaktan kaçınmaları. Müslüman Kardeşler, bütün bunları terazilerine koyup tartışmışlar, dâvalarında ciddiyet ve süratle ilerlemeyi tercih etmişlerdir. Kendilerini yalnızca yakınlarında bulunanlar bilse de, dâvaları sadece etraflarında bulunanları tesir altına alsa da bu yolu seçmişlerdir...

Çok az kimseler, Müslüman Kardeşlerin dâvalarını yayan bir davetçinin, perşembe günü ikindi saatlerinde (20) Kahire'de bulunan resmi işinden çıkıp yatsıda «Minye» şehrinde konferans verdiğini, aynı kişi ertesi gün Cuma hutbesini «Manfalut»'ta okuduğunu, ikindide «Asyut»'ta, akşamleyin de «Suhac»'ta konferans verdiğini, cumartesi sabahleyin erkenden vazifeli arkadaşlarından önce «Kahire»'deki masasının başına döndüğünü bilirler. İşte, Müslüman Kardeşlerin dâvasını yayan bir davetçi otuz saatte ülkenin dört köşesinde dört konferans verip vazifesine huzur içinde döner, Allah'a hamd ü senâlar eder, fakat onu ancak dinleyenler bilirler.

Eğer bu gayreti Müslüman Kardeşlerden başka biri harcasaydı, dünya propaganda ve alkışlarla dolardı. Ancak Müslüman Kardeşler, önceden de söylediğimiz gibi, riya ve tanınmaktan son derece kaçınırlar.

Çalışanlar olarak görülmeyi, lâf üreten olarak tanınmaya tercih ederler. Şüphesiz, yapılan çalışmayı görmekle ikna olmayanlar, söz ve propaganda ile asla ikna olmazlar ve hakkı kabule yanaşmazlar.

Bu dava için Müslüman Kardeşlerden bazıları, ailesinden, çocuklarından ayrılır. Bir veya iki ayını Allah'a yalvararak ve bu uğurda harcayarak geçirir. Gündüzleri yolculuk eder, geceleri konferans verir. Bugün burada, yarın başka bir yerde olur. Ülkenin doğusundan başlayıp batısına varıncaya kadar bazen altmıştan ziyade konferanslar verir. Her konuşmasında çeşitli tabakalardan binlerce insanlar bulunur. Bütün

---

(20) Bilindiği gibi bütün arap islâm ülkelerinde ve dolayısıyla Mısır'da da hafta sonu tatili Cuma günüdür.

bunları başaran kardeşimiz, kendi şâhsı hakkında herhangi bir propaganda yapılmamasını tavsiye eder.

Evet, bir de Müslüman Kardeşler, bir ay kadar bir müddet içinde «İskenderiye» şehrinde mustesna bir kamp kurarlar. Bu kampta insanlar, hem bedenen, hem fikren, hem maddeten, ve hem de manen eğitilirler. Hakiki askerliği, bütün yönleriyle rahatlıkla bu kampta görürsün.

Yüzlerce imanlı genç, bu kampın çadırları altında toplanıp kendilerini yetiştirirler. Bu kampı herkes bilmez ve ifade ettiği yüceliği kavrayamaz.

Ey müslüman kardeşler!.. Buna benzer daha nice toplantılar yapıyorsunuz. Aslında bu toplantılarınız Mısır'ın en doğru parlamentosudur. Çünkü burada il ve ilçelerin, nahiye ve köylerin temsilcileri bulunuyor.

Hepinizi burada toplanmaya sevkeden gaye, yalnızca Allah rızası için çalışıp birşeyler yapmaktır.

İşte, Müslüman Kardeşler, iyi neticeler veren bunun gibi daha nice ıslahatlar yapmaktadırlar. Fakat, hiçbir zaman bunlarla övünmezler. Propaganda yapıp aşırı sözler söyleme yerine, yaptıkları işleri ile görünmeyi tercih ederler.

Eğer bu üstün başarıları, Müslüman Kardeşlerden başkası gerçekleştirseydi kıyameti koparır ve bütün dünyayı ayağa kaldırırdı.

Evet, buna asla şaşılmamalıdır. Çünkü çağımız propaganda çağıdır.

Ey Müslüman Kardeşler!..

Sizin yolunuz, gayeniz ve metodlarınız gerçekten güzeldir. Bu yol, hem Allah (C.C.) hem de bütün insanların yanında makbuldur. Siz bu yolda yürüyün. Zafer sizin olacaktır.

Ancak, şunu iyi biliniz ki dâvanız dar boğazlardan çıkarak geniş alanlara yayılmanızı mecbur kıldı. Davanız, bütün gücü ile kendini ortaya koydu. Şimdiden insanlar, sizden ve dâvanızdan sormaya başladılar. Bazı istismarcılar ve ard niyetliler, —hakkınızda birşey bilmedikleri halde— sizi başkalarına yanlış olarak tanıtmaya çalışıyorlar. Bunlar, hakkınızda ne az, nede çok hiç birşey bilmemektedirler. İşte, bu yüzden gayenizi, vasıtalarınızı, düşüncenizin ve dâvanızın sınırını ve çalışma metodunuzu insanlara açıklamanız gerekmektedir. Bunu övünmek için değil, başkalarına faydalı olmak ve onları irşad etmek için yapın.

Bu hususdaki düşüncelerinizi, konuşan diliniz sayılan «NEZİR» adlı mecmuaya yazın ve diğer bütün günlük gazetelerde neşretmeye çalışın. İnanıyorum ki bunlar size engel olmayacaklardır. Haktan ve doğru yoldan ayrılmayan sadık kişiler olun ve bunu sakın ihmâl etmeyin. Çağrınızın, tam bir edep ve faziletli bir ahlâk çerçevesinde olmasına çalışın, kalpleri bir araya getirmeye çok dikkat edin. Dâvanız başarıya er-

diğinde, başarının yüce Allah'ın sayesinde gerçekleştiğini, sakın kalbinizden çıkarmayın. Yüce Allah bu hususda şöyle buyurmaktadır:

«De ki: Müslümanlığınız için bana minnet etmeyin. Belki, sizi imana erdirdiği için Allah size minnet eder, eğer sadıklardan iseniz...» (21)

6 — DÂVAYA GENÇLERİN YÖNELMESİ:

Gençlerin bu dâvaya yönelmeleri ve bu dâvanın yayılması için en uygun yer olan, işçi ve orta dereceli tabakalar arasında yayılması yüce Allah'ın bir lûtfudur. Gençler, her yerden Müslüman Kardeşlerin dâvalarına yöneldiler.

Onu, inanarak destekliyorlar, yardım ediyorlar ve uğrunda çalışacaklarına dair Allaha söz veriyorlar. Birkaç yıl önce mallarını, canlarını ve bütün çabalarını yüce Allah yoluna bahşeden, üniversiteli artı genç bu yola başlarını koydular. Yüce Allah bunların samimi olduklarını bildi, onları destekledi ve güçlendirdi. Kısa bir zamanda üniversitenin çoğu, Müslüman Kardeşlerin taraftarı, onları seven, saygı gösteren, ve onların başarılarını dileyenler oldular. Üniversiteden imanlı bir genç grup, dâvayı her yerde müjdeliyor ve bu uğurda canını fedâ ediyor...

Bunun aynısını Ezher üniversitesi için de söyleyebiliriz. Bilindiği gibi, Ezher; islâmın sığınağı ve kalesidir. Dolayısiyle Müslüman Kardeşlerin dâvasını kendi dâvası sayması, gayelerini kendi gayesi görmesi, Müslüman Kardeşlerin toplantı ve safların aydın üniversite gençleriyle ve kıymetli hocalarıyla dolup taşması, bu, yüce dâvanın yayılmasında ve desteklenmesinde büyük tesirlerinin olacağı kesindir.

Müslüman Kardeşlerin dâvasına yalnızca genç talebeler değil, halkın her tabakasından imanlı kişiler de akın ettiler ve onun hayırlı yardımcılarından oldular. Bu gençlerden çoğu, doğru yoldan sapıtmış iken, yüce Allah onları doğru yola sevketti, şaşkın iken irşad etti, günah işleme adetleri iken, itaat etmeğe muvaffak kıldı. Hayatta hiç bir gaye bilmez iken, önlerinde gaye ve dâvaları olan kişiler oldular.

«Allah, dilediğini nûruna iletir.» (22)

Biz bunları, birer başarı olarak kabul ediyoruz, her gün yeni ilerlemelerin olduğunu müşahade ediyoruz, dolayısiyle bu bizi daha fazla çalışmaya ve büyük ümitler beslemeye sevkediyor. Yardım ancak, aziz ve **hikmet sahibi yüce Allah'tan.**

7 — KÖY VE ŞEHİRLERDE HIZLA YAYILMA:

Bu hususta daha öncede anattığım gibi, Müslüman Kardeşlerin dâvası «İsmailiyye» şehrinde doğdu, sabah-akşam gördüğü yabancı işgal

---

(21) Hucurat Suresi, âyet: 17

(22) Nur Suresi, âyet: 35

ve emperyalist batının bu ülkeyi sömürüsü, bu dâvayı gıdalandırdı ve yetiştirdi. Bu dava böylece, İsmailiyye'nin kızgın kumlarında yükseldi...

O zamanda belâların kaynağı sayılan «Süveyş kanalı» nın hemen karşısında batıda bütün techizatiyle İngiliz üsleri, doğuda bütün mürettebatı ve teşkilâtıyla kanal idare şirketinin genel bürosu bulunuyordu. Asıl Mısır halkı, kendi öz vatanında bir yabancı gibi, herşeyden mahrum, perişan bir durumda iken, yabancılar ülkenin değerlerine el koymuş, Mısırlıdan gasbettiği nimetlerle gururlanıyordu. Bu durum Müslüman Kardeşler dâvâsının gıdası ve güzel yardımcısı oldu. Bundan yararlanarak dâvamız «Kanal» mıntıkasına yayılıyordu. Ordan da «Bahr-ı Sağir»e ve «Dekahliye» kazasına ulaştırdık. Dâvamız, önceleri mü'minlerin kalbinden ancak zerre miktarı bir yeri işgal ederken, zamanla kalplerini bütünü ile fethetti, düşünce ve duygularına hakim oldu. Artık her müslüman ferdin gayesi ve ümidi halini aldı. Her inanan insanı ona davet ediyor, başarısı için bütün gücünü harcıyor ve yolunda canını feda ediyordu.

Daha sonra, «İslâm Medeniyeti Derneği»nin Müslüman Kardeşlerin dâvasına inanarak, hep birlikte çalışmayı seçerek, ünvanlardan, isimlerden ve bencillikten kaçınarak bütün eleman ve vasıtalarıyla teşkilâtımıza katılması, dâvamızın «Kahire»ye yayılmasına sebeb olmuştur. Bunun arkasından Kahire'de «Umumi İrşad Bürosu» kuruldu. Bu büro, ülkenin her tarafında kurulan şubeleri yönetiyordu, dâvayı yaymak için durmadan çalışmaktaydı. Bu büronun üyeleri ise yiyeceklerinden, maddi ihtiyaçlarından ve değerli çalışma zamanlarından tasarruf ederek bu dâvanın ilerlemesi ve tanıtılması uğrunda gerekeni seve seve harcıyorlardı. Asla kimseden bir yardım beklemiyorlardı, devlet malından hiçbir şeye tenezzül etmiyorlardı. Allah'tan başka kimsenin yardımını istemiyorlardı. Sadece ona güvenip inanıyorlardı...

Böylece, Müslüman Kardeşlerin açılan şubeleri Asvandan İskenderiyeye kadar Mısır'ın her tarafına yayıldı. Reşit'e, Port-Said'e, Tantay'a, Feyyum'a, Beni-Süveyf'e, Menye'ye, Asyut'a, Carca, Kana ve bunların arasında bulunan köy ve şehirlere kadar uzandı. Yalnız bununla da kalmayıp, aziz vatanımızın güney sınırlarını aşarak kardeş ülke Sudan'a ve diğer bütün islâm ülkelerine yayıldı.

Daha önceleri biz, kendi dâvamızı yaymaya çalışırken, şimdi dâvamız bizden önce her yere yayılıyor ve bizi, peşinde koşup bütün zorluklara katlanmaya zorluyor.

Evet, önemli olan şudur ki, Müslüman Kardeşler teşkilatına ait kuruluşların arasındaki ilişki, yalnızca isim benzerliği ve gaye birliği değildir. Bunun yanında birbirini içten sevme, sıkı işbirliği yapma, dâvaya gönülden bağlanma da bulunmaktadır. Ayrıca acıların, ümitlerin,

cihâdın, çalışmaların, vasıtaların, gayelerin metodların ve kat edilecek bütün merhalelerin aynı oluşu bunları birbirine kenetleyen faktörlerdir.

Köy ve şehirlerde bulunan bu kuruluşlar, yalnızca Kahire'deki merkez şubenin talimatlarını tatbik etmekle kalmayıp, çeşitli kamu hizmetleri sahasında çalışırlar ve kendileri için gerekli bina ve salonları yaparlar. Şimdiden birçokları kendine ait yerleri yaptılar. Bunun yanında birçok iktisadî, içtimaî plânları gerçekleştirdiler. Hepsi de bu hususta durmadan çalışmaktadır.

Merkezin diğer kollarıyla alakası, bir âmir-memur alâkası değildir. Sadece idarî bir alâka ve ilmî tevcih bağlantısı da değildir. Bunların yanında ana büro ile kol büroların arasında herşeyden önce ruhî bir bağlantı bulunmaktadır: Müslüman Kardeşler, dâva arkadaşlarını ziyaret edip dertleriyle dertlenmeye, sevinçte ve kederde ortak olmaya çalışırlar.

Kanaatımca bu, her kuruluşta bulunmayan ve her mevsimde yetişmeyen bir meyvadır. Bu, yüce Allah'ın bu dâvaya bir lûtfudur. Bunu ancak, dilediğine verir.

Ey Kardeşler!..

Gerçekleştirdiğiniz bu samimi kardeşlik birliğiyle ve aranızdaki bu ilâhî bağlılıkla iftihar ettiğimi, gelecek için büyük ümitler beslediğimi, sizlerden gizlemeye gerek yoktur. Gelecek, mutlaka dâvanızdan yana olacaktır.

Evet, dâvanız zafere ulaşacaktır. Çünkü, sizler, Allah rızası için birbirini seven ve yardımlaşan kardeşlersiniz. Öyle ise kardeşlik birliğini koruyun, çünkü sizin silâh ve malzemeniz budur. Bu, her türlü maddî gücün üstündedir.

Bazı kimseler: «Müslüman Kardeşler bu dâvanın masraflarını nereden elde ediyorlar, bu masrafları değil ki fakirler, zenginler dahi karşılayamazlar.» diye soruyorlar. Bunlar ve başkaları çok iyi bilsinler ki, Müslüman Kardeşler, çocuklarının rızıklarını emeklerinin ve zaruri ihtiyaçlarının karşılığını dâvaları uğrunda harcamaktan hiç bir zaman geri durmazlar. Nerede kaldı ki, nafakalarından artanı ve zaruri ihtiyaçları olmayan şeyleri harcamasınlar. Müslüman Kardeşler, bu dâvanın mes'uliyetini üstlerine aldıkları günden itibaren, bunun az bir mal ve az bir kanla yürüyemeyeceğini anlamışlardır. Bunun için bütün can ve mallarını feda ettiler. Çünkü onlar, yüce Allah'ın şu ayetini çok iyi anlarlar ve bununla amel etmeye çalışırlar:

«Şüphesiz ki, Allah mü'minlerinden, cennet karşılığında can ve mallarını satın almıştır.» (23)

Evet, Müslüman Kardeşler, bu alış-verişi kabul ettiler. Bu uğurda

(23) Tevbe Suresi, âyet: 111

can ve mallarını rızalarıyla takdim ettiler. Çünkü, kesin olarak her lûtfun Allah'tan olduğuna iman etmişlerdir. Ellerinde bulunanla iktifa edip, diğerlerine muhtaç olmadılar. Yüce Allah'ta onların azına bereket verip onunla çok şeyler yaptırdı. Dâvalarını muvaffak kıldı.

Ey Kardeşler!.. Merkezimiz şimdiye kadar, hiçbir hükümetten herhangi bir yardım almadı. Umumi merkezimiz, bütçesine, âzalarından başka hiçbir kimse tarafından tek bir kuruşun dahi katkıda bulunmadığını iftiharla beyan eder. Biz de bunu istiyoruz. Başkasına razı olmayız. Yardımları yalnızca âzâlardan ve dostlardan kabul ederiz. Hiçbir hususta hükümetlere bel bağlıyamayız.

Sakın, bunun dışında başka maddî şeyler beklemeyin, bunun için çalışmayın. Yüce Allah'ın lütfundan isteyin. Çünkü O, herşeyi bilendir.

Ey Kardeşler!.. Yukarda anlattığımız hususlar, dâvanızın bazı hususiyetleridir. Bu münasebeti fırsat bilerek bunları size anlattım. Şimdi ise, dâvamızın diğer önemli bir hususunu anlatmaya geçiyorum. Bazıları bunları bilmezler. Hattâ bazı kardeşlerimiz bile bunları kavramamış olabilirler. Onun için bunu, sizlere açıklama ihtiyacını duyuyorum.

MÜSLÜMAN KARDEŞLERİN TAKİP ETTİĞİ METODLAR

1) GAYE VE VASITA:

Kıymetli Kardeşler!.. Zannederim ki, bu uzun konuşmamdan, Müslüman Kardeşlerin gayelerini, vasıtalarını ve vazifelerini tamamen öğrendiniz. Müslüman Kardeşlerin gayeleri: «İslâmın esaslarına hakkıyla iman eden ve bütün islâm ümmetini her yönde islâm boyasıyla boyamaya çalışan yeni bir nesil yetiştirmektir.»

Yüce Allah bu hususta şöyle buyurmaktadır:

«Bu Allah'ın boyasıdır, kimin boyası Allahın boyasından daha güzel olabilir?» (24)

Bu hususta vasıtaları ise: Umumî nizâmı değiştirip yerine islâmı yerleştirmek ve islâma sarılıp boyun eğmektir. Başkalarına nümûne olmaları için dâvayı yüklenenleri, yüce islâm esaslarına göre yetiştirmektir. Müslüman Kardeşler bu vasıtalarıyla gayelerine doğru yürüdüler ve hayırlı muvaffakiyetler elde ettiler. Zannedersem bu konuda fazla izahat vermeye gerek yoktur.

2) MÜSLÜMAN KARDEŞLERE GÖRE GÜÇLÜ OLMAK VE İHTİLÂL:

a) Kuvvet kullanma: Bazı kimseler şunu sorarlar: «Acaba Müslü-

(24) **Bakara Suresi, âyet: 138**

man Kardeşler, maksatlarını gerçekleştirmek ve hedeflerine ulaşmak için kuvvet kullanmayı uygun bulurlar mı?»

Acaba Mısır'daki siyasî ve içtimaî nizama karşı ihtilâl yapmayı düşünüyorlar mı?»

Bu soruları soranları, cevapsız bırakmak istemem. Bu hususta onlara istenilen açık cevab vermeyi bir vazife sayarım, isteyenler bunu dinlesin. Güçlü olma hususunda şu hakikatlara temas etmek gerekir. Kuvvet, islâm nizâm ve esasının bir nişanesi, bir alâmetidir, Kur'an-ı Kerim açıkça: **«Ey iman edenler! Düşmanlarınıza karşı gücünüzün yettiği kadar kuvvet ve savaş atlarını hazırlayın, ta ki, bunlarla Allah'ın ve sizin düşmanlarınızı korkutup yıldırasınız.»** (25) buyuruyor. Peygamber Efendimiz (S.A.V.): **«Kuvvetli mü'min, zayıf mü'minden daha hayırlıdır.»** (26) diye buyurmuşlardır.

Yalvarmayı ve boyun eğmeyi ifade eden duâda bile islâmın sembolü kuvvettir. Resulullah'ın nasıl bir duâ ile dua edip Rabbine yalvardığını ve sahabelerine aynı duâ ile duâ etmelerini öğrettiğini dinleyiniz: **«Ey Rabbim! Endişeden, üzüntüden sana sığınırım. Acizlikten, tembellikten sana sığınırım. Korkaklıktan, cimrilikten sana sığınırım. Borca mağlup olmaktan ve kişilerin kahrından sana sığınırım.» (27)**

Anlaşılıyor ki, Resulullah (S.A.V.) her zayıflığı ifade eden hususlardan Allah'a sığınıyor: Endişe ve üzüntünün gösterdiği irade zayıflığından, acizlik ve tembelliğin doğurduğu çalışma güçsüzlüğünden, korkaklık ve cimriliğin ifade ettiği malî zayıflıktan, borçluluk ve mağlubiyetin ifade ettiği izzet ve şeref noksanlığından Rabbine sığmıyor. Bunlardan kurtulmayı istiyor...

O halde islâm'a tabi olan bir zattan, her şeyde kuvvetli olmaktan başka ne istenebilir? Müslüman Kardeşlerin elbette güçlü olmaları, kuvvetle çalışmaları icap eder.

Fakat bu iş ve fikirlerin dış görünüşleri, Müslüman Kardeşleri aldatıp ta, işin derinine dalmayıp yüzeyde kalmalarına ve doğacak neticeleri takdir edememelerine sürükleyemez. Çünkü onların düşünce ve görüşleri o derece sathî değildir.

Müslüman Kardeşler, birinci derecede kuvvetin inanç ve iman gücü olduğunu hemen bunun peşinden birlik ve beraberlik gücünün geldiğini, bilek ve silah kuvvetinin bunların ikisinden de sonra geldiğini çok iyi bilmektedirler. Bir millette bunların hepsi bulunmadıkça ona güçlü bir millet denilemez. Böyle milletler içten çökerler. Böylece, gö-

---

(25) Enfal Suresi, Âyet: 10

(26) İbn. Mâce ve Müslim rivayet etmişlerdir.

(27) Buhari, Nesei ve Ebû Davûd rivayet etmislerdir.

rüldüğü gibi, birlik beraberlik içinde olmayan veya inancı zayıf, sönük olan bir topluluk, bilek ve silah kuvvetini kullansa da onun sonu felakettir.

Akla gelen diğer bir hususta şudur: Kuvvetli olmayı istiyen islâm, her durumda kuvvet kullanmayı mı emreder, yoksa bunu kullanmanın şart ve kayıtları var mıdır? Bunun cevabı: (EVET) vardır...

Üçüncü bir soru da şudur: Kuvvet kullanma ilk ilâç mıdır, yoksa son ilâç mıdır? Kişinin, kuvvet kullanmanın fayda ve zararlarını gözü önünde bulundurarak onu münasip durumlarda kullanması mı gerekir, yoksa bir şey düşünmeden hemen kuvvete başvurması mı lâzımdır?

Bütün bu soruları soranlara şunu söyleyebilirim: Müslüman Kardeşler, ancak başka hiçbir şey fayda vermediğinde, sağlam imanı ve birliği gerçekleştirdiklerinde kuvvete başvururlar. Onlar, kuvvet kullanırken de onu şerefli bir şekilde kullanırlar. Çünkü onlar bunu kullanmazdan önce ikazda bulunurlar, karşısındakilere fırsat verirler. Müsbet bir cevap alamayınca artık, kuvvete başvurmadan çekinmezler. Bundan doğacak bütün neticeleri ve tehlikeleri rızayla karşılarlar.

b) İhtilâl yapma hususuna gelince: Müslüman Kardeşler, bunu yapmayı düşünmüyorlar. Buna da asla güvenmiyorlar, faydalı olacağına da inanmıyorlar.

Fakat, Mısır'da kurulan her hükümeti, eğer durum böyle devam eder de idâreciler gereken ıslahatı yapmazlarsa, meselelere acil çözümler bulmazlarsa bir ihtilâlin kopacağıyla uyarırlar. O zaman kopacak ihtilâl Müslüman Kardeşlerin, çalışmaları ve dâvaları neticesi olarak değil, fakat çeşitli şartların baskısı altında ve gerekli ıslahatların yapılmamasının neticesi olarak kopacaktır. Eğer hükümetler uyanmazlarsa, bütün vebâl onların olacaktır.

Gittikçe daha da artan bu problemler, ihtilâlin kopacağına dair bir uyarı ve bir ön hazırlık mahiyetindedir. Bu gafletten kurtulmak gerekir.

Bu durumda kurtarıcılar acele davransınlar, derde çare bulsunlar, fırsatı elden kaçırmasınlar. Yoksa akibet fenadır, felâket kopacaktır.

3) MÜSLÜMAN KARDEŞLER VE İKTİDAR:

Diğer bir grup insanlarda şunu soruyorlar: Müslüman Kardeşlerin metodlarında iktidarı ele geçirip hükümet olmak var mı? Eğer varsa bunu elde etmek için vasıtaları nedir?

Bunu soranları da cevapsız bırakmak istemem. Onlara da cevabımız şudur: Müslüman Kardeşler her iş ve düşüncelerinde hak yol olan islâm yolunda yürürler.

Müslümanlar iman ettikleri islâmda «İktidar» fikrini, islâmm

esaslarından biri saymıştır. İslâm, hem irşada ve hem de iktidara dayanır.

Üçüncü halife Hz. Osman (R.A.): «Allah, Kur'anla islah etmediğini, idareci vasıtasıyla islah eder.» buyurmuştur.

Peygamber efendimiz (S.A.V.) iktidar ve hükümeti islâmın kulplarından biri saymıştır.

İslâmî kitaplarda iktidar, inanca ait mevzulardan ve dinin ana meselelerinden sayılmıştır. Sadece Fıkıh meselelerinden biri olarak sayılmamıştır.

Evet... İslâm hem idare hem de icraattır, hem hukuk hem de muhakemedir. Bunların birbirinden ayrılması asla düşünülemez. İslâmî bir ıslahatçı, yalnızca dinden hükümler çıkarır, islâmın emirlerini okuyup dururda, idarecilerin Allah'ın yasakladığı kanunları çıkarıp insanları zorla beşeri kanunlara boyun eğdirmelerine karşı lâkayt kalırsa, elbetteki bu islahatçının sedası, uzaktan gelen bir ses, küle üfürülen bir nefes olmaktan ileri gidemez.

Evet, idareciler Allah'ın emirlerine boyun eğip hükümlerini tatbik etseler, o zaman islâm-islahatçılarının vaaz ve irşad rütbesinde kalmaları bir mana taşır. Ancak görüldüğü gibi, durum böyle değildir. Fiilen yürürlükte olan hukuk ve kanunlarla islâm şeriatı taban tabana zıttır.

Bu durum karşısında İslâm-islahatçılarının iktidarı ele geçirmek için çalışmamaları, bir cinayettir. Bu cinayeti ancak, ayaklanmak ve islâmın hükümlerine inanmayanların elinden iktidarı almak bağışlar.

Bu konuştuklarımız, kendi görüş ve düşüncelerimiz değil, islâmın hükümleridir.

Kısaca, Müslüman Kardeşler, bizzat kendileri iktidar olsunlar diye hükümeti ele geçirmek istemezler. Müslümanlardan bu vazifeyi yüklenecek, bu emaneti yerine getirecek, islâmla hükmedecek birini bulurlarsa onun askerleri ve yardımcıları olacaklardır. Eğer böyle birini bulamazlarsa, Allah'ın emirlerini uygulamayan her hükümetin elinden iktidarı almaya çalışacaklardır.

Yalnız islâm ümmeti bu acıklı halde iken, Müslüman Kardeşler, iktidarı ele geçirmeyi istemezler. Şüphesiz ki, Müslüman Kardeşlerin önderliğini yaptıkları islâm düşüncesinin, yayılıp insanların akıllarına hâkim olması için ve milletin kamu menfaatini hususi menfaatlerine tercih etmeyi öğrenmeleri için gerekli zamanın geçmesi lâzımdır.

Ancak şunu kaydetmek gerekir ki, Müslüman Kardeşler, devirlerinde yaşadıkları hükümetlerin hiç birinden bu vazifeyi yükleneni veya islâma yardım etme gayretini göstereni görmemiştir. Ne geçmiş hükümetler, ne de mevcut olan hükümetler bunu yapmamışlardır. Böyle bir şey, hiç birinden görülmemiştir.

Müslümanlar bunu çok iyi bilmelidir. İdarecilerinden islâmî haklarını istemelidir. Müslüman Kardeşler de bunu gerçekleştirmeye çalışmalıdır. İkinci bir hususta şudur: Müslüman Kardeşlerin, dâvalarını yayarken, herhangi bir hükümete maşa olduklarını veya kendi gayelerinden başka bir gayeye hizmet ettiklerini yahut kendi metotlarından başka bir metotla çalıştıklarını zannetmekten daha büyük bir hata olamaz. Bunu bilmeyen ve işitmeyen herkes bilsin ve işitsin.

4) MÜSLÜMAN KARDEŞLER VE MISIR ANAYASASI:

Birtakım insanlar, Mısır anayasasına karşı Müslüman Kardeşlerin tutumu nedir? diye sorarlar. Özellikle «Nezir» mecmuasının baş yazarı sayın Salih Aşmayi'nin bu mevzudaki yazısı: «MISIR-EL-FETTAH» adlı dergi tarafından eleştirildikten sonra halkın arasındaki bu sorular daha da artmıştır. Bu münasebetle Mısır anayasası hakkında Müslüman Kardeşlerin görüşünü sizlere açıklayacağım.

Ancak bundan önce, anayasa ile kanunların aynı şeyler olmadığını bilmemizde fayda görüyorum.

Anayasa: Devlet organlarının sınırlarını tayin eden, idare edenlerin vazifelerini, idare edilenlerle olan münasebetlerini tanzim eden umumî prensiplerden ibarettir.

Kanunlar ise: Kişilerin birbirleriyle olan ilişkilerini tanzim eder; maddî ve manevî haklarını korur; kanunlara muhalif işlerinden dolayı onları sorguya çeker.

Bu açıklamamdan sonra, umumiyetle anayasalara dayanan rejimlere karşı ve özellikle Mısır Anayasasına karşı görüşümüzü beyan edebilirim:

Ey kardeşler!.. Şahsî hürriyetleri korumak, istişarede bulunmak, gücü milletden almak, idare edenleri millet önünde sorumlu tutmak ve devlet organlarının herbirinin sınırını belirtmekle özetlenen anayasalara dayanan rejimin ilkelerine bakılırsa bunların, idare biçimi açısından, islâmın nizâm ve esaslarına ters düşmedikleri görülür. Bunun içindir ki, Müslüman Kardeşler, anayasalara dayanan rejimin, islâma diğer rejimlerden daha yakın olduğuna inanırlar. Ancak islâmı hiçbir rejimle değişemiyeceklerini açıkça bildirirler ve buna da kesinlikle inanırlar.

5) MÜSLÜMAN KARDEŞLERİN KANUNLARA KARŞI GÖRÜŞLERİ NEDİR?

Yukarda kanunların anayasalardan başka hususiyette olduklarını anlatmıştık. Şimdi Müslüman Kardeşlerin kanunlara karşı görüşünü

beyan edeceğim: İslâm dini kanûnî hükümleri olmayan bir din değildir. Bilakis hem umumî hukuk kaidelerini ve hem de malî, cezaî, ticarî ve devletler arası münasebetleri tanzim eden fer'i hükümleri ihtiva etmektedir. Kur'an-ı Kerim, hadis-i şerifler ve bunlardan çıkarılan hükümleri ihtiva eden fıkıh kitapları bunları beyan etmektedir. Bu hususta fıkıh kitaplarında geniş bilgi vardır.

Yabancılar dahi kendi ağızlarıyla bu hakikatı itiraf ettiler, milletlerarası «Lahey» toplantısı, bütün dünyanın hukuki temsilcileri önünde bunu kabul etmiştir. Bir müslüman millete tatbik edilen kanunların, o milletin dinî esaslarına, Kur'an'ına, Peygamberinin sünnetine, adet ve örfüne ters düşmesi, aslâ makul ve mantıkî olamaz.

Şüphesiz daha önce, yüce Allah sevgili peygamberi Hz. Muhammed (S.A.V.)'i bundan şiddetle sakındırmış ve bu hususta şöyle buyurmuştur: **«Allah'ın indirdiği ile hükmetmeyenler, işte onlar kâfirlerdir... İşte onlar zâlimlerdir... İşte onlar fâsıkların ta kendileridir.»** (28)

Bütün bunlardan sonra şu ayetler vardır: **«O halde, Allah'ın sana indirdiği kitap ile aralarında hükmet, onların arzularına uyma, Allah'ın sana indirdiği Kur'an'ın bir kısmından seni vazgeçirmelerinden sakın. Eğer yüz çevirirlerse bil ki Allah, onları bir kısım günahları yüzünden cevaplandırmak istiyor. Şüphesiz ki, insanların çoğu fâsıktırlar.»** (29)

«Cahiliyet hükmünü mi istiyorlar? Yakinen bilen bir millet için Allah'dan daha iyi hüküm veren kim vardır?» (30)

Allah'a ve O'nun yüce hükmüne iman eden bir müslüman, bu ayet'i celileri ve buna benzer hadis-i şerifleri dinledikten sonra, kendine hükmeden kanunların bunlara muhalif olduklarını görünce, acaba durumu ne olabilir? Kanunların değiştirilmesini istese, «yabancılar buna razı olmuyorlar» denilir. Hep yabancıların isteği olur...

Bütün bunlardan sonra da: «Mısır bağımsızdır» derler, gerçekte ise Mısırlılar hürriyetlerin en mukaddesi olan dinî hürriyetlerinden mahrumdürlar. Bunun yanında, insanlar tarafından yapılan beşerî kanunlar, dinimize muhalif oldukları gibi, devletin resmi dininin İslâm olduğunu bildiren Mısır anayasasına da ters düşmektedirler.

Ey akıl sahipleri!.. Bunların arasını nasıl bağdaştırabiliriz? Yüce Allah zinâ işlemeyi, faizle yapılan işleri, içki içmeyi, kumar oynamayı yasakladığı halde, beşerî kanunlar zinâ edenleri korur, faizi gerekli yapar, içki içmeye müsaade eder ve kumar oynamayı düzenlerse bu iki ni-

---

(28) Mâide Suresi, âyet: 44-45-47 bakınız.

(29) Mâide Suresi, âyet: 48

(30) Mâide Suresi, âyet: 49

zâm arasında müslümanlar ne yapacaklardır? Mükâfatı daha hayırlı, cezası daha devamlı olan Allah'a ve O'nun Resulüne itaat edip de devlete ve kanunlarına karşı mı gelsinler? Yoksa Allah'a ve Resulüne karşı gelip te devlete mi itaat etsinler, böylece hem dünya, hem de âhiretlerini kaybetsinler?

Evet, Mısır'ın muhterem Cumhurbaşkanından, Adalet bakanından ve Hoca efendilerimizden bu sorumuzun cevabını bekliyoruz.

Müslüman Kardeşler, bu beşerî kanunlara aslâ razı olmazlar. Bunları kaldırıp yerlerine adaletli ve faziletli olan islâm şeriatını getirmek için her yola başvurup bütün güçlerini sarfedeceklerdir. Bunu, bütün dünya insanları bilsinler.

Biz bu hususta ileri sürülen tereddütlere veya engel olacağı sanılan manilere cevap verme durumunda değiliz. Mevzuumuz şimdiye kadar ne yaptığımızı ve şimdiden sonra da bütün engelleri aşarak, bütün şüpheleri dağıtarak çalışacağımızı beyân etmektir. Biz, bunun üzerinde duruyoruz.

Müslüman Kardeşler, bu hususda, Adliye bakanına geniş bir teklifte bulundular. Hükümeti, insanlara yapılan dinî baskıların neticelerinden sakınmaya davet ettiler. Çünkü en değerli şey inançtır. Müslüman Kardeşler, bu ikazlarında devam edeceklerdir. **«Kâfirler istemeseler de Allah nûrunu mutlaka tamamlayacaktır.» (31)**

6) MİLLİ BİRLİK, ARAP BİRLİĞİ VE İSLÂM BIRLIĞI HUSUSUNDA MÜSLÜMAN KARDEŞLERİN GÖRÜŞÜ:

Günümüzde bir çok görüş, bu üç husus etrafında çarpışmaktadır. İnsanlar, bazan doğu birliğini de bunlara eklerler, sonra bunlar arasında karşılaştırmalar yaparlar. Gerçekleşmesinin ne derece mümkün olup olmadığını, gerçekleştirse faydalı olup olmayacağını açıklamaya çalışırlar. Bazılarını tenkit eder, diğerlerine sarılırlar. Acaba Müslüman Kardeşlerin bu çatışan fikirlere dair tutumları nedir? Bilindiği gibi, birçokları bu hususlarda;

1) Müslüman Kardeşlerin milliyetçiliklerinde şüphe etmekte ve islâm fikirlerine sarılmalarını, samimi milliyetçi olmalarına engel saymaktadır. Bunlara cevabımız şudur: Biz düşüncemiz için temel olarak kabul ettiğimiz esaslardan aslâ şaşmayız. Bu esas: İslâm yolunda ve yüce emirlerinin ışığında yürümektedir. Acaba, bu hususta islâmın görüşü nedir?

İslâm dini, her insanın kendi ülkesinin yararı için çalışmasını, onun

(31) Tevbe Suresi, âyet: 32

hizmetinde fâni olmasını, içinde yaşadığı millete gücünün yettiği en büyük faydaları sağlamasını ve yapacağı yardımları, kendine en yakın kimselerden başlayıp uzak olana doğru giderek, yapmasını kesinlikle farz kılmıştır. Hatta yapılan yardımların akrabalara öncelik tanınması için zekâtın bir günlük mesafeden uzağa, zaruret olmadan, götürülmesi dinen yasaklanmıştır.

Her müslümanın bulunduğu bölgeyi koruması ve içinde yaşadığı vatanına hizmet etmesi farzdır. İşte bunun içindir ki, Müslüman kişi en samimi milliyetçi ve vatandaşlarına en faydalı bir insandır. Çünkü, böyle davranmak yüce Allah'ın kendisine farz kıldığı bir iştir. Müslüman Kardeşler, vatanlarının menfaatını en çok sevenler ve milletine hizmet uğrunda kendilerini feda eden kimselerdir. Onlar bu aziz ve şerefli vatanları için her saadeti, izzet ve şerefi, ilerleme ve başarıyı candan dilerler.

Peygamber efendimiz (S.A.V.)'in Medine-i Münevvereyi sevmesi Mekke'yi Mükerremeyi özlemesine ve Useyl'e **«Ey Useyl. Bırak, kalplerimiz karar etsinler»** demesine engel olmamıştır. Bu, aynı zamanda Hz. Bilâl (R.A.)'yı şunları söylemeye sevketmiştir: **«Acaba çevremi çimenler, çiçekler sarmış olarak Mekke'de bir gece daha yatacak mıyım? Mecinne'nin suyuna bir daha varacak mıyım? Şame ve Tufeyl'i bir daha görecek miyim?»**

Müslüman Kardeşler, vatanlarını severler, milli birliği korumaya çalışırlar. Vatanı için samimî, uğrunda kurban olan, onun için her saadeti ve üstünlüğü temenni ve niyâz eden bir insanı aslâ tenkit etmezler. Bir milliyetçi için böyle olmak kâfidir.

2) Arap Birliğine gelince: İslâmın izzet ve şerefini tekrar iade edebilmek için ve yeniden islâm devleti kurabilmek için, Arapların birleşmeleri kaçınılmaz bir zarurettir. Bunun içindir ki, her müslümanın arap birliğini sağlamaya çalışması, yardımda bulunması kendisine düşen dinî bir vazifedir. Çünkü, islâm araplar arasında doğmuş ve onlar yoluyla diğer milletlere yayılmıştır. Rivayet edilen bir hadiste de: **«Araplar zayıf düşerse islâm'da zayıf düşer, araplar güçlenirse islâm'da güçlenir.»** diye buyurulmuştur. Keza Kur'an-ı Kerim Arapçadır. Bizim görüşümüze göre Arap, Resulullahm buyurduğu gibi: «Her arapça konuşandır.»

3) İslâm Birliği husunda görüşümüz de şudur: İslâm, hem inanç, hem ibadet, hem vatan ve hem de hayattır. İslâm, insanlar arasında bulunan farklılığı kökünden kaldırmıştır. Yuce Allah bu hususta şöyle bu-

yurmaktadır: «Mü'minler ancak kardeştir...» (32)

Peygamber efendimiz: «Müslüman müslümanın kardeşidir.» diye buyurmuşlardır.

Bir diğer hadislerinde de şöyle buyurmuşlardır: «Kısas ve diyet hususunda iman edenlerin kanı eşittir. Onlar düşmanlarına karşı tek vücuttur. Bir tecel gibidir. Herhangi birinin verdiği eman hepsini bağlar.» (33)

Evet, islâm nizâmı, coğrafî sınırları tanımaz, ırk ayrımını kabul etmez. Bunun için de bütün müslüman kardeşler, bu birliğe candan ve kalpden inanırlar. Bütün müslümanları, biraraya getirmeye ve islâm kardeşliğini kuvvetlendirmeye bütün güçleriyle çalışırlar. «Lâ ilâhe illallah, Muhammedün-resulullah» kelimesini diyen her müslümanın, bulunduğu yerin her karışının islâm vatanı olduğunu haykırırlar.

Müslüman Kardeşlerden bir şairin bu hususta söylediği şu şiir, ne güzeldir:

«Kendim için islâm'dan başka vatan tanımam. Şam ve Nil vadisi benim için vatan olmakta eşittir...

Allah'ın adı anılan her ülkeyi, kendim için asıl vatan olarak kabul ederim...»

Bazıları diyorlar ki: «Bu görüş, dünyada yaygın olan ırkçılığa ve renk ayrımı düşüncesine ters düşüyor, şimdi bütün dünyayı milliyetçilik fikri kaplamış, artık siz bu akımın önünde nasıl duracaksınız? İnsanların birleştiği şeyden nasıl ayrılacaksınız?» Bunlara cevabınız şudur: «İnsanlar bu hususta yanlış ve sapık yollara girmişlerdir. Nitekim yanlış bir yol izledikleri, bütün milletleri huzursuz ve tedirgin etmelerinden anlaşılmaktadır. Bu hususta bir başka delil göstermeye lüzum yoktur.»

Doktorun vazifesi, hastalarla hasta olmak değil, onları tedavi etmek ve doğru yolu göstermektir. İşte islâm ve islâmdan ilham alanlar, bütün dertlerin çaresini böylece gösterirler. Hastalıklara çare yollarını arayıp bulurlar. Tedavi etmeye gayret sarfederler.

Diğer bir kısım insanlarda: «Bu imkânsızdır, buna çalışmak boştur, islâm birliğini sağlamak için çalışanların, kendi milletleri ve kendi vatanları için çalışmaları daha hayırlıdır.» diyorlar. Bunlara da cevabımız şu olacaktır: «Bu söz acizlerin zavallıların sözüdür. İslâm gelmezden önce de insanlar parça, parça idiler. Dilleri, dinleri, hisleri ümitleri

(32) **Hucurat Suresi, âyet: 10**

(33) **Bu hadisi ve yukardakini Buhari, İbn. Mâce ve Ebu Davûd rivayet etmişlerdir.**

ve acıları başka başkaydı. Fakat, islâm bunları birleştirdi ve tek vücut haline getirdi. İslâm aynı islâmdır. Eğer müslümanlardan, yeniden bu birliğe davet edenler bulunursa, İslâm, eskiden olduğu gibi, yeniden müslümanları birleştirecektir. Birşeyi yeni olarak icad etmek, onu tekrar iade etmekten daha zor olduğuna göre, islâm birliğinin yeniden iadesi daha kolaydır.» Tarihi tecrübeler, buna şahittir. İslâm ümmeti için yapılacak en doğru yol budur.

Bazıları da dillerine: «Büyük Doğu» veya «Doğu Birliği»ni dolamışlardır.

Kanaatımca, buna batılıların batıya taassupları ve doğuluları küçümsemeleri yol açmıştır. Şüphesiz, burda hatalıdırlar. Batılılar, bu inançlarında devam ederlerse kendilerini elleriyle belâlara sokacaklardır.

Müslüman Kardeşlere göre, islâmî anlayışları bir olduktan sonra, batılılarla doğuluların hiçbir farkı yoktur. Müslüman Kardeşler, insanları ancak, islâm terazisiyle ölçerler. Her görüş ve düşüncede onlarca tek ölçü, sadece islâm ve onun yüce hükmüdür. Tek kurtuluş yolu, ona inanmak ve teslim olmaktır.

Sözün kısası: Müslüman Kardeşler, arzulanan kalkınmanın temeli sayılması itibarîyle, hususî milliyetçiliklere hürmet gösterir, her insanın kendi vatanı için çalışmasını, onu başka yerlere tercih etmesini hoş görürler. Diğer yandan ilerlemek için ikinci bir basamak olması itibariyle Arap birliğini de desteklerler. Fakat, bunların hepsinin üstünde, bütün islâm vatanı için bir sur niteliğinde olması itibariyle de «İslâm Birliğini» gerçekleştirmeye çalışırlar. Onların tek gaye ve hedefi de budur. Diğerleri birer basamaktır.

Hattâ bu hususta açık ve kesin olarak diyebilirim ki: Müslüman Kardeşler bütün milletlerin saadetini diler ve birlik kurmalarını arzu ederler. Çünkü islâmın hedefi de budur. Yüce Allah bu hususta Kur'an-ı Kerimde şöyle buyurmaktadır: **«Biz seni ancak, bütün alemlere rahmet olarak gönderdik.» (34)**

Yalnız burada şu noktayı belirtmekte fayda görmekteyim: Hususi milliyetçilik, başkalarını düşünmemek için bir silâh olarak kullanılırsa, biz bunu yapanlardan da uzağız. Bizimle milliyetçilerin arasındaki fark da işte budur. Bir başka ırkı ezmek ve hor görmek inancımızın dışındadır.

---

(34) Enbiye Suresi, âyet: 107

7) MÜSLÜMAN KARDEŞLERİN HALİFELİK HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ:

Bu mevzuyu tamamlamak hususunda Müslüman Kardeşlerin hilâfet hususundaki görüşünü, belirtmemiz gerekmektedir.

Bunun için Müslüman Kardeşler, Hilafetin İslâm Birliği'nin bir sembolü, müslüman milletlerin birbirlerine bağlı olduklarını gösteren bir ölçü ve islâmın bir şiârı olduğuna inanırlar. Bu sebebten dolayı müslümanların bu mevzuya önem vermeleri gerekir. İslâm dininin inanç esaslarından bir çok hükümler hilâfet ve halife ile ilgilidir.

Bunun içindir ki, Sahabeler (Allah onlardan razı olsun) Hilâfet hususunda görüşmeyi, Resulullah (S.A.V.)'in techiz ve defnine takdim etmişlerdir. Birinci halifeyi tayin ettikten sonra, Peygamber efendimiz (S.A.V.)'in techiz ve defnini yapmışlardır. Halifenin tayininin mecburi olduğu ve hilâfetle alâkalı hükümleri açıklayan birçok hadis-i şerifler vardır. Bu hadislerde bunun ne derece önemli olduğunu göstermektedir.

Halifelik asıl yolundan saptırılıp tamamen ilga edildikten sonra, müslümanların hilâfetin tekrar dönmesini ciddiyetle düşünmeleri bir dinî vecibedir. Bunun içindir ki, Müslüman Kardeşler halifeliği ve onu tekrar geri getirmeyi programlarının başında bulundururlar. Ancak, yeniden iadesi için birçok ön hazırlıklar yapılmasının gerekli olduğuna inanırlar. Plânsız ve programsız hiç bir hedefe ulaşılamıyacağı, herkes tarafından çok iyi bilinmektedir. Bu yüzden, halifeliğin dirilişi ve islâm birliğinin sağlanması için şu merhaleleri aşmak gerekir:

1) Bütün islâm milletleri arasında kültürel, sosyal ve iktisadî yönlerden tam bir yardımlaşma ve işbirliğinin sağlanılması.

2) İslâm devletleri arasında tanışma, dayanışma, sözleşme, haberleşme ve toplantıların yapılması. Özellikle islâm devletleri arasında konferanslar ve seminerler düzenlenmelidir.

3) Bütün bunlardan sonra «İslâm Milletleri Birliği» kurulmalıdır. Filistin ve mukaddes toprakların korunması için tek çıkar yol budur. Bunun meyveleri şimdiden bile görülmektedir.

Böylece müslümanlar, bunları yaptıktan sonra bir halifeliğin bayrağı altında toplanma imkânına kavuşmuş olurlar. Gerçekten halife, müslümanların biraraya gelmeleri ve söz birliği yapmaları için en büyük bir vasıtadır.

4) MÜSLÜMAN KARDEŞLERİN ÇEŞİTLİ TEŞKİLÂTLAR HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ:

a) İslâmî teşkilatlar hakkında Müslüman Kardeşlerin görüşü: Siz

aziz ve kıymetli okuyucularıma buraya kadar bazılarının zihnini kurcalayan birçok meseleler hakkında Müslüman Kardeşlerin görüşlerini açıkladım. Ülkemizde bulunan islâmi teşkilatlar hakkında da görüşümüzü açıklamayı uygun gördüm. Çünkü, birçok hayır severler, bütün bu kuruluşların toplanıp bir tek islâm derneği halini almasını arzu ediyorlar. Her ıslahatçının temennisi de budur. Halkımız bunu candan istemektedir.

Müslüman Kardeşler, bu kuruluşların hepsinin islâma çalıştıklarını görüyor ve hepsi içinde başarılar diliyor. Bütün bunları bir bayrak altında toplamayı programlarında zikretmiştir. «Mansura» ve «Asyut» şehirlerinde yapılan dördüncü toplantılarında, bu hususu karar altına almışlardır.

Teşkilatın merkezi bu talimatı uygularken, kendileriyle irtibat kurduğu kuruluşlardan büyük alâka görmüştür. Bu gelişme, zamanla bu yüce gayretlerin hayırla ve başarıyla neticeleneceğini müjdelemektedir.

2) Müslüman Kardeşlerin, Müslüman Gençler Teşkilâtı (Şubbân-ül-Müslimin) Hakkındaki görüşü: Çok defa insanların aklına şu soru gelmektedir: Müslüman Kardeşler ile Müslüman Gençler teşkilatı arasında ne fark vardır? Acaba bunlar, birleşip beraberde neden çalışmıyorlar? Bu hususta bütün kalbimle açıkça söyleyelim ki, Müslüman Kardeşler ile Müslüman Gençler aralarında herhangi bir ihtilâf yoktur. Her iki kuruluşta islâmî davada devamlı yardımlaşıyorlar. Her ikisi de birçok islâmi meselelerde birleşmektedir. Çünkü, umumi gayeleri aynıdır. «İslâmı yüceltmek ve müslümanları saadete kavuşturmaktır.» Bu esas, her iki kuruluşunda tek gayesidir. Bu noktada birleşiyorlar.

Aramızda bulunan farklar, sadece davet metodunda ve idare edenlerin programlarındadır. Müslümanların tek bir cephe olacakları zaman —Allah'ın izni ile— pek yakındır.

3) Müslüman Kardeşlerin Partiler hakkındaki görüşleri: Müslüman Kardeşler, Mısır'daki partilerin özel şartlar altında meydana geldiklerine ve yalnızca şahsi menfaatler için kurulduklarına inanırlar. Bu partiler, şimdiye kadar programlarının ne olduğunu açıkça bildirmemişlerdir. Hepsi de memleket yararı için çalışacağını ileri sürerler. Fakat, ne gibi çalışmalarda bulunacağını, çalışmalarını hangi yolla yürüteceğini, bunun için ne gibi vasıtalar hazırladığını önlerine hangi engeller çıkacağını ve bunları önlemek için hangi tedbirleri aldıklarını ne parti yöneticileri ve ne de liderleri açıklarlar. Bütün partiler, bu man-

tıksızlık içinde yönetimi ele geçirmek için, «meşru» veya «gayri meşru» her türlü yol ve propagandaya başvurmakta ve böylece hak ve doğru yoldan sapmaktadırlar. Kendilerini iktidar olmaktan yoksun bırakacak veya uzaklaştıracak olan rakiplerini suçlamaktadırlar. Bunu, doğru ve yanlış demeden yaparlar.

Müslüman Kardeşler, particiliğin, insanların hayatının tadını bozduğuna, ahlâksızlığa götürdüğüne, insanlar arası münasebetleri parçaladığına ve kalplerde çirkin izler bıraktığına inanırlar. Temsil etme sisteminin, hattâ parlemento sisteminin Mısır'da mevcut olan partilere ihtiyacı olmadığına inanırlar. Eğer, bu söylediğimiz yanlış olsaydı, birçok demokratik ülkelerde koalisyon hükümetleri kurulamazdı. Parlementer sistemin, partisiz olamıyacağına dair ileri sürülen deliller çürüktür. Çünkü, birçok parlementer ülke, bugün hâlâ tek parti nizâmiyle yaşamaktadır.

Diğer yönden, islâmın gerektirdiği düşünce hürriyeti, görüş hürriyeti, söz hürriyeti, istişare hürriyeti ve nasihat hürriyeti başka şeydir; partili sistemin gerektirdiği ve islâmın şiddetle yasakladığı: «Kendi görüşünde taassup, topluluktan ayrılma, milleti bölme, uçurumu genişletmeye çalışma ve iktidarın gücünü sarsma.» başka şeydir. Biz buna inanıyoruz. Böylece, inandığımızı da herkese ilân ediyoruz.

İslâm, her zaman birliğe ve yardımlaşmaya davet eder. Partiler ise, bölünme ve parçalanmaya... Müslüman Kardeşlerin Mısır'daki partiler ve particilik hakkında görüşlerinin hülâsası işte budur.

İşte, bunun içindir ki, Müslüman Kardeşler, parti liderlerinden bu çekişmeleri bırakıp birleşmelerini istediler. Bu hususta Prens Muhammed Ali ile Prens Ömer Tosun'un arabuluculuk yapmalarını arzettiler. Hatta kraldan mevcut partileri kaldırmasını istediler. Böylece, bir tek kuruluş haline gelsinler, islâm nizâmıyla yürüsünler ve milletin yararları için çalışsınlar. Geçmişte bu düşünceyi gerçekleştirmek her ne kadar imkânsız idiyse de bugün bunu yapmak için hiç bir engel yoktur.

Müslüman Kardeşler, bu alandaki çalışmalarını sürdüreceklerdir; Milletin uyanması, partilerin başarısızlığı ve yüce Allah'ın lütfu sayesinde istediklerine ulaşacaklardır. Şüphesiz, yüce Allah'ın değişmez nizamı mutlaka gerçekleşecektir.

Bu hususta yüce Allah şöyle buyurmaktadır:

«Suların ve eritilen maddelerin çöpü ve posası atılır. İnsanlara fayda vereni ise, yeryüzünde kalır.» (35)

Bazı partililer, bu düşüncelerimizle kendi partilerini yıkıp başka partilere hizmet etmek istediğimizi sanıyorlar. Bütün partilerin bize

---

(35) Ra'd Suresi, âyet: 17

karşı aynı iddiada bulunmaları bunların hatalı olduklarına en büyük delildir.

Partici kardeşlerime şunu açıkça söyliyeyim ki: Müslüman Kardeşlerin islâmi düşüncelerinden başka bir görüşe ve düşünceye hizmet etme günü, henüz doğmamış ve doğmayacaktır. Müslüman Kardeşlerin, herhangi bir partiye karşı hususî bir kin ve düşmanlıkları yoktur. Fakat onlar, Mısır'ı ancak, bütün partilerin kapanıp, islâm dinine uygun olarak milleti Kur'an'ın ahkâmına göre yönetecek millî bir kuruluşun kurtaracağına inanmaktadır. Bu inançlarını her zaman muhafaza ederler.

Bu sebeble şu gerçeği de belirtmek isterim ki, partiler arasında yapılacak anlaşmalar, hayırlı bir netice vermeyecektir. Bu anlaşma ilâç vazifesi değil, ancak uyuşturma vazifesini görebilecektir. Çünkü, söz birliği yapan partiler tekrar birbirlerini tenkide başlayacaklar ve böylece kısır kavga ve çekişmeler eskisinden daha da fazla olacaktır.

Kanaatımızca kesin ilâç, bütün bu partilerin yok olmasıdır. Çünkü bunların vazifeleri artık bitmiştir. Kendilerini meydana getiren durumlar, bugün orta yerde yok olmuşlardır...

4) Müslüman Kardeşlerin Mısır Gençliği teşkilâtı hakkındaki görüşleri: Bu münasebetle Müslüman Kardeşlerin, «Mısır Gençliği» adlı kuruluşu nasıl gördüklerini izah etmeyi lüzumlu kabul ediyorum.

Evet, hepimizin bildiği gibi, Müslüman Kardeşler teşkilâtı kurulalı ise, beş yıl oldu. Müslüman Kardeşler teşkilâtı, Mısır Gençliği teşkilâtının iki kat ömründedir.

Buna rağmen birçok çevrelerde, Müslüman Kardeşlerin Mısır Gençliği teşkilâtının bir şubesi olduğu yayılmıştır. Bunun sebebi ise, Mısır Gençliği teşkilâtının propagandaya dayanması ve Müslüman Kardeşlerin çalışma ve iş yapmaya önem vermeleridir.

İster Müslüman Kardeşler, Mısır Gençliği teşkilâtına cihâdın ve islâm için çalışmanın plânını çizmiş olsunlar, isterse onların ömrünün iki katına olan ve daha önce cihada ve çalışmaya başlıyan Müslüman Kardeşleri, onlar bütün insanlara tanıtmış olsun. Bu bir nazarî meseledir. Müslüman Kardeşler, buna asla önem vermezler.

Ancak, burada sizlere açıklamak istediğim nokta şudur: Hiçbir zaman Müslüman Kardeşler teşkilâtı, Mısır Gençliği teşkilâtının arasında ve yanında bulunmadılar, çalışmadılar.

Bu sözümle Mısır Gençliği teşkilâtını tenkit etmek istemiyorum. Bu hususta sadece gerçeği söylemek istiyorum. Mısır Gençliği teşkilâtı-

nın gazetesi, Müslüman Kardeşleri onlara saldırmakla ve onları kötülemekle suçladı. Bunun da aslı yoktur. Biz, bu gazetenin yazısına ve söylediklerine de pek önem vermeyiz. Merak etmesinler, üzülmesinler kusurlarına da bakmayız. Ben bu hususta bütün kardeşlerimizin düşüncesinin aynı olmasını temenni ederim. Bizimle onların arasında hiç bir şey ve alâka yoktur.

Birçok insanlar, Mısır Gençliği ile Müslüman Kardeşlerin birleşmelerini arzediyorlar. Şüphesiz ki, bu üstün ve yüce bir şuurdur. Birlikten ve hayır için yardımlaşmaktan daha güzel hiç bir şey yoktur.

Yalnız bazı şeylerin içyüzü ancak, zamanla ortaya çıkar. «Mısır Gençliği» adlı teşkilâtın içinde Müslüman Kardeşlerin sadece, vaaz ve nasihat eden bir cemaat olarak görenler ve diğer bütün programlarını inkâr edenler bulunmaktadır. Diğer yandan, Müslüman Kardeşlerin içinde Mısır Gençliği teşkilâtının üyelerinin, henüz islâmî olgunluğa eremediğine, dolayısiyle samimi olarak islâma davet etmeye kabiliyetleri olmadıklarına inanan kimseler vardır.

Biz, bunun hükmünü zamana bırakalım. Kimin ne olduğunu, zaman çok iyi gösterecektir.

Bu sözlerimden, Müslüman Kardeşlerin yakında Mısır Gençliği adlı teşkilâta karşı savaşacakları sakın anlaşılmasın. Belki biz, her hayır için çalışanın başarılı olmasını isteriz. Müslüman Kardeşler, hiçbir zaman yapma ile yıkmayı bir tutmazlar. Cihâdın sahası geniştir. Herkes için açıktır. Herkes kendi sahasında, şayet samimi ise cihâd etsin.

Mısır Gençliği teşkilâtı, siyasi bir parti olmadığını, islâm için çalıştığını ve çalışacağını ilân ettiği müddetçe Müslüman Kardeşlerin onlara dair görüşü budur. Onlar için başarılar dileriz. Onların islâm için çalışmaları, bizim idealimizin gerçekleşmesine bir yardımdır. Bu hususta ve noktada onlara müteşekkiriz.

Diğer bir husus da, Mısır Gençliği teşkilâtının meyhaneleri yıkma görüşüdür. Mısırı seven hiçbir kimse, bu vatanın toprakları üzerinde tek bir meyhanenin dahi bulunmasını istemez.

Müslüman Kardeşler, meyhanelerin yıkılması hususunda herkesten önce hükümetin mesul olduğunu bildirmişlerdir. Çünkü, müslüman halkı galeyana getiren hükümettir. Hükümet, milletin ruhunda meydana gelen «İslâmî yücelme ve islâmla iftihar etme» şuurunu idrâk edememektedir.

Bir atasözünde «Ağlayana sus demezden önce, dövene, değneğini çek demek gerekir» denilmiştir. Bu söz, bizce doğru bir sözdür.

Bizce, Meyhanelerin yıkılma vakti henüz gelmemiştir. Bu vazife için münasip bir vakit seçmek lâzımdır, veya hikmetli davranmak icap eder.

Mümkün oldukça en az zayiatla ve en çok başarıyla tenfiz etmek gerekir. Hükümeti bu hususta dinî vazifesini yerine getirmek için uyararak yapmak lâzımdır.

Meyhaneleri yıkanlardan, tutuklananların itiraf etmemelerine rağmen, Müslüman Kardeşler gene de adalet bakanına bu hususta bir yazı göndermişler ve bu mevzuya şeref ve haysiyetle bağdaşan bir bakışla bakmasını ve memleketi bu ahlâkî uçurumlardan koruyacak bir kanunu acelece ilân etmesini istemişlerdir.

5) Batı devletlerine karşı Müslüman Kardeşlerin tutumu: Yaptığımız bütün bu açıklamalardan sonra, şimdi de sizlere Müslüman Kardeşlerin batılı devletler hakkındaki görüşlerini sunmak istiyorum.

Daha öncede açıkladığım gibi islâm, müslümanları bir ümmet kabul eder. İnanç birliğinin, acıların ve ümitlerin ortaklığı müslümanları biraraya getirir. Herhangi bir müslümana yapılan saldırı, bütün müslümanlara yapılmış olur.

Geçenlerde çok kıymetli «Eş-Şerh-üs-Sağir» adlı kitapta okuduğum bir fıkhî hüküm, beni hem ağlattı, hem de güldürdü. Kitabın müellifi fıkhî olarak şöyle diyor: «Doğuda düşman tarafından esir edilen bir müslüman kadının, batıda bulunan müslümanlar tarafından kurtarılması ve bütün müslümanların mallarını vermeye de mal olsa fidye verip o kadının düşmandan alınması vaciptir.»

Bu meselenin aynısını, Hanefi mezhebinin çok meşhur bir fıkıh kitabı olan «Mülteka»nın şerhi «Macma-ül-en-hür» de görmüştüm. Bunu görünce, hem ağladım, hem güldüm ve sonra kendi kendime şöyle dedim: «Nerde bunları yazanlar, gelsinler de bütün müslümanların kâfirlere esir olduklarını görsünler?» Bundan şunu kastetmek istiyorum:

Evet, islâm vatanı birdir ve bu vatan aslâ bölünmez. Herhangi bir parçasına yapılan bir saldırı, bütününe yapılmış olur. Her müslümanın buna inanması farzdır.

İslâm dini, müslümanlara kendi ülkelerinde liderler olmalarını, hiç kimseye köle olmamalarını farz kılmıştır. Bununla da kalmayıp müslüman olmayanları islâma getirmeye çalışmalarını da emretmiştir.

İşte, bunun içindir ki, Müslüman Kardeşler, islâm vatanının herhangi bir parçasına saldıran her devleti, zalim ve saldırgan sayarlar ve müslümanların el ele vererek islâm vatanını düşman boyunduruğundan kurtarmalarının gerektiğine inanırlar.

Meselâ: İngiltere, Mısır'la antlaşmasına rağmen gene de devamlı

olarak Mısır'a baskı yapıyor. Ona karşı kötü davranıyor. İngilizlerle olan anlaşmamız faydalıdır veya değildir, anlaşmayı tatbik edelim veya bozalım gibi laflar boştur, faydasızdır. Aslında İngilizlerle olan bu anlaşma, Mısır'ın boynunda bir esaret zinciri ve ellerinde bir kelepçedir. Bu bir gerçektir. Bizi bu zincirlerden, çalışma ve hazırlanmadan başka ne kurtarabilir? Kuvvet, en güçlü bir dildir. Kuvvetlenmeye çalışalım. İstiklâl ve hürriyetimizi istiyorsak, zamanı iyi değerlendirelim.

İngilizler her fırsatta FİLİSTİN'e karşı kötü davranıyor. Filistin halkının haklarını çiğnemeye çalışıyor. Yahudiden yana çıkıyor ve onları destekliyor.

FİLİSTİN, İslâm toprağı, peygamberler beşiği, Mescidi Aksa'nın makarrı olması itibariyle her müslümanın vatanıdır. Filistin, İngilterenin boynunda müslümanların bir hakkıdır. İngiltere bu borcunu yerine getirmediği müddetçe, müslümanlar susmayacaklardır. İngiltere de bunu çok iyi bilmektedir. İngiltere'nin, müslümanların liderlerini Londra'ya barış için davet etmesi bu sebebtendir. Günün birinde bunun hesabını verecektir.

Biz, bu münasebetle İngiltere'ye: «Filistindeki müslümanların hakkının yenilemiyeceğini, Filistin'deki temsilcilerinin halka karşı giriştikleri vahşi davranışlarının iyi sonuçlar doğurmayacağını ve düşmanca saldırılarını masum kişilerden uzaklaştırmasının onun için daha iyi olduğunu» hatırlatıyoruz. Yahudiye destek olmaktan vazgeçsin artık.

Bu hususta bilhassa muhterem Filistin müftüsüne, Müslüman Kardeşlerin en samimi sevgi ve selamlarını ve başarı dileklerini bildiririz. Yaptığı cihaddan dolayı kendisini tebrik ederiz.

Şüphesiz evlerinin teftiş edilmesi, kahramanlarının hapsedilmesi ne muhterem müftüye ne de «Hüseyni kabilesine» bir zarar vermiyecektir. Belki bu haksızlık, onları kamçılıyacak ve şerefle haklarını aramaya itecektir.

Bilhassa islâm delegelerine, İngilterenin hile ve desiselerinden hakkımızı kurtarmak için çalışmamızın gerekliliğini hatırlatıyoruz. Bu hususta çok dikkatli olmalarını istiyoruz.

Mısır'da bütün islâmî kuruluşlar tarafından «Müslüman Gençler» lokalinde bir komite kuruldu. Bunun vazifesi, Filistine yardım maksadıyla özel pullar bastırmak ve bunları hicri yılbaşından itibaren dağıtmaktır. Kardeşlere bu komiteye yardım etmelerini tavsiye ederim. Hakta ve iyilikte yardımlaşmak vazifemizdir.

İngiltere'nin işgal ettiği diğer islâm ülkeleri için de zamanı gelince onunla hesaplaşacağız. İslâm dini, esaret altında bulunan bu ülkelerin halkına ve bize, bunları esaretten kurtarmayı farz kılmıştır.

Uzun zaman boyunca yalandan müslümanlara dost olduğunu söy-

leyen Fransa ise, müslümanlara yaptığı vahşilikleriyle meşhurdur. Suriye'ye karşı yüz kızartıcı tutumunu unutmadık. Kuzey Afrika'da müslümanlara yaptıklarını aslâ unutmadık. Tunus, Cezayir ve Fas'daki berber müslüman halkı, Fransızlaştırmak için sarf ettiği çabaları da unutmadık. Ondan hesap soracağımız gün mutlaka gelecektir.

Yüce Allah, o günü bizlere gösterecektir.

İtalya iie hesaplaşacağımız hususlar, Fransa'dan az değildir. Trablusgarp'da müslümanları hapsetmesi, sürgün etmesi ve katliama girişmesi henüz unutulmamıştır. İtalya Trablusgarp'ı, İtalyanın bir parçası olarak saymış ve bu yolla islâma ait her tarihi, dinî ve millî eseri yoketmeye çalışmıştır. Libya halkını ezmiş ve onlara her türlü kötülüğü yapmıştır.

Ey Müslüman Kardeşler! Şüphesiz bu hadiseler, insanın içini parçalar, bunlar sayılmakla bitmez, bunları sizler biliyorsunuz, daha fazla anlatmaya gerek yoktur. Çünkü bunlar bütün dünyanın gözleri önünde işlenmiştir.

Bunları bütün insanlara duyurun! İslâmın hürriyet, istiklâl ve hakimiyyetten başkasına razı olmadığını söyleyin. Bu hususta mal ve canları pahasına da olsa cihâdı ilân etmelerinin farz olduğunu bildirin! Ölmek, kul ve köle olarak yaşamaktan daha hayırlıdır. Eğer bunları samimi olarak yapar ve yüce Allah'a karşı sadık olursanız, elbette Allah'ın izniyle zafere ereceksiniz. Çünkü yüce Allah, bu hususta bizlere Kur'an-ı Kerimde şöyle bildirmektedir:

«Allah yazdı ki, elbette ben ve peygamberlerim üstün geliriz. Şüphesiz ki, Allah kuvvetlidir, azizdir.» (36)

NETİCE:

Ey Müslüman Kardeşler! Sizlere yaptığım bu açıklamalarda davanızı, hülasa olarak anlattım. Eğer, vakit dar olmasaydı bugün, sizinle Mısır'ın ve diğer islâm ülkelerinin sosyal ve iktisadî meselelerini görüşmek isterdim. Ancak, vaktimiz ne yazık ki buna müsait değildir.

Bu hususta asıl mesele, sosyal ve iktisadî problemler değil, ahlâkî çöküntü, iyi olma vasfını kaybetme, şahsi menfaatleri kamu menfaatlerine tercih etme, gerçeklerle yüz yüze gelmekten korkma, tedavinin yükünden kaçma, parçalanma ve bölünme gibi hastalıklardır. Bunun ilâcı ise, hasta nefis ve ruhları tedavi etmek, milletin ahlâkını düzeltmektir. Kur'an-ı Kerimde bu hususta şöyle buyurulmaktadır:

«Yemin olsun ki, nefsini temizleyip yücelten ebedi olarak kurtulu-

---

(36) Mücadele Suresi, âyet: 21

şa erişmiştir. Nefsinin içyüzünü gizleyen ise, muhakkak ziyana uğramıştır.» (37)

Ey Müslüman Kardeşler!.. Bu yüce din, atalarımızın mübarek cihâdlarıyla sarsılmaz temeller üzerine kurulmuştur. Bu kuvvetli temeller, iman etmek, geçici dünya malına aldanmamak, ebedî ikametgâh olan âhireti dünyaya tercih etmek, hakka yardım uğrunda can ve malını feda etmek, Allah yolunda ölmeyi sevmek ve hülâsa olarak Kur'an-ı Kerim'in yolunda yürümektir. Sizler de kalkınmanızı bu kuvvetli esaslar üzerine kurun, nefislerinizi ıslah edin, dâvanızda sıkı çalışın, islâm ümmetini hayra sevkedin. Yüce Allah sizinle beraberdir.

Kur'an-ı Kerimde şöyle buyurulmaktadır: **«Allah sizinle beraberdir, yaptıklarınızı asla zayi etmez.» (38)**

Ey Müslüman Kardeşler! Çalışmalarınızda ümitsizliğe düşmeyin. Çünkü ümitsizlik, müslümanların ahlâkından değildir. Nasıl ki, bugünün gerçekleri, dünün hayalleri ise, öyleyse bugünün hayâlleri de, yarının gerçekleri olacaktır. Fitne fesadın yayılmasına rağmen, milletimizin ruhunda doğruluk inancı kuvvetlidir. Siz, şimdilik güçsüz olsanızda —zayıf olan devamlı zayıf kalmayacağı gibi— kuvvetlinin kuvveti de ebedî devam etmez. Bir gün, Allah'ın izniyle mutlaka kuvvetli olacaksınız. Kur'an-ı Kerim, sizlere müjde vermektedir:

«Biz ise istiyorduk ki, güçsüz sayılanlara iyilikte bulunalım, onları, yeryüzünde önderler kılalım ve onları varisler yapalım.» (39)

Pek yakın zaman bizlere, büyük hadiseler gösterecektir. Bizim için büyük işler yapma fırsatı yakında gelecektir. Bütün dünya, içinde bulunduğu acılardan kurtulmak için dâvanıza: «Kurtuluş ve selâmete eriş», gözüyle bakmaktadır. Artık o gün, milletlere önderlik etme sırası sizin olacaktır. O günler pek yakındır: **«O günleri biz, insanlar arasında değiştiririz.» (40)**

Yani bazen bir kısım insanları galip kılarız, bazen de tam aksine onları mağlup eder, diğerlerini galip kılarız. Bakınız, yüce Allah sizleri müjdelemektedir: **«Siz Allah'tan onların ummadığını ummaktasınız.» (41)**

---

(37) Şems Suresi, âyet: 9-10

(38) Muhammed Suresi, âyet: 35

(39) Kasas Suresi, âyet: 5

(40) Âl-i İmran Suresi, âyet: 140

(41) Nisa Suresi, âyet: 104

Sizden çok heyecanlı olanların, sakin olmalarını ve gelecek zamanı beklemelerini söylemiştim .Oturup kalanlara da, oturma yerlerinden ve istirahatlarından kalkıp çalışmalarını söylüyorum. Bir mücahid için rahat yoktur.

Kur'an-ı Kerimde bu hususta şöyle buyurulmaktadır:

«Bizim rızamız yolunda cihâd edenleri, elbette doğru yolumuza sevkederiz. Şüphesiz, Allah iyilik yapanlarla beraberdir.» (42)

Daima ileriye doğru adımlar atınız.

En büyük Allah'tır ve O'na sonsuz hamd'lar olsun.

---

(42) Ankebut Suresi, Âyet: 69

IX

KUR'ÂN-I KERİMİN SANCAĞI ALTINDA MÜSLÜMAN KARDEŞLER

KUR'AN-I KERİMİN SANCAĞI ALTINDA MÜSLÜMAN KARDEŞLER

Şeref ve istiklale susayan gençlere... Dağılan ve parçalanan İslâm ümmetine... Mukaddes topraklar üzerinde dökülen temiz kana... Ve dünyada önder olarak yaşamaya ve ahirette ebedi saadete ermeye inanan her müslümana merhum üstat Hasan el-Benna'nın «KUR'AN-I Kerimin Sancağı Altında Müslüman Kardeşler» adlı risâlesini takdim ediyoruz.

Bu şerefli ve kuvvetli mazimizden, genç ve dinamik fakat huzursuz günümüze bir risaledir. Yeni filizlenen bu günün, mesut yarınlar için hazırladığı bir azıktır.

Ey müslüman gençler! Ey yaşamak isteyen titrek ve şaşkın!.. Ey Allahın dinine hizmet etmeye aşık olan! Ey Allah rızası için canını kurban etmek isteyen!. Geliniz hak ve hidayet buradadır. Doğru yol buradadır. Hikmet ve birlik buradadır. İyilik ve hakikat buradadır. Fedakârlık zevki, cihâd emri buradadır.

Şu halde sende koş, yılmayan mücahidlerin saflarına... Peygamber efendimiz Hz. Muhammed (S.A.V.) in bayrağı altında çalışmaya... «Müslüman Kardeşler» ordusuna katılmaya... Yüce Allahın şu emrini dinle ve düşün: **«Böylece, fitne sona ersin ve yer yüzünde tamamen Allahın dini hâkim olsun...» (1)**

«MÜSLÜMAN KARDEŞLER»

---

(1) Enfal sûresi: 39

BİSMİLLÂHİRRAHMANİRRAHİM

ÖNSÖZ

(Bu risale merhum Hasan El-Bennâ'nın 4/NİSAN/1939, (14 Safer 1358 h.) salı günü Kahirede bulunan Müslüman Kardeşler lokalinde yaptığı konuşmanın metnidir.)

Allaha hamdolsun. Peygamber efendimiz Hz. Muhammed (S.A.V.) in âline ve ashabına salat'ü selam olsun...

Sizi islâm selâmı ile selâmlarım. Bu selâm, yüce Allahın katından gelen mübarek ve güzel bir selâmdır. Kısaca, yüce Allahın selâmı, rahmeti ve bereketi hepinizin üzerine olsun...

Ey müslüman kardeşler! Ey bütün insanlar!..

Çağımızda hamile günlerin doğurduğu acıklı olayların çığlıkları arasında; Dünyanın dört bir yanına yayılan, insanları ümit ve vaadlerle aldatan çeşitli görüş ve düşünce akımlarının çarpıştığı bir zamanda «Müslüman Kardeşler» olarak biz, bütün insanlığa davamızı takdim ediyoruz. Davamız sessizdir. Fakat, esen kasırgalardan daha kuvvetlidir. Mütevazidir, fakat yüksek dağlardan daha yücedir. Sınırlıdır, fakat yer yüzünün bütün hudutlarından daha geniştir.

Davamız aldatıcı görüntülerden, yalancı görünüşlerden uzaktır. Hakkın azameti ile, ilâhî vahyin güzelliği ile ve yüce Allahın yardımı ile kuşatılmıştır. Davamız şahsî gayelerden, nefsî arzulardan, ferdî menfaatlardan uzaktır. Fakat bu dava, inananlara ve bu uğurda çalışanlara dünyada hakimiyeti, âhirette cenneti kazandırır. Bu davaya canı gönülden inananlar, «hem dünyanın hem de ahiretin sonsuz nimetlerine» sahip olurlar.

Hasan El-Bennâ

İSLÂMIN İLK DAVETİ IŞIĞINDA

Ey müslüman kardeşler! Ey bütün insanlar!..

Kâinatı inleten şu ilâhî nidayı dinleyin. İslâmın ilk devrinde yükselen bu ses, bugün ve yarında aynı şekilde ve ölçüde yükselecektir:

«Ey örtüye bürünen Peygamber... Kalk ve uyan. Rabbine Tekbir getir» (2)

Bu davet ile beraber, yüce Allahın şu ayetinin sırrı da ortaya çıkıyor:

«Sen emrolunduğun şeye sımsıkı sarıl. Müşriklerden yüz çevir.» (3)

Ve ilâhî nida, vahiy lisaniyle bütün insanlara seslenerek şöyle diyor: **«De ki: Ey insanlar! Doğrusu ben, göklerin ve yerin sahibi, kendinden başka ilâh bulunmayan, dirilten ve öldüren Allahın, hepinize gönderdiği Peygamberiyim. Allaha, ve ümmi olan (Okur yazarlığı olmadığı halde) size onun haberlerini getiren Peygamberine iman edin. O Peygamber de Allaha ve kelâmına iman eder. O Peygambere uyun ki, doğru yolu bulasınız.» (1)**

ACABA İSLÂMİ HÜKÜMLER KARŞISINDA NE DURUMDAYIZ?

Ey Müslüman kardeşler! Ey bütün insanlar!..

Yüce Allah size doğru yolu gösteren bir önder gönderdi ve bir kanun koydu. Hükümlerini sizlere açıkladı. Kitabını sizin için indirdi. İyi ve temiz şeyleri helâl kıldı; çirkin ve kötü şeyleri de haram kıldı. Bize iyilik ve saadet yolunu gösterdi. Bizi en doğru yola irşâd buyurdu.

Acaba siz, önder olarak gönderilen Peygambere uydunuz mu? Kanunlarına hürmet gösterdiniz mi? Kitabını takdis ettiniz mi? Helâl gördüğü şeyleri helâl, haramı kıldığı şeyleri de haram olarak kabul ettiniz mi?

Açıkça cevap verin, susup durmayın. Gözünüzü açın ve gerçekleri görmeye çalışınız.

Tatbik ettiğiniz nizamlar islamla alakası olmayan, islamdan alınmayan, islama dayanmayan ve sadece taklit edilen nizamlardır. İslâmın dışında olarak ithal edilen bu yabancı nizamlar, kötülük ve zararlardan başka herhangi bir fayda sağlamış değildir. Evet, yabancı nizamların hepsi zararlı ve tehlikelidir.

İç idarede, devletler arası münasebetlerde, adliye teşkilatında, savunmada, ferd ve devletin iktisadî sisteminde, eğitim ve kültür siyase-

---

(2) **Müddessir sûresi: 1-3**

(3) **Hicr sûresi: 94**

(1) **A'râf sûresi: 158**

tinde, aile hukukunda, hatta ferdin şahsî hareketinde bile tatbik ettiğimiz nizamlar islâmın ruhuna ters düşmektedir. İdarecilere ve idare edilenlere hakim olan ruh, islâmdan ve emirlerinden çok uzaktır. Tatbik edilen bütün nizamlar, yakından veya uzaktan islâmla herhangi bir alakası yoktur, bundan sonra geriye ne kaldı ki? Siz söyleyin geride kalanları.

Sadece fakirlerin ve acizlerin gittikleri şu büyük camiler mi? Çok azları hariç, içlerinde huşü ve huzurdan uzak namaz kılınan mescitler mi? Ruhsuz, manasız, yemek ve içmek için bir vasıta haline getirilen mübarek Ramazan ayı mı? Çok az kişiler bu ayda nefislerini arındırır, ruhlarını temizlerler. Bu hususta yüce Allahın şu emrine kulak verelim:

«İman edip iyi amel işleyenler hariç, bunlarda çok azdır ya...» (5)

İslâm; Riyâkâr tesbihler, süslü elbiseler, aldatıcı sakallar, dinî merasimler, kalıplaşmış donuk ifadelerden mi ibarettir?

Yüce Allahın büyük rahmeti ve bütün alemleri için yüce nimeti olan islâm bu mudur? Milletlerin hastalıklarını tedavi eden, insanların meselelerine çözüm yolu getiren, her şeyi düzeltmek için en yüce ve sarsılmaz esasları ihtiva eden Kur'an-ı Kerimin nizamı bu mudur?

BATIYI TAKLİT ETME AKIMI

Ey müslüman kardeşler! Ey bütün insanlar!..

Önce şu hakikati itiraf etmeliyiz ki; müslüman milletler derin bir gaflete dalıp zevk ve arzuları peşinden koşarken; çok şiddetli ve kuvvetli, yıkıcı bir akım, akıl ve fikirleri tesir altına almış onlara hakim olmuştur. Bu Batıyı taklit etme akımıdır. İslam dünyasında böylece birtakım fikirler doğmuş, birtakım görüşler ve felsefeler ortaya çıkmıştır.

Yeni fakat temelsiz birtakım medeniyetler kurulmuştur. Bu fikir akımları, bu görüşler, bu felsefeler, bu asaletsiz medeniyetler, islamla savaşmışlar, Müslümanlara kendi vatanlarında saldırmışlardır. Müslümanları her taraftan kuşatmışlar, memleketlerine, evlerine, en mukaddes varlıklarına kadar girmişlerdir.

Bununlada yetinmemişler, müslümanların kalplerine, akıllarına ve duygularına hakim olmuşlardır. Bu zararlı cereyanları hakim kılmak için hileli ve aldatıcı yollara, kuvvetlere baş vurulmuş ve bütün müslüman milletler tesir altında bırakılmıştır. Hatta islamı bütün kuvveti ile müdafaa eden devletler bile bu akımlara kapılmış, bu fikir akımlarını körü körüne taklit etmeye çalışmışlardır.

---

(5) Sâd Sûresi: 24

Bütün bunların neticesi olarak yozlaşan müslüman milletler de manevi ve ahlaki yönden yozlaşan bir nesil türemiş, bu nesil islamdan daha çok, islami olmayan fikir ve görüşlere sahip çıkmıştır. Bu yozlaşan nesil, fikri, siyasi ve idari yönden islam önderliğini eline geçirmiş gaflet içinde olan müslümanları istediği yola yöneltmiştir. Bugün müslümanlar ne yaptıklarını, nereye yöneldiklerini bilmez olmuşlardır. Müslümanların arasında batıl inançlara ve fikirlere davet eden sesler yükselmiştir.

Müslümanlara alaylı bir sesle «İslâm dininden elinizde kalan şu birkaç şeyi de bırakın? Bizimle beraber siz de gelin hayatın şartlarını kabul edin. Eskimiş kokmuş fikirlerden kafanızda ve kalbinizde ne kalmışsa atın. Aldatıcı, gösterici, yobaz, iki yüzlü ve softa olmayın. Gelin batılılar gibi hareket edelim. Gene de siz müslümanız deyin.» demek istemişler ve onları bu batıl yola çekmişlerdir.

Şunu hemen bilmeliyiz ki: Biz müslüman olarak islamın nurundan, islami esaslar ve hükümlerden çok uzaklaştık. Hakikaten islam her faydalı şeyi almamızı, nerede bulursak ilmi ve hikmeti kabul etmemizi emreder... Ancak yüce Allahın dininden olmayan herhangi bir şeyde başkalarına benzememizi, islamın inanç ve emirlerini yasak ve hükümlerini bir tarafa atıp, dünyaya dalan ve şeytanlara kapılan herhangi başka bir milletin peşinde koşmamızı şiddetle yasaklar.

Evet ilim ilerledi, teknik gelişti. Fikir ve görüşler çeşitli merhaleleri aştı. Servetler arttı. Dünya ziynetlerle doldu. İnsanlar ziynet ve nimetlere boğulup zevk ve sefaya daldılar.

Acaba bunlar insanlığa bir saadet ve huzur getirdi mi? Bunlardan herhangi biri, bu dünya hayatında, insanlar için güven ve emniyet sağladı mı? İnsanların ruhlarını sükünete, kalplerini huzura kavuşturdu mu? Bugün kendi yatağında uyuyan insan emniyet içinde mi? İnsanlık göz yaşı dökmekten uzak kaldı mı? Kötülüklere, suçlara ve suçlulara karşı savaş açıldı mı? Cemiyet kötülerin şerrinden kurtuldu mu? Sayılması mümkün olmayan milyonlarca açların karnı doydu mu? Açlığa ve fakirliğe karşı çare bulundu mu? Fakirler zenginleşti mi? Her tarafı kaplayan çeşitli eğlence yerleri ve çirkin rezalet ve sefalet evleri kapatıldı mı? Bağrıyanıklara derman bulundu mu?

İnsanlar rahat ve huzura erdi mi? Saldırganların düşmanlığından, zalimlerin zulmünden insanlar emin oldu mu?

Ey insanlar: Bunlardan hiç biri gerçekleşmemiştir. Öyleyse günümüzün bu yaldızlı medeniyetinin diğer medeniyetlerden üstün tarafı nedir? Bu yıkıcı akımların zararı sadece bunlar mıdır? Hayır bu yıkıcı

fikir akımlarının zararları saymakla bitmez. Bunların ne insanımıza ve ne de vatanımıza hiçbir faydası olmamıştır. Bütün bunların sonu hüsrandır. Körükörüne batı taklitçiliğinin sonu hiç şüphesiz pişmanlıktır. İşte bu son asırda bunun acısını çekiyoruz.

EN BÜYÜK VAZİFEMİZ:

Şu halde müslüman kardeşler olarak bizim en büyük ve en önemli vazifemiz nedir? Bu sorunun cevabını şöyle özetleyebiliriz:

Sadece maddeye dayanan medeniyetin, şehvet ve nefsi arzuları kamçılayan yıkıcı akımlarının karşısına dikilmek ve bunların zararlarını önlemeye çalışmak... Hiç şüphesiz bu materyalist medeniyet, Müslüman milletleri yakıp yıktı, Müslümanları Hz. Muhammed (S.A.V.) in önderliğinden, Kur'an-ı Kerim'in doğru yolundan uzaklaştırdı. Bütün dünya insanlarını Kur'an-ı Kerim'in hidayet nurundan mahrum etti. Yüz yıllarca müslümanları geri bıraktı. Bu sapık medeniyet mübarek topraklarımızdan çekilip, milletimiz bunun şerrinden kurtuluncaya kadar savaşalım. Bununla da kalmayıp bu medeniyetin kaynağına varalım. Onu kendi memleketinde dahi yok edelim.

Böylece, bütün dünya insanları Hz. Muhammed (S.A.V.)'in adını ansın ve Kur'an-ı Kerimin hükümlerini öğrensin. İşte, o zaman hakiki müslümanın hedefi gerçekleşecektir.

Yeryüzünde hiç bir fitne kalmayacak, sadece Allahın dini hakim olacaktır.

Yüce Allah bu hususta şöyle buyurmaktadır:

«Eninde - sonunda emir Allah'ındır. O gün müminler Allah'ın yardımıyla sevineceklerdir. O dilediğine yardım eder. Allah aziz ve rahimdir.» (6)

Biz Müslüman Kardeşlerin, anlattığımız gibi kısaca vazifesi budur. Ancak, geniş plânda vazifemiz şudur:

1 — Mısırda her şeyden önce yapacağımız şey, İslâmî bir iç nizâm temin etmektir. Böylece, şu ilahi emir gerçekleşecektir: **«Aralarında Allah'ın indirdiği kitap ile hükmet. Sakın onların arzularına uyma. Allah'ın sana indirdiği hükümlerin bir kısmından seni şaşırtmalarından sakın» (7)**

2 — Devletlerarası münasebetleri İslami bir tarzda tanzim etmeliyiz. Bu şekilde de şu ilahi emir gerçekleşecektir: **«Ey Müslümanlar. Si-**

---

(6) Rûm suresi: 4-5

(7) Mâide suresi: 40

zi şerefli ve mümtaz bir ümmet kıldık ki, insanlara karşı şahitler olasınız. Peygamber de size karşı şahid olsun» (8)

3 — Adli teşkilatı şu ayete dayalı olarak tanzim etmeliyiz: **«Hayır Rabbine yemin olsun ki, aralarındaki ihtilaflarında seni hakem yapmadıkça, sonra da verdiğin hükmü seve seve kabul edip ona boyun eğmedikçe iman etmiş olamazlar.» (9)**

4 — Savunma ve askeri nizamı, islama uygun kılmalıyız bunun sonunda gerektiğinde seferberlik ilan etmeliyiz: **«Savaş kendiniz için kolay olsa da zor olsa da hepiniz cihada çıkın Allah yolunda mallarınızla, canlarınızla cihad edin» (10)**

5 — Hem fert, hem devlet için müstakil bir iktisadi nizam gerçekleştirmeliyiz. Bu nizamın esasını şu ayet kesin olarak açıklıyor: **«Allah'ın sizler için hayat kaynağı kıldığı mallarınızı, beyinsizlere vermeyin» (11)**

6 — Cehaleti ve karanlığı ortadan kaldıracak, Kur'an-ı Kerim'in ilk inen şu ayetine uygun düşecek bir eğitim ve kültür sistemi kurmalıyız: **«Yaratan Rabbinin adıyla oku» (12)**

7 — Çocukları ve genç müslüman erkek ve kadınları yetiştirecek mükemmel bir aile nizamı tesis etmeliyiz. Bu hususta Yüce Allah'ın şu emrini yerine getirmeliyiz: **«Ey iman edenler. Kendinizi ve çoluk çocuğunuzu, yakıtı insanlar ve taştan ibaret olan ateşten koruyun» (13)**

8 — Ferdin şahsi hareketini de en güzel ve sağlam bir şekilde tanzim etmeliyiz. Yüce Allah'ın şu emrinde kasdedilen kurtuluşu mutlaka gerçekleştirmeliyiz: **«Andolsun ki, nefsini temizleyen kurtuluşa ermiştir» (14)**

9 — Müslüman bir cemiyette hem idareciye, hem de idare edilenlere hakim olacak islami bir ruhu aşılamalıyız. Bu ruh şu ilahi emirden alınmalıdır: **«Allah'ın sana verdiği şeylerde ahiret yurdunu ara. Dünyada olan nasibini de unutma, yeryüzünde bozgunculuğu arama.» (15)**

Esas bizim istediğimiz şudur:

Müslüman fert... Müslüman aile... Müslüman halk... Müslüman idare... İslâm devletlerine önderlik eden, müslümanları bireştiren, isâ-

---

(8) Bakara sûresi: 143
(9) Nisa suresi: 65
(10) Tevbe suresi: 41
(11) Nisâ suresi: 5
(12) Alâk suresi: 1
(13) Tahrim suresi: 6
(14) Şems suresi: 9
(15) Kasas suresi: 77

mın izzet ve şerefini tekrar iade eden müslümanların gasbedilen topraklarını yeniden fetheden, sonra da cihâd bayrağını ve Allaha davet sancağını yüklenen bir İslam Devleti istiyoruz.

Bunu, bütün dünya, islâm hükümleri ile nurlansın, İslâmî saadete kavuşsun, diye istiyoruz... Bütün dünya insanlarının İslâmî nizamla huzura ermesini istiyoruz...

HAZIRLIĞIMIZ:

Ey insanlar! İşte, gaye ve metodumuz budur. Acaba bu gaye ve metodumuzu gerçekleştirmek için hazırlığımız nedir? Bizim bu hususta ki hazırlığımız da ecdadımızın başvurdukları hazırlıktır. Bizim silahımız da; liderimiz Hz. Muhammed (S.A.V.) ve Ashabının sayıları ve servetleri az olmasına rağmen büyük gayretle bütün inkarcılara karşı kullandıkları silahtır. Bizim yolumuz onların yoludur...

BİRİNCİ HAZIRLIĞIMIZ İMANDIR

Evet, birinci hazırlığımız imandır. Yeniden bütün dünyaya karşı cihad etmek için yükleneceğimiz silah, gerçek iman ve Allah'ın yardımına güvenme silahı olacaktır.

Hz. Muhammed (S.A.V.) ile beraber cihad eden Sahabe-i Kiram Allah'a, Allah'ın yardım ve desteğine içten inanmış ve güvenmişlerdi. Bu hususta şöyle buyurulmaktadır:

«Eğer Allah size yardım ederse, hiçbir kimse size galip gelemez» (16)

Sahabe-i Kiramın önderleri Hz. Muhammed (S.A.V.) e, onun doğruluğuna ve liderliğine iman etmişlerdir: **«Hamdolsun ki, sizler için Allah'ın Resulünde güzel nümuneler vardır.» (17)**

Sahabeler İslam metoduna, islamın üstünlüğüne ve faydalı olduğuna da iman etmişlerdi: **«Doğrusu sizlere Allah'dan bir Nûrve apaçık bir kitap gelmiştir. Allah, rızasına uyanları bu kitap vasıtasiyle kurtuluş yoluna sevkeder» (18)**

Sahabeler İslami kardeşliğe ve İslami kardeşliğin icap ettirdiği hak ve hukuka ve bu kardeşliğin kutsiyetine de iman etmişlerdi: **«Mü'minler ancak kardeştir.» (19)**

---

(16) Al-i İmrân suresi: 160

(17) Ahzâb suresi: 21

(18) Mâide suresi: 15

(19) Hücûrat suresi: 10

Sahabeler yüce Allah'ın kendilerine vereceği mükafatın büyüklüğüne ve çokluğuna da iman etmişlerdi: Yüce Allah Kur'an-ı Kerimde bu hususta şöyle buyurmaktadır:

«Çünkü, onların Allah yolunda karşılaşacakları herhangi bir susuzluk, yorgunluk, açlık; kafirleri kızdıracak herhangi bir yere ayak basmaları ve düşmana verdikleri herhangi bir zarar mukabilinde kendilerine iyi bir amel yazılır. Doğrusu Allah iyilikte bulunanların mükafatını zayi etmez» (20)

Yüce Allah Sahabe-i Kiramı, insanlığı kurtarmak için seçmiş ve bunları bu sebeple üstün kılmıştır. Sahabeler, insanlar için yaratılan en hayırlı ümmet vasfına sahip olmuştur. İmana davet eden Peygamber efendimizi işitince, hemen iman etmişlerdir.

Yüce Allah'tan niyazımız odur ki, Allah imanı nasıl Sahabe-i Kirama sevdirmişse, bizlere de öylece sevdirsin. Kalplerini nasıl imanla süslemişse, bizim kalbimizi de imanla öylece süslesin ve ısındırsın.

İKİNCİ HAZIRLIĞIMIZ CİHÂDDIR:

Peygamber efendimizin yüce sahabeleri davalarının ancak cihâdla, fedâkârlıkla, can ve malı Allah yoluna harcamakla zafere kavuşacaklarını çok iyi bilmişler, canlarını ve mallarını Allah yolunda seve seve vermişlerdir. Yüce Allah için hakiki cihadı yapmışlar, kendilerine seslenen şu ilahi emri dinlemişlerdir:

«De ki: Babalarınız, oğullarınız, kardeşleriniz, eşleriniz, aşiretiniz, hazırladığınız mallar, durgunluğa uğramasından korktuğunuz alış-verişiniz ve hoşlandığınız yurtlar, sizin için Allah'tan, Onun Resulünden ve Allah yolunda cihad etmekten daha sevgili ise, o halde; Allah emrini gönderinceye kadar bekleyin» (21)

Evet sahabeler bu ilahi emri duymuş, can'ü gönülden, isteyerek herşeylerini Allah yolunda harcamış, yüce Allah'ın kendileri ile yaptığı alış-verişe kendi arzularıyla katılmışlardır. Bu iman ve inanca sahip olan sahabiler, ölümü karşılarken, şöyle haykırmışlardır: **«Sadece Allah'ın rızası için, Allah'a kavuşuyorum...»**

Bunlardan biri (Hz. Ebubekir (R.A.), bütün malını Allah yolunda dağıttıktan sonra şöyle der: «Çoluk-çocuğuma Allah'ı ve onun Resulünü bıraktım.» Yine Sahabe-i Kiramdan biri boynu kılıcın altında iken şöyle der:

---

(20) Tevbe suresi: 120

(21) Tevbe suresi: 24

«Müslüman olarak öldürüldükten sonra, Allah rızası için ölümüm nasıl olursa olsun, bu benim için asla önemli değildir».

Evet, Sahabe-i Kiram böyle idiler. Hakikaten cihad ediyor ve büyük fedakarlıklara katlanıyorlardı. Biz de bunlar gibi olmaya çalışıyoruz. Bunların izinden yürümek istiyoruz. Bunların yaptıklarını yapmaya gayret ediyoruz. Bizim gaye ve yolumuz onların gaye ve yoludur... Bu hususta Yüce Allah'ın bize yardım edeceğine güveniyoruz. Bizi destekleyeceğinden de asla şüphe etmiyoruz. **«Şüphesiz ki Allah dinine yardım edenlere yardım eder. Doğrusu Allah çok kuvvetlidir ve her şeye galiptir. Onlar ki eğer yeryüzünde kendilerini selahiyet sahibi kılsak namazlarını gereği gibi kılar, zekatlarını verirler. İyiliği emrederler kötülükten sakındırırlar işlerin sonu Allah'a varır» (22)**

HAKİKAT İLE HAYÂL ARASINDA KALANLAR:

Bunu dinleyen bazı zayıf imanlılar şöyle diyeceklerdir: «Bunların anlattıkları hayâlin ta kendisidir. Bu sözler birer aldanmadır. İman ve cihâddan başka herhangi bir hazırlıkları olmayan şu adamlar, çeşitli silahlara ve çeşitli güçlere karşı nasıl dayanacaklar? Haklarına nasıl kavuşacaklar? Halbuki bunlar, her zaman arslanın ağzı ile pençesi arasındadırlar. Bunları, bu yırtıcı canavardan kim koruyacak birçok kimse böyle diyecek ve böyle demekten de mazurlu sayılacaklardır. Çünkü onlar, ümitsizliğe kapılmışlar, kendilerine bile güvenemez olmuşlardır. Kuvvet ve kudret sahibi yüce Allaha olan itimatlarından bile ümitlerini kesmişlerdir.

Biz bu hakikatların uğrunda azimli yürümenin bir iman neticesi olduğunu söylüyoruz. Ve yüce Allah'ın şu ayetlerini okuyup onun emrini yerine getirmeye çalışıyoruz: **«Düşmanınız olan kavmi (Savaşmak için) aramakta gevşek davranmayınız. Eğer siz (Savaştan) acı çekiyorsanız, şüphesiz ki, onlarda sizin çektiğiniz gibi acı çekiyorlar. Halbuki siz, onların Allah'tan ümit etmediği şeyleri ümit edersiniz.» (23)**

Eski Müslümanlardan kıtalar fetheden, yer yüzünde islâmı hakim kılan kahramanların sayısı azdı. Askerî hazırlıkları da güçlü ve kuvvetli değildi. Fakat, onlar imanlı birer Mücahiddi. Allah'a ve İslâm'a kesin olarak inanmışlardı. Müslüman olarak biz, Resulüllah (S.A.V.) şu hadisi şerifi buyururken, nasıl hazırlanmışlarsa öyle hazırlanacağız:

«Habbab Bin el-Erett bir rivayetinde diyor ki: Bir gün Peygamber Efendimiz (S.A.V.) Kabenin gölgesinde bir elbiseyi yastık etmiş yatar-

(22) Hacc suresi: 40-41

(23) Ahzâb suresi: 10

ken, ondan şöyle bir arzuda bulunduk: «Ey Allah'ın Resulü» Bizim için yardım dileğinde bulunmaz mısın? Bizim için Allah'a dua etmez misin? Peygamber efendimiz (S.A.V.) şöyle buyurdu: **«Sizden öncekilerden bazı kişiler bir çukura konur, testere ile ikiye biçilirdi. Ne var ki, bu hal onu dininden ayıramazdı, bazılarının da et ve sinirleri, kemiğine işleyen demir taraklarla taranırdı, ama bu hal onu dininden döndüremezdi. Allah'a yemin ederim ki, elbette bu emir tamamlanacaktır. Yolcu Aden'den Anmân'a kadar gidecek. Allah'tan veya koyunlarını yiyecek kurttan başka hiç bir şeyden korkmayacaktır.» (24)**

Peygamber efendimiz (S.A.V.) bu hadisi şerifi buyurduğunda, müslümanlar henüz İslamı gizli olarak yaşıyorlardı. Yani müslümanlıklarını gizliyorlardı. (25)

Biz sadece din uğruna hicret eden Suraka bin Malik ile, ona Kisra surlarının fethedileceğini haber veren Resulüllah (S.A.V.) nasıl hazırlandılar ise, öyle hazırlanıyoruz. Biz, Resulüllah (S.A.V.) ın hendeği kazarken «Allahu Ekber» nidaları arasında Bizans sarayının fethini müjdeleyerek hazırlandığı gibi hazırlanıyoruz.

Peygamber Efendimiz Hazreti Muhammed (S.A.V.) bunları buyururken, müşrikler Medine'nin her tarafını kuşatmışlardı. Kur'an-ı Kerimde bu durum şöyle buyurulmaktadır: **«O vakti hatırla ki, gözler dönmüş, yürekler gırtlaklara dayanmıştır.» (26)**

BÜTÜN BUNLARDAN SONRA NE OLDU?

Dünya ve zaman Peygamber Efendimiz (S.A.V.) in davasına boyun eğdi. Kur'an-ı Kerimin ayetlerini okudu ve kabul etti. Peygamber efendimize tabi olanların kalplerine hidayet güneşi doğdu. Kâinat bir bütün olarak nurla doldu. Dünya üzerinde sulh ve selamet bayrağı dalgalandı. İnsanlık, adaletli bir idareden doğan huzur ve saadetin tadını tattı. Dostluk ve kardeşlik temelleri içinde yaşadı.

Resulüllah (S.A.V.) in yetiştirdiği önderlerin idaresi altında olanlar huzur ve emniyet içinde yaşadılar. Bizans İmparatorluğunun sarayları fethedildi. İran toprakları ve ülkeleri Müslümanlara boyun eğdi. Yer yüzü İslâma teslim oldu. Hidayete, kendi isteği ile insanlar, bölük, bölük geldiler...

Artık, yer yüzünde Peygamberlik rüzgarları esiyordu. Vahyin manevi kokusu her tarafa dağılıyordu. Dünyayı Yüce Allah'ın rahmeti kap-

---

(24) Bu hâdisi, Buhâri rivayet etmiştir.

(25) Yani, Mekke devrinde idiler.

(26) Nisâ suresi: 104

lamıştı. Bu hususta yüce Allah Kur'an-ı Kerimde şöyle buyurmaktadır:

«Allah, kafirleri kinleriyle beraber geri çevirdi. Hiçbir iyi netice kazanamadılar. Allah savaşta yardımcı olarak iman edenlere yeter. Allah, ehl-i kitaptan kafirlere yardım edenleri, kalelerinden indirdi. Kalplerine korku saldı. Onların kimini öldürüyor, kimini de esir alıyordunuz. Allah, sizleri onların yerlerine, yurtlarına, mallarına, hiç ayak basmadığınız yerlere vâris kıldı. Allah, her şeye kâdirdir.» (27)

Ey insanlar! Biz müslüman olarak bugün, aynı hazırlıkla hazırlanıyoruz. Yakın geçmişte müslüman ecdadımız nasıl muzaffer olduysalar hazırlanırsak biz de muzaffer olacağız.

«Zafer ancak aziz, hakim olan Allahın katındadır.» (28)

Yakında bizim için, Allahın şu vaadi gerçekleşecektir:

«Biz ise, istiyorduk ki, güçsüz sayılanlara iyilikte bulunalım. Onları önderler kılalım. Onları vârisler yapalım. Onları yeryüzünde yerleştirelim.» (29)

«Sabret, şüphesiz ki, Allahın vaadi haktır. Kesin olarak iman etmeyenler, seninle istihza etmesinler.» (30)

EĞER BİZİMDE BİR DEVLETİMİZ OLSAYDI!

Eğer, bizim de samimi müslüman, sağlam imanlı, düşünce ve tatbikatında müstakil, islâmın büyük bir hazine olduğunu bilen, yüceliği kabul eden, milletin içindeki hastalıklardan kurtuluş çaresinin islamda olduğuna iman eden ve bu mukaddes dinin bütün insanlar için bir doğru yol olduğunu tastik eden bir idaremiz olsaydı; ondan islâm adına dünyaya el uzatmasını, başka devletleri islâmı araştırmaya ve ona yönelmeye sevketmesini isterdik.

Yeryüzünde islamı ve müslümanları temsil edecek müslüman olmayan devletleri çeşitli uyarmalarla, ve gönderdiği temsilcilerle ikna edecektir. Böylece islam devleti çeşitli uyarmalarla hem siyasi yönden, hem de manevi yönden büyük bir itibar kazanacaktır. Müslümanlara canlılık verilecek ve onları nura kavuşturacaktır. Bu devlet, müslüman halkın kalbine çalışma gayretini yerleştirecek, ruhlarını canlandıracaktır.

Çok acayiptir ki; komünizm, kendisini bir devlet olarak ilan edecek, ona davet edecek, uğrunda mal ve canını harcayacak, ve insanları

---

(27) Ahzâb suresi: 25

(28) Al-i İmrân suresi: 126

(29) Kasas suresi: 5-6

(30) Rûm suresi: 60

zorla kabullenmeye çalışacak bir idare teşkilatı bulunsun da; islam bir devlet olma imkanını bulamasın...

Gene bunun gibi çok gariptir ki, faşizm ve nazizm teorileri kendilerini takdis edecek, aşırı derecede sevecek, uğrunda savaşacak, onlara uymakla iftihar edecek, onları öğrenmek için bütün nizamlara başvuracak milletler bulunsun da; islam dini kendisine inanan bir millet bulamasın...

Evet, gene çok acayiptir ki, doktrinler canlarını, akıllarını, düşüncelerini, kalemlerini, mallarını ve bütün çabalarını yoluna harcayarak ölümü göze alıp onu gerçekleştirmeye çalışacak olan çok kuvvetli yardımcılar bulsun da; islam dini böyle yardımcılar bulamasın...

Bütün bu rejimlerin güzel taraflarını alıp, kötülüklerini atan, islam dinine davet edici bir islam hükümeti bulunmasın...

Bu devlet, insanı problemlerin hakiki çözümünü taşıyan ve cihanşümül bir nizam olan yüce ve aziz islam dinini diğer milletlere tanıtsın! Halbuki islam, kendine daveti farz kılmış, bütün bu beşeri nizamlar ortaya çıkmadan çok önce, dine davet etmeyi bir vazife olarak müslümanlara fert ve cemaat olarak yüklemiştir. Yüce Allah Kur'an-ı Kerim'de bu hususta şöyle buyurmaktadır: **«İçinizden hayra davet edecek, iyiliği emredecek kötülükten sakındıracak bir cemaat bulunsun. İşte onlar kurtuluşa erenlerdir.» (31)**

Fakat bizim idareciler bunu yapabilirler mi? Çünkü, onlar hep yabancıların kucağında yetiştiler. Onların fikirleriyle yoğruldular. Elbette onların izlerinden koşacaklardır. Yabancıları razı etmek için yarışa gireceklerdir. Yabancıların tesiri altında kalmadan hareket etmenin, bizim idarecilerin hatırlarına dahi gelmediğini söylersek mübalağa etmiş olmayız. Zaten böyle bir durumu, onlar için düşünmek bile yersizdir.

Mısırda bir çok idarecilere bu isteğimizi arzettik. İsteklerimizin hiçbir netice vermemesi gayet tabii idi. Çünki, islamı bizzat kendilerinde, ailelerinde ve hususi işlerinde yaşamayan liderler, onu başkalarına öğretemezler. Başkalarını islama davet edemezler. Zira kaybedilen bir şeyin başkasına verilmemesi düşünülemez. Onlar, hak yoldan sapıtmışlardır. Hiç bir uyarı onlara faydalı olmaz.

Ey müslüman kardeşler! Bu vazife, yeni yetişen genç neslin vazifesidir. Bunun için yeni genç nesli bu vazifeye davet edin. Onları yetiştirmek için ciddiyetle çalışılmaktadır. Yeni genç nesle fikren, aklen, ruhen ve kalben müstakil olmayı öğretin. Onların heyecanlı ruhlarını islamın yüceliği ve güzelliği ile doldurun. Bu yeni yetişen genç nesli Hz. Muhammed (S.A.V.)'in sancağı altında asker edin. İşte bu nesilden

(31) **Bakara suresi: 104**

bizzat kendisi çalışıp başkalarını mes'ud eden bir müslüman idareci bulacaksınız. Yeni yetişen genç nesil, islamın yarınını düşünecek ve buna kesin bir iman ile karar verecektir...

DÜŞÜNCEMİZİN HUSUSİYETLERİ:

Ey Müslüman Kardeşler!.. Ey bütün insanlar!..

İslama uygun bir siyaset takip etmek davamızın esasından olmasına rağmen, biz bir siyasi değiliz. Bu günkü siyasetle bir alaka ve bağlılığımız yoktur.

Hayır-hasenat yapma en büyük maksatlarımızdan biri olmasına rağmen biz herhangi bir hayır cemiyeti değiliz. Bedeni ve ruhi eğitimler en önemli vasıtalarımızdan olmasına ragmen, biz herhangi bir spor kulübü değiliz.

Biz bu teşkilatlardan değiliz. Çünkü bu teşkilatları belirli gayeler kısa bir müddet için meydana getirir. Hatta bazen idarecilik ünvanlarını alabilmek ve birtakım insanları biraraya getirebilmek gayesi ile kurulurlar. Daha sonra saman çöpü gibi dağılıp giderler. Bunların hepsi geçicidir. Ey insanlar!.. Bizler hem düşünce, hem de inanç sahibiyiz. Hem nizam, hem de metot sahibiyiz. Bizim davamız muayyen bir yere mahsus değil, muayyen bir ırka ait değildir. Coğrafi hudutlar davamızın önünde duramaz. Bu dava, yeryüzünde islam hakim oluncaya kadar sürecek olan bir davadır.

Çünkü bu, alemlerin rabbı olan Allahın nizamıdır. Allahın Resulü olan Muhammed'ül-emin (S.A.V.) in yürüdüğü yoldur. Yolumuz onun yoludur...

Ey insanlar!... Biz, Resulullah (S.A.V.) ın ashabının varisleriyiz. Bizde sahabeler gibi, o yüce resulün davasını yayan Kur'an-ı Kerimi ezberleyen ve islam dinini müjdeleyenleriz. **«Yakında elbetteki onun haberini öğreneceksiniz.» (32)**

Ey müslüman kardeşler!.. Şerefiniz ve dereceleriniz budur!.. Kendinizi küçümsemeyin. Kendinizi başkaları ile ölçmeyin. Davanızı yayarken müminlerin yolundan başka bir yol tutmayın. Allahın nurundan, Resulullahın sünnetinden aldığınız bu davayı, ihtiyaçların doğurduğu kısa ömürlü davalarla ölçmeyin. Davamız, en uzun ömürlü olandır. Şimdiye kadar Allah yoluna davet ettiniz. Durmadan cihad ediniz. Bu mütevazi çalışmanızın meyvesi olarak, Resulullah (S.A.V.) önderliğini ilan eden, Kuran nizamının hakim olmasını isteyen, çalışmanın gerekli olduğunu ileri süren, gayenin sadece Allah için olmasını candan dileyen seslerin yükseldiğini gördünüz,

Yine yaptığımız bu ihlaslı çalışmanın semeresi olarak, Allah yo-

lunda akan pak kanları gördünüz. Allah yolunda şehit olmayı candan arzu edenleri duydunuz. Gençlerin bu uğurda canlarını nasıl feda ettiklerini müşahede ettiniz. Bunlar beklediğimizden daha üstün başarılardır. Gayretinizi sarfetmekte devam edin, çalışın. Yüce Allah sizinle beraberdir. O, yaptıklarınızı zayi etmeyecektir. Yaptığınız her şey, onun yanında korunup değerlendirilmektedir. Bugün bize katılanlar, yarışı kazanacaklardır. İhlaslı olup ta bizden geri kalanlar ise, yarın bize katılacak, onlar her zaman şeref öncüleridir.

Kim davamızı küçümseyerek veya başarıya kavuşacağımdan ümitsiz olarak yüz çevirirse; gelecek günler, hatasının büyüklüğünü gösterecektir. Allah, hak olan davamızı onun batıl davasına çarpıp onu mahvedecektir.

Ey çalışkan müminler! Ey ihlâslı mücahitler! Bize gelin bize! Doğru yol buradadır. Hakikat buradadır. Bizden ayrılarak, kuvvetlerinizi parçalamayın. Yüce Allahın şu emrine kulak verin:

«İşte yolum budur! Buna uyun. Yollara uymayın ki, sizi Allahın yolundan ayırmasınlar. Allah bunu, size tavsiye etmiştir. Umulur ki, sakınırsınız.» (33)

---

(32) Sâd suresi: 88

(33) En'âm suresi: 153

X

İSLÂM NİZÂMININ IŞIĞI ALTINDA MESELELERİMİZ

«BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM»

TAKDİM

Yüce Allah Kur'an-ı Kerimde şöyle buyurmaktadır:

«İnsanların kendi yaptıkları işler yüzünden karada ve denizde fesad meydana çıktı. Böylece Allah işledikleri günahlardan bir kısmının cezasını onlara tattırsın. Umulur ki işledikleri şeyden dönerler.» (1)

Bu risâlemi ve sözlerimi, birinci derecede mes'ul olan Devlet Başkanlarına; kendilerini —aralarındaki ihtilâfa rağmen— İslâm Nizâmının resmi davetçileri olarak saydıkları için Parlamenterlere; fikir sahasının kumandanları ve milletin önderleri olmaları sebebiyle Siyasi, Milli ve İçtimai teşkilâtların başkanlarına; dünyanın saadetini isteyen, insanoğlunun iyiliğini ve huzurunu arzu eden her ferde... sesleniyor ve emaneti yerine getirmek, islâmın hak davasını göstermek için takdim ediyorum.

Ben bu hususta vazifemi yaptım ve islâmın hak davasını tebliğ ettim. Şahid ol Yârab...

(1) **Rum sûresi, âyet: 41**

ÜÇ ÖNEMLİ GÖRÜŞ

BİRİNCİ GÖRÜŞ: Aziz vatanımız Nil Vadisi ve diğer islâm bölgeleri çok acıklı bir durumdadır. Fitne ve fesad her teşkilata girmiş, hayatın her sahasına sıçramıştır.

Milli irade ve menfaatlerimizden hiç bir şeyi gerçekleştiremedik. Durgunluk, bölücülük ve önderler arasındaki ihtilaflar sebebiyle milletin manevi morali son derece kırılmıştır. Bugün islam ümmeti, büyük bir manevi buhran içinde kıvranmaktadır.

Şahsi çıkarlar, partizan gayeler, kötü tasarruflar, ahlâki çöküntü, öldürücü merkeziyetçilik, içinden çıkılmaz formaliteler, nemelazımcılık ve vazifeden kaçma gibi çirkinlikler idari mekanizmayı çalıştırmaz hale getirmiştir.

Adam kayırmak, rüşvet ve iltimasın fazlalaşması sebebiyle kanunun; insanlara ve ortaya çıkan yeni meselelere karşı otoritesi zayıflamıştır. Şiddetli hayat pahalılığı, açlık, sefalet, milletin büyük çoğunluğu arasında yaşama seviyesinin tasavvur edilemeyecek kadar düşüklüğü, bütün bunlara rağmen kalplerden merhamet duygusunun kalkıp onun yerine işkence, zulmün ve vahşetin gönüllere hakim oluşu... Bütün bu haller —çeşitli grevlerde, birbirini takip eden yürüyüş ve gösterilerde müşahede edildiği gibi— insanların sabrını tüketmiş ve efkâr-ı umumiyeyi rencide etmiştir. İslam dünyasının umumi manzarasını bütün olarak değiştirmiştir.

Ahlâk bir bütün olarak silinmiş, cehâlet, fakirlik, açlık, işsizlik ahlâki esasları kasıp kavurmuş, her yerde rezalet, kötülük ve ahlâksızlık almış yürümüştür. Bu sebeplerden dolayı müslümanlar ahlâken çökmüşlerdir.

Düşünceler karmakarışık ve istikrarsız, ruhlar huzursuz ve umutsuz olmuştur. Günler geçtikçe bu durum daha da kötüye gitmekte bu kötülükler her an daha da artmaktadır.

Eğer akıl ve düşünce sahipleri şimdiden, daha fırsat geçmeden, gereken tedbirleri almazlarsa bu durum bizlere, umumi bir belânın yıkıcı bir kötülüğün yakında geleceğini haber vermektedir.

İKİNCİ GÖRÜŞ: Arap ve diğer islâm ülkelerinde görülen acıklı vaziyetlerdir. Bunları sırayla açıklayalım.

MAZLUM FİLİSTİN: Nerede olursa olsun Müslümanlar ve Araplar aleyhinde ırkçılık propagandasını körükleyen dünya siyonizm teşkilatı, batılı devletleri ve milletleri madde ve para yoluyla kendi hizmetlerine çevirmişler, Amerika'yı, Rusya'yı, İngiltere'yi, Filistin aleyhine fesad tohumlarını ekmeye yöneltmişlerdir. Gerek bu üç devlet ve gerekse diğer batılı ülkeler, Filistin topraklarını yahudiye peşkeş çekmektedir.

PAKİSTAN: Bu yeni kurulan genç islâm devleti de putçu düşmanından (Hindistan'dan) çeşitli işkenceler görmektedir. Bu azgın düşman Hindistan, sömürgecilerin silahlarıyla, hile ve desiseleriyle destekleniyor. Hatta dünya insanlarının istek ve iradelerine saygı duyar gibi gözüken Rusya bile bu yeni kurulan devlet aleyhinde fesadlar tertipliyor, projeler hazırlıyor. O da diğer batılı devletler gibi Hindistan'dan yana çıkmaktadır.

ENDONEZYA: (1940'larda) 70 milyonu aşkın nüfusunun çoğunluğu müslüman olan bu ülkeye, Alman saldırılarından başkalarının destek ve yardımıyla kurtulabilen Hollanda, çeşitli baskılarda bulunuyor. Bu kahraman müslüman milletin hürriyetine ve egemenliğine kavuşmasına engel olmak istiyor. Allah'ın izniyle bu engeller ortadan silinecektir.

TRABLUSGARP VE LİBYA: Bu müslüman ülke için, İngilizlerin ve batılı devletlerin oylama desiseleri hazırlanıyor. Bu siyasi oyunun neticesinin ne olacağını ancak Allah bilir. Yarın herşey gözler önüne dökülecektir.

TUNUS, CEZAYİR VE FAS: Kuzey Afrika müslümanları bütünüyle kendisini yardıma çağırıyor. Ne yazık ki yanında kimseyi yardımcı bulamıyor. Fransız boyunduruğundan kurtulup, ihtilal zincirlerini kırmak için gücünün yettiği kadar cihad ediyor. Fransa bu ülkeleri hür ve bağımsız yaşamaktan mahrum etmiş, istiklâllerini tanımamıştır. Kuzey Afrika'nın bu müslüman ülkeleri, istiklâlleri için çarpışıyorlar... Bu durum, bütün Arap ve Müslüman ülkelerde de devam etmektedir. Çünkü bu ülkelerden hiçbirini, sömürgecilerin hilelerinden kurtulmuş, zulümlerinden uzak kalmış olarak bulamazsınız.

Sizlere takdim ettiğimiz bu bilgiler, birer siyasi vaziyettir. Müslümanların bu ülkelerde yaşayan içtimai durumları ise, Nil Vadisi müslümanlarından daha iyi değildir. Acılarımız, ızdıraplarımız, çilelerimiz ve dertlerimiz hep aynıdır...

ÜÇÜNCÜ GÖRÜŞ: İkinci Dünya Savaşından sonra, dünyanın önderliğini elinde tutanlar arasında, meydana gelen düşünce ve niyetin son derece adileşmesi görüşüdür. Bunu şu şekilde açıklayabiliriz:

Ahlâk, Mâneviyat, Âdâb-ı Muâşeret tamamen ortadan kalkmış; insanların çok büyük zorluklarla elde ettikleri o güzel gayeler, zulüm ve isyana karşı milletleri uğrunda seferber ettikleri o yüce hedefler gözlerden uzaklaşmış, bu kutsal ve yüce duygular kalplerden tamamen silinmiştir.

Meselâ: Sosyal adalet, din ve vicdan hürriyeti, can ve mal emniyeti Birleşmiş Milletlerin kararları ve temel prensipleri, yüce hedefleri ve üstün esasları gösteren listeler, bütün bunlar maziye karıştı.

Artık günümüzdeki siyasi ve fikri sahalardaki önderlerin, bütün dünyayı idare edecek üstün bir felsefi görüş ve sistemleri yoktur. Bugün siyasi ve fikri sahalara hâkim olan zihniyet, materyalizm, maddi çıkarcılık, sömürücülük, zayıfları ezme ve nüfuz altına alma, hammaddeleri istilâ etme görüşüdür.

Bütün bu menfaat ve ihtiraslar, dünyada bugüne kadar benzeri görülmemiş bir şekilde müşahede edilmektedir. İkinci Dünya Savaşından üstün gelen devletlerin birbirleriyle rekabete girişikleri hususlar işte bunlardır. Evet, bir taraftan Rusya, diğer taraftan Amerika ve İngiltere bu yarışı körüklemektedir. Hepsi de ihtiraslarını, hile ve desiselerini maskelemek için sosyal prensipler, insani nizamlar getirdiklerini iddia etmektedir. Birisi komünizmi, diğeri de demokrasiyi ileri sürmektedir. Bu iki idare sisteminin asıl maksadı ise, sömürgecilik ve maddecilik görüşlerini her yerde tahakkuk ettirmektir.

Bu her iki sapıklığın sonucu, elbetteki atom bombalarıyla, boğucu gazlarla, öldürücü ve yok edici silahlarla yapılacak olan bir üçüncü dünya savaşı olacaktır. Çünkü bu sapıklık insanda insanlık vasfını kaldırmaktadır. İnsanı acımayan bir varlık haline getirmektedir.

Gördüğümüz-görmediğimiz bu yakıp yıkıcı silahlar, Kur'an-ı Kerimin haber verdiği «kâria» yı (2) göstermektedir.

Yüce Allah bu hususta Kur'an-ı Kerimde şöyle buyurmaktadır:

«O gün insanlar, yerlerde çırpınıp serilen kelebekler gibi olacak. Dağlar da havaya atılmış renkli yünler gibi olacak.» (3)

İşte öz vatanımızda, Arap ve İslâm âleminde ve bütün dünyada durum budur. Eğer dünyada hak, adalet ve sulhun bayrağını taşıyan ve dava eden bir millet ortaya çıkmazsa, artık bu dünya batacaktır. İnsanlık tümüyle yok olacaktır.

Ellerinde ilâhi nûrun meşalesi ve hak davasının bayrağı bulunan biz müslümanların vazifesi, ilk önce kendimizi düzeltmek sonra başkalarını hakka davet etmektir. Çünkü bizler insan olarak bu hak davayı tebliğle memuruz. Eğer, bu hak davada muvaffak olursak, bu, yüce Allah'ın bize bir ihsânı olur. Muvaffak olmazsak vazifeyi tebliğ etmemiz, emaneti yerine vermemiz, insanlar için hayrı dilememiz bizim için yeterlidir.

Evet, davamızı ve kendimizi küçümsememiz doğru değildir. İslâm davasını üstlenen ve ilâhi hükmü tebliğ edenlerin, kendi davalarına hakikaten iman etmeleri, ihlâsla çalışmaları, bu hususta cihâd etmeleri ve

---

(2) Kâria: Kur'an-ı Kerimde bir surenin adıdır. Kıyamet gününde meydana gelen şiddetli sese verilen addır.

(3) Kâria Sûresi: 4-5

bütün dünyanın bu davayı dört gözle beklemesi onları başarıya erişti-recektir. Bundan başka çıkar yol yoktur.

Evet, bu davaya candan cevap veren var mı?

Eğer bu davayı candan kabul eden varsa gerisi asla düşünülmez. Bütün mesele ihlâsla kabul ve teslim olmaktadır.

Bakınız, bu hususta Yüce Allah, Kur'an-ı Kerimde şöyle buyurmaktadır:

«De ki: Size sadece bir tek nasihat edeceğim: Allah için ikişer ikişer, teker teker kalkınız. Sonra da arkadaşınızda delilikten hiçbir eser olmadığını düşününüz. O yalnız sizleri yakında gelecek şiddetli bir azaptan sakındırandır.» (4)

(4) Seb'e Sûresi: 96

ACABA BİZ, HANGİ RENGİ SEÇMELİYİZ

Yüce Allah Kur'an-ı Kerimde şöyle buyurmaktadır:

«Bu Allah'ın boyasıdır, kimin boyası Allah'ın boyasından daha güzel olabilir. İşte biz Allah'a ibadet edenleriz.» (5)

Günümüzün bütün cemiyetleri şaşkınlık içindedir. Eğer bu şaşkınlık ve bozgunluk böyle devam ederse, bunun peşinden büyük bir ihtilâl ve bozgunculuk olacaktır. Bozgunculuk ve ihtilâl ise kördür, hedefi yoktur. Ölçü ve düzen bilmez, sınır tanımaz. Bu son asırlarda yapılan ihtilâller zarar ve yıkıntıdan başka bir şey doğurmamıştır. Bilhassa, bu acımasız asırda köpeğin sahibinin peşinden koşması gibi, insanların nefsi ve şehevanî arzularının peşinden koştukları bu devirde içten ve dıştan düşmanların tahrik ettikleri Mısır gibi, bir islâm vatanında meydana gelecek herhangi bir ihtilâl, felaketten başka bir şey olamaz. İhtilâller islâm dünyasında, hep felaketlere sebep olmuştur. İslâmın yakın tarihi buna şahittir. Bu vatanın meselelerine önem veren herkesçe bu sözler, doğrudur. Aynı sözleri önderlerden, mütefekkirlerden, iş sahiplerinden, memleketin ileri gelenlerinden, halkın en basit seviyesinde olanlardan ve herkesten işitmek mümkündür. Eğer biz bu hakikatleri inkâr eder veya bunların doğuracağı tesirleri görmemezlikten gelir veyahut bunlardan meydana gelecek neticeleri küçümsersek başını kuma sokan ve avcıyı aldattığını sanan devekuşu gibi oluruz. Kendimizi aldatmaktan başka herhangi bir şey yapmış olamayız. Hiç şüphesiz, bu anlayışla içinde bulunduğumuz durumdan kurtuluş çaresi olarak ne idari islahatlar, ne de şekli icraatlar bir fayda vermiyeceklerdir. Bunlardan hiç biri bizi içinde bulunduğumuz durumdan kurtaramıyacaktır. Bu çaresizlik içinde yaşayan insanlara, tembel idarecilerin kısır araştırmaları çare bulamayacaktır. Bu madde ve yanlış tedavi usulları daha fazla çaresizliğe düşürecektir.

Evet, bu tek yönlü tedavi usulü, hiç kimsenin derdine derman olmayacaktır. Hükümetlerin sadece dıştan adaletli olduklarını göstermesi, çeşitli vaadlerde bulunması, bu husuata yapmacık ikna yollarına baş vurması hiç şüphesiz bu kopan çığlıkları susturamayacaktır. Aç kalan karınları doyuramıyacaktır, çıplak kalan vücutları örtemeyecektir...

Bunun delili, gözümüzün önündedir. Artık bu şaşkınlık ve huzursuzluk dış görünüşleri ve meseleleri aşıp kalp ve ruhlara, akıl ve düşüncelere hakim olmaya başlamıştır...

Evet, bu ruhlar yeni bir davayı bekliyorlar, seçeceği hayatın sistemi

---

(5) Bakara suresi: 138

içinde bütün ümitlerine kavuşacak ve her türlü isteklerini gerçekleştirme yolunu arayacaktır. Arzu ve istekler, bu yeni hayatın içinde gerçekleşecektir. Kalp ve ruhlar, ideoloji ve nizâm olarak bu yeni davaya iman ettiklerinde huzuru bulur ve bu davaya karşı sevgileri artar, onu hayatın her alanında tatbik etmeye çalışırlar. İslahat ve tekamül tarihi bu anlattıklarımızı doğrulamaktadır. Yüce Allah, bu hususta Kur'ân-ı Kerimde şöyle buyurmaktadır: **«Şüphesiz, bir millet kendini değiştirmedikçe, Allah'ta onları değiştirmez.»** (6) Böylece, yukarıda açıkladığımız bütün bu değişmez kanunların bir neticesi olarak cemiyetteki şaşkınlık ve huzursuzluğun meydana getirdiği boşluğu dolduracak yeni ideolojiler, yeni davalar Mısır'a sızmak üzeredir. Mısır'lıların akıl, düşünce, ruh ve kalplerine hakim olmak için bütün güçleriyle savaşmakta ve her çareye başvurmaktadır. Nitekim bu son günlerde gazetelerde, toplantılarda, konferanslarda bu yeni ideoloji ve davaları haykıran bir çok sesleri işitmekteyiz. Bilhassa komünizm, bu cemiyetin çocuklarına düşüncelerini aşılamak için son derece gayret sarfetmektedir. Buna mukabil çökmüş ve bir sömürü düzeni haline gelmiş olan demokrasi, komünizme karşı koymaya çalışıyor. Bu her iki fikir akımının arasında da, sosyalistler mekik dokuyorlar.

Evet, yukarıda anlattığımız bütün bu ideolojilerin karşısında milletimizin kalbinde 14 asırdan beri yerleşmiş bulunan islâm inancı, akıl ve düşüncelere hakim olmuş olarak tek başına imanın verdiği kuvvetle duruyor. Güzelliğiyle, büyüklük ve yüceliğiyle milletimizin ruh ve kalbine tesir ediyor. Bütün müslümanları iman bağı ile kendine bağlıyor. İslâm dini, bütün müslümanların bu dinin yüce mertebesinden ayrılmalarına engel oluyor, kendisine gönülden inananların, yolunda ve uğrunda cihâd edenlerin kendinden uzaklaşmasına meydan bırakmıyor. Bu yüce din, kızıl haçlıların, Tatarların hücumlarına, siyonistlerin hile ve plânlarına karşı cihâd eden müminlerin kalbinden imanın çıkmasına fırsat vermiyor. Yüce Allah bu hususta şöyle buyuruyor: **«Allah emrinde galiptir. Fakat, insanların çoğu bunu bilmezler.»** (7) Acaba akıl ve düşüncelerde meydana gelen bu ideolojiler savaşı, ne zamana kadar devam edecektir? Bu ideolojiler, bugün her ne kadar küçükse de elbette ki böyle kalmayacaktır. Mısır'da söz ve görüş sahibi olanlar bu ideolojik savaşlara ve çarpışmalara karşı ne zamana kadar gaflet içinde kalacaklardır? Acaba bunlar ne zaman uyanacaklar, bu ideolojik savaşlar sanki onlarla ilgili değilmiş gibi vurdumduymaz, kendi memleketlerinden başka bir memleketteymiş gibi şaşkın, kendilerini değil başkalarını ilgilen-

(6) **Ra'd suresi: 11**

(7) **Yusuf suresi: 21**

diriyormuş gibi ilgisiz kalışlarına ne zamana kadar devam edeceklerdir? Bunları uyandıracak hiç kimse olmayacak mıdır?

Evet, bugün müslüman olarak kendimiz için bir yol seçmek mecburiyetindeyiz. Eğer bugün arzumuzla bu yolu seçemezsek, yarın —belki yarından daha yakın bir zamanda— ister istemez bir başka yolu kabul edeceğiz. Ben şimdiden külün içinde parıldayan közler görüyorum. Yakında bu közler alevlenecektir. Bu közler ve kıvılcımlar mutlaka bir gün tutuşacaklardır. Hiç şüphesiz, bir müslüman olarak her şeyden önce yaşayacağımız yeni hayat yolumuzu seçmeliyiz. Ahlâk, insanlık, vicdan, inanç, fikir ve insanların ihtiyaçlarını karşılama bakımından ortaya çıkan yeni gelişmeler karşısında Mısır'daki içtimai hayat nizamı artik geçersizdir. Şu sözü asla unutmamak gerekir: «Akıllı bir kişi, bir iş olmadan önce düşünür ve ona karşı gereken tedbiri alır.» Bu söz, günümüz için daha doğrudur. Şimdiden bilelim ki, önümüzde Komünizm ve sosyalizm gibi iki büyük tehlike var. Bu iki tehlikeli ideoloji de günümüzdeki beynelmilel anlayışa göre demokrasi mefhumundan kaynaklanmaktadır. Çünkü demokrasiyi savunan devletler, insanlığı huzura kavuşturamamışlardır. Günümüzün dertlerine bir çare bulunamamıştır. Halbuki önümüzde İslâmın nizâmı, irşadı, emirleri ve hükümleri bulunmaktadır. Hem de kesin ve açık olarak. Bizler müslümanlar olarak herhangi bir nizâm seçmekte hür ve serbest değiliz. Böyle bir seçime imkânda yoktur. İster istemez islâm nizamını kabul etmek mecburiyetindeyiz. Çünkü hepimiz islâmın hem din ve hem de devlet olduğuna iman etmişiz. Mısır'da da islâmî devlet ve lider olarak kabul ediyoruz. Bu günkü Anayasamızın 149. maddesinde, «Devletin Resmi dini İslâm, dili Arapçadır» denmektedir. Nil vadisinin kuzey ve güneyinde yaşayan bütün halk, islâm dinine inanan ve onun hükümlerine candan bağlı olan kimselerdir. Bu vatanın birer çocukları olarak yaşayan azınlıktaki gayrimüslimler ise, İslâmın hüküm ve emirlerinde huzur, emniyet, adalet, ve eşitliği bulacaklarını çok iyi bilmektedirler. Bu hususta yüce Allah Kur'ân-ı Kerim'de şöyle buyurmaktadır:

«Allah din hususunda sizinle savaşmayan, sizi yurtlarınızdan çıkarmayan kimselere iyilikte bulunmanızı, adaletli davranmanızı yasaklamaz. Çünkü Allah, adaletli olanları sever.» (8)

Bu hususta daha fazla izahat vermeye ihtiyaç yoktur. Bu vatanın evlatları olarak müslim ve gayri müslimler arasında tarih boyunca sürüp gelen iyi münasebetler, bu hususta başka söz söylemeye ve israf olarak uzun uzadıya yazı yazmaya da lüzum bırakmamıştır. Müslümanlar, tarih boyunca gayri müslimlere karşı iyi davranmışlardır. Ancak, gayri

(8) **Mümtehine suresi: 8**

müslim olan vatandaşların da her münasebetlerinde İslâm dinini ve onun hükümlerini takdir etmelerini memnuniyetle karşılıyoruz. O zaman Mısır devleti için, Mısır'da faaliyette bulunan kuruluşlar için, Mısır'ın siyasi partileri için Allah'a ve Resulüne olan ahdini yerine getirmekten başka hiç bir çıkar yol yoktur. Çünkü bu kuruluşlar, şehadet kelimesini (Lâ ilâhe illallah-Muhammedün Resulullah) de söylemekte ve islâmın bütün hükümlerini kabul etmektedir. Anayasasını koyarken de devletin resmi dininin islâm olduğunu ilân etmektedir. Bunun dışında hareket ederlerse, ahde vefasızlık yapar ve Allah'ın emanetine ihanet etmiş olurlar. Bunların millete karşı açık kalpli olmaları gerekir. Millete karşı olan tutumlarını açıklasınlar, millette ona göre tedbir alsın. Artık bu gün halkı aldatmanın zamanı çoktan gelip geçmiştir. Hile ve dolaplara yer yoktu. Millete ve islâm dinine karşı vefakâr olmak. bu vatanı tehdit eden içtimaî tehlikelerden koruyacaktır.

Ruh ve kalplere huzur ve güven getirecektir. Ancak, millete ve islâma karşı yapılacak bu vefâ, acil değişiklikleri gerektirir... Bu da şu şekilde olur: Nil vadisinin müslüman halkı davasını yüklendiğini, usanmadan, bezmeden onu tebliğe giriştiğini ilân etmek gerekir. Hiç bir zaman söz, işin yerine geçemez. Çalışmadan sadece konuşmak fayda vermez. Sağır kulaklar, bu ihtarı işitip de hem sözde hem işte ve hem tatbikatta islâmın kucağına dönüyorlar mı? Bu hususta yüce Allah, Kur'an-ı Kerimde şöyle buyurmaktadır: **«Hayır, Rabbine yemin olsun ki, aralarındaki ihtilaflarda seni hakem yapmadıkça, sonra da verdiğin hükmü istiyerek kabul edip ona boyun eğmedikçe iman etmiş olamazlar.» (9)**

Ey Hükümet başkanı!.. Ey meşhur Ezherin hocaları!.. Ey kuruluşların, cemaatların ve partilerin liderleri!.. Ey bu aziz vatanın maslahatı için çalışanlar!.. Ey bu vatanın bütün evlatları! Size sesleniyorum: İslâm hükmüne ve nizamına gelin. Şu ilâhî nidaya iyi kulak verin: **«Bu Allah'ın boyasıdır. Kimin boyası Allah'ın boyasından daha güzeldir? İşte biz O'na ibadet edenleriz.» (10)**

Ben tebliğ ettim, bu hususta bana düşen vazifemi yerine getirdim. Ey Allahım! Bu tebliğ vazifesini yerine getirdiğime dair sen şahit ol!..

---

(9) Nisa suresi: 65

(10) Bakara suresi: 138

BAZI İTİRAZLAR:

Yüce Allah Kur'ân-ı Kerimde şöyle buyurmaktadır: **«Kalplerinde münafıklık hastalığı bulunanların, kafirlerle dostluk yapmak hususunda yarıştıklarını görürsün. Zamanın aleyhimize döneceğinden korkarız derler. Fakat yakındır ki Allah müslümanlara zaferi veya kendi katından bir emri getirir de nefislerinde gizlediklerine pişman olurlar.» (11)**

Milletimi önünde bulunan nizamlardan birini seçmeye davet ettim. Daha doğru ve açık bir ifade ile konuşmak istersek: Allah ile kendileri arasında olan ahde sadık olmaya davet ettim. Sosyal hayatımızın bütün dallarını islâmın yüce temelleri üzerine kurmaya çağırdım. Cemiyetimizin içinde bulunduğu bu huzursuzluktan kurtarabileceğini söyledim. Böylece vatanımızı kuşatan, bizi ilerlemelerden geri bırakan, içte ve dışta çeşitli meselelerimize çözüm yolu aramamıza engel olan her türlü istikrarsızlıktan kurtarabilecektir. Evet kurtuluş için başka çıkar yol olmadığını ancak, var gücümüzle islâma iman etmenin ve islâmı yaşamanın kurtuluş yolu olduğunu söylemiştim. Kurtuluşun tek yolu bizim için yalnız islâmdır diyoruz.

1 — DİNİN DEVLET İŞLERİNDEN AYRILMASI: Ancak, bazı kimseler bu sözümüze karşı şöyle itirazda bulunuyorlar. Bu nasıl olabilir? Bütün dünyada, modern hayat sistemine sahip devletlerden hiç biri dinî esaslara dayanmamaktadır. Dünyada söz sahibi ve insanların mukadderatını elinde tutan ileri milletler, dini; sosyal hayattan ayırmışlardır. Dini; hayatın bütün dallarından uzak tutmuş, onu sadece vicdanlara ve mabedlere hapsetme esasını kabul etmişlerdir. Bu itirazda bulunan kimseler, islâmı tam olarak bilmemektedirler. İslâmın emirlerini ve hükümlerini okumamışlar, bu yüce ve aziz dini hakkıyle öğrenmemişlerdir. Bunların bilgileri gayet sathidir. Çünkü bunlar İslâmın hem din, hem cemiyet, hem cami, hem devlet, hem dünya, hem âhiret olduğunu anlamamışlardır. Bu mukaddes dinin dünya hayatı ile ilgili meselelere, ibadetle ilgili meselelerden daha fazla önem verdiğini bilmemektedirler... İslam hem dünyaya ait hükümleri, hem ibadete ait emirleri kalbin temizliğine, nefis ve vicdan yönünden olgunlaşmasına ve Allah'ın her şeyi murakebe ettiğine iman esasına dayandırır. Böylece anlaşıldığı gibi, dinî ibadetler, islâm nizâmının bir bölümünü teşkil eder. İslâm hem dünyevî, hem dinî meseleleri bir bütün olarak tanzim eder. Biz birer müslüman olarak dinimizin ve dünyamızın islâmî esaslar üzerine kurulmasından sorumluyuz. Yüce Allah bunu bizden istemektedir. Kur'an-ı Kerimde bu hususta şöyle buyurulmaktadır: **«Aklını kullanan bir**

---

(11) Mâide suresi, ayet: 52

millet için Allah'tan daha güzel hüküm verecek kim olabilir.» (12) Bu noktadan hareketle ve islâmın hem dünya meselelerini, hem de dinî hükümleri tanzim ettiği için fâkihler (islâm hukuku âlimleri) ibadete ait kaidelerle, dünya hayatına dair muamelat hükümlerini birbirinden ayırmışlar, dünyaya ait muamelat mevzularında ictihâd etmeye daha geniş bir saha tanımışlardır. Bunu da insanlar için bir zorluk, çözülmemiş bir mesele kalmasın diye istemişlerdir. Yüce Allah Kur'ân-ı Kerimde şöyle buyurmaktadır: **«Allah size kolaylık diler, zorluğu dilemez.»** (13) Son olarak şunu belirtelim ki insanların işledikleri kötülükler kadar, başlarına yeni meseleler açılır. Şüphesiz, her kötülük bir günahın karşılığı olarak ortaya çıkar.

2 — GERİYE DÖNÜŞ: Bazı kimselerde şöyle itiraz etmektedir. İslâma dönüş geriye dönüştür. Dünyayı yeniden bin küsür sene gerisine götürmektedir. Yani 14 asır önce yaşamış bir millete gelmiş olan bir nizâmı bugün tatbik etmemiz akıl karımıdır? Hem de bu nizâm, toprağımızdan başka bir toprağa gelmiş, bizim hayat tarzımıza uymayan bir milletin hayatını tanzim etmiştir. Bu kadar gelişme, ilerleme ve yükselme yolları ne olacak?

Bunlara karşı cevap olarak da şöyle deriz ki, sizde yüce islâm dininin özünü anlamamışsınız. İslâm, insanlara yüce hedefleri belirten bir fikir olarak gelmiştir. Evet, islâm sadece ana esasları koyar. Meseleleri umumi olarak alır. Meselelerin geri kalan teferruatını ise, zaman ve mekana bırakır. Meselelerin teferruatı üzerinde pek fazla durmaz. Şüphesiz islâm sosyal hadiseler ve hayatın diğer sahaları için meydanı boş bırakmaz. Hepsini bir bütün olarak içine alır. Asla hiçbirisi ile çelişmez. İslâm hukuk tarihi, bizlere fer'i hükümlerin zaman ve mekana göre yapılacak içtihatla değişebileceğini bildirmektedir. Çünkü islâm hukuk tarihi, bu nevi rivayetlerle doludur. Şimdi bunlardan bir kaç misâl verelim. Mesela: Abdullah b. Ömer (R.A.) in bu hususta verdiği fetvasını delil olarak gösterebiliriz. İbn. Ömer (R.A.) belirli bir mevsimde kendisine arzedilen bir mesele hakkında fetva veriyordu. Sonra ertesi yıl aynı mevsimde aynı mesele hakkında durumun ve şartların değişmesiyle başka bir fetva verirlerdi. Kendisine bunun sebebi sorulduğunda şöyle cevap veriyordu: «Geçen seneki hüküm, o zamanki malumatıma ve o zamanki şartlara göre verilmişti. Bu seneki fetva da bu günkü bilgime ve şartlara göredir.» İslamın bazı fer'i hükümleri bölgelere göre de değişebilir. Buna misâl olarak İmamı Şafiî (R.A.) yı zikredebiliriz. İmamı Şafiî Irakta iken, eski mezhebini kurmuş, Mısır'a gelip yerleştikten sonra

(12) **Mâide suresi, ayet: 50**

(13) **Bakara suresi, ayet: 185**

mekan ve bölgenin şartlarına göre yeni baştan mezhebinin bazı görüşlerini gözden geçirmiş ve boylece yeni hayat tarzına uygun hükümler beyan etmiş, İslâmın umumi kaidelerine ters düşmeyecek şekilde yeni fetvalar vermiştir. İslâmın bazı fer'i hükümleri hem zaman ve hem de mekan nazarı itibara alınarak değişiklik arzedebilir. Buna misâl olarak Hz. Ömer (R.A.) ın şu hükmünü zikredebiliriz: Hz. Ömer (R.A.) açlık ve kıtlık yılında hırsızın kolunun kesilmesini uygun görmemişti. Bir kişi, hizmetçilerinin hırsızlık yaptığını Hz. Ömere şikayette bulunarak, hizmetçilerini Hz. Ömer'in huzuruna getirmiştir. Bunlar suçlarını itiraf etmişler ve efendilerinin yeteri kadar yiyecek ve giyecek ihtiyaçlarını karşılamadığından hırsızlık yaptıklarını söylemişlerdir. Hizmetçilerin şikayetlerini dinledikten sonra, islâmın ikinci halifesi Hz. Ömer, hizmetçileri bırakıp onlardan şikayetçi olan kişiyi tehdit ederek şöyle buyurdu: «Hizmetçilerin ikinci bir kez hırsızlık yaparlarsa, onların değil, senin elini keserim.» İşte, adaletin önderi ve islâmın büyük lideri ikinci halife Hz. Ömerin kararı bu idi. Hz. Ömer açlığı ve kıtlığı, cezayı düşüren bir sebep saymış, durum ve vaziyetleri göz önünde bulundurmuş, ikincisinde ise, kölelerin sahibinin cimriliğini nazarı itibara alarak kölelere islâmî cezayı uygulamamıştır. Acaba, bu misâllerden de anlaşıldığı gibi bütün bu gerçeklere dönmenin gericilik ve yobazlık olduğunu iddia etmek doğru olur mu? Bunu iddia eden kişi yalancı, iftiracı olmaz mı? Halbuki dünyada hiç bir nizamı, islâm nizâmı kadar ilerlemelere ayak uyduramaz, uygunluk ve müsamaha gösteremez. Yüce Allah Kur'ân-ı Kerimde bu hususta şöyle buyurmaktadır: **«Allah size bir güçlük dilemez. Fakat, sizi tertemiz kılmak ve üzerinizdeki nimetini tamamlamak ister, umulur ki şükredersiniz.» (14)**

3 — YABANCI DEVLETLERDEN ÇEKİNMEK: Bazı kimseler de islâm nizamına dönme hususunda şu itirazı ileri sürerler: «İslâm nizâmına dönmek, yabancı devletleri ve batılı milletleri korkutur. Böylece, bu millet ve devletler aleyhimize dönerler, âleyhimizde birleşirler. Bugün onlara karşı koyacak bir maddi gücümüz yoktur. Biz müslüman olarak güçsüz ve kuvvetsisiz.»

Böyle bir düşünce ve anlayış, bu itirazı yapanların son derece aciz olduğunu, geleceği takdirde kötü düşündüğünü ve kısa görüşlülüğünü ifade eder. Bugün bizler bu millet ve devletlerin düzenlerini kabul etmişiz. Bunların bütün hayat tarzlarını almışız. Müslüman olarak her yönden onları taklit etmişiz de acaba, bütün bunlar bizim için bir fayda mı

---

(14) Mâide suresi, ayet: 60

temin etti? Yabancıların ve batılıların bizim için çevirdikleri dolap, hile ve desîseleri bizlerden uzaklaştırdı mı? Ülkemizin sömürülmesine ve istilâ edilmesine engel oldu mu? İstiklâlimizin elimizden alınmasına, memleketimizin gelir kaynaklarının sömürülmelerine ve topraklarımızın onlar tarafından çiğnenmesine mani oldu mu?

Yaptıkları bütün bu kötülüklere rağmen, gerek Birleşmiş Milletler nezdinde ve gerekse milletler arası her toplantıda aleyhimizde birleşiyorlar, önümüze çeşitli engeller, zorluklar ve içinden çıkılmaz meseleler çıkarıyorlar. Yabancı ve batılı memleketler, ancak bir şeye önem verirler ve ona göre tutumlarını değiştirirler. Bundan başka gözleri hiçbir şeyi görmez. Bu da sadece kendi maddi çıkarları ve içinde bulundukları durumlardır. Batılıların düşünceleri ve önem verdikleri yalnız maddi menfaattır. Şu veya bu dinden olmak, onlar için pek önem taşımaz. Sanıldığı gibi, hıristiyanlık onlar için pek önem taşımaz. Meselâ: İkinci Dünya Savaşında maddi menfaat için hristiyanların nasıl birbirlerini öldürüp imhâ ettiklerini; müslüman memleketlerine ve devletlerine karşı kandırıcı sözleriyle, aldatıcı ifadeleriyle nasıl yaranmak istediklerini gördük. Bütün bunları asla unutmuş değiliz. İşte, bugün de aynı batılı ve hristiyan devletler, islâmın en azılı düşmanları olan dünya siyonist teşkilatının kurucusu yahudilere yardım etmektedir. Çünkü, maddi menfaatları, emperyalist ve sömürgeci gayeleri siyonizme yardım etmeyi gerektiriyor. Bu hakikat, batıda tarih boyunca başa geçen her liderin tasarrufunda meydana gelmiştir. Bu duruma göre, İslâmdan sıyrılıp uzaklaşmamız, onların yanında bizim için hiç bir menfaat sağlamayacaktır. Aynen bu durum gibi, islâma döndüğümüzü ve yeniden ona sarıldığımızı ilân ettiğimiz zaman da onların bize karşı olan öfke ve düşmanlıklarını artırmayacaktır. Bilhassa, içinde bulunduğumuz bu son günlerde batılılar, maddi çıkarları için birbirleriyle yarışan iki askeri kamp halindedir. Batı, maddi çıkar yüzünden birbirleriyle uğraşmaktadır. Bu yüzden bizimle uğraşacak değildirler. Ancak, bizim için islâmdan çıkmanın, ondan yüz çevirmenin maddi ve manevi olarak tehdit eden büyük tehlikeleri vardır.

İslâmın özünü ve ruhunu tatmaktan, emirlerini yerine getirmekten uzak olduğumuz müddetçe, orta yerde birer zavallı ve şaşkın olarak devam ederiz. Mâneviyatımız yıkılır, parça parça oluruz ve kuvvetimiz sönüp gider. Eğer biz, ciddiyet ve samimiyet içinde bütün dünyaya karşı: (Biz müslümanız. İslâmdan başka davamız yoktur. Biz birer müslüman olarak ne komünist, ne de demokratız. Biz yalnız -Elhamdülillah- Müslümanlarız.) diye açık açık ilân etsek, elbetteki önümüze yüce Allah'ın hidâyet ve nurlu yolu görülecektir. İslâm kelimesi, bizi bir araya toplayacak ve yeryüzünde yaşayan bütün müslümanları birleştirecektir. Böyle-

ce, müslüman olarak birlik ve beraberliğimizi sağlayacaktır. Evet, bizi her yerde tehdit eden emperyalist batı düşmanı karşısında tek kurtuluş ve çıkar yol İslâmdır...

Sözlerimizi kısaca ifade etmek istersek şöyle deriz: İslâma sarılmakta veya islâmı bırakmakta batılıların bizden râzı olup olmayacakıarını hesaba katmaya kalkışırsak, bizim için bundan şu netice çıkar:

İslâma dönüp ve onun emirlerine sarılmadığımız taktirde, batılıların hoşnutluklarını kazanamayacağız gibi, şahsiyetlerimizi de kaybedeceğiz. Halbuki islâma sarıldığımızda, ona gönül verdiğimizde, onun hidayetinde yürüdüğümüzde şüphesiz, şahsiyetimizi de koruyacağız. Bunun yanında birlik ve beraberliğimizin meydana getirdiği kuvvet ve üstünlük sayesinde kuvvetli bir ihtimalle, onları da tesirimiz altına alacağız. Ey akıl sahipleri! Bana şimdi cevap verin: «Bu iki görüşten hangisi uyulmaya daha uygundur? Müslümanlar için bu iki görüşten hangisi doğrudur?»

4 — AZINLIKLAR MESELESİ: Azınlık olarak müslümanlar arasında yaşayan gayri müslimler, İslâm nizâmının gelmesine dair yapacakları itirazları ise, bundan önce uzunca anlatmış ve bu hususta gereken cevabı vermiştik. Bu mevzuya daha fazla yer vermeye lüzum görmüyorum. Çünkü mesele bütün yönleriyle açıktır, ortadadır. Gizli ve kapalı hiç bir şey yoktur. İtiraz edenlerin de gizli ve açık olarak emellerini ve islâma olan düşmanlıklarını biliyoruz. Bütün bunlara rağmen, hakkı kabul etmeyenlere karşı söylenilecek başka bir sözümüz yoktur. Bu duruma göre, bugün müslüman milletlerin önünde islâma dönme çaresinden başka bir yol yoktur. Batılı devletler bunu çok iyi bilmekte ve anlamaktadır. Bu yüzden de bizi, kendi kendimizle meşgul ettirmekte, şaşkınlıktan şaşkınlığa sürüklemektedir. Hile ve desiselerle aldatmaktadır...

Evet, zamanımız da çok dardır, beklemeye tahammülümüz yoktur. Bilmeyenin günâhı, bilenin boynundadır. Bilenler, bilmeyenlere yol göstersin. Başsız, öndersiz ve bölünmüş olarak yaşamak, insanlara bir fayda temin etmiyecektir. Ne kadar çabalasak ta, bu durumda insanların durumunu düzeltemeyiz.

Ey hükümet başkanı!.. Ey şanlı Ezher mensupları!... Ey çeşitli kuruluşlar ve siyasi partilerin liderleri!.. Ey bu vatan için titreyen insanlar!... Ey bu vatanın tüm evlatları!... Size hitap ediyorum. Sözlerimi yalnız sizlere yöneltiyorum. Bütün kuvvetimle diyorum ki: İslâma dönün. İslâma dönün ki, selamete kavuşasınız. Huzur ve saadete eresiniz. Yüce Allah bu hususta şöyle buyurmuştur:

«Mü'minler, —aralarında hüküm vermek için— Allah'ın kitabına

ve peygamberine çağrıldıkları zaman, onların sözü ancak şudur: Kabul ettik ve itaat ettik.» (15)

Ey Allah'ım, bu hususta bana düşen vazifeyi yaptığıma ve hakkı tebliğ ettiğime dair sen şahid ol!..

MİLLİ MESELELERİMİZ İSLÂM NİZÂMI IŞIĞINDA NASIL HALLEDİLECEKTİR?

Milli meselelerimiz ve haklarımız herkesçe bilinmektedir. Milletimiz, bu haklarını açık ve kesin olarak partilerinin, kuruluşlarının, cemaatlerinin ve fertlerinin lisanıyle her fırsatta ilân etmiştir. Haklarımız özet olarak şunlardır: Güney ve kuzey olarak yabancıların tesirinde bulunan Nil Vadisinin birliğini gerçekleştirmek ve bütün yabancı güçleri Nil Vadisinden çıkarmaktır. Ancak bunun sonunda memleketimiz bir bütün olarak hakikaten hurriyetine ve istiklâline kavuşmuş olacaktır. Yabancılar memleketimizden temizlenmeden hürriyet ve istiklâlimiz'de mümkün olmayacaktır. (16) Evet, hakikat dini olan İSLÂM, hürriyeti ilan eder. Onu, fertler, milletler, cemaatler için en üstün şekliyle kabul eder. Bütün insanları hürriyetle iftihar etmeye ve onu muhafaza etmeye davet eder. İslâm hak ve hürriyetin mudafiidir. İslâm dininin yüce peygamberi Hz. Muhammed (S.A.V.) bir hadis-i şeriflerinde bu hususta şöyle buyurmaktadır. **«Mecbur edilmeksizin kendi arzusuyle zilleti (esareti) kabul edenler, benden değildir.»** (17) İslâm, var olan bütün kuvvetiyle «sömürü» diye adlandırılan milletlerarası bu çirkin hırsızlığa karşı savaşır. İslâm nizâmı, bir milletin diğer milletleri tahakkümü altına almasına, sömürmesine veya bir halkın başka bir halkı ezmesine aslâ müsaade etmez. İslâm'ın ikinci halifesi Hz. Omer el-Fâruk (R.A.) ın kendi valisi Amr b. el-Âs'a söylediği şu meşhur söz, bu güne kadar kulaklarda çınlamaktadır: **«Annelerin hür olarak doğurdukları insanları, ne zaman köleleştirdiniz?»** Müslüman Fatihler, kılıcını kuşanıp Allah yolunda cihâd etmeye çıktığında, sadece Allah'ın rızasını ister. Bunun dışında herhangi dünyevî bir ganimet beklemezdi. Fethettikleri milletin malında gözleri yoktu. Her ne kadar istediği olmadan, bu savaşlarda ganimet malından çok miktar eline geçmişse de gene bunu önemsemezlerdi. Fakat, müslüman Fatihler bir tek dâvâya inanıyor ve mukaddes bir vazifeyi yükleniyordu. Bütün dünyada hak ve adaletin, sulh ve selametin esas-

---

(15) Nur suresi, ayet: 51

(16) Merhum üstad Hasan el-Bennâ bu makalesini, Mısır'ın İngilizlerin işgali altında bulunduğu bir zamanda yazmıştı.

(17) İbn. Mâce rivayet etmiştir.

larını koruyordu. İslâmın saadet devri ve müslümanların liderleri Hulefâ-i Râşidin'in tarihleri —ki onlar islâmın canlı tefsircileridir— bunu doğrulamaktadır. Bu hususta her şeyi açık ve kesin olarak gözler önüne sermektedir. Bununla birlikte İslâm, müslümanları yüce Allah'ın yeryüzünde mübarek ve mukaddes dininin himayecileri olarak kabul eder. (18)

İşte bunun içindir ki, müslümanların yeryüzündeki vazifesi üstadlık mertebesidir. Ancak bu mertebe tahakküm mertebesi değildir. Bu yüklendikleri ilahi vazifeyi korumanın bir gereği olarak kendilerine verilmiştir. İşte bu yüzden islâm, müslümanların herhangi bir kimseye boyun eğmelerine veya herhangi birine köle olmalarına, yahut herhangi bir diktatöre, zorbaya, zalime, asiye ve saldırgana karşı boyun eğmelerine veya onlara karşı korkudan dolayı yumuşak davranmalarına asla müsaade etmez. Yüce Allah Kur'an-ı Kerimde bu hususta şöyle buyurmaktadır:

«Allah mü'minlerin aleyhine olarak kâfirlere, asla fırsat yolunu vermeyecektir.» (19) İslâm, müslümanların üstün ve şerefli olmalarını, insanlara karşı üstadlık yapmalarını kararlaştırdığı gün, müslümanların hür olduklarını ilan etmiş ve bu hürriyetin pratik koruma yolunu da göstermiştir. Bu yüzden can ve malla cihâd etmeyi farz kılmıştır. İslâm dâvâsını teminat altına almak için cihâd etmeyi bir farz-ı kifaye kıldığı halde, müslüman olmayan düşman güçlerin islam toprağına saldırmaları halinde cihâd etmeyi her müslümana farz-ı ayın kılmıştır. Şehit olarak ölmeyi imanın en yüce mertebelerinden saymıştır. Cihâd edenlere dünyada zafer ve yardımı, âhirette ise ilâhi nimetlere erişerek sonsuz bir hayat yaşayacaklarını vaad etmiştir. Yüce Allah imandan sonra cihâd'ın en faziletli bir amel olduğunu ilân ederek şöyle buyurmaktadır: **«İman edip, hicret edip ve Allah yolunda mallarıyla, canlarıyla cihâd edenlerin Allah katında dereceleri pek büyüktür. İşte kurtuluşa erenler onlardır. Rableri onlara rahmetini, rızasını ve içinde tükenmez nimetler bulunan cennetleri müjdeler. Onlar o cennetlerde ebedi olarak kalacaklardır. Şüphesiz en büyük mükâfat Allah katındadır.»** (20) Bununla birlikte islâm her zaman barışçı yolları tercih etmiş, kavganın sona erdirilmesini istemiştir. Yeter ki bu barışçı yollar, hak sahibinin hakkını teminat altına alsın ve hakkı yerine getirmiş olsun. Yüce Allah bu hususta da şöyle buyurmuştur: **«Eğer onlar barışa yanaşırlarsa,**

---

(18) Yüce Allah müslümanları, bütün insanlık için birer mürşid ve önder olarak kılmıştır.

(19) Nisa suresi: 141

(20) Tevbe suresi: 20-22

sen de yanaş ve Allaha güven.» (21) Peygamber efendimiz (S.A.V.) İki durum arasında muhayyer bırakıldığında her zaman kolay olanı seçerdi. Ancak bunun haram olup olmamasına dikkat ederdi. Uzlaşma ve anlaşma yoluna başvurma, barışın başka bir çeşididir. Hudeybiye'de Resulullah (S.A.V.) anlaşma yoluna başvurmuştur. Ancak anlaşmada hakkı tam olarak yerine getirmek şarttır. Hakeme başvurma da barışın bir diğer çeşididir.

Bunda da hakkın yerine getirilmesi şarttır. Ne Resulullahın, ne de ondan sonra gelen Hulefâ-i Raşidinin bir kâfiri hakem kabul edip hükmüne razı olduklarını işitmiş ve bilmiş değiliz. Ancak âyet-i celilenin umum ifadesi «Hakeme başvurmayı» da içine alır. İslâm dini, müslümanlarla müslüman olmayan arasında barış ve iyilik hususunda ittifak yapılmasına asla engel olmaz. Yeter ki bu ittifak müslümanların zararına ve aleyhine olmasın. Haktan ve doğru yoldan uzaklaşmasın... Eğer, barış için yapılan bütün çalışmalar başarısızlıkla neticelendiği taktirde, İslam barışa ve dostluğa son verilmesini, düşmanlık ve savaşın ilan edilmesini ve bu hususta cihâdın bütün yollarına baş vurulmasını emretmiştir. Kur'an-ı Kerimde bu hususta şöyle buyurulmaktadır: **«Eğer antlaşma yaptığın bir milletten hıyanet sezersen sen de eşit olarak anlaşmalarını reddet. Çünkü Allah hainleri asla sevmez. Kâfirler azabımızdan kurtulacaklarını aslâ zannetmesinler. Çünkü onlar, azabımızı kendilerine ulaşmasından bizi âciz bırakmazlar. Siz düşmanlarınıza karşı gücünüzün yettiği kadar kuvvet ve besili atlar hazırlayın. Böylece bunlarla Allah'ın düşmanlarını ve kendi düşmanlarınızı korkutmuş olursunuz.»** (22) Yüce Allah hak uğrunda cihâd edenlere, kendilerini koruyacağını, düşmanları çok ta olsa, askeri kuvvet yönünden tam techizatlı da bulunsalar gene de islâm mücahitlerini onlara galip getireceğini vaad etmiştir. Islâm mücahitlerinin, düşmanlarının güçlü ve kuvvetli oluşlarından çekinmemeleri, sadece Allah'a dayanmalarını emrederek Kur'an-ı Kerimde şöyle buyurmaktadır. **«Mü'minlere yardım etmek, şüphesiz bizim üzerimize düşen bir haktır.»** (23) Anlattığımız bütün bu hükümler, islamda vardır. Kur'an ve İslâmın tatlı ırmaklarından su içen, İslâm fıkhından nasibini alan her fert, bu hükümleri ve esasları daha tafsilatlı olarak bilir ve anlar. Kalbinde hiçbir tereddüte yer kalmaz. İşte bu ilahi hükümlerin ışığı altında çıkmaza giren bütün meselelerimizi çözebiliriz. Bu meseleler bizleri şaşkına çevirmiş, akıl ve düşüncemizi hayrete düşürmüştür. Bu gün aklı başında olanımız yok gibidir. Düşünenler bile

---

(21) Enfâl suresi: 61

(22) Enfâl suresi: 58-60

(23) Rum suresi: 47

düşünemez hale gelmiştir. Düşman bizi sadece oyalamaktadır. İşte durumumuz şudur. Önce onlarla anlaşmaya baş vurduk. Fakat, İngilizin inatçı ve menfaatçı tutumu, hile ve desiseleri anlaşmamızı neticesiz bıraktı. Bize karşı bu hususta takip ettiği siyasi taktik fiyasko ile sona erdi. Daha sonra milletler arası hakeme de başvurduk. Fakat emperyalist milletler ve devletlerin şahsi ve ortak çıkarları bunda da bizi başarısızlığa uğrattı.

Ne yaptıksa bir türlü çıkar yol ve kurtuluş vesilesi bulamadık. Söyledikleri her şeyi yapmamıza rağmen gene de efendilerimize yaranamadık. Her şeyde yenik ve zararlı düştük. Bu hususta kıymetli bir yazarımız şöyle diyor: «Meselemizi bütün dünyanın gözü önüne sererek, önce ikili anlaşmanın dar boğazından çıkarıp beynelmilel adalet divanına arzettik. Böylece meselemiz için manevi yönden büyük bir başarı sağladık. Bu başarı küçümsenecek bir başarı değildir. Bu sözler bir noktada doğrudur. Fakat sayın muharririn bahşettiği bu manevi başarı, hakikatte ise, hiçbir başarı ve netice sağlamamıştır. Çünkü biz bugün İngilize karşı aynı durumdayız. Gene eski yerimizde sayılmaktayız. Bir adım bile ilerlemiş değiliz. Tam tersine bu donukluk devamlı milletimizin aklında ve zihninde çeşitli düşüncelere yol açmaktadır. Bu duruma göre önümüzde yapılan bu ikili antlaşmayı bozup onlara karşı açıkça savaş ilan etmemizden başka bir çıkar yolumuz kalmamıştır. Aramızda yapılan bütün anlaşmaları bozup kaldıralım. Nil vadisinin toprakları üzerinde yaşayan milletimizin kendilerine karşı savaşa hazır olduğunu ve son nefesine kadar çarpışacağını ilân edelim, ve kendi sosyal hayatımızı bütün yönleriyle buna göre düzenleyelim:

1 — İKTİSADİ YÖNDEN: Kendi ülkemizde, diğer müslüman kardeşlerimizin ülkesinde veya bizimle dost olan ülkelerde bulunan eşyalarla iktifâ edelim. Başkalarına muhtaç olmayalım. Boş yere el avuç açıp lüks peşinde koşmayalım.

2 — SOSYAL YÖNDEN: Halkımıza ve neslimize üstün ve şereflı olma ruhunu aşılıyalım. İstiklale ve vatanperverliğe teşvik edelim.

3 — AMELİ YÖNDEN: Bütün milletimizi askeri alandan eğitelim. Onları daha geniş alanda uyanarak cihâda hazırlıyalım. Cihâd ruhunu, doğan her yeni müslümanın taze dimağına yerleştirelim. Gözlerini dünyaya açanlar esaret ve kölelik zincirlerini görüp onu kırmaya çalışsınlar, çünkü fiilen harbe giren milletler önce böyle hareket etmek mecburiyetindedirler. Tek başına bunu yapmak ve fertler için ne de çeşitli teşkilatlar için mümkündür. Hiç şüphesiz bunu yerine getirmekle mükellef olan hükümet ve devlettir. Bu hususta mesul olan da sadece onlardır. Ne yazık ki, hükümet başkanı Güvenlik Konseyinin yaptığı son toplantıda da bunları yapacağını ilan etmiş, ancak bundan sonra hiç bir şey

yapmamış, bu alanda tek adım bile atmamıştır. Her şey eskisi gibi, yüz üstü bırakılmıştır. Evet, sözümü tekrar ediyorum. Bunları yapmak devletin vazifesidir. Milletimiz bu uğurda gücünün yettiği her şeyi harcamaya hazırdır. Yeter ki hükümet bu yolu tutsun Cihâd yolunu seçsin. Halktan ve islamdan yana çıksın. İşte o zaman milletimizin manevi gücünü görecekler. Hiç şüphesiz bu millet, bu uğurda aç kalmaya, çıplak kalmaya en ağır yollarla savaşmaya ve bu yolda ölmeye hazırdır. Fakat bu millet göstereceği bu gayretin, hürriyetine ve istiklaline kavuşmak için sarfedilmesini şart koşmaktadır. Milletimizin fedakârlıkları, hükümetçe kurulan aldatıcı komiteler, güçsüz idari organlar, plânsız projesiz iktisadi çalışmalar, İngilizin hile ve baskıları önünde acze düşüp teslim olmak için kullanılmamalıdır. Dökülen kanlar, sarfedilen emekler, gösterilen üstün çabalar boşa gitmemelidir... Geçenlerde ekmeğe bazı maddelerin katılmasına dair hükümetçe emir verildiğinde bir fakir işçinin şu sözleri söylediğini işittim: «Bunun istiklal ve hürriyetimize kavuşma ve İngilizlerin emperyalist baskılarından kurtulma maksadıyla alınan iktisadi bir tedbir olduğuna güvensek ben ve evlatlarım günde tek bir defa olarak yemek yemeye hazırız. Fakat bütün öfkem memleketimizin zirai bir memleket olduğunu, mahsulünün en büyük kısmının zirai gıda maddeleri teşkil ettiğini biliyorum. Buna rağmen niçin başka maddelerin ekmeğe katılmasına başvurulduğunu asla anlayamıyorum.» Evet bu millet, fedakarlık yapmaya bütün gücü ile hazırdır. Ancak hürriyete veya şehid olmaya götürecek bir fedakârlığa hazırdır. Azimli ve ihlaslı bir hükümetin önderliği altında hürriyet veya şehitlik yolunda kendisine düşen her türlü fedakârlığa hazırdır. Bu millet, tarihte bu fedakarlığı binlerce defa göstermiştir. Şanlı islâm tarihi, buna benzer yüce ve üstün belgelerle doludur. Eğer hükümet tereddüdünde, gevşekliğinde birbirine zıt tutumlarında devam ederse bunun neticesinde milleti şu iki durumdan birine sürükleyecektir.

a) Ya ihtilâl,

b) Veya ölüm.

Bunların her ikisi de tarihin asla affedemiyeceği bir vatanî ihânettir. (24)

---

(24) Hasan El-Bennâ, her zaman İngiliz siyasetinin ihanet plânlarından söz etmiştir. Yahudiler, Filistin topraklarına İngilizlerin himayesi altında gelip yerleştiler. İslâm dünyasının parçalanmasında İngilizlerin rolü büyüktür. İngiliz casus teşkilatının Orta Doğuda ve islâm dünyasındaki menfur faaliyetleri hakkında bilgi sahibi olmayanımız hemen hemen yok gibidir. Evet müslümanı müslümana düşman yapan ve ırkçılık siyasetini müslümanlar arasına sokan ve böylece islâm dünyasının birliğini bozan İngilizlerdir...

Ey devlet başkanı!.. Ey şanlı Ezherin ilim adamları!.. Ey çeşitli kuruluşlar ve partilerin önderleri!.. Ey bu vatan için titreyenler!.. Ey bütün vatan evlatları!.. İşte, tek çıkar yol budur. İslâm'ın ışığı altında bu yoldan yürüyün. Allah sizinle beraberdir. Bana düşen tebliğ vazifesini yaptım. Ey Allah'ım! Sen şahit ol!

İSLÂM NİZAMI IŞIĞI ALTINDA BİRLİĞİMİZ

Yüce Allah Kur'an-ı Kerimde birlik ve beraberliğimiz için şöyle buyurmaktadır: **«İşte ümmetiniz budur. Bu bir tek ümmettir. Ben de rabbinizim. Artık benden korkun» (25)**

Geçen bölümde yaptığımız açıklamalarda, memleketimizin içinde bulunduğu durum hakkında islâmın görüşünü milletimizin gözleri önüne serdim. İslâmın bildirdiği çıkar yolun en kısa ve en kesin yol olduğunu gösterdim. Bu yolda, şöylece özetlenir: Düşmanlara karşı savaş ilân etmek ve Allah yolunda Cihâd için lâzım olan vasıtaları hazırlamak.

Eğer biz bunları yaparsak, şüphesiz içinde bulunduğumuz bu çıkmazlıktan ve şaşkınlıktan kurtulmuş olacağız. Bütün dillerde ve her vatandaşın gönlünde yer alan «Şimdi ne yapacağız?» sorusunun doğru cevabını bulmuş olacağız.

Doğrusu bizler bu durumlardan dolayı aslâ şaşkınlık içinde olmamalıyız. Çünkü biz birşey yapmak istemiyoruz. İşin mesuliyetinden kaçıyoruz. Allah yolunda savaşmanın zorluklarına katlanmak istemiyoruz. Doğrusu bizler rahatlık ve tembelliğe alışmışız. İşin kolayını aramaktayız. Bundan başka birşey düşünmüyoruz. Hürriyetin ve istiklâlin çalışmadan, yorulmadan gökten zembille ineceğini sanıyoruz. Halbuki gök ne altın yağdırır, ne de gümüş. Ne hürriyet saçar, ne de istiklâl. Çaba sarfedilmeden hiçbir şey elde edilmez. Eğer hakikaten meselelerimizde ciddi olarak istekli isek iki kelime ile «Antlaşmaları bozalım, Cihâd'a devam edelim» ifade ederek yolumuzda ilerleriz. Bundan sonra zafer Allah'tandır. Şimdi memleketin umumî dertleriyle alâkalı başka bir mevzuya geçiyorum. Bu meselede, islâm ve Arap dünyasını bir bütün olarak ilgilendirmektedir. İslâm nizamının ışığı altında, bu umumî meselenin de nasıl halledileceğini görmüş oluruz.

Bilindiği gibi islâm, bütün milletlerin hayır ve selâmeti için gelmiş cihân şümûl bir dindir. İslâm dininde arapla arap olmayanın veya doğulu ile batılı arasında herhangi bir fark yoktur. Yüce Allah bu hususta şöyle buyurmaktadır: **«Kuluna (Hz. Muhammed'e) bütün âlemlere bir**

(25) **Mü'minûn Suresi: 52**

uyarıcı olsun diye Kur'an-ı Kerimi indiren Allah'ın şânı ne yücedir.» (26)

İşte bundan dolayı islâm, ırkçılığı kökünden yok etmeğe devam etmiş, insanlar arasında kardeşliği ilân etmiştir. Beşeriyet tarihinde ilk olarak cihan şümülluk (evrensellik) bayrağını kaldıran, islâm olmuştur. Yüce Allah bu hususta şöyle buyurmaktadır: **«Ey insanlar, sizleri bir tek candan yaratan o şahıstan da eşini vareden ve ikisinden birçok erkekler, kadınlar meydana getiren Rabbinizden korkun. Kendisi adına birbirinizden dileklerde bulunduğunuz Allah'tan korkun ve akrabalık bağlarını kesmekten sakının. Şüphesiz ki Allah, üzerinizde murakabe edendir.»** (27) Gene bilindiği gibi islâm kendine iman eden ve risaletine inananlar arasında en kuvvetli kardeşlik bağını kurmuştur. Hattâ kardeşliği imanın manalarından biri saymıştır. Belki de imanın en mükemmel manası kardeşliktir. Belki de bu hususta Kur'an-ı Kerimde şöyle buyurulmaktadır: **«Mü'minler ancak kardeştirler.» (28)**

Peygamber Efendimiz (S.A.V.) de şöyle buyurmaktadır: **«Müslüman, müslümanın kardeşidir. Müslüman, diğer müslüman kardeşine zulmetmez ve onu incitmez» «Mü'minler birbirlerini sevmekte, birbirlerine karşı şefkat ve merhametli olmakta tek vücut gibidirler. Bu vücudun bir âzası herhangi bir hastalıktan şikâyet ettiğinde vücudun diğer bütün âzâları ızdırap çekmekte, uykusunu kaybetmekte, hasta olan uzva ortak olurlar» «Bir mü'min, diğer mü'min kardeşi için bir binanın yapı taşları gibidir. Birbirlerine bağlanır ve kenetlenirler.»**

Tarihin akışı içinde görülüp anlaşıldığı gibi, müslümanlar bu güzel ve doğru kardeşlik ışığı altında, bir tek kalple hep birlikte bütün dünya insanları ile karşı karşıya geldikleri günde aralarında sadece idarî veya siyasî yönden münasebetler bulunan milletler, müslümanların önünde tek bir saat bile duramamışlardır. Evet, müslümanların önünde hem Bizans, hem de İranlılar aşırı derecede mağlûp oldular. Müslümanlar, Atlantik Okyanusundan, Hint Okyanusuna kadar uzanan ilim ve kültürle bezenen, hak ve adaletle dolup taşan bir islâm devletini kurdular. Dünyaya hâkim oldular. Hak ve adaletin müdafii oldular. Sonraları ise(Allah'ın emrini dinlemedikleri için perişan oldular. **«Birbirinizle çekişmeyin. Sonra başarısızlığa uğrarsınız. Kuvvetiniz gider. Bir de sabırlı olun. Şüphesiz ki Allah, sabredenlerle beraberdir.»** (29)

Bütün bunlardan sonra ne yazık ki müslümanlar, kuvvetli olmanın hikmetini ve önemini unutarak mukaddes kitaplarının emirlerini bıra-

---

(26) **Furkân Sûresi: 1**

(27) **Nisa Sûresi: 1**

(28) **Hucûrat Sûresi: 10**

(29) **Enfâl Sûresi: 46**

kıp diğer miletlerdeki geçici maddecilik ve çıkarcılığı, iman kardeşliğine tercih etme hastalığına tutuldular. Böylece, İslâm Hilafetini ve birliğini vurguncu eller vasıtasıyla parçaladılar. İç ve dış menfaatler, acımasız bir şekilde islâm birliğinin şaniyle oynadı.

Neticede Birinci Dünya Savaşından sonra islâm birliği, tamamen sona erdi. Müslümanlar, düşmanlarının esaretine düştüler. Düşmanları ise müslümanların topraklarını işgal ettiler ve aralarında paylaştılar. Böylece onlar islâm birliğinin sona erdiğini, kızıl haçlı savaşlarının en başarılı bir netice ile sona erdiğini sandılar.

İslâm düşmanlarının, önce müslümanların kafalarını yıkayan, akıl ve düşüncelerini bulandıran, daha sonra da müslümanların yerlerine ve yurtlarına kadar gelip dayanan en büyük hilesi, müslümanların kavmiyetçilik ve ırkçılık ideolojilerinin tesiri altında bırakmalarıdır. Her müslüman milletin sadece kendi ırkına önem verip islâmın, cahiliyet devrinden kalan ırk, renk, soy ve neseble övünme adetini kaldırdığını unutturmalarıdır.

Avrupada ortaya çıkan Nazizm ve Faşizmin ırkçılık ideolojisinin bir neticesi olarak İkinci Dünya Savaşı yapıldı. Buna rağmen tekrar Avrupanın büyük devletleri, bazen ırkçılık adı ile bazen de maddi menfaat gayesiyle tekrar kitleleşmeye ve birleşmeye döndüler. Bunu bugün batıda açıkça görüyoruz. Bir taraftan Rusya devleti, Sovyetler Birliği bayrağı altında bütün Islav ırkını toplamaya çalışıyor. Diğer taraftan İngiltere ve Amerika ırkçılık ve dil birliği dâvâsı güderek birleşiyor. Sonra da bütün dünya milletlerini kendi menfaatleri gayesiyle bölüşüyorlar. Bu emperyalist kitleler, aralarındaki sömürü yarışını gizlemek için Birleşmiş Milletler teşkilâtını kurdular. Böylece, bütün insanlara hak ve hürriyet arzu ettiklerini ve insanlığın iyiliği ve huzuru için gayret ettiklerini göstermeye çalıştılar. Bütün menfaat emellerini böyle maskelemeye çalıştılar. Evet, bu devletler millî meselelerimizde aleyhimize birleşmişler, hiçbir meselemizde bizlere yardımcı olmamışlardır. Gerek Birleşmiş Milletler Teşkilatı, gerekse bu teşkilatın Güvenlik Konseyi organı hiçbir millî meselemizde bizlere destekçi olmamıştır. Bunu Mısır, Filistin ve Endonezya gibi müslüman devletlerin meselelerinde görmüşüz. Birleşmiş Milletler Teşkilâtının islâmdan ve müslümanlardan yana verdiği tek bir kararı yoktur. Müslüman olarak bugün biz, böyle durumlar karşısında bulunmaktayız. Birbirine benzeyen, fakat bir tek mesele olan problemler karşısındayız. Davamız, hürriyetimize ve istiklâlimize tamamen kavuşmak, sömürü ve istismar zincirlerini kırmaktır. Bu durumlar karşısında müslüman olarak tekrar islâmın bizlere farz kıldığı kardeşlik ruhuna dönmemiz şarttır. Hep el ele vermemiz ve birleşmemiz icap eder. Bu sahada hemen istikrara kavuşmamız, müslüman Arap

Birliğini desteklememiz gerekir. Bütün engelleri önlemeliyiz. Bununla yetinmeyip, Arap olsun olmasın bütün müslümanları bir araya getiren «İslâm Ülkeleri Birliği'ni» kurmalıyız. Böylece, bu birlikle Allah izin verirse Birleşmiş İslâm Milletleri Teşkilâtının çekirdeğini atmış oluruz. Her müslüman milletin kurtuluş vasıtası olan «kafirlere karşı düşmanlığı ilân ve cihâda devam» esası, bu müslüman milletlerin birleşmesini daha da kuvvetlendirecektir. Müslümanlar ancak birleşme yoluyla kurtuluşa erebileceklerdir. Hırs ve menfaatleri için yarışan bu milletler arasında dünyanın dengesini koruyabileceğiz. Bütün dünyaya da huzur ve barışı getireceğiz. Bunu gerçekleştirmekle mükellef olan Arap ve diğer islâm devletleridir. Bu milletlerdeki resmî ve gayri resmî düzeltme, kalkınma, birleşme ve istiklâl hareketleridir. Yeryüzünde yaşayan bütün müslümanlara: **«Hep birlikte Allah'ın ipine sımsıkı sarılın. Parçalanıp dağılmayın.»** (30) İlâhî hitapla çağrıda bulunuyorum, Ben tebliğ vazifemi yaptım. Ey Allahım. Sen şahid ol.

(30) Âl-i İmrân Sûresi: 103

İSLÂM NİZÂMININ IŞIĞI ALTINDA İÇ MESELELERİMİZ

1 — İDARÎ NİZÂM: Yüce Allah Kur'an-ı Kerimde sevgili Peygamberimize şöyle buyurmaktadır: **«Aralarında Allah'ın indirdiği ile hükmet. Onların arzularına uyma. Allah'ın sana indirdiğinin bir kısmından, seni şaşırtmalarından sakın.» (31)**

İslâm'da Hükümet:

Hak ve hakikat dini olan İslâm, hükümet kurmayı, insanlar için koyduğu sosyal nizâmın esaslarından biri olarak kabul eder. Hükümeti, sosyal hayatın vazgeçilmez bir unsuru sayar.

İslâm, dağınıklığı ve kargâşalığı kabul etmez. İslâm, müslüman bir cemiyetin başsız ve liderisiz kalmasına razı olmaz. Peygamber (S.A.V.) Efendimiz bazı sahabelerine şöyle buyurmuşlardır: **«Bir şehre girdiğinde orada bir lider ve önder bulunmazsa o şehri hemen terk ediniz.» (32)** Diğer bir hadis-i şeriflerinde de şöyle buyurmuşlardır: **«Üç kişi olarak yola çıktığınızda aranızdan birini başkan seçin.» (33)**

İslâm'ın devlet ve siyasetle alâkası olmadığından ve dünya siyasetinin islâmın mevzularından birini teşkil etmediğini iddia ve zannedenler, kendilerine ve islâmın anlayışına kötülük etmişlerdir. Ancak, bunlar islâmın şanına gölge düşürmezler. Çünkü, İslâm Allah'ın Şeriat'ıdır. Ne önünden ne de arkasından Islâm'a batıl sokulamaz. Islâm ilk geldiği günki gibi, taze ve yenidir. Ona hiçbir şey karıştırılmamıştır.

İmam-ı Gazali'nin şu sözü ne güzeldir: **«Bilmelisin ki, Şeriat bir esasdır. Halife onun bekçisidir. Esası olmayan her şey yıkılmaya mecbur olduğu gibi, bekçisiz her şey de yok olmaya mahkûmdur.» (34)**

Şüphesiz İslâm Devleti «Davet ve İrşad» esası üzerine kuruludur. Böylece İslâm devletinin, dâvâ ve fikir devleti olduğu kesin olarak bilinmektedir. Boş ve gayesiz bir hükümet, veya ruhsuz, mânâsız olarak sadece maddeye dayanan bir hükümet değildir. Dâvâ ve irşad da ancak korumakla, yaymakla, tebliğ ile ve takviye etmekle gelişir ve yücelir. Bu vazifeyi de ancak, devlet yapar. Öyle ise, islâmın bir devlet ve dünya görüşüne sahip olduğu bir hakikattır. Bunun dışındaki kanaatlar yanlıştır. Müslüman olarak bizim ilk ve en büyük hatamız şudur: Bunu tamamen unuttuk. Her ne kadar nazarî yönden Mısır anayasasında devletin resmî

---

(31) Mâide Sûresi: 49

(32) İbn. Mâce ve Nesâî rivayet etmiştir.

(33) Buhârî rivayet etmiştir.

(34) İhyâ-i Ulum-id-din adlı kitabından.

dininin «İslâm» olduğunu görüyorsakta, ameli yönden dinî devlet ve siyasetten ayırdık. Bugün din, devletten ve siyasetten tamamen ayrılmıştır.

Anayasamızdaki bu madde, siyaset adamlarının, idarî ve siyasî kuruluşların liderlerinin; kalblerdeki İslâmî ruhu, kafalardaki İslâmî görüşü, hayatımızdaki İslâmî güzelliği bozmalarına engel olamamıştır. Bu önderler, davranışlarıyla, beyanlarıyla, çeşitli tutumlarıyla İslâmın hükümleri ile siyasetin prensiplerini birbirinden uzaklaştırmaya çalışmışlardır. Bunlar bugün bu ayırımı, bilfiil başarmışlardır. İşte, ilk za'fiyet bundan doğmaktadır. Fesadın ve kötülüğün temeli de budur. Her türlü anarşi bundan doğmaktadır.

İslâm Hükmünün Esasları:

İslâm'da hükümet, belli temeller üzerine kurulur. Bu temeller İslâmi yönetim sisteminin temelini teşkil ederler. Bu esaslar şunlardır:

a) Başkanın mes'uliyeti,

b) İslâm Ümmetinin Birliği

c) Milletin iradesine Saygı.

Bu esasları aşağıda birer birer izah edelim:

a) **Başkanın Mes'uliyeti:** Devlet başkanı hiç şüphesiz, hem Allah'ın hem de milletin huzurunda mes'uldur. Başkan İslâmı nazarında halkın bir nevi hizmetçisidir. Bu hususta Resulullah (S.A.V.) bir hadislerinde şöyle buyuruyor: **«Hepiniz çobansınız. Hepiniz güttüğünüz sürüden mes'ulsünüz.» (35)**

Hz. Ebubekir (R.A.), halife olduktan sonra minbere çıkıp şöyle buyurdu: **«Ey insanlar... Şimdiye kadar çoluk-çocuğum için çalışıp onların geçimlerini temin etmeye gayret sarfediyordum. Şimdi ise, sizin için çalışacağım. Hazinenizden geçim bedeli olarak bana bir miktar ücret tayin edildi.»**

Görüldüğü gibi Hz. Ebubekir (R.A.) «toplum ve fert arasında sözleşme.» esasını en üstün ve en büyük bir şekilde açıklamıştır. Hatta daha da ileri giderek bunun esasını ilk olarak kurduğunu söyleyebiliriz.

Bu esas, amelî sahada şunu ifade etmektedir:

«Devlet başkanı ile millet arasında kamu menfaatlerini korumaya dair bir sözleşme yapılmıştır.»

b) **İslâm Ümmetinin Birliği:** Yeryüzünde çeşitli ümmet ve milletler vardır. Hiç şüphesiz, İslâm ümmeti de bunlardan biridir. Ancak, İslâm ümmeti tek bir ümmettir. Çünkü, imanın esaslarından birini teşkil eden İslâmî kardeşlik, ancak birlik ve beraberlikle tamamlanır ve birlik be-

(35) Buhârî ve Müslim rivayet etmişlerdir.

raberlike kemâle erer. Bu iman kardeşliğinin esası da sadece İslâmda bulunmaktadır.

Müslümanların bir ümmet oluşu, inanç bütünlüğü küçükten-büyüğe, büyükten-küçüğe nasihat verilmesini gerektirir. İslâm istilâhında bu nasihate «Emri bil-Ma'ruf ve Nehyi anil-Münker.» denilir. Yani iyiliği emr, kötülükten sakındırmak.

Peygamber Efendimiz (S.A.V.) bu hususta bir hadis-i şeriflerinde şöyle buyurmuşlardır: **«Din nasihattır.»** Sahabelerden bazıları:

«Kime nasihattır ya Resulullah» diye sorunca şöyle buyurdular:

«Allah için, Resulü için, kitabı için, müslümanların başkanı ve bütün mü'minler için nasihattır.» (36)

Diğer bir hadisi şeriflerinde de şöyle buyurmuşlardır: **«Ümmetimin, zâlime, «Ey zâlim» diye seslenmekten çekindiğini gördüğünde, artık ümmetime veda edilmiş olur.»**

Diğer bir rivayette de: **«Bunlar için yerin altı üstünden daha hayırlıdır.»** diye buyurulmuştur.

Başka bir hadis-i şerifte de **«Şehidlerin Efendisi Abdulmuttalib'in oğlu Hz. Hamza (R.A.) ile zâlim bir başkanın önüne dikilip ona iyiliği emrettiği ve onu kötülükten sakındırdığı için, o zâlim başkan tarafından öldürülen kimsedir.»**

Bu yüzden İslâm ümmetinin, İslâmın esaslarında ihtilâf edecekleri aslâ düşünülmez. Çünkü, müslümanların sosyal hayat nizamları birdir. Bütün müslümanlar bu Sosyal hayat nizamını kabullenirler. İşte bu da tek kelime ile İslâm nizâmıdır. Fer'i meselelerde yapılan ihtilâflar zarar vermez. Bu ihtilâf kavgaya ve düşmanlığa yol açmaz. İktidarı eline geçirmeye çalışan partizanlığı gerektirmez. Fer'i meselelerde ihtilâf: araştırmayı, incelemeyi, müşâvere etmeyi ve karşılıklı öğütte bulunmayı icabettirir. İslâmda açıkça hükmü bulunan hususlar hakkında içtihâd yoktur. Hakkında nass (kesin delil) bulunan hususlar ise, İslâm başkanının vereceği emir ve kararlarla çözümlenir.

c) **Milletin iradesine saygı:** İslâm Ümmetinin idareciyi murakabe etme, hayırlı gördüğü şeylerde onu irşad etme hakkı vardır. İdarecinin İslâm ümmetiyle müşaverede bulunması, ümmetin iradesine saygı göstermesi, milletin iyi görüşlerini alıp kabul etmesi şarttır.

Yüce Allah (C.C.) Kur'an-ı Kerimde idareci makamında bulunanlara bu hususta şöyle buyuruyor: **«Yapacağın işlerde onlarla müşavere et.» (37)**

Allahü Teâlâ, mü'minleri birbirleriyle müşavere ettikleri için övü-

---

(36) Buhâri ve Müslim rivayet etmişlerdir.

(37) Âl-i İmrân Sûresi: 159

yor ve şöyle buyuruyor: **«Onların işi aralarında müşavere ile olur.»** (38)

Hz. Peygamber (S.A.V.) in sünneti ve ondan sonra gelen Hulefâ-i Raşidinin tarihleri de milletin iradesine saygı gösterildiğini bildirmektedir.

Onlara bir husus arzedildiğinde, müslümanlardan ileri gelenleri topluyor, onlarla istişare ediyor ve onların doğru buldukları bir görüşü kabul ediyorlardı. Hatta bu hususta daha da ileri gidip onları kendileri için nasihat vermeye müşaverede bulunmaya teşvik ediyorlardı.

Meselâ: Hz. Ebubekir (R.A.) bu hususta şöyle buyurmuştur: **«Eğer beni hak yolda görürseniz bana yardım edin. Şayet beni bâtıl yolda görürseniz doğru yola çevirin ve beni düzeltin.»**

Hz. Ömer (R.A.) de aynı manada şöyle buyurmuştur: **«Kim bende bir eğrilik görürse, derhal onu düzeltsin.»** (39)

İslâmın hak Nizâmı, bu hususta isimlere, kalıplara önem vermez. Yeter ki idarenin doğru olması için gerekli olan bu esaslar mevcut bulunsun, birbirinin sınırını aşmayacak bir derecede tatbik edilsin. Bu esaslar arasında dengeyi koruyabilmek ancak, temiz vicdanlı ve bu emirlerin mukaddes olduklarına hakikaten samimi olarak iman etmekle mümkün olacaktır.

Bu temel esasları korumak, dünya ve âhirette insanları kurtuluşa erdirecektir. Günümüz istılâhında bu şuurlu anlayışa «Millî Uyanış,» «Siyasî Olgunluk» veya «Millî Terbiye»... vs. gibi ifadeler kullanılmaktadır.

Bütün bu istılâhların ifade etmek istedikleri «Nizamın uygun olduğuna, onu korumanın faydalı olduğuna inanmaktır.» Çünkü sadece kâğıt üzerindeki yazılar hiçbir Milleti kalkındırmaz.» Adaletli ve insaflı bir hâkimin tatbik etmediği kanunlar da fayda vermez. Bugün biz «parlementer temsil sistemi» Avrupa'dan ithal ettik. Hükümetimizi bu sistemin gölgesi altında kurduk. Anayasamızı bu rejime göre tayin ettik, bu düzene göre değiştirdik. Bu rejimin verdiği neticeleri ülkemizde defalarca gördük ve tecrübe edindik. Avrupa'dan aldığımız bu düzen, acaba ne dereceye kadar islâm ile bağdaşmaktadır? Ve ülkemizde uzun müddetten beri tatbik ettiğimiz bu rejimden acaba ne gibi faydalar elde ettik? İnşallah gelecek mevzularda bu hususları arzedeceğiz. Çünkü bu husus, üzerinde ehemmiyetle durulması gereken bir mevzudur.

---

(38) Şûra Sûresi: 38

(39) Tarihi Taberi ve İbn. Hişâm Siyeri.

2 — **İDÂRİ NİZÂM**: Yüce Allah Kur'an-ı Kerimde bütün müminlere şöyle buyuruyor: **«Onlar hâlâ cahiliyet hükmünü mü arıyorlar? Akıllarını kullanan bir millet için Allah'tan daha güzel hüküm verecek kim olabilir?» (40)**

Geçen mevzularda İslâm İdaresinin üç temel esasa dayandığını ve bunların da;

a) Başkanın Mes'uliyeti.
b) İslâm Ümmetinin Birliği.
c) Milletin İradesine Saygı.

olduğunu açıklamıştık. İslâmın bu idare şekli, Resulullah'tan sonra gelen Hulefâ-i Raşidin devrinde en mükemmel bir süratta gerçekleştirilmiştir. Bu mevzuyu biraz daha kısa ve özet olarak açıklayalım:

a) Başkanın Mes'uliyeti: Sahabe-i Kiram, emirleri altında bulunanlardan mes'ul olduklarını tamamen idrak ediyorlardı. Onların bu idrak ve şuuru her söz ve hareketlerinde kendini gösteriyordu. Gerek Hz. Ömer b. Hattab'ın ve gerekse Hz. Ömer b. Abdülaziz'in halife olarak seçildiklerinde okudukları hutbeler bize delil olarak yeter...

İkinci halife Hz. Ömer (R.A.) şöyle buyurmuştur: «Ey insanlar... Size halife seçildim. Eğer sizin için en hayırlı, haksızlarına karşı en kuvvetli, ve işlerinizi en iyi idare eden bir kimse olacağımı ümit etmeseydim, bu vazifeyi aslâ kabul etmezdim... Hakkınızı alırken nasıl alıyorum? Hakkınızı verirken nereye veriyorum? Sizinle yürürken nasıl yürüyordum diye hesap verirken, hesabımın doğru çıkmasını beklemem benim için zor ve üzücü bir iş olarak yeter. Yardımcım Rabbimdir. Şayet ALLAH (C.C.) rahmetiyle, yardımıyla ve desteğiyle bana yetişmezse artık Ömer ne kuvvete güveniyor, ne de tedbire...» Gene İkinci halife Hz. Ömer b. Hattâb (R.A.) şöyle diyordu: «Fırat kenarında bir deve kaybolarak yok olsa: İlâhî adaletin Ömeri mesul tutacağından korkarım.» Ömer b. Abdülaziz (R.A.) hutbesinde şöyle buyurmuştur: «Ey insanlar... Hz. Peygamberden sonra artık peygamber gelmiyecektir. Ona inen Kur'an-ı Kerimden sonra başka bir kitab inmeyecektir. İyi bilin ki, Allah'ın helâl kıldığı, kıyâmet gününe kadar helâldır. Allah'ın haram kıldığı, kıyâmet gününe kadar haramdır. İyi bilin ki ben yargılayıcı değilim. Fakat ilâhî nizamı infaz ediciyim. İyi bilin ki ben yeni bir şey getirmiş değilim. Ben, benden öncekilere tabi olan bir kimseyim. İyi bilin ki Allah'a isyan etme hususunda hiçbir kimseye itaat edilemez. İyi bilin ki ben sizin en hayırlınız değilim. Ben bir müslüman fert olarak sizden biriyim. Fakat Allah içinizden bana en ağır bir yükü yükledi.»

---

(40) Mâide Sûresi: 50

Ömer b. Abdülaziz'e: Kendinden önce halife olan Süleyman b. Abdülmelik'in defnedildikden sonra hilafet merasimi arzedildi. Ömer b. Abdülaziz bunun te'hir edilmesini emretti. Bineğine binip evine döndü. Kölesi Müzahim yanına girip şöyle dedi: «Ey emir'ül-Mü'minin... Acaba bir endişeniz mi var?» Ömer b. Abdülaziz: «İçinde bulunduğum bu işe üzülüyorum. Çünkü, doğuda ve batıda bulunan ümmet-i Muhammed'den herkesin bende hakkı vardır. Benden bu hakkını istemese de, yazı ile taleb etmese de hakkı hak sahibine vermeye mecburum.»

b) **İslâm Ümmetinin Birliği:** Hülefâ-i Raşidin devrinde müslüman ümmeti, dine sımsıkı sarılmakla, İslâmın getirdiği hükümlerin üstün olduğuna inanmakla, Resulullah'ın emirlerine riayet etmekle birlik ve beraberlik içinde yaşıyordu.

Peygamber Efendimiz (S.A.V.) müslümanların birlik ve beraberlik içinde yaşamalarına son derece önem vermişlerdi. Hatta müslüman cemaatten ayrılanların veya İslâma başkaldıranların öldürülmesini emir buyurmuşlardı.

Resulullah (S.A.V.) bu hususta şöyle buyurdu: **«Birlik ve beraberlik içinde bulunduğunuz bir vakitte, sizi bölmek istiyenin —kim olursa olsun— boynunu kılıçla vurun.» (41)**

Diğer bir hadis-i şerifte de şöyle buyurmuştur: **«Kim İslâm devletine karşı gelir, cemaate muhalif davranır da ölürse, cahiliyet ölümü ile ölür. Kim fitne ve cehâlet bayrağı altında kan dâvâsından dolayı kızarak veya ırkçılık güderek yahut haksız akrabalarına yardım ederek savaşır da ölürse, cahiliyet ölümü ile ölmüş olur. Kim ümmetime karşı isyan eder, onların salihlerini de isyan edenleri de vurur, mü'minlerinden kaçınmaz, kendilerine ahd verilenlerin ahdine vefa göstermezse ne o bendendir, ne de ben ondanım.» (42)**

c) **Milletin iradesine saygı:** Bütün müslümanların istek ve iradesine saygı gösteriyorlardı. Onların kıymetli görüşleri takdir ediliyordu. Hz. Ebu Bekir (R.A.) insanlara bir hükmü tatbik edeceği zaman önce onlarla istişare ederdi.

Evet, Hz. Ömer de böyleydi. Hz. Ömer (R.A.) vefat ederken vekâlet meselesini (Resulullah'ın ahirete intikâl ettiğinde kendilerinden razı olduğu) altı kişiye havale ederek halifenin, aralarında istişare ile seçilmesini vasiyet etmişti. Bu da islâmda istişarenin önemini açık ve kesin olarak ortaya koymaktadır.

Geçen bölümde, Parlementer Sistemi, Avrupa'dan ithal ettiğimizi, bugünki hükümetimizin bu sistemle yaşamakta olduğunu bu sistemin

---

(41) Buhârî ve Müslim rivayet etmiştir.

(42) Nesâî ve Müslim rivayet etmiştir.

ne dereceye kadar doğru olduğunu geçen çeyrek asırdan beri tatbik ettiğimiz bu rejimden ne kadar istifade ettiğimizi sormuştum. Şimdi de bu sorunun cevabını vermeye çalışalım:

MISIR'IN PARLEMENTER SİSTEMİ VE İSLÂM

Mısır Anayasasını hazırlayan profesörler der ki, Mısır'ın Parlementer Sistemi şu üç esas temel üzerinde kuruludur:

a) Başkanın Mes'uliyeti.
b) Halkın iktidarı.
c) Halk iradesine saygı.

Bu maddelerden de açıkça anlaşıldığı gibi, bütün milletin bölünüp parti ve hiziplere ayrılmasına gerek yoktur. Millet, bir bütün olarak iradesini ortaya koyabilir.

Buna göre, milletin birlik ve beraberlik içinde olmasına da bir mani yoktur. Bölünme ve ihtilâf, parlementer sistemde şart değildir. Bu arada particiliğin parlementer sistemin esaslarından biri olduğunu ileri sürenler de yok değildir. Ancak, bunun şart olduğunu söyleyenler pek azdır. Her ne kadar bugün dünyada uygulanan parlementer sistemde particilik bir örf ise de bu, gerçek anlamda parlementer sistemin zaruri bir unsuru değildir. Çünkü, particilik olmadan da, parlementer sistemi tatbik etmek mümkündür.

Şu halde, İslâm'ın idarî Nizamı ile parlementer sistem arasında bir tezat yoktur. Bu itibarla parlementer sistem, İslâm Nizamından uzak değildir. İslâmda bilinmeyen veya mevcut olmayan bir şey değildir. Çünkü islâm, halkın görüşüne ve onlarla yapılan istişare esasına çok önem vermektedir. Bu hususta kesinlikle söyliyebiliriz ki; Mısır Anayasasının esasını teşkil eden temeller, İslâmî esaslara ters düşmemektedir. Bu, esas ve temeller islâmdan uzak değildir. Bunlar aslında islâmda bilinmeyen şeylerde değildir. Tam tersine Mısır Anayasasını tanzim edenler, Anayasayı en modern esaslara göre hazırlamalarına rağmen, anayasanın hiç bir kaidesinin islâma aykırı olmamasına çalışmışlardır. Buna göre temel esas olarak Anayasamız ya açıkça islâma uygundur. Meselâ: «Devletin dini islâmdır» maddesi böyledir. Yahut izah edilmek sureti ile islâma uygunluğu ortaya çıkar. Meselâ: «İnanç hürriyeti teminat altındadır.» maddesinde olduğu gibi. Çünkü islâm, müslüman olmayanlara karşı her türlü dini hürriyeti tanıyan bir dindir. Hiç kimseyi zorla dininden vazgeçirip islâma sokmaya çalışmaz. Bütün insanları kendi dinlerinde serbest bırakır. Burada Anayasa ile adlî mahkemelerde yürürlükte olan kanunlar arasındaki farkı açıklamak isterim. Çünkü, bu kanunlardan çoğu açıkça islâma ters düşmektedir. Bunu —inşallah— ye-

ri gelince bütün tafsilâtı ile anlatacağız.

Mısır'da uygulanan Parlementer Sistem ve Mısır Anayasası temel kaidelerinde islâmın getirdiği esaslara ters düşmemesine rağmen, Anayasanın bazı maddelerinde eksiklik olduğunu, tatbikatın doğru olmadığını, ve islâmın esaslarını koruma hakkındaki maddelerin yetersiz olduğunu, dolayısı ile anlattığımız gibi bu bozuk düzene sürüklendiğimizi, parlementer sistemde istikrarsızlık içinde yaşadığımızı asla gözden kaçırmamalıyız.

Şimdi kısaca yukarıda anlattığımız bu mevzuyu biraz daha tafsilâtlı anlatmaya çalışalım:

a) **Başkanın Mesuliyeti ve Bakanlıklar:** İslâm nizamına göre mesul olan idareci, devlet başkanıdır...

Bir Devlet başkanı tasarrufta bulunabilir. Fakat halka bütün yaptıklarının hesabını verme mecburiyetindedir. Eğer devlet başkanı, tasarruflarıyla iyi davranmışsa millet ona yardım edecektir. Eğer kötü davranmışsa, millet onu düzeltecektir. Böylece, islâmda Devlet başkanı müslüman halka karşı bütün işlerinde mesuldür.

İslâm Nizâmında Devlet Başkanının, başkalarına devlet mekanizmasını idare etme selâhiyetin vermesi ve onları da devletin sorumluluğuna ortak etmesi hususunda her hangi bir mani yoktur. Nitekim kurulan bir çok islâm devletlerinde Vekâleten Bakanlık müessesesi görülmüştür.

İslâm Fakihleri (hukukçuları) bu çeşit vekâlete cevaz vermişlerdir. Yeter ki bundan umumun maslahatı bulunsun. Bu gibi hususlarda tek ölçü kamu menfaatidir. İmamı Mâverdi, «el-Ahkâm'ül-Sultaniyye» adlı kitabında bu hususta şöyle der: «Bakanlık iki kısımdır: Vekâlet ve İnfaz Bakanlığı»...

Vekâlet Bakanlığını ancak Halife kurar. Halife bu bakana kendi görüşü ile bir takım işleri yürütmesi için vekâlet verir. Bu tip bakan, kendi görüşüne göre bir takım işler yapar. Bu gibi bakanlığın kurulmasında islâmda herhangi bir mana yoktur. Çünkü, Yüce Allah Kur'an-ı Kerimde Hz. Musa'nın dili ile şöyle buyurmaktadır:

«Ey Rabbim!.. Bana ehlimden bir vezir yap. Bu vezir kardeşim Harun olsun. Onunla beni kuvvetlendir. Vazifemde onu bana ortak kıl.» (43)

Bir peygamber için vakit tayin etme caiz olunca, Halife için caiz olması daha makuldur. Çünkü, devlet başkanına yüklenen ağır vazife, ancak başkalarının yardımcı oluşu ile yerine getirilebilir. Devlet işlerinin bir kişinin tek başına yapmasına imkân yoktur. Bir devlet başkanının

(43) **Tâhâ Sûresi: 29-32.**

işlerini çevirmek için kendisine yardımcı bakanlar seçmeli, vazifesinin hakkıyla yapması hususunda daha doğrudur. Çünkü, bu yolla bakanlar kendisine destek olurlar. Ayağının kaymasından, hatalara düşmekten uzak olur.

İslâm nizamında asıl mes'ul, devlet başkamdır. Parlementer sistemde ise mes'ul olan bakanlıktır. Devlet Başkanı, bakanların yaptığı işlerden sorumlu değildir. Mısır ve İngiliz Anayasaları bu sistemi kabul etmişlerdir. Bu Anayasalar bakanların, mes'ul olduklarını, Devlet Başkanlarının mes'ul olmadığını, hata ve suçtan uzak olduğunu ve dokunulmazlığının bulunduğunu beyan etmişlerdir. Bu durum sadece, İngiliz parlementer sistemine hastır. Ancak, diğer bazı parlementer sistemde de Devlet Başkanının mes'ul tutmaya, Bakanlıklarına ona bağlı olduğunu kabul etmeye hiç bir engel yoktur. Nitekim Birleşik Amerikanın Anayasası da böyledir.

İslâm fıkıh kitaplarında bu hususa temas edilmiştir. Bu çeşit bakanlara «İnlaz Bakanlığı» denilmektedir. İmamı Mâverdi «el-Ahkâm'us-Sultaniyye» adlı kitabında şöyle demektedir: «İnfaz Bakanlığı daha az otoriteli ve daha az şartlara tabidir. Çünkü, infaz bakanlığı, sadece halifenin görüşü ile, emriyle ve planı ile hareket edecektir. Böyle bir bakan, halife ile idare edilenler arasında bir vasitadır. Yalnız halifenin emirlerini yerine getirir. Verdiği hükmü tatbik eder...»

Bu parça, islâm hukukunun ne derece geniş olduğunu, elâstiki bir mahiyette bulunduğunu, her zaman ve mekânda geçerli olduğunu göstermektedir.

Mısır Anayasasının Kapalı Tarafları:

Evet... Anlattığımız gibi devlet başkanının mes'uliyeti yönünden İslâm Nizamının ve Parlementer Sistemin görüşü budur. Acaba, müslümanlara, biz Mısırda nasıl hareket ettik? Hiç şüphesiz bu hususta yolun ortasında kaldık, idarecinin mes'uliyeti mevzuunda Anayasamız tamamen kapalı geçmiş, bir tafsilât yapılmamıştır. Halbuki yaşadığımız Parlementer Sisteminin ve İslâm Nizamının rengini belirtecek en önemli nokta idarecinin mes'uliyet sınırlarını göstermektir.

Bu hususu izah etmek için Mısır Senato Üyesi muhterem Prof. İbrahim Medkür ve Sayın Miryet Gâli'nin «Yeni Nizam» adlı notlarında Anayasa ve Kapalılığı başlığı altındaki şu sözlerine bir göz atalım:

«Anayasanın yetersizliğinin birinci sebebini şöyle özetleyebiliriz: Anayasamızın çok dikkatli hazırlanması ve ibarelerinin hatadan uzaklığına rağmen, gene de bir önceki Anayasalar gibi bu da kapalıdır. Çünkü, Anayasamız Parlementer Sistemde en önemli noktayı belirtmemiştir. Bu nokta şudur: Bakanların yetkileri nelerdir? Milletin temsilcileri ve kamu hizmetlerini gören kuruluşların idarecileri olmaları sıfatı ile

milletle olan ilişkileri nelerdir? Bu hususta Anayasada açıklık yoktur.

Yine Bakanlar Kurulunun Devlet Başkanına karşı durumlarının ne olacağı hakkında Anayasa geniş malumat vermemiştir. Bu hususta istenildiği şekilde yorumlanacak maddeler koymuştur.

Bakanlar kurulunun, Parlementer Sistemin, bel kemiğini teşkil ettiği, bu kurulun yasama organı ile yürütme organı arasında diyalog kurduğu ve millet iradesine hürmet etmeyi isteyen bir nizama hayat ve hareket veren bir kuruluş olduğu açık ve kesindir.

Anayasa sıhhatli bir bakışla bile bakıldığında bu hassas nokta hakkındaki ifadelerin üç şartı aşmadığı, bütün olarak kapalı olduğu görülür.

Meselâ: Anyasada bu hususta şöyle denilmektedir:

Md. 29: «Yürütme yetkisi, bu Anayasa çerçevesine aittir.»

Md. 48: «Başkan kendisine verilen yetkileri bakanlar vasıtası ile kullanır.»

Md. 49: «Bakanların tayini ve azli Başkana aittir.»

Md. 57: «Başkanın kurduğu Bakanlar Hurulu, devleti idare eder.»

Md. 61: «Bakanlar devletin umum siyaseti hakkında Millet Meclisi üyeleri önünde sorumludurlar. Her bakan kendi bakanlığına ait işlerden sorumludur.»

Md. 63: «Başkanın yazılı olsun, sözlü olsun emirleri Bakanları hiç bir zaman sorumluluktan kurtarmaz.»

İşte, Anayasada başkanın mes'uliyetine ait maddeler bunlardan ibarettir. Önceden açıkladığımız problemleri çözebilecek mahiyette olmadıkları kanaatindeyiz.

Adı geçen iki Parlemento üyesi muharrir, bu hususta geniş malumat vermişlerdir. Önemli olan şudur ki, bu husus izaha muhtaçtır. Çünkü bu nokta hem islâm nizamının hem parlementer sistemin birinci temelidir.

Başkanın mes'uliyet sınırı tayin edilmeden, devlet işleri istikrara kavuşmaz. Huzursuzluktan kurtulmak asla mümkün olamaz.

3 — İDÂRİ NİZÂM:

b) **İslâm Ümmetinin Birliği ve Particilik:** Yüce Allah bu hususta Kur'an-ı Kerimde şöyle buyurmaktadır:

«Resulüm!.. Onların arasında Allah'ın indirdiği hüküm «Şeriat» ile hüküm ver. Sana gelen bu haktan ayrılıp onların heveslerine uyma. Ey İnsanlar!.. Sizden her peygamber için bir Şeriat ve bir yol tayin ettik. Eğer Allah dileseydi hepinizi bir ümmet kılardı.» (44)

Bu ayette açık ve kesin olarak, islâm ümmetinin birliğinin tek ga-

(44) Mâide Sûresi: 48

ye olduğu anlaşılmaktadır. İslâm başkanının vazifesi de bu birliği sağlamaktır.

İslâm Ümmetinin Birliği hususunda biraz durmamız gereklidir. Çünkü, hak din olan islâm'ın bunu mutlaka farz kıldığını, bunun islâm topluluğunun hayatında esaslı bir nokta sayıldığını, birlikten asla vaz geçilemeyeceğini daha önce de açıklamıştır. Şüphesiz, İslâm, birlik ve beraberlik içinde olmanın imanın bir gereği olarak kabul ettiği gibi, bölünme ve parçalanmayı da imansızlığın bir işareti saymıştır. Bu hususta Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyurulmaktadır:

«Müminler ancak kardeştirler.» (45)

Diğer bir ayette de aynı mevzuuda şöyle buyurulmaktadır:

«Ey iman edenler!.. Eğer siz kendilerine kitap verilenlerden herhangi bir guruba uyarsanız, sizi iman ettikten sonra küfre çevirirler.» (46) Yani birlik ve beraberliğinizden sonra sizi parçalara ayırırlar.

Bu hususta Peygamber efendimiz de Veda hutbesinde şöyle buyurmuşlardır: **«Ey Ashabım!.. Benden sonra tekrar küfre dönmeyin. Birbirinizle çarpışmayın.»** Görülüp anlaşıldığı gibi, peygamber (S.A.V.) küfre dönmeyi, bölünüp ayrılmalara düşmekle tefsir etmiştir.

Benim şahsi kanaatım şudur ki, seçim sistemi, —parlementer veya parlementersiz— İslâm birliğine karşı değildir. Günümüzdeki bütün müslümanlarda olduğu gibi; gaye ve hedefleri, içtimai hayat ve renkleri bir olan milletlerde bu birlik daha da uygundur. Parlementer Sistemin doğurduğu ihtilâf, tefrika ve partizanlık düşmanlığı Avrupa ve benzeri batı ülkelerinde olmuştur. Çünkü, Avrupa'da ve benzeri batı ülkelerindeki parlementer sistemler, birbirlerinden ayrılmış milletlerin enkazı üzerinde kurulmuştur.

Bu batı ülkelerinin parlementer sistemi, halka iktidar arasında süre gelen kanlı ihtilâflar neticesinde meydana geldiği için partizanlık ve ayrılık oralarda bu sistemin bir gereği olmuştur.

Batıda parlementer sistem bu temeller üzerinde kurulmuştur. Yüce Allah, İslâmı ve müslüman ümmeti her türlü ihtilâflardan korumuş, İslâmın birliği ile ve müsamahası ile müslümanları kargaşalıktan ve anarşiden muhafaza etmiştir.

Bununla beraber parlementer sistem, en köklü olduğu ülkelerde bile ülkemizdeki kadar aşırı değildir. Meselâ: İngilterede Milleti idare etmek için sadece iki parti bulunmaktadır. Bu partilerde hemen hemen iç meselelerde ayrılmaktadırlar. Önemli milli meselelerinde asla ihtilâf etmezler.

---

(45) **Hucûrat Sûresi: 10**

(46) **Âl'i İmrân Sûresi: 100**

Amerika'da da sadece iki parti bulunmaktadır. Bu partilerin adını sadece seçim mevsimlerinde duyarız. Bunun dışında ne partinin adı ne de particilik işitilmez. Particilikte çok ileri gidip çeşitli partiler kurulmasına müsaade eden devletler, hem savaş hem de barış durumunda bunun cezasını çekmişlerdir. Fransa bunun açık delilidir.

Durum, bütün teferruatı ile anlaşıldı. Partizanlığın kötü ve çirkin sonuçları ortaya çıktı. Hiç şüphesiz islâmın içtimai nizamının esasında islâm ümmetinin birliği vardır ve parlementer sistemde bu birliğe karşı değildir. Öyleyse süratle İslâm birliğine dönmeliyiz. Müslüman olarak bize düşen vazife, bu birliği sağlamaya çalışmaktır.

Mısır'da ihtilâf ve partizanlık, vatan ve milleti çökertti. Artık bütün bir islâm ümmeti olarak bundan vazgeçmeliyiz. (47)

MISIRDA SİYASİ PARTİLER

Herkes bugün Mısır'da siyasi partilerin bu büyük vatanda her türlü kötülüğün kaynağı olduğuna, içinde yanıp kavrulduğumuz bu içtimai fesadın yuvası olduğuna, diğer dünya memleketlerinde bilinen siyasi partilere benzemediklerine dair bir ittifak halindedirler. Bugün Mısır'da siyasi partiler, milletimizin içinde bulunan bir takım fertlerin kendi menfaatlerine dayanarak çıkardıkları ihtilâfların doğurduğu parçalanmalardan başka bir şey değildir. Bu siyasi partiler, milletin adıyla konuştuğunu ve milliyetçilik güttüklerini söyleyerek bir takım sebepler ileri sürmüşlerdir.

Evet gene herkes tarafından bu partilerin plan ve programları bulunmadığına, sadece bazı şahısların kendi aralarında ihtilâfa düştüklerine dair tam bir ittifak vardır. Bu partilerin plan ve projesiz oluşlarının en büyük delilleri, gerek iktidarda iken ve gerekse iktidardan ayrıldıktan sonra yayınladıkları bildirilerden anlaşılmaktadır.

Bu partiler hükümetin içinde ve dışında daima şahsi menfaatlerini yürütmüşlerdir. Bunlar kendilerinden başka hiç kimseyi düşünmezler. Bilindiği gibi bugün Mısır'da senatör ve parlementerleri partiler aday gösterdikleri için ve parlementer sistemde idareyi parti yürüttüğü için elbetteki istikrarlı bir iktidar, huzurlu bir idare sağlanamayacaktır. İşte memleketi idare eden kişilerin niyet ve durumu budur.

---

(47) Üstad Hasan el-Bennâ batı parlementer sistemi ayrılık ve bölücülük tohumlarını ektiği için yermektedir. Buna rağmen gene de bulunduğu durumdan yararlanmak istiyor.

Yukarıda açıkladığımız bu sözler hakkında milletin tam bir görüş birliği içinde olduğunu senatörler, parlamenterler, hukukçular ve Anayasacılar açıkça ilan etmişlerdir. Bu sözlerde herkes söz birliğine varmışlardır. Meselâ: Allûbe Paşa'nın «Milli Prensipler» adlı kitabını veya Hasan el-Cedâvî'nin «Mısır iktidarının eksikleri» adlı kitabını veyahut bunlara benzer kitapları okuyan bir kişi, söylediklerimizin doğru olduğunu görecektir. Bu hususta Anayasa Profesörü Sayın Seyid Sabri'nin «Anayasa Prensipleri» adlı Mısır partilerinin iç yüzünü ortaya koyan şu bölümü aktarmak istiyoruz: «Gerçekten Mısır'daki partilerin tutulacak veya savunulacak proğramları yoktur. Tam tersine Mısır'da her parti geçmişteki bir bakanın organı halini almış ve kendisine bir takım taraftarlar toplamıştır. Bu partiler kendi taraftarlarından başka hiç kimseyi düşünmez olmuşlardır. Bu haksız davranışın pek önemli neticeleri vardır. Seçimler parti tüzüklerinin arasındaki farka göre yapılmayacaktır. Parti tüzüklerinin arasında artık fark aramaz olmuştur. Seçimler, şahıslara güvenilerek ve şahıslar arasında üstünlük telakki edilerek yapılacaktır. Tarafgirlik ve partizanlık hüküm sürecektir...

Böylece gelecek seçimler, batılı ülkelerde bilinen şekliyle bir particiliğe dayanmayıp, sadece şahıslar arasında olacaktır. Şüphesiz ki, bu partilerin bu şekilde devam etmeleri memleketi gruplara ve teşkilâtlara bölecektir. Bu durumun böylece ve herhangi bir mantiki delile dayanmadan, fertler ve aileler arasında ihtilâflara, kavgalara yol açacaktır.» Yukarıdaki değerli sözlere eğer şunu da eklersek, Mısır'ın müstemleke bir devlet olması, ihtilâf ve bölünmelerden sadece sömürgecilerin faydalanacağı kesindir. İhtilâf etme, başka milletler için zararlı olsa bile Nil vadisinde yaşayan halkın bugünlerde birlik ve beraberliğe son derece muhtaç oldukları inkâr edilmez bir hakikattır. Bütün Mısır halkı birleşmeli, istiklâl savaşı vermeli, dahili islâhatlarda bulunmalıdır. Bütün bunlar göz önüne alınırsa, ihmalkar davranmanın, vurdumduymazlığın ne derece tehlikeli olduğu ortaya çıkacaktır. Tek kurtuluş yolu, birleşmek ve istiklâl için savaşmaktır.

MISIR'DA BÜTÜN PARTİLERİN İLGA EDİLMESİ

Anlaşıldığı gibi Mısır'ın sosyal ve siyasi durumu budur. Şu halde mücahit, iyi yürekli, imanlı, müsamahakâr ve faziletli olan bu milletin gruplaşmasını, «Siyasi Parti» diye adlandırılan bölücü teşkilatlara ayrılmasını icap ettiren nedir? Neden bu aziz ve necip millet kendi arasında ihtilaf halindedir?

Durum cidden çok vahimdir. Şimdiye kadar Mısır'da islâhatçılar, geçici de olsa, bir birlik sağlamaya çalıştılar. Ümitsizliğe düşüp başarı-

sızlıkla sonuçlandılar. Fakat artık bunları bundan sonra beklemeye vakit yoktur. Bütün bu partilerin ilga edilmesi yerine milletin birlik ve beraberliğini sağlayan tek bir partinin kurulmasının vakti çoktan gelmiştir. Bu parti Mısır'ı tam bir istiklâle kavuşturmak için çalışsın, içeride umumi ıslâhat esaslarını koysun. Bundan sonra meydana gelen hadiseler, islâmın farz kıldığı birliğin ışığında, insanların hayatlarını tanzim etme şeklini planlasın. Böylece hak ve hürriyetin sağlandığı an gelmiş olur. Yüce Alleh Kur'an-ı Kerimde şöyle buyurmaktadır:

«Müminler arasında hüküm vermek için Allah'ın kitabına ve Resulünün sünnetine çağırdıkları zaman, onların sözü ancak şu olur: Kabul ettik ve itaat ettik.» (48)

4 — İDARÎ NİZÂM:

c) Halkın İradesine Saygı Ve Seçim:

Halkın iradesine saygı, idarenin milleti temsil ve milleti idareye ortak etmesidir. Bu hususta islâmın görüşü şudur:

İslâm, her basit meselede bütün müslümanların görüşünün alınmasını şart kılmıştır. İslâm, normal durumlarda ve ortaya çıkan basit meseleler hakkında sadece «Ehl-ül-Hall vel Akd» diye adlandırılan ve memleket hakkında söz sahibi olan büyüklerin görüşünü almayı kâfi saymıştır. Bu hususta onları yetkili kılmıştır.

İslâm hukuku âlimlerin sözlerinden anlaşıldığına göre «Ehl-ül-Hall vel Akd»ın şu üç gruptan biri olmaları gerekir:

1 — Fetva vermekte ve hükümleri açıklamakta kendilerine güvenilen ve içtihâd etme yetkisine sahip olan âlimler.

2 — Memleket meselelerinde bilgi ve tecrübe sahibi olan kimseler.

3 — İnsanlar arasında idarecilik vasfı kuvvetli olan kişiler. Meselâ: Aile reisi, Kabile Başkanı, Cemiyetlerin Başkanları gibi.

Bütün bunlar «Ehl'ül-Hall vel-Akd»den sayılabilirler. Günümüzde yeni parlementer sistemde «memleket hakkında söz sahiplerinin» nasıl seçilecekleri Anayasa profesörlerinin koydukları Seçim Sistemi ile gösterilmiştir.

İslâm dini, Ehl'ül-Hall vel-Akd diye adlandırılan kişileri seçmeye elverişli olduğu müddet ve ölçüde parlementer sistemi reddetmez. Ancak parlementer sistemi çok iyi ayarlamak gerekir. Bunu gerçekleştirmekte çok kolaydır. Yeter ki, seçimi «Ehl'ül-Hall vel-Akd»ın sınırları düzenle-

(48) Nûr Sûresi: 51

sin, şart ve vasıflarına uygun olarak icra edilsin. Seçilmek için bir parlementer adayının kendi kendisini adaylık için gösterilmesine müsaade edilmesin.

MISIR'DA TATBİK EDİLEN SEÇİM SİSTEMİNİN EKSİKLERİ

Biz, Mısır'da 1923'de direk seçim sistemini, 1930'da kademeli seçim sistemini kabul ettik. Gerçekten her iki sistemde bizi, istenilen hedefe ulaştırmamıştır.

Tatbikatta ikisinin de eksikleri ortaya çıkmıştır. Bu eksikleri tamamen düzeltmemiz gerekir.

Aslında hatanın kendisi bir eksiklik değildir. Hataya rıza göstermek, hatada ısrar etmek ve siyasi hayatı böylece müdafâ etmek bir eksikliktir. Hatanın neresinden dönülürse kârdır. Bütün herkes, mevcut seçim kanununun asıl gayesini ifa etmekten âciz olduğunu anlamıştır. Bu kanunun aslı gayesi; milletin içinden lâyık olanları idareciliğe seçmektir. Fakat tatbikatta görülen eksiklikler bu gayeden çok uzaktır. Adı geçen seçim kanununa karşı haklı olarak bir çok tenkitler yönelmiştir. Bu tenkitlerden en önemlisi Prof. Seyid Sabri'nin «Anayasa Prensipleri» adlı kitabında zikrettiği hususlardır: Prof. Seyyid Sabri adı geçen eserinde şöyle demektedir:

«Bu kanun, istenilen hedefe ve gayeye kavuşturamayacak derecede eksik olan bir seçim sistemi getirmiştir. Bunun sağlam ve doğru hiç bir yanı yoktur. Gerçekten bu kanun, zannedilenin tam tersi olarak milleti temsil etme fikrini ve hakkını getirememiştir. Bütün baskılardan arınmış olarak kamu menfaatine çalışan bir gurup parlementeri meydana getirmeye müsait değildir.»

Buna ek olarak Prof. Seyyid Sabri; Mısır Parlementosu kanunlarının, milletin ekseriyetinin görüşünü temsil etmediğini, hattâ mümtaz şahsiyetlerin görüşlerini bile ifade etmediğini rakkamlarla gösteren bir istatistik vermiştir.

Mısır parlementosunun verdiği çeşitli kararların seçmenlerden çok az bir kısmının görüşünü temsil ettiğine, hiç bir zaman seçmenlerden % 12'nin görüşüne dahi hizmet etmediğine işaret etmektedir.

Meselâ: 1926'da iş başında bulunan Millet Meclisi kararları kanunen geçerli ve doğru olmasına rağmen, seçmenlerin sadece % 10,75'inin iradesini temsil etmiştir.

1929'da iş başında bulunan Millet Meclisi kararları da seçmenlerin sadece % 9,25'inin iradesini temsil etmiştir.

1936 yılında % 9,25, 1938 yılında % 11,75, 1946 yılında % 9,75 oranındaki seçmenin iradesi temsil edilmiştir. Bugünkü parlemento mecli-

si öncekilerden daha iyi değildir.

Bütün bunlardan sonra, gene de Millet Meclisi kararlarını bütün milletin görüşünü lâyıkıyle temsil ettiği, nasıl iddia edilebilir?»

SEÇİM KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK VE İSLÂHAT ŞARTTIR

Seçim kanununda bir takım değişiklik ve ıslahatın yapılması şarttır. Değiştirilmesi ve islâh edilmesi gereken hususlar şunlardır:

Parlemento adayları için belli sıfatların şart koşulması. Eğer adaylar belli kuruluşların temsilcileri ise, temsil ettikleri kuruluşların propagandaları ve gayeleri bulunmalıdır. Aday ancak bu gayelerle namzet olmalıdır. Eğer herhangi bir kuruluşu temsil etmiyor ise, adayda belirli sıfatlar bulunmalı, ıslahatçı proğramlar olmalı, böylece milleti temsil etmeye lâyık kişi parlementoya seçilmelidir.

Bu durumun Mısır'daki siyasi partilerin ıslah edilmesi hususuyla büyük bir bağlılığı vardır.

1 — Parti propagandaları için sınırlar konmalıdır. Bu sınırları aşanlara cezaî müeyyideler getirilmelidir. Bu propagandalarda aileler, evler ve adayın liyakatında tesiri olmayan şahsi meseleler söz konusu edilmemelidir. Propagandalar sadece stratejiyi, plan ve yapılacak islahat açısından olmalıdır.

2 — Seçim cetvellerinin islâh edilmesi. Kimliği araştırma usulünün herkese tatbik edilmesidir. Çünkü partizan çıkarlar ve iktidar hırsı ile uzun müddetten beri bu cetveller üzerinde yapılan oyunlar, seçmen kütüklerini acaib bir hale getirmiştir. Bunlar yeniden ele alınarak ıslah edilmelidir. Mecburi oy kullanma sistemi getirilmelidir.

3 — Her türlü hile ve oyunlara karşı ayrı cezalar konmalı, seçim sırasında rüşvet alıp veren kimseler şiddetle cezalandırılmalıdır.

4 — Ferdi seçim sisteminden, liste usulü toplu seçim sistemine geçilmesi daha uygundur. Çünkü, böyle bir yolla seçilenler, seçmenlerin baskısından kurtulmuş olurlar. Üyelerin seçilmesinde şahsi çıkarlar değil, kamu menfaati göz önünde bulundurulmuştur.

Bununla beraber ıslah edilecek, değiştirilecek hususlar pek çoktur. Bunlar sadece birer örnektir. Azimli ve doğru olursak, aydınlığa kavuşuruz. En büyük yanlışı, bu vaziyeti aynen kabul etmemiz ve bunu olduğu gibi devam ettirmemizdir. Bu duruma razı olup ıslah yoluna yönelmememizdir.

5 — İDÂRİ NİZÂM

Yüce Allah Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyurmaktadır:

«Gerçekten biz sana kitabı hak olarak indirdik ki, insanlar arasında

Allah'ın sana gösterdiği şekilde hüküm verebilesin... Hainlere karşı yardımcı olmayasın...» (49)

Geçen bölümlerde gerek islâm nizamında ve gerekse parlementer sistemde liyakatlı bir iktidarın üç temel esasını açıkladık. Bu esaslar şunlardır:

I — Başkanın mes'uliyeti.

II — İslâm Ümmetinin Birliği.

III — Millet iradesine saygı.

Gene geçen bölümler içinde kısaca kanunların kapalı taraflarına, Mısır Anayasasının tatbik edilmesinden bu ana kadar geçirdiğimiz idari nizâmın bozukluğuna ve acizliğine de işaret etmiştik. Şüphesiz bugün, içinde bulunduğumuz huzursuzluğun, şaşkınlığın, bölünmemizin, gruplaşmamızın sebebi kanunların yetersizliği, bozukluğu ve kapalılığıdır. Eğer, durumumuzda bir bozukluk ve çözülme varsa bunun tek sebebi, hiç şüphesiz bozuk bir idâri düzendir. Bunu şöylece açıklayabiliriz:

a) İKTİDARIN ACİZLİĞİ VE ZAYIFLIĞI

Hiç kimse Mısır'da peşpeşe birbirini takip eden hükümetlerin, vazifelerini yerine getirmekten aciz olduklarını, insanlara karşı otoritelerin ve itimatlarını kaybettiklerini inkâr edemez. Hepsi de buna kesin inanmaktadır.

Bunun sebebi, partizanlığın gerektirdiği hem doğruyu hemde batılı tenkit etme ve bu hususta gösterdiği âcizlik ve kifayetsizliktir.

Bugün Mısır'da her şey, olduğu gibi dondurulmuş bir şekilde, hiç bir yenilik yapılmaksızın devam etmektedir. Eğer, Mısır'daki insanlar, itaat edip boyun eğmeye alışık olmasaydı, her şey çoktan dururdu. Sağa sola vuran idare çarkı, halkın ihtiyaçlarını karşılayamazdı. İnsanların hayatlarını kazanmaları için herhangi bir faydalı giriş ve hizmet sunamazdı.

b) KANUN OTORİTESİNİN KALKMASI:

Hiç şüphe yok ki, Mısır'da kanunlar otoritesini kaybetmiştir. Kanunlar hizmet etme vasfından uzaklaşmışlardır.

Bunun tek sebebi ise istisnaların artması, kayırma ve tarafgirliğin, hilelerin alıp yürümesi, bazı şahsi çıkarlar için kanunların değiştirilmesidir.

Her ne kadar dış görünüşte bu kanunların elverişli olmadığı için değiştiriliyor zannedilse de, aslında bunun arkasında bir takım şahsi menfaatler ve gayeler bulunmaktadır.

Bu durum, insanların ruhunda kanunun otoritesini zayıflatmakta ve mevcut nizama karşı hürmeti sarsmaktadır.

---

(49) Nisa Sûresi: 105

c) KÖRÜKÖRÜNE YAPILAN PARTİZANLIK:

Hiç şüphe yok ki, yapılan hatalı particilik sebebi ile hem idareciler, hem de idare edilenler arasında kavgalar, düşmanlıklar, kinler ve her türlü küstahlıklar almış yürümüştür. Bugün Mısır'da particilik denilince akla, ihtilâf etmek, dostluğu ve kardeşliği bozmaktan başka bir şey olmamıştır. İşte, particiliğin bize getirdiği faydalar bunlar olmuştur. Particilik, o derece düşmanlığa götürmektedir ki, hem umuma ait meselelerde, hem şahsi meselelerde aramızdaki irtibatları kesmekte, mensubu bulunduğumuz partinin doğru taraflarını bile batıl görmekteyiz. Mensup olduğumuz partinin batıl taraflarını da hak olarak görmekteyiz. Bütün iş ve davranışlarımızda bu şuuru taşımaktayız. Bunun tesiri ruhumuza bile işlemiştir. Bu hastalık daha da ileri giderek, en zor ve en kritik durumlarda bile birlik ve beraberliğimizi sağlayamaz olmuşuz. Geleceğimizin saadeti, ülkemizin huzurunu düşünmemiz gereken herhangi bir milli meselede bile görüş birliğine varamıyoruz. Bu büyük ve korkunç bir hastalık haline gelmiştir. Hergün biraz daha yayılmakta ve milletin her ferdine buaşmaktadır.

İşte particiliği bu sakat düşünce ve bu düşmanlıkla düşünmemizin neticesi olarak zihn' ve bedenî bütün gayretlerimiz, sadece iki hususta harcanmaktadır: Rakip partileri yıpratmak, onların hile ve oyunlarından kendi partimizi açığa çıkartmak... İktidarın başında bulunan parti bütün gayretlerini bu iki yola harcar. Muhalefette bulunan ise bundan aşağı kalmaz. O da her şeyini, iktidardaki partiyi yıpratmaya yöneltir. Böylece halkın ve memleketin bütün hakları zayi oluyor. Daireler çalışmaz hale geliyor. Bu duruma dostlar üzülüyor. Düşmanlarda seviniyor. Memleketin bağrına yılan gibi çöreklenen düşman, bu durumdan istifade ediyor.

İçinde bulunduğumuz bu hal, maneviyatı yıkma zihniyetinde bulunmuş, fitne ve fesada yol açmış, madde peşinde koşmanın sonunda anarşiye zemin hazırlamıştır.

Artık durum son sınırına ulaşmış ve iş sabredilmez hale gelmiştir. Acele, kesin ve kararlı değişmelere ve ıslahata ihtiyaç hasıl olmuştur.

Memlekette söz sahibi olan kişiler, ya bu hakikati anlar, doğacak sonuçları takdir eder, bizzat kendileri gereken islahatı ve değiştirmeyi yaparlar. Şüphesiz ki, selâmet ve huzur bu yolla açılacaktır. Durumu düzeltmek için henüz fırsat elden çıkmamıştır. Ancak idareciler bu yanlış tutumlarında devam ederlerse, olacak olur. Fırsat elden kaçar, bunun sonunda da durumun nereye varacağını ancak Allah bilir.

Ey memleketimizin idarecileri!..

Ey Devlet Reisi!..

Ey Ezher-i Şerif mensupları!..

Ey partilerin, kuruluşların ve cemiyetlerin liderleri!..

Ey bu üzüntülü vatanı kurtarmak isteyen gayret sahibi kişiler!..

Fırsat geçmeden çalışın!.. Önümüzde kurtuluş gemisi olan İslâm Nizâmı bekliyor. Bütün işlerin sonu Allah'ındır...

Ey Allah'ım, Şâhid ol! Ben, kendime düşen tebliğ vazifesini yerine getirdim....

İSLÂM NİZÂMININ IŞIĞI ALTINDA İÇ MESELELERİMİZ

1 — İKTİSADİ NİZÂM

«İslâm Nizâmının Işığı Altında İç Meselelerimiz» başlığında İslâmî İdare Sisteminin, şu üç esas üzerinde kurulduğunu açıklamıştım:

a) Başkanın mes'uliyeti.

b) Millet iradesine saygı.

c) İslâm Ümmetinin Birliği.

Bu esasların, bugün memleketimizde tatbik ettiğimiz parlementer sistemin de temelini teşkil etmesi bakımından güzel bir durumdur. Ancak, ne İslâm Nizamını, ne de parlementer sistemi hakkıyla tatbik ettiğimizi ve bu yüzden her şeyin istikrarsız bir durum içinde olduğunu izah etmiştim. Durumumuzun bozukluğunu ve bütün işlerimizin kötüye gitmesi de hiç şüphesiz, bu yanlış ve sapık tutumdan doğduğuna da işaret etmiştim. Bu hususta peygamber efendimiz (S.A.V.) bir hadisi şeriflerinde şöyle buyuruyor: **«İyi bilin ki, vücutta bir et parçası vardır. Bu et parçası iyi olursa bütün vücut iyi olur. Bu et parçası bozulursa bütün vücutta bozulur. Dikkat edin, bu et parçası kalptir.» (50)**

Bir milletin devamlılığı şüphesiz yapılan islâhatlara bağlıdır. Hükümetler de bir milletin kalbidir. Hükümet bozulunca bunun neticesi olarak her şey bozulur. Hükümet doğru ve düzgün olursa her şey de düzelir.

Yazdığımız yazılarda idarecileri, ıslahata koşmaya teşvik ettik. Bütün iyiliklerin kaynağı olan hak din islâma dönüp onun yolunda yürümelerini istedik. Bunu yapmadan, lüzumlu olan her hangi bir ıslahatı gerçekleştirmemiz imkânsızdır. Bütün iyilik, güzellik ve ıslahat yeniden islâma dönüp onun yüce emirlerine sımsıkı sarılmaktadır.

Burada da iktisadi durumumuzu açıklamaya çalışacağım. Ümidimiz odur ki, bu samimi sözleri işiten kulaklar, ezberleyen kalpler, tehlikeyi hissedip onu gidermeye çalışan akıllar bulunsun. Hastalık bütün vücudu sarıp çaresi bulunamaz hale gelmezden ve yırtık yakayı aşmadan önce....

Mali sıkıntı kadar hiç bir şey insanın ruhunu rencide etmez, duygularını coşturmaz, şuurunu bulandırıp üzüntü ve acı vermez...

Şüphesiz mali sıkıntı, milletin boğazını sıkar, fazlası bir yana, yaşama için zaruri olan ihtiyaçları bile temin etmeye engel olur. Hayatta hiç bir sıkıntı, ekmek kıtlığına benzemez. Hiç bir şey insanı açlık kadar

---

(50) Buhârî ve Müslim rivayet etmiştir.

sarsmaz. Açlığı gidermek için ekmek ve gıdaya olan ihtiyaç başka hiç bir ihtiyaca benzemez. Kendi rızkını arayan kişi, hakkın sınırını aşmış olmaz. Bir gün İmamı Azamın talebesi İmamı Muhammed b. Hasan eş-Şeybanî'nin yanına cariyesi girer ve der ki:

— «Efendim, un bitti.» İmamı Muhammed şöyle başını aniden çevirerek der:

— «Allah canını alsın, bu sözle kırk meseleyi aklımdan çıkardın.»

Bugün hiç bir kimsenin inkâr edemeyeceği ve bilmemezlikten gelemeyeceği bir çok hakikatlar vardır. Bu hakikatleri sizlere maddeler halinde şöyle sıralayabiliriz:

I — TABİÎ ZENGİNLİKLER:

İçinde yaşadığımız bu ülke tabiî kaynaklar yönünden fakir bir ülke değildir. Belki de tabiî zenginlikler yönünden Allahın yarattığı en zengin ülkedir.

Su, ziraat, hayvancılık, maden yatakları, hayat bahşeden Nil ve onun bereketli toprakları, verimli yemyeşil vadisi ve daha sayılamayacak kadar bol zenginlikler, yüce Allah'ın bu ülkeye ihsan ettiği lutuflarındandır.

Yüce Allah Mısır ve Mısır'lılara eskiden beri çeşitli nimetler vermiştir... **«Mısır'a gidiniz orada istediğiniz şeyi mutlaka bulursunuz...»** (51)

II — YABANCI SÖMÜRÜ:

İnkârı mümkün olmayan hakikatlardan biri de, halkımızın gafleti, idarecilerimizin göz yumması, emperyalistlerin zulmü neticesinde bu memleketi işgal eden yabancıların bu vatanın öz evlâtlarından daha bol, zengin ve mutlu bir hayat sürmeleridir.

Memleketimizde yabancılar, tabiî kaynakların en güzel ve iyilerine gerek şirketler halinde, gerekse fert olarak el koymuşlardır. Şirket ve ticaret, kamu sektörü, kamu kuruluşları yabancı şirket ve kişilerin elindedir.

Bu yabancılardan bazıları da Mısır vatandaşlığına geçmiş, dostluğu kendine maske edinmiş, memleketin her tarafını böylece sömürmekte ve kendi ülkelerine aktarmaktadırlar. Çünkü, kendi vatanlarının hasretini çekiyor ve çıkarlarını her şeyden üstün tutuyorlar. Bu bir hakikattır. Bu yabancı sömürücülerin ,idarecilere ve bütün Mısır halkına küçümser bir gözle baktıkları herkes tarafından çok iyi bilinmektedir.

III — AŞIRI SERVET VE ÖLDÜRÜCÜ FAKİRLİK:

Bir başka hakikat da halkın sosyal ve iktisadi hayatı arasında büyük bir fark, büyük bir dengesizliğin bulunmasıdır. Bir yanda aşırı de-

---

(51) Bakara Sûresi: 61

recede zenginlik, diğer tarafta öldürücü derecede fakirlik, orta sınıf hemen hemen yok gibidir. Bu her iki sınıf arasında bizim orta sınıf diye adlandırdığımız insanlar, durumları iyiye yakın bir kısım fakirlerdir. Nitekim bir takım kötülükler diğerlerinden daha küçüktür. «Ehvanî Şerr» kaidesine dayanarak bu ayrımı yapıyoruz.

Bu hususta hukuk alimlerimiz —Allah kendilerine rahmet eylesin— fakir ile miskin arasındaki fark hakkında uzun açıklamalarda bulunmuşlardır. Aslında hem fakir hem de miskin muhtaç ve zavallı kimselerdir.

IV — İKTİSADÎ BOZUKLUK:

Gene bir başka hakikatta şudur ki: Biz, kapitalist, sosyalist ve komünist iktisadi sistemlerin şiddetle çarpıştığı bu ortamda kendi iktisadımıza nasıl yön vereceğimizi belirtmemişizdir. Kendimize uygun olana islâm iktisat sistemini seçmemişizdir. Bu çok önemli bir hakikattır. Bugün iktisad çarkının nasıl döneceğini tayin etmek, bir zaruret halini almıştır. Çünkü günümüzde her şey zorlaşmış ve içinden çıkılmaz bir hale gelmiştir. Artık tarım ve kapalı tedbirler, sönük ve cansız icraatlar fayda vermez...

İktisadi hedeflerin belirlenmesi, kuvvetli, köklü bir irade ve azimle onlara doğru gidilmesi şarttır. Bugün içinde bulunduğumuz bu kötü durum, her ne kadar siyasi faktörlerin de rolü olsa bile umumiyetle iktisadi bozukluğun bir sonucudur.

İşte, bunun içindir ki, iktisadi hayatımıza bir yön vermek mecburiyetindeyiz. Kendi benliğimize has olarak bir iktisadi sistem seçmeliyiz. Ne yaptığımızı kesin olarak bilmeli ve bu hususta belli esasların hududu dahilinde yaşamalıyız. Ancak, bu esas ve şartların sonunda iktisadi sistemimiz, siyasi ve sosyal hedeflerimizi bir bütün olarak ortaya koyacaktır. Bu hedeflere ulaşmak için de bizlere, takip edeceğimiz yolu açıkça gösterecektir.

V — İSLÂM'A DÖNÜŞ:

Bizim için kapitalist, sosyalist, komünist gibi yabancı sistem ve rejimlerden herhangi birinden iyilik geleceğine inanmıyorum. Bu sistem ve rejimlerin her birinin aldatıcı birtakım iyi tarafları dıştan görünse bile hakikatta herbirinin aşırı derecede eksik ve aksak tarafları vardır. Evet, bu yabancı sistem ve rejimler, başka memleketlerde doğup büyümüşler, siyasi, iktisadi ve sosyal hastalığımıza benzemeyen o memleketlerin birtakım hastalıklarına çare olmuşlardır Bu gaye ve maksatla ortaya atılmışlardır. Fakat, gerek bu sistem ve rejimler ve gerekse bu cemiyetlerin umumi yapısı bize yabancıdır. Bu sebeplerden dolayı bu sistem ve rejimlerden hiçbiri, sosyal bünyemizin temel esaslarına uymamaktadır.

İşte, bütün bu hakikatlarla birlikte elimizde, sağlam ve tam bir huzur ve ıslahata götüren, iktisadi hayatımızı yeni baştan en güzel bir şekilde düzenleyen Hak Din İslâm Nizâmının temel esasları bulunmaktadır. Şayet, bunları hakkıyla bilip anlasak, en doğru bir şekilde tatbik etsek hiç şüphesiz bütün sosyal ve millî meselelerimiz kökünden halledilmiş olacaktır. Böylece, bütün sistem ve rejimlerin en iyi taraflarını elde etmiş ve kötü taraflarından da uzaklaşmış olacağız. Bunun sonunda iktisadi hayat seviyesinin ve milletin bütün sosyal tabakalarının nasıl aynı seviyede yükseldiğini ve hepsinin nasıl huzura kavuştuğunu göreceğiz. Yüce Allah'ın izni ile huzur ve saadete giden en iyi ve en yakın yolu böylece bulmuş olacağız.

2 — İKTİSADİ NİZÂM:

Biraz önce sizlere kısaca sunduğumuz bölümlerde, Mısır'da çeşitli iktisadî sistemlerin çarpıştığını, kapitalist, sosyalist ve komünist ideolojilerin Mısır'ı, savaş alanı haline getirdiklerini, kurtuluş yolunun bütün bunlardan uzaklaşıp iktisadî sistemimizin islâm esasları üzerinde kurulmasıyla gerçekleşeceğini ve bu yolla memleketimizin ve iktisadî nizamımızın diğer sistemlerin yanlış ve eksiklerinden kurtulacağını, bütün iktisadî problemlerimizin en kısa yoldan çözümlenmiş olacağını belirtmiştik.

Şimdi ise sizlere, islâm iktisat nizamının eserlerini sunuyoruz:

İSLÂM'IN İKTİSADÎ NİZÂMININ ESASLARI:

İslâmın iktisadî nizâmının esaslarını kısaca şu mühim noktalarda özetleyebiliriz:

a) Meşr u ve helâl malı, hayatın temel esası saymak, bunu korumaya çalışmak, geliştirmiye ve güzelce harcamaya dikkat etmek.

b) Çalışmaya gücü olan herkese kazanç yolu ve çalışma sahası hazırlamak.

c) Tabiî kaynakları işletmek, kâinatta bulunan bütün güçlerden ve maddelerden istifade etmek.

d) Gayri meşrû bütün çirkin yollardan kazanç sağlamayı yasaklamak.

e) Aşırı zenginliği ve öldürücü fakirliği ortadan kaldıracak şekilde, sosyal sınıflar arasında her türlü dengesizliği gidermek.

f) Bütün vatandaşlar için sosyal güvenliği temin etmek. Hayatlarını garanti altına almak, huzur ve saadet içinde yaşatmaya çalışmak.

g) Malın hayırlı yollara harcanmasını teşvik etmek, vatandaşlar

arasında sosyal dayanışmayı, iyiliklerde ve hayırlı işlerde birbirleriyle yardımlaşmalarını sağlamak.

h) Kazancın kudsiyetini kabul etmek, umumun menfaatına zıd düşmedikçe özel mülkiyete saygı göstermek.

ı) Malî işleri, adalet ve merhamet esaslarına uygun bir şekilde tanzim etmek. Para sistemini en ince bir şekilde düzenlemeye çalışmak.

i) Bu iktisadî nizâmı koruma hususunda devletin sorumlu olduğunu beyan etmek.

İslâmın emirlerini ve hükümlerini araştıranlar, bu esasların Kur'an-ı Kerimde, Sünnet'i Seniyyede ve Fıkıh kitaplarında geniş bir şekilde beyan edildiğini göreceklerdir. Biz bunları sadece, özet olarak sizlere sunduk. Şimdi ise bunların açıklamalarını birer, birer sunmaya çalışacağız:

1 — MEŞRU VE HELÂL MALI HAYATIN ESASI SAYMAK:

İslâm, meşrû ve helâl malın geliştirilmesini ve güzelce kullanılmasını emreder.

İslâm, malını insanların menfaati ve ALLAH'ın rızası yolunda harcayan şükredici zengini takdir eder. İnsanları fakirliğe ve yoksulluğa düşürecek olan herhangi bir hareketi zühd ve takvâlık derecesi saymak islâmdan değildir.

Kur'an ve sünnette dünyayı, serveti, zenginliği kötüleme hususunda buyurulan emirler, fitne ve fesada düşürecek, israfa yol açacak, günah ve isyan işlemeye yardımcı olacak, ALLAH'ın nimetlerini inkâr etmeye sebeb olacak mal ve servet içindir. Mal ve serveti bu yollarda harcamamak içindir. Yoksa, meşrû, helâl ve hayırlı malın islâmda yüce bir yeri vardır. Peygamber Efendimiz (S.A.V.) bir hadıs-i şeriflerinde bu hususta şöyle buyurmuşlardır: **«Salih bir kişiye hayırlı mal ne güzeldir...»** (52)

Kur'an-ı Kerimde yüce ALLAH şöyle buyurmaktadır: **«ALLAH'ın sizin için yaşama sebebi kıldığı mallarınızı beyinsizlere vermeyin.»** (53)

Bu âyet-i celîlede malın çalışma ve iş karşılığı için bir esas olduğuna işaret edilmektedir. Peygamber efendimiz (S.A.V.) de şu hadisinde malın doğru ve lâyık olmayan yollarda zayi edilmesini yasaklıyor: **«ALLAH sizi dedikodudan çok soru sormaktan ve malı boş yere harcamaktan sakındırır.»** (54)

---

(52) İbn. Mâce ve İmamı Ahmed rivayet etmişlerdir.

(53) Nisâ suresi, ayet: 5

(54) Buhârî ve Müslim rivayet etmiştir.

Peygamber efendimiz (S.A.V.) malını muhafaza ederken ölen kişiyi şehid saymıştır. Nitekim bir hadis-i şerifte: **«Irz-ı namusu uğrunda ölen şehiddir. Malı uğrunda ölen şehiddir...»** diye buyurmuşlardır.» (55)

II — ÇALIŞMA GÜCÜ OLAN HERKESE İŞ TEMİN ETMEK:

İslâm, bütün insanları çalışıp kazanmaya teşvik eder. Çalışmaya gücü yeten herkesin çalışıp kazanmasını farz kabul eder. Meslek sahibi her işçiyi över. İşçiyi ve çalışanı sever. Çalışmaya gücü yetenin dinlenmesini yasaklar. Çalışmayı en faziletli bir ibâdet telâkki eder. Çalışmanın peygamberlerden kalan bir sünnet olduğunu beyan eder. Bizzat kişinin el emeğinin en mübarek kazanç olduğunu bildirir. Çalışmak kadar faziletli bir kazanç yolu bulunmadığını buyurur.

Diğer taraftan cemiyete yük olan tembelleri kötüler. Çalışmayı ve dünyayı bırakıp tembelliği ALLAH'a ibadet için de olsa seçenleri tenkid eder. İslâm bu tip tembelliği asla kabul etmez. ALLAH'a tevekkülün en doğru mânası bütün vasıtalara, sebeblere başvurup neticeyi ALLAH'tan beklemektir. Sebeblere başvurmayıp neticeyi bekliyen ALLAH'a tevekkül etmiş sayılmaz. Böyle bir tevekkül yanlıştır. Takdir edilmiş rızık devamlı çalışmakla kazanılır.

Yüce ALLAH Kur'an-ı Kerimde şöyle buyuruyor: **«De ki: Çalışınız. Yaptıklarınızı ALLAH da Resulü de Mü'minler de görecektir. Sonra gizli ve açığı bilenin huzuruna gönderileceksiniz. O, sizlere yaptıklarınızı haber verecektir.»** (56)

Bu hususta Peygamber efendimiz (S.A.V.) bir hadislerinde şöyle buyuruyor: **«Hiç bir kimse el emeğinden yediği yemekten daha hayırlı bir yemek yiyemez. ALLAH'ın hak peygamberi Hz. Dâvud (A.S.) da kendi el emeğinden yerdi.»** (57)

Hz. Ömer (R.A.) şöyle der: **«Sizden biri: «Ey ALLAH'ım... Beni rızıklandır» diyerek çalışmayı ve araştırmayı bırakmasın. Gökler, insanlar için altın ve gümüş yağdırmaz.»**

Diğer bir hadiste de: **«Devamlı insanlardan dilenen bir kişi, kıyamet gününde yüzünde bir parça et dahi bulunmadan dirilecektir.»** diye buyurulmuştur. (58)

---

(55) Buhârî ve İbn. Mâce rivayet etmişlerdir.

(56) Tevbe Sûresi: 105

(57) Buhârî ve Tirmizi rivayet etmiştir.

(58) Buhârî ve Müslim rivayet etmiştir.

III — TABİİ KAYNAKLARI İŞLETMEK:

Kur'an-ı Kerim; Kâinatta bulunan tabiî kaynakların ve insanlığın iyiliğine olan maddelerin araştırılmasını, değerlendirilmesini, bunlardan istifade edilmesini emretmektedir.

Kur'an-ı Kerim, bir çok sure ve ayetlerde, kâinatta bulunan çeşitli renklerdeki eşyanın hepsinin insanların hizmeti için yaratıldıklarını insanın bunlardan istifade etmesi gerektiğini açık, açık anlatmaktadır:

«Görmedin mi, ALLAH göklerde ve yerde ne varsa hepsini, sizin hizmetinize kılmıştır. Hem açık, hem gizli her türlü nimetlerini sizlere bol, bol ihsân etmiştir.» (59)

«Göklerde ve yerde ne varsa ALLAH hepsini, kendi lûtfundan sizin hizmetinize vermiştir. Şüphesiz ki, bunda düşünebilen bir millet için delil ve ibretler vardır.» (60)

Kur'an-ı Kerimi sure sure ve ayet ayet baştan sonuna kadar okuyan bir kişi, bu hususların geniş açıklamalarını bilir.

IV — GAYRİMEŞRU BÜTÜN ÇİRKİN YOLLARDAN KAZANÇ SAĞLAMAYI YASAKLAMAK:

İslâmın hükümlerinden biri de gayrimeşrû kazanç yollarının yasaklanmasıdır. İslâmda gayrimeşrû kazanç yollarını şu şekilde özetleyebiliriz:

a — Kumar, faiz, piyango... gibi çalışmadan elde edilen kazançlar.

b — Hırsızlık, hilekârlık, soygunculuk... gibi haksız olarak elde edilen kazançlar ve servetler.

c — İçki, domuz ve uyuşturucu maddelerin karşılığı zararlı şeyleri satarak elde edilen kazançlar.

İslâm, adı geçen bu kazanç yollarına aslâ izin vermez. Bunları bütün olarak cemiyetten kaldırır. Bunları reddeder. Hâkim olduğu cemiyette bunlaıla savaşır...

V — SINIFLAR ARASINDA SOSYAL DENGEYİ SAĞLAMAK:

İslâm, sınıflar arasında sosyal dengeyi sağlamak için çabalar. Bunun içindir ki aşırı servet yığmayı, para biriktirip saklamayı, aşırı derecede lüks içinde yaşamayı zenginlere yasaklamıştır. Fakirlerin hayat seviyelerini yükseltmeleri için çaba göstermelerini emretmiştir. Devletin bütçesinde ve zenginlerin malında fakirlerin hakkı bulunduğunu buyurmuştur.

---

(59) **Lokman Sûresi: 20**

(60) **Câsiye Sûresi: 13**

Böylece, sosyal dengeyi sağlama yolunu pratik olarak göstermiştir. İslâm malın hayır yollarına harcanmasını teşvik etmiş, cimriliği, riyâkârlığı ve iyilik ettiği kimseleri küçümsemeyi yasaklamıştır.

Yalnız ALLAH'ın rızası için ve O'nun vereceği yüce ihsân ve mükâfatları ümid ederek borç para vermeyi, yardımlaşmayı emretmiştir... Bu hususta yüce ALLAH, Kur'an-ı Kerimde şöyle buyurmaktadır:

«İyilik ve takvâ hususunda birbirinizle yardımlaşın. Günah ve fenalıklarda birbirinizle yardımlaşmayın.» (61)

VI — KAZANCIN KUDSİYETİ VE ÖZEL MÜLKİYETE SAYGI:

İslâm, kazanılan malın kudsiyetini, kamu menfaatiyle çelişmedikçe özel mülkiyete saygı gösterilmesini kararlaştırmıştır. Bu hususda bir hadislerinde Peygamber Efendimiz (S.A.V.) şöyle buyuruyor: **«Her müslümanın diğer müslümana kanı, ırzı, namusu ve malı haramdır.» (62)**

Başka bir hadislerinde de: **«İslâmda ne tek taraflı ne de karşılıklı zarar vermek yoktur.»** diye buyurmuşlardır. (63)

VII — MALİ İŞLERİ TANZİM ETMEK:

İslâm, malî işleri, hem ferdin hem de cemiyetin menfaatlerine uygun bir şekilde tanzim etmiştir. Bu tanzim edilen şeklin dışına çıkmamayı emretmiştir.

İslâm, yapılan anlaşmaların ve alınan borçların ifa edilmesini buyurmuştur. Para sistemini en ince bir şekilde düzenlemiştir. (64)

Fıkıh kitapları, (sarf) diye adlandırılan muameleler gibi para hakkındaki oyunların haram olduğunu beyan eden hususî bölümler ayırmışlardır.

Altın ve gümüşün, ev eşyalarında veya erkeklere süs olarak kullanılmalarının islâmda haram kılınması, bunların beynelmilel para değeri olmaları sebebiyledir. (65)

---

(61) Mâide Sûresi: 2

(62) Buhârî ve Müslim rivayet etmiştir.

(63) Buhârî ve İbn. Mâce rivayet etmişlerdir.

(64) Sarf: İki değişik para cinsi arasında yapılan bir muameledir. Fıkıh kitaplarında bu hususta geniş bilgi vardır.

(65) İslâm, altın ve gümüşün ev eşyası olarak kullanılmasını kesinlikle yasaklamıştır. Keza İslâm altının yüzük gibi erkekler için süs eşyası olarak kullanılmasını da yasaklamıştır. Kadınların da aşırı derecede altın kullanmaları da dinen caiz değildir. Belki de bunun hikmeti bu maddelere fertlerden daha çok devletin muhtaç olmasıdır. Çünkü, altın ve gümüş devletin para ve mali işleri için ölçüdür. Altın ve gümüş, aynı zamanda ekonomide temel ölçü sayılmaktadır. Bunun belli bir yerde bekletilmesi asla doğru olmaz. Eğer, bir memleketin bütün altını belli ellerde toplanırsa o memleketin ekonomisi bozulur.

VIII — SOSYAL GÜVENLİK:

İslâm, bütün vatandaşlar (hiç birini ayırmadan) için sosyal güvenliği garanti altına alır. Bütün vatandaşların rahatını, huzur içinde yaşamasını sağlar.

Bu hususta vatandaşlar arasında ayırım yapmaz. İster vatandaş çalışma gücüne sahip olsun, devlete karşı vazifesini yapsın veya bunu yapmaktan âciz olsun.

Hz. Ömer (R.A.) bir yahudinin dilencilik yaptığını görmüş, buna mani olmuş kazanma gücü olmadığını öğrenince de Hz. Ömer (R.A.) yaptığına pişman olmuş ve dilenen yahudiye «Biz sana adaletli davranmadık. Kuvvetli olduğundan senden cizye istedik. Zayıflığında seni ihmal ettik» dedi ve çevresinde bulunanlara «Beytülmalden bu adama yetecek kadar bir mikdar para ayırın.» diye buyurmuştur.

İslâm, maddi yönden bu güvenceleri sağlarken, manevî yönden de bütün insanlar arasında birbirini sevme, birbirine karşı saygı göstermeruhunu yaymaya çalışır. Cemiyetin bütün fertleri arasında sağlam manevî bağlar kurar.

IX — DEVLETİN MES'ULİYETİ:

İslâm, devletin bu iktisadî nizâmı korumakla mükellef olduğunu hazine ve âmme malından güzelce tasarruflarda bulunmasını emreder.

Böyle bir devlet, hakkıyla alır, hakkıyla verir. Vergileri toplarken adaletle hareket eder. Hz. Ömer (R.A.) bu mânâya işaret buyurarak şöyle der: «Bu mal, ALLAH'ın malıdır. Sizde ALLAH'ın kullarısınız. Yeryüzünün en uzak tarafında bulunan çobana da, hayvanlarını güderken bu maldan kendisine düşen hakkı ulaşmalıdır. Hazineden (Beytülmalden) bir şeyi saklayan, şüphesiz Cehenneme atılacaktır.»

X — SELAHİYETLERİ KÖTÜYE KULLANMA YASAĞI:

Bu kadar sınırsız selâhiyeti kim sana vermiştir? İslâm, bir kişinin kendisine verilen selahiyetini kullanarak birtakım gayrımeşrû çıkarlar elde etmeyi yasaklamış, rüşveti veren, alan, vasıta olana da lânetlemiştir. Amirlere ve idarecilere hediye kabul etmeyi dahi haram kılmıştır. Çünkü, bunlara verilen hediye rüşvet adını ve kokusunu taşımakta ve haksız icraatlara sebeb olmaktadır.

Hz. Ömer (R.A.) tayin ettiği valilerinin servetlerinden fazla olanını

ayırıp beytülmâle alıyordu. Bir gün, tayin ettiği valilerden birine şöyle dedi:

— «Bu sana nereden geldi? Siz ateş topluyorsunuz. Yüzkarası oluyorsunuz.»

İslâm'a göre, bir valinin devletin bütçesindeki hakkı ancak kendine zaruri olan miktardır. Hz. Ebubekir (R.A.) halife seçildiğinde orada bulunan müslümanlara şöyle buyurmuştur:

«Şimdiye kadar çoluk, çocuğum için çalışıp onların rızkını temin ediyordum. Şimdi ise sizin için çalışıyorum. Bütçenizden (Beytülmalden) benim için bir miktar tayin edin.»

Bu sözün üzerine Hz. Ebu Ubeyde (R.A.) Hz. Ebubekir'e (R.A.) hazineden (Beytülmalden) orta dereceli bir müslümanın yiyeceği kadar yiyecek, bir takım kışlık, bir takım yazlık elbise, ve üzerinde hacca gidebileceği bir binek tayin etti. Bütün bunlar için o zamanın parasıyla 2.000 dirhem takdir edildi.

Hz. Ebubekir (R.A.): «Bu miktarla söylediklerin alınmaz» diye buyurunca Ebu Ubeyde (R.A.), 500 dirhem daha artırdı. Böylece 2.500 dirhem kararlaştırılmış oldu.

İşte, islâmın iktisadî nizamı bu ruhu taşımaktadır. Bu hususta islâmın iktisadî esaslarını sizlere son derece kısa olarak arzettik. Bu esasların, herbirinin büyük cildli kitaplara sığmayacak kadar tafsilâtı vardır.

Eğer biz, islâmın hidayet yolunu tutsak, islâmın iktisadî nizamının ışığı altında yürüsek şüphesiz, bizim için daha çok hayırlı ve saadetli olacaktır.

Hidayet ve bereket ALLAH'tandır.

3 — İKTİSADİ NİZÂM

PARANIN İSTİKLÂLİ:

Geçen bölümlerde kısaca sizlere, islâmın iktisadî nizamının dayandığı bazı esasları ve bu esasların bizlere hangi ruhu verdiğini ve bu esasları tamamen tatbik ettiğimizde en üstün bir iktisadî seviyeye ulaşacağımızı hatırlatmıştık. Baştan şunu belirtelim ki, islâm iktisadî nizamı, paramızın müstakil olmasını ve para sistemimizin dışa bağlı olmamasını ister. Kendi kaynaklarımıza ve kendi altınlarımıza dayanmasını şart koşar. Paramız, İngiltere bütçesinin veya İngiltere halk bankasının göstereceği rotaya dayanmamalıdır.

Bu hususta hep birlikte şu âyet-i celîleyi okuyup düşünelim: «AL-

LAH'ın sizin için yaşama sebebi kıldığı mallarınızı, ellerinizle beyinsizlere vermeyin.» (66)

Yıllardır bu millet, bütün gayretini ve semeresini, hiçbir kıymeti olmıyan ancak İngilterenin garantisiyle kıymet taşıyabilen kâğıtlar karşılığında satmış böylece aldanmıştır.

Şayet Mısır, işi ciddiyetle ele alsa, ölçülü tasarruf etse, hiç şüphesiz para bakımından istiklâle kavuşacaktır. Biz sterlin sisteminden ayrıldık. Mısır halk bankasını devletleştirmeyi düşündük. İngilterede bulunan çok miktardaki alacağımızı istedik. Güya bütün bunlar Mısır parasına güvenlik sağlıyacaktı.

Fakat, bunları başarmak için acaba ne hazırladık ve hangi yola baş vurduk?

Söylediğimiz bu sözleri, hesaptan geri kalan sterlin hususunda Mısır'la İngiltere arasındaki sözleşmelerin çıkmaza girdiğini açıklarken kaleme almamız, bir mânâ taşımayacaktır. (67)

İkili görüşmelerin çıkmaza girmesinin sebebi, İngilterenin 1948'den bu yana Mısır'a 12 milyon sterlinden fazla vermemekte direnmesi, Mısır'ın da 18 milyon gibi basit ve gülünç bir istekte bulunmasıdır.

Mısır parası ve dolayısı ile halkı böylece İngilterenin oyuncağı durumuna geldi.

İşte, para hakkında kontrolun zayıflığı, para mevzuunu haddinden fazla küçümseme, bizleri ateşine yaktırdığı enflâsyonlara (68) sürüklemiştir. Bu enflâsyonlar, Mısır'da fiyatların artışına yol açmış, ihracat ve ithalâtı zor durumlara sürüklemiştir.

1916 Haziran ayında Merkez Bankası hiçbir ileri devlette görülmeyen bir harekete girmiş, kötü bir istismarda bulunmuştur. Mezkûr banka Maliye Bakanlığı tarafından imzalanmamış bir kararnameyi istismar etmiş ve buna dayanarak istediği kadar para basmıştır. Bu unutulmıyacak kadar büyük bir skandaldır.

ŞİRKETLERİ MİLLİLEŞTİRMEK:

İslâm'ın iktisadî nizamının esaslarına riayet etmek, yabancı şir-

---

(66) Nisa Sûresi: 5

(67) Üstad Hasan El-Bennâ, her nekadar sözlerini sadece Mısır ve Mısır parası için söylüyor ise de, durum bütün islâm ülkeleri için aynıdır. Ortada değişen hiç bir şey yok, bu ülkelerin siyasi, ekonomik ve sosyal yapıları birbirlerine benzemektedir.

(68) Enflâsyon, milli paranın değerden düşmesi ve para şişkinliği demektir. Bunun nedeni ise çok miktarda para çıkarmaktır. Bu, aynı zamanda fiyatların artışına da sebeb olur.

ketlerin millîleştirilmesini, mümkün olduğu kadar yabancı sermayeler yerine millî sermayeleri koymayı, milletimiz için önemli kamu yatırımlarını desteklemekle, bu vatanın evlâdı olmayan yabancıların elinden kurtarmayı gerektirir.

Toprağın, binaların, nakliyatın, suyun, elektriğin, iç ve dış ulaşımın, hatta tuz ve deterjan bile, bunların yabancı şirketlerin elinde olması aslâ doğru olmaz.

Bu şirketlerin sermayeleri ve kazandıkları kârlar milyonları aşmakta, memleketin öz evlâtları olan işçilerimiz ise fakirlik, açlık ve yokluğun acı ızdırabından başka bir şey elde edememektedirler.

İslâmın iktisadî nizamını hakkıyla tatbik etmek, tabiî servetlerin kaynaklarından hızla faydalanmayı da farz kılar. İslâm, bakışlarımızı yüce ALLAH'ın kâinattaki rahmet tecellilerine yüceltir. Göklerde ve yerde bulunan gizli servetleri ve değerleri ortaya çıkarmamızı tavsiye eder.

Kur'an, yeraltı madenleri hakkında bilgi vermekte, bizleri, nerede bulunursak bulunalım hayırlı şeyleri aramaya sevketmektedir.

Bizim sularımız, çöllerimiz ve bütün bölgelerimiz tabiî zenginliklerle doludur. Bunları elde etmek için sadece düşünen akıllara sarsılmaz azimlere, çalışkan ellere muhtacız. Eğer bunlar, elimizde bulunursa artık, dilediğimiz iyilik ve güzelliği elde etmemiz mümkündür:

Yüce ALLAH şöyle buyuruyor:

«Görmedin mi, ALLAH gökten yağmur indirdi. Onunla renk ve cinsleri değişik çeşitli meyvalar çıkardı. Dağlarda da çok beyaz, kırmızı, siyah renklerde değişik maddeler yarattı. İnsanları, haşaratı ve hayvanları da çeşitli renk ve tiplerde yarattı. ALLAH'tan hakkıyla korkan, yalnız ALLAH'ın ilim sahibi kullarıdır.» (69)

Kanaatimizce bu ayet-i celîlede zikredilen ilim sahipleri maddi ilim sahipleridir. Bu ilimlerde insanlar için bir çok menfaatler vardır. Kâinatın üstün bir sanat eseri olarak varolması, göklerin ve yerin yaratıcısı olan yüce ALLAH'ın ilminin sınırsızlığını göstermektedir.

Emperyalistlerin baskılarıyla uzun zamandan beri rafa kaldırılmış ve ihmal edilmiş, tembellik dolayısıyla ele alınmamış veya partizan çekişmeler neticesinde ortadan kaldırılmış yahut siyasi oyunlar ve haram rüşvetler sebebiyle silinip gitmiş büyük milli projelerin yeniden ele alınması, bunlara büyük önem verilmesi icap eder. Bu hususta Peygamber Efendimiz (S.A.V.) bir hadis-i şeriflerinde şöyle buyuruyor:

---

(69) **Fatır Sûresi: 27-28**

«Şüphesiz ki ALLAH, içinizden sağlam ve tam olarak iş yapanınızı sever.» (70)

Eğer 1937 de «Asvan» Barajı projesi gerçekleşmemiş olsaydı, bu kadar istifademiz olacak mıydı?

Eğer yüce ALLAH merhum Talât Harp efendiye «Mahille» projesini ileri sürmeyi ilham etmeseydi, bugün ne kadar muhtaç olacağımızı, nasıl yokluklar içinde kıvranacağımızı hepimiz çok iyi biliyoruz.

Bugün, Mısırda önceleri incelenmiş, tetkik edilmiş, sonra da rafa kaldırılmış, meşhur İkinci Dünya Savaşından önce ve sonra uzun zaman bekletilmiş birçok plân ve projeler vardır. Bu tembellik ve ihmalkârlığa hiçbir sebeb gösterilemez. Çünkü bugün, Mısırda ihtiyaçlar artmış, bunları gerçekleştirmek bir zaruret halini almıştır. Bunları ertelemek asla doğru değildir.

İhmal edilen bu plân ve proje dosyalarının, tozlarını silin. Bunları yeniden hatırlayın ve tatbik sahasına koyun. **«Yaptıklarınızı ALLAH'da, Resulü de mü'minler de görecektir.» (71)**

SANAYİ YÖNÜNDEN KALKINMAYI TEMİN ETMEK:

Hızla sanayileşme, islâmın iktisadi nizamının esaslarından biri sayılır. İslâmın peygamberi Hz. Muhammed (S.A.V.): **«Şüphesiz ALLAH, sanatkâr mü'mini sever.» (72) «Kim çalışıp yorularak akşamlarsa günahları affedilmiş olarak akşamlamış olur.» (73)** diye buyurmuşlardır.

İslâmın yüce kitabı Kur'an-ı Kerim, peygamberlerden Hz. Davut ve Hz. Süleyman (A.S.)'ı sanatta ilerledikleri için övmüş, bunların insanların âciz kaldıkları bir seviyeye yükseldiklerini ve cinleri, şeytanları istihdam etmeye kadar ulaştıklarını bizlere anlatmıştır.

Kur'an-ı Kerim'de Hz. Davud (A.S.)'ın ve Süleyman (A.S.)'ın ne gibi sanatlar gerçekleştirdiklerini okuyan bir ümmetin, bir silâh fabrikası dahi bulunmaması hatta maden ocaklarını işletecek herhangi bir yedek parçalar için bir fabrikanın bulunmaması, büyük bir utançtır.

Yüce ALLAH bu hususta Davud (A.S.)'ın maharetini bizlere anlatarak şöyle buyuruyor: **«Onun için demiri yumuşatmıştık. O'na: Geniş zırhlar yap, dokumacılık hususunda ölçülü davran.» Demiştik. Siz de iyi işler yapın. Çünkü ben, bütün yaptıklarınızı görürüm.» (74)**

---

(70) İbn. Mâce ve Nesâî rivayet etmiştir.

(71) Tevbe Sûresi: 105

(72) İmamı Ahmed ve İbn. Mâce rivayet etmişlerdir.

(73) Buhârî ve Nesâî rivayet etmişlerdir.

(74) Sebe' Sûresi: 10-11.

Başka bir ayette de şöyle buyurmaktadır:

«Biz Davud'a, sizleri savaşın şiddetinden koruyacak zırh yapma sanatını öğrettik. Şimdi siz, bunun şükrünü eda ediyor musunuz?» (75)

Yüce ALLAH Kur'an-ı Kerimde, Hz. Süleyman (A.S.)'m başardığı üstün hususiyetleri bizlere bildirerek şöyle buyuruyor: **«Süleyman'ın emrine de rüzgarı vermiştik. Süleyman bu rüzgâr vasıtasıyla bir aya gidilip bir aya dönülebilecek bir mesafeyi bir günde katediyordu. Biz Süleyman'a, erimiş bakır madenini su gibi akıttık. Rabbinin izniyle cinlerden bir grup da Süleyman'ın emri altında çalışmaktaydı. Bunlardan kim emrimizden ayrılırsa, ona cehennem azabını tattıracağız. O cinler ki Süleyman'a saraylar, heykeller, havuz gibi çanaklar, sabit kazanlar ve benzeri dilediği herşeyi yapıyorlardı. Çalışın, ey Davud ailesi... Şükredin...» (76)**

Müslümanlar olarak şu ayeti: **«Demiri indirdik, onda kuvvetlilik, sertlik ve insanlar için büyük menfaatler vardır.» (77)** okur ve ülkemizde bulunan bu maden ocaklarını, gerektiği şekilde işletmesini ihmal ederiz.

Memleketimizdeki demir madeni, bulunan diğer madenlerin en güzel çeşidindendir. Bilir kişilerin takdirine göre, ülkemizdeki bu maden, bütün dünyaya 200 sene yetecek kapasitede olduğu bildirilmektedir. Biz bütün bu madenlerden yoksun olarak yaşamaktayız.

4 — İKTİSADİ NİZÂM:

Geçen bölümde İslâm'ın iktisadi nizamının bizlere farz kıldığı, bir takım tatbik şekillerini sizlere açıklamaya çalıştık. Burada da adı geçen iktisadi sistemin bizlere farz kıldığı millî iktisadi nizamın ıslâh yollarını açıklamaya çalışacağız. (78)

MISIR'DA MÜLKİYET NİZÂMI:

Son ve hak dini olan islâm ve onun getirdiği iktisadi esaslar, Mısır'da mülkiyet nizamını yeniden tanzim etmemizi, büyük mülkiyetleri azaltıp sahiplerine hem kendileri için, hem de cemiyet için faydalı ola-

---

(75) Enbiyâ Sûresi: 80.

(76) Sebe' Sûresi: 12-13.

(77) Hadid Sûresi: 25.

(78) Üstad Hasan el-Bennâ, islâm iktisadiyatının ana esaslarını belirttikten sonra şimdi de pratik yönünü açıklıyor.

cak şekilde karşılığını da vermemizi ve küçük mülkiyetlerin gelişmesini teşvik etmemizi getirmektedir.

Böylece, fakir ve yoksullar, bu vatanda kendilerini düşünenlerin bulunduğunu durum ve işlerine önem verenlerin mevcut olduğunu bilsinler...

Şüphesiz islâm'ın iktisadî nizamı devlete ait toprakların hemen küçük mülkiyet sahiplerine dağıtmamızı gerektirir. Böylece, onlarda büyüyüp gelişeceklerdir.

VERGİYİ EN DOĞRU VE ADİL BİR ŞEKİLDE TANZİM ETMEK:

Evet, anlaşıldığı gibi islâmın ikitsadî nizamı, cemiyete ait vergileri yeniden tanzim etmemizi farz kılar. Bu vergilerin başında zekât gelir. Zekât, zenginin fakire verdiği bir vergidir.

Dünyada hiçbir vergi sistemi, islâm gibi hem sermaye hem de kâr'ı vergiye tabi tutmaz. Şüphesiz ki, bunun çok yüce hikmetleri vardır. Bu hikmetlerden biri de hiç şüphesiz, servet biriktirip üstüste yığmakla savaşmaktır. İslâm'ın iktisadî nizamının temelinde mallar insanlar arasında mübadele vasıtasıdır. İnsanlar, bu malları cemiyet içinde elden ele değiştirip herkesin faydalanmasını sağlamış olacaklardır.

İslâm, zengin müslümanlara farz kıldığı zekâtın harcanacak yerlerini belirtirken, cemiyeti gözönüne almış ve sosyal dengeyi sağlamak için zekâtın kimlere verileceğini de belirtmiştir.

Böylece islâm, yalnız iyi niyet, insan sevgisi, şefkat ve acıma duygularının düzeltemeyeceği içtimaî eşitsizlikleri, eksiklikleri ve kırıkları ıslah etmiştir.

Bu sistemle zekât, zenginden alınıp fakirlere dağıtılması suretiyle cemiyet hased, kin ve intikam gibi manevî hastalıklardan kurtulacak, temiz bir hale gelmiş olacaktır.

Yüce ALLAH Kur'an-ı Kerimde bu hususta şöyle buyurmaktadır:

«Onların mallarından zekât al ki, onunla onları temizleyip arındırasın.» (79)

Cemiyet içinde daima dereceli ve kademeli bir şekilde vergiyi tanzim etmek bir zarurettir. Vergi kâr'a göre değil, elde bulunan mal'a göre ayarlanmalıdır. İşte bu, islâm iktisadiyatının en mümtaz hususiyetlerinden biridir. Fakirler vergiden muaf tutulmalıdır. Zenginlerden vergi alınıp fakirlere dağıtılmalı ve onların hayat seviyesini yükseltme yollarına harcanmalıdır.

---

(79) Tevbe Sûresi: 103

Hz. Ömer (R.A.) üzümün vergisini hurmanın vergisinden daha fazla takdir ediyordu. Çünkü üzüm, zenginler için bir meyve olduğu halde, hurma fakirlerin temel gıdasıydı. Hz. Ömer (R.A.) cemiyete ait vergilerin kademeli şekilde ayarlanmasının gerekli olduğunu kabul eden ilk halife olmuştur. (ALLAH ondan razı olsun.)

FAİZLE MÜCADELE:

İslâm, faize karşı savaşmamızı, faizle yapılan her muameleyi ortadan kaldırmamızı farz kılar.

Bu hususta Peygamber efendimiz (S.A.V.) Vedâ hutbesinde şöyle buyuruyor: **«İyi bilin ki, artık faiz kaldırılmıştır. İlk kaldırdığım faiz, Abdulmuttalib'in oğlu —amcam— Abbas'ın faizidir.» (80)**

Daha önceleri ıslahatçı görünen bazı liderler (Faizi kaldıralım...) sözünü söylemekten kaçınıyorlardı. Bunu söylerlerse, (bütün dünya iktisadının mümkün olmadığı) itirazıyla karşılaşacaklarından korkuyorlardı.

Fakat bugün, bu deliller çürütülmüş, kıymetsiz hale gelmiştir. Çünkü, Rusya gibi dünyanın sayılı devletlerinden biri faizi yasaklamış, faizi ülkesinde en çirkin durum olarak kabul etmiştir.

Komünist Rusyanın bu islâmî nizamı bizden önce tatbik etmesi, müslüman olarak bizler için yüz karasıdır, ve esef verici bir durumdur.

Evet, bütün sesimizle haykırıyoruz: Faiz haramdır... Faiz haramdır... Faiz haramdır... Faizi yasaklamak islâm milletlerinin, islâm devletlerinin mühim bir vazifesidir. Herkesten önce, onların tabiî hakkıdır. Çünkü faiz, sadece onların dininde yasaktır...

AĞIR SANAYİ VE EL SANATLARINI DESTEKLEMEK:

İslâmın iktisadî nizamı, el sanatları ve küçük ev tezgahlarını geliştirmemizi emreder. Şu yoksul ailelerin, içinde bulundukları acıklı durumdan kurtarma yolunu gösterir.

İslâm'ın iktisadî nizamı, müslümanların sanayileşme ve ilerlemeye yönelmelerini emreder. Bununla birlikte memleketimizde işsizler ordusunu mahalli dokuma, sabun, konserve sanayii... gibi basit sanayi dallarında çalıştırmak, bu yolla büyük kârlar elde etmek ve onları kadın ve erkek olarak böylece açlıktan, dilencilikten, fakirlikten kurtarmak elbette ki mümkündür.

Biz bunu, Mısır'ın «Fûhe-Garbiyye» ve «Beni Adiyy Menfelût» böl-

---

(80) Buhârî, Tirmizi ve İmamı Ahmed rivayet etmiştir.

gelerinde bizzat müşahede ettik. Bu bölgelerin ne derece geliştiğini gözümüzle gördük. Sosyal İşler Bakanlığı sanatların geliştirilmesinde uzun, uzun düşünmüş, bir takım dokuma tezgahları ve makinaları almıştır. Fakat, bunların ne olduğunu ALLAH'tan başka kimse bilmemektedir... Bugünlerde halkın ağzından şu söz düşmemektedir: «Hükümetin bir günü bir sene gibidir.» Artık durum son sınırına ulaşmıştır. Bizim tahammül edecek sabrımız kalmamıştır.

LÜKSDEN KAÇINMAK VE ZARURİ İHTİYAÇ EŞYASI İLE YETİNMEK:

Milletimize lüksden kaçmayı ve zarurî ihtiyaç eşyası ile yetinmeyi aşılamak gerekir.

Bu hususta memleketin ileri gelenleri, halkımıza önder ve misâl olmalıdır. Artık çılgına dönen eğlenceler, manasız törenler terkedilmelidir. Yapılan sınırsız masraflar ve israflar yasaklanmalıdır. Böylece her insan, evinde, köşkünde, dairesinde her zaman vakarını ve heybetini korumalıdır.

Anlattığımız bütün bu yasakları islâm emretmektedir. Bunları tatbik etmek için eleman yetiştirmek gerekmektedir.

Bu saydıklarımız birer dinî vazifedir. Bunları hemen tatbik etmemiz icabeder. Durmadan çalışalım. Duraklamadan ileriye doğru adım atalım. Bütün engelleri ortadan kaldırmaya gayret sarfedelim. Milletimizi ve memleketimizi her türlü israf ve lüksten sakındıralım. Bolluk ve istikrarı sağlamaya çabalayalım. Bizim için zaruri ve lazım olan ihtiyaç eşyaları ile yetinelim.

NETİCE:

Sizlere takdim ettiğimiz bu geçen sözlerden belirli bir iktisad nizamını, ne teori bakımından ne de tatbikat bakımından uygulamadığımızı, yaşadığımız şu düzendeki kapalılıkların ve yaptığımız gelişigüzel tatbikatın bizleri ve bütün insanları boğacak bir sıkıntıya düşürdüğünü gördük.

İçinde bulunduğumuz zor ve dar iktisadî çemberden kurtulmak için gelişigüzel hal çarelerine başvurmak, bu zor ve çıkmaz durumu uyuşturucu ilâçlarla önlemeye çalışmak elbette ki doğru ve akıllı bir çıkar yol değildir.

Tek çıkar yol, meselelerin temeline inmek, problemleri kaynağından çözmek, bu hususda yapacağımız işleri sağlam temellere dayandırmaktır. Bu da ancak, herşeyi tafsilatıyla inceleyen, dosdoğru bir nizam

olan islâm'a dönmekle ve onun yüce iktisadi nizamını tatbik etmekle mümkün olacaktır.

Yüce ALLAH yeryüzünde gelip, geçmiş ümmetlere ve devletlere vermediği iktisâdî zenginlikleri ve bu zenginlikleri elde etme vasıtalarını bizlere bahşetmiştir.

Arap ve islâm ülkeleri, —ALLAH'a hamdolsun— yeryüzünün en zengin topraklarına, en mutedil su ve havaya sahip, çeşitli zengin hammaddelerle dolu memleketlerdir.

Bu ülkelerde yaşayan insanlar arasında din, dil, tarih ve inanç yönünden kuvvetli bağlar bulunmaktadır. Müslümanlar arasındaki bu bağlar eğer güzelce değerlendirilirse, müslümanlar kendi iktisadlarıyla yetinecekler ve dünyada müstakil bir iktisada sahip olacaklardır.

Ancak, bunun sonunda batılıların bizlere karşı yürüttükleri ithâlât ve ihracat tahakkümünden ve emperyalist baskılarından kurtulmuş olacağız.

Bunu gerçekleştirmek için azimli olmamız, bütün müslümanlar arasındaki münasebetleri kuvvetlendirmemiz, karşılıklı heyetler göndermemiz, ticari bir filo kurmamız, bütün islâm ümmeti arasında kültür ve birlik ruhunu, yardımlaşma şuurunu yaymamız gerekir.

Müslüman olarak bizden sadece bunlar istenmektedir. Bugün, müslüman olarak buna çok muhtacız.

Mısır halkı bu ağır ve kasvetli hayata uzun zaman sabretti. Evet, ancak iman mucizesiyle, hiç bir insanın hayatta katlanamayacağı böyle bir zorluk, darlık ve mahrumiyete tahammül etti.

Mısır işçisinin, Mısır köylüsünün ve bütün Mısır halkının acıklı durumlarını görenler, müşahade ettiği fakirlikten ve buna karşı milletin sabrettiğinden şaşıp hayrete düşerler... (81)

İngiltereden kısa bir seyahat için Kahire'ye gelen Hintli müslüman kardeşimizin şu sözü beni cidden utandırdı. Bu kardeşimiz bana şunları söylemişti: «İngiliz basını, Mısır'da yaşayan halkından söz ederken, halkın gayet zor ve kötü şartlar altında yaşadığını, bu halkın yaşayış seviyesinin düşük olduğunu anlatıyordu. Biz bunu Mısır halkının şerefini düşürmek için, İngilizlerin birer kuru propagandaları olarak sanıyorduk. Fakat ben, Kahire'de geçirdiğim şu kısa zaman içinde, bir kısım fakir mahalleleri gezdim.

Bu mahallelerde gördüğüm acıklı durumlara cidden üzüldüm.

Doğrusu, bu kardeş Hint yazarının sözlerinden utandım. Fakat, ken-

(81) Hasan el-Bennâ, bu durumları her nekadar Mısır için söylüyorsa da, bugün de; O'nun zamanında olduğu gibi, Müslüman ülkelerin hemen hemen hepsi yine aynı durumdadır.

di adıma milletim adına şu cevabı verdim: «İngiltere basınına sorun: Bu fakirlik İngiliz sömürüsünün ve zulmünün eseri değil midir?..»

Bir keresinde de yabancı bir şirketin müdürünün bana söylediği şu sözünden cidden rencide oldum: «Sen şu yoksul ve zavallı işçilerin durumuna razı mısın?» Buna da cevabım şu oldu: «Bu yoksulluk ve zavallılığın müdürü bulunduğun şu sömürücü şirketler ve bu yoksul ve perişan işçilere yaşamak için en zaruri miktarı dahi vermemeleri olduğunu bilmiyor musun?»

İşte durum bundan ibarettir. Memleketin iç ve dış meseleleri gözler önünde bulunmaktadır. Gören gözler, bunu açıkça görmektedir. Memleketin ve zavallı halkın perişan hali son sınırına ulaşmıştır. Bundan ötesini ihmal etmek intihar olur.

Artık eğlenmeğe vakit yoktur. Bu sosyal ve iktisadî hastalıkların çok acil olarak tedavisi gerekir. Bunun ilâcını daha önce de söylediğim gibi ancak, islâm'da bulabiliriz.

Ey hükümet ve devlet başkanı...

Ey çeşitli dernek ve cemiyetlerin liderleri...

Ey bu vatanın huzur ve saadetini istiyen bütün fertler...

Memleketin imdadına yetişin... Bu uğurda ciddiyetle çalışın... İslâm Nizamı'na yeniden dönün...

Ey ALLAH'ım! Sen şahit ol. Ben, bana düşen tebliğ vazifemi yerine getirdim.

FİHRİST

	Sayfa
Hasan el-Bennâ Kimdir	7
Müslüman Kardeşler Teşkilâtını Kurması	9
Şehid Edilmesi	10
Hasan el-Bennâ ve Kurduğu Binanın Yüceliği	14
En-Nedevi'nın, Hasan el-Bennk Hakkındaki Görüşleri	21
Abdülhakim Abidin'in Hasan el-Bennâ Hakkındaki Görüşleri	22
Hasan el-Bennâ'nın Davası	29
Hasan el-Bennâ ve Bütün Risâleleri	33
I — PRENSİPLER	
Takdim	36
Anlamak	37
İhlas	41
Çalışmak	41
Cihad	43
Fedakarlık	43
İtaat	44
Sebât	44
Tecrit	45
Kardeşlik	45
Güvenmek	46
CEMİYET	
Tanışmak	51
Anlaşmak	52
Dayanışmak	52
II — CİHAD	
Cihad	57
Cihad Bütün Müslümanlara Farzdır	57
Kur'an-ı Kerim'de Cihadla İlgili Ayetler	58
Cihad Hakkında Hadisi Şerifler	61
İslam Alimlerine Göre Cihadın Hükmü	68
Müslümanlar Niçin Savaşır	72
İslam Cihadının Ruhunda İyilik ve Rahmet Vardır	74
Cihadla İlgili Bazı Hususlar	75

III — YENİ BİR STRATEJİYLE DAVAMIZ

	Sayfa
Takdim	79
Davamız İlahi ve Cihanşümûl Bir Davadır	80
Davamız Umumi Bir Kardeşlik Davasıdır	80
Gaybi ve İlmi Düşüncenin Arasındaki Fark	82
Milliyetçilik, Doğuculuk, Evrensellik ve Irkçılık Karşısında Davamız	85
Müslüman Fert, Müslüman Aile ve İslam Ümmeti	96
Fikir ve Cemiyet Olarak Davamızın Umumi Vasıtaları	102

IV — DÂVÂMIZ

Açık ve Kesin	109
Arınmış ve Yüce	109
Şefkat ve Fedakarlık	109
Lûtuf ve İhsan Sadece Allah'tandır	109
Dört Sınıf İnsanla Karşı Karşıyayız	110
Şahsi Davadan Vaz Geçmek	112
Samimi ve Aydın	113
Davalar Çoktur	114
Bizim İslâmi Anlayışımız	115
Vatancılık	116
Milliyetçilik	120
İnanç Bağı	123
Dini İhtilaflar Karşısında Müslüman Kardeşlerin Görüşü	124
Yalnız Kötülüğe Karşı Savaşın	127
Tedavi Yolu	127

V — İNSANLARI HANGİ ŞEYE DAVET EDİYORUZ

Takdim	135
Kur'an'da Hayatın Hakiki Gayesi	136
Acaba, Müslüman Olarak Bu Gayeyi Anlıyor muyuz?	137
Gayemizin Kaynağı	138
Biz ve Siyaset	140
Kuvvetin En Büyük Kaynağı	143
İslâm'dan Daha Büyük Şeref Yoktur	143
Milliyetçiliğimiz Cihanşümûldür	144
Müslümanın Vazifesi	145
Gece Abid, Gündüz Mücahit!	147

Sayfa

İslâh ve İyilikte Önder Olmak ... 148
Artık Hakikatı Anlama Anımız Gelmiştir ... 149
Kurtuluş Yolu Açıktır ... 153
Kanunları Düzeltin ... 154
Cemiyet Hayatını Değiştirin ... 155
İslâmi Fiilen Yaşayın ... 157
İçtimai Felsefenin Görüşü ... 161
Tarihi Görüş ... 161
Temeli Yeni Atılan Bir Milletin Hikayesi ... 162

VI — İLAHİ NURA DOĞRU

Takdim ... 169
Bir Başkanın Yapmakla Mükellef Olduğu Vazifeler ... 169
İslam, Muhtaç Olunan Kalkınma Hamlesini Temin Eder ... 173
İslam Azınlıkları Himaye Eder, Haklarını Korur ... 186
İslam, Batı Dünyası ile Olan Münasebetleri Bulandırmaz ... 187
Din Adamları, Dinin Kendisi Değildir ... 189
İslâh İçin Atılacak Pratik Adımlar ... 192

VII — DÜN VE BUGÜN ARASINDA

Takdim ... 199
İlk İslam Devleti ... 203
İslam Devletini Parçalayan Faktörler ... 204
Siyasi Kavyalar Devri ... 209
Sosyal Çatışmalar Devri ... 211
Maddi Görüş İslam Ülkelerine de Sıçramıştır ... 212
Davamız Diriliş ve Kurtarma Davasıdır ... 213

VIII — BEŞİNCİ KONFERANS RİSALESİ

Müslüman Kardeşlerin Gayeleri ... 225
Müslüman Kardeşlerin İslami Anlayışları ... 228
Bir Açıklama ... 238
Davamızın Uygulama Safhası Ne Zamandır ... 239
Davaya Gençlerin Yönelmesi ... 243
Müslüman Kardeşlerin Takip Ettiği Metodlar ... 246
Müslüman Kardeşlerin Halifelik Hakkındaki Görüşleri ... 256
Netice ... 263

Sayfa

IX — KUR'AN-I KERİMİN SANCAĞI ALTINDA MÜSLÜMAN KARDEŞLER

Önsöz ... 270
İslâmın İlk Daveti Işığında ... 271
Batıyı Taklit Etme Akımı ... 272
En Büyük Vazifemiz ... 274
Hazırlığımız ... 276
Hakikat ile Hayâl Arasında Kalanlar ... 278
Eğer Bizimde Bir Devletimiz Olsaydı ... 280
Düşüncemizin Hususiyetleri ... 282

X — İSLÂM NİZAMININ IŞIĞI ALTINDA MESELELERİMİZ

Takdim ... 287
Üç Önemli Görüş ... 288
Acaba Biz, Hangi Rengi Seçmeliyiz? ... 292
Bazı İtirazlar ... 296
Millî Meselelerimiz Nasıl Halledilecektir ... 301
İslâm Nizâmı Işığı Altında Birliğimiz ... 306
İslâm Nizamı Işığı Altında İç Meselelerimiz ... 310
Mısırın Parlamenter Sistemi ve İslâm ... 313
Seçim Kanununda İslâhat Şarttır ... 325
İktisadi Nizam ... 329
İslam İktisadının Esasları ... 332
Paranın İstiklâli ... 333
Şirketleri Millileştirmek ... 339
Sanayi Yönünden Kalkınmayı Temin Etmek ... 341
Faizle Mücadele ... 344
Lüksten Kaçınmak ... 345
Netice ... 345

5 CİLT

HUZUR

İMÂM-I GAZALÎ

İHYÂ İ ULÛM İD DÎN

Mütercim: Ali ARSLAN

Bu eser;
900 senedir İslam Aleminde kaynak bir eserdir.
İslamî meseleler, Kur'an-ı Kerim - Hadis-i Şerif açıklamaları ve İslam büyüklerinin seçkin yaşantılarıyla belgelenmiştir./Bu eser, en büyük ahlâk kitabıdır.
Tasavvufun incelikleri, bu eserde mevcuttur.
Kısaca... 900 senedir, bütün dünya dillerine çevrilen, yazıldığından bugüne dek mü'minlerin elinden düşmeyen, babadan oğula en kıymetli miras olarak bırakılan bu eser; İslam kültürünün büyük hazinelerinden biridir. Kütüphanenizde temel eseri olacağını iddia ediyoruz.
Eser, Arapça metninden tam ve aslına sadık kalınarak tercüme edilmiştir. Tercüme ülkemizin değerli hocalarından Eski Tekirdağ Müftüsü ve İstanbul Merkez Vaizi ALİ ARSLAN hocamız tarafından yapılmıştır.

ARSLAN YAYINLARI

ARSLAN YAYINLARI
BEYAZSARAY NO:6 BEYAZIT/İSTANBUL

"Şu ürpertici, korkunç ve buhranlı devirde sesimizi, bütün gücümüzle yükselterek şöyle diyoruz: Adımları ağır, fakat öldürücü kasırgalardan daha yüce, sınırlı, fakat yeryüzünün atmosferinden, daha geniş ve bütün şahsi arzulardan uzak olan ve sadece yüce Allah'ın birliğine ve vahyine dayanan gaye ve hedeflerimizi herkese ilân ediyoruz. Yeryüzünde yaşayan bütün müslümanları, safımıza samimi olarak katılmaları için çağrıda bulunuyoruz. Safımıza, sonsuz hayata inanan kimseler gelsin!"

ARSLAN YAYINLARI